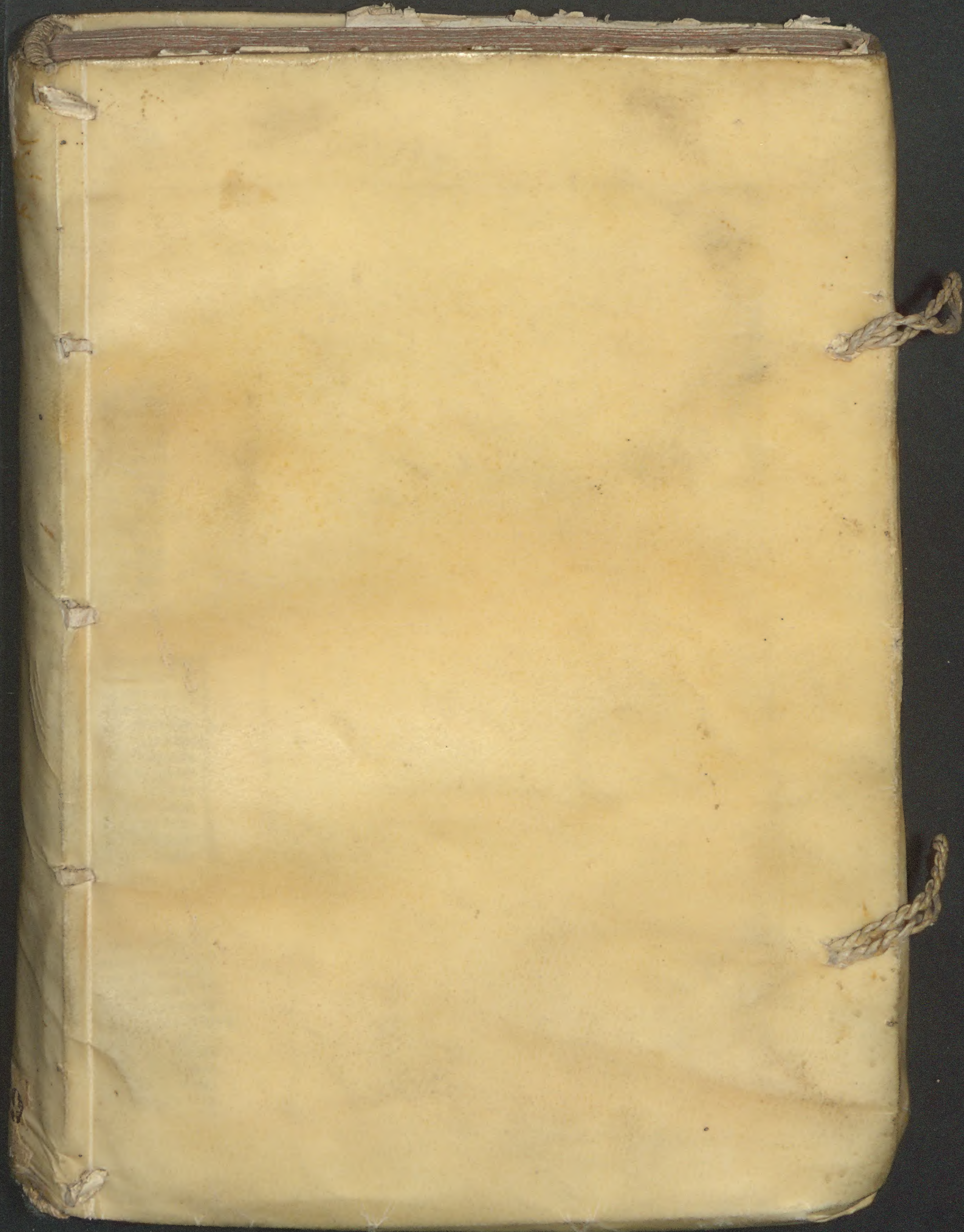

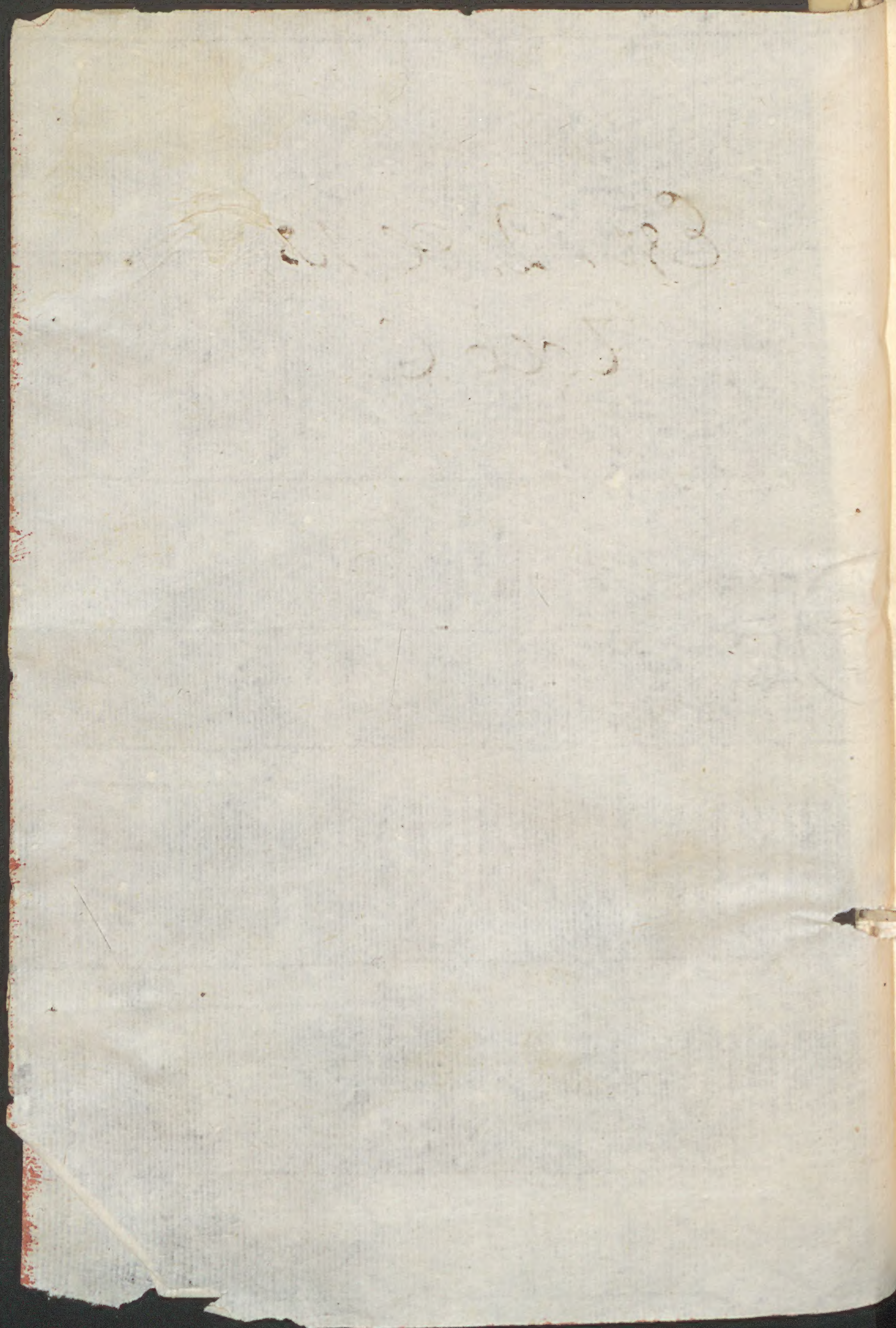
Copiese la portada

M. S. 4.º perg.º con 202 hojas foliadas y una mas de portada, bien tratado, completo.

R. Medina de Productnatione.

Est. 2. de Ms.

Tab. C.

+

R. A. P.

Barnabæ de Medina.

Hispalensis.

E Societate Jesu Theologi,

Secundariique Theologiæ professoris.

In Hispalensi collegio.

Commentarii

Ad quæstionem 23 primæ partis

Sancti Thomæ.

De Divina prædestinatione,

et Reprobatione.

Anno Domini 1658.

+

Prologuium.

Divinae praedestinationis, et reprobationis arcanum reserare conamur, auditores, cuius altitudo, ineffabilitas, atque profunditas non obscure indicatur a Paulo Romanorum undecimo ubi postquam de electione gentium, et obcaecationem Iudeorum egit, ita exclamat. O altitudo divitiarum, sapientiae, et scientiae Dei: quam incomprehensibilia sunt iudicia eius, et investigabiles viae eius. Quis enim cognovit sensum Domini, aut quis consiliarius eius fuit? Atque haec altitudo divitiarum, sapientiae, et scientiae Dei, atque haec iudicia investigabilesque, et incomprehensibiles eius viae potissimum in hoc divinae praedestinationis, ac reprobationis sacramento splendet.

Quae cum ita sint non propriis viribus freti, sed prius nostrae fidei praemuniti, Divinaque gratia comite, et duce, secretiores huius mysterii sinus, arcanaque rimari paramus. Eam Divi Pauli sententiam prae oculis habentes in hoc maxime praedestinationis arcano: non plus sapere, quam oportet sapere, sed sapere ad sobrietatem. Totam ergo doctrinam de praedestinatione, ac reprobatione, quam unica quaestione 23 primae partis in articulos divisa Divus Thomas absolvit, nos 4 tractatibus complectemur. Primus erit de praedestinatione secundum se. Secundus de causis divinae praedestinationis, Tertius de illius effectibus. 4us denique de divina reprobatione.

De Divina Praedestinatione Secundum se.

Tractatus Primus.

Quid significet nomen Praedestinatio. Quaestio 1a

Detegitur eius significatio. Cap. 1

Hoc nomen Praedestinatio deducitur ex verbo praedestino, quod componitur ex particula prae, et verbo destino. Ly prae denotat aliquam prioritatem sive causalitatem. Verbum autem destino plures habet significationes. 1a idem est destinare, ac mittere. 2o idem ac statuere sive decernere. 3o idem ac designare. Mitto significationes alias, quae non ita conducunt ad praesens institutum, et videri possunt apud P. Suarez 1a parte lib. 1o de praedestinatione

1A

cap. 1. Igr̃ p̃destinare nihil aliud erit quam destinare ad aliquid p̃ro ent. vel causatt.
Prædestinatio autẽ erit ipsamet actio, vel ratio formalis prædestinandi, sive destinandi cum prioritate

In his et alijs grammaticalibg significationibg fundamentis habet usurpatio theologica, qua nomen p̃destinatio sumitur à PP. et DD. pro actu Divino sive actionis, quibus Deus antecedenter ordinat vel transmittit sub iectum. ad aliquem finem, aut quasi finem.

Est autem adhuc duplex hæc theologi ca usurpatio. 1.ª generalior, pro qualibet præordinatione Divina. Sub qua significatione reprobus plerumq́ dicitur prædestinatus ad pœnam, quia medijs actionibus Divinis est antecedenter ordinatus, et destinatus ad pœnam ex suppositione culpæ. Quo loquendi modo non semel utuntur DD. et Concilia sacra.

Secunda usurpatio est magis stricta, pro actu, vel actibus Divinis, quibus rationalis creatura præordinatur, et transmittitur ad æternam beatitudinem. Hæc acceptio communior est et vulgatissima est. Imo quando solitarie profertur nomen prædestinatio nihil aliud reg intellectui commovit, nisi prædicta destinatio ad æternam beatitudinem re ipsa consequendam. In hac g.º significatione sumitur in præsenti nomen prædestinatio

Ubi notandum est prædestinationem semper esse in ordine ad id quod Deus fieri vult. Unde nequit affirmari cum veritate. Deum prædestinare homines vel Angelos ad peccatum, quia Deus non vult fieri peccatum. Imo cum peccatum prohibeat et puniat evidens est, ut potius velit positive, ne fiat. Ideo modus iste loquendi, videlicet Deum prædestinare homines ad culpã damnatur ut hæresis a Concilijs maxime Tridentino ses.e 6. canone 16. Cum quo tamen stat, ut congrue possit affirmari Deum prædestinare homines ad pœnam, ut supra diximus. Ratio facti est quia potest Deus velle pœnam infligere, si detur culpa, quamvis non velit ut detur culpa.

Notandum præterea sæpissime dici rationalem creaturam prædestinari ad quodlibet opus honestum, et in hac acceptione reprobus etiam dicitur prædestinatus

ad actus charitatis et cuiusvis alterius virtutis pro eo tempore, quo similes actus habuerit. Videantur haec omnia late probata, et innumeris authoritatibus comprobata apud P. Montoia tomo de praedestinatione disp. 1

Quid significet particula prae Cap. 2

Ex cap. praecedenti constat praedestinationem a destinatione distingui, quia praedestinatio superaddit aliquam antecessionem, quam denotat particula prae, quia tamen haec antecessio potest esse multiplex; ideo rogari solet, quaenam denotetur ab ea particula prae? Igitur antecessio potest esse triplex durationis, causalitatis, et dignitatis. Imprimis certum in primis est particulam prae denotare antecessionem temporis, et durationis, ut ex latinis authoribus, et communi usu eius particulae constat, et in hoc sensu accipitur a Theologis, qui frequenter dicunt praedestinationem significare divinos actus ut tempore antecedentes ad subiectum, quod praedestinatur, et ad gloriam cui destinatur. Id quod satis innuitur in Sacra Scriptura ad Romanos 8, quos praescivit, et praedestinavit, nam sicut particula prae denotat in illo verbo praescivit antecessionem durationis scientiae ad obiectum scitum, ita in illo praedestinavit, eandem antecessionem significabit, Et in hoc sensu non diceretur Deus Angelum praedestinare, si gloriam illi ab aeterno daret, ut ex se patet.

Deinde mihi certum est particulam prae non semel indicare antecessionem naturae, vel causalitatis. In quo sensu frequenter dicimus debere praeexistere causam, ut effectum producat, ubi non intendimus, quod in tempore debeat praeexistere, quia hoc evidenter est falsum, sed quod prius natura vel causalitate existat. Hinc praedestinatio idem erit quod destinatio natura vel causalitate praecedens ad gratiam, aut gloriam, cui subiectum destinatur, et cum actus illi, quibus rationalis creatura transmittitur et destinatur a Deo ad gratiam et gloriam habeant re ipsa praecedentiam causalitatis, et naturae prioritatis, eo quod in suo genere causent illos effectus, ut infra dicemus poterit haec prioritas congrue significari per dictionem prae inclusam in voce praedestinatio. Et in hoc sensu diceretur Deus Angelum praedestinare, quamvis ab aeterno conferret illi gloriam. Sicut causa diceretur ad effectum

praeexistere, licet ab aeterno causaret illum.

Maior difficultas est an particula prae denotet aliquando antecessum dignitatis et excellentiae? in qua difficultate de voce respondendum affirmative censeo, tum quia sic usurpatur ab aliquibus ea dictio, tum etiam quia non illi videtur incongrua talis significatio. Unde iuxta hanc acceptionem, qui consequitur gloriam, praedestinatus dicetur respectu non praedestinati, quatenus ille prae altero destinatus est ad gloriam. Item in hoc sensu non omnes qui gloriam cum effectu consequuntur dicuntur praedestinati, sed ij qui singulariter, et eximie consequuntur illam, nam de istis verum est quod prae aliis destinentur ad gloriam, quatenus uberioribus auxiliis praeveniuntur. Imo inter ipsos etiam eximie consequentes gloriam potest ob eandem rationem unus dici praedestinatus, et non alter.

Neque propterea admitto, quod aliquis revera consequatur gloriam et nulla ratione possit vocari praedestinatus, ut perperam dixit Catharinus in cap. 8 Epistolae ad Romanos et in opusculo de praedestinatione cap. 1. quia cum praedestinatio sit in particula prae indifferens ad plura significanda, quamvis ut denotat antecessum dignitatis, et excellentiae inter ipsos qui consequuntur gloriam, non possit convenire nisi ijs qui eximie salvabuntur; attamen ut significat antecessum temporis, causalitatis, et dignitatis etiam, inter salvandum et non salvandum, convenit omnibus, qui consequuntur salutem. Erravit profecto Catharinus in eo, quod putaverit solam antecessum dignitatis inter ipsos salvandos exprimi per praedestinationem.

Q. 2. An praedestinatio sit ad gratiam, vel ad gloriam?

Certum est homines de facto non aliter consequi gloriam nisi per merita ex gratia et a libero decernente, iam ergo quaeritur an praedestinatio referatur ad solam gloriam, an ad solam gratiam, et opera supernaturalia, quibus acquiritur, an ad utrumque. Quaestio sane dubium, quia nihil rei continet, sed pure vocale est, in eo tamen prolixe detinentur Authores ac in plures dicendi modos dividuntur. Aliqui dicunt praedestinationem esse ad solam gloriam, alii ad sola merita gratiae, alii ad utrumque, alii denique

ad gloriam magis principaliter, quam ad gratiam.

Poteramus hic loquendi modus mihi magis arridet, quia frequentior est inter NN. PP. et DD., quos videre poteris, si placet, apud P. Montoya disp. 4 de praedestinatione. Quapropter dicendum est, [illegible] vocem praedestinatio de facto usurpari pro destinatione ad gloriam obtinendam per merita gratiae, consequenter ad utrumque referri, magis tamen principaliter ad gloriam, quam ad gratiam.

Probatur, quia cum res praeordinatur ad aliquem finem obtinendum per haec media, congrue dicitur eam ad utrumque praedestinari, scilicet ad ultimum finem, et ea media. Sed cum rationalis creatura de facto praeparetur a Deo in gloriam per merita gratiae, congrue dicimus ad utrumque praedestinari; diversimode tamen, quia finis principalius intenditur, media vero consequenter, et minus principaliter.

Ad solum advertendum 3°: si Deus decerneret homini conferre gloriam sine meritis, ut facit pueris, tamen dicitur praedestinatus, quia nullus potest recipere gloriam, nisi a Deo praedestinatus. Ut est concors omnium theologorum [illegible] sententia. Nomen vero praedestinatio, iam usurpari pro antecedenti destinatione ad vitam aeternam per merita, iam pro destinatione ad vitam praecindendo a meritis et mediis; quia tamen de facto non obtinetur gloria, nisi per merita, fit ut [illegible] frequenter usurpetur praedestinatio pro destinatione ad gloriam per merita, sed magis principaliter in ordine ad gloriam, quam ad merita.

An de facto existat in Deo praedestinatio. Quaestio 2.

Certa est pars affirmativa.

[illegible] conclusio de facto existit in Deo praedestinatio est certa secundum fidem, [illegible] expresse [illegible] Ad Romanos 8: Quos praedestinavit, hos et vocavit [illegible] Ad Ephesios 1°: qui praedestinavit nos in [illegible]. Probatur etiam haec veritas in [illegible] Conciliis praesertim Milevitano et Arausicano 2, Tridentino sess. 6 cap. 12 et canone

1. et 16. Probatur ratione, quia de facto plures consequuntur vitam aeternam ex divina virtute illorum iuvante mediis auxiliis divinae gratiae; ergo necesse est, ut de facto detur in Deo voluntas conferendi vitam aeternam, et auxilia supernaturalia, quae obtineatur; aut impetrandi, si forte requiruntur, ut in tempore Deus conferat visiones vel auxilia; item oportet, ut Deus habeat scientiam de bonis operibus eliciendis ex divina gratia; sed praedestinatio consistit in aliquo ex his actibus, vel in aliquibus, aut omnibus, ut infra constabit, et nullus dubitat; existit ergo de facto praedestinatio.

Sed advertendum, quod licet certo constet existere praedestinationem, et quod variis ostendi modis ea sita sit in efficaci voluntate gloriam conferendi, quae sive sequatur, vel antecedat absolutam praevisionem meritorum, aut in quodam imperio, quod monasticum appellari solet, adhuc non est certum eos actus in Deo reperiri de facto, quia certum non est, sed magis dubium, et controversum, quod in eis consistat praedestinatio. Contingeret aliter, si certo, vel evidenter constaret praedestinationem in eis actibus consistere, quia tunc esset necessarium illos admittere de facto semel admissa praedestinatione.

Praeterea notandum quod licet praedestinationis nomen in Sacra Scriptura non ita frequenter inveniatur, rem tamen ipsam plurimis locis continet: dicuntur enim saepe nomina quorundam esse scripta in caelis, aut in libro vitae: quosdam electos esse a Deo, pluribus dari regnum praeparatum a constitutione mundi etc. Unde Prosper sic ait: praedestinationis autem fidem, multa sanctorum authoritate Scriptura communita est.

Simile quid contingit in ipsis praedestinatis, nam diversis nominibus explicantur in Sacra Scriptura: dicuntur enim electi, probati, benedicti, sancti, oves, vasa honoris, et misericordiae, praeordinati ad vitam aeternam, et vocati secundum propositum. Unde ipsa praedestinatio vocari solet electio, propositum, misericordia, praeparatio, et praeordinatio.

Primum notabile. Cap. Ium

Deinde notandum evidenti ratione de facto nobis non constare praedestinationi

existentia, et 2.ª P. Suarez, qui docere videt: supposita nostra fidei dogmatibus circa iustificationem et glorificationem sanctorum evidenter iam nobis constare de praedestinationis existentia. Sed probatur, nam existentia praedestinationis constat ex revelatione, quae continetur in S. Scriptura; sed revelatio non constat evidenter, ergo neque praedestinatio. Probatur consequentia. Nam quando non constat evidenter de praemissis, nequit evidenter constare de conclusione, sed ad summum de illatione.

Deinde iustificatio et glorificatio sanctorum non constat nobis evidenter, sed obscure per revelationem; ergo licet inde colligatur evidenter praedestinatio, quod admitto, necnon ad summum evidenter nobis constare praedestinationis existentiam. Patet, nam consequens, ut dixi, nequit esse nobis evidens, quando principium, unde colligitur, est obscurum.

Ita fateor evidentem esse illationem ex iustificatione et glorificatione ad praedestinationem, quia nequit in tempore conferri gloria per merita gratiae, quin ab aeterno Deus habuerit eos actus, qui requiruntur, ut gloriam et merita conferat; sed evidens est in his actibus, aut in aliquo ex illis consistit evidenter praedestinatio, ergo etc. Cum hoc tamen stat, ut sicut ipsa iustificatio et glorificatio nobis est obscura, sit etiam obscura praedestinatio, quandoquidem solum deducitur ex iustificatione et glorificatione.

Haec diximus de praedestinatione in communi, quia si sermo sit de praedestinatione huius vel alterius specialis creaturae certius adhuc est, eius evidentiam nobis non constare. Ratio est, quia plus requirit, ut evidenter constet praedestinatio huius hominis in particulari, quam praedestinatio hominis in communi. Quare licet evidens esset Deum praedestinare de facto, non adhuc esset evidens praedestinare determinate Petrum potius, quam Paulum etc.

Cum proxime vero dictis stat, quod nactus homo possit cognitionem probabilem de existentia praedestinationis in communi. Ratio est, quia probabile est Deum teneri ad optimum et illud exequi re ipsa; sed probabile etiam est praedestinationem, ut sic esse optimum; ergo probabile est Deum teneri ad praedestinationem et re ipsa praedestinare. Absolute discurrunt patet. Maior

tamen loquor de praedestinatione ut sic, non tamen de praedestinatione huius hominis in particulari, nam circa eius existentiam haberi non potest realiter cognitio probabilis, cum probabile non sit praedestinationem, et glorificationem huius hominis, potius quam alterius, esse optimum, ad quod Deus teneatur. Neque item omnium hominum praedestinatio dicet probabiliter optimum. Quod ex hoc capite nequit haberi cognitio probabilis, de praedestinatione huius in particulari; sed aliunde nullum datur fundamentum. Quod erat probandum.

Argumenta quae fieri possunt contra praedestinationis existentiam innumera sunt et ex diversis capitibus deducta, singula tamen in propriis huius materiae locis proponemus solvenda.

An praedestinatio sit libera Deo. Quaestio 4.

Respondetur affirmative. Cap. 1.

Certum est praedestinationem fuisse dignam et summe convenientem Deo. Probatur, quia cum Deus sit summum et perfectissimum bonum, eius naturae valde consonum fuit se communicare creaturis intentionaliter per unionem, sicut realiter, et physice per hypostaticam unionem iuxta illud Dionisii, bonum est diffusivum sui: sed haec communicatio fit media praedestinatione. Quod Deo conveniens fuit praedestinatio. Probatur quia per divinam praedestinationem manifestantur misericordia, liberalitas, bonitas, providentia, potentia, et aliae perfectiones in Deo repertae.

Hoc tamen intelligo de praedestinatione ut sic, non vero de praedestinatione huius hominis potius quam alterius, quia nullam specialem Deo convenientiam agnosco, in eo quod potius Petrum, quam Paulum praedestinet. Cum aeque Deus possit se communicare, ceterasque perfectiones ostentare praedestinando Paulum, et non Petrum.

Deinde certum est praedestinationem esse liberam Deo tam physice, quam methaphysice. Probatur, nam utroque genere libertatis quibus liberum

Deo creare vel non creare homines, aut Angelos: At eo ipso quod non crearet, non praedestinaret illos, ergo etc. Item ad ambitum Hominum et Angelorum creatione pertinet Deus, absolute et simpliciter eo in interna altem finem non ordinaret, sed eo ipso nullum praedestinaret, ergo etc. Neque solum quis liberat Deo specialis hominis creaturae praedestinatio, sed praedestinatio in communi. Quod omnibus Catholicis, me iudice, negari potest.

Tantum ergo superest difficultas circa moralem necessitatem, an scilicet ea ut teneatur Deus ad praedestinandum. Affirmant aliqui recentiores, eo quod videlicet Deum morali necessitate ad optimum teneri, sed praedestinatio est optimum, ergo morali necessitate Deus ad praedestinandum tenetur. Utrum tamen Deus deficiat, ad quam de voluntate pertinet ubi late discussum an Deus teneatur ad optimum, et qua ratione sit explicandum illud optimum, ad quod Deus tenetur, ratio est eam omittimus. Ego quidem sentio Deum ad optimum non teneri, consequenterque neque ad praedestinandum, quamvis praedestinatio dicatur optimum.

Praedestinationis numero certa

Prima assertio. Dico certissimum Deum morali necessitate ad praedestinationem in se tenere teneri, nihilominus moraliter fuisse liberum in solis hominibus, vel solis Angelis praedestinandis. Item in numero hominum vel Angelorum, qui praedestinandi essent. Ac denique in eo quod vel homines, vel Angeli potius quam alii eligerentur, nam adhuc omnia morali necessitate, qua teneretur Deus ad praedestinandum, exerceret novam libertatem etiam moralem in assignandis speciebus, individuis, et numero praedestinatorum, ut breviter ostendo.

Nam nemini repugnat, quem necessitari non solum moraliter, sed etiam physice ad actum in se, manus moraliter et physice maneat liberum actum illum circa hoc aut illud obiectum exerceat. Ut si Deus habeat intentionem efficacem praedestinandi, quin ad aliud intendat, teneretur eo decreto ad actum praedestinationis in specie

non solum morali, sed etiam methaphisica necessitate; neque tamen ex ista ne-
cessitate est iam moraliter ad Angelum potius, quam hominem praedestinan-
dum, neque magis ad hunc hominem, quam illum.

Praeterea. Licet Deus fue-
rit moraliter necessitatus ad Incarnandum, ut plures edocent, adhuc liber mora-
liter fuit in eligenda natura humana, vel angelica, vel saltem in eligenda potius
hac numerica humanitate, quam illa. a Ex morali necessitate ad praedestinan-
dum non infertur moralis necessitas unius potius praedestinationis, quam alte-
rius. Aliunde nullum est fundamentum ut dicatur obligari moraliter Deus ad
aliquam praedestinationem in particulari, quia nullam specialem rationem con-
gruitatis invenio, quod praedestinetur Petrus, potius quam Paulus, aut quod ali-
quantus homines in isto determinato numero, quin unus aliquis detra-
hatur vel augeatur, quod etc.

Hinc infero Deum neque moraliter fuisse necessita-
tum ad praedestinandum et salvandum eos, qui de facto vitam aeternam
consequuntur etc. demus fuisse necessitatum ad praedestinandum, et salvan-
dum, ut sic, eo quod praedestinare, et salvare sit optimum. Imo neque necessita-
tus fuit simpliciter ad praedestinandam, et salvandam eius humanitatem,
aut Sanctissimam eius matrem, quia licet Deus teneretur ad Incarnandum, et
nascendum ex muliere, quod omitto, non fuit necessitatus ad Incarnan-
dum in hac numerica humanitate, neque ut nasceretur ex hac numerica femi-
na.

Rogabis. An in Deo praedestinante reperiatur libertas ex conceptu prae-
destinationis, vel ex perfectione Dei. Respondetur ex perfectione Dei reperi-
ri, non ex praedestinationis conceptu, qui praescindit a necessitate vel liber-
tate: dum enim dicitur directio creaturae rationalis ad gloriam, datur sua prae-
destinatio: sed haec directio abstrahit ex se a necessitate vel liber-
tate, etc. Sicut amor omnium creaturarum existentium est liber in Deo, non
quia talis amor ex se petat esse liber, et repugnet esse necessarius, sed
quia libertas, et dominium quod a creaturis est perfectio, quae necessario de-

tes inveniri Deo. Quia, ut melius exhiberet praedestinatio, sicut est necessaria quandoquidem non posset non existere.

Qua ratione se habeat praedestinatio cum providentia §. 5.

Ut hoc dubium plene decideretur, opus erat promptam et certam habere notitiam providentiae et praedestinationis, quia definiri nequit qua ratione se habeat unum extremum cum altero, si non bene cognoscatur utrumque. Hinc ortum habet opinionum varietas et dissensio, quae circa hanc difficultatem ex se tenemus inter AA. invenitur; nam quisque a propriam sententiam quam circa providentiam et praedestinationem tuetur, tem in praesenti definit. Nos igitur, ut propriam mentem aperiamus, advertimus providentiam divinam in eo consistere, quod Deus creaturas dirigat in suos fines per media convenientia. Ita communiter Theologi. Unde providentia claudit actum divinae voluntatis dantem media creaturis, et insuper scientiam simplicis intelligentiae, qua Deus eorum mediorum congruitatem et proportionem cum fine cognoscit. Secundo non requiritur ad providentiam in omnibus requirit ut media hoc ordine destinata efficiant, imo neque conditionata finis intentio, nam in praeparatione provisione mediorum convenientium stat integra et adaequatus providentiae conceptus. Item advertendum est posse nos loqui de praedestinatione in communi, vel de praedestinatione quae de facto datur.

Sit prima conclusio. Neque providentia includit praedestinationem in communi, neque praedestinatio providentiam. Quoad partem ostenditur, quia praedestinatio in communi respicit adeptionem: potest autem providentia sine ullo respectu adeptionem; ergo potest dari providentia sine praedestinatione in communi; consequenter quod praedestinatio in communi non includitur in providentia. Consequentia patet. Maior est certa. Minor probatur nam circa gloriam habet

Deus providentiæ sine ullo respectu ad gloriam.

Item ostenditur 2.a pars, quia dari potest prædestinatio sine providentia, ut patet casu, quo Deus decerneret conferre gloriam independenter a meritis, tunc enim voluntas dandi gloriam esset prædestinatio, nequitamen esset providentia, quæ illam afferret, quia nihil de mediis curaret. Ergo prædestinatio secundum se non includit providentiam.

Ad 2.m conclusio

Neque providentia includit hanc prædestinationem existentem de facto, neque talis prædestinatio providentiam includit. Prima pars constat, quia dari potest providentia, sine ullo respectu ad gloriam: hæc prædestinatio, quæ de facto datur, habet respectum ad gloriam, ergo dari potest providentia sine hac speciali prædestinatione, consequenter qui non illam includit.

Probatur deinde 2.a pars. Ubi non datur præparatio mediorum, non datur providentia: sed in prædestinatione de facto existente non datur præparatio mediorum, ergo non datur providentia, consequenter quod providentia non includitur essentialiter in nostra prædestinatione. Maior et ergo patent. Minor ex dicendis constabit, nam videbimus prædestinationem de facto constitui per voluntatem conditionatam dandi gloriam et per scientiam absolutam meritorum, et decessus in gratia, quin aliud intersit. Ubi certe nihil formaliter et essentialiter affertur circa media sed de illa in gratia.

Dices. Prædestinatio, quæ de facto datur, ordinem dicit ad gloriam, ut obtinendam per merita gratia, sicut nos ipsi supra docuimus q. 2.æ; ergo includit ordinem ad merita tanquam media, quibus obtinenda est gloria. Ergo providentiam includit. Patet hæc ultima consequentia, quia respectus ad media proportionata cum fine proprius est providentiæ.

Respondetur ordinem, quem includit prædestinatio de facto existens ad media, non esse proprium providentiæ, quia non est voluntas conferendi media, neque scientia simplicis intelligentiæ, proponens eorum utilitatem ad finem

sed scientia visionis, qua cognoscitur eorum actualis existentia. Quae sane scientia non constituit, sed supponit providentiam.

Personae deinde praedestinationem, ut ibidem diximus, principalius ad finem quam ad media refertur. Hoc autem consistit in eo quod formaliter, et expresse fertur ad gloriam, quia voluntas est vitam conferendi, sicut dens merita: virtualiter autem fertur ad merita quatenus determinat ad volitionem dandi auxilia, quibus merita conciliantur. Unde non includit, sed in suo genere causat et ingerit providentiam.

An praedestinatio sit actus immanens ab aeterno?

Quaestio 6.

Statuo 1.° praedestinatio est actus immanens in Deo. Probatur, quia praedestinatio vel est actus intellectus, vel actus voluntatis, vel utriusque simul; ergo est actus immanens in Deo, consequentia patet, nam omnis actus intellectus, et voluntatis est immanens respectu illius subiecti, quod per illum intelligit, amat, et vivit. Antecedens vero probatur, quia licet inter DD. dissensio sit, an praedestinatio consistat in hoc actu, vel in illo, tamen apud omnes est certum eam consistere, vel in solo actu intellectus, vel in solo actu voluntatis, vel in utroque simul.

Statuo 2.° Praedestinatio existit ab aeterno. Colligitur ex 2.ª conclusione ex prima. Nam omnis actus intellectus, et voluntatis quae de facto reperitur in Deo fuit ab aeterno: praedestinatio consistit in actu intellectus, vel voluntatis. Ergo praedestinatio, quam de facto Deus habet, fuit ab aeterno. Idque probari solet in ordine ad voluntatem, quia si Deus in tempore inciperet actum voluntatis, vel omnino mutaretur quoad intrinseca praedicata, vel saltem imperfecta esset eius voluntas, cum inciperet amare, quod ab aeterno non amavit. In intellectu res clarior est, nam si Deus in tempore cognosceret, quod ab aeterno ignorabat. Fides vero Deum operari ab aeterno, ex ipsis terminis reperitur.

Utraque modo notanda. 1.º Has duas DD. magno authoritatis pondere a nostris authoribus refelli. Sed inter omnes adeatur P. Montoia de praedestinatione disp. 2. qui rem eruditissime versat. Neque enim in re adeo clara immorandum est.

2.º noto. Si qua difficultas est in eo, quod praedestinatio sit immanens, et ab aeterno, totam oriri ex constitutione actus liberi Divini; quia cum praedestinatio libera Deo sit, et ab aeterno nihil liberum, et contingens detur sed solus Deus, qui summe necessarius est, fit, quod ab aeterno non detur praedestinatio. Quia tamen haec difficultas est communis cum de actu libero Divino pertinetque ad materiam de Voluntate, nihil circa illam in praesenti dicendum est. Id solum adverto, DD. constituentes essentialiter actum liberum Divinum in ratione talis per obiectum creatum, ut consequenter tenentur ad affirmandum praedestinationem adaequate acceptam non esse Deo immanentem, neque ab aeterno, cum obiectum creatum sit in tempore extra Deum.

Denique noto, hanc aeternitatem, quae reperitur in Divina praedestinatione, quamvis exigatur ex perfectione Dei, tamen non exigitur ex effectibus externis, quos causat praedestinatio. Non enim effectus tantum exigit causam existentem, pro illo instanti, quo datur. Quod ad effectum per accidens est, quod eius causa prius tempore extiterit, et multo magis, quod praecesserit per totam aeternitatem a parte ante, licet et quod existens sit per totam aeternitatem a parte post. Unde licet collatio gloriae sit effectus praedestinationis, ut communiter dici solet, ad eam collationem per accidens est quod ab aeterno Deus habuerit praedestinationem.

Qua ratione definienda sit praedestinatio. § 3.

Proponuntur aliquae definitiones. Cap. 1.

Nihil dicere non possumus, nec ad notitiores alias et celebriores pugnae difficultates venire, nisi prius statuamus, qua ratione definiri de-

beat praedestinatio. Res quidem satis ardua, et circa quam Vobis sentire sive quot capita. Mea est autem in hac difficultas, quod inter auctores non certo constet, quid intelligatur nomine praedestinationis. Unde unusquisque liberè et propriam concinnat definitionem. Ideo quando controvertitur circa definitionem rei, fere semper est difficultas de voce. Cuius ergo quasi propriam definitionem in subsequenti cap. statuam, alienas et celebriores in praesenti referam.

S. Augustinus lib. de dono perseverantiae cap. 14 sic ait: Praedestinatio est praescientia et praeparatio beneficiorum Dei, quibus certissimè liberantur, quicumque liberantur. Praeter hanc definitio excogitata duntaxat pro hominum praedestinatione; quia solum homines liberantur et non Angeli. Videtur etiam hanc definitio elaboratam potius pro praedestinatione ad gratiam, quam ad gloriam: nam beneficia, quibus certissime liberantur, qui liberantur, sunt auxilia gratiae, non coronatio gloriae.

S. Thomas hic q. 23 artic. 1. sic definit praedestinationem: est ratio transmissionis creaturae rationalis in vitam aeternam: id est, est ea forma, qua Deus rationalem creaturam mittit, ac dirigit in finem supernaturalem aeternae beatitudinis. Quia vero S. Thomas apposuit eam vocem ratio, colligunt Thomistae praedestinationem ex mente S. Doctoris consistere in solo intellectus actu. Sed quam inefficax sit haec illatio postea constabit.

Modo vero non omittam hanc definitionem dari posse quin detur praedestinatio. Tum quia respectu reprobi Deus habet formam, qua transmittit illum in aeternam vitam, cum habeat voluntatem conditionatam, quod salvus fiat, et absolutam voluntatem ei conferendi auxilia gratiae, quibus aeternam vitam consequatur, et tamen respectu reprobi non est in Deo praedestinatio; aliquid ergo superaddendum est in definitione.

Scotus in 1. distinctione 40. q. 1. sic ait: Praedestinatio est electio creaturae intellectualis ad gratiam, et gloriam, cum autem electio sit actus voluntatis, videtur quod praedestinatio [illegible] hanc definitionem com-

bilnenda sit in actu voluntatis praecise, quicquid sit an comitanter, vel praesuppositive debeat afferre actum intellectus, quia sine illo non ocurrit actus voluntatis etc.

Deinde deficit haec definitione sufficienter, et adaequate non explicari praedestinationem, quia reprobum Deus etiam eligit, ad gratiam, et gloriam, quamvis gloriam reipsa non obtineat. Addendum igitur esset, quod praedestinatio sit electio ad gloriam reipsa obtinendam, vel ad gratiam infallibiliter connexam cum gloria.

Legitima praedestinationis definitio. Cap. 2.

Omissis his, et aliis definitionibus, quae late proponuntur a DD. sic ego propriam definitionem statuo. Praedestinatio est quid se tenens ex parte Dei, quod infallibiliter infert a priori, et immediate colationem gloriae. Prima pars est satis perspicua. Nam praedestinatio se tenet ex parte Dei, ut supra diximus; item debet infallibiliter inferre collationem gloriae, nam apud omnes constat esse legitimam hanc consequentiam. Petrus est praedestinatus, ergo consequenter gloriam infert, quod praedestinatio gloriae. Deinde dicitur hanc illationem debere esse a priori, et immediate. A priori quidem, quia non sufficit illatio a posteriori, ut ex communi sensu DD. probatur, nam ex scientia visionis de collatione gloriae infertur infallibiliter collatio gloriae, neque tamen scientia visionis est praedestinatio, non alia sane de causa, nisi quia supponit collationem gloriae, quam intuetur, et consequenter supponit praedestinationem. Rursus cum praedestinatio sit causa collationis gloriae, debet illam antecedere, neque potest subsequi.

Denique praedestinatio debet esse immediata, quatenus inter praedestinationem, et gloriam, nihil mediet, ex quo gloria causetur, et quod inferatur. Sed quod ebig est fundamentum omnium DD. cui standum est, quantum licet, inde

finitionibus comprehendis. Et propter hanc rationem. si Deus haberet efficax decretum praedestinandi, hoc esset illud praedestinatio, quia mediate voli inferret gloriam.

Ex praedicta definitione colligitur praedestinationem formaliter et essentialiter constitui per voluntatem conditionatam, qua Deus vult conferre gloriam cuique decedenti in gratia, et per scientiam visionis, qua videt hominem decessurum in gratia, nam hoc complexum est aliquid se tenens ex parte Dei, quod infallibiliter infert a priori, et immediate collationem gloriae. Neque aliquid est intra Deum, cui similis illatio conveniat, ut ex dicendis in tota hac materia clarius constabit, et breviter nunc ostendo.

Nam in primis de facto nullum efficax decretum admitto circa gloriam, sive antecedat, sive subsequatur praevisionem meritorum, ergo nullum decretum circa gloriam potest esse adaequata praedestinatio. Patet, quamvis sit efficax decretum non inferret gloriam. Deinde, quamvis decreta circa auxilia sint efficacia respectu auxiliorum, inefficacia tamen sunt respectu gloriae, consequenter que nullum ex illis, aut omnium collectio potest esse praedestinatio, quando quidem hoc ex omnium mente debet infallibiliter connecti cum gloria.

Praeterea, licet concretum resultans ex scientia conditionata, qua Deus videt quod si poneretur homo sub his circumstantiis in gratia decederet, et consequeretur gloriam, et insuper ex voluntate constituendi illum sub talibus circumstantiis infallibiliter connectat cum consecutione gloriae, tamen illud conjunctum adhuc non est praedestinatio, quia non infert immediate gloriam, cum scientia visionis ordine causalitatis mediare debeat inter complexum illud, et collationem gloriae, ut postea ostendam. Denique monasticum imperium non admitto, nihil aliud restat in quo possit consistere praedestinatio, nisi concretum, ex scientia visionis, et ex generali voluntate conferendi gloriam.

An praedestinatio dicat essentialiter scientiam

Simplicis intelligentiae. Q° 8ª

Respondetur affirmative. Cap. 1.

Cum in omnium sententia praedestinatio consistat in actu intellectus, vel in actu voluntatis, vel in utroque simul, tam ex parte intellectus, quam ex parte voluntatis reperiantur in Deo praedestinante plures actus inter se valde diversi, merito rogabitur a Theologis, quinam ex praedictis actibus praedestinationem constituat. In primis agam de actibus pertinentibus ad intellectum, qui praecedere solent ad voluntatem. Inter actus vero intellectus primo loco ponitur scientia simplicis intelligentiae, qua Deus cognoscit rerum possibilitatem, seu non repugnantiam intrinsecam. De hac cognitione quaeritur an requiratur essentialiter ad praedestinationem.

Dico an requiratur essentialiter? Quia dupliciter potest una res ad aliam requiri. Primo tanquam conditio, sine qua non existet alia, quamvis non sit de constitutione illius. Secundo tanquam essentialiter praedicatum. Primo modo requiritur cognitio ad actum voluntatis, applicatio, ad combustionem, causa ad effectum, Deus ad creaturas etc. Secundo modo requiritur animal ad hominem, forma substantialis ad compositum etc.

Itaque certum est scientiam simplicis intelligentiae requiri ad praedestinationem. Ratio est, quia praedestinatio, ad nostram sententiam includit eam voluntatem seriam conferendi gloriam, si homo decedat in gratia: sed ad talem voluntatem est necessaria cognitio simplicis intelligentiae, qua cognoscatur possibilitas gloriae; ergo ad praedestinationem est necessaria cognitio simplicis intelligentiae. Minor patet, quia nisi praecedat cognitio proponens rei possibilitatem nequit Deus illam intendere serio. Quod si voluntas dandi gloriam esset efficax, ut plures opinantur, a fortiori vim haberet praedicta ratio. Illam nequit Deus efficaciter intendere, nisi quod videt esse possibile. Ac denique in omnium sententia stat

haec veritas, ut facile quisque ex sua principia demonstrare poterit.

Unde q. solum controversia reducitur. An haec scientia requiratur ad praedestinationem ut extrinseca conditio, vel ut essentiale praedicatum saltem partiale. Dico saltem partiale, quia certissimum est, quod praedestinatio non consistit in scientia simplicis intelligentiae, tum quia praedestinatio est contingens et libera Deo, scientia vero simplicis intelligentiae necessaria; tum etiam quia praedestinatio non est communis reprobo et praedestinato; scientia vero simplicis intelligentiae communis est; quia de reprobo cognoscit etiam Deus, quod per auxilia gratiae potest salvari. Tum denique quia collatio gloriae deducitur infallibiliter ex praedestinatione, et non deducitur ex cognitione simplicis intelligentiae. Ergo saltem conditio non est partiale praedestinationis. Probo minorem, quia contingens nequit ex necessario deduci, collatio gloriae contingens est, ergo deduci nequit ex illa scientia, quae sine dubio est necessaria. Itaque totus est controversia an cognitio simplicis intelligentiae partialiter constituat praedestinationem.

In hac difficultate duplex reperitur sententia. Prima affirmativa, quam tuetur P. Suarez tomo 1° in 1a partem disp. 33 s. 2 num. 9. et alii Recentiores cum Durando, Albertino, Ricardo et P. Molina 1a p. q. 23. artic. 4. Secunda sententia negativa est. Ita P. Arriaga tomo de Providentia disp. 3 s. 2. cum aliis, quos ibi refert. Ubi noto, quod omnes rationes, quibus utitur isti, ad summum probant non consistere praedestinationem adaequate in sola scientia simplicis intelligentiae, quod verissimum est, et extra omne dubium: at non probant, quod saltem partialiter in illa non consistat, quod est praesentis controversiae difficultas.

Cum 2a sententia videtur dicendum praedestinationem neque partialiter constitui per scientiam simplicis intelligentiae. Ratio ex nostris principiis facilis est, nam praedestinatio tota consistit in eo complexo, quod resultat ex scientia visionis, qua Deus cognoscit hominem in gratia decessurum, et ex illa voluntate generali, qua decrevit conferre gloriam cuique decedenti in gratia; sed tale complexum neque partialiter constituitur scientia simplicis intelligentiae, ergo praedestinatio neque partialiter constituitur.

Scientia simplicis intelligentiae. Conseq.a patet ex se. Maior ex dictis in ante cedenti q.e Minor est evidens, quia licet scientia simplicis intelligentiae sup ponenda sit ad illud coniunctum, ratione voluntatis, quam includit, eo quod Deus nequeat intendere gloriam, nisi praecognoscat eius possibilitatem, adhuc ea scientia neque partialiter constituit illud coniunctum.

Argumentis fit satis. Cap. 2.

Sed opponi. 1.o Non potest dari praedefinitio sine cognitione simplicis intelligentiae ergo constituitur per illam. Patet: quia res constituitur per id, sine quo dari nequit. Resp. concesso antecedenti negando cons.am, et probationem, quia bene stat rem non constitui, sine quo dari nequit. Sic sine Deo dari nequit creatura, et tamen non constituitur per Deum; praedestinatio etiam nequit dari sine subiecto praedestinato, nec sine gloria, cui praedestinatur, neque tamen praedestinatio constituitur in ratione talis per subiectum praedestinationis, aut per gloriam, cui praedestinatur subiectum.

Sincies 2.o Prae destinatio reddit Deum certum de consecutione gloriae; sed nequit reddere certum de consecutione gloriae, quin certum reddat de possibilitate gloriae, quia possibilitas est fundamentum existentiae. Ergo praedestinatio formaliter includit cognitionem simplicis intelligentiae, qua cognoscat possibilitatem gloriae. Respondetur utramque praemissam esse falsam, 1.a quia Deus non redditur certus de consecutione gloriae, nisi per scientiam visionis, qua formaliter cognoscit, quod homo praedestinatus reipsa consequitur gloriam: at hanc scientiam non constituit formaliter et essentialiter praedestinationem, ut apud omnes patet. Ergo praedestinatio non reddit Deum certum de consecutione gloriae.

2.o Vero nonnulli RR. dicunt scilicet praedestinationem constitui per Dei scientiam conditionatam, qua Deus redditur certus de eventu gloriae; si homo constitueretur in his circumstantiis decederet in gratia, et consequeretur gloriam. Non placet 1.o, quia mox ostendam praedestinationem non includere scientiam conditionatam. 2.o, quia per illum actum non redditur Deus certus de

euentu, quem reipsa habet gloria, sed de euentu, quem haberet, si poneret illa conditio; neque ad istum euentum, vel statum requiritur pro fundamento possibilitas, et consequenter non est necessaria cognitio simplicis intelligentiae, ut talis euentus cognoscatur. Ratio est, quia bene stat Deum esse conditionate futurum et adhuc simpliciter non esse possibile, neque ut tale cognosci. Quod habes in hoc actu. Si Chymera esset homo risibilis esset.

Minor etiam praemissa praecedentis argumenti falsa est; quia licet praedestinatio redderet Deum certum de consecutione gloriae per actum scientiae conditionatae, quam includeret, non ideo redderet certum de possibilitate gloriae, proindeque non ideo constituere deberet cognitionem simplicis intelligentiae. Ratio est, quia licet possibilitas esset fundamentum existentiae obiectum absolute, quatenus possibilitas necessario praesupponitur ad existentiam, et cognitio possibilitatis, ad cognitionem existentiae, tamen possibilitas, et existentia sunt obiecta diuersa, terminantque diuersas cognitiones, quin possibilitatis cognitio dicat essentialiter cognitionem existentiae, vel e contra; quandoquidem scientia visionis, et simplicis intelligentiae sunt in Deo formalitates adaequate distinctae; sicut ergo scientia visionis reddit Deum certum de existentia, non vero de possibilitate rei: sic praedestinatio licet Deum redderet certum de existentia gloriae, non ideo redderet de possibilitate

Oppones 3°. Praedestinatio debet esse talis ut inferat possibilitatem decedendi in gratia, et consequendi gloriam, sed non claudat scientiam simplicis intelligentiae, non inferret, ergo etc. Nego minorem. quia coniunctum illud de quo loquor, in quo praedestinationem statuo non includit essentialiter scientiam simplicis intelligentiae, sed solam scientiam visionis, et adhuc ex illa inferat possibilitatem decessus in gratia ad gloriam etc. Probatur minor; quia coniunctum [illegible] inferat actualem decessum in gratia, et sequentem gloriam vel saltem [illegible] infert possibilitatem decedendi in gratia, et consequendi gloriam patet: quia bene valet res existit, ergo possibilis est; ergo [illegible] existit inferet, saltem rationale infert possibilitatem

An scientia conditionata requiratur ad praedestina-

tionem. Quaestio 9.

Difficultas proponitur, et declaratur casus.

Loquimur de Scientia conditionata, quae media vocari solet, qua Deus cognoscit, quid eveniret casu, quo daretur haec, aut illa conditio, quae connexionem non habet cum obiecto enunciato, de qua scientia plura dedi in materia de scientia. Supponit autem praesens difficultas hanc scientiam in Deo reperiri. Quo supposito rogat, an requiratur ad praedestinationem, ubi iam constat hanc difficultatem non habere locum apud eos, qui denegant praedictam scientiam.

Sed notandum est 1.° quaestionem procedere de scientia conditionata, qua Deus cognoscit, quid facere[t] voluntas creata, si constitueretur in his circumstantiis, ubi de facto constituta est; nam alia scientia, qua cognoscit, quid praestaret, si constitueretur in alia rerum serie, per accidens omnino est ad praedestinationem illam, qua de facto Deus hominem ad gloriam perducit, per haec determinata media ordinata.

Neque dubitari potest, quin Deus habeat scientiam mediam, qua cognoscat, quid praestaret humana voluntas sub his circumstantiis, quae revera dantur; nam si de facto dantur illae circumstantiae, et simul cum iis concurrunt absoluta futuritio effectus, colligitur aperte, quod conditionate daretur effectus, si darentur illae circumstantiae. Nam ex absoluta futuritione sub circumstantiis actualiter existentibus infertur metaphysica necessitate conditionata futuritio, sub eisdem circumstantiis, si darentur.

Hinc in materia de scientia docui optimam et evidentem esse hanc argumentationem: Petrus actualiter operatur sub tali auxilio actu existente; ergo Petrus operaretur, si daretur hoc auxilium. Quia neque de potentia absoluta stare potest veritas prioris propositionis cum falsitate posterioris. Iam ergo Deus scientia media cognoscit, quod si Petrus collocaretur in his circumstantiis, ubi de facto constitutus est, recte operaretur

[illegible]

in gratia, et gloriam consequeretur. De hac scientia quaeritur an sit necessaria ad praedestinationem.

Notandum 2° Quod licet potissime quaestio procedat circa praedestinationem adultorum, ea tamen potest institui circa praedestinationem infantium, et perpetuo amentium. Ratio est, quia licet de infantibus, et perpetuo amentibus non habeat Deus scientiam conditionatam qua cognoscat, quod si ponerentur in illis circumstantijs, ubi de facto constituuntur, haberent merita, cognoscit tamen, quod ponerentur in illis circumstantijs decederent in gratia, et consequerentur gloriam. Et haec cognitio est scientia media, quandoquidem circumstantiae non inferunt decessum in gratia, neque consecutionem gloriae. De hac cognitione rogari potest an requiratur ad praedestinationem infantium, vel perpetuo amentium.

Notandum 3° praedestinationem, quoad praesens attinet, sumi posse active, vel passive; active sumitur, quando consideratur formaliter, ut est in Deo, quae acceptatio propriissima est, nam ut constat ex supradictis praedestinatio est intra Deum, quoniam est actus intellectus, aut voluntatis, vel utriusque simul facultatis Divinae. Sumitur passive, pro effectu praedestinationis, qualis est meritoria operatio, vel glorificatio, et haec acceptio nimis laxa est. Quid quid tamen de his sit illud in praesenti rogamus, an ut Deus praedestinet homines ad gloriam ex meritis gratiae, requiratur scientia media, ubi tria possumus in examen vocare. Primum, an scientia media requiratur ad merita gratiae, quibus obtinenda est gloria. 2°, an ad exequutionem ipsius gloriae consequendae ex meritis gratiae? 3°, an saltem ad praedestinationem ipsam, qua conferenda est gloria ex meritis gratiae? De quibus seorsim agam.

Scientia conditionata non requiritur ad merita gratiae. Cap. 2

In meritis gratiae possumus duo considerare, scilicet operum substantiam, et

modum libertati, nam ultimum conuincit ad quodcumque gratiae meritum postulandum, cum quolibet ex his deficiente non adsit; neque intelligatur meritum gratiae. tamen mihi certum est ad merita gratiae secundum substantiam non requiri scientiam mediam, vel conditionatam, quae pro eodem in praesenti reputatur. Hac est quia si per impossibile Deus careret omni scientia conditionata, posset adhuc immittere praemotionem ad actum supernaturalem, et sic fieret ex vi praemotionis eadem omnino ratione ac si Deus haberet eiusmodi scientiam, ergo ad opera supernaturalia secundum se non requiritur scientia conditionata.

Praeterea possibile est actus supernaturalis, circa quem Deus nullam habeat scientiam conditionatam, eo quod sub nullo indifferenti medio videat illum exhibitum, sed potius videat non exhibitum, quia voluntas creata pro sua libertate sub nullo se determinabit ad illum producendum, et adhuc potest eiusmodi actus facillime fieri, si Deus ad illum praemotionem immittat: ergo ad efficienda opera supernaturalia, secundum se non requiritur scientia media.

Vltimo autem dubitari potest an eiusmodi opera fiant cum libertate, sit necessaria scientia media? Cui difficultati cum nonnullis oppositum sentientes respondemus negatiue, probatur: nam ut opus fiat cum libertate satis est, quod voluntati Deus immittat auxilium indifferens et connexum cum aliqua determinata contradictionis parte: sed ex vi scientiae simplicis intelligentiae potest eiusmodi auxilium Deus immittere. ergo ut opus fiat cum libertate non requiritur scientia media, sed sufficit simplex intelligentia. Maior, et consequentia patent. Minor probatur. Nam quod auxilium sit indifferens, et non connexum est veritas necessaria quae proinde non cognoscitur scientia media, sed per scientiam simplicis intelligentiae.

da per impossibile Deum carere omni scientia conditionata, et voluntati communicare ea principia, quae per scientiam simplicis intelligentiae cognoscit ex natura sua non connecti, sed potius habere indifferentiam ad actum eiusque negationem, certe voluntas ipso eo principio potest operari. ergo si operetur necessarium erit, ut operetur libere; potest etiam non operari. ergo si non operetur ea negatio operationis libera necessario erit.

quia sicut omnibus iis compositis, tenetur operari, vel non operari licet bene liberis donare, cum ex adverso, quod ex sua libertate eligat, neque in ea libertate donandi liberi seperit. ergo ut operatio libera sit non requiritur scientia conditionata

Ulterius eadem sententia confirmatur. Cap. 3um

Probatur 2º idem intentum. Si conditionata scientia de operatione libere ponenda sub hoc medio requireretur ad operandum cum libertate, in homine illo nunquam dari posset, quod homo non operaretur, et quod haberet omnia, quae requiruntur ad operandum, et consequenter negatio operationis non esset in se immediate libera; quod utrumque patet esse falsum ex ipsis terminis, et annullo dicendum. Probatur sequella. Nam eo ipso, quod voluntas non operetur sub hoc medio, non habet Deus scientiam conditionatam de illius operatione sub tali medio; quin potius habet oppositam scientiam, ergo eo ipso caret voluntas aliquo requisito ad operandum. Patet consequentia: quia caret conditionata scientia; sed ea dicitur esse requisita, ergo caret aliquo requisito ut operetur.

Dices in eo casu voluntatem non operari libere sub tali medio, etenim Deus habere scientiam conditionatam, qua cognoscit illam ex sua libertate non operaturam, si detur tale medium. Et cum operatio tunc non detur, omnino non est, quod detur scientia conditionata de tali operatione sub tali medio; sed adsit conditionata scientia de non operatione.

Sed hoc facile refellitur, quia licet sub eo medio non debeat operatio, sed operationis negatio tamen ea negatio est immediate, formaliter libera, et in se libera; ergo tunc adesse debent omnia, quae requiruntur ad operationem; sed cum non adsit conditionata scientia de operatione sub illo medio, quae sane dicitur ab oppositis defensoribus esse necessaria ad operandum, sic habetur, quod existente negatione operationis non dentur omnia quae requiruntur ad operandum, et consequenter, quod operationis negatio formalis et in se libera sit.

Probo 3º, quia si ad operationem libere ponendam esset necessaria

scientia media, deberet afferri ex parte conditionis, quando per scientiam mediam cognoscitur operatio, ut conditionate futura; sed hoc est falsum; ergo. Maior est certa. Nam ex parte conditionis afferri debent omnia, quae requiruntur; v.g. si Petrus existeret, et vocaretur ad actum charitatis, Deus qui haberet paratum concursum, eliceret Petrus actum charitatis. Minor autem probatur.

Primo, quia iam scientia media se haberet ex parte obiecti, siquidem hoc modo afferretur ex parte conditionis: si Deus auxilium Petro daret et scientiam mediam haberet de illius operatione, Petrus operaretur. Secundo, quia ex parte conditionis afferatur scientia media, conditio sibi infallibilem connexionem cum operatione; siquidem auxilium positum sub scientia media de operatione, coniungi nequit cum negatione operationis; ergo quando cognoscitur operatio, ut conditionate futura sub auxilio, et scientia, non attingitur per scientiam mediam, sed per scientiam naturalem, et necessariam, qualis est haec, ut solet iam dici est.

Ex dictis infertur, neque ad actus liberos naturales, sive honestos sive inhonestos, sive indifferentes, neque item ad omissionem liberam esse necessariam scientiam conditionatam; quia rationes adductae militant aequaliter in actu supernaturali, et naturali, tam positivo, et negativo; quia in omnibus facile intelligitur libertas, ex eo quod procedant a voluntate sub comprincipiis indifferentibus, quae Deus immittere solet ex directione scientiae simplicis intelligentiae, atqui eiusmodi comprincipia nunquam Deus immittit ex directione scientiae mediae, quia haec non confert ad earum congruitatem, et proportionem, ut voluntas sub eis libere operetur; cum ea proportio sit obiectum necessarium, attingendum proinde scientia simplicis intelligentiae.

Addo rem notatu dignam. Tantum abest, ut scientia conditionata inveniat ad libertatem creatam, quod potius intelligeretur et explicaretur facilius ea libertas ~~tunc~~ quia ex parte Dei daretur eiusmodi scientia, neque ex parte nostrorum operum futuritio conditionata, quae posset a Deo cognosci. Probo, quia negata eiusmodi scientia et futuritione nihil daretur ante productionem ~~[illegible]~~ actus absolutam, quod

illum inferret, quandoquidem praecise daret auxilium cum ceteris compraerequisitis
in actu efficientibus ad actum, et eius negationem; at concessa eiusmodi scientia, et futu-
ritione, datur antecedenter ad actum aliquod principium, sive physicum, sive logi-
cum, a quo deducitur infallibiliter actus, hoc enim syllogismus evidenter concludit:
Si Petrus vocaretur converteretur: sed vocatur, ergo convertetur. Ubi praemissae habent
indispensabilem connexionem cum consequenti, et ad illud antecedunt, ut in materia de
Scientia, cum communi sententia nostrorum edocui.

Hinc patet iam oriri non leviores difficultates
a quibus difficillime se expediunt authores, qua ratione servetur libertas in conversione,
quae deducitur infallibiliter ex principio antecedenti, physico vel logico. Ergo Scien-
tia media et conditionata quibus ubi positis implicant, quam explicant libertatem
creatam.

Scientia conditionata non requiritur ad consequendam gloriam [illegible] §4

Probatur 1° quia per impossibile si Deus careret omni Scientia conditionata, posset
adhuc habere voluntatem conferendi gloriam ex meritis gratis, sive talis voluntas
esset conditionata et merita praecedens, sive absoluta, et subsequens Scientiam visio-
nis de meritis absolute futuris. Nam utroque modo rei convenire posset: ergo ex vi
talis voluntatis conferendi gloriam, qui haberet merita: ergo ad consequendam glo-
riam ex meritis non requiritur Scientia conditionata.

Nihil est in consequentia, et contra probatione. Maior enim est certa, nam ut Deus habeat amorem ad obiectum, satis est
ut proponatur ei bonitas ad sanctitatis per scientiam simplicis intelligentiae non per
conditionatam. Minor etiam patet. Quia si voluntas dandi gloriam sit conditionata
cum haec exequatur posita purificata conditione, gloriam impendet eo ipso quo merita
dentur. Et si voluntas dandi gloriam dicatur absoluta et subsequens ad merita, non potest
non conferri gloriam quia connectitur infallibiliter cum suo obiecto. Neque dicas ad
merita requiri Scientiam conditionatam. Hoc enim iam exclusum.

Probatur 2°

quia sine Scientia conditionata confert praemia, quando cognoscit adesse merita, quia praevisis meritis habet voluntatem absolutam conferendi praemia, vel quia praevie ad merita habet voluntatem conditionatam si dentur merita. Similibus Deus habet, nam cognitio de meritis est clarior, et magis ... in Deo quam in homine, siquidem Deus falli nequit in eiusmodi cognitione sicut homo. Deinde voluntas Divina magis efficax in executione in obiectis quam humana. Potentia denique causativa gloriae est infinita in Deo, neque ab ullo potest impediri sicut in homine, ergo si potest homo sine sua Scientia conditionata dare praemium, a fortiori Deus potest dare gloriam ut praemium.

Sed adhuc ... tum esse discrimen, quia potest in nobis esse cognitio de meritis existentibus sine Scientia conditionata, in Deo tamen nequit esse Scientia visionis de meritis existentibus absque conditionata Scientia. Quare cum in Deo requiratur Scientia visionis de meritis ad conferendam gloriam propter merita, requiritur etiam conditionata Scientia, quandoquidem ablata Scientia conditionata de meritis ut conditionate futuris, tollitur Scientia visionis de eiusmodi meritis ut actualiter existentibus.

Hic tamen dicendi modus respondendum ex illo ad summum infertur quod Scientia conditionata requiratur per accidens, et indirecte, quatenus est necessaria ad Scientiam visionis, quae per se requiritur. Deinde licet omitterem, quod Scientia visionis divinam perfectionem exposcat Scientiam conditionatam, adhuc absolute negarem quod illa requireretur ad conferendam gloriam ex meritis, quia Scientia visionis solum esset necessaria, qua est meritorum expressio, non autem qua Scientiam conditionatam peteret. Sicut licet Omnipotentia petat de sua perfectione esse virtutem omnium creaturarum, et esse identificatam cum Divinis suppositis, adhuc ad producendum Angelum non exposcit, nisi qua virtus est Angeli productiva; ideoque communiter dici solet creationem non exposcere Trinitatem personarum, neque ... creari ... Omnipotentem.

Ac demum quia Scientia visionis ex se non petit, nec pendet a Scientia conditionata, sicut neque Scientia conditionata a

scientia visionis vel simplicis intelligentiæ. Rao est nam unius obiecti cognitio non debit esse cognitionem alterius &c. Et ea quidem petit infinita intellectus virium perfectio, qui propter eminentiam suam excipit de se etiam obiectivam attingere, quia propter scientiæ intellectus Dei scientia conditionata formaliter est imperfectibus ab scientia visionis esset formaliter æque perfecta, sicut est de facto.

Scientia conditionata non requiritur ad formalem prædestinationem

Antequam ad probationem huius 3æ accedam, adverto quod iam supra notabimus diversis aliquid posse requiri, vel tanquam conditionem, vel tanquam essentiale prædicatum. Hoc igitur posito statuo 1º. Scientia conditionata non requiritur, ut essentiale prædicatum constituens prædestinationem. Probatur 1º quia prædestinatio de facto exercite consistit in eo complexo, quod resultat ex scientia visionis de meritis, et ex voluntate conditionata conferendi gloriam si merita dentur: at in hoc complexo non includitur essentialiter scientia conditionata ut patet. ergo etc.

Probatur 2º. Si prædestinatio constitueretur essentialiter ex scientia conditionata, dari non posset sine scientia conditionata; sed potest dari sine scientia conditionata: ergo etc. Maior est certa quia res dari nequit sine proprio constitutivo essentiali. Minor probatur. Sine scientia conditionata potest dari collatio gloriæ, ut ex præcedenti casibus constat. ergo sine scientia conditionata potest etiam dari prædestinatio. Patet quia cum prædestinatio requiratur ad collationem gloriæ, si dari non posset prædestinatio sine scientia conditionata neque sine illa dari posset gloriæ collatio: omnia enim exigibus ad prædestinationem, exigebantur etiam ad gloriæ collationem. et econtra quæcumque non requiruntur ad collationem neque requirantur ad prædestinationem.

Statuo 2º scientia conditionata non requiritur ad prædestinationem, ut conditio. Probatur in primis ex ratione 2a proxime tacta pro conclusione præcedenti, nam eadem requiritur ut

conditio sine quo rei dari potest; At praedestinatio dari potest, sine scientia conditionata; non ergo ad praedestinationem requiritur ut conditio scientia conditionata. Deinde probatur. Eo ipso quod datur scientia visionis de meritis, et voluntas conditionata conferendi gloriam, datur praedestinatio, sed in hoc complexu ergo non requiritur ut conditio scientia conditionata; ergo ut detur praedestinatio non requiritur ut conditio scientia conditionata. Consequentia patet ex se. Maior ex nostris principiis. Minor probatur. Nam in primi defectu datur conditionata voluntas dandi gloriam reprobo, quin et voluntas absoluta conferendi auxilia praeter, quin deest in Deo scientia conditionata, quod per ista auxilia reprobus bene operaturus usque in finem, et in gratia decedet. Ergo adsunt voluntates non requiritur ut conditio scientia conditionata. Deinde neque requiritur ad scientiam visionis, ut ex fine capitis praecedentis constat. Ergo etc.

Dices, ut Deus cognoscat merita absolute futura, requirit aliquod medium: sed non est aliud, quam scientia conditionata, et voluntas absoluta conferendi auxilia. Ergo ut Deus cognoscat merita absolute futura, requiritur scientia conditionata. Minor probatur, quia non datur in Deo decretum absolutum circa gloriam antecedenter ad merita absolute futura, quia pugnaret cum eorum libertate, neque datur aliquid antecedenter connexum cum meritis, nisi voluntas absoluta conferendi auxilia, et scientia conditionata, qua Deus videt, quod si dentur talia auxilia dabuntur merita: in quo complexo Deus merita videt.

Respondetur, quidquid sit de decreto efficaci, et an cum libertate pugnet, de quo infra, Deum non egere medio ad obiectum cognoscendum, ut in materia de scientia late ostendi. Fateor ergo Deum cognoscere futura in eo complexo, nego tamen egere complexo, ut cognoscat futura. Nam ad eorum cognitionem obiectiva veritas sufficit. Et ita Deus cognoscit possibilia sine praesupposito medio, in quo cognoscantur. Item futuritionem conditionatam attingit, quin eam cognoscat in conditione, ut pote in differenti, vel in aliquo alio medio. Constat ergo scientiam conditionatam ad praedestinationem non requiri tanquam essentialem praedicatum, aut tanquam conditionem, sine qua non.

circa hanc vero doctrinam adhaerent sententiae omnes nostrae Societatis DD., qui scientiam mediam summe necessariam esse pro nostro praedestinationis decreto ... Ex ijs autem alij qui censent esse praedicatum essentialiter constitutivum praedestinationis. Ita P. Suarez lib. 1 de essentia praedestinationis cap. ... lib. 2 de Scientia conditionata. P. Vazquez 1a parte disp. 93 cap. 1 et disp. 98 cap. 4. P. Herice disp. 22 cap. 7. P. Arriaga disp. 33 de praedestinatione sect. 2. Alij vero indicant esse conditionem sine qua non. Ita P. Mendoza disp. 3 de Providentia sect. 5. et alij DD. qui praedestinationem constituunt in sola voluntate, vel in solo actu imperij. Favent etiam, qui solum requirunt scientiam conditionatam ex perfecto modo operandi Dei, non ex conceptu praedestinationis.

Omnes in sic ergo hi DD. in eo conveniunt, quod scientiam conditionatam summe necessariam esse ... ad praedestinationem. dissident vero maxime in assignando titulo vel ratione, qua requiratur. Quare singulorum placita breviter oportet expendere.

Consulantur Recentiores Cap. 6.

In primis consulari debent, qui praedestinationem essentialiter constituunt ex scientia conditionata; consequenter qui dicunt etiam ex hoc capite requiri ad praedestinationem. Docent ergo constitui praedestinationem ex scientia conditionata, qua Deus cognoscit quod si Petro dispensarentur haec auxilia, et Deus haberet voluntatem conditionatam conferendi gloriam, Petrus in gratia decederet, et gloriam consequeretur; item ex voluntate absoluta, qua Deus decernit dare haec auxilia et ex conditionata, qua vult absolute dare gloriam.

Pro iis praedictos iuniores militare, cur praedestinatio consistat in eo conjuncto, quod ex praedicta scientia, et duabus voluntatibus resultat, reddendi aliquam rationem esse, quia tale conjunctum se habet ex parte Dei antecedenter in sensu collationis ordinis, quod satis est ad totum munus praedestinationis conceptum.

Haec tamen ratio caduca est. Nam ad praedestinationem non sufficit ...

cum que antecedenter inferre collationem gloriae, nisi talis illatio sit immediata, ut iam in q. 7. cap. 2 docuimus. Cum que praedictum coniunctum mediate solum inferat collationem gloriae, nam inter ipsum et gloriam intercedit scientia visionis de meritis, et decreti in gratia, fit a pari, quod illud coniunctum nequeat esse praedestinatio.

Deinde. Si tale coniunctum esset praedestinatio, quia praecise inferret ex parte Dei antecedenter gloriam, daretur in Deo de facto circa quemlibet praedestinatum duplex praedestinatio. Quod superfluum est, cum unica sufficiat. Probatur sequella, nam ultra conceptum, et coniunctum assignatum datur aliud in Deo, quod componitur ex scientia visionis de meritis, et ex voluntate conditionata conferendi gloriam, si merita dentur. Quod conceptum infert gloriam, cum bene valeat: Deus vult dare gloriam, si merita dentur: sed videt merita dari, ergo dabit illi gloriam et talis illatio est a priori, et antecedens gloriam, cum scientia visionis meritorum, et voluntas conferendi gloriam antecedat eius collationem. Ergo tale coniunctum est praedestinatio.

Probabilius hoc alii respondent, ideo praedestinationem constitui scientia conditionata, quia ut praedestinationi Deus debet esse certus de consequutione gloriae, nequit autem esse certus ex vi scientiae simplicis intelligentiae, neque ex vi scientiae visionis de meritis, et gratia finali, solum que redditur certus ex vi scientiae conditionatae, qua cognoscit, quod si dentur ex parte hominis haec auxilia, et ex parte sua voluntas conditionata de conferenda gloria, homo consequeretur illam.

Sed in primis ignoro, quo fundamento dicat ex vi praedestinationis Deum debere reddi certum de consequutione gloriae. Probabilius hic discursus probat, praedestinationem esse constituendam per scientiam visionis de gloria re ipsa conferenda, nam ex vi huius scientiae redditur Deus certus de consequutione gloriae, non vero certus redditur ex vi scientiae conditionatae, nam haec solum dictat, quod si conditio adsit, adesset etiam, quidquid sit de conditionis purificatione, et de actuali collatione gloriae [illegible] Deo. Nam scientia conditionata, et eius certitudo aequalis est quoad reprobum ac praedestinatum, quia Deus indifferenter de utroque cognoscit, quod si ponentur in ea [illegible]

tia, dabitur gratia finalis et gloria consequenter, sub alia autem non dabitur, sic ex parte intellectus sui nullam Deus habet ex vi scientiae conditionatae specialem certitudinem de praedestinatorum potius quam reproborum.

Denique fatentur PP. quod si Deus careret omni scientia conditionata, posset adhuc Angelus vel homo consequi gloriam et mereri. Ergo et sic, quamvis careret omni scientia conditionata, posset Angelum vel hominem praedestinare. Patet, quia nequit rationalis creatura consequi gloriam nisi detur ex parte Dei praedestinatio, ut omnes Theologi clamant. Denique 2°. PP. communissimum est unum velle alterum adducere. Et in primis audiat Augustinum lib. de dono perseverantiae cap. 9: Mira tamen gratiae [illegible] debet esse certissimum, hunc esse praedestinatum cui datur perseverantia, alterum autem non esse. Sentit ergo qui habet perseverantiam, hoc est finalem gratiam, eo ipso praedestinatum esse a Deo. 2°. Fulgentius de Fide ad Petrum cap. 35 sic ait: Firmissime tene, et nullatenus dubites omnes quos vasa misericordiae gratuita bonitate Deus fecit, ante constitutionem mundi in adoptionem filiorum Dei praedestinatos a Deo, neque perire posse aliquem eorum, quos Deus praedestinavit ad regnum caelorum, neque quemquam eorum, quos non praedestinavit ad vitam ulla penitus ratione salvari. Quid clarius?

Neque satisfacit dicendo in eo casu daretur imperfecta praedestinatio, quam admittunt [illegible] ex parte PP. pro eo quod ante [illegible]. Contra enim est, tum quia PP. absolute loquuntur, tum etiam quia iam nulla esset ratio cur in Deo daretur de facto praedestinatio perfecta, cum alias inde probari non possit nisi ex eo quod homines et Angeli de facto salventur. Videantur dicta a [illegible] et quaest. 3 cap. 6.

Alia placita refelluntur. Caput 7.

Primo refellendi sunt, qui conditionatam scientiam ideo requirunt ad praedestinationem, quia praedestinatio est perfectissima providentia et de ratione sua

et dare media, quae non solum aptarent ad suos fines consequendos, sed sub quibus praevidet, quid pro sua libertate operabitur humana voluntas.

Contra hunc discursum est 1°. Quod praedestinatio non sit providentia, licet eam inferat, ut ex q. 5 constabit. 2° Quia providentia licet perfectissima sit non includat nec exigat conditionatam scientiam, ut communis sententia patet inter Doctores etiam, qui conditionatam scientiam admittunt. Deus enim per perfectissimam providentiam quam reprobos exercet, quamvis non cognoscat eos sub mediis eis oblatis bene usque ad finem operaturos. Providentia enim Dei solum petit voluntatem dandi media, quae per scientiam naturalem, et simplicis intelligentiae cognita sunt proportionata cum fine.

Censent alii, praedestinationem, ut de facto continetur, in absoluto decreto consistere, quo Deus vult antecedenter ad merita dare gloriam ex meritis. Ut autem hoc decretum non destruat libertatem meritorum, quae infert necessario praesupponit scientiam conditionatam.

Hic vero discursus fallitur, quia praedestinatio de facto non affert voluntatem absolutam, sed conditionatam erga gloriam, ut infra dicemus. Unde neque merita, neque gloriam infert, et consequenter ex hoc capite, non opus est, ut scientiam conditionatam praesupponat; et vero nobis, quia iuxta hanc sententiam praedestinatio non constituitur ex scientia conditionata, licet eam praesupponat.

Tertio plures omnino exigunt scientiam conditionatam, ut auxiliorum collatio habeat rationem specialis beneficii, quia nisi Deus cognoscat voluntatem bene operaturam sub hoc auxilio, si detur, non erit Deus specialis benefactor illud conferendo, quamvis voluntas reipsa bene operatura sit, quoniam Deus id ignoravit. Fateor libentissime requiri scientiam conditionatam ut auxilium habeat illam rationem specialis beneficii: quod demum ita intelligo si immittatur a Deo quando voluntas bene operatura est. Nego tamen adhuc neces-

sarium

Primum quod pxi beneficii tam necessaria sit ad praedestinationem, cum sufficienter intelligatur Deus praedestinare homines ad gloriam post praevisa merita, si antecedenter ad merita vellet conditionate gloriam dare, si merita dentur. Ex hac voluntate moveatur ad auxilia conferenda, quae videt esse proportionata ad merita, quamvis non cognoscat, quid voluntas praestabit, si dentur talia auxilia. Posset etiam ad gloriam ex meritis praedestinare, si post absolutam scientiam meritorum haberet efficax decretum conferendi gloriam ob merita iam existentia, quamvis non interfuisset conditionata scientia, cum Deus auxilia dispensavit ad merita.

Secundum; neque quod ablata scientia conditionata, nequeat stare specialis divina providentia in collatione auxilii; nam si pro eliciendo merito requiratur auxilium ut unum, et Deus conferat uberrimum auxilium ut 100, specialis beneficus erit, quamvis ignoret, quid eveniet sub eo ingenti auxilio, et dabit, quandoquidem dabit aliquid quam necessarium est, et quam, ut ita dicam, debet, neque aliis hominibus auxilia dispensat in ea intentione.

Tandem absolutis exigitur scientia conditionata; quoniam, inquiunt, ad praedestinationem requiritur ut Deus conferat auxilium efficax formaliter ut efficax, at conferre nequit auxilium efficax formaliter ut efficax ablata scientia conditionata. ergo haec ad praedestinationem requiritur. Probatur minor, quamvis Deus cognoscat operationem ponendam sub auxilio, non conferret auxilium efficax ut tale, si aliquid sit tale. conferat auxilium materialiter efficax, id est quod a parte rei habebit effectum.

N. Plura hic involvuntur, quae non satis expendere. Notum advertit duobus modis intelligi posse Deum conferre auxilium efficax formaliter ut efficax: primo intendendo eius efficaciam, sive illa sit in actu primo sive in actu secundo. Secundo non intendendo, sed cognoscendo eius efficaciam, sicut dicere solemus, quando voluntas amando rem inhonestam peccat, ferri formaliter in malum, quia non sufficit ad peccandum materialiter ferri; neque tamen denotamus voluntatem intendere seu amare in bono formalitatem malitiae. Sufficit ea tantum illam cognoscere, et cum ea cognitione ferri in illud

effectum, q in sensu compositionis efficax. Itaque Deus quolibet ex his modis conferat auxi-
lium efficax ut tale requiritur sine dubio scientia conditionata.

Nego tamen ad praedesti-
nationem opus esse, quod conferatur auxilium efficax ut tale, quia satis est conferri au-
xilium materialiter efficax, hoc est, quod revera habeat effectum, quamvis id non
cognoscatur a Deo. Neque bene dabitur inter se sectio ex parte praedestinationis, sed
ex parte Dei praedestinantis, quia veritatem illam conditionatam ignoraret. Contra
est nullum hucusque titulum assignari propter quem provocamur dicere scientiam con-
ditionatam ad formalem praedestinationem requiri. Hoc magis stabit ex argumento-
rum solutione, quam subiicio.

Primum oppositae partis argumentum cap. 8.

Illud est. Praedestinatio discernit ab non praedestinato, non solum ex scientia visionis
qua subsequitur adeptus gratiam finalem, sed etiam ex maiori speciali bene-
volentia Dei erga ipsum, ut docet S. Thomas q. 6 de Veritate artic. 6. Sed ad hoc
requiritur scientia conditionata, ergo ad praedestinationem requiritur scientia conditionata.
Minor probatur, quia seclusa scientia conditionata non habet Deus specialem bene-
volentiam erga praedestinatum potius quam reprobum, quia omnibus aeque vult
dare gloriam et auxilia gratiae, posita vero scientia conditionata specialem benevo-
lentiam habet erga praedestinatum, quia vult ei conferre media quae videt ad glo-
riam profutura, reprobo tamen, quae videt non profutura.

Nego consequentiam, dari specialem
istam benevolentiam discernentem praedestinatum a non praedestinato sive illa sit
aliquid physicum sive aliquid intrinsecum ex parte divinae voluntatis.
Quolibet enim potest intelligi Deum exercere specialem benevolentiam conferen-
do auxilium, quod videt profuturum. Primo, quia specialem amorem habeo, quo
conferre velit auxilium ut efficax, amando scilicet eius efficaciam, sive in actu
vel sive in actu. Secundo quem actum sine dubio Deus non haberet, si non praevideret
auxilium profuturum. Et in hoc casu dat aliquid speciali physicum ex parte

Divinae Voluntati, quando confert auxilium ut efficax, et in eius collatione specialem benevolentiam exercet, ut evidens est.

Potest autem aliter Deus conferre auxilium efficax non quidem specialiter intendendo vel amando eius efficaciam, sed operiri decernendo eius illam auxilii, quam cognoscit profuturam, et profuturam et se debitum, et in hoc casu nihil speciale amplius intervenit ex parte Divinae Voluntatis conferendo auxilium efficax, et exercendo specialem benevolentiam in eius collatione, sed ad summum intervenit aliquid morale quatenus prudenter censetur Deus aliquid speciale praestare, dum auxilium confert in circumstantiis congruis. De quo infra.

Quidquid sit de hoc, assero ad praedestinationem, qua Deus conferat gloriam ex meritis praecedentibus non requiri specialem illam benevolentiam, quam antecedenter ad scientiam visionis discernat praedestinatos a reprobis, consequenter non requiri ex hoc capite scientiam conditionatam, sed sufficere scientiam simplicis intelligentiae, visionis indifferenter auxilia sufficientia distribuens tam praedestinatis quam reprobis, quae illi in praedestinatis habebunt effectum quo in reprobis carebunt. Inde cum praedestinatos non discernat a reprobis ante scientiam visionis de bonis operibus, sed formaliter per eandem met scientiam visionis.

Imitari [illegible] tam numerus praedestinatorum non erit specialiter ex Divina Voluntate dependente sed ex humano arbitrio libere cooperanti. Res negata, vel praecisa scientia conditionata Deo esse necessario admittendum, quia Deus aequaliter omnibus dare auxilia, quod hi homines, et non alii, bene operarentur, ex qua cooperatione hi et non alii salvarentur. Et quidem in hoc nullum mihi apparet absurdum, sicut non est in eo quod numerus eorum qui bene operantur in statu conditionato non sit ex Divina Voluntate dependente sed ex humano arbitrio conditionati operante, quia Deus pro illo statu decreverit aequaliter omnibus vero inaequaliter distribuere auxilia.

Caetera assumenda, unus [illegible]

Ceterum addenda dicere ... scientia visionis, quae per nos constituimus praedestinationem

exigit Scientiam conditionatam. Ergo eam exigit praedestinatio. Patet, nam quod exigitur a parte exigitur ab eo ut constituto per eam quod. Unde probatur, quia Scientia Visionis identificatur realiter cum conditionata quae petit illam, ut terminum suae realis identitatis.

Resp. negando ant. Ad probationem omisso anti distinguo, neque petit illam, secundum quod est actualiter expressio veritatis conditionatae, neque secundum quod dicit perfectionem ex parte Dei omitto, sicut Scientia condita mundi realiter identificatur cum decreto circa productionem illius, nec tamen ea scientia petit hoc decretum, ut est actualis volitio creandi mundum. dicit illud entitative, et quoad intrinsecam perfectionem petat. Ideo vero tangere irrationem argumentum eam inexplicabilem difficultatem de actu libero Dei, circa quam in praesenti non est immorandum.

Instas. Scientia Visionis demeritis nequit in Deo reperiri sine Scientia conditionata de eisdem meritis. Ergo quia Scientia Visionis exigit conditionatam. Resp. concesso anti, nego conseq., nam quod Scientia Visionis reperiri nequeat sine conditionata non potest inde provenire, quod petat illam, sed quod constanter una data conditionata veritas, quam intellectus divinus debet cognoscere. Neque semper tamen, ut duo necessario coexistant, quin unum exigat aliud, ut patet in oppositis Petri, et Pauli, quae separari non possunt, quin tamen una requirit aliam. Patet etiam quia Scientia Visionis demeritis, quae necessario dat cum omnia merita, neque in [illegible] meritis exigitur, et ratio quaelibet est, nam aliunde quam ab exigentia debuit extremi provenire debet quod, stante uno debeat existere aliud.

Instas. Iterum. Scientia Visionis debet esse Scientiam Dei veri et iusti. Ergo debet esse Scientiam Dei habentis Scientiam conditionatam. Patet, quia Deus sine Scientia conditionata, non esset verus, seu iustus Deus petit quod in Deo Scientiam conditionatam. Resp. hoc argumentum probare Scientiam Visionis, immo quemlibet effectum creatum et omnem actum divinum petere similiter et omnem Dei perfectionem, ad quam vel una detracta, Deus non erit verus, seu iustus Deus. Ergo animus dicitur. Propterea nego quod Deum realiter sine Scientia conditionata esse iustum, non autem Deum praecisum a Scientia conditionata, quia sic est verus Deus, licet non

cum per ordinem. Scientia vero Visionis exprimit verum: Deum quia vidit eo Scientiam 20
suam Dei, qui re ipsa habet Scientiam conditionatam, licet ab ea Scientia, quan-
tum est in se, praescindat.

Dices 2.o cum RR. oppugnantibus ipsam Scientiam con-
ditionatam exigi ut distributivum ad praedestinationem. Illud est distributivum praedestinationis
ex quo deducitur a priori collatio gloriae: sed deducitur ex Scientia conditiona-
ta simul cum purificatione conditionis. ergo Scientia conditionata simul cum pu-
rificatione conditionis est distributivum praedestinationis. Minor probatur, quia bene
valet: si Deus decerneret dare gloriam et auxilia gratiae Petro in his circum-
stantiis, Petrus bene operaretur, et consequeretur gloriam: at Deus utrumque decre-
vit. ergo Petrus re ipsa bene operabitur, et consequitur gloriam.

Resp. in primis docere
cum [illegible] dari Scientiam Visionis de meritis absolute futuris distributivam praedestinationis,
quod negant. Probatur, nam per Scientiam Visionis de meritis, et voluntate decernendi
gloriam si videntur merita, deducitur a priori collatio gloriae, sicut etiam ipsa distributiva
est. Resp. deinde praedestinationem non esse id, quod utcumque infert a priori gloriam
sed quod illam infert immediate: praedictum autem coniunctum non illam infert im-
mediate, sed mediate, consequenter praedictum coniunctum non est praedestinatio, neque Scien-
tia conditionata, quamvis valde coniunctum [illegible] est praedictum distributivum
praedestinationis.

Est sane propositio conditionalis, quae pro maiori praemissa ponitur in eo
discursu, sic explicari debet: Si Deus decerneret dare gloriam et auxilia Pe-
tro, ~~[illegible]~~ Petrus re ipsa bene operaretur [ex vi illa bona operatione]
et consequeretur gloriam, quia licet Scientia Visionis de bono auxiliorum usu non
requiratur ad bonum usum, requiritur ad requisitionem gloriae, quamvis Deus
videat bonum usum absolute futurum non decernit dare gloriam nisi Petro [illegible]
iam consequenter inter coniunctum constitutum ex Scientia conditionata, quam ar-
gumentum affert, simul cum ex conditionis purificatione et inter collationem glo-
riae, mediat Scientia Visionis, non est praedictum coniunctum infert immediate glo-
riam.

Utrum ad praedestinationem exigatur scientia visionis
Quaestio 10.

Proponitur vera sententia

Circa hanc difficultatem nimis breviter et obscure loquuntur AA. Breviter ergo supponendum existimo quod actus scientiae visionis atque potest divino procedere. Nam postquam Deus scientia conditionata cognovit quodcumque [illegible] quavis conditione, si daretur, eveniret, habuit voluntatem conditionatam conferendi gloriam cuique decedenti in gratia. Quam voluntatem intuetur primo actu visionis. Habuit deinde voluntatem absolutam ortam ex conditionata conferendi omnibus christianis gratiam. Circa quam voluntatem cadit secundus actus visionis. Exstitit autem [illegible] erunt in praedestinatis merita finalia, sive decessus in gratia, quem tertio visionis actu cognoscit. Ac denique post merita subsequitur futuritio gloriae, quam etiam Deus intuetur.

Et licet de his omnibus actibus [illegible] quaedam [illegible], nihilominus tantummodo tertium ad rem, quo Deus finalem gratiam praedestinatorum intuetur, quamvis nos aliquando etiam de omnibus dicemus. Per tertium ergo actum Deus videt in omnibus praedestinatis, sive adultis, sive infantibus, gratiam finalem, sive decessum in gratia; cum discrimine tamen, quia praedictam gratiam in adultis videt cum perseverantia finali, sive ex exclusione peccati, non sic in infantibus. Et quia tam de adultis quam infantibus indifferenter loquamur, scientiam visionis supponimus ut terminatur ad finalem gratiam prout a meritis personalibus praescindit.

Est notandum, non esse dubium quin praedicta scientia visionis de gratia finali requiratur ad praedestinationem. Ratio in promptu evidens est. Nam ad praedestinationem requiritur gloriae collatio, quatenus illa sine collatione gloriae stare non potest: at scientia visionis de gratia finali requiritur ad collationem gloriae, quia haec semper connectitur cum finali gratia praevisa. Ergo ad praedestinationem requiritur scientia visionis de gratia finali. Dico requiritur, non vero praerequiritur, quia praedicta scien

tia non antecedit praedestinationem ergo sine illa, i. antecedenter vel subsequenter aut comitanter nec erat datur praedestinatio, quod intendo. Non inquirimus in praesenti quaerimus an praedicta scientia visionis requiratur ad praedestinationem, sed an requirat ut essentialiter constitutivum illius?

Primo prima sententia docet eiusmodi scientiam non constituere praedestinationem. et communis inter nostros AA; eam tuetur P. Suarez lib. 1 de essentia praedestinationis cap. 6. P. Herice disp. 22 cap. 7 num. 63 P. Molina de praedestinatione disp. 1 parte 6. ... et ... n. 12 qui videntur innuere Videntur nulla omnino ratione praedictam scientiam ad praedestinationem requiri.

Secunda sententia propugnat eam requiri tanquam essentialiter constitutivum praedestinationis. Ita videntur indicare P. Granados 1 parte disp. 33 ... n. 7 cum aliquibus AA, quorum mentem approbo et in subsequenti cap. specialius exponemus.

Secundae sententiae probatio proponitur. Cap. 2

Prima ex auctoritate. Nam S. Prosper in responsione 12 ad obiectiones Vincentianas ita ait: quia praescitus ... tantum non est praedestinatus; esset autem praedestinatus si esset reservatus in sanctitate ad virtutem manenti. Consonat S. Fulgentius lib. 1 ad Monimum cap. 22 Deus praedestinavit ad regnum quos ad se praescivit misericordiae praevenientis auxilio reversuros, et in sua misericordia subsequentis auxilio remansuros. Ubi praedicti PP. loquuntur de scientia visionis, ubi ex ipso operum bonorum consilio quae dicunt provenire ... rum praedestinationem et ex eius defectu reprobationem impiorum.

Secunda probatio est ex ratione. Nam illa scientia praedestinationem constituit cuius obiectum per se pertinet ad passivum discrimen praedestinati a non praedestinato. sed obiectum scientiae visionis de qua loquimur pertinet per se ad passivum discrimen praedestinati a non praedestinato. Ergo praedicta scientia constituit praedestinationem. Consequentia patet. Minor debet esse omnibus certa, quia eo solo causam dicunt communiter AA scientiam conditionatam vel ... ineptum aut voluntatem ... generali ...

riam sive conditionata, sive absoluta constituere praedestinationem, quia videlicet obiecta horum actuum pertinent per se ad passivum discrimen praedestinati a non praedestinato. Minor est evidens, quia decessus in gratia, quod est obiectum praedictae scientiae, discriminat passive praedestinatum a non praedestinato. Pro quo

notandum est necessarium esse discrimen per se; nam obiectum scientiae conditionatae, Petrus videt praedestinatum sub hypothesi consummationis, quibus ipsa constituitur responsurum, et in gratia decessurum, ac tandem gloriam consecuturum, scilicet sive discriminat simul cum purificatione conditionis praedestinatum a non praedestinato, ut infra dicam, et ex se constituat quod abstracte convenientem cuique praedestinato convenit, neque potest uni non praedestinato convenire. Et tamen scientia conditionata non constituit praedestinationem, ut supra docui, quia scilicet hoc discrimen se habet per accidens ut homo consequatur gloriam ex finali gratia, quandoquidem eo deficiente posset aeque bene consequi illam cum praecisa a qualibet scientia, vel futuritione conditionata facillime obtineretur beatitudo ex finali gratia, non autem obtineretur sublata finali gratia. Ergo finalis gratia quae est obiectum scientiae visionis per se pertinet ad passivum discrimen praedestinati a non praedestinato.

2a Confirmatur probatio. Nam praedestinatio consistit in eo convenienter, quod resultat ex voluntate conditionata conferendi gloriam cuique decedenti in gratia, et ex scientia visionis decessus in gratia. Sed praedictum convenientem essentialiter constituitur ex scientia visionis decessus in gratia, sicut ex voluntate conditionata conferendi gloriam. Ergo scientia visionis decessus in gratia constituit essentialiter praedestinationem. Maior et consequentia sunt evidentes, minor ex nostris principiis constat.

Ex his intelliges aperta ratione cur reliqui actus, quos supra memoravimus, quamvis pertineant ad scientiam visionis non requirantur ut praedestinationem obtineant, quia scilicet non constituunt praedictum convenientem in quo duntaxat praedestinatio consistit.

Ga

Obiectionum solutio Cap. 5

Sed cum aliquibus RR. obiicies 1.º Si promissio Dei aliquid homini sub conditione promiserit, et homo conditionem impleverit, habet ius ad rem promissam, et Deus tenetur illam dare: sed ante scientiam visionis intelligitur Deus promittens homini gloriam sub conditione quod in gratia decedat, et intelligitur homo decedere in gratia. 2.º ante scientiam visionis intelligitur homo cum iure ad gloriam, et Deus cum debito conferendi illam; at ante praedestinationem homo non habet ius ad gloriam, neque Deus illam debet. 3.º ante scientiam visionis decessus in gratia iam homo praedestinatus est, et consequenter praedestinatio non constituitur per huiusmodi scientiam, sed ad eam supponitur.

Resp. facile

Licet Deus aliquid sub conditione promiserit, et conditio fuerit purificata, non adhuc intelligitur homo habere ius proximum ad rem promissam neque Deum illam proxime debere usque dum Deo constet per scientiam visionis de purificatione conditionis, sed quia in omni contractu sub conditione rato, qua neque tenetur sibi dare rem promissam, neque ius habet ad illam proximum, nisi mihi constet de purificatione conditionis, quia tenetur rem promissi non tam sub conditione ut in re existente, quam ut a me cognita.

Aliquid vero discriminis agnosco inter contractum conditionatum a Deo, vel ab homine initum: nam homo potest ignorare conditionem, quamvis re ipsa posita sit, et consequenter tunc radicale debitum quod in promittente resultat ex positione conditionis in re, potest non fieri proximum et formale. Ius etiam ad rem promissam quod ex purificatione conditionis attribuitur potest non reddi proximum, sed radicale remotumque manere, quia non datur absolute, et simpliciter debitum ex parte promittentis, neque ius ex parte exequentis conditionem, nisi dum haec promittenti nota fiat. Potest etiam homo per errorem iudicare positam esse conditionem, quae revera posita non est.

At liber continget in Deo qui cum neque falli possit, nec rem aliquam ignorare non potest videre conditionem positam si posita non est, neque potest illam ignorare

si semel ponatur. Vnde iuxta illum radicabile quod ante scientiam visionis intelligitur adgloriam non potest non fieri formale, quia decessus in gratia non potest non a Deo videri. Debitum etiam, quo Deus tenetur dari gloriam ex sua promissione decessus in gratia, non potest non reddi proximum et formale ob eandem rationem.

Dices: Ante scientiam visionis meritorum, et decessus in gratia datur aliquid, ubi cuius est infallibile, quod homo consequetur gloriam: at ita, ubi cuius est infallibile, quod homo consequetur gloriam est praedestinatio, ergo ante scientiam visionis datur praedestinatio, quae proinde non constituitur eiusmodi scientia. Contra patet. Minor videtur certa. Maior probatur, quia bene valet: Deus promisit gloriam cuilibet decedenti in gratia: sed Petrus decedit in gratia, ergo consequetur gloriam. Vbi tamen eadem promissio est ante scientiam visionis decessus in gratia.

Respondetur distinguendo maiorem. Datur aliquid, ubi cuius est infallibile proxime, quod homo consequetur gloriam, nego; est infallibile remote, concedo. Nam posito decessu in gratia sine scientia visionis de illo non dabitur gloria; necessarium vero est, quod posito decessu detur scientia visionis, et exinde conferatur gloria. Similiter ad minorem dices praedestinationem esse id, ubi cuius est infallibile non quidem remote, sed proxime, quod conferatur gloriam. Praeterea quamvis non est praedestinatio, quodcumque infert gloriam etiam immediate, nisi aliquid sit intra Deum; at decessus in gratia non est aliquid intra, sed extra Deum, videlicet in praedestinato. Et etc.

Duplex aliud argumentum. Cap. 4

Primum: Praedestinatio iuxta S. Augustinum est praescientia, et praeparatio beneficiorum, quibus certissime liberantur quicumque liberantur. Vbi perpendendum est apponere scientiam, deinde praeparationem, ut denotaret eam scientiam subsequi praedestinationem, quae praecedit ad praeparationem beneficiorum vel auxiliorum: at scientia visionis non antecedit, sed subsequitur ad internam auxiliorum praeparationem, imo et ad externam eorum collationem, quin et ad ...

Videraa alia, quae fiunt ex auxilii et Scientia Visionis, non constituunt praedestinationem, sed scientia consiliorum, et similiter intelligendis. 23

Ceterum licet ordine rerum omnium ponerit D. Aug. scientiam, quam praeparationem, loquitur tamen de scientia visionis, quae non antecedit, sed subsequitur auxiliorum praeparationem et collationem. Deinde non loquitur de praeparatione formali auxiliorum, sed de radicali, quae consistit in Voluntate conferendi gloriam, ex qua nascitur alia Voluntas auxilia dispensandi, quando dicat Augustinus praedestinationem esse Voluntatem conferendi gloriam, ex qua dimanat auxiliorum praeparatio, quibus homo bene usus ad finem operatur et simul scientia Visionis de facto finali.

Et quia enim non tam de fine hic Augustinus praedestinationem in communi, quam praedestinationem, ut de facto peragitur; quia sine auxilio potest dari praedestinatio, sine auxiliorum praeparatione, cum possit optime gloria sine meritis conferri et considerasse de praedestinatione secundum essentialia expresse, quia hoc earum ei intererat, sed secundum ea omnia, quae de facto concurrunt. Videantur etiam, quae circa hanc Augustini definitionem notavi etc.

Dico tertium. Eo ipso, quod intelligamus in Deo Voluntatem dandi gloriam ex meritis dependenter, et insuper Voluntatem conferendi auxilia, quibus quoque homo bene operabitur, et in gratia decedat, intelligimus hominem esse praedestinatum: sed adhuc non intelligimus scientiam Visionis, qua Deus cognoscat hominem in gratia decessurum. Ergo talis scientia non constituit praedestinationem. Consequentia patet. Minor est certa, quia tunc solum intervenit Voluntas dandi gloriam ex meritis dependenter, et insuper Voluntas conferendi auxilia, ac demum futuritio conditionata operum, et decessus in gratia si darentur talia auxilia. Maior probatur. Nam eo ipso datur aliquid in Deo, quod infallibiliter gloriam, cum importabile sit connexionem ex utraque illa Voluntate, et futuritione conditionata operum, ac decessus in gratia cum negatione gloriae.

Secundo negando maiorem, quia tunc adhuc non intelligimus aliquid ex parte Dei, quod infallibiliter

inferat gloriam. quod non intelligimus praedestinationem. Dices non intelligi praedestinationem respectu Dei, sed adhuc aliquam praedestinationem intelligi, quia datur aliquid gloriam infallibiliter inferens. Contra nam nominis praedestinatio tantum est respectu Dei, quia Deum denominat praedestinantem, et actus immanens illius, ut circa statutum manet cum communi fere omnium sententia. Possibile quod illo connexio infallibilis est gloria, quia infallibilis est praedestinatio, non quia connexum illud formaliter est praedestinatio, ut satis explicuimus.

An praedestinatio consistat in monastico imperio.

Quaestio VI.

Quid sit politicum imperium. Cap. I.

Ne in aequivoco laboremus praemitti debet ex materia de actibus humanis quid sit politicum, et quid monasticum imperium, et in quo consistat utriusque discrimen. Imprimis ut secundum est actum voluntatis praecedentem efficacem esse imperium non quia sit intimatio, quae fiat inferiori de superioris voluntate, sed quoniam est determinatio talis, ut eius vi ceterae potentiae si non sint impeditae, necessario prorumpant in suos actus, ita dicimus intellectum ex imperio voluntatis assentiri rebus fidei. Nam in hoc sensu voluntas imperat etiam intellectui. Dicuntur etiam ceterae facultates esse subditae voluntati quoad exercitium suarum operationum.

Ad praesentem difficultatem hoc imperium non conducit, sed illud quod politicum appellatur, et dicitur ad imperatorem, et subditum imperantis, solet communiter hac ratione definiri. Politicum imperium est intimatio, vel insinuatio, per quam voluntas superioris inferiori declaratur. Iudico tamen hac definitione non sufficienter explicari naturam huius imperii, nisi aliquid ulterius addatur, id quod breviter ostendo, nam si Petrus insinuaret Paulo voluntatem Ioannis superioris, cum ex voluntate Ioannis insinuatio procederet, nunquam diceretur Ioannes imperare Paulo, ut evidens est, quia insinuatio volun-

tali Superiori non sufficit ad imperium, nisi aliud intelligatur

Quaestio

Quando dat hoc imperium, dominandi superior imperans inferiori, quod ut intimatio habeat rationem imperii, necessarium est, ut aliquem ordinem, et respectum dicat ad superiorem; et consequenter, quod hic ordo per definitionem explicetur: at hic ordo est ad superiorem, ut intimantem per se, vel per alium propriam suam voluntatem. Ergo ad imperium non sufficit insinuatio voluntatis superioris, nisi ulterius addatur, quod haec insinuatio proveniat aliquomodo a superiore. Unde si Petrus ex nomine Joannis superioris insinuaret eius voluntatem Paulo, iam censeretur Joannes imperare Paulo.

Duo ergo ad imperium politicum exiguntur. Primum quidem est, insinuatio voluntatis superioris inferiori; secundum, quod haec insinuatio proveniat aliqua ratione a superiore. Patet, quia tunc superior imperare dicitur, quando suam voluntatem intimat, vel insinuat inferiori, sive haec insinuatio fiat per se ipsum, sive per alium, quod parum interest. Explicatur, imperans eatenus imperat, quatenus dirigit eum, cui imperat, insinuando, vel intimando propriam voluntatem: at non dicitur dirigere, nisi intimatio ex sua voluntate procedat. Ergo ad hoc imperium exigitur non solum insinuatio voluntatis superioris, sed quod haec insinuatio aliqua ratione procedat a superiore.

Restat breviter decidere cuiusnam potentiae actus sit hoc imperium. In quo magna est authorum dissensio; nam aliqui censent ad intellectum pertinere, alii ad voluntatem, alii denique ad utramque potentiam. Omnes vero hi ut puto falluntur, quia praedictum imperium ad eam potentiam pertinet, cuius actus est intimatio voluntatis superioris ad inferiorem. Ratio mihi certissima est, nam hoc imperium est intimatio voluntatis superioris ad inferiorem; ergo ad illam potentiam pertinet cuius est insinuatio. Unde cum intimatio iam per voces, iam per scripta, iam per alia externa signa fieri soleat, imperium hoc iam pertinebit ad potentiam vocum formativam, iam ad illam, quae caracteres format, iam ad aliam, quae signa exteriora edit.

est quidem impérium, et actum voluntatis superioris, aperte ni fallor, convincitur. quia talis actus est, quo vult subditum aliquid obligare: sed talis actus non est imperium. ergo etc. Probo minorem, quia hic actus non est intimatio voluntatis superioris, tum quia non est signum, ex quo subditus cognoscit voluntatem superioris. tum quia intimatio supponit eam voluntatem, et ab ea dimanare solet, ne saltem fictitia sit. Praeterea, nam ab aeterno Deus habuit voluntatem obligandi creaturas, neque tamen ab aeterno creaturis imperavit, cum non existerent ab aeterno.

Similiter, quod imperium non sit actus intellectus superioris, probatur quia talis actus esset, quo superior cognoscit se habuisse voluntatem obligandi subditum; at hic actus non est politicum imperium. ergo etc. Maior est adversariorum doctrina. Probo minorem, quia hic actus non est intimatio voluntatis superioris ad inferiorem, tum quia non est signum, ex quo cognoscit inferior voluntatem superioris. tum etiam quia Deus ab aeterno habuit eiusmodi actum, quo suam voluntatem cognovit, nec tamen ab aeterno quidquam creaturis imperavit.

Ex his rationibus colligitur, quod neque in utroque actu simul consistat politicum imperium, quia Deus ab aeterno habuit utrumque actum, nec tamen habuit imperium ad creaturas. Praeterea neuter actus utrumque signum est in quo subditus et inferior cognoscere possit voluntatem superioris, ergo non est intimatio, et consequenter non est imperium.

Denique notandum est, hoc politicum imperium consistere de facto, quia saepius nobis proponitur, et intimat voluntatem superioris obligantis. Item licet illud non sit absolute necessarium, ut bene operemur, maxime tamen conducit, ut ex se patet.

Quid sit monasticum imperium. Caput. 4.

Non satis convenit inter doctos quid sit monasticum imperium. Ex iis tamen quae circa illud frequenter dici solent, hanc definitionem conficio, quam ...

parver, nullus erit [illegible] in asseret. Monasticum imperium est intimatio ordinata 25
voluntati, ad operationes eiusdem suppositi. Quae definitio desumitur a Dd. p[illegible]
nomen, quae circa hoc imperium agitare solent. Et eius omnia particulata exponit,
quae non solum huius sufficienter explicant, et in quibus omnes Dd. conveniunt.
[illegible] definitioni particulas expendamus

Dicitur in primis, est intimatio
voluntatis. In quo convenit cum imperio politico, seu gubernativo, nam utrumque
voluntatem intimat, licet eo discrimine, quod mox dicemus. Hoc praedicatum est
de substantia huius imperii non est quod dubitet solum advertendo non aliam ra-
tione monasticum imperium intimare voluntatem, nisi repraesentando et cognoscen-
do ipsam, quia spectat ad intellectum in quo maxime differt a politico imperio,
quod tam per vocem, tam per scripta, tam per alia exteriora signa voluntatem ma-
nifestat, ut ex praecedenti cap. constat. Unde monasticum imperium semper est actio
intellectivae potentiae, quidquid sit an sit actus seu quarta quaedam operatio
praeter apprehensionem, iudicium et discursum, quod in praesenti non curo, nam
[illegible] est dissidium inter [illegible] imperium propugnantes

Addit in definitio-
ne, quod haec intimatio debet esse practica, quia nemine dubitante, monasticum
imperium est practicum, et directivum operis. In quo convenit etiam cum po-
litico, quia suo modo causat opus imperatum. Dico suo modo, quia non [illegible]
[illegible] causat. Sed intentionaliter, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad eius
executionem. Et hac etiam ratione monasticum imperium [illegible] [illegible] quia exit operis
[illegible]

[illegible] [illegible] ad operationes eiusdem suppositi, quibus verbis [illegible]
[illegible] [illegible] monasticum imperium a politico nam politicum [illegible] inter perso-
nas [illegible] [illegible] superiorem et inferiorem. Illud non dirigitur ad operatio-
nes eiusdem sed diversi suppositi: monasticum autem imperium est eiusdem ad re-
[illegible] [illegible] est intimatio voluntati ad propria eiusdem suppositi potentias, [illegible]
[illegible] actus exerceant sine [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Quapropter [illegible] com-
muniter solet monasticum imperium esse [illegible] potentias voluntati [illegible] [illegible]

autem ad personas domini superiori subiectas.

Est etiam notandum discrimen, quod monasticum, et politicum imperium tendit in operationem: nam politicum inducit obligationem moralem praestandi, vel abstinendi ab opere, quod imperat; monasticum autem non inducit tale obligationem moralem, sed ad summum physicam, et naturalem, ut plures volunt, quatenus inferiores facultates ex naturali quadam subordinatione tenentur obedire voluntati ipsi imperanti, nec possunt ab operatione suspendi supposito imperio. Hinc forte velis, quod alijs placet hoc monasticum imperium non urgere, neque necessitare potentias ad operandum etsi impellat illas.

Circa hoc imperium plura controverti solent. 1°. An in agentibus creatis rationalibus inveniatur? 2°. Cuius naturae sit actus ille, qui dicitur imperium? An assensus, iudicium vel discursus, an vero quarta quaedam operatio ab his tribus distincta. 3um an requiratur ad operationes internas, vel saltem ad externas. 4°. An infallibilitatem inferat, vel solum conducat ad operandum? Haec tamen et alia, quia pertinent ad materiam de actibus humanis, et a nostro instituto sunt aliena missa facimus: neque enim agimus hic de imperio monastico creato, neque de ratione generica ad creatum et increatum, sed praecise de monastico imperio, quod in intellectu divino reperiatur.

Ubi notandum est ulterius aliud esse, quod in Deo detur monasticum imperium, aliud vero, quod in eo consistat praedestinatio; cum plura dentur in Deo, in quibus certissime praedestinatio non consistit. Ergo in praesenti non de re ipsa quaerimus, an in Deo detur, sed an in eo praedestinatio consistat, quia haec sola difficultas pertinet ad hanc materiam. Dicta tamen de eo quod non detur, evidens autem argumentis ut probemus, quod in eo praedestinatio non consistit, ideo necessarium erit aliquid attingere circa eius existentiam in Deo.

Praedestinatio non consistit in monastico imperio Cap. 3.

Ita sentio cum P. Suarez lib. 1 de essentia praedestinationis cap. 16 et 17. 26
P. Vazquez disp. 87 in 1am p. cap. 3 et disp. 89 cap. 2 et 1a parte disp.
4a cap. 4. P. Arriaga 1a parte disp. 22 de Providentia sect. 4. Cum innu-
meris aliis ex nostra Societate contra omnes fere thomisticas oppositum sen-
tientes, quibus suffragium dedit P. Granado tractatu 5 de Praedestinatio-
ne disp. 3. et P. Mendoça disp. 3 de Providentia sect. 9. et disp. 1 de prae-
destinatione sect. 5. cum aliis apud A.A.

Probatur 1a nostra sententia, quia prae-
destinatio adaequate consistit in eo conjuncto, quod ex voluntate consequen-
ti ad gloriam resultat. Si homo decedat in gratia, et scientia visionis,
qua cognoscit decessum in gratia: sed haec non requirunt monasticum impe-
rium; ergo praedestinatio non consistit in monastico imperio. consequentia patet. Maior
ex supradictis constat. Minor est evidens, et quoad negationem nequit ab ad-
versariis; nam scientia visionis decessus in gratia est speculativa, supponens
et non causans decessum; ergo non est monasticum imperium, quandoquidem hoc
imperium debet esse practica scientia. Ideo haec adaequate conjuncta, neque
partialiter constituit praedestinationem per imperium.

Deinde argumentum confirmo.
firmo. Nam in eo solum consistit praedestinatio, quod existit in Deo, et
praedestinatum per se discriminat a non praedestinato: sed exclusio mona-
stico imperio datur aliquid in Deo, quod per se discriminat praedestina-
tum a non praedestinato. ergo exclusio monastico imperio datur adhuc in Deo
praedestinatio, quae proinde bene adaequate neque partialiter in imperio
consistit. Minor probatur: ipsum praedestinatum conjunctum, in quo jam includitur non
monasticum imperium existit in Deo, praedestinatum per se dis-
criminat a non praedestinato, ut in praecedenti monstravi.

Probatur 2o prae-
cedens conclusio: quia nequimus explicare quinam sit actus intellectus, aut voluntatis
imperium, in quo debeat consistere praedestinatio. ergo haec non consistit in
monastico imperio. consequentia patet. Antecedens minor: alicui probari potest, quia

quaestione de executione a nostris Theologis his verbis. Aliqui dicunt illum esse, quo Deus post intentionem efficacem conferendi gloriam, et auxilia, quibus in felicitatem obtineat, cognoscit se habuisse voluntatem conferendi haec auxilia tanquam media subordinata ad gloriam. Itaque censent ingenium, in quo consistit praedestinatio, esse actum intellectus quo Deus cognoscit se habuisse voluntatem eligendi haec media, quibus obtineat finem gloriae efficaciter intentum.

Sed multa supponunt ad hoc ornandi, quae non consultandum. Primo supponit in Deo voluntatem efficacem conferendi gloriam, quae 2ª ea, quae infra in dicam non dat. 2º non est cur potius dicatur consistere praedestinationem in cognitione electionis, quam intentionis, quarum utraque cognitio debet in Deo. 3º quia licet talis cognitio sit intimatio divinae voluntatis, non tamen est practica, et communiter non est morale imperium. Idita probo, quia cognitio non est practica respectu obiecti, nisi modum edoceat, vel proponat motivum ad illud efficiendum; sed ea cognitio, neque modum edocet neque motivum proponit ad exequendum media. Ergo non est practica respectu mediorum. Consequentia patet. Maior communiter certa, minor probatur; nam ea cognitio solum contemplatur existentiam electionis, neque aliquid decernit circa existentiam mediorum, imo neque illa pro obiecto habet, et quidem actus, quo cognosco me elegisse haec media ad illum finem, nulla dicitur esse causam executionis mediorum, quia speculativa solum contemplatur existentiam electionis, quam supponit.

Plane 3ª impugnationem ita confirmo. Quod imperium exterius est causa operis imperati, quatenus cum intimatione voluntatis superioris coniungitur alia cognitio, quae proponitur ut bonum, et expediens obedire voluntati superioris, et eius dictis sequi, quod est novum motivum allicienti voluntatem ad operandum. At seclusa haec motivo, quamvis intimaretur voluntas superioris, ea intimatio non esset practica, neque vim aut efficaciam ullam in operationem haberet, quia speculativa solum contemplaretur voluntatem superioris obligantis

Ergo cum actus ille intellectus, de quo loquimur, nimirum propona[t] motivum ad exequenda media, sed exercitii complectur electionem eorum, sic[u]t aperte ergo nulla ratione ipsius causa exequutioni mediorum.

P. Granado num.° 12 dicit actum imperij contribuenti praedestinationem, ita dicere. Perducant, Deus homines, et Angeli ad beatitudinem, per vocationem et alia media supernaturalia. Esse. Sed hic actus in primis non est imperium, quia non est intimatio voluntati, cum de illa nihil loquatur. Deinde satis obscurus est, eorum verborum sensus, nam si denotet, esse necessarium homines et Angelos ad beatitudinem perducere, falsum omnino est: at si contendat expedienti id esse, verissimum est; sed in hoc sensu necessarius est Miraculis, et consequenter non est monasticum imperium, quod debet esse liberum, quia determinat Deum ad electionem, et creaturam ad operationem. Denique talis actus non est practicus, ut ex proximo dictis facile constat. Aliqua mitto sequentibus capitibus proponenda.

Pro stabilienda statuta conclusio. Cap. 4.

Pro argumentor. In Deo non datur monasticum imperium; in Deo datur praedestinatio. Ergo praedestinatio neque partialiter consistit in monastico imperio. Consequentia est certum, et minor de fide. Solas propositio maior probatione, quam ita confirmo. Nullus actus superfluus datur in Deo; monasticum imperium superfluus. Ergo non datur in Deo. Minor probatur, nam si ad actionem requireretur maxime ut Omnipotentiam determinaret ad exequendum id, quod Divina voluntas efficaciter decrevit, ut habentur eius propugnatores. Ad hoc non requiritur Imperium. Minor probatur. Nam ex decreto efficaci per scientiam simplicis intelligentiae regulato sufficienter determinabitur Omnipotentia ad exequendum obiectum, cum ex suppositione talis decreti repugnet omnino, quod non exponat decretum illum.

Prob. 1º. Haec ratio. Nam experientia compertum est nos movere manum, et quamlibet externam actionem efficere statim ac efficaciter volumus hic et nunc eam praestare. Si non adsit impedimentum, a quo retardetur potentia. Nec experimur ullum intellectualem actum, qui subsequatur ad efficacem voluntatis intentionem. Item. Ex appetitu corporea bruta suas externas operationes eliciunt, quin ad appetitum subsequatur aliqua cognitio, per quam imperentur, quia sola ratio, et corporeus appetitus determinant sufficienter potentias externas, ad suas actus. Ergo a fortiori dicendum de decreto Divino, cuius vis, et energia maior est.

Prob. 2º, quia decretum efficax de producendo Angelo v.g. determinat immediate ex adversario Divinum intellectum ad imperium. Ergo poterit etiam immediate determinare Omnipotentiam ad executionem obiecti. Patet, quia non est cur prior efficacia concedatur, et secunda denegetur. Urgeo. Non minus, quin magis requiritur directio rationis ad actum immanentem, quam ad transeuntem. Ergo stante decretum de producendo Angelo non praecedat directio rationis, quae fiat per imperium, sed sufficit ea, quae fit per scientiam simplicis intelligentiae, a fortiori non praecedet ante ipsam externam Angeli productionem.

Neque dicas hoc imperium requiri ut Deus se determinet ad executionem rerum intentarum, sed ut perfectissimo modo se determinet. Contra probare debes effectivissimum exequendi modum exigere hoc imperium neque sufficienter stare cum solum intentione efficaci: ea enim est facilitate, quae dicitur, negabitur. 2º deinde, nam Deus perfectissime se determinat ad imperium sine antecedenti aliquo imperio, sed solius intentionis efficacis. Ergo ut eundem poterit modo perfectissimo se determinare ad executionem absque antecedenti imperio. Sicuti ad intentionem efficacem Deus se determinat absque antecedenti imperio, et potest etiam sine imperfectione se determinare ad executionem rerum absque imperio

so imperio

Ab ea iam oratam potest in Deo non reperiri monasticum imperium. Etenim eo dirigitur imperium, ut cognitione sui obiecti, scilicet voluntati exhibet potentiam ad executionem; a potentia, quae non est capax cognoscendi obiectum, non est capax, ut imperio dirigatur: at Omnipotentia quâ talis, et ut a ceteris perfectionibus distincta non est capax obiectum cognoscendi, quia formaliter non est cognoscitiva, sed executiva rerum; ergo Omnipotentia qua talis non est capax ut imperio dirigatur. Atque hoc ratio non solum probat hoc imperium de facto non reperiri, sed nec in Deo reperiri posse.

Et urgetur, quia voluntas creatae subditum movet, et excitatur per sensuum imperium, non gratenus in illo, ut in medio, cognoscit voluntatem superiorem, ... si non posset eam cognoscere non est capax, ut imperio politico dirigere. Ergo cum Omnipotentia non sit capax cognoscendi, non erit capax, ut imperio monastico dirigatur.

Urgetur perficitur. Nam Omnipotentia non determinatur ad operandum ex voluntate Divina obiective proposita, sed ex naturali simpathia, qua tenetur Divinae voluntatis nisibus ... existit. ... sicut quaevis ex senis potentia, quâ voluntati maxime ... a voluntati, quod voluntas movet, et ... ab obiecto proposito per cognitionem; at exterius sua consilia. ... ab efficaci voluntate prout existentem, non prout cognita seu proposita per intellectum. Nam huiusmodi determinationi est incapax omnino, quia cognoscitiva non est, et nequit Omnipotentia determinari ad operandum ex imperio, quod sit cognitio ... Divinae voluntatis.

Hinc est, ut licet admittendum esse efficacem habere ... in Deo cognitionis ... intentionis, ea tamen non est operis exterioris causa, quia non determinat, nec movet Omnipotentiam ad operandum. Unde ad summum ... est non ... consequenter concomitanter, ut scilicet in ... Divinum

nulla veritas lateat. Ubi si impossibile non datur ea cognitio sequeretur proximo exercere in suam operationem Omnipotentia, quae nullo determinativo careret

Ulterior eiusdem veritatis probatio cap. 5

Persequimur adhuc intentum in capitibus praecedentibus, scilicet in Deo non reperiri monasticum imperium. Ad hoc autem supponendum est duplici ex capite praecipue cognosci naturam cuiuslibet actus intellectus, videlicet ex modo tendendi circa proprium obiectum, et ex obiecto circa quod tendit. Hinc ex duplici capite conabimur argumentum deducere, quo monasticum imperium a Deo relegemus. Primo ex modo tendendi. Secundo ex obiecto circa quod versatur.

Et in primis circa modum tendendi sentire solent cum AA, monasticum esse imperium, nec apprehensive, nec indicative, neque discursive tendere in suum obiectum, sed alio quodam speciali modo nimis inexplicabili. Quare fiter dicunt esse quartam intellectus operationem, et addunt communem divisionem, quae distribuit actum intellectus in apprehensionem, iudicium, et discursum, esse accipiendam de intellectu ut speculativo, et sic esse divisionem adaequatam, inadaequatam vero, si accipiatur de intellectu tam speculativo, quam practico.

Probant autem hoc imperium esse quartam operationem, eo quod neque sit apprehensio, neque discursus, quia tales actus ob suam imperfectionem in Deo non reperiuntur, neque rursus est iudicium, quia correspondet imperio politico, quod tendere solet sine affirmantibus aut negantibus, sic hoc.

Sed hic dicendi modus vel obscuritate propria evanescit, nam intelligibilis proximus est actus intellectus, quia neque sit apprehensio, nec iudicium; tenemus eo ipso quod

sit actus intellectus cognoscit obiectum. o. vel affirmando, aut negando. vel non. Si affirmat, vel negat, est iudicium, secus est assensus, ijs quo nomine apprehensionis aliud non intelligitur, quam cognitio nihil affirmans, vel negans.

Praeterea, licet monasticum imperium politico respondeat, quod illis verbis explicatur fac hoc, adhuc potest monasticum imperium esse iudicium, quamvis ea verba indicativa non sint. Quo modo saepius, quando profero hanc vocem heu, quae non est iudicium, vel affirmatio, sed solum nota tristitiae, correspondet in intellectu proferentis, et audientis, iudicium de tristitia, quia cognosco, et interius affirmo, me habere tristitiam et quiuis dictam vocem audit, similiter affirmat. Idem contingit, cum utor voci ista ergo, quae denotat, non affirmat illationem et tamen quandoque correspondet sibi cognitio indicativa de illatione. Eiusmodi modi probabilissimum est, quando superior politice imperat his verbis Fac hoc, ei correspondere iudicium in intellectu, quo cognoscit et affirmat se habere voluntatem obligandi subditum, et ex parte subditi adesse etiam simile iudicium respondere.

Ad Primum ...
uix fieri potest verbo constituentibus iudicium vocale. Vel si superior mihi dicat tibi praecipio quod hoc facias, mea voluntas est quod obligeris ad id faciendum. Et hanc tibi voluntatem intimo. Tamen hoc imperium debet monasticum imperium respondere politico, quod non fiat per vocale iudicium, quamvis consistat ex talis iudicio. Certe nulla huius rei obligatio ... prudentis ratio. Secundo praeterea, quia voces illae fac hoc accomodantur voluntatem componunt. Igitur monasticum imperium est correspondens ... intellectus apprehensio.

Dicere adhuc ... imperium argumentum ...

Iam ad 2.um praesentis impugnationis argumenta accedentes videamus, an omnium obiectum ... incerto designetur? ... eius ... docent ... 29

esse tum decretum efficax de producendo Angelo, cum etiam futuri-
tionem absolutam ipsius Angeli, nam utrumque simul cognoscit.
Sed dices quia scientia visionis cognoscit futuritionem absolutam
Angeli, praesupponens illam, cum omnis scientia visionis praesupponat
suum obiectum, et non causat illam: ab intellectu debet causari per aliud
decretum, ad quod dirigit, et Angeli futuritio nisi fuit esse decretum ad quod dirigat
[illegible] imperii.

Dices scientiam visionis esse duplicem, aliam, quae cognoscit obiecta futura
in se ipsis, aliam quae cognoscit in decreto. Et supponere sua obiecta, nec illa causare, sed
quia per eam, quia et eius existentiam futuram determinat cognitio divina
ad scientiam visionis in decreto non supponere. Et supponi rem
rem futuram, eam non causare, quia non existit in Deo, ex cuius determinatione
futuri, sed potius decreti versantis circa futurum.

Sed ut omittam modo quam difficile intelligatur hoc futuri cognitio in decreto, et inexplicabilem actus liberi divini constitutionem, de
quo plura dedi in materia de scientia. Sic ex aliis capitibus haec
evasio praecluditur. Primo quia decretum et hoc [illegible] non determinat ad faciendum rem esse futuram, sed ad cognoscendum illam [illegible]
futuram, et quia aliunde, quam ex tali cognitione esse [illegible]

nam ante hanc scientiam praecedit efficax decretum de producendo
Angelo. Sed efficax decretum de producenda creatura facit creaturam
existentem pro ea differentia temporis, qua vult, et ante hanc scientiam
existit Angelus pro sua differentia, qui proinde non existit per scientiam.

2° Si praedicta scientia cognoscat Angeli futuritionem in decreto, ergo vero constat aliunde Angeli futuritionem in decreto, quam
proinde non causat. Patet quia scientia non est in causa, quod Angelus sit futurus in decreto. Itaque nam illa scientia cognoscit Angelum

subintrionem in decreto; et non causat Angeli subintrationem in decreto, sed cognoscit quod non causat, et non causat, quod ea praevenit; quod quidem est contra rationem a(c)tus ex uberi, et in casu ...

Denique scientia Dei ex se independenter a decreto determinata est ad causandum, quia non est ad causandum extrinsecum, ut causet, et non causet, quod ex se determinata est ad cognoscendum, et consequenter non determinatur a decreto. Probatur quia practica scientia non aliter determinatur quam causando, neque aliter causat, quam cognoscendo. Plura alia praedicata causae omitto.

Primum argumentum a ... [illegible]

Ex ... [illegible] ... obiectiones opponam, quibus adversarii ... [illegible] ... praedeterminationem ... [illegible] ... nostrum intentum; ceteras autem, quae ... ingenii ... [illegible] ... omittam, vel leviter tangam.

Arg. 1º sic obiiciunt. Providentia divina consistit in monastico imperio, non in scientia practica. Probatur consequentia nam practicae ... quidem speciali providentia, nec ... dicitur, nisi quia providentia tendit ad omnia et singula media ... destinata ... [illegible] ... propositionem ... [illegible] ... Probatur ... nam in eo consistit providentia ... determinatur ac dirigitur ... ad conferenda media: sed monasticum imperium ... determinat ... ad conferenda media, et in monastico imperio consistit providentia. Consequentia patet ... ex ... termini ... [illegible] ... videtur ... efficaciter decrevit conferre media ... cognitio, qua cognoscit existentiam ... et quod obiectum illius exequendum est;

ea omnino ratione, qua decernitur: hoc autem cognitio monastica cum sit quae ... determinat ac dirigit Deum ad conferendum medium ... est.

Ut melius percipiatur hoc obiectio circa quam aliquantulum debemus immorari, quia doctrinam suppeditat non parum utilem pro materia de Providentia. Notandum est, ab adversariis doceri primo, postquam Deus efficaciter decrevit conferre medium, habere cognitionem intuitivam decreti, et abstractivam medii, quia decretum illud nequit latere divinam cognitionem, neque potest absque suo obiecto cognosci. Debet igitur Deus abstractive cognoscere medium in decreto.

Docent 2° necessariam cognitionem esse subsequentem ad decretum, antecedentem autem ad medium: est subsequens ad decretum, quia cognoscit illud intuitive, et ... antecedit ... ad medium, quia nequit Deus aliquid ad extra operari, quin prius cognoscat id quod operatur, alioquin eo modo produceret per ... operationem. Hinc inferunt esse necessariam illam cognitionem, ut Deus ad extra medium producat. Sive ex effectus independentia saltem ex perfecto modo operandi Dei, qui dum externam operationem exercet, praecognoscere debet se decrevisse illam, et ... talis decreti debet ... ponendam ...

Vocant monasticum imperium, quia est intimatio practica divinae voluntatis ad propriam operationem externam, cum cognoscat decretum de medio inferendo, et Deum antecedenter dirigat ac determinet ad eius collationem. In hac ergo cognitione, seu imperio dicunt consistere providentiam. Quia talis cognitio proxime, et immediatius, quam decretum dirigit ac determinat Deum ad media proportionata conferenda. Cumque praedestinatio sit quaedam providentia, censent ultimo, praedestinationem consistere in ea cognitione, qua Deus postquam

auxilia gratiae conferre decrevit, cognoscit hoc auxilium in illo decreto.

Quibus notatis, ad argumentum iam in primis respondetur, omisso ant[ecedente] negando consequentiam, quia praedestinatio non est providentia, neque providentiam includit, sed ad illam disparate se habet, ut q. 5 diximus. Deinde respondetur negando ant[ecedens], quia providentia proprie consistit in voluntate conferendi media proportionata cum fine. Ad probationem omissa maiori, nego minorem. Ad cuius probationem negatur etiam minor, quia talis concursus, sicut supponit decretum, ita futuritionem medii in decreto, quam proinde causare nequit, ut in praecedenti capite dicebam.

Ad id quod additur in explicationem adversae doctrinae respondetur 1° quod ab adversariis edocetur, a nobis omitti, videlicet Deum cognoscere futura in suo libero decreto, nam ea difficultas pertinet ad materiam de scientia.

2um, quod additur esse omnino falsum, quia talis concursus subsequitur ad utrumque obiectum, videlicet decretum et medium, utrumque [illegible]. Deinde Deus perfectissime operari requirit quod antecedenter ad operationem cognoscat eius existentiam: tum quia sufficit cognoscere posse rem et modum quo [illegible], quod spectat ad scientiam [illegible]; tum etiam quia decretum eius antequam concipiatur non cognoscitur a Deo per scientiam visionis, ut ipsi adversarii fatentur, et tamen in eo concipiendo Deus perfectissime operatur, praeterea etiam operatur ad extra, quamvis antecedenter ad operationem non cognoscat eius existentiam. Maxime cum divinae perfectioni sufficiat, ut in eodem instanti reali, quo Deus operatur, cognoscat suam operationem.

Hinc de[nique] dicitur praedictam cognitionem non esse necessariam in operante [illegible] determinationem, nec [illegible] Deum antecedenter ad operationem, sed consequenter [illegible] cuius [illegible] nequit esse causa. [illegible]

in eiusmodi conditione requirit consilteri providentia. Habet nam providentia debet esse quia antecedens ad collationem medii; sed dicta conditio non est antecedens, sed subsequens ad collationem medii; sicut ostendimus. &c.

Caeterae Obiectiones Cap. 8um

Prima est, non implicat in intellectu Divino conceptus aliquis respondens huic Verbo *fac hoc*. Sed talis conceptus est monasticum imperium, non indicativum. Ergo non implicat in Deo monasticum imperium in quo consistat praedestinatio. Respondetur hoc argumento non probari, quod praedestinatio consistat in monastico imperio, sed ad summum, quod etiam in Deo detur. Praeterea, conceptus intellectualis, qui posset dari in Deo respondens illi Verbo *fac hoc*, non esset monasticum, sed politicum imperium, siquidem ea Verba non continent imperium monasticum, sed politicum; sicut et alius conceptus ab adversariis dictus non indicativus, quia respondet Verbo non indicativo [illegible].

Denique iam supra cap. 4 notabam actum indicativum posse illi Verbo correspondere. Quod ita denuo confirmo. Namque hae voces, quibus potest superior imperare subdito, aequivalent et correspondent sibi: *fac hoc*, et *mea voluntas est, ut hoc facias*. Sicut hae aequivalent sibi, *heu!* afficior tristitia. Verum quod subsit actus enunciativus etiam verbo respondens non enunciativo, quid mirum, ut hoc eveniat inter actum intellectivum et vocalem.

Conceditur dari conceptum intellectualem in Deo respondentem illi Verbo, eum tamen esse indicativum quo Deus cognoscit, et affirmat se habere voluntatem obligandi creaturas ad aliquid praestandum vel ab eo abstinendum. Et similis conceptus reperietur etiam in Rege, aliave creato, neque monasticum imperium est, quod similiter in Deo a

a

ractio. Postquam Deus efficaciter voluit Petrum ad beatitudinem per haec media perducere, cognovit eam voluntatem, deinde cognoscit Petrum re ipsa perventurum ad beatitudinem per haec media: sed talis cognitio est monasticum imperium, in quo praedestinatio consistit. ergo etc. Minor probatur. nam cognitio antecedit urget, ac ultimo determinat Deum, tam ad collationem mediorum, quam finis beatitudinis, quae est monasticum imperium. Item praedestinatio consisteri debet in eo, quod ultimo determinat Deum ad conferendam gloriam, et media gratiae, quibus obtineatur; ergo etc.

Respondebis hoc argumentum supponere decretum efficax de conferenda gloria. Quod non admittimus de facto, sicut infra dicetur. Sed esto detur eiusmodi decretum, adhuc negamus cognitionem illam, quae sine dubio reperitur in Deo, habere rationem imperii monastici; attamen tempore antecedat collationem gratiae et gloriae, tamen respectu utriusque natura posterior est, quia si cognoscit Petrum perventurum reipsa ad gloriam per haec media certe ultimo perventurus est, ut in praecedentibus dictum manet. Id solum adnotare libet, quod licet illa cognitio esset antecedenter necessaria ad executionem mediorum et finis, quoniam sine illa Deus non esset ultimo determinatus ad operandum, adhuc ea non esset praedestinatio, sed conditio praerequisita ad externum praedestinationis exercitium.

Sicut in obtinendo applicatio non est causa, sed conditio praevie requisita ad exercitium causae, et proximum ad terminum. Imperium monasticum non est efficax voluntas de operatione, nisi dominium est et adversaria conditio praerequisita, ut decretum obtineat effectum, et in proprio genere causet illum.

b. l. c

Et quidem iuxta sententiam oppositam dicendum consequenter esset liberalitatem et iustitiam, aliasque virtutes sine dubio pertinentes ad voluntatem, in imperio consistere, consequenter ad intellectum spectare, quod nihil habet probabilitatis. Contraria probatur

riam imperium ultimo determinabit Deum ad benefaciendum, quoniam dum est. Constat igitur quod in eo casu, de quo loquitur argumentum praedestinatio consistit in sola voluntate conferendi gloriam per merita, imperium autem, si forte detur, erit tantum conditio praerequisita, ut praedestinatio consequatur suos effectus.

Ultima obiectio. Cap. 9.

Tandem obiicies. Monasticum imperium in S. Scriptura continetur, nam David saepissime secum loquitur, ut mentem excitet ad bene operandum. psalmo 114. Convertere anima mea in requiem tuam, quia Dominus benefecit tibi. psalmo 102. Benedic anima mea Domino. psalmo 145. Lauda anima mea Dominum. Et experientia compertum videtur homines aliquando loqui secum ipsis, ut excitent se ad aliquid praestandum.

Respondetur hoc testimonia non convincere, quod in Deo detur monasticum imperium, sed ad summum in creatura, consequenter neque probare, quod in hoc imperio consistat praedestinatio: posset enim facile disparitas assignari, quia cum efficax intentio creaturae sit imperfecta, vel quia non habet sufficientem energiam, ut exteriores potentias determinet, vel quia propter difficultates denuo supervenientes in executione sui obiecti potest facile deponi, uper additum fuit monasticum imperium ultimo determinans potentias, aut voluntatem ob firmans in intentione, quam semel concepit; at in Deo nihil ex his reperiri potest. Unde si uteretur imperio, argueretur, vel quod eius efficax intentio non sufficeret Omnipotentiam determinare, vel quod in tempore posset illa intentio deponi, quasi coacte, propter difficultates denuo subortas, et a Deo non praevisas. Vel quod omnino superflueret hoc imperium, quod non decet eius imperfectio.

Sed nec in hominibus probatur inde sufficienter hoc imperium, nam in oratio[...]

non tamen insinuat Davidis voluntatem, quae praecesserit laudan-
di Deum, quin potius ita secum Propheta loquitur, ut excitet se ad conci-
piendam praedictam voluntatem laudandi Deum proponendo sibi rationes
et motiva, quibus ad eam allicitur. Ut ergo ea verba continerent im-
perium, opus erat, quod voluntatem iam praeconceptam intimarent, et ad
eius externam executionem excitarent.

Ubi pro maiori huius argumenti so-
breviter aliqua notanda. 1.º Saepe homines ita secum loqui, non solum
interius, sed exterius etiam, quia natura ita comparatum est, ut intel-
lectus noster efficacius apprehendat, quae vocibus externis proponuntur, ut
et melius cognoscat obiecti bonitatem, et facilius voluntatem alliciat
in eius amorem, utimur externa locutione, qua nobis ipsis proponimus
rationes, et motiva ad aliquid praestandum. Et licet homo dum secum
ita loquitur immediate proponat obiecti bonitatem, adhuc ea propositio
immediate tendit ad affectum excitandum erga obiectum. Eo pacto
dum aliquem hortamur ad externum aliquid efficiendum immediate
proponimus ei bonitatem operis externi, quamvis immediate contendimus e-
ius voluntatem excitare, quia mediante illa praestandum est opus ex-
ternum.

Notandum 2.º quod non semel utimur eis loquendi formulis
expresso animo, et intentione nos excitandi ad voluntatem internam, et non
ad opus externum, v.g. cum dicimus nobis ipsis: Deum time, quia sic effu-
gies peccata. Deum interius dilige, quia honestum est, vel quia praecipi-
tur a Deo. Mysteriis revelatis assensum praebe etc. Hinc iudico prae-
dictas loquendi formulas ex se non intimare voluntatem internam iam prae-
conceptam, et consequenter ex se non esse monasticum imperium.

Notandum 3.º
non solum excitari nos eis loquendi modis ad aliquid exercendum, sed e-
tiam ad aliquid omittendum. V.g. ne furteris, ne occidas, etc. Quis autem dicet
tunc dari cognitionem, seu monasticum imperium, quod ex suppositione omissio

nis internae homo excitetur ad externam, cum haec sit omnino necessaria ex suppositione illius. Et quidem ridiculum censeretur politicum imperium, quo superior subditum excitaret ad non currendum ex suppositione, quod careret voluntate currendi, quia ne alio cursus esset summe necessaria, et similiter de monastico imperio. Illinc etiam constat quam vanum, et ineptum sit illud monasticum imperium, quo post intentionem efficacem excitaretur quis ad externum opus, maxime in Deo, cuius efficax voluntas nequit non impleri

Notandum 2° quod licet assignando prae conceptam sit voluntas adhuc in praefatis verbis non continetur insinuationis vel intimationem illius, sed ita secum hominem loqui, ne desistat a voluntate praeconcepta, maxime si denovo difficultates occurrant in sui obiecti exequutione, tunc enim opus habet nova excitatione ne voluntatem antiquam deponat. Haec autem excitatio fit proponendo sibi fortius et vehementius eam bonitatem, quae relucet in obiecto vel in eo quod continuet actum semel conceptum. Solet etiam sic excitari, ut ferventius vel efficacius amet obiectum, quod tepide, vel inefficaciter incepit amare.

Denique omitto alia Scripturae testimonia, quibus probari videtur in Deo monasticum imperium, ut quando Deus dixit fiat lux, et facta est Lux. Faciamus hominem etc. Nam in his, et aliis locis tantum exprimitur imperium voluntatis, non intellectus, cum idem sit Deum dixisse, ac efficaciter voluisse, ut omnes interpretes et PP. exponunt. Praeterea quod admisso imperio non probatur adhuc in eo consistere praedestinationem, cum plura dentur in Deo, quae sine dubio praedestinationem non constituunt.

De actioni Divinae voluntatis quire periuntur in praedestinatione. § 1

Statuitur prima conclusio Caps 1.

Egimus hucusque de actibus intellectus Divini; satisque expendimus an et qua ratione concurrant ad praedestinationem, qua de facto Deus hominem ad gloriam sempiternam gratiae perducit, nam ut saepe monui, totus huius tractatus labor maxime incumbit in explicanda praedestinatione de facto existente, licet obiter etiam aliqua notemus circa modos alios quibus Deus potuit creaturas praedestinare. Jam ergo ad explicandos actus Divinae voluntatis, qui reperiuntur in praedestinatione nostra, gradum facimus.

Et in primis duo noto. Primo in praesenti non rogari, quinam ex his actibus praedestinationem essentialiter constituant. De hoc enim postea. Sed quinam actus interveniant in Divina Voluntate de facto, quando Deus praedestinat. Solent enim ad rem aliquam plura concurrere, quae tamen de illius essentia non sunt.

Noto secundum. Absque dubio, quando Deus praedestinat, actum aliquem liberum suae Voluntatis intervenire. Ratio est, nam praedestinatio est libera Deo: sed nequit esse libera nisi ratione alicuius actus liberi Divinae Voluntatis. Ergo quando Deus praedestinat intervenit saltem aliquis actus liber Divinae Voluntatis. Dixi saltem aliquis. nam mox definiemus an concurrat unicus solum actus, vel plures.

Statuo igitur I. Quando Deus praedestinat, necessario habet Voluntatem conferendi gloriam. Ratio mihi certa est, quia non potest dari praedestinatio, quin detur re ipsa gloria: nequit re ipsa dari gloria, quin Deus velit illam dare. nequit ergo dari praedestinatio, quin Deus habeat Voluntatem conferendi gloriam. Consequentia patet. Maior est certa quia praedestinatio connectitur infallibiliter cum gloria. Minor probatur. Nequit recipi a nobis effectus quem Deus causat nisi Deus habeat Voluntatem illum ponendi. Sed conferre gloriam praedestinato est effectus, quem Deus causat, ergo etc. Maior patet, quia Deus non aliter operatur, nisi per intellectum, et Voluntatem. ibi contra [illegible] ... disp. 5. de praedest. ... num. 6 ... videtur satis esse, quod sit actus sui complacentiae suae tantum et affectus. immo ex parte gloriam. Advertas saltem esse necessarium ut sit conditionata voluntas Dei. ...

ad conferendam gloriam, sine ista deus.

Rao e: nam stante praedestinatione conferetur re ipsa gloria. Ergo datur in Deo sufficiens voluntas ad eam conferendam: at simplex complacentia non est sufficiens, quia tantum ex sua ratione formali complacet in obiecto, neque tamen aut energiam habet ad illud reducendum. Ergo etc.

Adverto deinde praedictam voluntatem conferendi gloriam esse liberam Deo. Rao est, quia potuit Deus non decernere conferre gloriam, et libere decrevit eam dare.

Proponitur secunda conclusio Cap. I

Ratio I.o Quando Deus praedestinat, habere debet liberam voluntatem circa omne id, quo deficiente non dabitur in re gloria. Patet, nam quando Deus praedestinat re ipsa datur gloria. Ergo re ipsa datur quidquid opus est ut conferatur gloria. Ergo dari debet in Deo voluntas circa omne id, quo deficiente non dabitur gloria. Patet quia sine voluntate Dei, non dabitur id quod est necessarium ad gloriam.

Unde colligitur I.o quod stante praedestinatione dari debet in Deo voluntas producendi subiectum praedestinatum, quia ipso non existente non dabitur gloria. Debet etiam dari voluntas ei conferendi gratiam finalem, quia dubium sit an haec voluntas absoluta, vel conditionata sit. Rao eadem est, quia nulli sive adulto sive parvulo confertur de facto gloria, nisi habeat gratiam finalem.

Colligitur 2.o cum adultorum praedestinatione stare simul debere voluntatem Dei conferentem auxilia ad supernaturales actus. Item voluntatem concurrendi simul ad efficiendos eos actus, ac denique voluntatem contribuendi illum in actu primo proximo, ut libere operetur. Rao e manifesta nam adultis non confertur de facto gloria nisi praecedentibus meritis. Sed ut merita praecedant, opus est, ut Deus media sua voluntate conferat auxilia cetera quae gratias omnino requisitas ad supernaturales actus, item ut medio

concursu simultaneo iuvet ad eorum productionem ac demum, ut reddat [illegible] 35
sui constitutivus proxime potens in actu 2°. Quia sine libertate, quae consistit in hac potentia proxima, non dantur merita, ergo circa haec omnia dari debet voluntas in Deo praedestinante.

Colligitur 3° cum salutem eorum praedestinatione stare simul debere voluntatem divinam quod ei conferatur [illegible]. Ratio est quia salutem non consequitur adultus [illegible] sine [illegible]. Praeterea cum merita Christi iuxta divinae [illegible] exigantur, ut salutem in hac providentia [illegible] obtineas, [illegible] cum eorum praedestinatione coniungatur voluntas Dei circa merita Christi, et circa ea omnia, sine quibus haec merita dari non possunt.

Ultra has voluntates numerari communiter solet alia, qua Deus intendit suam gloriam in praedestinatione, quae praedestinatio consequenter erit medium respectu huius intentionis de divina gloria, et simul finis respectu harum volitionum, quibus Deus ex intentione gloriae creatae confert auxilia, neque enim repugnat, ut idem actus voluntatis respectu diversorum sit intentio et electio.

Quinam actus divinae voluntatis constituant essentialiter praedestinationem. § 3.

Solvitur difficultas. Casus 1um

Omnes actus divinae voluntatis quos in praecedenti § numeravimus, et in praedestinatione concurrere diximus, ad duo capita revocari possunt [illegible] ad intentionem gloriae, quae finis est, in quem [illegible] creatura [illegible], [illegible] ad electionem mediorum quibus obtinenda est [illegible] voluntas qua Deus propriam gloriam extrinsecam [illegible] concurrit, non est de ratione praedestinationis, sed [illegible] qua Deus ad extra operatur. [illegible] specialiter

de illa dicendum.

Praedictos igitur actus intentionis, et electionis diximus esse necessarios ad praedestinationem, quia de facto Deus gloriam ex meritis confert. Vlterius autem in praesenti rogamus, an illa necessario requirantur ut praedestinationem essentialiter constituant. Aliud enim est, quod requiratur tanquam constitutivum requiratur, quam quod praecisse requiratur, cum certum sit plura requiri, quae tamen constitutiva non sunt, ut saepe iam notavimus.

In hac difficultate asserit 1.a sententia praedestinationem essentialiter includere voluntatem conferendi gloriam, et voluntates etiam quae terminantur ad omnia, vel aliqua media, quibus praedestinatus consequitur gloriam. Ita P. Suarez lib. 1 de praedestinatione cap. 17 n.o 15 Pater Herice disp. 22 cap. 7 num. 65 P. Arriaga disp. 33 de praedestinatione sect. 2 num. 9. et communis est inter eos DD. qui non in solo intellectu praedestinationem constituunt.

Est autem inter hos DD. non modica lis an voluntas creandi praedestinatum essentialiter claudatur in conceptu praedestinationis. Nam P. Herice disp. 2[?] n.o 25 et disp. 22 num. 53 et 55 censet voluntatem creandi subiectum praedestinatum non includi, sed praesupponi ad praedestinationem; at P. Suarez cap. 10 a num. 12 late contendit oppositum, et in hoc praecipue discriminat Providentiam, et Praedestinationem, quod Providentia supponat ordine rationis voluntatem creandi subiectum, et consequenter futuritionem ipsius met subiecti, cui providentur media; Praedestinatio vero neque subiectum praedestinatum, neque voluntatem illud producendi supponat, sed etiam immediate includat voluntatem creandi subiectum, et illud beatificandi.

2.a Sententia docet, praedestinationem includere solum unam voluntatem, quae tendit in media, non autem solam, quae circa finem gloriae versatur. Ita P. Vazquez tomo 1.o in 1. p. disp. 8[?]

cap. 3 num. 14. quem sequuntur aliqui RR.

3.a Sententia tertia in praedestinatione solum includi voluntatem conferendi gloriam, non autem conferendi media, sic omnes, qui praedestinationem constituunt, post praevisa merita, & quia stem [illegible] nulla alia voluntas reperitur in Deo, nisi quia visis meritis decrevit conferre gloriam, cum omnes aliae voluntates quae terminantur ad media supponantur extitisse ante scientiam meritorum. Hos AA. adducam infra.

In hac opinionum varietate sit nostra conclusio. Sola voluntas, quae terminatur ad gloriam includitur essentialiter in praedestinatione. Duplicem partem continet haec conclusio. Prima quod voluntas dandi gloriam includatur in praedestinatione. Secundam, quod voluntas de mediis excludatur a praedestinatione. Utramque ex nostris principiis manifeste convinco hac unica ratione.

Praedestinatio qua de facto Deus rationalem creaturam dirigit in gloriam propter merita, praecisse consistit in eo conmunicso, quod resultat ex voluntate conditionata dandi gloriam, si merita dentur, & ex scientia visionis de meritis, & gratia [illegible]: sed praedictum communicsum essentialiter includit solam voluntatem dandi gloriam, & praedestinatio de facto praecisse includit voluntatem dandi gloriam, & [illegible] aliam [illegible] media reperitur excludit. Totus [illegible] patet.

Ex [illegible] vero deducitur quod [illegible] vel [illegible] contineat qualibet ex sententiis relatis. Deducitur etiam nostram resolutionem ex nostris caute exponari posse, vel quia praecise voluntatem dandi gloriam praedestinatione non includat, vel quod in eadem debeat etiam includi voluntas erga media. Argumenta [illegible] dandi[illegible] nemo.

Praedestinationum divisio [illegible]

xxi [illegible] contra

positivam partem nostrae conclusionis, qua statuimus voluntatem dandi gloriam includi formaliter, et essentialiter in praedestinatione. Sic Arguitur. Voluntas conditionata dandi gloriam est prior praedestinatione. Ergo non constituit praedestinationem. Consequentia legitima, nam quod antecedit aliud non constituit illud, ideoque causa non constituit effectum, et cognitio amorem. Ant. vero probatur, nam ea voluntas conditionata non pendet a praedestinatione, sed praedestinatio pendet a voluntate. Quare bene valet a praedestinatione ad voluntatem, et non e contra. Ergo prior est voluntas, quam praedestinatio.

Respondetur dupliciter posse rem ad aliam supponi, vel quia praecedit ad omnia eius constitutiva, vel quia solum praesupponitur ad ultimum gradum, quo constituitur in esse talis. Primo modo causa praecedit effectum et cognitio supponitur ad amorem. Secundo modo praecedit animal hominem et materia prima compositum substantiale, quatenus animal praecedit rationale, et materia supponitur ad formam.

Ad argumentum concesso ant., nego consequentiam; quia voluntas conditionata non praecedit omnia constitutiva praedestinationis, sed solum scientiam visionis, aut partialem, et ultimum constitutivum illius est. Unde bene potest, imo debet ea voluntas constituere praedestinationem, sicut animal constituit hominem, et materia compositum. Alia ratio est de causa, et cognitione, nam causa praecedit omnia constitutiva effectus; et cognitio omnia constitutiva amoris, ideoque non possunt ea constituere ad quod supponunt.

Obiicies secundo. Voluntas dandi gloriam inclusa in praedestinatione debet habere verum illatum gloriae; sed talem verum non habet ea voluntas conditionata. Ergo non includitur in praedestinatione. Minor patet, nam re non reprobi datur ea voluntas conditionata, neque tamen ibi datur gloria. Minor ergo

Habet ea voluntas vim inferendi gloriam. Maior probatur quia praedestinatio vim habet illativam gloriae. 37

Respondeo negando maiorem. Quia non requiritur ut pars praedestinationis vim habeat illativam gloriae, sed sufficit, quod toti praedestinationi conveniat ea vis, et energia. Neque dicas ea vim convenire non posse toti, quin eius partibus conveniat. Id enim verum est de partibus collective, quae sunt ipsummet totum, non autem de partibus divisive, quae realiter distinguuntur a toto. Patet hoc in argumentatione syllogistica, ubi et ambae simul praemissae inferunt infallibiliter consequens, neutra divisive, satis constitutae vim habet illud inferendi. Voluntas ergo conditionata simul cum scientia visionis infert gloriam, et neque voluntas, neque scientia seorsum inferat illam.

Dicies 3. Haec voluntas conditionata communis est praedestinatis, et reprobis, ergo non potius est praedestinatis, quam reprobis. Ergo non constituit praedestinationem. Consequentia probatur, quia per hanc voluntatem Deus vult omnes homines etiam reprobos salvos fieri, ut inquit Divus Paulus, et exponemus infra.

Respondeo concesso antecedenti et consequentia, negando secunda quia respectu praedestinati datur aliquid in Deo nimirum scientia visionis cum gratia finali, cum quo voluntas illa constituit praedestinationem, at respectu reprobi nil invenit cum quo praedestinationem constituat, quia ibi illum vidit habet Deus cum scientia visionis definiti peccato.

Deinde praesens argumentum est invincibile. Species est communis homini, et bruto. Ergo non potius est homini, quam bruto. Ergo non constituit hominem. Unde sicut hic ultima consequentia negari debet absolute, eo quod non ad hominem constituit, debeat esse peculiare illius, sed potius esse commune, sic in praedestinatione vire

Requirit, ut quae eo constituit sit proprium praedestinati, id est aliquid positum esse toto reprobo, seu non praedestinato. Quare non sufficit voluntas non discriminans praedestinatum a reprobo, sed voluntas conditionalis gratiae finalis per quam ultimo completur praedestinatio.

Caetera Argumenta.

Caput 3.

Contra secundam autem, et negativam praecedentis conclusionis partem, qua excludimus a conceptu praedestinationis omnes alias voluntates, quae versantur circa media, vel quasi media: sic dices primo. Id constituit praedestinationem, quo praecise ablato, quamvis caetera perseverent, non datur destinatio, neque praeordinatio infallibilis ad gloriam: sed praecise ablata voluntate circa media, quamvis caetera perseverent, non datur destinatio, neque infallibilis praeordinatio ad gloriam; ergo etc. Minor mihi certissima probatur ... perseveret conditionata voluntas de ferenda gloria, non datur destinatio, neque infallibilis praeordinatio illius ad gloriam, quia deesset voluntas conferendi rebus media ... sicut ... praedestinatus. Hoc solo argumento probari ... conditionatam esse constitutivum praedestinationis ... voluntas ... constitutiva praedestinationis, quando ... media, quae praecise ... voluntas ...

Deinde nego maiorem, nego minorem.

... non deesset ... reprobo destinatio ... quae alter praedestinatio, a deficit ea voluntas circa media, sed quia deficit ... conditionis de merendi finali. Unde si ... eam voluntatem deficere, caeteraque perseverare, manebit destinatio, et infallibilis praeordinatio ad gloriam.

Fateor, ante merita absolute futura reperiri aliquid intra Deum in quo praedestinatus differt a non praedestinato, quod inde ... destinatio ... illius ad gloriam, nos sine dubio reperit illud conjunctum, quod constat ex scientia conditionata et purificatione conditionis, ut ... insinuavimus, et infra latius dicemus, in quo conjuncto ... esse aliter voluntas erga media ..., et conditionata

scientia, nihilominus illud coniunctum non est praedestinatio, quia non destinat, nec praeordinat immediate hominem ad gloriam, sed mediante scientia visionis de meritis, et gratia finali. 38

Dices

2. Praedestinatio est illud primum antecedens formale, quod in Deo reperitur, et a quo valet antecedenter ad gloriam: ad hoc antecedens includit voluntatem erga media. Ergo praedestinatio includit voluntatem erga media. Consequentia patet. Maior vero est certa, nam per hoc antecedens formale discriminatur praedestinatus, a non praedestinato: nam non aliunde discriminatur praedestinatus a non praedestinato nisi per praedestinationem. Ergo non aliud est praedestinatio quam primum antecedens formale, quod in Deo reperitur et a quo valet antecedenter ad gloriam. Minor prioris syllogismi probatur nam illud antecedens constat ex scientia conditionata, et purificatione conditionis, in qua praeter voluntatem dandi gloriam affertur etiam voluntas erga media.

Praecedentis argumenti solutio.

Caput 4.

Ad hanc obiectionem respondeo negando maiorem, quia praedestinatio potius debet esse non primum, sed ultimum antecedens, quod infallibiliter a priori deducat gloriam, eo quod illam immediate debeat inferre. Sed ad huius maioris probationem dico, per illud primum antecedens discriminari radicaliter praedestinatum a non praedestinato, non vero formaliter, et quia praedestinatus, quia sic non nisi per ipsam formalem praedestinationem discriminari potest. Sed de hoc infra.

Modo vero libet rogare hos. Si antecedens praedestinationis includat essentialiter voluntatem erga omnia media, vel saltem media, quae quomodocumque iuvare possunt praedestinatum ad gloriam, quales sunt per ductum multi, per ex interna vocatio, extensior gratia

Praedicationis, aliaque plura, tam naturalia quam supernaturalia, quae communiter dicunt praedestinationis effectus. Anno etiam nullum medium voluntate, v.g. vocationis efficacis.

Si primo dicas: Si haec per antecedentiam formaliter continuus inferat gloriam praedestinato, et afferat ante praedestinatum sufficit voluntas erga quodlibet medium, et scientia conditionata, qua Deus videat in illo videt coniungendam aliam, qua praedestinatus tandem in gratia decedet, et gloriam consequetur. Ergo frustra ponunt alio voluntates. Imo inde infero, quod cum quaelibet praedestinatum erunt in Deo pene innumerae praedestinationes. Ideo quia cum pene innumera sint haec media, quae praedestinatus fine gloriae consequitur, et quodlibet sub cum scientia conditionata sufficiat inferre gloriam, quaelibet sufficiet constituere primum ante tale, in quo dicitur praedestinatio consistere, consequenterque ex singulis cum scientia conditionata illis correspondente, plures, et innumerae praedestinationes resultabunt.

Si vero dicas 2.º Si, quia voluntas conferendi vocationem, sub cum scientia conditionata, quod sub illa talis tandem in gratia decedet, et gloriam consequetur, non minus constituit ante tale inferens gloriam, quam voluntas conferendi primam vocationem sub cum scientia illi respondente. Ergo non est cur potius constituatur praedestinatio per primam voluntatem, et sic, quam per secundam. Idem argumentum est formo cum quodlibet medium imo cum voluntate etiam creandi praedestinatum, quia talis voluntas sub cum scientia conditionata, quod cum producatur habebit omnia requisita, quia decedet in gratia et consequetur gloriam, est ante quod ex parte Dei gloriam antecedenter et infallibiliter infert. Ergo non est cur ea voluntas secundum hanc sententiam excludatur a constitutivo praedestinationis.

Imo cum sub ista

[P]rędestinati sit ex parte ipsius prędestinati primum requisitum ad gloriam et iunctum ex voluntate illum creandi, sive quae ex scientia conditionata, quod si producatur in gratia cedet, et gloriam consequetur, sit ex parte Dei primus actus, quod ad omnia praecedit, et ex quo sequitur infallibiliter gloria, videtur potius in eo esse ceteris constituenda prędestinatio, quia magnum vim faciunt hi recentiores in eo quod prędestinatio debeat esse primus actus, quo de ex parte Dei gloria inferat. 39

Qualis sit ea Voluntas
qua Deus media prędestinatis confert.
Quaestio 14.
An ea Voluntas sit una, vel Multiplex
Caput 1.

In prędestinatione nostra potissimum interveniunt, ut iam notatum, duo ex actibus Divinae voluntatis alterum intentio gloriae, quae habet rationem finis, alter electio mediorum, quibus hic finis obtinendus est. Primus actus iam, et rationes ob quas est ex parte eorum primus in prędestinatione, quia eorum nobis erit actum conferente media. Nam sicut in re prius existunt media, quam finis, ita mediorum cognitio praecedere debet finis cognitionem. Clara nunc autem huius actus eligentis et conferentis media, [illegible] se offerunt scitu dignissima, quae tunc habent ad alias materias, praecertim de scientia, voluntate, providentia, definitionibus, auxiliis etc.

Circa 1.º dubitatur an ista voluntas sit unica, vel ratione multiplex, nam quoad realitatem unica certissimum est. Potest vero hoc dupliciter; plures ser[?] habere quia plures [?] sunt, quia ea voluntas quoad identitatem vel distinctionem considerari potest. Et movimus esse multiplicem, voluntatem conferentem auxilia Petro, distinctam a voluntate conferente auxilia Paulo. Tum quia dari potest una

sine altera. Sy quia primus tempore sortit una suy effectu, quam altera. Sy denique quia respiciunt tota diversa, scilicet auxilia collata Petro, et collata Paulo: Sed quando respectus fert ad tros realiter distinctos, licet realiter sit unus, tamen intellectu est multiplex, ut interrogavi, qui non aliam distinctionem agnosco nisi que fit per nes connotata, ergo etc.

Duo tamen adverto: Primum quod licet unicum et idem esset medium collatum Petro, et collatum Paulo, nihilominus voluntas illud conferendi Petro non esset formaliter voluntas conferendi Paulo. Ratio est quia cum medium, vel auxilium esset materialiter idem, in conferri Petro non esset idem realiter, ac conferri Paulo, cum utantum potuerit optime conferri. Secundum noto, doctrinam traditam ad intentionem gloriae transferendam esse, quia non est eadem formalissime voluntas, qua Deus confert gloriam duobus praedestinatis, cum gloria collata sit realiter diversa. Quin, etiam licet eadem esset.

Deinde mihi certum est, voluntatem, qua Deus optat, et intendit ellicere creaturam actum honestum esse formaliter distinctam a voluntate, qua decernit illum simultaneo concursu iuvare. Ratio est quia formaliter non est idem creaturam concurrere, ac Deum concurrere cum concursus creaturae quatalis connotet solum creaturam, et concursus Dei solum Deum. Ergo voluntas intendens concursum creaturae non intendit formalissime concursum Dei vel econtra. Quod apertius patet in mea sententia, quae in Physica defensavi de possibilitate creaturae potentis operari sine immediato concursu Dei, quia non solum formaliter, sed realiter etiam dari poterit concursus creaturae sine concursu Dei, qui proinde concursus realiter distinguuntur, et consequenter voluntas alterius saltem formaliter non erit voluntas ad alterum.

Maior difficultas est an voluntas mediorum ut conducentium ad gloriam, sit eadem formaliter cum voluntate, quae gloriam finem intendit. Affirmat Pater Molina quaestione 23

[illegible] ut s. docui, membro 1, et 2, quae etiam audiui a RR. Negat vero Pater Suarez libro primo de [illegible], cap. 8 n. 5, Pater Granado, tractatu 5, disp. 2, quorum sententia mihi semper verissima fuit, tunc quia in creatis realiter distinguuntur intentio et electio, ut in libris de anima docui, tum quia gloria diuersi obiecti est a mediis [illegible] [illegible] [illegible] voluntate [illegible] [illegible] sunt diuersa [illegible] [illegible] realiter distinguuntur. [illegible] ex [illegible]

[illegible]o. pono. Gloria, quae de facto datur [illegible] connexione cum meritis, ergo voluntas erga gloriam transit etiam erga merita, quae se habent [illegible]. Consequentia legitima [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] in aliquo obiecto, transit etiam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], ut gloria, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in Deo merita, et caetera omnia, quae [illegible] [illegible] beatus.

Respondeo omisso antecedente, negando consequentiam. [illegible] nego antecedens. [illegible] obiectorum connexio tamen arguit voluntatem [illegible] non identitate, et [illegible] stare potest [illegible] cum distinctione reali, ergo stare potest [illegible]. Similiter electio mediorum est virtualiter intentio finis, [illegible] [illegible] [illegible] eius amorem inferat.

An sit electio mediorum [illegible] [illegible] gloriae.

[illegible]

[illegible] praecedenti [illegible] [illegible] reflectio mediorum [illegible] [illegible] [illegible] ad intentionem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] adaequat ad talem intentionem, [illegible] [illegible]

Divino supponat. Ubi sermo de ellectione qua talis, vel de amore illo specificative sumpto, qui dicitur ellectio, nam illa sine dubio non supponit intentionem, ut ex dicendis stabit.

Tenendum igitur est, ellectionem, ut talis supponere intentionem gloriae. Probat, nam Deus vult dare media praedestinationis ut homo sequatur gloriam. Ergo ea voluntas media gloriae supponit, et quasi denominat ab intentione gloriae. Patet consequentia, quia non dicitur quis velle hoc ut ponat illud, nisi velit hoc ex intentione illius. Antecedens est certum ex sacra scriptura, patribus et theologis.

Dices. Si Deus velit dare media praedestinationis propter hunc finem scilicet ut homo sequatur gloriam, satis est quod praevideat, ex positione mediorum sequi gloriam, neque opus est, ut illam praeintendat. Contra nam stat optime, quod agens voluntarie praecognoscat ex hoc obiecto, quod apponit, sequi necessario illud, quin tamen ideo velit hoc apponere, ut sequatur illud. Ergo quod requiritur ultra, quod ex illius intentione velit hoc apponere. Consequentia patet quia non aliud opus est. Antecedens probat nam ... ex nimia ... potatione secuturam esse ebrietatem, nec tamen potationem ut ... ebrietatem vel ... ... ex ... ... potationem ... ... potatio ... ebrietate ... ... Ergo ... ... potationem ... ut ebrietatem sequatur.

... verum, ... inferentis ... ... eo ipso esse potentia talis effectum, qui cognoscit inferri ... omnino talis non esset verum. ... medium, et necessitatem ... effectum, ut in nostro casu contingit, nam praedestinationis media ... rationes ... ... et

gratia sanctificans non interveniunt ex necessitate gloria, quoniam ex provisione, convenit Deus non habere docum, ut cuius ultima finis tenebantur. Ergo eruntur quaerendi de media, aut versa deserviunt ad gloriam non intendit illa offerre potest gloriam, quantumvis det cognitio quod sit gloria iungendis, nisi procedat intensiva intentio gloriae. Supponit tamen electio, quae tamen intentione gloriae.

Dico electio, quatenus non quandoque praecedit intentione finis amor medii vero se placentis ad aliquem finem, neque in hunc amat illud medium animo et intentione sequendi finem illum. Ita sicut saluti non cognoscit, vere et cognoscat non amat: nisi postea, vel quatenus ergo ad aliquem inducit: et hunc amor ille non est formaliter electio respectu finis, quem intendit. At si ergo ad veniat aliquis finis intentio, iam amor ille incipit esse formaliter electio respectu finis, quod ultima habet debeus intentione. Semper ergo electio quatenus praesupponit intentione finis, propter quem eligit media.

Si quaeras modo an intentio gloriae ex qua nascitur electio mediorum sit efficax, vel inefficax, quatenus intendo gloriam dependet intentione ad electione, ad hoc aedificanda vel verificanda intentionis. Intra ita dico, quod debet esse in animo sit bene intentione inefficax de facto quidquid sit de posse.

Ex dictis infero conclusionem.

Caput 2.

Sed ex doctrina praetacta colligitur, divino numine

rati actus interest n servare ordinem et prioritatis et posterioritatis, quae debent obiecta. Patet ergo aperte, quod media praedefinitionis habent prioritatem respectu gloriae. Voluntas autem bonorum mediorum ne prior, ne posterior intentione gloriae. Potius debent inverso modo facti et obiecta. Atque haec doctrina notetur, quia vitis difficultatibus, quae occurrere solent in theologia. Notetur etiam obiter antiquos et RR. docentes aliquem ordinem prioritatis, et posterioritatis servare divinae voluntatis actus, qui reperitur in eorum obiectis. De quo late in m.d.a de voluntate.

Secundo colligitur, aliquid in Deo praedestinante reperiri ordo intentionis, et exequutionis. Ratio est, quia ex dictis, non finis in intentione prior est electione mediorum. Deinde media in exequutione habent prioritatem respectu finis. Ergo sicut ex hoc capite diximus utrumque ordinem in voluntate creata, ita etiam in divina voluntate ordinis habent illud completum, quod est prius in intentione posterius esse in exequutione.

Sed aliqua notari debent. 1° quod licet posteriora contineat in divina voluntate adest ordo intentionis, eo quod ipsam simpliciter videre intentionem finis procedere rationis ad electionem mediorum, ad hoc absque controversia debet admitti ordo exequutionis. Ratio evidens est, quia nulla dubitari nequit Deum praeterea medium velle animo et intentione consequendi finem, cuius medium est causa. Ergo medium effectum ad finem in exequutione prius esse fine. Datur ergo ordo prioritatis et posterioritatis in exequutione inter actus circa obiecta divinae voluntatis. Et eius modi sunt media praedestinationis, et gloriae.

Secundo...

Secundum est notandum, ordinem de quo disputamus intentionis, et exequutionis valde differre, adeo, qui cum est inter Deum et exercet immediate inter ipsas volitiones Divinas; Dicunt enim ante praevisionem actus meritorii habere Deum voluntatem intendentem gloriam post praevisionem autem meritorii habere rursus aliam voluntatem erga gloriam, exequutivam ipsius, et quae tendit immediate ad ponendam ipsam gloriam. Hos ergo duos actus dicunt constituere duos ordines alium intentionis, et exequutionis alium. Haec in doctrina reiicietur infra, cum ostendamus unum ex iis superfluum esse, et consequenter adeo reiiciendum. Vera est sub hoc sensu non admittimus ordines intentionis, et exequutionis in Deo, separatos quae explicavimus.

3º est notandum ordinem intentionis quoniam exerceri intra voluntate ordinem autem exequutionis extra voluntatem etiam ipsis actibus immediate. Patet utrumque: nam intentionis ordo versatur inter ipsos actus, quatenus est prior una alio. Caeterum ordo exequutionis est in ipsis [illegible], quatenus in exequutione media praecedunt finem;

Ita ut ordo attingat adhuc utterque ordo potest exerceri immediate [illegible], ut si peccator [illegible] in articulo mortis et intendat efficaciter amorem illum beatificum, qui subsequitur ad visionem. Elicietur sine dubio ubi dicimus intentionis actum electivum, quae cognoscit esse medium [illegible] consequendam illum finem. Ecce beatificiamo vis intentio cum electione exeqhitionis [illegible] ordinem intentionis et [illegible] versa electa, cum amore beatifico subsequuto [illegible] ordinem exequutionis: at haec omnia [illegible] in ipsa voluntate, et in actibus [illegible] pertinentes. Ergo potest aliquando [illegible], quo uterque ordo pertineat immediate ad voluntatem.

An haec [illegible] [illegible] [illegible]

Caput 4.

[illegible] qui obtinet gloriam, sunt in duplici differentia

Nã alia sunt opera nostra libere elicita; alia vo sunt auxilia cæteraque opria, quæ se bent antecedenter ad operandum. Unde tcõ media prædestinaois reperiũ in duplex Dei voluntas, alia, qua Deus immediate concurrit ad opera nostra libere elicita, alia vero, qua immittit auxilia, cæteraq opria dat, qq in actu promptiores reddamur, et expediti ad operandum. De hac ergo utraq voluntate quæritur, an sit efficax, vel inefficax.

Voluntas ... illa voluntate efficace et absoluta in præcenti vocari, quæ infert existentiam obti, neq cum eius negatione potest iungi. Talis est voluntas, qua decrevit Deus Angelum producere, nã ea posita, necessum est, ut Angelus producat, quin sensu absoluto possit non produci. Voluntas inefficax dicitur ea, quæ cum effectus negatione potest iungi. Talis est illa, qua voluit Deus oes hoes salvos fieri, cum tamen non oes fiant salvi. Ita modo suppono ex coi sententia, ut in quæstione sequenti cap. 8o propriæ sententiæ latius apperiã.

Neq modo discutio circa quos effectus habeat Deus, vel habere possit voluntatem efficacem. Neque ite, an vis inferendi obtum competat voluntati efficaci ex intrinseca sua energia præcisse, vel ulterius extr eo, unctione cum Divina scientia comprehendente vim, et efficaciam mediorum, et cui cum oi poa Divina vis a nullo potest agente retardari, vel impediri. Nã de hoc alibi dicemus.

Sit igitur ... 1o

Voluntas quæ tendit in auxilia, cæteraque opria, quæ constituunt voluntatem expeditam, et promptiorem ad operandum, a ... quando libere ee efficax, et absoluta, ... aliquando potest etiã ee inefficax, et conditionata.

Probatur 1a pars

Ea voluntas e absoluta, quo posito obiectum infallibiliter infert; sed voluntas Diuina conferens auxilium, et caetera requisita ad primum actum liberum debet esse talis, ut infallibiliter inferat primum obiectum et caetera requisita ad primum actum liberum debent esse talia, ut infallibiliter inferant primum obiectum. Ergo est absoluta. Contra voluntas, quae confert auxilium, caeteraque requisita antecedentia ad actum debet aliquando esse efficax et absoluta. Consequentia patet: Minor probatur, quia nisi ita tribuens voluntate primus ad primum actum, ipse liberum potest esse, liberum voluntati quandoque, quia nec in statu actu, nec in subsequentibus potest esse liberum, cum ad hoc procedat. Ergo voluntas conferens ea requisita debet esse talis, ut ea inferat. Patet non voluntas Diuina, quae fert medium non liberum, illud infert cum ex libertate creata, vel alium modum possit modo dici.

Probatur pars, quod potest Deus scire voluntate conferendi nouum auxilium, si voluntas creata correspondeat, et cum stante hac voluntate Dei possit nostra voluntas non velle, potest Dei voluntas effectum sortiri. Quod si nostra voluntas respondeat effectum sortiet Dei voluntas, quia haec Diuina voluntas est intentionaliter ferens ut coniungat cum effectu vel eum negatione.

Nec dicas, ex suppositione, quod Deus videat operationem eliciendam sub illo auxilio, concipere nouam voluntatem absolutam, qua vult exequi hoc auxilium. Sicut si Deus ante merita voluerit inefficaciter, et conditionate, dare gloriam si merita dent, ad hoc ex suppositione quod ea merita videat, concipit nouam absolutam voluntatem, qua vult iterum gloriam dare, quia illa non sufficit ad conferendam gloriam.

Sed

Nq idem stat, resolutio nostra est, voluntate conferendi auxilia posse non numquam esse conditionatam quamvis sit an cum illa possit, vel debeat coniungi altera absoluta, ut cuius immediate auxilium. Contra 2° neque ea doctrina de duplici voluntate circa gloriam infra reiicietur ex eo quod voluntas conditionata iam efficiat exequi gloriam, hoc ipso, quod merita dentur. Ergo similiter voluntas conditionata sufficiet ad conferendum auxilium, eo ipso quod purificetur conditio.

Sed nota, me non discutere modo an efficaciter Deus possit decernere secundum auxilium dependenter a operatione, priusquam videat operationem. etenim haec difficultas est ipsissima quam, infra de gloria discutiemus, an scilicet antequam videant merita possit efficaciter Deus velle gloriam non aliter conferendam nisi dependenter a meritis. Et ne saepius eadem repetamus, resolutio quae afirmativa erit ex dicendis constabit. Quod vero de hoc sit potest enim conditionate Deus ulteriora auxilia decernere non aliter conferenda, nisi voluntas prius respondeat.

Nota deinde quod licet voluntas qua secundum auxilium sit conditionata, deveniendum mihi ad voluntatem absolutam, qua conferat primum auxilium independenter a voluntate creata. Ratio est quia si Deus ex animo vult dare auxilium casu quo voluntas prius respondeat, movetur inde ad concedendum primum auxilium, quod antecedat omnem actum liberum creatum, nequit esse in potestate voluntatis et consequenter absoluto et consequenter absoluto decreto conferendum est. Sicut ex voluntate conditionata dandi gloriam ex meritis movetur Deus ad absolutam voluntatem conferendi auxilia quae merita concipiantur.

Statuo 2. Voluntas immediate vitandi nostras operationes ad actum vitae liberos non est absoluta, sed inefficax. Haec conclusio communis est inter nostros

... ex ante ... voluntate ... ubi ostendimus, praevia Dei ... voluntate ... Ita conditionata ... ter, quando ... ad exercendum ... Quod vero sit inefficax independenter probatur, quia potest ... negari. Patet quia si non posset ... infalliter inferret, everteret libertatem creatam ... sine antecedenter ad quamlibet operationem.

Opposita ... Solvuntur.

Caput 5.

Sane ... solutione nihil ... obiiciendum occurrit ultra ea, quae ... solvimus. Primo vero.

Dices 1°. Ex voluntate conditionata nequit inferri absoluta: sed voluntas qua quaeris media ... inferri ex voluntate conditionata dandi gloriam. Ergo nulla voluntas qua media potest esse absoluta. Minor probatur, quia secus voluntas, quae supponitur conditionata, esset absoluta, siquidem inferret voluntatem erga media, et ipsa media.

Ad 1. negando maiorem. ... dico voluntatem conditionatam ... finis posse esse absolutam ... media, quae requiruntur ad finem, ut patet in eo qui [illegible] ab alio beneficium impetrare, ... consequendo cognosceret esse necessaria, praeter ... et sic mea voluntas qua beneficium expostulat est conditionata, quia ei etiam negari potest ... iungi ... [illegible] alia voluntas absoluta ... praeter. ... stat voluntas conditionata finis, ex qua tamen alia voluntas, quae ... causat, et infert medium quod ponit ... Ita ergo ... dicendum in Deo.

Dices 2° ideo voluntas, qua Deus eos dem de facto vocat esse absoluta, quoniam auxilium, quod confert esse necessarium ad consequendam gloriam: sed non est necessarium absolute sed conditionate. Ergo talis voluntas non est absoluta sed conditionata. Minor probatur, quia tale auxilium dumtaxat est necessarium ex suppositione quod alia deneganda, at absolute non est necessarium, quia sufficerent alia pro consequenda gloria.

Respondeo ex voluntate dandi gloriam non inferri voluntatem cum hoc determinatum medium, quia non requirit hoc determinatum, sed voluntatem cum medio indeterminate. Quoniam aliquod indeterminate requirit. Unde non infertur hec determinata voluntas, que de facto dat cum hoc determinatum medium. Cum hoc instat, ut hec determinata voluntas, quamvis ex intentione non inferat determinate, sit absoluta, quia decernit efficaciter et independenter a quavis libera conditione auxilium.

Patet hoc in quavis intentione necessaria cum fine, cui consequendo suppetunt media, namque ex intentione non infertur electio ullius medii determinati, quod res ipsa ponit, quia sufficeret aliud: et in voluntas apponendi hoc determinatum, est efficax et absoluta, quoniam infallibiliter per medium exequitur. = Dices tertio. Quelibet voluntas conferendi medium efficax est conditionata, quia nulla est efficax et absoluta praeter conditionem, quia penderet a conditione ex scientia media, cui ingenerandi ad dilationem auxilii, namque alio modo decerneret Deus si decerneret medium absolute, quia prius cognovit quid ex illo eveniret.

Respondeo negando antecedens. Ad probationem dico aliquid antecedens pendet ex scientia media, tanquam a conditione necessaria. Pendet ex intentione divini affectione, que debet esse antecedens ad voluntatem conferendi medium omitto. Voluntas ergo conferendi medium

ex se non petit cognitionem qua Deus prævideat, an volun-
tas, subiecto, sit actualiter operativa, id est non operativa sit, neglecta
sua deficiente, potest tamen adhuc Deus velle conferre medium, sicut
nos preces ad Deum fundimus ad obtinendum beneficium, quamvis
ignoremus, quid sub illis eveniet. Unde dum requirimus
ea scientia, ne Divinum intellectum aliqua veritas lateat.
Hinc est, ut ea voluntas non sit conditionata, quia non pendet ex se
ab illa conditione.

Verum omittamus, voluntatem absolutam me-
dium exigere scientiam. Adhuc inde infert, esse conditio-
natam. Patet, quia secundum nulla posset esse voluntas absoluta,
sed quælibet esset conditionata, cum omnis voluntas eo ipso quod
talis sit, pendeat a cognitione proponente obiectum, quæ ideo
est quasi præcognitum. Et ratio a priori facilis est, quia
stat optime voluntatem ut existat, præsupponere scientiam, vel
aliquid aliud a conditione pendere, et adhuc in actu absolu-
te non inferre suum obiectum, ita quod cum eius negatione iun-
gi nequeat.

Duplex difficultas declaratur.

Caput 6.

Prima sit. An quælibet absolute medium versetur finaliter, et
expresse duplex, an unica voluntas. Dico finaliter, et ex-
presse quia voluntas finis virtualiter saltem medium
continet, ut ex dictis constat. Unde eo quod in me-
dium prædestinationis versatur duplex voluntas, alia virtualiter,
quæ scilicet finaliter versatur gloriam, alia formaliter, quæ scilicet
expresse tendit in eius collationem. De hac ergo voluntate
Dei finaliter attingente medium rogamus, an sit una, vel dua-
bus.

Aliqui Recentiores universalem asserunt, alia
qua Deus intendat medium, alia qua exequendi tendat. Ratio

inquiunt, nam eo ipso, quod medium operatur, Deus exequitur illud et eo ipso, quod exequatur, intendit illud, quia nihil Deus exequitur ad extra, quod non intendat. Et quamquam prius sit intendere, quam exequi fit, voluntate intentiva medii, prius per se voluntate exequutiva. Notant vero duplicem hanc voluntatem esse requisitam ex perfectione Dei, non ex defectu indigentia, nam etsi sufficeret unica voluntas qua Deus illi daret esse, divina in perfectione requirit utramque, nam Deus non potest non intendere, quod exequitur, si non sit malum moraliter, neque potest non exequi, quod efficaciter intendit.

Haec in doctrina mihi numquam placuit, nam ultra voluntatem finis sufficit unica voluntas erga medium, ut patet in voluntate creata, quae post intentionem finis unico actu fertur in medium. Neque dicas id ex imperfectione talis voluntatis venire. Contra enim est, ita quod debebat [illegible]. In esto, ita potius videtur imperfectio, quod ad unicum medium exigat duplicem actum, nam hoc inde veniret, quia unicus non habet vim sufficientem et adaequatam ad medium interponendum. Ergo talis actus erit imperfectus.

Deinde. Quoniam medium, ut tale non versatur intentio, nam haec definitur amor quo finis, ut obtinendus per media: sed medium ut tale non est obtinendum per aliud medium, quia daret infinitum processum, ergo medium, ut tale non est finis, et consequenter non est obiectum intentionis.

Et licet non numquam dentur fines inter media habentes rationem finis, et mediorum diversorum, quod in praesenti omitto, quamvis aliquis neget, adhuc sufficit, quod respectu talis finis, ut habet rationem medii non versatur intentio, sed solum electio, quidquid sit, an ut habet rationem finis, terminet actum intentionis. Et ad primum medium

tandus est deveniendum, quod precise habeat rationem medii neque sit finis, aliquin haberet primum, ita ut omnia media progressionem erunt ad illud.

Praeterea. Licet Deus amare debeat quidquid re ipsa ex equitatem, si non sit malum moraliter absolutum, hoc non est, ut illud intendat, nisi forte quemlibet amoris actum vocare velimus intentionem. Quae locutio valde impropria est, ut cum Deus Angelum re ipsa adducat e naviga amor, sive decretum deputandi Angelo, non tamen hic amor est intentio, quia non terminat ad obiectum, ut obtinendum per media. Non ergo Divina perfectio petit, neque potest, intendere medium, quod re ipsa se fert, esto petat, ac debeat illud amare.

Secunda difficultas procedentis sititur est, an praeter electionem detur in Deo alter actus erga medium, qui vocari solet usus activus. Affirmant aliqui RRs. exprecerunt Thomistae, qui dicunt in voluntate sive Divina sive creata praeter actum eligentis medium ex intentione finis reperiri alium actum subsecutum ad electionem in quo terminat immediate facultas ad exequenda media proportionata ad finem. Quod maxime probat ex auctoritate S. Augustini ... 15 ... Illa ratio nullis fere nulla potest adduci, hac doctrina, de qua theologi disserunt prima secunda in materia de actibus humanis.

Breviter in ratione Deo negando, quod detur eiusmodi actus ab electione distinctus. Ratio est, quia medium sufficienter potest executioni mandari in solis electionis, ergo nulla necessitas est astruendi usum activum, qui sit actus ab electione distinctus.

Dico, qui

sit actus ab electione distinctus, nam ipsamet electio forma-
liter est unus actuum. Et hoc solum intendunt Augustinus,
et D. Thomas, aliique Patres, cum eodem iure ponunt quan-
do, nam unus actuum aliter definit a sumptio mediorum ex
cognitione proportionis cum fine praecedente. Et haec doctri-
na verae, sive loquaris de voluntate Divina, sive creata.
Nullatenus alia, quae inferius addagemus ad habendum, in praesenti
et gloriae duas voluntates, alteram intentionis, et exequtio-
nis aliam, ut plures opinantur.

1. An Voluntas Mediorum sit
Congrua. Caput 1.

Certum est, voluntatem Dei conferentem auxilia congruamente,
quin etiam eius efficaciam, et ab utraque respectu auxiliorum, quae
connectit infallibiliter cum operis, ut iam ex dictis constat.
Igitur in praesenti rogat, an ea voluntas habeat congruitatem respe-
ctu horum effectuum. Ipsa etiam de auxilio potest converti.
Considerari vero potest tanquam effectus auxilii, necnon
et voluntatis illud conferentis operatio supernalis, quae se
habet ut effectus immediatus, et in eius praemium gratiae et
gloriae, quod est tanquam effectus mediatus. Quaerimus ergo
num auxilium, et voluntas, qua confert, et vocari debet
electio, congrua sit respectu horum effectuum.
Deinde possu-
mus loqui de voluntate Divina, quatenus ad omnia simul
auxilia terminatur, vel qua respicit singula auxilia
divisive. Quod idem dixero de ipsis auxiliis non po-
tuimus loqui de tota collectione illorum, quae dantur cuique
praedestinato, vel de singulis divisive. Demum ad-
vertendum, an ea stante congruitate auxilii stat etiam congrui-
tas voluntatis, et est. Ratio est quod dum auxilium
sortitur effectum voluntas eumdem sortitur, et est. Igitur.

Statuo primo voluntas conferens omnia media, quae dant cuique praedestinato, consummatè. Probatur quia ea voluntas mediorum est consumata quando est infallibiliter effectiva sive operativa gratiae et gloriae: Ad hunc effectum infallibiliter habet voluntas Divina, qua praedestinato conferens omnia sua media. Ergo talis voluntas est consumata. Probatur minor, quia praedestinatus ex auxiliis huius modi voluntate collatis, recte operatur, in gratia decedit, et ultimo consequitur gloriam. Ergo ea voluntas habet effectum.

Deinde habet infallibiliter, nam omnia quae recipiat a Deo, cognoscit mentem Divinam, quod si ab ea voluntas, in suum habebit effectum illum nativum, qui est ex auxilio, et actualis collatio mediorum, ad audientes convenientes, qui sunt opera supernalia, necnon et praemium gratiae, et gloriae: Ad ex hac scientia conditionata cum eius existentia praedicta voluntatis, quae est purificatio conditionum, inferunt infallibiliter sibi effectus. Ergo etc.

Probatur minor, quia cum ista voluntate, qua subest illi scientiae, nequit coniungi negatio operationis, vel gratiae, aut gloriae. Secus divina scientia falleretur.

Constat hinc illi etiam eximium auxiliorum, quae singulis praedestinatis dantur ex eius consummatae voluntate, quia infallibiliter, imo et ex illis omnia praedestinatus egregie operatur quamdiu vivat, ut in gratia decedat et gloriam obtineat. Habet in eius Deus scientiam, quod si illi dentur haec auxilia, homo recte operabitur, in gratia decedet, obtinebit gloriam. Cum qua auxiliis ea scientia collatis, nequit coniungi negatio operationis, vel gratiae, aut gloriae.

Statuo 2. Quod omnis voluntas

Divina que dat singulare auxilium, habet comitantem ipso concursu etiam ex ipso met auxilio. Dat quod consequi subsequantur voluntate, et auxilio dat operatio, et acquiritur predestinato specialis gradus gratie, et glorie. Deus quod prius quam voluntate acciperet, et auxilium daret cognovit, quod si voluntate haberet, et auxilium daret, ei correspondent operatio, nec non, et premium gratie, et glorie. Maior suffragatur, an in Deo sit aliqua voluntas erga singulare medium collatum predestinato, que congrua non sit?

Statio 3. Dat eiusmodi voluntas divina aliquando confert a Deo singulare auxilium, nihilominus non dat operatio, quod predestinatus ei non respondet, neque gradus specialis acquirit gratie, vel glorie. Ergo tali voluntas, idem dico de auxilio, non est congrua. Patet maior, quia congruitas in eo stat, quod predicti effectus infallibiliter dentur. Antecedens debet esse certum, quod predestinatus non eo ipso quod talis sit, semper auxilium respondet.

Dicet licet auxilium privet operatione immediata, videlicet contritione qua eius tollenda confert a Deo, non operatione mediata, quae sibi non tamen toto immediate nunquam privat, quod memoria contritionis non elicite sub auxilio mente, et animum excitat ad humiliationem supernaturalem cui correspondet specialis gratia, et gloria. Nunquam ergo voluntas Divina, vel auxilium creatum frustratur effectu, consequenter nec sua congruitate. Sic posset non incongrue responderi.

Sed respondeo, hoc semper aliis distractum non recordari, quod gratia Dei fuerit in ipso vacua, seu quod actum contritionis non elicuerit, aut

Aut alios honestos actus omiserit, quia auxilia defuerunt. Maxime cum frequentissime dentur hec auxilia, et aliquando fere inutiliter contribuuntur, neque debeant homines reflectere ad omnes bonos actus, quos omiserunt cum libertate, vel supra omnes intentione, aut aliquas circumstantias nobiliores, que bonas actiones non elevarunt, cum facile possent. Hec igitur auxilia, nec non et voluntas, qua conferuntur, omnino privantur suo effectu, proindeque non habent congruitatem. Hoc infra magis explicabitur, cum sermo erit de effectibus predestinationis, ubi dicemus, quod plura auxilia predestinatis collata non esse predestinationis effectus.

An voluntas erga merita sit efficax et absoluta.

Caput 8.

Non solum auxilia, sed etiam merita nostra, que in auxiliorum efficimus se habent ut media respectu glorie, que finis est, in quem ex divina predestinatione ordinamur, ut iam supra notabam. Imo si res bene perpendatur, merita sunt media principaliora, que immediate ducunt ad gloriam, auxilia vero solum mediate, quatenus sine ipsis nequeunt stare merita, que per se requiruntur ad gloriam, ut coronam obtinendam. Ideo subiicitur questione, que tota est in exponenda voluntate divina, que versatur circa media, venit etiam voluntas circa merita.

Postquam ergo, cap. 4 huius questionis edocui voluntatem, qua Deus saltem voluntaneo concurrit ad nostros actus liberos, et supernaturales inefficacem, et non absolutam esse, restat videre, num voluntas, qua Deus predictos actus intendit, sit etiam inefficax, vel potius absoluta. Iam enim cap. 1 eiusdem questionis ostendi, predictas voluntates esse rationem

Dubitatur.

Sed ante decisionem duo noto. Primum de facto habere Deum voluntatem, qua intendit opera nostra honesta, et supernaturalia, libere que producta. Constat hoc manifeste ex sacra scriptura: Ubi Deus proponit exoptans peccatori poenitentiam, et quod ad Deum revertatur. Item Deus consulit, hortatur, et movet ad actus moraliter honestos, et ad eius legis observantiam, mercedemque fine praemia, supplicia que proponit. Ergo quia nostros actus moraliter honestos intendit. Est ergo praesens difficultas, an efficaciter, aut inefficaciter intendat? Secundum noto posse quaestionem procedere de facto, vel de possibili; nam rogare possumus, an de facto Deus praedictos actus intendat, vel an intendere possit absque libertatis iactura?

Sit igitur statio primo. Potest Deus efficaciter intendere nostram liberam operationem, quin eius libertatem evertat. Probatur, nam supposita scientia conditionata, qua Deus cognoscat, quod sub hoc auxilio, si det, voluntas operabitur, potest Deus efficaciter operationem intendere per hoc medium, quod supponit indifferens: atque eo ipso non destruet libertatem: ergo potest Deus operationem efficaciter intendere, quin destruat eius libertatem.

Conclusio haec et doctrina aperte constabit ex dicendis infra cum decretum efficax de conferenda gloria, quod sit antecedenter ante merita non destruit eorum libertatem, ut non desinimus. Ne igitur eadem repetamus, in eum locum reiicimus longiorem huius doctrinae discussionem, quia par est ratio in utroque decreto.

Statio 2, de facto Deus non intendit efficaciter operationes honestas quae praedestinatum consequuntur

Gloriæ Dei. Dat. 2.º, quia in sacra scriptura Deus æqualiter proponit, exoptans quantum est in se pœnitentiam, quam ille reipsa dat, et quam non dat: at non intendit efficaciter eam pœnitentiam, quam reipsa non dat. Ergo, neque illam, quam reipsa dat. Maior est certissima, quia Deus æqualiter ponit desiderans omnium peccatorum conversionem. Minor est indubitata, nam filius effectus, qui reipsa non dat, non intendit efficaciter Deus. Idem argumentum conficio contra reliquos actus honestos, ad quos indifferenter Deus hortatur, et æqualiter invitat, cum in pluribus non dent. 49

Probatur 2.

Nam gloria, quæ finis est, non efficaciter præfinit, ut infra docemus, sed tantum inefficaciter amat. Ergo a fortiori merita non efficaciter præfinient, sive efficaciter intendent. Patet consequentia. Tum quia plus amari solet finis, quam media. Ergo si finis inefficaciter amat, a fortiori media. Tum etiam quia sicut oppositi DD. infferunt, efficacem esse meritorum intentionem, quia provenit ex efficaci finis intentione, sic ex opposito principio deducam ego, quod intentio meritorum est inefficax, quia provenit ex inefficaci finis intentione.

Probatur 3. quia potest Deus inefficaciter præfinire merita cum neque ex parte Dei, neque ex parte meritorum ostendatur necessitas efficacis intentionis, ut plures adversariorum admittunt. Sed abunde gravissimis expensa est dissentanea efficax intentio. Ergo, quia non est inefficacem de facto ponere sit efficax ponitur. Et quidem de Sancto Damasceno lib. 2. cap. 30 expresse ait, ea, quæ in nostra sunt potestate Dei

n. prę definire. Mitto alios Patres, qui facile possent adduci.

Rationes in oppositum solvuntur.
Caput 9.

Ad primum solutionem nihil hic obiicis, nam argumenta, quę contra Scotum militant, etiam contra decretum efficax de conferenda gloria, quod merita præcedat, quę sane commode infra, dum solvuntur, ubi sermo sit de hoc efficaci decreto. Ad secundum vero

Dices primo cum RR. oppositum sentientibus: Intentio conferendi gloriam est efficax et præcedens existentiam absolutam meritorum. Ergo infert intentionem efficacem antecedenter meritorum.

Sed imprimis antecedens est falsum, ut infra ostendetur, quia voluntas, qua ab æterno Deus gloriam confert efficax non est, ut antecedat absolutam existentiam meritorum. Inde pono argumentum contra ipsos instauro. Voluntas erga gloriam est inefficax. Ergo a fortiori voluntas erga merita, quia non plus debent amari merita, quam gloria, cum hęc sit finis, et illa media. Verum omisso antecedenti, nego consequentiam, quia etsi intentio conferendi gloriam esset efficax, et ante merita non adhuc inferret absolutam, et efficacem intentionem meritorum, ut ostendo.

Etenim efficax intentio finis nequaquam infert eorum mediorum amorem, qui necessarius non est, ut existant tamen media: sed ut merita existant non requiritur efficax eorum intentio. Ergo etsi intentio glorię sit efficax, adhuc inde non infert efficax meritorum intentio. Consequentia patet. Maior est indubitata, nam efficax finis intentio, sicut non infert nisi ea media quę necessaria sunt pro assequendo fine sic non infert nisi amorem eorum, qui necessarius est, ut ponantur media. Minor probatur, nam ut existant merita sufficiens est inefficax intentio, sicut ipsi fatentur. Ergo non requiritur efficax. Patet, nam ubi sufficit unum, aliud non requiritur.

Confirmo

[illegible] no. n. [illegible] efficax inten[illegible]
n frustret; sufficit inefficax intentio meritori, [illegible]
com dicionata; [illegible] Deus illa cognoverit ex natura, [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]: Hic n. [illegible] erit
[illegible] [illegible] gloriae, in meritoris, et meritagin [illegible] ho=
[illegible]: Ergo [illegible] vel [illegible] efficacia glori[illegible]
[illegible] intentionis efficacis meritorii. Patet, [illegible]
[illegible]fferret, q[illegible] decus ex [illegible] frustrari.

Dices.

Ser[illegible] Deus, vel quasi causa interveniet, quod in frustra=
ret illud decretum [illegible] vero [illegible] et ex [illegible] inadjentia,
vel causalitate illius. Contra, [illegible] ex inadjentia,
et causalitate huius decreti [illegible] gloriae, apponeret
ea meritoria inefficax intentio, quae [illegible] e[illegible]
exercitarentur merita. [illegible]ut ex [illegible]

[illegible] convenir[illegible]
[illegible] poneret [illegible] eet narium ad [illegible] gloriam.
eo [illegible] ipso, quod intelligamus dari [illegible] decreti
[illegible] gloriae ex inadjentia, et causalitate illius [illegible]
[illegible] et [illegible] cogit[illegible] apponend[illegible] [illegible] e narium,
ut existat gloria. [illegible] ergo [illegible] causa=
liter, ut [illegible] loquimur [illegible] inadjentia, et deter=
minatione [illegible] causalitate huius decreti [illegible]
gloriae, proveniret eius [illegible]alibilitas.

Dices [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] infert [illegible] voluntas [illegible]
[illegible]. Ergo [illegible] a fortiori voluntas [illegible] me=
ritorii. [illegible] [illegible] nam qui ordinate finem inten
dit [illegible], et efficaciter amare debet media [illegible]
[illegible] [illegible] remotiora: [illegible] merita sunt media [illegible]
[illegible] [illegible] gloriae, [illegible] [illegible]. Debet igitur Deus

Merita efficaciter amare;

Priusquam respondeo advertas, hoc argumentum probare fortius et efficacius amari media merita quae auxilia, quia merita respectu gloriae sunt media magis proxima quae auxilia. Quod tamen neque adversarii docent, neque facile ostendent in quo consistat ea maior efficacia, si semel utraque voluntas tam circa merita, quae auxilia ponatur efficax. Adverte praeterea non semper amari auxilia per voluntatem efficacem, ut ex cap. 4 huius quaestionis constat. Adverte denique facile posse retorqueri hoc argumentum, nam qui ordinate finem intendit non amat efficaciter media, si finem inefficaciter velit: at Deus inefficaciter de facto gloriam amat, ut saepe dixi. Ergo non efficaciter amat merita. Quare censeo concedere totum argumentum ex suppositione mihi falsa, quod intentio gloriae sit efficax.

Sed differentiae est ratio cur voluntas dandi primum saltem auxilium de facto sit efficax, neque possit aliter esse, voluntas autem cuiusvis operationis etiam primae, de facto sit inefficax, aut saltem possit esse talis, ut plures adversarii fatentur, qui proinde difficultati tenentur etiam ipsi respondere.

Ratio igitur est aperta, nam voluntas, qua Deus tendit in eos effectus, qui praecise pendent a seipso, frustrari nequit, at tales effectus a nulla causa creata praeter Deum libera supponantur dependere, neque possint consequenter impediri. Ergo talis voluntas infert necessario talem effectum. Et consequenter efficax est. Ideo voluntas Angelum producendi, nequit esse ineffi-

inefficax, quo productio Angeli neque pendet
a Deo. Cum ergo productio primum adiunctum neque se
pendeat a Deo, et neque possit ex voluntate creata
impediri, fit aperte, quod voluntas illius praeferendi
natio sit efficax; at eius prima operatio pendeat
a libertate creata potest decretum illud intendens
effectum non sortiri, consequenterque potest non esse efficax.

Confutatur ultima instantia

Caput 10.

Sed adhuc instabis. Is modus providentiae divi-
nae ponendus est de facto circa nostras operationes, qui magis
commendat benevolentiam divinam erga operantem. Sed effi-
cax praefinitio nostrarum operationum magis commendat
benevolentiam divinam in operantes, quam eadem caren-
tia. Ergo efficax praefinitio nostrarum operationum po-
nenda est de facto. Minor probatur. Eo magis com-
mendatur benevolentia alicuius erga alium, quo efficacius
et ardentius amat eius bonum; sed efficaciter prae-
finire nostras operationes est ardentius et efficacius
amare nostrum bonum; ergo etc.

Probat hoc argumentum esse [illegible]
[illegible] de facto praefiniri nostras operationes [illegible]
[illegible] habere. Quod tamen aliqui negant
probat enim efficaciter praefiniri non solum actiones supra
declinatas, sed [illegible] etiam [illegible] dummodo sint
honestae. Quod tamen [illegible] admittet.

Deinde
non arguit ratio cum de facto ponendus sit ille modus providen-
tiae, qui magis commendet benevolentiam Dei erga
operantes [illegible] modus providentiae, qui minus eam commendet
possibilis sit, ut verba verissima fatentur. [illegible]

Maior a Ita patet ponendae evidentia, quae constat ex sacra scriptura: sed constat ea in efficacia esse respectu nostrarum operationum: ergo etc. Probatur minor, quia constat quod qualiter Deus intendere nostras operationes, quae eodem tendunt: atque non dant, efficaciter non intendit. Ergo neque illas quae reipsa dant.

Et quidem magis commendaret amor, et benevolentia Divina erga homines, si Deus elevaret illos ad nobiliorem gratiam, et unionem, si praestantiores, et perfectiores eorum actus praefiniret, illisque daret uberiora media, si denique offerret omnia alia innumera dona, in natura, in supernatura, quae latent in eius potentia thesauris; nec tamen ex his aliquid praestat Deus de facto ergo etc.

Nec tamen ad libitum videamur dixisse Deum aequaliter ordinare nostras actiones salutares, et ad vitam aeternam ducentes, id ex sacra scriptura probandum breviter est, nam aliunde stare non potest. Ezechielis 33. Nolo mortem peccatoris, sed ut magis convertatur, et vivat. Prima Pauli ad Timotheum 2 Deus vult omnes homines salvos fieri, et ad agnitionem veritatis venire. Nota Illum omnes homines. Matthaei 18 non est voluntas ante Patrem vestrum, ut pereat unus de pusillis istis. Ubi sic ait hyeronimus quoties cumque perit aliquid ex pusillis non voluntate Patris perit. Prima ad Thessalonicenses 4. haec est voluntas Dei sanctificatio vestra. Secunda Petri 3 patienter agit propter vos nolens aliquos perire, omnes ad penitentiam reverti. Nota similiter Illum omnes. Alia mitto, quia res certa non sic mihi est.

Insistes secundo. Intentio Divina quae de facto respicit nostras actiones est ab extrinseco ex alia

efficax. Ergo n̄ dicitur ab intrinseco sit efficax. Probat cōa, q̄a nullum magis in cōmodum ē inefficacia intrinseca, quam extrinseca. Probat ans, nā extrīseca q̄ cōiungat intentionē cum scientia cōditionata deducit extrīseco cōiuncto infallibiliter operatiō, V. G. si Deus ita dicat: si haberem intentionis cōtritionis, ubicumque dare auxilium poneret cōtritiō: sed habeo intentionē cōtritionis: ubicumque dat auxilium. Ergo ponit cōtritiō.

Resp. cōcesso anti, negando cōq. Ad probaonē dicer, ī deo negari defacto prefinitionē ab intrinseco efficacē, n̄ q̄ sit aliquod incōmodum in illa, sed q̄a cōstat ex sacra scriptura defacto n̄ dari. Preterea sicut n̄ bene arguer dari defacto auxilium intrinsece, et ex naā suae efficax, q̄ defacto dat auxilium ab extrinseco saltē efficax, eo quod ratione scientia cōditionata inferat operaonē, ita, nec bene arguit in prefinitione.

Ultima Instantia.

Caput 11.

Ea sit. Deus defacto cōfert auxilium efficax ad operaonē. Ergo defacto predefinit efficaciter operaonē. Ans ē certum q̄ scholastici defacto dat operatiō [illegible] auxiliō. Cōa probat q̄ nequit intelligi Deum ex inefficaci finis intentione prædeterminari ad cōferendum auxilium, quod infallibiliter videt cōiungendum cum fine.

Thomistæ taliter iudicant n̄ posse Deum eligere medium efficax ad finē n̄ efficaciter intentum. Et hinc infferunt, eo ipso quod cōferat a Deo medium efficax, vel ad operaonē, vel ad salvationē intendere Deum efficaciter utrumq̄. Sed q̄q̄ sit, an

operatione (?) operatur inefficax intentio salutis, ergo forte, de electione mediorum efficacium ad illud obtinendum. De quo infra. Modo tantum statuo posse Deum eligere medium efficax ad operationem, quin efficaciter illud intendat.

Unde secundo anti[...], negandae consequentia, cuius probatio distinguenda est. Nam omitto, quod [...] Deus inevitabiliter necessitaret ad auxilium efficax operationis, argueret ipsum efficaciter intendere operationem. At nego Deum ex intentione operationis determinari necessario, et suabiter allicitur ad conferendum efficax auxilium. Probo nam imprimis Deus equaliter intendit operationes honestas, quae reipsa dant et quae non dant, ut ex sacra scriptura constat: at ex intentione illarum, quae reipsa non dant, non necessitatur ad auxilia efficacia conferenda, siquidem illa reipsa non confert. Ergo neque determinatur ex intentione illarum, quae reipsa dant, ad auxilia efficacia conferenda. Sequitur [...] uersimode Deus intenderet utrumque generis operationes.

Deinde. Sicut ex intentione inefficaci potest determinari Deus ad hoc, vel illud medium inefficax, ita determinari potest ad medium efficax vel inefficax, nam utrumque proportionem habet cum fine. Praeterea sicut ex intentione inefficaci non determinatur necessario Deus ad hoc singulare medium inefficax, quia sufficit aliud, ita non determinatur infallibiliter ad medium efficax determinate, neque ad medium inefficax determinate, nam quodlibet prosequendo fine sufficiens est. Et licet verum sit, quod ex intentione praesupposita, sive absoluta, sive conditionata Deus teneatur elligere medium, in quod sit potius hoc, quam illud, eius liberae voluntati relinquitur. Ergo potest optime Deus ad medium allici, quin ad illud determinate cogatur.

Hinc igitur ante istam intentionem operationis existente de facto, tamen esse efficacem, licet ex illa Deus conferat efficax auxilium, quod tamen non necessitat ad tale determinate medium, etsi necessitet ad aliquod sub disiunctione. Ergo cum hac intentione operationis attenta Scientia Dei, se potest coniungi medium efficax, vel inefficax, et consequenter finis, vel eius negatio. Ergo talis intentio non est efficax. Patet, ut esset efficax opus erat, quod non esset coniungibilis cum negatione finis.

Dices. Videtur difficile, quod ex fine inefficaciter praeintento Deus alliciat ad efficacis medii electionem. Quia finis est ratio elligendi medium. Ergo si finis intentio sit inefficax, electio debet etiam esse inefficax, hoc est, cum medium inefficax, ut sic debita proportio servetur inter intentionem, et electionem.

Respondeo negando assumptum, ut patet innumeris exemplis. Enim bonitas creaturae possibilis, quae simplici complacentia est ratio Dei alliciens, ut ad libere liberam determinationem, vel inefficaciter illam producere: finis etiam, ut inefficaciter praeintentus est ratio, quod efficaciter ametur. Ut patet in adversariorum sententia, qui dicunt ex intentione inefficaci gloriae Dei, procedi ad amandum efficaciter istam. Item bonitas creaturae, ut amans simplici complacentia est ratio movens, et alliciens; licet non omnino determinans, ut efficaciter Deus velit eam producere. Denique gloria, quae ut inefficaciter amata Petro est ratio movens ad electionem efficacis, et absoluti auxiliorum, quod stat optime, quod ab hoc, ut inefficaciter praeintentum sit ratio movens, et alliciens Divinae voluntatem ad actum efficacem. Ergo ex hac parte non obstabit

quod effectio efficax, sive medii efficacis oriatur ex intentione inefficaci, sed quomodo non oriatur ex necessitate. Ratio a priori est, quoniam in hoc tranciu in exactu inefficaci nulla est implicatio. Unde non requirit ea portio, quam intendit argumentum

Alterum Dubium decidit.

Caput 12.

Rogas. An de facto Deus non solum velit auxilium efficax, sed etiam qua efficax? Hanc difficultatem excito propter argumentum, cui maxime fidere video RR. ut probent de facto prefiniri nostras actiones efficaciter. Illud autem ita se habet.

De facto Deus nobis confert auxilium efficax, idest, ut efficax ad operationem: at voluntas conferendi auxilium, ut efficax ad operationem oriri debet ab intentione efficaci operationis, ergo de facto datur operationis intentio. Propter hoc argumentum aliqui RR. e nostris movent, ut dicant omnes actus honestos maxime supernaturales efficaciter de facto praefiniri, quod ultro resignare videntur dicant, quod auxilium, ut efficax eligatur ad operationem, et quod operatio non praesupponatur efficaciter intenta.

Ego censeo multipliciter intelligi posse, Deum conferre auxilium efficax, ut efficax. Primo quatenus confert auxilium, quod videt sortiturum effectum. Et in hoc sensu non affert intentio absoluta, sed ad summum conditionata effectus, licet afferat necessario sua conditionata, qua Deus praevideat effectum ponendum sub auxilio, si detur. Ita solet elicere actum voluntate, dum peccat amare malum, ut malum, quia non carens est, ut malum formaliter amet, sed sub cognitione quod malum sit, neque in ideo intendimus, quod malitia intendat, quin potius eam ab obiecto separaret, si posset sibi esset. Hanc explicavi supra dicta, quaestione 9, cap. 7.

Secundo potest in

telligi, Deum efficaciter amare auxilium efficax, ut efficax in actu secundo, quatenus ut amet efficaciter id, quo constituitur efficax in actu secundo, scilicet operatione ipsa, ut actu existentem, quae esse fructus auxilii, ut in actu efficacis, ex materia de auxiliis suppono. Et in hoc sensu non est dubium, quod amor efficax auxilii, ut efficacis, sit etiam amor efficax operationis, ut actualiter existentis. Nego tamen consequenter ad priora iacta, Deum amare auxilium efficax, ut efficax in hoc sensu, quia non amat efficaciter operationem ut existentem.

Cum hoc vero stat, quod absolute Deus amet auxilium, ut efficax in actu secundo. Ratio est, nam absolute Deus amat auxilium, et operationem: diversimode tamen; quia efficaciter amat auxilium secundum se, at operationem, qua constituitur efficax in actu secundo non amat efficaciter sed inefficaciter.

3 quando dicimus Deum amare auxilium, ut efficax ~~in actu secundo~~ potest esse sermo de efficacia in actu primo, quod provenit ex coniunctione auxilii cum scientia conditionata de operatione, sub hypotesi, quod auxilium det, ut plures volunt, vel ex coniunctione auxilii cum futuritione conditionata, ut non nulli opinantur, nam AA. Societatis in hac parte divisi sunt, aliqui mihi contenaunt efficaciam in actu primo constitui per futuritionem conditionatam, licet celeberrimi alii doceant non nisi per scientiam constitui. Invenitur autem inter omnes ad futuritionem absolutam requiri suppositum constitutam efficaciam auxilii in actu primo, et consequenter neque partialiter constitui per futuritionem absolutam.

Ex quo satis efficaciter infero, quod amor efficax auxilii ut in actu

p. efficaci, non attingit futuritionem absolutam operis; sed semper sic consistit in eo coniuncto, quod resultat ex auxilio, ut tunc re existente, et ex scientia, vel futuritione conditionata, quae hactenus componunt praecise efficaciam auxilii in actu primo. Et sic verum dicit, quod posito eo coniuncto Dei infallibiliter operatio absolute futura, in ad summum tunc virtualem amorem formalem huius coniuncti virtualem esse rei seu futuritionem absolutam, nam ex eo quod unum obiectum deducat infallibiliter ex aliis non infert, quod amor unius sit formalis, sed ad summum virtualis amor alterius.

Neque itaque amor efficax auxilii, ut in actu primo efficacis necessario habet annexam intentionem efficacem operis, sed ab inefficaci potest oriri: da m., quod inefficaciter Deus intenderet actum charitatis. Ex hac intentione, moveri potest, ut efficaciter velit auxilium, quod videt infallibiliter sortiturum effectum ex coniunctione cum scientia, vel futuritione conditionata quam longe intentio non petit, nec inferat hoc ex ratione medii, ut sit in ad illud, ut supra dicebam.

Dices. In oppositum stat illud axioma commune propter quod unumquodque tale, et illud magis, nam si medium, ut efficax amat efficaciter propter finem a fortiori debet efficaciter amari finis. Argumentum retorqueo. Nam in reprobis efficaciter Deus amat auxilia sufficientia eorum physicas entitates, ut ex illis gloriam obtineant. Et tamen hic efficax auxiliorum amor non oritur ex efficaci intentione gloriae, quam Deus erga reprobos habeat, ut omnes fatentur, ergo etc.

Respondeo ergo sensum illius axiomatis non esse, quod si medium efficaciter amat, debeat a fortiori finis efficaciter amari. Cum oppositum

Ipsi [illegible] aperte constet. Sed quod magis apreciatur ille debet amari finis, quam medium, quod sic animus est dispositus, ut si necessarium esset finem, aut medium desererere potius omitteret medium, quam finem.

An Voluntas Vocandi predestinatum sit beneficium. Caput 13.

Secundo hic rogare solent theologi primum, an Voluntas conferens auxilia congrua predestinato sit beneficium? Utrumque breuiter discutiemus. Primum in presenti capite, secundum in subsequenti.

Iam ergo statuo, Voluntatem qua Deus cuique predestinato confert auxilia efficacia, quae re ipsa consequuntur gloriam, esse beneficium. Probatur, quia habet omnes conditiones, quas exigere solent philosophi morales. Prima, quod per illa detur res utilis accipienti beneficium. Secunda quod sponte detur non coacte. 3 quod beneficiato illato super adueniat gaudium, et complacentia conferentis. 4a quod ex intentione fiat, ut in accipientis voluntate cedat. 5, quod sit indebitum, nam qui debitum reddit beneficium non facit, cum hoc ex sua ratione formali petat esse gratiosum, et liberale. Sic ergo sic argumentor.

Omnes istae conditiones illi voluntati conveniunt, Ergo beneficium est; consequentia patet, antecedens probatur: nam imprimis auxilia efficacia, quae per illam voluntatem dantur cedunt in utilitatem accipientis. Cum quae per illa determinant infallibiliter ut bene operetur, ut in gratia decedat, et ut gloriam consequatur! cum quae per illa deuitat infallibiliter aeternam damnationem. Secundo. Sponte Deus offert auxilia efficacia, cum potuerit optime, supposita etiam intentione gloriae, inefficacia dare, sicut de facto dat homini reprobo. Tertio, Deus complacet in eis auxiliis, et in qualitate

quę hent rei suę operados, et glorię. 4. Deus probet hęc auxilia ex inten, q cedant,
in utilitatę aut pientis, nq intendit, q ex illis bene
uia in fine operet, et inde gratię et glorię obtineat.
5. deniq dant oino liberaliter, q merita neq precedunt
exp de hois, neque intentio glorię, quę supponit in deo
liberateu ad auxilia efficacia oferenda, cu inefficacia
sufficerent, q natia rebo dant.

Dices. Ex eo q Deus hoez
elevarit ad supnale fine tenet, ut supnalis author, ei
offerre auxilia, qa predictu fine obtineat. Ergo volun
tas offerens hęc auxilia debet et sequenter n e libera
lis, nec prię benefica. Resp dist ant. tenet dare auxi
lia efficacia. Nego sufficentia, cedo. Inde Voluntas, quę
ofert efficacię summe liberalis e. Et quidę respoit
etg Deus elevavit ad supnale Beatitudinis fine, neq
tn ei ofert auxilia efficacia. Nergo tenet Deus ex hac
elev. hoe dare auxilia efficacia.

Instas. ante Volun
tate offerendi predestinatis auxilia dant merita
sditionate futura, cognita p scia media. Ergo talis
Voluntas debet in premiu sorū meritorū, et sequenter
n e liberalis, neq ret raoe beneficii. Resp sesso ant
negando sqa, q merita sditionate futura n sunt ab
sute merita, neq movent ad premiu reipsa oferendu,
sa ad summu eent merita, moverent q si poneret ea sdi
tio sub qua existerent.

Et quidę in reprobis etiā dant
merita finalia sditionate futura, q deus cognoscit, qua
si darent eis auxilia diversa ab eis, quę de-actu dant,
haberent merita finalia, moverentq Deu, ut istis glorię ofe
rret; neq tn ideo hent absute merita finalia, quę
Deu actualiter moveant. Itę in premiu eoru meri

C.. meritorum, quae Deus cognoscit ut conditio-
nate futura, non tenet habere voluntatem conferentem
auxilia efficacia, siquidem eam de facto non habet. Ergo
voluntas conferens praedestinatis haec auxilia non debet
in praemium eorum meritorum, quae praecognoscuntur ut conditio-
nate futura. Patet a Regis. tam praedestinatis, quam re-
probis deberet eiusmodi voluntas. Ratio a priori est, quia sicut
res absolute non existit eo quod existat conditionate, sic
absolute non dat meritum eo quod det conditionate, sed requi-
ritur, ut existat absolute, nam per suam realem existentiam exer-
cet vim meritoriam, quam habet l. Idem est in demerito, quia
haec non conceditur nisi dum actualiter existit alioquin de-
beret Deus vel saltem posset omnes homines, et Angelos exis-
tentes, et soles praemiaret simul et puniret, nam de
omnibus, et singulis cognoscit operaturos bene, si ha-
berent haec auxilia, male vero si reciperent alia.
Consequentia quia videt in omnibus merita simul et demerita.
Ex his autem constat,
falsitas Thomistas asserentes scientiam conditionatam pugnare
cum ratione beneficii, quam sine dubio habet auxilium
et voluntas illud conferendi. Cum potius adde.
Magis augeri beneficium ex scientia conditionata: nam eo
beneficium maius est, quo cognoscit magis profuturum.
Ergo cum Deus per scientiam conditionatam videat auxilium omnino
profuturum, quia videt eius effectum secuturum, eo quod
tribuit non dando ut hoc vel ut quod reipsa habuit, inde
potius crescit ratio beneficii tam in auxilio, quam in
voluntate illud conferente.
Imo a Thomistas ad hoc
argumentor: Nam antequam Deus praemotionem immi-
ttat, cognoscit per scientiam suam, quod si det illud auxilium

Ex inst[r]ica sua nãa debit infalibili co[o]perao[n]e; et in hac scia, quã nullus e Thomistis negat, n[on] destruit, sed potius auget, ut fatent[ur] ipsi, ratione beneficii in pr[a]emotione, et in voluntate [con]ferente illã, quae pr[a]emotio n[on] debet in pr[a]emium illius [con]ditionate futuritionis. Et scia, quae [pr]ocedit potius ad beneficium iubat, quã [con]ditiõ Deus cognoscit [pr]aemotione [con]futura. Ideo ergo nos docemus

Voluntas Volandi pr[a]edestinatis
e[st] speciale beneficium.
Caput 14.

Probat haec solutio, nam illud e[st] speciale beneficium respon pr[a]edestinati, quod fit cuiq[ue] pr[a]edestinato, nullig[ue] n[on] pr[a]edestinato fit: Ita se habet ea voluntas. ergo etc. Probat minor. Hoc ipso quod q[ui]s est pr[a]edestinatus accipit auxilia efficacia ut gloriã obtineat. Ergo hoc ipso trat Voluntatem Divinam ei [con]ferentem auxilia efficacia. Deus ergo habet voluntatem [con]ferentem cuique pr[a]edestinato auxilia efficacia. Deinde n[on] pr[a]edestinatus n[on] accipit a Deo auxilia efficacia quo gloriam obtineat, seuus obtineret illã, et pr[a]edestinatus esset [con]tra suppositum. Ergo Deus n[on] habet voluntatem [con]ferendi auxilia illis eo ipso quod pr[a]edestinatus n[on] sit.

Sed dices p[rim]o. Contingere potest, ut auxilia collata reprobo sint frequentiora et validiora, quae pr[a]edestinato collata. Ergo n[on] semper Voluntas [con]ferens auxilia pr[a]edestinato, habet ratione specialis beneficii. Confirmat, quia beneficium crescit ex maa, quae donat. Ergo cum auxilia donata reprobo sunt aliquando nobiliora, quam pr[a]edestinato collata potius aliquando maius beneficium erit Voluntas [con]ferens auxilia reprobo quam pr[a]edestinato.

Respondeo nemo anti, ne

Negando cons. Ad eius probationem, dico, et si beneficium
crescat ex materia, plus tamen unde cresceret, quod conferat
quando videbatur futurum. Unde quamvis materia beneficii
sit exigua, tamen ex eius necessitate, utilitate, caeterisque
circumstantiis ita crescere solet, ut in aestimatione pru
dentum aequet, imo superet aliquando magis physice nobiliore.
Hinc, cum auxilia collata praedestinato dentur adeo quando
videntur futura, collata vero reprobo dentur, quando non sunt
futura, fit, quod auxilia collata praedestinato semper
in aestimatione prudentum plus valeant, quam reprobo collata.
Quidquid sit de materia sua physice considerata. Voluntas ergo
conferens auxilia, sicut et ipsamet auxilia collata prae
destinato semper habent rationem maioris, et specialioris bene
ficii, quam voluntas et auxilia reproborum.

Obiicies secundo.

Ideo voluntas conferens auxilia praedestinatis esset maius
et specialius beneficium, quia esset congrua, id est respectu operationis,
quae sequitur: sed ex hoc capite nequit esse maius, et specia
lius beneficium. Ergo ex nullo. Maior videtur certa.
Minor probatur, nam quod ea voluntas sit congrua pendet
a nostra libertate, qua volumus operari sub conditione
quod ea voluntas, et auxilium daretur: sed quod ex nostra
libertate habemus, non est beneficium, sed fructus, ut ita dicam, in
dustriae nostrae. Ergo ex eo quod voluntas congrua sit non
est specialie beneficium praedestinato collatum. Idem dixero de
auxilio.

Respondeo. concessa maiori, negando minorem. Ad probationem
distinguo maiorem. Pendet a nostra libertate praecise,
nego maiorem. Pendet etiam a divina libertate. concedo
maiorem. Quod, quod voluntas Divina, idem est de auxilio,
congrua sit, duo affert. Primum, quod revera detur. Secundum.

quod coniungatur cum scientia conditionata, qua Deus cognoscat, quod si daret voluntas et auxilium, daret operationem. Primum omitto, quoniam sit beneficium Dei, sed fructus propriae industriae. Nego enim quod actualis existentia voluntatis illius non erit maximum, et speciale beneficium, quia praecognita futuritione conditionata effectus sub illa voluntate, si daret, potuit Deus illum non habere, si alia illi qua efferre vellet auxilium, quoad praecisum est sine effectu; ad reprobum autem non habet Deus voluntatem vocandi, quam cognovit effectum contrarium. Ergo voluntas congrue vocandi beneficium est, et illud quidem speciale non omni reprobo.

Obiicies. Voluntas vocandi praedestinatum nihil aliud habet ex sua ratione formali, quam velle dare vocationem: sed hoc est omnibus reprobis. Ergo nihil speciale habet in praedestinatis. Minor probatur, quia reprobus etiam vocatur, et consequenter Deus habet etiam voluntatem dandi vocationem reprobo.

Respondeo concessa maiori, et minori, distinguendo consequens. Nihil speciale habet ex sua ratione formali, concedo consequentiam. Nihil speciale habet ex superaddita forma, nego consequentiam. Itaque aliud est, an ea voluntas vocandi sit speciale beneficium, aliud an ex intrinseca sua natura sit speciale beneficium? fateor, ex sua natura non esse speciale beneficium, nego tamen absolute non esse, quia ratione scientiae conditionatae, cui coniungitur, id habet. Sicut homo absolute albus est, licet id non habeat ex sua natura, sed ex forma superaddita. Et auxilium efficax denominatur, licet non sit efficax ex natura sua, sed ex coniunctione cum scientia conditionata.

Ubi nota, quod voluntas congrua in ratione voluntatis vocandi non constituitur per aliquid superadditum, quia natura sua habet esse voluntatem vocandi; nihilominus in ratione voluntatis congruae, sicut et in ratione specialis beneficii constituitur ex aliquo superaddito, videlicet ex scientia conditionata

cognoscente

cognoscente, quia videt hec voluntas dabit operationem. Similiter. Ea voluntas vocandi cum sit de se considerata, potest coniungi cum negatione operationis; at ut est gratia, et ut est speciale beneficium, repugnat coniungi cum negatione operationis. Ideo omnino coniungit in auxilio.

An voluntas conferendi gloriam possit esse conditionata?

Quaestio 15.

Exponitur difficultas. Caput 1.

Egimus in quaestione precedenti de natura voluntatis conferentis media. Restat nunc agere de natura voluntatis intendentis finem gloriae. Circa hanc autem intentionem gloriae possunt plura controverti. Primo an possit esse conditionata? Secundo an possit esse absoluta, subsequens ad merita absolute futura? 3 an independenter a conditionata media possit esse efficax, et ante ad merita absolute futura? 4 an possit esse talis, si muneris scientia conditionata? 5 denique qua ratione de facto sit? Opportuit vero hec omnia distincte proponere, quoniam indistincta eorum propositio confusionem parit, ut in authoribus videre est.

Ad has ergo difficultates quae graviores sunt in hac materia premittendum est, quid sit voluntas efficax, et inefficax? quid absoluta et conditionata? Voluntas efficax est, quae connectitur infallibiliter cum obiecto, taliter quod a voluntate ad obiectum sit illatio metaphisice certa, ita ut inde possit obiectum in tali voluntate a Deo cognosci. Inefficax autem voluntas, ut opponitur efficaci, non erit alia nisi quae cum obiecto non connectitur infallibiliter, cum ad illud et eius negationem indifferens est. In ea non est aptum medium, ut in illa certo Deus cognoscat obiectum.

Voluntas absoluta

q̃ ie inde pendenter a cognitione vult Deus; conditionata vero quæ tendit in obiectum dependenter a conditione. Hinc infert quod recentiores aliter sentiant, non esse idem voluntatem efficacem, et absolutam, neque inefficacem, et conditionatam. Probo primam partem, quia stat optime voluntatem esse efficacem, et non absolutam, vel esse absolutam et non efficacem: Illa enim voluntas, qua Deus aliquid decerneret sub conditione non necessaria, quæ vel ex se necessaria esset, vel quia vi talis voluntatis necessario ponenda, esset efficax, et non absoluta. efficax, quia connecteret cum obiecto; non absoluta quia tenderet in illud sub conditione: non enim agnosco repugnantiam in eo quod velit Deus angelum producere si homo sit positus, vel si homo reipsa det, efficiendo tamen, ut homo reipsa det, quin cum eius negatione coniungi possit ea voluntas.

Deinde. Potest esse voluntas absoluta, quin sit efficax: etenim ut in physica docui, voluntas iuvandi creaturas ad actus liberos, est absoluta, sed non efficax: loquor enim de voluntate, qua Deus offert simultaneum concursum ad primum actum, quem elicit homo cum libertate. Voluntas hæc est absoluta quia non offert concursum dependenter ab aliqua prævisa conditione, cum nullus actus liber ante primum procedere possit, qui se habeat, ut conditio ad primum efficiendum. Ergo talis voluntas est absoluta, non conditionata. Rursus non est efficax, quia destrueret operis libertatem si illud inferret. Ergo potest esse voluntas absoluta, quin sit efficax.

Probo iam secundam partem, videlicet non esse idem voluntatem inefficacem, et conditionatam. Quia stat optime, voluntatem inefficacem esse, quin sit conditionata, ut patet in decreto iuvandi creaturas ad actus liberos, de quo dicebam modo. Potest insuper voluntas esse conditionata quin sit efficax, ut constat ex voluntate producendi Angelum, de qua paulo ante loquebar. Quia in frequenter a Doctoribus pro eodem usurpari solet voluntas efficax, et absoluta, voluntas inefficax, et conditionata, nos sicut cum paucis sentiamus cum omnibus loquemur, nisi ubi forte distinctione opus fuerit.

Hic ergo notatur: quod in primis majorum [illegible] voluntas conferendi gloriam, debet esse absoluta, quae praecedat, quae subsequatur ad praescientiam absolutam meritorum, vel conditionata sufficiat, ut quando Deus antecedenter ad praevisionem absolutam meritorum conditionate vellet gloriam dare propter merita, si merita dentur. Nego ad utramque partem supponere solent quam in controversiam adducere solent [illegible]; nam licet plerique indicent voluntatem efficacem antecedentem ad scientiam visionis demeritorum non esse necessariam, ut conferatur gloria, tamen supponere videntur aliquam voluntatem efficacem esse necessariam, quae quidem praecedat quaeque subsequatur ad merita. Voluntas ergo conditionata [illegible] DD. in [illegible] [illegible]. [illegible] autem defendit ab aliquibus RR. [illegible] [illegible] statuo:

Ad gloriam conferendam sufficit conditionata voluntas. Caput secundum.

Probatur primo haec conclusio, nam ideo requireretur aliqua voluntas absoluta, quia sine illa stare non posset praedestinatio: sed hoc est falsum, ergo etc. Major est adversariorum fundamentum, et doctrina. Minor explicatur in tota hac materia constat ubi saepe dictum est efficaciter probatum est, praedestinationem non includere voluntatem absolutam, sed conditionatam [illegible] vero [illegible] patet ex se.

[illegible] voluntas sufficit ad conferendam gloriam, quae sufficit ad constituendam praedestinationem: voluntas conditionata sufficit ad constituendam praedestinationem, ut explicatum est. Ergo sufficit ad conferendam gloriam. Major patet, quia

quo ex praedestinatio confert gloriam, et consequenter non potest intelligi constituta nisi per voluntatem, quae sufficiat conferre gloriam.

Urget praeterea.

Nam ideo requireretur ex parte Dei voluntas absoluta, quia sine illa non daretur aliquid in Deo vicinius et infallibile, hoc est cum quo sequitur gloria: hoc est falsum ergo etc. Minor probatur, quia sine voluntate absoluta datur illud scilicet ex voluntate conditionata gloriae, et absoluta scientia demeritorum in quo diximus consistere praedestinationem, et a quo deducitur infallibiliter consecutio gloriae.

Probatur secundo, quia Deus habere potest, immo de facto habet voluntatem conditionatam conferendi gloriam, si merita dentur: at haec voluntas conditionata sufficit ad conferendam gloriam. Ergo non requiritur absoluta. Consequentia patet. Maior est certa, et magis infra constabit. Minor probatur, quia cum sit voluntas si merita dentur eo ipso quod merita dentur conferet gloriam. Alioqui frustrabitur.

Confirmatur quia

Potest decernere Deus iuvare creaturam ad actionem externam, si creat internam voluntatem illam exercendi. Quod si videatur internam voluntatem creatura, statim Deus vi huius decreti conditionati concursum impendet ad externam actionem, quia voluntas conditionata non est sine conditione ponitur, et exequitur suum obiectum. Ergo similiter dicendum de voluntate conferendi gloriam, si merita dentur. Confirmo praeterea nam si nos conditionate decernimus obiectum, et illud exequimur conditione purificata. Ergo similiter Deus, cuius voluntas non minus, sed magis efficax.

Neque dicas, purificata conditione debere Deum novam voluntatem absolutam exequentem illud habere, quod conditionate praeamaverat. Contra enim est quia sicut voluntas conditionata simul cum purificatione conditionis determinat voluntatem divinam ad novum illum actum internum cur determinare non poterit ipsa

Ad externa executione obti. Preterquam quod in nobis experimur voluntate condicionata, et non absoluta, ant sub sequatur ad purificatione conditionis, ergo voluntas condicionata precise datur in nobis, et sufficienter exequitur suum obiectum. Ergo a fortiori dicendum de voluntate condicionata Dei. Verum de hoc latius infra cum sermo erit, de voluntate antecedente, et exequente.

Ex dictis vero colligitur.

Ad conferenda gloriam non esse necessaria voluntate absoluta, que precedat, vel subsequatur existentia absolutam meritorum, ut communiter Doctores oppinant. Quia sicut voluntas condicionata, seclusa qualibet absoluta.

Argumenta soluta.
Caput 3.

Dices primo. Gloria reipsa conferenda tamquam remunus, et corona petitur ex parte Dei voluntate efficaci ante cedente ad scientiam visionis demeritis, ergo non sufficit condicionata voluntas. Patet consequentia. Probatur antecedens, quia petitur ea voluntate, quam de facto Deus habet, ea non est condicionata, sed absoluta, per accidens ad existentia absolutam meritorum ergo etc.

Respondetur, negando antecedens. Ad probationem omissa maiori, que facile negari potest, negando minorem, quia gloria de facto non est absoluta, sed condicionata, ut infra dicetur.

Et quidem hoc argumentum intendit rem apud me falsissimam, videlicet ex indigentia glorie conferende requiri voluntate absolutam ex parte Dei, que precedat existentia, et visione absolutam meritorum. Et ultra rationes adductas ex precedenti capite, sicut ni

Ulterius, et specialius id reiicis, quia iuxta principia adversariorum, ultra voluntatem istam per modum intentionis, quae praecedit existentiam absolutam meritorum, concurrit alia voluntas absoluta per modum exequutionis existens post merita praevisa. Quaero ergo cum attenta exigentia gloriae sufficiat haec secunda voluntas exequens enim erit necessaria quantum est ex parte effectus, voluntas intendens. Nisi forte dicas utramque voluntatem ab esse requiri, quod absque ullo fundo dices.

Verum instabis saltem ex perfecto modo operandi Dei requiritur haec absoluta voluntas ante ad merita. Ergo absolute non sufficit conditionata voluntas. Consequentia patet. Antecedens probat, quia dare gloriam per voluntatem conditionatam, est operari minus perfecte quam si daret per voluntatem absolutam.

Respondeo negando antecedens. Ad probationem. Imprimis nego, modum operandi per voluntatem conditionatam esse minus perfectum, quam si fieret per voluntatem absolutam. Quod non fundo illo probabit. Deinde vel potest Deus attento suo modo operandi conferre gloriam per voluntatem conditionatam, quin ulla interveniat absoluta, vel non est potens. Si secundum. Ostendat implicationem. Si primum. Ergo ut Deus perfecte operetur, non requiritur voluntas absoluta, sed conditionata sufficit.

Mitto ergo voluntatem absolutam caeteris paribus esse perfectiorem conditionata, nego tamen, voluntatem conditionatam esse positive imperfectam, esto sit minus perfecta. Porro hoc autem censeri non debet indigna Deo, quia non tenetur Deus ad actus liberos perfectiores, sed habere potest minus perfectos, dum imperfecti non sint, ut communissima sententia defendit.

Dices secundo. Ut efficiat, operationem requirit in Deo voluntas efficax per modum inten

intentionis, neq; conditionata sufficit. Ergo debet, ut gloriam conferat.

Resp. negando ant., nam de facto Deus habet intentionem efficacem erga opera honesta, quae liberè facimus, ut ex praecedenti quaestione capite 8 constat. Et licet eam haberet, id est, evidens quod conditionata sufficeret, ut quidam opinantur.

3. Dices: Deus praedestinatis elligit, et reipsa confert efficacia media respectu gloriae. Ergo necessarium est ut efficaciter intendat gloriam. Antecedens est certum, quia cum Deus elligit ea media bene cognoscit per scientiam conditionatam, quod si dentur, habebunt effectum, quia scilicet consentiens operabitur praedestinatus, et consequetur gloriam. Consequentia probatur, nam agens rationale nequit non efficacem finis intentionem habere, quando media elligit, quae efficacia cognoscit pro consequendo fine.

Tangit hoc argumentum non levem difficultatem in hac materia, quae adduxit authores in varios dicendi modos, quos aliquantulum expendam, ut ei legitime respondeam.

Diluitur hoc Argumentum.

Caput 4.

Pater Vazquez in prima parte disputatione 89, cap. 3 respondet, posse dupliciter finem intendi. Primo itaut intendens praefigat sibi consecutionem illius. Secundo itaut alteri consequendum proponat. Primo modo res contingat non potest eligere medium, quod videt efficax ad consequendum finem, quin efficaciter illud intendat; bene tamen potest, si res eveniat secundo modo. Quo pacto desiderat inefficaciter Pater, ut filius theologus peritus evadat, et adhuc efficacia media confert illi pro consequendo hoc fine. Cum igitur gloria sit finis, quem Deus non sibi, sed creaturis consequendum

Do ponit, optime posse inefficaciter aliquem intendere quamvis efficacia media conferat in eius consecutionem. Et ratio est, quia in illis casibus relinquit alterius libertati consecutionem finis.

Sed multis, et merito non placet haec solutio, nam in ordine ad intendendum efficaciter finem, fundere se pot ille, qui sibi procurat eius consecutionem independenter ab alterius voluntate, ac ille, qui committit alteri liberam eius consecutionem, dummodo possit illi conferri, et in actu secundo conferat media, quae efficaciter, et infallibiliter obtinebit finem: et tamen in utroque casu medium utitur indifferenter, efficaciter, et in actu secundo finem, ergo intendit efficaciter illum. Patet consequentia, quia tota difficultas in eo stat, quod impossibile videatur media eligi, quae finem infallibiliter inferant, et quod finem efficaciter non intendat, quando sit dispositio cui committi finis consecutio.

Iam ergo cum Deus praedestinatis conferat media, quae videt infallibilia pro coelesti gloria non potest non efficaciter illam intendere eadem omnino ratione, qua intenderet, si dumtaxat per se ipsum esset obtinenda: non ergo sufficit hoc discrimen, nam adhuc in utroque casu militat eadem ratio, neque valet exemplum allatum, quod Pater non dat filio media, quae videt infallibilia pro consequenda ~~[illegible]~~ theologia, quin potius illa videt indifferentia, quid ergo mirum, quod indifferenter, et inefficaciter finem amet. At si media daret, quae videret infallibilia tenere efficaciter amare finem, a filio sit consequendum, ea prorsus ratione, qua teneret si per se ipsum esset obtinendum.

Itaque fateor Deum intendere, quod homo libere consequatur finem gloriae, sed cum illi conferat media, quae videt hunc finem infallibiliter adesse consequendum, opus videt, ut illum efficaciter intendat.

Urgeo nam ideo finis eet efficaciter amandus, si per solum deum 62
eet obtinendus, quo media ponerent, elligerent, ut infallibiliter,
sed hoc totum dicat, lt finis per alium sit consequendus, ergo tenet
adhuc Deus illum efficaciter amare. Nullum ergo est hoc dis
crimen, quod Pater darique assignat.

Hac ergo solutione reiecta,
plures alii respondent oppositè, quod finis efficaciter ametur
quando medium elligitur ex natura sua connexum cum fine, non
autem quando est ex natura sua educat, tn non connectitur ex natura sua,
sed ex libera Voluntate Dei acceptantis illud ad finem infal
libiliter obtinendum. Hinc cum auxilia, et opera nostra, quae
ad gloriam ex natura sua educant, ex natura sua non connectunt cum
illa sed ex libera Voluntate Dei statuentis, ut infallibiliter
gloriam tanquam premium obtineant, fit posse Deum
elligere auxilium, quod videt efficax ad gloriam, quin effica-
citer illam intendat.

Adhuc animus non quiescit namque
attendens videt in ordine ad necessitatem intentionis efficacis
quod medium ex natura sua connectat cum fine, sed examina
tamen dispositione, cum n. medium, quod elligitur infallibiliter
connectatur cum fine, quemadmodum, sive inde proveniat, ista conne
xio, videt omnino necessarium, quod finis efficaciter intendat, ut
ex ipsis terminis apparet, et certe ratio non assignatur, cur in isto
casu sit necessaria efficax intentio non in alio.

Facilius igitur
dicta, in qua e precedenti, cap. ll. dupliciter posse Deum ello
gere medium efficax ad finem. Primo determinatus infalli
biliter ex intentione finis, secundo, non infallibiliter determi
natus, sed aliqua ratione motus ex intentione finis. Optime enim
stat aliquid movere, sed non determinare, ut patet in cogni
tione, pro mento bonitatem obiecti creati, quae nostram voluntatem

Movet, et non determinat. Si primo modo determinet Deus, ut quodlibet agens intiale creatum, opus esse, quod intendat efficaciter finem, quod nequit non esse efficax illa intentio, quae determinat infallibiliter ad electionem efficacis medii; si vero non infallibiliter, et ultimo determinet Deus (idest quolibet agente creato) ex intentione, et potius ex se ipso ad elligendum efficax medium, opus non est, quod tunc intentio sit efficax, quod medium efficax in eo casu, non tam ex intentione, quam ex intendente provenit, qui liberum omnino fuit, etiam intentione supposita medium efficax, vel inefficax elligere.

Iam ergo potest optime Deus coniungere suam intentionem inefficacem erga gloriam, et electionem mediorum efficacium ad illam, et consequenter ex electione mediorum efficacium non certo arguit efficax intentio. Patet hoc ex dictis loco citato, ubi ostendi cum electione auxilii efficacis ad operationem esse compossibile, et de facto componere Deum intentionem efficacem operationis; est enim eadem proris disparitas.

An Conferendam gloriam
Sufficiat Volitio efficax
post merita praevisa.
Quaestio 16.

Respondet afirmative
Caput primum.

Loquor de voluntate efficaci post merita praevisa, quae omnem aliam voluntatem erga gloriam excludat, sive sit efficax, sive inefficax. Unde ut praesens difficultas locum habeat relegari debet adeo non solum efficax voluntas, quae praecedat meritorum praevisionem, sed etiam illa condata, quam omnes fere theologi de facto admittunt, dicuntur Deus vult omnes homines salvos fieri.

Rogamus ergo, an Deus potuerit conferre gloriam, ut praemium

Meritorum ex vi solius voluntatis efficacis, quae visum meritis in tenderet gloriam dare?

Et quidem supponimus quod haec voluntas, si detur, nario sit efficax, et absoluta. Ratio est, quia si nunc a nulla conditione pendere, quae suspendere posset eius effectum, quia cum opera nostra libera supponat, nequit cum eorum negatione coniungi, et consequenter, neque cum negatione gloriae, quandoquidem decernit conferre gloriam, ut praemium, et coronam eorum operum, quae iam supponit. Item advertendum est quod haec voluntas, si detur, erit sufficienter praedestinatio. Ratio constat ex dictis in hoc tractatu. Nam praedestinatio non est aliud, quam id, quod continet ex parte Dei, et gloriam a priori, et immediate infert; hoc totum convenit illi voluntati, ergo si detur ea voluntas erit sufficienter praedestinatio. Minor patet, quia talis voluntas est divina quod intra Deum. Rursus infert gloriam, quia voluntas efficax est, et a priori infert, quia licet subsequatur ad merita praecedit ad gloriam, ut illius causa. Denique infert immediate quia nihil inter ipsam, et gloriam mediat. His ergo notatis affirmo Deum sufficienter potuisse conferre gloriam, ut praemium meritorum per voluntatem absolutam ex praevisione meritorum resultante, seclusa quavis voluntate circa gloriam, quae vel conditionata, vel absoluta sit, et antecedat praevisionem meritorum. Probatur primo haec conclusio in hoc divina voluntatis actu nulla est implicatio, sed ille sufficienter gloriam exequitur. Ergo etc.

Probatur secundo. Potest optime Deus visis nostrae voluntatis actu honesto, et supernali decernere per voluntatem efficacem in praemium illius, declarationem illius adaequatum actum, quin ad praevisionem prioris actus praecesserit aliqua voluntas conditionata, vel absoluta circa collationem huius praemii. Ergo similiter poterit Deus in praemium operum, quae videat efficaciter decernere gloriam, licet ad operationem praecesserit voluntas aliqua gloriae. Consequentia patet ex omnimoda paritate. Antecedens vero nulla est implicatio.

Obiectio diluitur.

Caput 2.

Dicer. Merita nostra causari petunt a voluntate gloriæ, sed hoc non eveniet si solum detur unica voluntas gloriæ, quæ subsequatur ad merita. Ergo id repugnat. Minor patet, quia merita non causarentur ab eo, quod subsequitur ipsa merita.

Respondeo negando maiorem, quia licet merita petant ab auxiliis, et a illis gratiis donis causari, non tamen petunt, ut hæc dona conferantur ex intentione dandi gloriam, et quidem mihi non est dubium potuisse dari merita finalia, quin Deus ad gloriam acceptaret illa; ergo potuerunt optime dari merita, quin causarentur a voluntate gloriæ: non ergo merita petunt ex tali voluntate causari.

Dicer: Num voluntas, qua Deus in eo casu eligeret media, et auxilia offerret ad opera meritoria non dimanaret ex intentione dandi gloriam, a quonam alio fine proveniret? Respondeo posse tunc Deum finem habere gloriam extrinsecam, quæ illi accrescit ex eo quod homo bene operetur, vel ipsam hominis operantis utilitatem, aut exercitium divinæ libertatis, et omnipotentiæ, vel denique plura alia, quæ licet nos lateant; Deo tamen facile occurrunt.

Instas, quando tunc Deus conferret auxilia, cognosceret illa esse apta non solum ad hos fines, verum etiam ad obtinendam gloriam, imo conditionate cognosceret, quod erit ex ipsis obtinenda gloria, ut obtinenda est finis aliquis ex productis: ergo licet illa conferre ex intentione alterius finis, ita taliter ex intentione gloriæ.

Respondeo concesso antecedenti, negando consequentiam, quia tunc Deus conferret auxilia formaliter ut media ad fines alios non ad gloriam, cum præsupponeret ad electionem intentionem alterius finis, et non gloriæ; potest enim Deus ex alio fine velle hoc obiectum, unde cognoscit, quod aliud dimanabit, quin pro tunc intendat formaliter hoc aliud, maxime, si dimanatio non sit ex natura rei, licet non est in præsenti casu, sed ex libera voluntate Dei, qui post unius obiecti prævisionem

Decernet aliud, ut patet in exemplo quod attulimus 64
de auxilio, quod in premium procedentis operationis,
tam propositum Deus offerret. Ubi possunt urgeri o
omnes predictae instantiae.

Sed in dictis adhuc. Universa
tio non videt possibile, quod premium conferat per
voluntatem dimanantem ex praevisione et cognitione
meritorum. Ergo neque in divinis. Respondet, negan
do antecedens, quia ut isto medio potest decernere prin
ceps illud remunerare, quin ante meritum habuerit ali
quam voluntatem ergo remunerationem. Imo hinc po
tius confirmo nostram doctrinam, nam omnis modus ope
randi, qui creaturae convenit, et nullam ex se dicit imper
fectionem adstruendus est ut possibilis in Deo, sed ...
llatio premii per voluntatem subsequutam ad meritum
est modus operandi, qui creaturae convenit, et nullam ex
se dicit imperfectionem, ergo talis modus operandi possibi
lis est Deo. Non ergo repugnat, ut visis meritis fi
nalibus decernat a Deo gloria tanquam premium illorum.

Aliqua notantur.

Caput 3.

Primus est notandus ad hanc voluntatem et efficacem non re
quiri scientiam conditionatam, quae cum merita supponat,
periculum non imminet, quod eorum libertatem evertat. Imo facilius,
ni fallor, intelligeretur haec voluntas si non daretur in Deo
scientia conditionata, quod ita probo.

Etenim cum Deus auxilium daret ex fine assequendi
suam extrinsecam gloriam illius, si non cognosceret, quod si daret hoc auxilium, daret ergo hominis gloriam.
Quid ergo mirum, quod hanc gloriam non intenderet, at de facto quando dat auxilium cognoscit, scilicet conditionatam
quod videt hoc auxilium ultra suam extrinsecam gloriam, quam intendit, resulta
bit etiam hominis gloria. Videtur autem difficile Deum cognoscere

Quod eiusmodi gloria resultabit, et quod eam aliqua ratione non intendat. Secundus notandum, dari hec voluntas quo gloria det post merita prequisita, nihilominus ante merita reperiri aliquid in deo, quod infallibiliter infert gloriam, et predestinatum discernit a non predestinato. Probatur quia cum reipsa iungantur cum auxiliis opera honesta, voluntas dandi gloriam, et ipsa gloria verum est dicere quod sic concessis hec auxilia, elicientem opera dabit voluntas glorie, et ipsa gloria. Que conditionata veritas a Deo cognoscitur ante ad existentiam absolutam meritorum. Deinde purificatur ea conditio, quo reipsa conferunt ea auxilia per voluntatem divinam, que precedit etiam ut causa meritorum; sed ex his duabus premissis infertur infallibiliter gloria, et consequenter per illas discriminat predestinatum a non predestinato. ergo etc. Minor hoc nostro sillogismo evidenter concludit: si Deus conferret hec auxilia Petro, bene operaret, et ex eius operatione Deus haberet voluntatem eius conferendi glorie, et reipsa daret illam: sed Deus confert per suam voluntatem hec auxilia Petro ergo etc.

Hinc, dicitur, quod ut predictum coniunctum in nea Sententia non sit predestinatio, quo non infert immediate gloriam, ad huc volenta plurium Theologorum qui docent, omne quod ante ad existentiam meritorum infert ex parte Dei gloriam, et predestinatum a non predestinato discriminat, esse predestinationem, absque in eo negari nequit, quod illud coniunctum sit predestinatio, quo precedit existentiam meritorum, infert gloriam et predestinatum a non predestinato discriminat, ut ibi ostensum est.

An Voluntas Glorie
Potuerit esse efficax, et sine efficax ad Merita.
Articulus 17.
Ex posita difficultate, referuntur Sententiae

Caput 1.

Vidimus potuisse Deum conferre gloriam ut premium meritorum ex voluntate efficaci consequenti ad praevisionem eorundem meritorum. Iam ulterius inquirimus, an eandem gloriam potuerit etiam ut premium meritorum conferre voluntate efficaci, qua Deus decernat omnino antecedenter ad merita, idest independenter a conditionibus absolutis, vel etiam ad conditionata scientia de meritis?

Ut autem hoc melius intelligatur, do posse vel impossibile Deum carere omni scientia conditionata, vel saltem abstrahimus ab ea scientia praescientiae. Poterit ne Deus mea suppositione habere voluntatem efficacem conferendi gloriam ut premium meritorum, antequam merita praevideat in causis, ut absolute vera, etiam ut conditionate existentia? Loquor autem de voluntate determinata, non de disiunctiva, et praecisa, dicetur infra.

In hac difficultate duplex, et celebris reperitur sententia. Prima Thomistarum, quorum plures censeat Deum non habere scientiam conditionatam, vel quod non datur in nostris operibus futuritio conditionata, aut sit obiectum [illegible], vel quod licet detur non habet sufficientem veritatem obiectivam, ut fundare possit cognitionem divinam, maxime si non interveniat decretum actualiter existens. Alii vero, quamvis eam scientiam admittant, censent tamen ad eam se habere ad opus destinationis, et ad efficaciam decreti divini conferendi gloriam. Omnes igitur Thomistae in eo conveniunt quod possibile sit, imo de facto adest in Deo decretum efficax erga gloriam, ut premium conferendam independenter ab omni scientia conditionata, et praecedens absolutam scientiam nostrorum operum, et in huius decreti [illegible] immutere Deum physicam praemotionem, ut bonis operibus homo [illegible] gloriam.

Ad eandem sententiam solet etiam referri Scotus in 1° Sententiarum, distinctione 41, q. unica, paragrapho Potest aliter, quem fere Scotistae omnes sequuntur, et in hac parte Thomistis adhaerent.

Adstruclant; admittunt enim efficax decretum gloriæ præcedens ad merita absolute futura; et independens omnino a scientia conditionata, quod dicit Dominus, quæ in huius intentioni conferunt, ut homo assequatur infallibiliter gloriam, et ea voluntas frustrationi non exponatur.

Secunda sententia defendit ab omnibus nostræ Societatis authoribus, et a pluribus ulterius non censent impossibile, et in terminis implicante hanc thomisticam, et Scotisticam electionem, eo quod ex una parte velit gloriam, ut coronam meritorum, ex alia vero merita derivat, evertendo libertate operum, sine qua meritum non datur. Itaque præfati Doctores conveniunt in repugnantia divini decreti, qui antecedat prævisionem absolutam meritorum, et ex terminis petat scientiam conditionatam de nostris operibus.

Sed dicendum in hac, et sequentibus quæstionibus advertas sermonem hic esse de voluntate conferente gloriam, ea ratione, qua de facto datur, ut coronam meritorum, et non aliter, eo quod nemo coronabitur nisi qui legitime certaverit. Unde fit quod sicut gloria, sic etiam, et merita deducantur infallibiliter ex prædicta voluntate. Patet, quia cum ista voluntas non aliter gloriam decernat, quam ut præmium, et coronam meritorum, bene deducitur hæc illatio: datur ista voluntas, ergo dabitur gloria, ut corona meritorum. Sed non potest dari gloria, ut corona meritorum quin dentur merita, nequit igitur dari prædicta voluntas, quin dentur merita. Sicut ergo deducitur infallibiliter ex voluntate gloria, sic, et merita, quin, et scientia utrumque deducit a priori.

Advertas deinde, quod licet tota difficultas præcipue versetur circa adultos, qui per

per merita gloriam obtinent, adhuc impuerti locum habet, quia licet in istis merita propria videntur, quae vera possunt, adhuc rogare est, an antecedenter ad actionem liberam, qua minister ipsius Baptismus, et medio Baptismo confert gloriam, sine qua gloriam non obtinebunt, possit efficaciter Deus eidem intendere gloriam, quin tollat libertas in actione ministri conferentis Baptismum.

Praedicta Voluntas
Implicat, Caput 2.

Ista sententia cum authoribus nostrae Societatis, ratio mihi certissimae; Nam ea voluntas implicat, quae destruit libertatem operum, quam efficaciter intendit, ea hominibus voluntas destruit libertatem operum, quam efficaciter intendit: ergo implicat. Minor probatur, quia destruit merita, consequenterque destruit, quam gloria dei, ut corona meritorum: at efficaciter intendit gloriam, ut coronam meritorum, ergo destruit, quam efficaciter intendit. Quod autem merita destruat, probo, quia destruit operum libertatem, sine qua merita non dantur. Itaque tota res conficitur, si ostendam, probemque, hanc voluntatem euertere libertatem operum, in quibus a se[?] ... gloriae liberae.

Probatur ergo, quia dum ... voluntatis libertas, a nobis independenter, et antecedenter omnino abetur usu ponitur aliquid inferens infallibiliter actum, sed eo ipso quod detur haec voluntas in Deo, ponitur independenter, et antecedenter omnino ad usum libertatis aliquid inferens infallibiliter opera praedestinati. Ergo eo ipso, quod in Deo adest haec voluntas, tollitur creata voluntas erga opera praedestinati. Consequentia patet. Maior ex definitione libertatis constat, est enim potentia indifferens ad actum, etenim ne

Negationem. Minor est ipsissima Thomistarum doctrina, qui ponunt omnino independenter, et antecedenter ab usu libertatis hoc decretum, ex quo dimanant infallibiliter opera praedestinati.

Confirmatur et explicatur observatio. Tunc solum intelligitur voluntas operari libere, quando vere cum omnibus, quae se tenent ex modum actus primi, conjungere potest actum, et eius negationem, vel saltem quamvis ex parte actus primi detur aliquid inferens infallibiliter unum extremum determinate, fuit tamen in potestate voluntatis illud existere, vel potest illud auferre, sed nullo ex his modis liberarunt opera praedestinati semel admisso hoc decreto, ergo etc. Minor probatur, quia praedestinatus impediri nequit eius existentiam, nec potuit illud auferre, vel subsistito non operari.

Confirmatur secundo. Necessitas antecedens tollit libertatem, sed necessitas, quam manet ex Thomistica voluntas erga opera praedestinati est antecedens, ergo destruit operum libertatem. Minor probatur, nam illa est necessitas antecedens, quae causa est et necessitat consequens, quam facit res, sed necessitas inducta per hoc decretum est causa, quae dant opera praedestinati, quod etc. Probatur minor, quia tale decretum omnino antecedit, et infert opera praedestinati causando illa per physicam praemotionem.

Confirmatur 3. Sola necessitas consequens libertatem evertit, sed necessitas libera operum ex hoc decreto non est necessitas consequens, ergo libertatem evertit. Minor probatur, quia solum ea necessitas est consequens, quae nascitur ex usu nostrae libertatis, et illam subsequitur, sed necessitas operum ex hoc decreto non oritur ex usu nostrae libertatis, sed ex ipsomet decreto, quod non usus

nostrę libertatis, nec ad illam subsequitur, ergo etc. 67

Confirmatur ultimo ex arte syllogistica, nam hęc est legitima consequentia: Deus dat hoc decretum conferendi gloriam, ut premium, quod dant opera, quę sunt fundamentum huius premii: sed predictum decretum est necessarium predestinato, ergo et consequens. Minor probatur, nam a Deo sit decretum ponatur, aut iam semel positum auferatur, non est in mea potestate, sed quidquid independenter a Deo suscipitur. Consequentia patet, quia si mihi necessarium est antecedens, nequit consequens esse mihi liberum, et contingens. Aliter posset auferri consequens non ablato antecedenti, sicque posset antecedens verum, et consequens falsum.

Urgeo, nam antecedens non est indifferens, ut sit cum consequenti, vel sine illo, cum de ratione antecedentis sit habere necessariam, et indissolubilem connexionem cum consequenti, in quo etiam fundantur alia, quę logici demonstrant, et naturali lumine certissima sunt. Scilicet quod nequeat antecedens esse verum, et consequens falsum, quia ab opposito consequentis valeat ad oppositum antecedentis. Quod ex vero non inferatur nisi verum; Quod antecedens est impossibile, quando consequens est impossibile. Quod nequeat esse consequens contingens, quando antecedens est necessarium etc. At si stante hoc divino decreto haberet predestinatus libertatem ad operandum, antecedens esset indifferens ut existeret cum consequenti, vel sine illo. Ergo stante hoc decreto predestinatus libertatem amittit, et dominium, quia hoc decretum est antecedens inferens opera predestinati. Ergo non relinquit contingentiam, indifferentiam, et libertatem ad opera, cum sit indifferens ad id quod infert

Urgeo dendering impotentia, quod consequens sit agens, quando necessarium est antecedens, quod semper antecedens petit consequens: Hoc autem differret, si stante praedicto decreto staret etiam libertas ad operandum contrarium. Probo minor, quia tale decretum est praedestinato necessarium, quamvis Deo liberum: at infert opera quae praedestinato sunt libera, et consequenter agentia. Quod stante antecedente, quod praedestinato necessarium est, dat consequens ipsi praedestinato agenti.

Urgeo denique. Nam cui est impossibile consequens, est impossibile antecedens; aliter dari posset antecedens verum, et consequens falsum: Ad hoc argumentatio legitima est. Hic non bene operatur usque ad finem. Ergo Deus non habet efficax decretum ei conferendi gloriam, ut praemium operum finalium. Ergo cum hoc consequens impossibile sit praedestinato, quia nequit illud vitare, neque potest ullam facere, quod voluntas illa resolutoria det, erit etiam impossibile antecedens, videlicet licet non bene operari usque ad finem, et consequenter bene operari, necessarium erit.

Solutiones infringuntur.

Caput 5.

Adeo praedicti rationes urgent Thomistas, ut eos impulerint ad varias solutiones, vel potius effugia meditanda. Quae quam sine fructu breviter ostendo.

Primo respondent, quod voluntas praedestinati libere operatur, stante hoc decreto, quia licet in sensu composito illius non potest non operari, potest tamen in sensu diviso, hoc est potest non operari, si non esset illud decretum, vel aliud sine principium insufficiens operationis. Communis haec est inter Thomistas haec solutio, quam etiam applicant physicae praemotioni, ut ea posita nequeant non operari voluntas adhuc operatur libere quia in sensu diviso praemotionis potest non operari. Sed nisi ego fallor, vel usque ad evidentiam ruit.

Primo non infert inde, quod omnis causa naturalis libere operetur. Ideo quia licet in sensu composito applicationis et caeterarum conditionum, quae constituunt illam in actu primo proximo, non possit non operari, tamen enim in sensu diviso potest absque dubio non operari. Nam ignis, applicatione seclusa, potest, imo tenetur, non operari. Ergo si hoc ad libertatem sufficit, ut intendunt, quaelibet causa naturalis libere operabitur.

Item infert, amorem Beatificum elicitum cum libertate; non minus ac elicitur amor in via. Patet quia licet in sensu composito visionis nequeat non elici, potest in sensu diviso. Infert etiam Deum, neque de potentia absoluta posse necessitare voluntatem creatam. Ideo quia licet in sensu composito qualitatum vel alterius principii necessitantis, nequeat non operari voluntas creata, potest in sensu diviso, quod potest sufficit, ut operetur libere.

Secundo refutatur a priori. Nam possunt hunc libere se exercet, quando suum exercitium constanter potest componit potentia proxima ad eius negationem, ita quod potuerit aeque bene cum omnibus, quae praecedunt in actu primo coniungere hoc exercitium positivum, aut eius negationem. Sed non Iudas in praedestinato cum operatur sub hoc decreto. Non ergo libere se exercet. Et quamquam necessitas antecedens, ut dicunt adversarii fatendo evertit libertatem. Sed necessitas operandi sub tali decreto est necessitas antecedens ut evidentissime ostendimus expugnatrix libertatis, ut in praecedenti capite diceba.

Propterea aliqui respondent, quod cum voluntas ex natura sua semper operetur libere, quia non mutabilis, nec variabilis natura, quandoquidem ergo sit de decreto antecedenter inferente, sive de quocumque alio principio ante, vel subsequente inferente, aut non inferente semper ac voluntas operatur exercet libertatem, quia cum essentialiter libera sit se exercet libere, neque potest aliter in actu

Secundo reducere eius intrinsecam et essentialem potentiam. Est etiam conveniens cum qua haec evasio, quam facile praecludo.

Primo nam sequitur inde numquam voluntatem divinam, ac creatam operari de facto, si posset operari cum necessitate. Patet illatio. Et probatur falsitas illati; nam Deus necessario se diligit, et in consummata sententia amat necessario creaturas potius. Voluntas etiam beati rapitur in Deum necessario. Potest insuper Deus necessitare voluntatem creatam ad operandum.

Quod non fateor, non esse variabilem naturam voluntatis, nihil omnino adhuc aliquando libere operari, aliquando necessario, quia natura voluntatis est operari libere, quando habet omnia principia indifferentia, et operari necessario quando habet comprincipia, quae determinarent illam ad unum. Praeterea at indifferens est, ut in hoc, ea milla compria habeat, igitur indifferens est, ut etiam operetur libere, non necessario.

Praeterea aliud est loqui de libertate radicali, aliud de libertate proxima. Libertas radicalis est intrinseca et essentialis voluntati, libertas autem proxima, non est essentialis, et naturalis. Loquitur igitur voluntatis. Sit ergo voluntatis se exercitium liberum sit requirit, quod voluntas, qua proxime libera se exerceat, neque sufficit exerceri, qua radicaliter remote libera. Cum ergo sub praeiacto decreto non se exerceat qua proxime libera, quia non se exercet, qua proxime indifferens ad operandum, et non operandum. Fit aperte, quod sub praeiacto decreto non operetur libere.

Denique respondent alii ideo non tollere libertatem in hoc decreto, quia se accommodat naturae voluntatis creatae servando vim propriae libertatis. Verum non video, qua ratione Deus se accommodaret dum tollit voluntatis indifferentiam

in qua consistit libertas. Et quidem neque per missionem neque per nullam aliam qualitatem potest Deus necessitare voluntatem creatam, quod facile dici potest Deum seacom modare naturae voluntatis, neque iura eius libertatis infringere, quod licet eveniat eius indifferentia intendit tamen eam illaesam seruare. quod et ridiculum est et indignum Deo, non minus ac si diceret Deum intendere denigrare subditum per albedinem, et subditum vero ipsa denigrari per illam quod Deus id intendit. 69

Ex dictis aliqua colliguntur.

Caput 4.

Colligitur non dari de facto praedictam voluntatem quoad gloriam. Est contra Thomistas, et Aduario patet ex dictis, nam ut ostensum est implicat ea voluntas, ergo non datur de facto. Confirmatur ex sacro Tridentino sessione 6 Canone 4 dicente. Si quis dixerit liberum hominis arbitrium a Deo motum, et excitatum nihil cooperari assentiendo Deo excitanti, atque vocanti, quo ad obtinendam iustificationis gratiam se disponat, ac praeparet, nec posse dissentiri si velit, anathema sit. Ergo nostra voluntas ex Tridentino potest dissentiri, si velit, Deo vocanti: cum dicunt Thomistae dissentire nequit, quod immissa vocatione ex intentione efficaci gloriae infallibile omnino est, quod consentiat. Ergo talis intentio non datur de facto.

Colligitur secundo, quod praedestinatio de facto non consistit in eo decreto. Patet, quod tale decretum non datur de facto. Ergo in illa non consistit ea praedestinatio, quae datur de facto. Hoc illatum est Scotistas opinantes, consistere nostram praedestinationem in eiusmodi decreto. Thomistae vero, quamuis illud exigant, ut necessarium ad praedestinationem, adhuc non in illo formaliter, sed in monarchico imperio supra reiecto praedestinationem locant. Nos autem asserimus

Tale decretu, neq requiri, neq defacto dari, neq pose ee, neq predesti
naone in eo consistere.
(Addo cum plures ex nostris authoribus, quod si hoc
decretu defacto daretur, adhuc in eo dumtaxat non consisteret predestinao.
Pbo, quia non influeret immate gloriae, cum inter illud, et gloriam mediaret,
sua visionis meritoriu, quia sine dubio pre requiritur, ut Deus reipsa
conferat gloriae, quando decreuit non aliter dare, nisi tanquam pre
miu meritoriu, ut decerneret per hoc decretu de quo loquimur. Ergo
tale decretu non eet predestinao. Patet ex dictis in toto hoc tractatu,
nam predestinao debet immate gloriae influere.
Colligitur 3 predictum de
cretu non ee nariu ad obtinendam gloriam, ut premiu meritoriu. Est contra
Albornozitas. Pbatur ex dictis, nam defacto plures consequuntur gloriam,
ut premiu meritoriu. Sed hoc decretu defacto non datur. Ergo non requiritur
illud ad gloriam ita consequendam. Item. Consequtio gloriae, ut coronae
posi est: hoc decretu est impole, non ergo requiritur illud ad consequendam glo
riam ut coronae. Patet consequentia nam quod est impole nequit ee requisitum ad
pole, cuius pole ideo eet impole, quia penderet ad impoli.
Pbatur deinde
quod si predictu decretu eet nariu ad obtinenda gloriam, reprobi defacto non heret
sufficientia opera ad consequendam gloriam, quandoquidem ex parte Dei non heret
eius modi decretu: hoc est aperte falsu ergo etc. Pbatur minor tum quia Deus
nulli deest, ut salutem consequatur. Tum etiam quia tam in potestate repi non eet
saluari quando quidem careret aliquo prio ad salvaonem requisito,
quod non eet in eius potestate. Vnde salvaonis omissio non eet libera, sed
naria.
Neque satis rere, predictam voluntatem ee nariam ex pfa
to mo operandi Dei non ex indigentia salutis consequendae. Contra
enim est nam undecunque proueniat eius voluntatis necessitas facit, ut omi
ssio gloriae non sit libera, sed naria, quod sequenti syllo demonstro.
Quaevis necessitas ans destruit libertatem: necessitas non consequendi glo

Si vero quando Deus non det predictam voluntatem est ans. Ergo destruit libertatem in glorie non sequutae. Maior, et conse patent. 70
Minor probatur quia necessitas non consequendi gloriam ex eo quod Deus non
heat illam voluntatem, est necessitas, que provenit ab aliquo nobis non libe
ro, et innato, Cum in mea potestate non sit quod Deus heat, vel non heat
eam Voluntatem. Igitur est necessitas ans. Patet, quia necessitas conse
quens est, que provenit ex nostra libertate, ut diceb., et apud
nos certissime est.

Colligitur demum, non dari defacto, neque necessarium
Dei posse ee tille decretum erga nostras operationes liberas. Est contra
Thomistas opinantes, pro finire Deum actiones nostras liberas effi
caci decreto, quod eas omnino antecedit, et infert. Imo dicit esse necessarium hoc
decretum, ut eo deficiente dari nequeat ulla libera operatio, maxime bo
nesta. Sed ex dictis aptissime patet illatio nostra, nam rationes quae
ostendunt repugnare predictum decretum, ut erga gloriam tendit
a fortiori probant eius repugnantiam circa immediate quae nostra opera,
namque omnino destruit eorum libertatem.

Oppositi fun
Opp oppositi fundamentis Respondet
Caput 5.

Primum sumitur ex authoritate sacre scripture, que pluribus in
locis videtur adstruere voluntatem efficacem existentem defacto
predestinatis gloriam, ut coronam, et ante adprevisionem meritorum.
Ergo talis voluntas non implicat, siquidem dat defacto. Itemque ex
Sancto Thoma, qui quaestione 23, ubi defacto ponit in Deo
ellectionem ad gloriam ante merita, que precedat ad ipsa merita:
sed hec ellectio est voluntas efficax, ergo dat defacto predicta vo
luntas, et sequenter non implicat.

Resp. infra me probaturum, neque ex
sacra Scriptura, neque ex D. Thoma, neque alicunde nobis constare
quod defacto det absoluta voluntas erga gloriam. Interim autem omitto

q̄ det absoluta volunt, et q̄ illa præcedat, n̄ subsequat ad merita de q̄ nūc est q̄uestio. Nego in q̄ Deus voluntas independens sit absq̄ ordinata, et exequens media, quo nāa sua connectant cū bonis operib. Hoc a Thomistis probandū erat.

Secundū fund. Amor medioru est post intentionē finis. at Deus prædestinans amat media quæ gloriā obtineant. Ergo ante ad hunc amorē, et consequenter prius quā merita dent, intendit Deus prædestinans gloriā: at hæc intentio debet esse efficax, ut sit proportione habeat cū mediis, quæ sunt efficacia, et infallibiliter connexa cū gloria. Deus igitur ante admerita habet intentionē efficacem gloriæ, quæ proinde n̄ repugnat, ut ostendimus.

Non assumo bo, q̄ aliqui volunt, ubi amorē medii quatenus n̄ esse post intentionē finis, q. l. e unico, et simplicissimo actu, vel quamvis duplex sit, adhuc unus in alium nullā causalitatē exercet. Oppositū n̄ statutū manet q. 14. cap. 9. et 2 ubi divinā intentionē et electionē esse duos actus, et electionē ab intentione quasi dimanare. Fateor amorē medii specificative sumptū n̄ dimanare ab intentione finis, ut ibi notabā. et ex q. 10 sectt. ubi locuti potuisse Deū efficaciter velle gloriā post auxilia, et merita præuisa, quæ proinde auxilia, et merita n̄ elligerent ex intentione gloriæ, quamvis essent media ad gloriā, q̄ tunc n̄ elligerent formaliter ut media, sed tantū materialiter.

Ergo quidē ex dictis q. 14. cap. 11, et q. 15. cap. 4; Nego n̄ semper amorem efficacis medii dimanare ab efficaci finis intione, nisi quando talis dimanatio ē necessaria, neq̄ subiicit intendentis arbitrio, et libertati. Cū ergo defacto Deus elligat libere media efficacia, etiā ex suppone, q̄ intendat gloriā, sequit, ut talis intentio n̄ debeat ex hoc capite esse efficax. Retorqueo q̄ et Thomistis omitterem intentionē gloriæ esse defacto efficacē et præcedentē ad merita, n̄ adhuc probat independentē esse a via ordinata et exequentē media ex nāa sua connexa cū finali gratia, et

(Gloriam.

His igitur, et aliis omissis, quae inefficacissime solent 7
obiicere nobis Thomistae. Sic ego propono argumentum. Deus independenter a scientia conditionata potest efficaciter velle, quod creatura libere operetur. Ergo potest etiam independenter a scientia conditionata efficaciter velle, quod libere consequatur gloriam. Consequentia legitima videtur a paritate. Probatur antecedens, quia potest Deus efficaciter velle, quod creatura naturaliter operetur. Ergo, et quod libere operetur. Patet, quia non minus libertas, quam necessitas est modus, et medium ad operationem.

Respondeo in hoc, quod cum creaturam libere operari duo afferri, videlicet, operationem, et modum libertatis. Nequit ergo Deus ablata scientia conditionata velle efficaciter operationem; potest autem efficaciter velle modum libertatis, quatenus efficaciter decernere potest dare voluntati complementum principiorum ad utrumlibet indifferentiam, ex qua voluntate necessario infertur non quod voluntas operetur, neque non operetur, sed quod cum operetur sit cum modo libertatis, et quod si non operetur, sit etiam cum modo libertatis.

Hac ratione potest etiam Deus efficaciter decernere modum necessitatis, quin decernat efficaciter operationem, aut eius carentiam, ut si dicat: Ego firmiter statuo non dare Petro principia indifferentiae, sed quae determinent ad aliquam partem. Ex qua voluntate non infertur, quod Petrus operetur, neque infertur, quod non operetur, sed conditionata bene scilicet, quod si operetur sit cum modo necessitatis, et quod si non operetur, sit etiam cum modo necessitatis.

Et quidem modus libertatis, sive libertas in actu primo non est in nostra potestate, maxime cum sit ad primum actum, est autem in nostra potestate operatio. Quia ergo mirum, quod possit efficaciter decerni modus libertatis et non operatio. Hoc ipsum de decreto [illegible] gloriae est asserendum, scilicet non potest [illegible] ablata scientia conditionata efficaciter velle, quod homo li

libere consequatur gloriam. Ergo verumque quod involvit in ex parte consequendi gloriam.

Potest utique Deus efficaciter decernere modum consequendi gloriam, ut cum libertate decernendo efficere principia indifferentia, per quae gloria consequatur ut cum libertate; non tamen autem efficaciter decernere, quod gloriam reipsa consequatur, quia omnino efficaciter decerneret opera, destrueret quod libertate eorum.

An voluntas gloriae
Potuerit esse efficax, et antecedens ad absoluta merita, si supponat scientiam
conditionatam. Quaestio 18.
Proponitur difficultas, et decidit.
Caput primum.

Constat ex quaestione proxime praecedenti, repugnare decretum efficax, et antecedens existam absolutam meritorum, si habeatur independenter a scientia conditionata. Modo quaeritur, an possibile sit decretum efficax, et antecedens etiam absolutam existam meritorum, si praesupponat ex se conditionatam scientiam, qua Deus videat voluntatem operaturam, et consensuram, si conferantur illi hic, et illa auxilia, quae habent indifferentiam ad consensum, et eius negationem? Et quidem loquimur de decreto conferenti gloriam ea omnino ratione, qua de facto datur, videlicet, non aliter, quam ut praemium, et coronam meritorum.

Item advertendum est, quod si praedictum decretum exequatur medium ex natura sua necessitans voluntatem ad operandum, qualis est physica praemotio, vel alia similis qualitas, tunc eiusmodi decretum destruet libertatem meritorum, quantumvis existat post scientiam conditionatam et consequenter in ipsis terminis implicabit, quandoquidem efficienter amabit gloriam, ut coronam meritorum, et merita destruet. Ratio mihi certissima est, nam, ut voluntas hic, et nunc operetur libere,

libere, parum interest, q.d prævisa sit operatura libere sub con=
principiis indiferentibq, si hic, et nunc illa n habeat, sd potius
alia, quæ de vrāte conectuntr cum effectu. Propterea sermo nobis
ē de decreto efficaci, quod utatr medio indiferenti, prævisio tn
p sciām ɔditionatam cum effu.

In hac q.o difficultate duplex,
et celebris senta reperitr intr nostros DD, non apud alienos
maxē negantes sciām ɔditionatam, it illam p accidens in di=
cantes ad quodvis decretum q.a gloriam, nequit habere locum.
1a q senta negat, posse ɔferrē gloriam, ut præmium meritor=
um ex vi huius decreti, q.a scilicet in meritis libertatem
destruit. Ita Vasq 1a p. D. 89. Molina 1a p. q 23. arculo
2. D. 2. Valentia hic puncto 1o §1o. Ferrice. D. 23. cap. 9.
Marcom tractu 4. D. 1a. cap. 6. cum aliis.

2a senta stat
pro huius decreti posibilitate. Sic Suares pluribq in locis,
et maxē lib. 1o de essa Prædestinationis. cap. 8, et lib. 3. de aux=
iliis cap 17. Granado 1a p. tractu 7. D. 4, sect. 3. Montoia
tomo de prædestinaone D. 55. Arriag 35. a sect. 1a. Fransis=
cus de Lugo lib. 1o de Deo uno D. 39. cap. 3o, nūro 2o cum pluribq
aliis, qui n s.m politatem, sd actualem existām huius decreti
propugnant, imo plures in eo prædestinaonem ɔstituunt. In
hoc tn falluntr, q.a neqe de facto datr hoc decretum, neqe ɔceptus
prædestinaonis in eo sufficientr ɔsistit. Primum ex dicen=
dis infra ɔstabit. 2m ex principiis s.a iactis breviter probatr.

Etenim
id q n ē sufficientr prædestinao, quod gloriam immāte n infert;
hoc decretum, licet inferat gloriam, n infert immāte: q hoc
decretum n ē sufficienter prædestinatio. Minor pr, nam intr
hoc decretum, et gloriam mediate debet scia visionis de

meritis, q̃ nequit reipsa ɔferri gloriam, tanqm premium, et coronam meritorum, q̃ n̄ merita prevideantr, ut existentia, nes sufficit previderi, tanqm ɔditionaté futura; sub hoc n̄ statu n̄ habebit absoluté raonem meriti. Qdqd tn de hoc sit, qd in presenti ɔtrovertimus é, an predictum decretum sit pōle.

Semper mihi placuit hec 2a senta, lt plura displiceant, que in eius explicaonem adducent, et solent AA. Ego quidem ita predictum decretum explico. Posqm Deus ps sciam ɔditionatam cognovit Petrum sub his circunstantiis bene usq ad finem operaturum, habet efficax decretum, quo decernit gloriam Petro dare, tanqm premium meritorum, et n̄ alitr, insuper q̃ decernit eidem Petro ɔferre hec, et n̄ alia auxilia, que cognita sī effectum habitura. Proinde tale decretum ex nāra sua detratum é, ut existat post sciam ɔditionatam, et ut exequatr illud medium detratum, qd p talem sciam previsum é cum effu. Cuius resolutionis unicum funtum é, q̃ in tali decreto nulla proponitr implicatio, ut melius constabit ex argutorum solutione, que claritatis gratia debent ad certa habita reduci.

Caput 2m.

Primum argutum ex libertate.

Illud sic obiicitr, illa suppositio destruit libertatem operationis, que antr, et infallibiltr infert operaonem; hoc decretum, quod propugnamus é suppositio, que antr, et infallibiltr infert operaones honestas predestinati: q̃ destruit libertatem eiusmodi operaonum, et coenatr, neque locum relinquit, ut ille sint meritorie, neq ut gloria tanqm premium meritorum ɔferatr: Csa patet, maior videtr certa, nam

ineo ɔsistit libertas, qd nihil antr inferat operaonem; id hęc indiferentr a sua causa procedat. Minor ostenditr aperte, nam hoc decretum ē ante merita, sive opera, neq potest ēē ɔ illis: q infert antr opera. Semel autem destructa libertate operaonum, destruitr etiam libertas in ɔsecutione glorię, q talis ɔsecutio s'm in meritis ē libera prędestinato: destruit q oēm libertatem hęc voluntas efficax.

Non ē animus examinare, neq reiicere singulos opinandi modos, qui pro disolvendo prędicto argūto, et humana libertate tuenda excogitati ii a nostris DD. sinanq, ɋnē innumeri ii, et ex dicendis facile ɔfutari poterunt. Igitr in presenti s'm intendo, tum retorquere, tum enodare, quę contra nostrum decretum DD. obiiciuntr, et in primis.

Ad argutum propositum, Rētr distinq maiorem, si talis suppōtio inferat operaonem indeñtr oio ab ipsa operaone, ɔcedo; si s'm inferat, supponendo ipsam operaonem; neq: decretum vo, de quo loquimur, qvis antr ad futuritionem ablutam inferat operaonem, pendet tn, ut illam inferat, a futuritione ɔditionata, q n alitr infert, q'm detrando Deum, ut exequatr illud medium, quod p sciam ɔditionatam pręvisum ē cum effectu.

Patet hęc doctrina in auxilio efficaci, qd ab qibus nostrę Societatis AA admittitr, et in quo facile potest hoc argutum in ipsos retorqueri. Nam entas auxilii ili cum scia ɔditionata, quā Deus cognovit, qd si detr, habebit effum, ē suppōtio ans, et inferens infallibilitr effum, cum hic syllogismus evidentr ɔcludat: si dedero Petro hoc auxilium, ɔvertetr; sed do hoc auxilium: q ɔvertitr. Ubi pręmissa maior, et minor ē ante ɔvertionem ablutam, q pręmissa maiorē

ē scia ꝯditionata, quę n̄ pendet á futuritione ab[s]oluta, proindeque prior ē illâ, saltem negativé, ut in materia de scientia docuimus. item pręmissa minor ē auxilium, quod ut pote causa operationis debet illam pręcedere: ergo utraque illa pręmissa infert antr operaonem, et tn eius libertatem n̄ destruit: ergo n̄ quęvis suppōtio antr inferens operaonem destruit eius libertatem.

Quod si raonem á te petam, cur auxilium efficax, quá tale, l't sit suppositio antr inferens operaonem, eius libertatem n̄ evertat? mihi dices, et bené, raonem ēē, q̄ n̄ alitr infertr, q̄m supponendo ipsammet operaonem illatam in statu ꝯditionato, neque posse libertatem everti pid quod ipsam libertatem exercitam supponit. Hoc autem ipsissimum ego tibi respondeo; nam decretum efficax glorię n̄ alitr infert merita, q̄m ea supponendo pro statu ꝯditionato, neque suam efficaciam alitr exercet, q̄m detrando Deum, ut ꝯferat ea ipsa media indiferentia, quę pręvissa iam s̄t p sciam ꝯditionatam effum habituram.

Explicatr etiam ulterius ad hoem ꝯposibilitas creatę libertatis cum hoc decreto. Nam ꝯiunctum resultans ex voluntate ꝯditionata dandi gloriam Petro, si habeat merita finalia, et rursus ex voluntate ꝯferendi eidem Petro auxilia, sub qq pręvisus ē habiturus merita finalia. Hoc, inquam, ꝯiunctum ex unica scia, et duplici voluntate resultans ē suppōtio antr inferens merita, et gloriam, neque tn destruit libertatem meritorum, aut glorię. Bené ergo stat, ut aliqua suppōtio antr inferat ea duo, quin alicuius libertas offendatr; utraque pręmissa ꝯceditr ab adversariis, et cōa negari nequit.

Quod si res bené perpendatr, facilé ꝯperietr, huic ꝯiuncto nostrum decretum ęquivalere; nam sicut prędictum ꝯiunctum infert antr, et infallibilr merita

et gloriam, ita nostrum decretum. Et sic predictum coniunctum ea duo infert pmedia indiferentia, que tn ex coniunctione cum scia conditionata, et futuritione, sunt infallibilia; sic et nostrum decretum: ergo sicut predictum coniunctum non evertit libertatem in eliciendis meritis, et in obtinenda gloria, sic, et nostrum decretum.

Confirmo; non aliam efficatiam habet predicta voluntas de conferenda gloria, nisi quam habent auxilia; sed efficatia, quam habent auxilia compatibilis est cum libertate meritorum, et glorie: ergo predicta voluntas compatibilis est cum libertate meritorum, et glorie. Maior probatur, quia non aliá ratione predicta voluntas est efficax respectu meritorum, et glorie, nisi quatus infert infallibiliter auxilia efficatia, nam hec sunt media, et instrumenta, quibus utitur ad consequendum finem: ergo non habet ea voluntas aliam efficatiam, nisi, que reperitur in auxiliis. Quod magis ex dicendis notum fiet.

Caput 3. quedam instantia.

Dices, vel voluntas creata potest cum hoc decreto iungere negationem meritorum, et glorie, vel non potest? si potest eam negationem iungere, potest utique divinum decretum reddere irritum; quod est impossibile; si non potest, destruitur eius libertas, quia predictum decretum antecedit merita, et eo posito, nequit voluntas non habere merita, quibus gloriam obtineat: ergo etc.

Sed hec instantia manifeste retorquetur in auxilio efficaci, quod ipsimet obiicientes admittunt: etenim, vel potest voluntas creata iungere cum auxilio negationem operationis, vel non potest? si primum: ergo potest auxilium efficax irritum reddere, quod est impossibile, quia iam non erit efficax

Si 2m, destruetr libertas voluntatis; nam auxilium efficax, etiam ut efficax prgcedit operaonem, et eo posito, nequit n̄ operari voluntas.

Retorquetr etiam, in ea prgdestinaone, quam ante prgvisa merita, potem admittunt adversarii, quę scilicet Ↄfletr ex sciâ conditionata, quâ Deus cognoscat voluntatem operaturam, et Ↄsequuturam gloriam, si dentr illi hęc auxilia ex intentione inefficaci gloriç, rursus q̃ ex purificaone Ↄditionis, quâ Deus reipsâ Ↄfert hęc auxilia ex intentione inefficaci gloriç; nam absq̃ iactura libertatis ê poss̃ hęc prędestinao, nemine dubitante.

Iam q̃ sic argtor; ꝉ potest voluntas creata ponere negationem operum, et gloriç cum hac prędestinaone, ꝉ n̄ potest? Si 1m: q̃ frustrari poterit prędestinatio, quod ê impole: Sequella patet; q̃ s.t frustrari prędestinaonem, ê habere sibi Ↄiunctam, et anexam negationem operum, et gloriç, sic posse frustrari, ê posse poni s.l cum illa negationem operum, et gloriç. Si n̄ potest: q̃ destruitr libertas; patet, q̃ talis prędestinao antecedit operaonem, eâ que posita, nequit n̄ operari voluntas, et Ↄsequi gloriam.

Retrq̃ cum eo decreto anti, n̄ posse voluntatem ponere negationem operaonis, et adhuc operari liberé; s.t n̄ potest cum auxilio efficaci anti, neq̃ cum illa prędestinaone, quam admittunt antem, et adhuc operatr liberé. Ratio q̃, quam ego assigno pro decreto, ê, quam ipsimet offerunt pro auxilio, et prędestinaone illa, q̃, scilicet, ut suppotis ans, et inferens operaonem, destruat eius libertatem, opus ê, q̃ n̄ involvat ipsam operaonem; at cum decretum illam involvat, et presupponat, q̃ n̄ alitr existit, neq̃ gloriam, et operaonem infert, nisi quatus exequitr media ex Ↄcensu voluntatis efficatia, sequitr inde, quod tale decretum n̄ evertat libertatem.

Caput 4. Nova instantia.

instas

instas deinde, ut servaretr libertas, opus erat, q.d in statu absoluto, purificaretr illa eadem invariata 9ditio, sub qua in statu 9ditionato prævisa ē operaō liberè ponenda; sd n̄ purificatr illa eadem invariata 9ditio: ḡ n̄ servatr libertas: cōa patet, minor ē certa, nam 9ditio, sub qua in statu 9ditionato prævisa ē operatio liberè ponenda, n̄ involvit efficax decretum, q.d sanè ponitr in statu abluto. Rursus 9ditio, quę afficitr statu 9ditionato, n̄ infert operaonem, q̄ iam talis status n̄ esset obtum sciẽ mediæ, sd naręę; 9ditio vº, quę ponitr ex parte status abluti, cum efficax decretum involvat, infert operaonem: ḡ n̄ purificatr illa eadem invariata 9ditio, sub qua in statu 9ditionato prævisa ē operaō libere ponenda, sd ultra 9 causas indiferentes illatas ex parte 9ditionis in statu 9ditionato, supperadditr in abluto decretum efficax detratum ad operaonem. Maior indubitata videtr; quia parum interest, ut operaō hic, et nunc abluta libera sit sub his circunstantiis, quod sub aliis, adequatè, vl inadequatè distinctis prævisa fuerit 9ditionatè libera.

Hoc etiam argumentum pariter instatiam in auxilio antr efficaci, quod oēs Societatis DDs admittunt. Etenim in statu abluto variatr aliquā raonē 9ditio, sub qua in statu 9ditionato prævisa ē operatio liberè ponenda, nam in statu abluto datr auxilium antr efficax, et inferens operaonem, in statu vº 9ditionato datr auxilium n̄ efficax, sd indiferens ad operaonem, et negationem operaonis, q̄ secus n̄ attingeretr ille status 9ditionatus p sciām liberam, sd nariām. Item in statu abluto præcedit ante futuritionem abluram futuritio 9ditionata, et 9ditionata sciā, cum tn in statu 9ditionato n̄ præcedat ante futuritionem 9ditionatam, futuritio 9ditionata, neqẽ scientia, ut evidentissimum ē: et tn hoc n̄ obstanti, servatr

libertas operaonis: ergo quod aliquã raoné varietr 𝔠ditio, n̄ officit libertati.

Ad argutum ergo n̄ véstr, neq̄ maiorem: ad eius probaonem, dico, variationem status 𝔠ditionati, quæ pius lædere libertatem, aliquando aũt paccidens ad illam se habere: lædit quidem, qndo priũm proximum, quod ponitr in statu ablũto, infert ex nãrã sua operationem, ut esset phica præmotio immissa ad actum, qui prævisus ẽ conditionaté liber sub auxilio indiferenti; tunc n. actus evaderet nãrius, qnvis 𝔠ditionaté fuisset prævisus liber. Quod si variatio n̄ 𝔠tingat in medio proximo, sed in aliquo prio remoto, quod appr̄sicet illud idem medium indiferens, sub quo prævisa ẽ operao 𝔠ditionaté libera, tunc libertas n̄ læditr, quia sub operatr voluntas sub illo medio, quod potuerit n̄ operari, esto teneatr ad operandum ex suppositione, quod iam 𝔠ditionaté se detraxerit ad operaonem; at ita 𝔠tingit in nostro decreto: n. ergo lædit libertatem.

Imo hinc posse probo servari libertatem; quia Dominus hanc veritatem cognoscit per sciam mediam: eo ipso, quod Petro 𝔠feratr hoc auxilium indiferens, et ei pãretr indiferentr 𝔠cursus divinus, Petrus pro innata sua libertate, potius operabitr, quam n̄ operabitr; at licet 𝔠currat efficax decretum, adhuc Petro 𝔠fertr indiferens auxilium, et concursus: ergo licet 𝔠currat efficax decretum, adhuc Petrus pro innata sua libertate potius operaar, quam n̄ operatr. Hic syllogismus recte concludit, et utraq; præmissa vera ẽ: ergo 𝔠sens etiam ẽ verum; patet, nam ex vero, n̄ nisi verum.

Insuper ostendo, causam aliquam positivam in statu ablũto, quæ sit cum aliis infert operaonem, n̄ everteret libertatem, qnvis in statu 𝔠ditionato n̄ præcesserit: quia scia media de operaone n̄ præcedit ad statum 𝔠ditionatum, sed q. potius ad illum subsequitr, antecedit autem ad statum ablutum

q. prior ē quolibet decreti actualiter existente, et cointrquolibet actu creato reipsa posito. Deinde in statu absoluto causa ē operaonis, ut coitr admittunt hi DD. si n̄ ex indigentia illius, ex perfectione Dei, qui qndo, qui qndo offert auxilium, cognere debet effum, quem habebit: q. sicut voluntas offerens auxilium ē causa saltem mediata, ita, et scientia.

Praeterea haec scia cum existentia auxilii indiferentis infert operaonem, q̄uin eius libertatem evertat, quoniam infert illam per medium indiferens, l. 4 infallibile ex consensu oditionato: potest q. nostrum decretum, l. 4 n̄ praeexistat in statu oditionato, praecedere ad absolutum, et operaonem inferre, qn destruat eius libertatem, eo q. d inferat illam per medium indiferens, l. 4 ex consensu oditionato infallibile.

Caput 4. caeteris instantiis respondetur.

Dices ulterius: nequit stare libertas ē voluntate divina concurrendi ad negationem operaonis; nequit stare voluntas diva concurrendi ad negationem operaonis cum efficaci decreto, de quo loquimur: q. nequit stare libertas cum praedicto decreto: coā patet, maior videtr certa, nam ad libertatem creatam opus ē, ut ā Deo paretr concursus indiferens ad utrumque contradictionis extremum, q. secus n̄ erit voluntas proxe. potens operari, et n̄ operari. Minor pr, q. cum hoc decretum inferat infallibilitr opera, si Deus concursum pararet ad eorum negationem, iam voluntati concursum offerret, ut decretum divinum frustraret, quod, et impole ē, et indignum Deo.

Rñetr, nego absolute marem, q. cum operis negatio sit pure nihil, implicat,

ut Deus ad illam ɔcurrat, et econtr implicat, ut ad illam ɔcurrere velit, qa iam aliqd impole vellet. Hinc autem ulterius deducitur, eiusmodi voluntatem ɔcurrendi ad negaonem operis minime requiri pro nostra libertate, lt aliud e, Deum parare ɔcursum ad utrumqe ɔtradictionis extremum, aliud vo parare ɔcursum ad actum, qui ɔpatibilis e cum negatione actus. Primum e falsum. 2m verum, qa ɔcursus in actu 1o n infert actum, et econtr e indiferens, ut ɔiungatr cum actu, l cum eius negaone, n tn e indiferens, ut ad actum, et eius negaonem ɔcurrat, nam impole oio e, quod ad negaonem ɔcurrat.

Quod si adhuc insistas: qa saltem ille Dei ɔcursus e indiferens, ut existat sl cum actu, l eius negatione. Respondeo, ɔcedendo sequelam, nam hec indiffra divini ɔcursus requiritr pro nostra libertate, st in Philosophia cum cois Societatis doctrina docuimus.

Quod si dicas adhuc: impolem ee hanc negaonem, qa sequeretr ex illa frustrari divinum decretum. Retr facile, n ee impolem hanc negaonem sl cum auxilio, cæteris qe ɔprincipiis, que precedunt oio ad operaonem, qa n infertr inde frustrari divinum decretum; at impolem ee simul cum decreto, qa sequeretr frustrari decretum. Unde ɔcursus divinus in actu 1o, n e indiferens, ut existat sl cum hac negaone, prout ɔiuncta, sd prout divisa a decreto.

Patet hec doctrina innumeris exemplis: qndo Deus ɔfert auxilium efficax, et inferens operaonem, offert ɔcursum indiferentem ad eius negaonem, in sensu, quem iam explicui, nam alitr n staret libertas operaonis, et tn n dat ɔcursum indiferentem ad negaonem, que sit polis sub auxilio prout efficaci, cum hec negao, l omissio repugnet; sd que sit polis in sensu diviso ab auxilio, et ɔposibili sim cum auxilio sm se. Preterea, qndo Deus habet sciam absolutam

de peccato, quia concursum indiferentem offert ad non peccatum; et quod magis est, hortatur, et desiderat, ne fiat peccatum; neque tamen adhuc intendit fallere propriam scientiam, quia non intendit negationem peccati, simul cum scientia, sed divisim a scientia; quia potius intendit, ut non detur illa scientia. Denique quando reipsa ponitur actus, offert Deus concursum indiferentem ad eius negationem, et voluntas ad illam indiferens est, non tamen ad illam, ut coniungendam cum actu, sed cum prius omnino antecedentibus ad actum. Videantur, quae in Materia de Incarnatione docui, dum libertatem Christi cum praecepto, et impeccabilitate componerem.

Denique dices: quamvis praemotio praesupponeret futuritionem operationis conditionate liberam, adhuc everteret libertatem status absoluti: ergo quamvis decretum praesupponat eam futuritionem, adhuc evertet libertatem. Verum haec instantia potest etiam in adversarios urgeri, nam ab eis possumus rogare, cur praemotio sic immissa tolleret libertatem, et eam non tollat efficax auxilium, et efficax illud decretum dandi gloriam, si merita dentur, et dandi auxilia, sub quo praevisa sunt conditionate merita.

Ratio discriminis est mihi pervia, quia licet praemotio penderet in ordine ad existendum ab operatione conditionate libera; quod pro nunc omitto, an possibile sit; in ordine tamen ad inferendam operationem non penderet, quia ex propria sua natura inferret illam, at vero decretum infert operationem dentur a futuritione conditionata, quia non aliter infert, nisi per medium ex tali futuritione infallibile; nam decretum ex se radicaliter solum infert proxime vero per medium.

Caput III §. Secundum argumentum.

Illud ex paritate desumitur: etenim repugnat efficax de-

decretum, etiam post sciam 9ditionatam de operaone libera: ergo repugnat similiter efficax decretum post sciam 9ditionatam de gloria liberé obtinenda, ut corona: coa patet, quia non plus difficultatis est in uno, quam in altero decreto. Probatur ans 1o, nam cum non sit liberum ablute ans, non est ablute liberum coens; at efficax decretum etiam post sciam 9ditionatam non est ablute liberum: ergo coens inde illatum, scilicet operao non est ablute libera. Probatur minor, quia futurum 9ditionaté liberum, non est ablute liberum, sed esset, si poneretur 9ditio, sicut meritum 9ditionatum non est ablute meritum, sed esset si poneretur conditio. Cum ergo nihil aliud sit, in quo possit esse decretum nobis ablute liberum, fit ut potius ablute narium nobis sit.

2o probatur idem ans, quia tunc operao non est libera, quando cum aliquo anti 9distincto ab usu libertatis 9ditionato, et abluto, nequit voluntas oppositum 9iungere, sed hoc eveniret, stante prædicto decreto: ergo tunc operatio non esset libera. Coa patet, maior videtur certa, quia libertas exigit, ne voluntas aliter quam ex ipso libertatis usu ligetur ad unam partem, minor probatur, quia tale decretum est ans, ut supponimus, et rursus est aliquod 9distinctum ab usu libertatis creatæ tam 9ditionato, quam abluto, cum in eo decreto non 9sistat futuritio 9ditionata, vel abluta actus creati, ut evidentissimum est: at denique cum decretum essentialiter inferat operaonem, et excludat eius negaonem, nequit voluntas oppositum operaonis cum eo 9iungere.

Tertio probatur idem ans: nequit operao in statu abluto esse libera sub aliqua 9ditione reapsa posita, quin sit 9ditionaté libera sub eadem 9ditione, si detur, sed in statu 9ditionato non est libera operatio sub 9ditione decreti resolutorii, si detur: ergo neque in statu abluto libera erit sub eodem decreto reipsa posito. Maior est certa, nam ea raone, qua res ablute simul existit cum alia, existit 9ditionaté

sub illa, si detr, ut in Materia de scientia docui. Minor pr, 78
nam hęc veritas: si detr decretum resolutorium de operaone, dabitr operao, n̄ e ↄtingens, et libera ↄdnaria, proindeq̄ n̄ pertinet ad sciam mediam, sd, l. ad sciam simplicis intelligentię, l. ad ↄditionatam nariam, qualis e hęc; si Petrus currit, movetr, ubi ↄditio habet infallibilem illationem ad obtum enuntiatum sub illa.

Rétr, neg. ans; nam argūta, quę fecimus pro decreto efficaci q.a gloriam, ut coronam, fieri silitr possunt pro decreto efficaci q.a operaonem liberam. Vnde coentr statuo posse Deum visā iam operaone ↄditionatē libera sub medio indiferenti, efficacitr decernere talem operaonem, ut p illud medium obtinendam, ita q.d decretum sit exre detratum, tum, ut existat post sciam mediam de operaone, tum ut exequatr illud, et n̄ aliud medium, q.d p sciam ↄditionatam pręvisum e cum effectu.

Prętr raones autem iam adductas, hoc idem intentum ita denuo ↄfirmo: nam Deus potest promittere Petro ↄvertionem Pauli, prius q̄m eam existentem videat, dum modo p sciam mediam cognat, sibi medium suppetare, quo ↄsequatr infallibilitr illam, et tn ea promissio n̄ minus q̄m decretum infer ↄvertionem, q̄m destruat eius libertatem.

Prętērea voluntas ↄferendi auxilium n̄ alitr q̄m ↄditionatē pręvisum cum effu, conectitr antr, et infallibilitr cum effu n̄ minus, quam efficax intentio, neq.e tn libertatem evertit, ut apud omnes certum e; q.a si hoc auxilium reipsa tollatr sub illa sciā n̄ evertit libertatem, a fortiori n̄ evertet voluntas illud ↄferendi. Stet q.o posse Deum efficacitr pręfinire nostram liberam operaonem, eo modo, quo diximus.

idem statio de omissione libera operaonis; potest n. Deus efficaciter illam intendere p medium, qd p sciam ɔditionatam e prævisum s effu. Neque argta in oppositum valde urgent, ut constabit ex eorum solutione, quam in subsequenti capite subjicio.

Caput 6. Enodantr hæc argumenta.

Sed antequam ad primum respondeam, illud aperte retorqueo Dnis in auxilio efficaci; nam cui n e ablute liberum ans, n e ablute liberum coens; auxilium efficax, ut tale n e ablute nobis liberum: g operao, quæ coens ei deductum ex auxilio n e nobis ablute libera. Cña patet, maior e Adversariorum prium; minor e manifesta; nam auxilium efficax, ut tale conflatr ex entate auxilii, st cum futuritione, st scia ɔditionata, qd habebit effum; at entas auxilii nullo modo nobis e libera, q ɔferr nobis s nobis liberé operantibg; futuritio vo, st scia ɔditionata, st nobis aliqua raone libera sit, n tn e ablute libera, q ɔditionata libertas n e ablute libertas, st meritum ɔditionatum, n e ablute meritum, sd esset, si poneretr ɔditio. Colligitr go ex tuo argto, qd auxilium efficax evertat libertatem.

Retorquetur etiam in illa prædestinaone, quam, ut polem oes admittunt, st saltem ɔditionaliter admittere tenentr, qd si daretr n everteret libertatem. In illa, inquam prædestinaone, quæ ɔflaretr ex anti, et ɔditionata voluntate ɔferendi gloriam, si merita dentr, et ex ablta voluntate ɔferendi auxilia, sub qq prævisa n. ɔditionate merita; sic n. arguitr; ɔiunctum ex hac scia ɔditionata, et duplici voluntate, n e nobis ablute liberum; nam utraq voluntas e nobis naria, scia vo n e ablute libera, st ut melius dicam n e libera nobis in aliquo ablute, sd ɔditionate libera, sicut in futuritione ɔditionata, quæ obtum illius e; at hoc ɔiunctum infert infallibiliter

merita, et gloriam, ut ex se, et ex dictis in hac q. constat: quare neque merita, neque gloria nobis erunt absolute libera, quod tamen ipsi merito negant. 79

Modo vero sic ad argumentum directe respondeo, distinguo propositionem illam: cui non est absolute liberum antecedens, non est absolute liberum consequens; quando antecedens mediatum est, et consequens infert per aliquid involvens ipsam determinationem voluntatis: nego; quando antecedens aliter se habet, omitto: decretum autem, de quo loquimur est antecedens mediatum, et operationem infert per medium involvens ipsam voluntatis determinationem, per quam formaliter constituitur efficax, et inferens. Id ergo quod non aliter infert operationem nisi involvendo illam, nequit eversivum esse libertatis. Et haec solutio offerenda est ab adversariis, tam in auxilio efficaci, quam in praedestinatione illa, de qua loquuti sumus.

Secundum argumentum retorqueatur etiam in auxilio efficaci, et in hac ipsa praedestinatione, quia tam auxilium efficax, quam praedestinatio est quid antecedens distinctum ab usu libertatis conditionato, et absoluto, cum auxilium efficax, ut tale constituatur secundum praesentationem auxilii, et scientiam conditionatam de effectu, quam formaliter, et essentialiter ingrediatur eius constitutionem ipse conditionatus effectus. Quod si contendas, efficatiam auxilii formaliter constitui per futuritionem conditionatam. Id tibi permittant, et adhuc instabo in coniuncto, quod resultat ex entitate auxilii simul cum scientia conditionata. Nam hoc coniunctum, sive in eo consistat, sive non consistat auxilii efficatia, est antecedens distinctum ab usu libertatis conditionato, et absoluto; neque tamen cum eo potest voluntas coniungere negationem operationis: ergo tale coniunctum libertatem evertit: quod tamen verissime, et inconsequenter negas. Idem argumentum in praedestinatione formo.

Respondetur ergo distinguo maiorem, si illud, quod condistinguitur ab usu conditionato, et absoluto libertatis, cum quo

nequit voluntas oppositum ponere, sit ōīo ants, ɔcedo, q̄d evertat libertatem; at si n̄ sit ōīo ants, sd potius ablute cōens, nēḡ. Decretum autem, l'ī sit ɔdistum ab usu libertatis, et secum n̄ permittens negaonem operaonis, ablute cōensē, et n̄ ōīo ants, q̄ subsequitr ad operaonem ɔditionatam, l'ī ablutam precedat.

Neq̄ fit inde, voluntatem aliunde ligari ad operaonem, quam ex ipso libertatis usu, q̄ n̄ utcunq̄ ligatr a decreto, sd a decreto, quo exequente medium efficax, et infallibile ex libera voluntatis operaone p sciam ɔditionatam prævisa. Posito q̄ decreto ligatr voluntas ad operandum, q̄ iam ipsa detraxit se, ut operaretr libere casu, quo medium illud haberet, quod exequitr decretum.

Tertium argutum habet etiam instantiam in auxilio efficaci, et in prædestinaōe dicta; q̄ si verum ē, quod voluntas in statu abluto liberé operētr sub auxilio efficaci, verum etiam erit ɔditionaté dicere, q̄d si detr hoc efficax auxilium, voluntas operabitr liberé; sd hoc ē falsum, q̄ operaō ɔditionata sub auxilio, ut efficaci n̄ ē ɔtingens, sd naria, proinde q̄ n̄ cognoscitr p sciam mediam, sd p nariam: q̄ sub auxilio efficaci stare nequit libertas in statu abluto. Quod nullus ex nostris dicere audebit. Eodem modo potest argutum in illa prædestinaōe retorqueri. Concessa q̄ maiori, neq̄ morem, ad cuius probaonem dic, operaonem n̄ ēē ɔtingentem, sd nariam ex suppotione decreti, liberam tn ablute; q̄ cum suppositio decreti sit absoluté cōens, tn infertr, q̄d operaō sit naria necessitate cōenti, p quam n̄ destruitr libertas, ut his exemplis aperté constat.

Etenim l't operaō sit naria ex suppotione sciē visionis de illius existentia, n̄ inde tollitr eius abluta libertas, et ɔtingentia, q̄ suppositis sciē visionis ē cōens, et n̄ ants actualem existam operaonis

operaonis. Item l.t ɔditionata futuritio sit ex suppositione sciẽ mediẽ naria, q. tn ea sciã coens ē, ideo talis futuritio n. ē ablute naria, sd libera. Deniq. l.t operaon sit ɔtingens, sd naria ex suppositione auxilii efficacis, ad huc ē ablute libera, nam ea suppositio n ē ans oio, sd potius ablute coens detrationem voluntatis, ut l. ipsi adversarii docent.

Idsim adverto, q. talis veritas ɔditiota n attingitr p sciãm mediam, sd p ɔditionatam nariãm, ubi ɔditio infert obtũm subiecta enuntiatum. Ratio ē, nam sciã media, quã talis exigit, ut ɔditio n conectatr cum obto enuntiato; sd indiferens ad illud sit, ut Vg si Petrus audiret ɔtionem, ɔverteretr. Adverto deinde, q. ɔditionalis ista; si detr decretum ablutum operaonis, dabitr operatio; qmvis fralitr tendat in futuritionem infallibilem, reflectit ã futuritionem ɔtingentem operaonis, quẽ cognoscitr p sciãm mediam. Raoé, nam ea pptio huic ẽquivalet; si detr decretum exeqẽns auxilium, quod [illegible] per sciãm mediam prævisum é cum effectu, dabitr infallibilitr operatio. Vbi sine dubio fit reflectio ã futuritionem ɔditionatam ɔtingentem sub auxilio, quẽ p sciãm mediam cognoscitur.

Caput 8. tertium argumentum.

Petitr hoc argutum ex eo, quod implicare videatr, Deum efficacitr ante merita decernere gloriam, et illam in actu 2o ɔferre proptr merita. Quaproptr in ipsis tris repugnãm involvet decretum, qd ex una parte ɔcipitr ante merita, et aliunde decernit n alitr dare gloriam, nisi ut præmium meritorum. Sic ǵ ɔficitr argutum.

Meritum, ut tale præsupponi debet existens

et cognitum, antequam premium, ut tale conferatur: quod repugnat gloriam, ut premium meritorum conferri per voluntatem antem ad merita: probatur antecedens; nam in hoc differt meritum à fine, quod meritum non aliter causat premium, nisi ut existens; finis autem ut possibilis: ex eo enim quod propo- natur existens bonum opus, excitatur quis ad illud remunerandum, at ex eo, quod bonitas finis in statu possibilitatis appareat, movetur voluntas ad illud intendendum. Iam vero consequentia probatur, quia si gloriæ voluntas antece- dit merita, confertur gloria ante ad merita, consequenter quod non datur ut pre- mium meritorum, siquidem ad eius collationem non precedunt me- rita, ut existentia, et previsa.

Hoc tamen argumentum patitur instantiam, in ea predestinatione, quam de possibili saltem admittunt ipsimet obiicientes: etenim potest Deus ordinare Creaturam ad gloriam non aliter, quam in premium meritorum conferendam ex vi predesti- nationis antecedentis ad merita, quæ scilicet consistet ex voluntate conditionata dandi gloriam, si merita dentur, et ex voluntate absoluta conferen- di auxilia, sub quibus previsa sunt conditionate merita, ut aliqui adversa- rii fatentur: ergo stat bene conferri gloriam, non aliter, quam ut premium meritorum, quamvis merita non precedant ad voluntatem, seu pre- destinationem vi cuius gloria confertur: quod non repugnat ex hoc capite nostrum decretum.

Respondetur quod aliud esse, quod meritum precedat volun- tatem premiandi; aliud vero, quod precedat ipsam actualem premii collationem: primum non requiritur, tam in ordine naturium; utrumque pa- tet in voluntate creata, qua decerneret quis premium dare Petro, si hoc egregium facinus prestet, et antequam cognoscatur illud re ipsa prestandum: etenim ad hanc voluntatem non precedit meritum, quia prius cognoscitur opus egregium, ut actualiter existens; at eiusmodi cog- nitione superveniente, iam ex vi huius voluntatis confertur premi- um, quod non posset, ut tale conferri, nisi ad actualem collationem

praeiret ea cognitio.

Patet hoc etiam in voluntate celebrandi contractum emptionis, et venditionis; quia antequam videam offerri mihi pecuniam pro equo, possum habere voluntatem illum vendendi, si mihi detur iustum pretium, et non aliter. Semel autem oblato pretio, trado equum, neque traderem aliter, nisi praesupponeretur ad traditionem oblata pecunia, quamvis voluntatem coeperim antequam offerretur eadem pecunia. Iam ergo cum dari gloriam propter merita non aliud sit, quam quidam emptionis, et venditionis contractus, ubi gloria se habet tanquam res vendita, meritum vero sit pretium, quo a nobis emitur, fit, quod merita, licet debeant ad actualem gloriae collationem praecedere, non tamen ad voluntatem, qua confertur.

Ex his constat, optime posse voluntatem esse liberalem, et gratuitam in se, licet ex obiecto sit onerosa; patet, quia voluntas equum vendendi Petro prae aliis summe illum expetentibus, est liberalis, et gratuita formaliter, et in se, quia nihil praecedit, vi cuius potius velim equum vendere Petro, quam Paulo, vel aliis, ut suppono. Deinde talis voluntas est onerosa ex obiecto, quia non aliter vult equum tradere, nisi propter iustum pretium; quin potest ea voluntas esse iniusta, si oblatum iniustum exigat pretium. Voluntas etiam conditionata praemiandi liberalis est in re, quia nullam supponit obligationem praemiandi, caeterum ex obiecto est onerosa, quia non aliter vult conferre donum, nisi sub onere alicuius meriti.

Hinc ad argutum, et plures instantias, quae possunt inde pullulare respondeas facile, quod licet merita non praecederent ad existam decreti, praecederent ad actualem gloriae collationem, quia scilicet ipsum met decretum expresse vult non aliter dare gloriam, nisi tanquam praemium meritorum. Unde, licet posito decreto, sit infallibile dari

gloriam, et merita, adhuc potius ē dari merita, qm et scia visionis prævideri, postmodum v.º conferri gloriam, qđ decretum ipsum exigat n̄ aliter conferre gloriam, nisi mediantib. meritis, tam in re, qm in cognitione. Petit q̄, ut concedas actualis collationis existam, et visionem meritorum. Ecce qua ratione cª hunc dicendi modum, qđ qđ sit de aliis, fo deretr optime, qđ gloria n̄ aliter qm, ut præmium detr, l't merita n̄ præcedant ad voluntatem, quā datr.

Neque probare possum, quod coitr à Rℓ bus dicitr, vℓt, tunc intervenire duo decreta. Primum intensivum ante merita, vi cuius gloria liberaliter confertr. Secundum executivum post merita, vi cuius eadem gloria datr sub onere meritorum. Id inquam, probare n̄ possum. 1º q̄ numquam mihi placuit ponere duplex decretum ad unicum effectum, ut infra latius ostendam, quando sermo sit de ordine intentionis, et executionis. Secundo, nam repugnat, ut eadem gloria detr gratis, et onerosè: q.º neq. p duas voluntates efficaces potest Deus amare hec obtā, sicut amare nequit etiam p duas efficaces voluntates Petrum, et eius negationem. Mitto alia.

An per decretum disiunctivum potuerit gloria conferri? ǭ 19.

Caput 1m.

Prima difficultas deciditr.

Cum decretum disiunctivum possit multipliciter excogitari, quæritr in primis, an posqm Deus p sciam conditionatam liberam, et necessariam cognovit sibi suppetere plura media, sub qđbus,

gg. si dentr uoātas nrā ēg tiecere iam nario ?ter- 82
tiet here potit efaāx de creti ?ferendi glg n alr,
q. dentr a bonis operibus abstrahens tri a me diir,
gg. hec opera sit elligienda, et id aliis dei uoatibg
detrandus relinquens.

ubi ig apparet hoc decretu ēe
detratu ceā glg dentr ab operibus dirimentius au-
tg ceā media gg. opera sit elligienda, nam in-
tendit detrate glg dentr ab operibg media ū. so in-
tendit sub dis iuncte se hec, l, illa, que nā sua
inferant operog, l. que so inferant ex fiduritā ?da-
ta, nam eo decreto suppolito, liuery ē adhuc deo me-
dia huius, l, illius ?ditionis dare, et oio sit nariy a-
liqua ?ferre, ō n alr ellicientr opera, sine gg. glā n da-
br illud ō. decretu fr, aut saltg uirtalr amat collag huis
l. illius medij sub ?e ?r autg adillud altera uoatus elligeris de-
trate hoc medig et altery respuens.

hoc decretu implare censent plures
RR. eo q. uidea ?imp?fceō, dey efaiē intendentg
aliqm finem n elligere sed detrata media gg. finem
obtineat eum n. deus ante ō. finem intendat etiā dentr, et
?to cognoscat media, que proportionem hent, cum fine,
ur oio nariy, ut cy efaci intendit finem deat etig elligere
media, neqe potest manere suspensus usq. dum in posteriori
signo detret illa, cum ig aurāā pro ellicien dis operibus
sint media salti, re mota pro uonda glā dentr ab-
operibus nariy ē, ut cy deus glam dentr ab operibus
intendit elligat etig auxā detrata uideatr P. ha rig thā
3. di, p. 23. cap. 12.

Ego tr cy aliis RR. centeo pole hoc-

De-

decretum, et no la Authoritate 2a rae. authoritas 1a, nam in antiqua lege deus praecipiebat offerri sibi... turtur, vel duos pullos columbarum, quin autem pro pauperibus ... quia uoluntas dei est intentio alicuius finis, elligebat ... rae dicendum sub distinctione, quia aliquis ex vi predicti uoluntatis detrahere... quae repugnat uoluntatem ... intendentem detrahere finem, a mediis abstrahere — pro deinde rao, nam in hoc decreto nulla proportio in plano, ut ex argumentorum solutione patebit. //

Confirmatur, quia cuius, et praedicta theoloys, qua deus uult omnes homines salvos fieri, et gloriae detrahere intendat, abstrahit a mediis pro coeunda gloria, nam adhuc in da... intellectum eius uoluntate ... intelligentiorum detrahitur ad hoc ... , qui inveniens ad hoc, l. alia, quae ... ad gloriam coeundi intervire. quia obre ... uoluntates detrahit deus, quod infantes, et ... amentes gloriam obtineant, ut hereditatem, ex vi solius gratiae sanctis, et quod adulti coeunt illa, ut heredibus, et ut coronam, ex vi sanctae gratiae, et meritorum. ad eundem, quod ex hominibus alii recipiant aquam efficaciam, alii uero congrua, quibus istis ... hac intentione, illis uero in mari, l. mini. pro ... uoluntatis ... nem, a mediis abstrahere.

Confirmatur praeterea, nam deus intendit, ... bis implere praecepta audiendi ... quia tamen eius ... praecepti ... ad implendum hoc, l. illo sacro ... hanc ... illa intentione audiendi ... ideo deus cum intellectu ... amans, et intendens ad implendum praecepti intelligenda mare hoc detrahere sacrum, l. hanc uoluntatem, ... hanc, ad illam ... quod libet obtinere finis intentus. ... deus intendere gloriam ... ab operibus, quibus hanc intentionem detrahit media ... elligendo ... argumentorum solutione cap. 2. //

Argumentorum Solutio. caput. 2.um

1.um argum.tum hic uoat. Dei p̄scindens amediis ē infusa. q. in pfecta. q. relleganda á deo. qua re lz in nobis reperiri possit intentio finis abstrahens amediis de qua his, in Deo repugnat, q. talis intentio nequit ń infusionis uitio fieri dari.

R.r infusionē ēē uitium actus intus ń uoatis, nam ē obscuritas qua reporat actus proprium obtum. et q. nullus dicet ēē infusum intentē creatē amplectentē de- ttate finem, et abstrahentē amediis, q. sit an aliundē hēat imperfecte. q. nunc de eretum ex hoc capite ń repugnat. Si u nōē infusionis aliud ń intelligas, q. in de trao.nem siue p̄cisio ń ame diis, ń bene loqueris, q. omissa uoce nego, q. eius mi infusionis genus dio repugnat, ut aperte demonstro: 1.º ex doctrina p. herice qui p̄cipue nobis aduertari. ipse namque concedit Beatam Virginem antē merita fuisse a fore electam ad glām, ut premium obtinendam, et ut liuerint in meritis illius, hoc decretum relinquat fatetr, ipse Beatam Virginem mansisse liueram, et inveniente etiam ex suppo. talis electionis ad hec, l. illa merita. inde sic eui den ter in- fero: q. p. dict. decretum intendens efacer glām, ut premium meritorum, et consequenter exigens merita, p̄scindit ab his, uel illis meritis quae se hent, ut media rum finis glē. pot ig. a priori decre- intendens glām abauxiis p̄scindere. Dico a priori, q. meri- ta ń, ut cum sit media rum glē, q. proximiora media et propinqua magis, q. auxa.

2.º idem ostendo; namque in genere loq. ń repugnat actus dōs intus, et uoatis, ēē

pt.

p̃lci tiues, et abs tractiuos, ita cognitio dei repraũs hoĩs exitẽ, abstrahit abeo, q̃ hõ sit albus, l. ñ albus, q̃ lt á p̃. rei deat hõ haue aliq̃ huius 2ᵃ dictionis exitũ, et illud á deo sit cognitũ, nihilominus cogñi, quæ trah ão exitẽ hoĩs ẽ accuẽ, q̃ hõ veritate sit albus, aut veritate ñ albus, et id alteri cog. repraũs relinquit. itẽ uoatas decernẽs hoĩs exitẽ, abstrahit abeo q̃ existat hõ cum albedine, l. sine illa, nam fra litt. loq̃ do solo intendit hoĩs exitẽ cui ẽ quã bene ẽ gr. uit albedo, l. eius carẽa.

Cẽ ru arg. nullus actus uoatis reperiri pt̃ indeo, quin ptineat ad aliq̃ uirtẽ is actus p̃citiuus deque loquimur ad nullã ptineret. ẽ re periri ñ pt̃ indeo. mir. pt̃, q̃ neq ad iustiã, neq ad liueralitatẽ, neque ad misericordiã ptineret. Rñ ẽẽ difficilius assignare uirtẽ ad q̃ ptineat uoatas cõdendi mundũ, angelos, et creãs; neq tñ ideo p̃. dictã uoatẽ denegari deo. possumus ẽ facilẽ designare pro motiuo nri decreti bonitatem diuin, aut extrinsecã glãm dei, quæ maxẽ in eo splendet, q̃ glã tribuat deipm uniuersi abo operibus liueris, aut nãriis. unde talis actus ptinet ad liueralitatẽ, l. ad charitatẽ, et amorẽ, quo deus amat propriã bonitatẽ, et exinde suã extrã glãm quærit. an sub hoc decreto possit stare liuertas? cap. 3.

An sub hoc decreto possit stare liuertas.

caput. 3.

Duplex ẽẽ. 1ᵃ negat sub hoc decreto stare posse liuertis exercitiũ in iis operibus suis. decreta ẽ glã. sic oẽs ii DD. qui uniuẽr indicant absq decreto suũs opera destruere liuertatẽ 2ᵃ

ipsorum, sed n. supponat scientia conditionata. immo n. nulli etiam, 84
qui praecedenti saeculo nobiscum sentiebant, et absque libertatis iactura
defendebant absolutum decretum intendendum gloriam de tota praemedia
indifferentia, non propugnant hoc disiunctivum decretum abstrahendum
a mediis indifferentibus, vel necessitantibus, evertere nostrum li-
bertatem. ita P. Arria. disp. 39. sec. 3. subsec. 2. cum aliis. —
2a vero sic docet, hoc decretum non tic inducere necessitatem, ut sub-
illo stare non possit libertas: ita nonnulli RR. qq. liberter fulciendo;
prius ex eo quod praedictum sit efficacissimis rationibus munimen. at ver-
to, mihi non esse dubium, quod stante hoc decreto possit deus necessi-
tare voluntatem creatam, immittendo physicam praemotionem ad eius operationem,
quae proinde non sic fient, ratione, nam eius hoc decretum abstrahat a
mediis indifferentibus, vel necessitantibus si quidem sic intendit gloriam depen-
denter a bonis operibus libere, vel necessario productis, liberum ad-
huc deo post hoc decretum habuit dare media libera, vel necessi-
tantia: deinde eo ipso, quod media necessitantia debet evertere libertatem,
quod sub hoc decreto potest everti libertas hoc ipso idem non esse certum.
dantur e contrario, an libertas necessario destruatur, vel possit etiam sub-
sistere cum eius omni decreto? ((

((quaestio est affirmativa; quod est, nam ideo sub hoc de-
creto potest impediri libertas, quia sub illo possit immitti creatae
voluntati media, quae necessario suam inferant operationem. at stante illo eo-
dem decreto possit etiam immitti media, quae non ex natura sua dante ex conjun-
ctione cum scientia conditionata inferant operationem, sic quod decretum est indif-
ferens ad utrumque, et illa media potest sub eo decreto stare libertas.
probatur consequentia, nam quod cum ipsa voluntas operatur sub medio ex natura sua in-
ferenti, sed ex coniunctione cum scientia conditionata operationem inferenti, libere
operatur, cum ex parte actus primi tunc nihil deest, quod operationem in-
fe-

inferat. ((

((Confir adhoc 2o. p. Arri. nam ideo decretum in sendum glo detrate praemedia indria n ledit liuertatem, qa reipsa exeqr media indria. Cg. si ndum decretum exequatr, utfacile pot media indria, neuti qm euertet liurte. nec q. lo Discrimins erit, q. lum decretum n pot n tueri liuertatem, sum a. pot illam euertere, sic eam possit seruare quoniam ad utrumque het indriam. ((

Et urgeo, nam sum decretum equiualet ziuncto, qd resultat ex nro decreto, et ex uoate illi sup addita zferendi media indria: At n. sum decretum e de nsa tum ad media indria, sic, et ziunctum ex utroque illo decreto resultans het eadem de trae, siquidem exequi n pot media, quae nasua inferant, d. quae uoatem indrientem ad operandum Relinquant. g.o Ast lum decretum n euertit liuertatem ita n euertet ziunctum ex utroque illo Resultans. ((

((Confirmatur praeterea. n pot deus necessitare uoatem creatam ad operandum, nisi medium illi zferat ex na sua necessitans: at stante nro decreto pot deus zimmittere uoati medium ex na sua necessitans. g.o stante nro decreto pot deus n necessitare uoatem ad operandum. con legitimae. min certa, q. stante nro decreto pot deus inmitere medium so necessitans ex ziunctae cum scia zdata. maior pt, qa si medium uoati collatum n necessitet ex na sua so necessitabit ex supp. futuritionis, et scia zdatem. Q. talis necessitas ex supp. ne abte necessitas, q liuertatem relinquit, ut oplaces ecartum. g.o tta. ((

((denique haec Resolutio zstabit amplius ex dicendis in hac ipsa. q. cca alia decreta disiunctiua, quae inordine ad tollendam liuertatem hent eadem, et forte maiorem disitatem, et nihil minus ea defendebimus. g.o tta. Obiectio propon. cap. 4.

Obiectio proponitur. Caput 4.

[illegible] sit. si supp°. quae oio antecedit, et infert operatione, destruit eius libertatem: hoc decretum de quo loquimur est supp°. oio ante, et inferens opera praedestinati. ergo destruit operum libertatem. cons. pt, maior uero certa, nam ideo diximus decretum supponens scientiam conditionatam, de quo praecedenti cap. egimus, non euertere libertatem, quia licet sit supp°. infe- rens opera, non est ante oio, quia sequitur ad futuritionem, et scientiam conditionatam in- tendit [illegible] gloriam detrahit a medijs, quae praeuisa sit cum effectu. decretum ergo [illegible] de quo sermo fuit cap. 17, libertatem euertit, quia praece- dit omnem detractionem [illegible].

huic argumento facile potest responderi nulla mari, neque mirum, quia dupliciter intelligi potest hoc disiunctiuum decretum de quo loquimur. 1° ita ut supponat scientiam conditionatam liberam, et necessariam, quadam uideat nostram uoluntatem opera tua libera subhis medijs, et nario subalijs sidentur, et praeuisa hac utraque scientia, deus statuit gloriam decer- nat dependenter ab operibus liberis, [illegible] nario producendis, non a medijs abstrahat, sed ut uellit opera, sine quibus gloria non dabitur. in quo casu, licet decretum sit supp°. inferens opera, non tamen sit ante oio, quia non praecedit futuritionem conditionatam, quia ad illam sequitur. unde non destructio operum libertatem. ex quo totum argumentum ruit.

potest uero cogitari praedictum decre- tum, ita ut sit independentem a scientia conditionata, sed quod uellit gloriam dari ab operibus sub infallibiliter medio producendis, ergo sit an haec infalli- bilitas medij sit ex natura medij, [illegible] ex eius iunctione cum scientia conditionata: nam deus in dentur a scientia conditionata, sic apud se statuere potest: intendo gloriam dari ab operibus [illegible] sub medio, quod [illegible] ex natura sua, [illegible] ex futuritione

conditio-

ɔdata q scia media cognita sit infalle. ubi clare ɔstat hoc decretum, ut extat non pendere a scia ɔdata. Et pendeat, ut exequa non medium, quod ex futurit. tamen sit infalle. — in hoc g. casu, quum adversariis tiuum non damus urget efficacior iactum argumentum, quod tale decretum est supp. non solo inferenti, d. antecedenter oio ad opera predestinati, ergo quod ut evertere liubertatem operum, et evertit thosticum decretum. // Sed nec quod mihi placet, quod RR. Ref. cons solent rete videlicet hoc decretum, ut est supp. oio antecedenter opera, non inferre illa, d. quae genus ɔiungi mediis infallibilibus, et certis, neque his ɔblatis quomodocumque daretur decretum, non fierent opera; cum ig. media sint infallibilia et certa ex ratione futurit. ɔdatae pro ista, sit inde, quod decretum non inferat, nisi dent. antra determinae ɔdate pro ista, proinde quod liubertatem non evertat. Et thosticum decretum quod oio antr infert operam. // Nec nimirum placet 1o. neque hoc decretum ex natura sua intra efficacem, non operum, et quod ex intra sua natura infert opera, et, et 2o. quod antr admedia habet quod eiusmodi sit ex intra sua natura, quae antr ad media exsit, quod antr ad media infert opera. — 2o neque haec argumentatio legitimae: datur illud decretum quod fient opera. decretis quod se solo prius sufficientissime ad inferenda opera quomodocumque non intelligantur media. // Sed ubi notes, aliud est, quod decretum se solo sufficiat inferre, aliud est quod sufficiat opera causare. Et verissime, neque in eo dis quod efficax decretum ab inefficaci, quod efficax infert infallibiliter, non cuius habet efficaciam, inefficax autem caret inferendi ut, secus nulla differentia daretur in ɔciliando liubertate nostra ueoatis cum efficaci decreto, sed illud petit industria. plet g. decretum efficax infallibiliter inferre tamen, non cuius efficacem, quod autem est falsum, quod ut decretum opera causet, requiruntur media. unde non differentia decretum, et antr ad media non causet opera, tamen ea infert, et ideo ut liubertatem evertere, quod est supp. oio antr, et inferentium. // Et neque novum videri debet, quod sufficit ad inferendum non sufficere ad causandum, ut exemplis, ut ratione facile probari potest: etenim decretum efficax dealbandi prius infert sufficienter dealbationem, neque tamen sufficit deal-

albãe caat, q. ptr decretu, q. sehet ut efficiens caa. venoiy illius et sereti, regr albedo tamq. fro — decretu etia angely producendi sufit in se rte producte angeli, neqz sehit eo producte caare, q. pter decret, q. sehet, ut intentio nalis caa, regr bi pro primz primu pte instaury.

Dicunt ... decretu ee dec sufieny, et in fale mediu ad oenendu eius obtez, neqz dr ... sufieny ad illud caandu, ut euidentius ita c. q. sbat opte, q. sufit ad inferendu, r. sufire ad caandu.

Et q. oes tb. inmata de scia, et voate

Rao a priori huius doctre manifestat, q. sepe caa partiali, sneeltitr infalr cu a liis pte petitis ad caa i dy eqz at eo ipso, q. ita seheat e sufieny ary, ut inferat alias scaz, et tary effu, q. sesiat de sola illy caa re, q. p ti ipsa requirunt alie q. tt. unde cu nru decret sit caa partia lis opery, et inferat infalr media, que requiruntr ad opera sit, ut decret. de solo nequeat opera caare, possit tri inferre, q. desolo infert media, q. que tamde infalr ducunt ad opera, et q. e ary antis, e a priori ary coentis. precedeny obiectio diluitr cap. 5.

Praecedens obiectio diluitr. Caput 5.

His ig. et aliis missis. R. ad argu inpugnantis cap. iactu. dis. mi. oib suppo. que oio antecedit, et infert operaz destruit eius libertate, si siungatr cu medio extra sua indrientii nego mare. si siungatr cu medio extra sua inferenti. sce domq. et ideo phisica decretu euertit libertate, q. siungr cu p mote extra sua inferenti operaz. et nru hoc disine eius decretu eet libertatis eursiuy, si siungeretr, ut pot, cu medio extra sua inferente opera q. ... nali, ut in superioribus dictu manet.

et q. pote suppz oio antecedere, et ad huc siungi cu medio extra sua indrienti, pter dictis, q. pot opte deus inde-

ntr a scia cdata decernere pro gla dentr ab operibus abstrahendo qm a mediis postea ponendis. — exui aute huius decreti so[lu]m met ligatus, et obligatus deus adferenda pro in fatia media, qq. certo operetr. etiā sufr media simpliciter ex scia cdata futuro. ita, ut pexistente hoc decreto, possit elligere deus media, quae sint in fatia ex scia cdata futuro, ut indria simile. — hunc aute decretu erit suppositio aliy, qa neque absq, neque cdatq operq existq psupponit, et adhuc cu medio ex nã sua indrienti coungetr. Cgtra. (

(Ulq. u. liuertas in dee seruetr indemnis, pt. na q. eius uoatus operatr sub medio indrienti liuere operatr, quin medius exfuturitt, cdata operais in fale sit. q. ey nra uoatus posito dis iunctiuo decreto possit operari sub medio ex nã sua indrienti, pot operari liuere. Cōa pt. anspr: na eo ipso, ut q. operetr sub medio ex nã sua indrienti nl het, q. attentis priis, inmi et antibus cogat illu ad operandu, neque dati aliqd prox. inferens operōq, nisi ex supp. cdata ipsius operois. q. sane liuertate n destruit. ((alr sehet thosticus decretu, q. sane pcedit oe futuritq, et utitr medio ex nã sua inferenti. — preterea nrq decretu, de q. locu cu dentr q. locati sumus, psupponit futuritq cdatq operq, etetentat, et, ut caet illa, q. n cipr a deo, nisi psupposita scia cdata, neque aliis utitr mediis, nisi, quae sunt infra liuilitatq, dimtaxat futuritq et scia cdata. — unde fit, ut thosticus decretu euertat liuertate, nrq aute de quo prostr. loquimur imdemne relinquat, q. indeo ut thosticus, neque in se, neque in medio, quo utitr, [illegible] utraque [illegible], ut citato loco exposuimus. (

(notes etiā, ut decretu cponatr cu liuertate, neque requiri, neque sufire, q. a scia cdata pendeat, requiri u. et sufire, q. utatr medio ex nã sua indrienti. — patent ex dictis hec oia, na in illis decretu dis iunctiuu, q. in pntis q. defendamus n pendet a scia cdata, et adhuc cponr cu liuertate. — preterea, q. nil decretu q. supponat sciaq cdatq, sibi utatr. phaq. motr. resmut liuertate uit q. pcedentis eu pe. lo. notabant. — Arma igr [illegible], pcicimbus e [illegible]

mediorum, et sic haurit sui libertatem ... tum adhuc de facto ad unum potius evertet. ergo quamvis disiunctivum decretum ut tale medio interveniente non ledit libertatem. ¶ 67

¶ ad ultimum denique contra nullos PP.es num quia hoc disiunctivum decretum sive indirecte ad opera, et negationem operum, quia si absolvente sit cum mediis infert infallibiliter et proximo opera. Sicut consideretur cum negatione mediorum, infert infallibiliter negationem operum, quia voluntas sine mediis et instrumentis ad operandum est necessitata ad non operandum. ergo tale decretum tamen prescindendo a mediis, et negatione mediorum, infert infallibiliter media contra quod opera infert, non existe de facto est ad utrumque quod cum ex natura sua intra petat, quando media quae nostra voluntas infallibiliter operetur. unde immediate infert media, et mediate opera. an sub hoc decreto possit gloria conferri tamquam praemium meritorum. caput 6.

An sub hoc decreto possit gloria conferri tanquam praemium meritorum. Caput 6.

¶ hucusque vidimus, posse voluntatem creatam operari libere sub nostro disiunctivo decreto. proinde quoque posse ... gloriam promereri, nam ea opera libera sub decreto elicita, possunt esse supernaturalia, ceteraque conditiones habere, quae pro merito requiruntur. ulterius ergo. Rogamus, an ea opera possint in actu ... esse meritoria, tale quod reipsa gloria detur ut praemium illorum. ¶

¶ negat P. Arri. citatus ... 36. cum ... et Henrique. nam licet omittatur, inquit, hoc decreto non everti libertatem, neque induci necessitatem, et sub illo fieri libere opera supernaturalia, nihilominus haec ob rationem nostro subiiciendas, nequeunt reipsa mereri gloriam, nec huius collatio potest in actu ... esse remuneratoria, si eximus ... ¶

¶ Dicimus cum aliquibus PP.ibus qui ducunt eximium nostrum Suarez ubi supra referendum, et de ... esse oppositum. Ratio, quia nulla propositio implicatio contradictionis inest, quod Deus apud se decernat conferre Gloriam, ut praemium meri-

meritoria, si merita denti. sin ū liberali eq dare? q̄to autem eiusmi decreto, et meritis extentibus glā dabi ut p̄mium, et n̄ liberali, q dabi, como, quo decreta e: decreta ē, ut p̄mium, et n̄ liberali, si merita denti. q̄ dabi, ut p̄mium, et n̄ liberali, si merita denti. ¶

¶ D̄rō, neq p̄rius efacit decurrere p̄t efficie dare puero denti ab eo, q̄ Recitet lectō. in p̄mium si bene recitet, sin aute liberali, ex sup̄ ē. q̄ bene recitat erit Remuneratoria. n̄ liberali extrína largitio, neq p̄teri etiā q̄ sistente illo decreto: q̄ sibi in deo. ¶

¶ D̄r deinde p̄ot quis decurrere transferre in p̄rius sui equi dominium, q̄ ū transl. hoc hoc Quaptr fieri p̄ot, l. p uenditē, l. p donaē, tentare prius p̄t an uellit prius equum emere, et sic dominium acquirere. q̄ sinuellit, equ uendere, n̄ liberali donabit, paratus tn̄ donare, si ipsius emere nollet. ecce traditio equi ē onerosa, etō ius ipsius q̄ prius reipsa offert p̄tium pro equo q̄uis aiūs eēt donandi liberali pro n̄ offerente p̄tio. q̄ si deus sit paratus glā liberali donare, casu quo merita n̄ denti, sibi reipsa denti n̄ liberali, d. remuneratorie dabit max. eq meritis, et p̄mium instar contrs emptionis, et uenditi se heat. ¶

¶ dices tn̄ p̄mium ex n̄a sua tale ē, q̄ supponi n̄ debeat hitus a merente in denti, et antr ad merita ex ui d̄is iunc huius uocatis, quæ are, et inde pendens a meritis, ille hō hiturus ē glam. q̄ hæc proprie dari requit p̄tr merita, cōe p̄t. mar n̄r certa, neq alioqui, nil ēet si ma̋le daretr merenti, estq nullo afficeretr p̄mio, sic docet p. Arria. ¶

¶ R̄r omissa mari neq miras, siquam ex ui uocatis illius ad summus Radicali hō hiturus ē glā, n̄ r̄, et max. Rāe, neq uotas ē differenda glā denti ab quibus. q̄ usq dies intelligentis opera, n̄ intelligi hō, max. hiturus glā, neq cuncta lū hitū

iure ius nisi remotus ad illa, quo tale ius, et remotum, si certum, est insufficiens, quia ea voluntate posita, nullum illud est, ut media ordinaria ad gloriam infallibiliter fiant opera, et obtineatur gloria. ut et (est) excusare potest non obtinendi gloriam. 88

Contra: quod saltem independentur a meritis non requireretur gloria ex vi voluntatis, et operum, si fierent ab eadem voluntate. Concedendo sequelam. negatur de facto quod reipsa ponuntur merita non obtineri gloria ex solo titulo meritorio: aliud non est non requiri merita, aliud vero non sufficere, non concurrere solitarie ad gloriam. Unde, consequens est falsum, quod si merita non exigantur, adhuc quod extant unice causant gloriam, quia nullus alius titulus, hinc adest, ut gloria conferatur, id quod exemplis allatis aperte constat.

Hinc fit, ut extantibus meritis gloria non aliunde, nisi propter merita sit illius hominis conferenda. fit etiam, quod ius in gloriam tunc oriatur ex meritis; utrumque fit, quia non oritur ex voluntate posita, neque gloria datur ex solo decreto, cum ultra requirantur opera, dantur aliquando decreta gloriae: sed reipsa non extant alia opera, nisi meritoria: ergo reipsa non datur gloria, nisi propter opera meritoria, neque aliunde oritur ius ad illam.

Neque obstat, quod in altera suppositione quando darentur merita gloria non conferretur, ut patet in meis. hoc enim certissimum est, verumtamen iacta doctrina non obstat, nam aliud est, quod contingeret si non darentur merita, aliud vero quod contingat, quia reipsa merita dantur. suppone quod cognoscere deus, vel mihi etiam praevellare, quod si non dare in puero effigiem meis, darem eam tibi ratione numeri inde tollere ratio pro meis, quod effigies dono, quia tecum bene Recitavit? minime quidem, nam licet alteri quam daretur puero non egregie Recitante, neque meritum offerente, tollere nequit tamen pro meis, cum bene recitat, et meritum offert, ut Remunerationis suntur. Circa hoc decretum aliqua notantur. cap. 7.

Circa hoc decretum aliqua notantur. Caput 7.

Sed ut penitus calleas vim, et naturam huius decreti, notare libet aliqua, que apud P. A. omissa video.

Primo notandum, quod in eius nostri decreto, quod nihil de facto daretur non existeret praedestinatio. non intendo modo, quod de facto con de sit, neque de hoc infra, sed quod imo, quod si daretur necesse esset adesse constituenda praedestinationis, quod facile patet ex principiis supra iactis.

Ceterum praedestinatio necessaria, quod ille infert ante gloriam, sed neque in me infert: at licet hoc decretum inferret ante gloriam neque inferret in me, quod necesse esset absque praedestinatio, quo mirum, quod cum hoc decretum intendat naturaliter dare gloriam, ... ab operibus praecedentibus, opus, ut primum, quod deus gloriam conferat opera ... quod ... praevia conditione sine qua non dabitur gloria. mediat igitur inter gloriam reipsa collatam, et decretum illud conferendi ... opera. contra ad hoc opposite sentientes, etenim ipsi dicunt, ut ex ... sententia quod ... hoc disiunctivum decretum ... non inferre gloriam ... opera, et inde colligunt ... libertatem, quod nihil sit ... unde manifeste colligo praedictum decretum ... non esse praedestinationem, cum neque ... sed nec ullo modo gloriam inferat.

Et quod si ... disiunctivum decretum ... etiam alia voluntatis elligeretur ... media ... non intelligeretur adhuc praedestinatio ... quod ... procedant hii ... dicere non inferri gloriam, neque opera ex disiuncto utriusque quod voluntati ... dum intelligantur in media reipsa collata, neque ... voluntatis conferendi, et actualis collatio, nihil ominus ... realiter ... neque nostra voluntas intelligeretur ... adoperandum, et ... gloriam ... intelligatur instructus mediis reipsa collatis ... stante voluntate conferendi, non conferentis, nec opera reti, nec gloria ... et id ... ex necessitate: tum etiam, quod mediat adhuc inter

intr hanc voluntatem elligeretur, et quidem ijsdem visis operibus.

2º notandum vi huius voluntatis 69
disiunctivum sufficienter execution mandari quantum ex suppositione quod operantur, neque requiri novam voluntatem expressam dei, quia quibuscumque operibus exequatur illa, contra plures thomistas exigentes hanc novam voluntatem, quos infra ex professo reiiciam, et aeternam voluntatem intendentem eo ipso exequentem esse. nam quo disiunctivum decretum, cum efficaciter intendat gloriam dandam ab operibus in communi determinat non posse, ut exequatur gloriam dandam ab operibus. unde positis et quibuscumque operibus tenetur deus absque superveniente alia voluntate ferre gloriam homini operanti.

3º notandum sic decretum cogitari posse in communi circa opera non circa gloriam dandam ab operibus, ut quod sit deus necessarium, ut prius hic, et nunc operetur, sive per medium liberum, sive per necessarium. et posito hoc decreto potest deus omittere pro medio libero, si velim dicendum, sub quo prius sit infallibiliter liberum operabitur quibuscumque rationibus promanandum.

imo potest deus hac cum determinatione, et intuitu tuo quorumque intendere libere, sive necessario producendum. ratio est, neque ut mihi liquet, et mihi in quibuscumque defendatur, potest idem non actum, sive liberum, sive necessarium, sive liberum producendum, saltem in animis, ut quolibet ex his modis elliciatur, et illud hoc repugnaret rationi rei, non tamen divinitus. potest ergo operari, non solum in communi, sed etiam in particulari, et in individuo decernere sub disiunctione horum mediorum.

denique notandum media circa quae versatur disiunctio decreti, posse non solum esse libera, et necessaria, sed etiam libera, vel necessaria in se: non enim repugnat ut per cognitionem praeiacentem datam liberumque et necessarium pluribus mediis velit deus gloriam dandam ab operibus ellicitis determinate per media industria, vel determinate per necessaria, ex industria tamen, ut ex mediis indifferentibus elligantur potentiae haec, aut illa, vel ex necessariis etiam haec, vel illa

illa delligantur, ex porr 2a di[ct]i cap.

+ Exponitur secunda diff[initi]as. Caput 8.

Vegimus hucusq[ue] de voluntate disiunctiua circa media Restat agere de voluntate, quae disiunctiua sit q[uoa]d opera ... qu[ae]ritur q[uo] ... posse sit decretum efficax intendendi gl[ori]am, in p[ri]mis q[uo]d meritorum, si merita dentur, liberatis autem, si merita non dentur, ulterius quaeritur, an stante hoc decreto possit ... ipsa conferri gl[ori]a, tamq[uam] p[rae]mium meritorum. negant aliqui R[ecentiores] ... ego tamen affirmatiue respondendum existimo, quoniam in hoc decreto, et in modo conferendi Gl[ori]am, ut p[rae]mium meritorum, nulla mihi Relucet im[perfecti]o, ut ostendo. //

Nam int[ellectu]s decretum repugnare nequit exeo, q[uo]d disiunctiue tendat in opera, cum dictum sit, oportere posse diuinum decretum esse disiunctiuum q[uoa]d media. D[ici]tur non e[ss]e maior diff[icult]as in eo q[uo]d sit disiunctiuum q[uoa]d opera. q[uo]d ... p[ri]mum, q[uoa]d diff[icult]as disiunctionis in actibus Dei non de sua ... ex obiecto, sed ex disiunctiuo tendendi modo. ... q[uo]d ... decretum sit disiunctiuum q[uoa]d media libera, et n[ecessa]ria possit ad hunc exui alterius uoluntatis existere de p[otes]tate media libera potius, q[uam] n[ecessa]ria, sic licet decretum sit disiunctiuum q[uoa]d merita possit ad hunc exui alterius uoluntatis existere merita potius, q[uam] meritorum neg[ati]o. //

Praeterea, neque pot[est] hoc decretum repugnare, q[uo]d tolleret libertatem meritorum: etenim, cum merita non inferat, nequit eorum libertatem euertere, q[uo]d ... ad illa supponantur ut ali... q[uo]d libertatem tollat non satis est, q[uo]d antecedat, d[ic]i ... requiritur, q[uo]d inferat ... n[ecessa]rio stante p[rae]dicto decreto pot[est] deus immittere media in ... sub q[ui]bus n[ost]ra uoluntas peccet libere. possit ... cum hoc decreto subsistere opera, quae saltem in actibus gl[ori]am mereantur. //

Denique posito hoc decre-

recto ñ impla̅t, ut glã cõferatr̃ in actu 1., tūq; ẽ modũ meritory,
q̃ decretu ipsu ex pðte mult illq, ut p̃miũ, si merita aun-
tr: ẽ pðtũ, q̃ merita dentr̃, ut eis dẽ mur. q̃ ẽ pðtũ, q̃ glã dẽtr̃ 9°
ut p̃miũ. itaqꝫ st decretũ a meritis abstrahat, ñ tñ abstra-
hit a beo, q̃ glã dẽtr̃, ut p̃miũ, si merita p̃cedant, q̃ potius
decernit mult eq, ut p̃miũ, et ñ liberalr̃ cõferre si merita
dentr̃. unde potius ex ui ipsius decreti repugnat, q̃ me-
ritis p̃existentibus glã liberalr̃ donetr̃, q̃ decretu ipsius ex-
p̃lli decernit ñ alr̃ eq liberalr̃ dare, nisi sub cõdiçe q̃ me-
rita ñ p̃cedant.

Explatr̃ hoc amplius. posit cõtigit decernere
dare pro certu, insolutu q̃d si debeq illi certu, liberalr̃
autẽ, si ñ debeam: itq̃ p̃existente hoc decreto sup̃ienire
pðt obligatõ, et debiti notitia, posit in actu 2° cõferre illa cen-
tu ex iustitia, ñ liberalr̃. imo, q̃ uoluntas ẽ ñ donandi, ꝓ-
soluendi si deam, tenetr̃ ex illa centu dare ñ liberalr̃, ꝓ in-
solutu debiti. — deus q̃ sibi decernere pðt glã in remune-
ratõ meritoru, si merita dentr̃, et liberalr̃, si ñ dentr̃. et q̃
stante hoc decreto posit merita dari pðt reipsa cõferri glã,
tūq; p̃miũ, et remuneratõ meritoru.

Fateor, q̃ si deus ita glã in-
dentr̃ a meritis decerneret, ut nullq illoru haberet rõe, q̃ tunc
st merita p̃cederent ñ daretr̃ in p̃miũ glã. sed ñ deus sa-
piẽte statuere glã cõferre, q̃d sit ã meritis, et tunc st re-
ipsa merita p̃cedant, et cõferatr̃ glã ñ dabr̃ hec in p̃miũ
meritoru, q̃ tunc merita p̃acciꝑ erant, cu deus ñ inten-
dat illa p̃miare; q̃ q̃ñ deus intendit ea remunera re si-
dentr̃ opere, ut ex suþ° ꝓdentr̃, cõferat glã, ut p̃miũ illoru.

Aduertas etiã, ut deus
habeat hoc decretu, et glã reipsa cõferat in p̃miũ ñ requiri
sciã mediã, q̃ se clusa eius mĩ sciã pðt decernere glã, ut
p̃miũ, si merita dentr̃, et ex ui auxiliu, quo cõferat q̃ un-
n-

n̄ scīa simplis intelligẽ, poss existere merita q̃ fin... finearet glã, qd hoc etiã in allato exemplo Regis illo, quidem ... neret dare centũ insolutũ, sideat, et liueralit, si indemu... nq ille sciā media caret, et adhuc eius mis uoats re ipsa ... centum reipsa dat insolutũ deuiti.

rursus aduertas, q̃ in po... testate illius hois cui glã decerneret eēt negai glã, ut ipsi mi... liueralit, nq in eius potestate eent merita, et nq meritorẽ ... qq glā collata sortitr denos p mis, et liueralitatis. — Denique pro hoc decreto notentr etiã, quæ præcedenti capo notabantr ... decretũ aliud. 1ũ argtũ diluitr. cap. 9.

Primum argutum diluitr. Caput 9.

Obiicies 1o. 2a decretũ hoc sequitr ex doctrã iacta deus post ... q̃ efficaci glã sub disiunctē decreuit hiturũ aliũ uoā tis ... tũ ad intentũ glæ subsecutũ, quam elligat media in ... Drīa. d. hocē inpossle. q̃ tlo mãr ut certa, nq intentio de ... qua loquimur præscindit a meritis, et medijs qq. merita ... respiciantr, cũ pote glã intendat. 2. ut eius mis media ... tr, opusē alio actu fr distō. cũ qd talis actus q media tend... et qq obtinendæ glā, sequitr, illũ eē posteriorẽ intent... ergo elletio mediorũ ē post intentũ finis. mirũ pr, ... imptō ... q̃ imo 1o ius tanti, quo deus finẽ intendit ... maneat suspensus, ut media nelligat, qq obtinendæ fin...

Rũ. intli exa... 14. nullã eē impertõ, q̃ actus intentionis et electis in Deo ... consequantr, ut unus ad alterũ succedat. fateor q̃ unico et indiuisibili actu posse deus uelle hoc pp illud, siue, ut ... pr illud ut in mãta Deiincarnãe tractatu 1. late dixim... minus tunc proprie nidaretr intentio, et eilectio, neque ... daretr finis, aut medius, nq illa denoãs pro uenire ... sit, nisi a duobus actibus uolis, quorũ unus ē alterõ ...

consequatr

Diab. tingit, ut si forte iudicet actus intentionis, et illatis [illegible] distinct̃ inveniuntur impossibilis in Deo ita adeo possit unico actu Deus amare auxilia moralia ad gloriam, sicut ut homo natis gloriam, tantum, quod si homo nunc nollit auxiliis, et hac ratione consequi gloriam, adhuc eius liberum se conferat, quoniam efficaciter amat gloriam in primis tribus idque, si homo vellit ex meritis praecipere merita, vel liberalis, si nollit. iudico tamen nihil impossibile in eo, quod Deus intendat prius gloriam ea ratione quam diximus, et postmodum elligat auxilia, quibus utroque modo possit venire.

Q. advertas, quod licet posito semel eius modi decreto gloriam intendente sub conditione iunctae subsequi possit alter actus elligens auxilia, nihilominus id necessario, quia post Deus etiam existente tali decreto, ratio suspendere ab hac electione. Ratio mihi est talis, non decretum de quo loquimur non petit necessario conferre gloriam, ut primus, et tamen non petit, nec auxilia, quod potius petit conferre gloriam, ut praemium meritorum, si dentur merita ex auxiliis mota. Si quod post dari hoc decretum sine meritis, ita post sine auxiliis, et sic sine volitate conferente auxilia. [illegible] argumentis capitulorum.

Secundum argutum. Caput. 10.

Obiicies 2º si daretur hoc decretum in Deo, sequeretur, ut consequentiae essent libera forent homini bonis merita. Quod hoc est impossibile. quod repugnat tale decretum. consequentia probatur. maior est certa, non quod executio sola in meritis libera, quae eius velit actus volitis, nequit esse libera inde. quod quod homo promerita [illegible] quod eo ipso consequi eius liberum. minor probatur, quia eius gloria [illegible] nationem ordinem tum absque operibus, et meritis non in potestate hominis consequi gloriam. Quod eius in [illegible] a mitere tantum quod non est hominis liberum consequi [illegible].

R. Deest ista maior. nego minorem. nam, ut gloria sit libera homini, satis est, quod pro sua libertate possit eam iure ex meritis: quod in eo casu fieri posset. quia in eo casu esset libera homini per merita. nam ut aliquid mihi sit liberum opus non est, quod possim illud absolute vitare. sed quod possim ex me vitare, faciendo ne sit ex me tamen quam ex causa, nam libertas consistit in actu, quam in accidentibus consistit.

Exemplo. sit decernere Deus efficaci supplicium infligendum per manus Pauli homini cuidam, quem tamen virus mihi supplicium infligi posset a persona alia ex odio, quod tamen prius habet, sed ita decernere neredum. hoc supplicium reipsa infligendum esse. quod si Paulus illud ex odio non infligeret, per me ipsum infligeret. in quo casu Paulus libere posset infligere supplicium, quamvis illud simpliciter vitare non possit, sed tamen efficere, ne sit ex se, tamen quam ex causa.

Ex quibus videtur quo iam, quare possit aliquid absolute mihi liberum esse, quamvis illud absolute vitare non possim, quia satis est, ut efficere possim, ne sit ex me. cum igitur quando gloria ex meritis in eo casu obtinerem, efficere possem, ne gloria esset ex me, sive ex meis propriis meritis fieret gloria, tunc esset absolute mihi libera, quamvis eam absolute vitare non possem.

Aliud etiam mihi suppetit exemplum, si Deus efficaciter decerneret, quod actus amoris quo bonitatem diligo, a me vel ab alio fiat, et in hunc finem sit pro dare auxilium indifferens paratus tamen, ut si prius huic auxilio non vteretur, conferat paulo post motum. quis dubitabit, posse prius amare libere, quamvis non possit amorem absolute vitare. satis igitur est pro libertate potestas, ut actus ex me fiat, vel non fiat, quamvis non adsit potestas, ut absolute sit, et non sit. cum igitur esset in mea potestate, quod de cetero gloria esset, vel non esset ex me, sequitur quod gloria de cetero tunc esset absolute mihi libera, quamvis eam absolute vitare non possem; quae veritate defacto consideratur gloria.

Quaestio vigesima. Deus vult omnes homines salvos fieri. cap. 2.

Qua uoluntate de facto conferatur gloria?

Questio 20.

Deus uult omnes homines Sal=
uos = fieri

Cap. 1.

Postquam explicui multa plura decreta, quibus gloria conferri potuit, ut premium, et corona meritorum, tamquam ea perfecte; quonam decreto conferatur de facto? ad hoc autem supponendum est in deo requiri uoluntatem generalem, in effacem, et condatam, qua uult omnes homines saluos fieri, sine omnibus conferre habitibus gloriam, calci quo decidant in gratia. quod ex oib. apostol. 1.a ad Thimoteum cap. 2. dicente: Deus uult omnes homines saluos fieri. et ad agnitionem ueritatis uenire. precisus textus explicatione non nulla notare libet, que maxime dicendis inseruient.

1.o notandum hanc uoluntatem existere in deo, utrique non uoluntatem signi, de Bene placiti, ut plures loquuntur; hoc est, non tantum signari, de Re ipsa dari. 2.o non nullos opposite sentientes, de primo tum, quia illa scriptura ut rigorose capienda, quod nullum sequitur incommodum; ut circa presenti contingit: at Paulus affirmat Deus amare salutem omnium. ergo re ipsa uult et illa. ... tum etiam, quia deus omnibus dispensat auxilia ex intentione quod saluentur. omnes ad gloriam inuitat, immo sub grauissimis penis eius elatam iniungit. ergo re ipsa desiderat omnium salutem.

Constat hinc quod dicta in uoluntate ... explicatio condita; nihil ominus ... explicatio ... est, quod non minus exstat in deo, quam inefficax esset: quod pacto si ulti.m dare

dare q̃ nisi pro cuiuisque ... egregiis, ... uoaẽ, erit exp. de dei ... exp. ... actus abs. ... sideraret hac, aut illa ... non reali, et ... de dei uoãte ... ab alio explatur ... illo.

2º. Notandu ... dicta uoate antecere hoij merita, ... deus illa ... propria ... ex ... morte ... ipsis ... de mor. tro. ... ea uoãtas sit generalis ... ingo merita ... dant ... auxa ... Deus iubat oes ut ... glã, ex ... dicta uoate dimana nt, et ... auxa sit post uoate: at merita sit post auxa, ... sit a priori post uoatem.

3º. Notandu, huius uoatis obiectu ee oes hoies salutes, siue glã, ... etiã ... exceptis ... deus uult oes hoies saluos fieri. ... hoc ... crim. ... dicta glã deus oibus amat, uidelt adultis, ut hereditate ... gratia sancte, et ut coronã, etiã, siue ... operis ... pro meritis ... at infantibus, et ... usu carentibus, ut hereditate ...

4º. Nota ... hanc uoate, quatenendit ad ... ee, ... q̃ ... glã ... scilicet ... hoĩ decedat in grã ... qua tendit ad glã, ... obtineri, nisi ... tendit etiã ... in auxa, quate ... deus ad auxa conferenda ... dicta ... uoãte, quatendit in auxa ... deus in ... ut auxa conferat, ... obtineat glã.

... notandu hanc uoate ... illa, qua deus gaudet in ... glã, ... uiuis ... desiderius, quo ... ardens, et ...

tis hominis salutis. — Ratio est, quia complacentia nulla omnino redeca- dat bonum: hec autem vocatur, licet non sit efficax absolute, causat nihilominus gloriam, et infallibiliter Deus supponat conditione. quapropter non immerito vocatur ab aliquibus desiderium efficax condi- tionate. — preterea simplex complacentia Dei non movet ad procurandum existentiam rei; predicta vero vocatur Deus infalli- biliter movet ad dandum gratiam, qua merita ponant, et exinde obti- neant gloriam. Deus etiam ex hoc desiderio movetur, imo prin- cipit omnibus gloriam conferendam. Utrum huius vocationis conferatur de fac- to gloria. cap. 2.

Utrum huius vocationis conferatur gloria de facto =

Caput 2um

Quo dicto hec [illegible] dicunt [illegible] admittant hanc vocationem conditionatam, inde tamen ex illa non sufficienter provenire gloriam predestinatorum; censent imprimis quot sunt admittunt illeque efficaciter de facto circa illos ante gloriam ad merita absolute futura, licet apud aliquos sub conditione sine conditione de- meritis, ut frequenter constanter nostri Societatis; alij vero quia eos etiam statim ante excludant eo quod illi iudicent libertati evertunt; ad hunc partem omni- ta [illegible] illa conveniunt inde una efficacia gloriam colla- ta vel Imprimis hoc [illegible] conveniunt gloriam conferri de facto vel alicuius vocationis absolute, sive antecedenter, sive subse- quenter merita absolute futura, [illegible], [illegible] in dentibus a scientia conditionata. nos autem contra hos [illegible] quibus ponere [illegible] ut ostenamus, et statuta ex- [illegible] gloriam de facto non conferri, nisi propter [illegible] conditionatam, quod in precedenti capite supposuimus, et ex- plicuimus. [illegible]

Nos hec vre [illegible] 1º ex la [illegible] scriptura.

vi

Isaie 64. oculus n. vidit, nec auris audivit, quae praeparavit eis, qui diligunt illum. id est, quae Deus sua voluntate hominibus paravit si diligant illum, sic mandata eius observent ~~illa~~ sicut si rex diceret se parasse praemium strenue pugnantibus in se Nigerelli, parasse sub conditione, quod strenue pugnarent, etiam solius sua voluntate conditionate parantis, sed praeter actualem praemiis posita conditione — mille plura alia se ex Scrip. Hos, quod pp. tes tamen m. quae sic sunt ... ut facile nota. ¶

¶ Dico 2o. quod praedicta voluntas conditionata defacto reperitur in Deo. D. ea sufficit conferre gloriam quod frustra ponitur alia, maxime cum alia defacto ponendi nullus urgeat finibus. unde non potest. maior ex praecedenti cap. constat. minor autem ex quo ... — conf. quod licet polius sit efficax intentio dei circa nostra opera meritoria, tamen defacto non ponitur ambobus, nisi ... ut ... 14. diximus quod ... licet polius sit quod gloria efficax intentio, sive voluntas ante, aut consequens ad merita, tamen de facto sola voluntas non efficax est adstruenda, quod ... in Deo reperiri. ¶

¶ ... notes, inefficacitas esse plures rationes, ... aliquid probare conantur defacto non habere Deus efficacem voluntatem ante quam gloriam. v.g. quod stante illa tolleretur libertas in meritis efficiendis, et in conferenda gloria quod non conferretur actualiter gloria tanquam praemium, et corona meritorum ... hec non omnia procedunt ex falsis principiis. ... ut diximus post efficacem, et ante intendi gloriam, quae ... et praemium conferatur, et operis libertate supponitur. ...

vocatione antecedente ad meritum consequenter ad merita, quam ego reiicio.

Alii dicunt, quod licet deus habeat voluntatem absolutam conferendi gloriam antecedenter ad merita, verum non habet quoad omnes, sed quoad aliquos, et pauciores, quam sint, qui de facto consequuntur gloriam: at cum tamen communitatem de facto non versari circa omnes: ergo circa nullos. Probant more, nam in supernaturalibus donis, quae deus ex se gratuito confert, debeat aequalitate generice circa omnes, nam oppositum divinae pietati repugnat.

Haec tamen ratio nulla est, nam potest esse talis voluntas circa aliquos, et non omnes, et in positis fuit, si illa quod non est contra divinam pietatem. Sed quod non sit negativa existat, ad distinctionem impeditivam huius voluntatis, contra ea, quae superius dicta manent, etiam plurimis horum DD. admittunt.

Tertio nam in aliis donis supernaturalibus, quae deus inducit absque meritis, et gratuito confert, non tenet aequalitatem quoad omnes, ut patet in vocatione valde intensa, quam huic, et non alteri confert, in auxilio efficaci, quod huic, et non alteri donat, in hypostatica unione, quam humanitati Christi dedit, et aliis negavit. Ratio a priori, quia cum deus sit supremus dominus horum donorum, et in eadem tua sit cum illis meritis nullus debitus ad illa, potest, ut libuerit, ea dispensare. Mitto rationes alias, quae facile possunt ex dictis impugnari, et absolutis argumentis deveniamus. Obiectiones ex sacra scriptura caput 3.

Obiectiones ex Sacra Scriptura. Caput 3.

Plura testimonia congerunt AA. pro voluntate efficaci praedestinatorum ad gloriam ante ad merita. Selectiora depromam. Et primum sit ex verbis Christi Domini Lucae 12. nolite timere pusillus grex, quia complacuit Patri vestro dare vobis regnum etc. ubi

Christi

xi loquitur ex predestinatis, quos a Deo vocat gregem pusillum, quorum numerus certe e valde minor, respectu bonorum, ... ratione, nimis abiecte intuemini, vero ... ex ... vocatus conferendi gloriam, eaque sit, ut ex timores abiicere debeant quos loquitur xi ... ut ... adhuc timere ... ex ... vocatus ... defectu ... conferri gloria.

... vocem illam complacuit ... denotari vocatus, ... significatur vocatus ... gloria, pro quo sciendum est, inter audientes illa ... fuisse plures, qui predestinati non erant, ut ... ex ... et aliis ... hortatus ut nimis vere temporalis ... abiiciant ... Deo ... et ... complacuit dare ... curam de temporalibus ... ad ... hanc vitam indigemus ... stat ... Bta ... gloria ...

... omittamus ... mihi ... videlicet ibi facta fuisse predestinatis ... audientes aderant ... adhuc inde non colligi vocatus ... gloria ... solitarie sumpta ... predestinatio ... coniuncta ... meritis ... et gratia finali, ex qua predestinati ... ut ... alterius ... verum vocatus dandi gloriam ... ingratia ... illorum ... aderant et inde hortatus illos, ut ... timores et anxietates depellant.

... Elegit nos in ipso ante mundi constitutionem, ut essemus sancti, et immaculati, in conspectu eius in charitate, qui praedestinavit nos in adoptionem filiorum Dei ... secundum propositum voluntatis suae ... illa, ut essemus sancti, et immaculati

maculati, in conspectu eius; probant loqui Pau. ly de electe ad glo.; nec agit de illa puritate, qua nitere debemus in corpore [illegible]. — quod autem hec electio sit absque denotatione [illegible] uis [illegible] gratia [illegible], denique, quod merita precedat [illegible], nec ait Paul. hanc electionem fuisse, ut essemus sancti, nisi quia [illegible] sancti. constat quod ex hoc Pauli testimonio [illegible] [illegible] vocationem absque gloria precedentem ad merita.

Respondeo cum [illegible] ibi non agere de electione ad gloriam, sed ad puritatem, et gratiam sanctam, quae media [illegible] ad obtinendam gloriam. ita plures commentatores ad hunc locum, et ex ipsis [illegible] aperte deducitur, quod Paulus non ait, elegit nos Deus, ut esse mus in conspectu illius, sed ut esse mus sancti, et immaculati in conspectu eius, idest, ut haberemus eam sanctam, et puritatem, quae [illegible] [illegible]. — propterea dicere solent, quod [illegible] [illegible] sic exponunt, ibi sermonem esse non de [illegible] [illegible], et perfecta, sed [illegible] inchoata.

[illegible] verum omittamus ibi sermonem esse de electione ad gloriam, adhuc non hanc electionem [illegible] esse, nec [illegible] vocatur propositum [illegible] voluntatis [illegible], quod sit inefficax: omnis non vocatur, et desiderium [illegible] vocatur propositum voluntatis, ut sit inefficax. [illegible] [illegible] [illegible] intelligi posse, quod nos elegerit Deus, ut simus in conspectu [illegible] Beati [illegible] autem vocibus sancti, et immaculati [illegible] modus, et dispositio, quae [illegible] debet, ut videamus Deum, et in eius conspectu simus. hinc [illegible] minime deducitur efficax electio, sed [illegible] electio coniuncta cum [illegible] voluntate, et [illegible] ingratia,

[illegible]

q̃ si, et p̄ fecta p̄ despicie...

Augustini ... l. sup. ... ...

tium lib. 1º de p̄d. de q̄ cap. 3. propositum in uocatis, non
q̃ uocatur, d. ea ... qua ... ...
uocato sum proposito non ... quibus deus in ...
... ita ... ...
in ... ... electio de facto ... sum propo-
situm diuinae uoluntatis, ... ut exclu-
dat gloriae regem, et consequenter sit efficax.

... uocati, et uocati sum proposi-
tum ... uocatio ... ... gra-
tiam, ... negationem ... excludit ...
... ... in ... ...
... ... exclude... in-
... ... ad gloriam ...
... ... de facto ... ... negari ... ...
... qui ... ... in ... ...
... ... cognat, ... gloriam, et auxilia ...
... hoem sub ... ... operaturum, ingratia
... ... et gloriam obtenturum, quod sum du-
bio ... ... destinati, deus cognitione ...
... ... auxilijs obtinuant ... cognit
... deus, ... illos obtinebunt, ... nihil-
ominus ... ... extra ... uocati, ...
... ... procedit, ... intra ...
... ... erga ... ...

Rois argumenta
caput 43

... ... uocatus, qua de facto ... ...
... ... hoc ... falsum, ... de-
fac-

facto concedendam inde voluntas efficax gloriae.

Resp. neg. maiorem, quia ista consequentia valet de voluntate inefficaci, quia non infert obiectum, et ad hunc non esse complacentiam simplicem, quae postulat aliquod vicinius obiectum sufficiens potest executioni mandari. V.g. desidero, quod proveniat victoria contra T., et ex hoc desiderio iubeo illis ac mitti pecunia; haec talis desiderium non est efficax, quia non infert nationi victoriam, et ad hunc non est velleitas, aut complacentia victoriae, quia si talis esset, nihil cavaret ad obtinendam victoriam. — Itaque voluntas gloriae, quam de facto deus habet illis detrahat, ut auxilia conferat, quibus homo sufficienter possit consequi gloriam. Quod non velleitas, aut complacentia gloriae.

Dices 2o: deus exercere debet munus providentis perfectissimum quam potest, quia tenetur ad optimum: sed potest caveri gloriam per decretum efficax, quod nos ipsi sole cum eo eius. Quod per illud cavet gloriam de facto. Probatur consequentia, nam iste cavendi modus esset perfectioris providentis.

Resp. neg. maiorem, quia falso dicitur deus ad optimum teneri. — Resp. 2o admissa maiori, et minori, neg. consequentiam, quia modus dei gerendi modus cavendi per decretum efficax sit perfectior, et dignior deo, quam modus cavendi per decretum inefficax.

Denique si velis, quod licet omittamus decretum absolutum esse optimum, et deus ad optimum teneri, non adhuc infertur habere deus, quod omnes praedestinatos decretum absolutum gloriae, quippe a ctu illa conferre gloriam sit optimum, et ideo improbabilis est sententia, quod deus moraliter necessitate ad salvandum alios, nos non bene deus ad salvandos infinitos, illo detracto non est numerus non pertinet ad optimum: quod si libet, neque tenebitur ad efficax decretum, pro numerum omnium salvandorum.

Dices 3o: voluntas consequens nil operatur ante purificationem conditionis: voluntas conferendi gloriam aliquid operatur ante purificationem conditionis. Quod non est consequens. Minor probatur, nam conditio sub qua decernit, quod est decessus in gratia, sed antem decessus in gratia aliquid operatur ante pu-

puricas dicis aliqd veraciter miraque, nq an sic decilly in ipsa operas i dicta efficacia, ui pueri ponit deus illis, ui n. supra dicimus, audita, que p decreto dandi adple de re tiam finalem oriundi existentem, qua deus illi glam decernit. Q

Q Rr. dicig. mag. ivoatg. idata, qua idata, nil operatr ante puricas idicis secdo. nil operatr, qua ab-bta neqo. voatg. g. dandi etiam e idata rur. gia g. m inde non caat, nisi cp. idicg. quae nec alia, nisi decely oferti abf le verg finale, et ideo caat hoc auxily imedia- arbitio. Q

Q hic doctra pot immediate creata. sex n. pot dece nere pmiare deceg, si contr victorig et ut huius Desideri pot ea subsidia du ci dare, quum illt meiny ppti-tate, et ad victorig ob tinendg requiruntur: ecce talis voatg e idata rur primi; g. ablto rur subsidiory, nq ad primij Dieg expectat, n auby ad subsidia. Soluuntur alia.

= Cap. = 94 =

Solbuntur alia.

Q obiicies ad huc 1º deus et aer vult oferre glq in tan-tibuy independter ab eorg operibus. g. illg etiam voat hit rur adult torg. Pba pot a paritate. frerg, nq deg in-fantes deus e vita ra fit statg post baptismq, alios ante Baptismq. g. quo vult illis efferr gra, n auty his.

Q Rr. dg. ane; nq infantibus etiam vite de facto glam voatg idatg, qua deus vult oes hoes salvus fieri, pruc ante, ante nung et, ocall ... negatr etc. ... ssi inopposita sa ... g. stante voate idata qua deus equalr vult oes hoes salvos fieri, nilomi-nus

mus ex hoib. atqui sequuntur, qq. dum effatur deceximt g.g. omissis aliis, et in hoc prosumentissime judicia Dei miramur, sic ego iniuo, stante vocatione, qua tunc qualis est intentas, aliqos veru, eligere deus pro crea biente, quosq aq in m. post Baptismum, qui sequuntur g.g. aliosqu ante finalis ni rapere, qui meminere gla. promerentur — cum autem id faciat, ni alia rao, q. eius vocatio, et altissima illa quae vix mari ni possumus scrutinari terminum altissimis diuitiis. &

Et dico haec ad mirari rao n. solum infantibus, D. etiam in adultis frequenter reperitur, ng hisce ante adeo opera stert auxilia, quae an neg at aliis, hos in ipsa status rapit, ne decedant, alii autem in vita deserunt, solery bonis peccatorum, et a misericordia g.g. alii stert in bonis; et frequentissime auxilia, qui denegantur aliis, huic removentur occasio peccandi sub qua alter, et sic innumere possent recensere quare a fiat ro. ne q. da. vocatio, qua pot, et vult ing g. alii sehemere ec. hoc.

Obiicies 2°, si vocatio, qua gla. conferri eet conditio, nimirum tenuerit ius ex illa, ferme g.g. potestas vel q. ex potestate D. hoc e altera. g. min. maior est g. ad actus, actus sub condic. pendens obligat, condicio n. impleta, actus vero, ut impleta rg. peius, cuius in terminis implendis fiat g. n. in olatur: atqui p dies cuius in terminis implendi conditionis vocatis, et p ad. starent n. implerentur. g. et. &

Ad min. constat exsurum, ng in regula 66. iuris in 6. dicitur cum stat per eum ad quem p. tinet commissum, condicio impleatur habet potestas, ac si impleta fuisset; idque regula ista a doctoribus repetitur. meroque q. ad quidam staret, n. ponere in ho. tab. eiusquoruiis, sugg. bene opera-

operaturat, et debuerit esse in gratia, cum ita ille non sit in potestate hominis, de Solius dei — Quintum instat est quod nulli conditio in gloria tenetur, quia sic excusaretur a rubro, et obligatione conferendi gloriam pro illis.

Ad primum neg. maior. ad probationem omissa maior nego minorem, quia deus non facit, quod ... probus in iis circumstantiis operetur, et in gratia dei dat, quod ipsius mut reprobus, qui sub illis operari non multeis ... sit; est quod a deo, quod reprobus in iis circumstantiis ponatur, at non, quod sub illis positus non operetur, ut, ... ex hoc dupli cap. facile demonstro.

Ad 2um neg. auxilius in his circumstantiis necessaria, quod ho non operetur cum ipsius inclinat ad operandum necessaria, quod operationis omissio, si debet libera sit, cum voluntatis indifferentis consisteat, ut operetur, si non operetur, at necessaria, quod ... operationis omissio. quod ratione illius sequitur esse deus causa, quod reprobus operetur.

Ad 3um quod licet deus sit causa, ut ponatur homo sub circumstantiis in quibus operaretur, ad hunc cum in aliis ponatur in quibus posset operari si vellet non deo quod homini tribuendum est, quod non operetur, maxime cum deus per auxilium ad operandum inclinat, et ab operationis omissione retrahat. unde concluditur per deum non stare cum minus ponatur conditio sub qua decreta est gloria, contra quod non obligari deus ad illam conferendam eius ... conditione deficiente. aliquot instantiae. cap. 6.

Aliquot instantiae. Caput 6.

Instat 1o saltem de facto deus habet voluntatem absolutam, qua homines ultimater ad eius opera libera praedestinat sanctae, et per ... finalem. quia habet etiam de facto voluntatem absolutam, qua homines ... nter ad eius opera libera gloriam. aliqui docti concesso antecedente negant ...

cy quia iudicant opte stare uoatr abta, etamts cca gra et plseuerg finals, q. sit cca gla; — d. falluntr egregie, nq si sit prior uoa ty e any, et abta, posterior cca gla det ee sitr any, et abta.

Pbtr 2°, q. uoatoy gla plseuera finalis ortr ex uoate pferendi gla, ideo n. uult dare illi pdusti finale plseuerg ingra, q. uult ei dare gla. q. uoatoy gla e prior q. uoatoy ga finale gra. q. si uoatoy, q. finalis gra e any, ad merita, uoatoy gla det afrotiee any ad merita.

Pbtr 2°, q. si uoatoy gla gra, et plseuerg finalis sit abta n poterit piungi cy neg. gra plseuerg finalis at eoip to, neg uoatoy gla poterit cy eius neg. piungi. q. si sit dicatr uoate gla finale gra e ee abtq opusi, ut uoatoy gla sit abta coapt, nq idio uoatoy e abta, q. piungi n pot cy obtri neg. sit. n. hec argumta o ualet: e uoatoy abta. q. nequit piungi cy neg. sui obti, sic, et hec: n pot piungi cy neg. sui obti. q. e uoatoy abta. mir pri, q. si uoatoy gla pollet piungi cy eius neg. uoatoy autr plseuerg finalis n pollet piungi cy eius neg. fieret, ut ho huy plseuerg finalis pollet n sequi gla, q. in psenti prouida pluspq fallye. sequela u. manifesti de duer. q. ad arg. facilius, et ptr ad pria iacta R. neg. any, q. sit uoatoy meritory, et gla n e abta de facto, q. ey opery, et gla neg. piungi pot, ut ex dictis ptat, licet n e abta uoatoy plseuerg finalis.

Et q. sit duy hot uoatr genera li q. oey, qua uult eis dare gla, side ce dant ingra, sic inde het uoatr generalis q. oey, qua uult eis dare gra et finale plseuerg, siad illy preuiis actibus disponantr. q. sit ea uoatoy generalis et pdata sufficit pdus tinatis reipsa pferre gla, si padda tr alia uoatr abta, sic in eis sufficit ad pferendy plseuerg finale ea uoatoy generalis

ne-

generalis, et condata c[...] e converso: ut traged n[...] posita dic[...] proprius obiectum exig[...].

Instabis 2.º quod deus re ipsa confert gloriam produxit absolute illam, cuius conditionis est existentia absoluta. ergo intendit illam absolute, siue per voluntatem absolutam prius conditionatam, neque eo modo intendit, quo producit, sed produxit gloriam absolute. ergo intendit gloriam absolute.

[...] probat hoc argumentum non solum de facto conferri gloriam [...] intentione absoluta, sed nec aliter conferri posse, consequens supposita intentione facta, quod scilicet si potuerit deus per actum conditionatum absque ullo prorsus absoluto conferre gloriam. — Continuatur, notetur omnia fere argumenta quae nobis obiiciuntur in presenti non solum probare, quod gloria de facto non conferatur ex uirtute solius uoluntatis conditionatae, sed nec ita conferre potuerit. unde non [...] adrem. [...] tequala [...], quod non solo de facto deus in[...]dit gloriam [...], qua confert, sed repugnat omnino, quod illam non sic intendat.

Ad argumentum concesso anti[...] di[...] quod [...] eum, intendit illam absolute, cadente ly absolute supra gloriam intentam concedo. cadente supra gloriam intentam nego. potest [...] deus per intentionem, quae non sit absoluta decernere productionem absolutam, sicut per intentionem, quae non sit finita, et creata decernere finitum, et creatum obiectum. Et in nobis contingit saepe, quod per actum conditionatum possibile mus obiectum absolute. sic enim rex post uictoriam dat absolute praemium, quod conditionate promisit ante uictoriam. — eius [...] rouiao non urget, neque dicit [...] maior. Como exp[...] [...] concedo, consequentis exsecutiuus actus nego. plura enim sunt exp[...] actus dei, quae non sunt ex[...] [...], sicut [...] exp[...] [...] sit intendendi, actu. —

Instabis 3.º saltem post consequentiam absolutam meritorum admittendus est in deo uoluntas absoluta, quae sit executiua gloriae, neque intentio ex deus maxime conditionata sit, in se fixe, ad causandum gloriam, cum sit de linea intentionis, et non executionis. ergo [...] de facto ponendus est aliquis actus efficax in deo circa gloriam. — occasione huius instantiae mouendus, et discutiendus est hoc dubium an [...]

An voluntate intendente praeter aliam voluntatem exequens gloriam?

= Cap. 7 =

Constat ex hucusque dictis conferri de facto gloriam ex vi cuiusdam voluntatis, qua Deus ante praevisa merita et absque meritorum intendit omnibus gloriam. Iam ulterius inquirimus an sufficiat praedicta voluntas, vel ultra requiratur alia, qua Deus post merita praevisa vellit conferre, et absolute conferre gloriam illis quibus conferre decreverat ante meritorum praevisionem. Diversimode circa hanc difficultatem opinantur, et loquuntur DD.

Distinguit inde circa collationem gloriae duas voluntates absolutas, alteram intendentis, et alteram exequentis gloriam. Prima ante ad merita. Secunda subsequens. Illa liberalis est, nec remuneratoria. Cum non in potestate hominis quae praecedit eius libertatis. Secunda vero est in nostra potestate, quae dependet a nostris meritis, quae sine dare[illegible] nisi, neque Deus ea voluntate haberet. Prima vocatur voluntas intentionis, altera executionis, et ex utraque componitur ille duplex ordo intentionis, et executionis, quae valde celebris est in theologia, et inter DD. familiaris in hac materia. Pater Suarez [illegible] videtur velle. Cum duplex posse cogitari praedictas voluntates, vel ita, quod necessariae sint, ut conferatur gloria tamquam praemium, et corona meritorum, ubi de facto conferri, vel ita quod licet concurrere possint, et de facto concurrant adhuc non requirantur, sed unica sufficiat.

Qui igitur Pater [illegible] eum secuti, videntur opinari necessarium esse utramque voluntatem, quia licet voluntas exequens forte superest ad gloriam, ut praemium eam [illegible], tamen voluntas intendens non est sufficiens, quia [illegible] a Deo [illegible] ante ad merita, nequit ex illa [illegible] conferri gloria tamquam praemium meritorum, ad hoc enim inquiunt opus est, ut sit gloria merces [illegible] supponit, ut sit voluntas aliqua intendens gloriam quae gloria merita supponat.

[illegible] Suar. [illegible] proce-

Pat

dat ex vi istius Duas voluntates admitere circa gratiam [illegible], alterius, quae praecedat eos actus, qua homo dis[ponitur] ad recipien-
dam gratiam, aliam vero quae sit sequatur dispositionem, et sequatur collat[ionem]
gratiae, [illegible] satis, si vel admitat voluntatem intendentis gratiam ante
[illegible] hominis dis[positionem] [illegible] tenetur dicere [illegible] huius voluntatis [illegible]
[illegible] in alterius post dis[positionem] [illegible] sequatur.

Ratio huius illationis est aperta, nam sicut me-
rita requirunt ad gloriam, ita dispositio ad gratiam, et sicut gloria datur in-
[illegible] meritorum, ita gratia in [illegible] dis[positionis] [illegible] sicut gloria dari
nequit, ut [illegible] meritorum sine voluntate, quae subsequatur
ad merita, sic neque gratia dari poterit, ut [illegible] dispositionis abs-
que voluntate, quae subsequatur ad dispositionem. unde [illegible] est
[illegible] in [illegible] [illegible] admittentes negant 2.

Idem dicendum de voluntate, qua deus ante ad-
Baptismum decerneret infanti gloriam; etenim causa [illegible], ut [illegible]
quae praecederet Baptismum, quisiuit, ut [illegible] parvuli non sufficeret, ut immediate conferretur gloria, [illegible] ultra illa exig-
eretur alia voluntas, qua posito Baptismo deus [illegible] ex-
[illegible] [illegible]. Et in universum [illegible] deus habuit intentionem [illegible]
[illegible] non [illegible] [illegible], nisi [illegible] aliqua conditio [illegible] si hominibus [illegible]
vera sit tenetur [illegible] posita novus actus [illegible], [illegible]
[illegible] executus talis [illegible], si vel intentio fuit [illegible], et prior
illa conditio, [illegible] circumstantia, nam [illegible] militat eadem ratio.

~~[illegible]~~ posit. [illegible] posita vero [illegible] [illegible] discur-
sia mus in mente [illegible] [illegible], [illegible] 23. huius [illegible] cogn[ovi]
[illegible] [illegible] in deo circa gloriam [illegible] voluntates, alterius ante
ad merita, [illegible], et quae compatibilis est cum operis
et gloria neque, [illegible] [illegible] antecedat merita non [illegible]
eorum libertatem; alterius vero subsequentem ad merita, [illegible]
[illegible] meritorum, quae supponit [illegible] concurrente [illegible]
inferat [illegible] ~~[illegible]~~ ~~ad~~ merita non [illegible] sit eorum libertatem [illegible]
et infert non a priori, ~~sed~~ a posteriori. Et propterea [illegible] non [illegible]

Scia uisis ... neritis.

ubi notetur inefallibili ... quae veniat P. Henriq doctrina P. Suar. nuper relata, uta ... P. Arri. disp. 35. sec. 1. ... facile soluit, ... ad hoc ... omitam ... P. Arria omissus video, ... inde petitus, ... eadem gloria liberalis, et onerosa ... unius voluntatis, quae ... praecederet, e alterius, quae subsequeretur ad merita = quod urget P. Henricus ... P. Suar. ... ingratiis ... voluntates, alterius liberalis, et ante, alterius subsequentes, et onerosus, ... ex utraque ... gloria de facto conferri ... gloria liberalis, et onerosae ... voluntates ad merita ... P. Suar. ... hoc discrimine ... intentio ... ad merita ... P. Suar. ... P. Henrici ... in effectu, quod ... ad hoc ...

Deinde P. Didacus de montoia disp. 62. ... sec. 1. et P. Vaz conveniunt in eo, quod ... gloriam duplex ... unica voluntas ... discrerunt autem in eo, quod P. montoia ... voluntatem ... ante merita, P. Vaz subsequentem ad illa.

... placita doctorum, quae mihi minus ... probantur ut in ... cap. ... ubi propriam ... aperiam, ex qua facillime ... argumenta.

Propria sententia statuitur

Cap. 8.

Sententia ... voluntatem ... et inefficacem, quadam ante ... merita hominis intendit illis gloriam, ... de facto ... ... meritorum, et ... ingratia voluntate ... ex ... gloriam ... illam eandem, quam ... gloriam ... nisi ... supposita ... meritorum.

Hanc ... nullus ... sen-

fendit, nqlr aliqui cu p. montoia, Instant, p. tr uoatz inte-
ndentz, et p. cq dentz ad merita, n̄ vero uoatz aliq eneo; adhuc
n̄obis 'nobis' sentiunt, q. pdicta uoatz intendentz dr̄ n̄t ēē ... 'subiici' +subiici
soluitoria, et absta, nobis defendi mey inefficax, et ...
rij lt authoritate Ddz ... efficimus ... rationibus ...
ur.

Resoluo nrā, nq, ut ... glā n̄ reqr ea
uoatas exequeny. ide nullus ē aiunty, ut dica mey exiltere
defacto. n̄ g. dari ... utraq p. mila ... tabit, tz exan-
tiore ... solue, tz ex ... tionibus ...

... lt explatr hęc ratio. ... dicta uoatz
quadus intendit oy hoy saluos fieri, lt abēē sit inefficax, ad-
huc ef ax ... idē, polita ... infert, et exegr abty, ...
... uoatas ef ax ēēt. g. n̄ requirit aliq uoatz, ut exequatr glg. ...
ng uoatas ef ax ... ut in uero ... editobtz. ... ēē certu,
ng ... uoluntz ... polita ... transire in abtq ...
... eamdz, et energiq het, ... abta.

... hinc dices g. lq defacto ... glā
... abtq. Probay ... q. glā ... polita ...
... uoatas ... polita ... transit in abtq g. ... defacto
glā ... abtq.

... defacto glā ... uoatz ... et uirtu-
alr abtq, ... ettallr, nq ... uoatz ... polita ... tran-
sire in Abtq n̄ intellig ... tranttat, alioquin n̄ perma-
neret eadz uoatas, ... mutaret in aliq, ... eadz ...
ēē ... et ... uoatz ... lt ... inferat ab-
tq, ... illud inferre polita ... q. ... equiualere uoat ab-
tz.

... deinde ... dicta Resoluo: ... utrinq ... media
et intentio ... finis ... duplex uoluntas g. ... medio ...,
8.

q. una sufficit, [illegible] q. sibi, ut imre ponatur [illegible] sufficit unica [illegible] [illegible] duplex requireretur. Et ideo Deus cum nimis, quoatenus erga medi[illegible] abba ponit infallibiliter illud, at gloriæ voluntas, ut posita conditionata, non nisi purificata conditione.

[illegible] Surgit ulterius [illegible] haurire [illegible] voluntatem remunerandi alios [illegible] Paulus eam efficiat, et quod [illegible] voluntate pertat exequente Paulo talem actionem. Rogo [illegible] Vel licet voluntas conditionata sufficit, ut Petrus conferat [illegible] secundo pro [illegible] [illegible] non sufficit [illegible] primum: ergo a fortiori sufficiet [illegible] quia uterque pa[illegible] magis [illegible] sit voluntas conditionata Dei, quam [illegible] nis.

24. ergo sicut voluntas conditionata posita conditione sufficit determinare voluntatem ad [illegible] actum [illegible] ita sufficit [illegible] ad [illegible] executionem, cum [illegible] non video, cur hoc [illegible] nequeat, cum [illegible] possit.

[illegible] contingere [illegible] habet [illegible] conditionata patita [illegible] [illegible] deponat, [illegible] at [illegible] actus, et depuricae conditionatae [illegible] [illegible] actus, q. nullus alter succedat. [illegible] Deus, [illegible] intentio [illegible] conditionatæ [illegible] existentes [illegible]

data sq. sui habuit, eo ipso, qd. muri fecerit amico, q. nouus actus requiratur alius sucedens.

Dices tu ratio, nam nullus curo, necessarius ... non exeqs at n̄ conuin ei, qd facto n̄ de ... ex plura dari ... quas naria n̄lle. — fateor; et id e uerum qd pro ex... suppetit aliq. ... authoritatis, l. rone, ut nullus suppetit pro ista ... ut ex arg. oppositis constabit. ...

itaq. ... nullus curo de repugnantia l. solitate huius ... in eius actuali existentia deneg. ... q. neq. necessaria e, neq. aliunde ... obiectionibus fit satis cap.

Obiectionib. fit satis. cap. 93.

Obiicies 1°. repugnat ordo intentionis, et executionis in Deo, ergo datur de facto ... aliqui negant ans, q. iudicant hos ordines in Deo repugnare ... fallunt, ut constat ex q. ... cap. 3. — qua propter ... nego con. q. nulla ne... ... nullus ... adhuc ... de facto ... ordines, ... qua ponuntur ... uidelit, duas uoales ... ... dico ... qd magis ... ... dubius, ... et media ... requirun. Deus seruet ordinem intentionis, et executionis, ut in loco ... Decimumq.

Obiicies 2°. ... conferre ... grati, et n̄ ... meritorum: hoc fallus ... uoale ... altera ... quae subsequatur ... merita ... et ... gla ... et ... patent ... merita ... dat ... liberalis, et gratuita ... quas ... a Deo uoale liberalis etiam erit, et gratuita n̄ onerosa ... taxat meritorie.

R. neg. ... nego ... ... liberalis, et gratuitas ...

n̄ exhibito nego: q.a sit ea uocatꝯ ante merita sit n̄ibi uult dare glãm nisi post merita. //

Si quis n. dicat n̄ e uocatiõ absolute onerosa, quãquis ante merita decerneret n̄ alr̃ dare q̄ nisi, nisi p̄suposito meritorũ, saltẽ extr̃na p̄mij largitione, tunc onerosa n̄ee, qa. iã sit de uocatiõe. //

Deinde quis n̄ dicat onerosa ẽẽ uocatiõ, quia quis ante p̄ctũ oblatũ decerneret n̄ alr̃ dare p̄mi... post oblatũ p̄ctũ ẽẽt q̄ talis uocatꝯ onerosa n̄, siue realis, et gratuita, q̄is ẽẽt ea p̄ q̄ dixerit, et siqui. in gatio, nullo titulo carẽ ad p̄ctũ, q̄ et pot ẽẽ tã onerosa, q̄d sit... iustitiã i suo debito statuat n̄ alr̃ equũ dare, nisi oblata pecunia suplẽtis p̄ctũ excedente, ut saltẽ extr̃na equilibratione nulla dubitante uera ipsi ẽẽt, onerosa beneficium stat, uocatꝯ ẽ ante onus, ex ãd hunc obtẽ obtinuis, imo et ipsã uocatiõ onerosa ẽẽ. uocatꝯ q̄. dandi glãm ẽ onerosa, saltẽ ex obto, q. nisi sit ad merita p̄cedat. //

Fateor, q. i nthis, et similibus casibus pot uocatꝯ uocari dni quã liueralis, et gratuita, q̄m nulla ... nisi tã nil p̄cedit, q. te neat, ut sit iuncta onerosa, sit in q. 18. cap. 7. dictis manet. absolute, et simpliciter eã uocatꝯ n̄ẽ liueralis, d. onerosa, q. saltẽ ex obto obtẽ requirit, ut o. iuoxit alr̃ q̄ onus, ut exequatr̃ id q. intenderit. uocatꝯ n̄ẽ, untenendi, n̄ donandi minime d. absolute liueralis, d. onerosa, siue respiat ante, siue post obtẽ oblatis, ut ẽ certum. //

Obijcies 3o. uocatꝯ i lla cõdata fo ẽ intenderis, et n̄ exequiris glãm q. u tm̃ illa opus, ut dã aliquã nare, quã sit exequeris q. r. sola, q. sine uocatiõe creq. n̄ pot glã cõferri glãm. //

... q̄ ãd ans, q.a uocatꝯ exequiris n̄ẽ alia, nisi, quã debeat oi pos adoperandis eã uocatꝯ cõdata postitaa ie.

De-

detrat o[mn]i pos ad conferendu[m] g[rati]a[m] h[o]c (q[uo]d e exequens g[rati]a[m] p[ro]-
mit q[uia] ut alterius detrare uoat[i]o[n]e ad nouu[m] actu[m], quem uoc[ati]o
exeq[uen]s ita dico n[on] uo[ca]t, l[icet] o[mn]i pos detrare ad extring[endum] ips[u]s
collat[um] et ut alterius, n[on] detrare ad nouu[m] illu[m] actu[m] exeq[uen]s
n[on] p[otest] ut illa c[on]ditione, q[uia] deus non p[otest] n[on] p[rae]uidere, sic a uero n[on] detra-
re ad extring[endum] g[rati]a[m] collat[am] n[on] ut p[rae]uilla c[on]ditione q[uia] deus p[otest] n[on] p[rae]-
uidere. q[uae] q[uae] de illa uoat[ione] c[on]data dicas in ord[in]e ad nouu[m]
actu[m] intrinsecu[m] ego solu[m] dico in ord[in]e ad extring[endum] g[rati]a[m] product[am].

Q[uod] si hic p[er]ciperes, uoat[io]n[e] exeq[uen]t[e] deter[minari] phe[sice] do-
mi caare. q[uia] illi uoati c[on]date, requirit c[on]uenire c[on]curr[e]ns intel[lectu]s falsu[m] alia
mihi q[uod] nullu[m] actu[m] intr[ins]e[cu]m; l[icet] uoati p[hy]si[c]e caat[ur] de b[e]t[ur] q[uo]d tam intention[e]
ad illustrando, l[icet] mouendo. — q[uo]d omitto q[uo]d uoat[io]n[e] exequens
d[e]t phe caare. l[icet] q[uo]d dico actu[m] illu[m] c[on]date p[hy]si[c]e concurrere, deo dictu[m]
ne c[on]cursu[m] expectet naria o[mn]i ut c[on]dicis ea o[mn]io rae, qua dicu[n]t expe-
tere, ut ad uoat[ionem] exeq[uen]t[em] detret. //

[illegible] o[b]i[ci]es deni[que] q[uod] deus ex iustitia tenetur conferre
ho[m]i[n]i decedenti in g[rati]a, q[uia] si proprie iustitia deneges i[n]t[e]r deu[m] et h[omine]m
saltem ex fidelitate tenebitur. g[rati]a uoat[io]n[e]s qua confert g[lori]a[m] p[er]tinet ad
iustitia[m], l[icet] fidelitate, d[e]b[e]t co ipso p[er] se p[ro]p[r]i[e] merita, et d[e]b[e]tu[r]
g[rati]a. g[rati]o d[e]b[e]t inde o concedi uoat[io]n[e]s aliqua c[um] g[lori]a p[er] se p[ro]ponere me-
rita, et de cetu. —

R[espondeo] o[mn]i[n]o, o[mn]imittendo q[uo]d detur ex iustitia, et c[on]t[r]i[bu]t[io] q[uo]d uoa-
t[io] qua confert a diuina iustitia p[er]tineat. adhuc nego, uoa[ti]o q[ue] s[i] uoca-
ta, d[e]beat merita p[er] se p[ro]ponere, n[e]q[ue] uoat[io]n[e] q[uo]d p[er] se d[e]b[e]t ex[e]q[ui]
ret q[ui]s in[e]l[i]d[e]re q[uo]d d[e]b[e]t, l[icet], si forte d[e]b[e]at, ex po[tes]tate ipsi[us]
rue l[i]ceat inde uirtute sol[utionem], et actu[m] iustitiae, c[on]datu[m], ut e[ss]et ac-
tu[m] iniustitiae, quando cuneret quis n[on] soluere, si h[ab]eret, l[icet] q[uo]d si
deret. //

Sicut e[ss]et actu[m] fidei [illegible] ille, q[uo]d decerneret stare promiss[is]
si forte promiteret aliq[ui]d. Sicut actu[m] infidelitatis, quod decer-
nere n[on] stare pro o[mn]ibus, q[uo]d [illegible] n[on] staret promisso.

Neque, ut actu justi, qui tenuant ad iustitiam, vel in debilitate operae, ut deuitus et promissis supplant, quae etiam eorum neque coniungi possit. Deus quod pacti condatur antea adnumeratum est ex iis beati, vel cum Statae dare cogitat, si forte deueat

uis ex meritis quin diff.

expedit. cap. 209.

Disputatio expediri

Cap. 210.

Dubitatur, an inter hos, qui re ipsa sequuntur beatitudinem, detur diversis omnino aliquid causa voluntatis, qua Deus confert illis gloriam? — inter hos dico, nam postea quaedam animis more diversi mundentur inter angelos, tum comparatione sui, tum etiam cum hominibus.

Catharinus lib. 3. de praedestinatione cap. 1. et 2. cum nullis Dominus causa eximie praedestinatos, quales esse Beata Virgo apostoli, nec non et alii viri praestantioris sanctitatis, et quae versari Deus efficaci decreto praeuisis meritorum ante. Reliquos autem, qui sequuntur gloriam, tendere duplici decreto, altero inefficaci ante, et altero efficaci subsequenti.

Verum fallitur hic Auctor, nam, ut inter praedestinatos detur causa, quod sit unus eximie salutatus, et non alter, opus non est, ut decretum quo ad gloriam diversimode sit, deinde sufficit esse dissimile decretum quoad media, quibus obtinetur gloria. Dan. similiter omnino decretum ante quoad praedestinatos, sive tale decretum dicas esse absolutum, sive absolutum. Cum hoc decreto cohaerere potest, ut aequa collata sint inaequalia. Quod cohaerere potest, quod gloria sit inaequalis, potest quoad mensuram auxiliorum potest esse gloria. Neque ex inaequalitate salutem auxiliorum arguatur inaequalitas voluntatis gloriae.

Neque dicas ex inaequalitate mediorum inferri diversa, et inaequalitatem intentionis. Contra, neque id solum enim, quod intentio debeat ad inaequalia media, nisi quod esse in diversis est alius, vel illius quoad media, secus inter ipsos etiam eximie praedestinatos esset ponenda magna diversitas in intentione, siquidem media collata Christo Beatae Virgini, et Apostolis diversa sunt inter se.

Præterea ostendi, quod hæc inæqualitas, et differentia, casu, quo naturam esset in eo consistere, quod unus decretus esset absolutus, et efficax, alterius conditionatus, et inefficax: cum facile posset incolstare, quod magis impense dirigeret Deus gloriam eximiam prædestinatis, quam aliis, conditionate, labente dirigeret omnibus.

Alii DD. admittunt electionem efficacem ante prævisa merita illorum, qui sine occasione proprii, vel alieni peccati salvantur, alii vero denegant illam ratione discriminis apud ipsos esse, quia si Deus ante ad peccatum, intenderet efficaciter finem gloriæ dentis a peccato, Deus amaret peccatum, nam qui ante ad media finem efficaciter amat, vel ipso aut saltem virtualiter amat media, quæ deserviunt ad finem.

Quod displacet 1° quia totam hanc controversiam admittendo pro singulis, et prædestinatis omnibus scilicet quoad electionem efficacem ad merita [illegible] cum opus non sit eam admittere ante praevisis prædestinatis, qui sine occasione peccati salvantur. 2° absque fundamento adstruitur ea differentia.

3° nam si hoc esset verum sola Beata Virgo ex adultis fuisset efficaciter electa ante prævisa merita. Probo, quia sola Beata Virgo, de Christo non loquor, nullum omnino habuit peccatum, vel ceteri vero prædestinati, saltem venialiter peccarunt. Ergo sola Beata Virgo fuit ante electa. Quod tamen negant, quia potius dicunt paucos prædestinatos excipiendos ab hac intentione.

Neque dicas, eos tantum excipiendos, qui lethaliter peccant. Contra nam quod tamen qui isti, qui lethaliter, numquam peccant paucissimi sunt. Instat iactum argumentum. Item sicut repugnat amare Deus peccatum mortale, sic, et veniale. Ergo si Deus non potest ante, efficaciter amare gloriam iis, qui salvantur occasione lethalis, et pœnitentiæ, vel humiliationis inde sequentis, quia concederetur amare peccatum mortale, quod propter superiorem [illegible] ad pœnitentiam, et humilitatem illius, ita neque poterit iis, qui gloriam consequuntur, vel saltem illam augent occasione venialis, et dolores inde sequuti.

Confirmatur, et explicatur hæc ratio, nam si Deus intenderet gloriam an-

ante dũ oia merita hois, intraq vreuniretr dolor de lethali, ceʃeretr intendere, et amare lethale. q̃ hoc p. ſupponendũ e nario ad eius dolore, ita ceʃeretr amare veniale, ſi ante dũ oia merita, intr que reperitr dolor de veniali, uellet ei ɔferre gl̃iã, q̃ n. minus veniale, q̃ mortale p. ſupponendũ e ad dolore, neq. minus dolor de veniali, q̃ de mortali emeritus ad gl̃iã.

Neq. uis huius argũ. fugies dicendo ſaltẽ illos ſuli intentioni ſubiacere, q̃ lt veniali peccarint in hac uita, ñ tñ inea p meritoriũ actũ, q. in altera p extrã ɔdonaq obtinuerunt remiſsiõe. q.ᵃ ñ e, nã int.ᵘ rrariſi ſit, q. neq. mortalr peccarint, neq. unq̃ in hac uita dolore de venialibus habuerint. q̃. plures adulti, q̃ et fere oẽs erunt excipiendi ab hac intentẽ, q̃ negant.

Deinde peccũ veniale ñ remiſſus in hac uita p meritoriũ actũ e impedimentũ, ne ſit dequabr gl̃iã, uſq. dũ in Purgatorio ɔdonetr. q̃ dus ante amans gl̃iã, uult eq ɔdonare pecci: q. ɔdonão pecci, ñ minus, q̃ dolor, et pe nita p. ſupponit ellalr ipsũ peccũ. q̃ dus intenderet, et amaret peccũ ea rõe, rae, qua dicit intendere, ſi diceretr p meritoriũ actũ. ſtat q̃ lactũ argũ, et alia plura, quæ ɔ.ᵃ hos dd. adduci possent.

Propter hec cenſeo dm̃ nullis ſuppe dicerenos, obq̃ ñ ſit eius dẽ oĩo ɔrõi uoũtas, qua defacto ɔferti oĩbus hoĩbus q̃. deſtinatis gl̃iã, unde contr ad oĩa lacta ſtatuo, uĩ ſolius uoũtis ɔdãtẽ p̃cedentis ad merita, ɔferri defacto gl̃iã oĩbus hoĩbus, q. ſaluantr, ſiue ſint infantes, ſiue adulti. Raõe, nã rãoĩs ſut dus eam uoũtẽ ɔdãtẽ, ut ex diuo Paulo ẽ ɔſtat: q. ea ſufficĩẽ, ut oĩbus hoĩbus ɔferatr gl̃iã, q̃ nulla alia ponendae. q̃ cc.ᵃ angelos dm̃ cap. 22.

quid cc.ᵃ Angelos Dĩ cendũ?

Caput 113

An fieri pot. ut darao ... inter angelos, et hoes, et inter ipsos angelos. — Neg. q. sit 2a. sa. que docet angelis eorum gloriam exurdare ... ta, ... merita illorum, q. ... hoibus ... exurdare ab ea, et efficaci. constituit q. discrimen inter Angelos, et hoes. ita nonnulli, quos D. fran. de Lugo disp. 39. de ... cap. 6. n. 20. ... tat, q. nulla huius discrim. sufficiens causa assignat. qua propter consequenter ... Angelos ... antea, et sicut ... hoes trant.

Dices assignari discrimen, q. ho requirit ad ... ingra, sed accepta collectione plurium auxiliorum, at Angelus sufficit unus, vel alterius auxiliu, q. eius vita hois diuturna sit, et in ea sese offerant plures occasiones peccandi necesse e, ut auxilia Dei gre frequentissima sint; at eius angelorum uia fuerit breuissima ... duraverit ... unius, vel alterius instans, ... provisus fuit unico, vel duobus auxiliis.

... hoc tamen discrimen non arguit pluralitatem in intentione efficaci gloriae, ... inuidiare ... media, ... inter hoes ipsos reperitur, q. unius uita diuturna sit, ... ribus ... egeat auxiliis alterius autem uita ... finiatur, et ... paucissima sufficiant auxilia: Neque ideo hii ... agnunt pluralitatem in intentione ... hoes, ... et ... pro... pugnant.

Praeterea ... requirit, gloriam Angelis, ut corona suorum meritorum fuisse ... sit de ... horum meritorum, et de auxiliis ad ea collatis. ... potuit ... ea merita illos efficaciter elligere, q. ... tenere ... electionem tot media illis dare, quot hoibus ... q. pauciora sufficiebant.

... haec dicta sint de angelis ... hoes. — ... apparentia inter se. Defendit 2a. sa., quos de angelos antea, et

c. efair electos, alios u. subseq. ad eorum merita; proque
sucedit Angelos in exellia sue ptionis in gl. esse, et x.
in eodem, ac mensura ptionis accepisse gr. sanctę, et cę-
tera dona supnalia, eiusque iuxta eodem ptionis sit maxime bene-
ficium dei etiam in gl. esse, tali, q. rn ptionis Angeli sit effax
ante, et rn Angeli minus ptionis sed fo sit effax otr, siue
post merita.

Ex hoc tn discursus inuoluit plura max. dubia, plu-
ra uero certisse falsa. nam int. est quadri dubium, an angeli sint in e-
gis ptionis max. si dicatur, nullus spiritus cum altero conuenire —
Post. terea dubitę, an x. proportę, et mensura nalis ptionis
acceperint gram, et reliqua dona — D. qd sit an dona crea-
ta fuerint in gratia, certe non ad huc gr, intentę glia fuisse in
effectę, tamen q. fieret inde hoes eximie sanctis, et gram fuisse
efair electos, non autem reliquos, cuius oppositum satis clare cha-
rius ostendi cap. pcedenti. tertio, q. sit intr ipsos an-
gelos tanta uarietas, et dissilitudo ptionis nalis, ita de-
uenit esse in iuxta gle eca hoc, q. e antore, l. subsequi efa-
cir ad merita. q. tamen est chimericus, ut ex se pt.

Propterea defendit 3a sa,
oes Angelos efair, et antr electos esse ad glm. cuius roem
assignat, q. hoes ita sit electi, neque rao urget ad an-
gelos excipiendos. — uerum tota sa fallsa nititur fundo
cum sup. osten deri mus nullus hoes, siue adultus, siue infantes
efair electos esse defacto. Denique [illegible] potuit deus hoes ita e [illegible]
re nil anoe sis; q. non ilao ab hoibus ad Ange lose nu lla.

Ego pro me in hac disfate de hoc dubio, huic eo q.
potuit res utroque mo contingere ut [illegible], p angelus et [illegible] adipisci a [illegible]
ef aię, et inefaię, q. pcederet eius merita. [illegible] de facto operit [illegible]
nec authoritate necroe ullot q. sic decidere cogar, probabilius credo angelos ordinate
[illegible] uolą [illegible] eq. ante [illegible] poę, iuxta hoes dict[illegible] [illegible] ut [illegible]
Post merita [illegible] [illegible] [illegible] sup. [illegible] [illegible] glę exequatur, ita in gloriosi [illegible]

Sunt

Salmanticenses huius Gabriel, Okamius, et alii apud p. Hugo Vitali =

An praedestinatio sit ante merita, vel post merita praevisa. q. 22. cap. 1.

quid sentiant [illegible]

Certum est quod licet unusquisque cognoscere, per quamlibet in gratia decurre, ratione, quod nullus est praedestinatus, qui non decedat in gratia. quod nullus digno deus non cognoscat in gratia decedere. certum est, atque certum, neque ex iustis ante [illegible] nullus desfacto integre [illegible], qui non decedat in gratia. quod nullus est praedestinatus, qui non decedat in gratia, patet, neque omnes praedestinatus usque infantes gloria, est autem discrimen inter ipsos decedentes in gratia, nam plures obtinent illa ex propriis meritis, et his confertur gloria, tamquam praemium [illegible] meritorum eius nisi sit adulti huntes usus rationis. alii sine propriis meritis consequuntur gratia, et his datur gloria non ut praemium, et corona, sed ut hereditas filiorum, ita se habent infantes, qui numquam rationis lumen assecuti. deus quod [illegible] cognoscit eos adultos, qui habent usus rationis in gratia, et cum meritis decere, hos vero infantes. et adultos etiam rationis usu carentes sine merito, et in gratia decedentes

[illegible] quaerimus an praedestinatus sit ante, vel post ipsa sequuntur, quia deus omniscientia cognoscit omnes, quod praedestinantur in gratia decedere, neque in hoc, quod in gratia decedere, et nunc nullus a deo cognitus, numerantur omnes. Unde [illegible] quod hanc difficultatem adeo homines praedestinatos extendi, cuius peculiariter institui [illegible] demonstrat, qui in gratia, vel cum meritis decedunt. immo circa Angelos etiam locum habet, quod nullus fuit praedestinatus, qui non bene operaretur, et gratia in illo superecause instanti donatam servaret, possumus quod rogare, num praedestinati fuerint ante, vel post illa sequi [illegible], quia deus cognovit, et vidit eos bene operantes, et gratia sibi donatam servantes.

Adverte tamen aliud esse [illegible] cum [illegible] vel sub [illegible] visionis, aliud a [illegible] praedestinatione eterni, ut praedestinatio includat eos [illegible] in ea [illegible] praedestinatio Necillo includit, ut ex huius

q. dictis constat: unde licet statuerimus voluntatem, qua de facto conferri gloriam fuisse ante ad merita, et ad sequentem visionem de meritis, et decretum illa ingrata, possumus adhuc rogare, num praedestinatio sit etiam subsequenter ..., atque adeo sequentem malae ... utraque disputatio confundunt.

His igitur notatis duo placita proponamus, et ex variis latius breviter disputemus. Igitur prima sententia docet praedestinationem esse posteriorem visis meritis; quia tunc Deus habet absolutam voluntatem gratia gloria, nec si haberet ... ante ad merita, et ad sequentem ... requireretur evertere libertatem meritorum, et locus non daretur, ut gloria conferretur tamquam praemium meritorum. — + non datur de facto.

Haec tamen sententia confutatur primo quia talis voluntas subsequenter merita. 2° quia staret non everteret libertatem meritorum, neque ... non minus conferenda gloria constant haec omnia ex proxime dictis. — 2a sententia e ratione opposita docet praedestinationem esse ante merita praevisa, quia Deus habet voluntatem absolutam gloriae, ex qua manant auxilia quo efficiuntur merita. Sed fallitur haec sententia quia talis voluntas non datur ... 2° quia staret non esset praedestinatio, sed non inferret immediate gloriam. — haec latissime dicta mentem, ideoque non est opus iterum inculcare.

Inter has extremas intercedit alia sententia, quae propugnat praedestinationem eximie salvandorum fuisse ante merita praevisa, quia tunc Deus habuit voluntatem absolutam Beandi creaturae illos; aliorum autem salvandorum praedestinationem fuisse post merita; quia tunc Deus habuit absolutam voluntatem gloriae illis conferendae. — haec sententia proxime confutata manet a capite 20 praecedenti, quia ... ubi statuimus, ... omnes esse voluntate, qua de facto Deus omnes praedestinatos ... — His igitur repulsis nostram sententiam aperiamus. Statuitur propria sententia. cap. 2.

Statuitur propria senta

cap. 2.

Censeo praedestinationem, neque anteriorem, neque subsequentem ad merita praevisa, sive ad praevisionem meritorum, et decretum ... ingrata, sed ... ullo

...

connexionis compleri. ..tam probanda quod ex quibus in tota hac
materia iactis deduci videtur ista &c. Nam quod destinatio non est a-
liud, quam connexus resultans ex voluntate generali dandi gloriam
cui decedenti in gratia, et ex scientia visionis decessus in gratia: sed talis
connexus non antecedit, neque subsequitur adscientiam visionis decessus, sed il-
la ultimo completur. ergo praedestinatio non antecedit, nec subsequitur adsequi-
tus, sed per illa ultimo completur. totus discursus patet.

quod + Secundo notus, dubitari non posse [quod] assig-
natus connexus ultimo compleatur ex scientia visionis, et sic, nec antecedat,
nec subsequatur ad illa. Unde se potest in secundo adduci, num
tale connexus sit praedestinatio? quae secundo vocalite, nam ad hoc redu-
citur, quid se intelligatur nomine praedestinationis, et quare definienda sit
in quo tam multus denominatur, ego quoque ex communi sententia DD. sta-
tuo praedestinationem esse quid residens intra deum inferens a priori, et
immediate gloriam. inde quod satis efficit de duo praedictus connexus,
et nihil aliud esse praedestinationem, quia se illud est cui convenit existere intra
deum, et inferre a priori, et immediate gloriam, ut consideranti pate-
bit, et expresse in dictis constat. hanc praedestinationem mihi determina-
+ ut re Paulus ad Romanos 8 dicens, quos praescivit, et praedestina-
vit conformes fieri imagini filii sui, quasi dicat praedestina-
vit deus, quos per scientiam visionis praescivit esse conformes imagini
filio suo. posuit ergo praedestinavit immediate post praescivit,
quasi praedestinaverit, quia praescivit unde per scientiam indicavit
esse complementum ultimus, et essentialem praedestinationis, et quis ex illis
non obscure praedictus, se indicat S. Prosper, nam responsum ad ob-
iectiones vincentianas in responsum ad 12. haec habet: quod prae-
scit sit casuri, non sit praedestinati, essent autem praedestin-
ati, si essent reversuri, et in sancte eadem adversitas casu-
ri. dat ergo talitas rationis ob praescientiam non sit praedestinati, qui
videlicet cadent, et non resurgent, ideo quod deus ob ae-
terno decessum illorum in gratia recognovit, at si caderent, si
re-

in̄ surgerent, et in tanc̄ta p̄stiterint cent p̄destina ti, q̄
Deus intuitiuū cognoscerent eorū in gr̄a decē ns. Sentit ḡ sā
hilla roē, ob q̄ n̄ ll.to da. ti p̄dest. n̄ aliq. eē p̄. ti. sic q̄ vi-
sionis de meritis, et de illa in gr̄a; q̄ n̄ p̄. dicta scia n̄ dat
in deo rā p̄ scitoru, ideo censet rā illoru n̄ dari p̄destis.

Denique sit admissa hac
p̄dest. ratione conciliantur alura ses hi m. sacre script. loq
q̄ p̄ aliog di ficilia. Nam in sacra script. sepe tri hōi
ex meritis p̄destus, d. mīseri cordi ad g̃lia euectus. aliunde
se pisse dr̄ ex suis operibus hō instari p̄ glorificari p̄ destin-
ari ibi. — cum scia, ita intentione g̃le inuenit
antecedat merita sim, scia aute subsequatur illa, facile r̃e
mus ea, qui sonant diuis te ante merita loq de p̄dest. sim
intente, p̄ q. sr̄ hō p̄ destus dr̄ euectus, electus, et deputatus
ad g̃la; ea uero, qui sonant p̄ dest. post merita loq uo de
p̄dest. sim scia uisionis, quae subseq. ad merita.

Dices. n̄. sequr ex hoc discursu p̄dest.
nēe speale beneficiu rā p̄destinati, quo no habetur diuis.
se ab alijs probos, nā intentio g̃la ut sit beneficiu, nē spea-
le rā p̄. desti, siquidē cōe reprobo. scia ur. visionis nē bene-
ficium rā hōi, d. p̄sco ru dei.

Resr p̄ dest. sr accepta nēe speale be
neficiu, ut arg. facto conuincr, at aferre secu speale be
neficiu, q. in uoluit auxa efficia p̄dest. actualiter, repro-
bonis uero. Nā postq. deus uoluit oibus dare g̃la decre-
uit tīs hōibus, q. de facto conerentur illa auxa dare, quae
cognouit esse sortitura, cēteris aute ea dare uoluit,
quae cognouit esse caritura. Resp. 2. abiturus cōte-
ri diuelt, p. p̄ dest. sr accepta nō sit speale beneficiu rā
p̄destinati, q. ad affare tenentur, quot quot p̄ dest. te
consistunt in actu uocati, qui ad merita subsequatur.

Ad 2m quiu baritur, quod indeo reperiatur cujusmodi iunctura rae, et q. ita illud sit spale ru cuiusq. p. desti, quem non reprobo neuniat. ig q. rogo, d. imo iuncto alterius spale Beneficium ru p. desti, d. n. a fr. 1. sit q. male deducer, q. si p. desto s. sistat in coniunctio merit spale Beneficium, si fir q. stat opte iunctum illud ee spalissimum ru p. destinati, q. afferatur in illo spale Beneficium ideo q. dicas dep. deste, q. ne mat dist. in uno, q. in alio; ma re cum ostenderimus in eo iuncto ponenda ee p. deste. defacto spale argumentum diluitur cap. 3.

= Spale argumentum diluitur =
= Cap. = 3um =

Difficilius obiicies: ante futurit. absta meritorum, et decessum in gra datur aliquid indeo roe cuius glibet p. destum discernitur a quolibet n. p. desto. q. ante futurit. absta meritorum, et decessum in gra datur p. desto. ng. constituitur p. desto ex scia visionis meritorum, et decessum in gra. pt utraque coa. prior q. ng. p. desto nihil aliud ee, q. id roe cuius expte dei glibet p. destum discernitur a quolibet n. p. desto. 2a u. sic patet, q. sic p. desto p. cedit ad merita, et ad decessum in gra, p. cedit etiam ad scientiam, qua deus intuitivè cognit merita, et decessum, vnde per eius mi scia nequit constitui, q. quod res constitui nequit, per id ante q. su ppositum constituta.

tota diff. emanat, q. ita pr. ng. e id discernitur quolibet p. destum, a quolibet n. p. desto, q. cuique p. desto conuenit, et de nullo n. p. desto dr. ante futurit. absta meritorum, et decessum in gra datur aliq. indeo, q. cuique p. desto conuenit, et de nullo n. p. desto dr. q. ante futuritionem absta meritorum, et decessum in gra datur aliq. indeo, roe cuius discernitur quolibet p. destum a quolibet n. p. desto: pr. mir. q. datur indeo coniunctum ex voluntate vocandi sub his circumstantiis, sive p hec auxilia, et

et ex scientia conditionata, qua scivit eum in hac circumstantia, [illegible] daturum merita, sive bona, sicut decessum in gratia, et conjunctum in deo ante futuritionem actuum meritoriorum, et decessum in gratia, rursusque convenit cuique praedesto, et de nullo non praedestinato [illegible] q. ... //

// Tria igitur nobis expendenda sunt, ut haec minus [illegible], totius discursus efficiatur. 1um, hoc coniunctum in deo reperiri ante futuritionem actuum meritoriorum, et decessus in gratia. 2um, illud cuique praedestinato convenire. 3um de nullo non praedestinato afirmari. //

// 1um probatur quia scientia conditionata, qua deus cognovit, quod si daret huic auxilia, homo recte operaretur, et in gratia decederet, non dependens ab operatione, et decessu, quibus utroque deficiente daretur in deo, quare priore negative, sive prioritate in se pendens, quod merita hominis, et decessus in gratia, sit immutata de scientia late documentum. Praeterea sicut auxilia habent prioritatem ad merita, et decessum, ita vocatio auxiliorum habet aforum prioritatem, ut vocatus caret auxilio, rursus quod auxilia carent merita, et decessus in gratia. //

// Secundo praedictum coniunctum sit in deo ad cuiusque praedestinati, et, nam eo ipso, quod homo sit praedestinatus, habiturusque auxilia, et subiectis [illegible] bonum operaturus, ac in gratia decessurus, ergo eo ipso verum [illegible] dicere, quod si haberet haec auxilia, recte operabitur, et in gratia decedet. Ergo eo ipso deus per scientiam conditionatam agnovit eam veritatem. Rursus, si de facto sit habiturus auxilia, subiectusque reipsa bene operaturus est, infertur aperte, deum habere vocationem immittendi ea auxilia, sub quibus cognovit, quod si darentur, recte operabitur homo, et in gratia decedet. Ergo reperitur, in deo reperiri coniunctum, quod quemlibet praedestinatum in gradu clara dari vocationem immittendi haec auxilia, quae reipsa illi dantur, et scientia conditionata quod si darentur homo sub illis recte usque ad finem operabitur. Denique, [illegible] coniunctum de nullo non praedestinato dicatur, est cum [illegible] si ... ce-

Vicereti, iq ingra deccideret, et consequeretur gla, consequens falsum est ex suppositum: etenim hic syllus cui dem tr clu dit, si dederit pro hec auxa, recte operabitur, et in gra decedet; ex exuoate da dantis istis hec auxa q recte operabitur, et in gra decedet consequetur glam, et predestus erit, sicque defacto quisquis in gra decedit consequitur glam, et est predestus. Utet consequens q nullus non predestus possedus here coniunctus ex his duobus actibus, quorum alter sit uoatus dandi auxa, alter scia condata, q sub eis auxiis recte usque ad finem operabitur, et in gra decedet.

Igitur instat argum factum, cui nulli succumbunt asserentes predestos ex utroque illo actu constari, quos nos in dicto supra reieci, q talis coniunctus non infert immediate gloriam, ut opus est predestum. Unde si nullo ante, neque ... cog- ratione, q predestio non est ipse actus cum discrimina est quolibet predestus a quolibet non predesto. secus scia visio nisi de gla conferenda est predesto, cum ratione illius discrimineturs quolibet predestus a quolibet non predesto, q nos nullus admittit. Aptaque visionis demeritis finalibus discriminatis etiam quolibet predestus a quolibet non predesto, neque tamen adhuc obtinentes consistunt predestum in eius mi scia.

Ulterius q requiritur ad actum predesti, q inferat immediate glam sit ing... et alibi saepe diximus: at coniunctus, de loquor obiectioni, infert immediate glam, maxime illud, et gla mediare debet scia visionis demeritis finalibus q nihil est quod opus est ad actum predesti nisi quod quod cuncte crevit dius nati dare glam nisi pre dentibus meritis, et gra finali non intelligitur ulterius detrahens ad conferendam glam, usque dum intelligatur hos videris in gra decedentes, vidimus, que dicta ment q... cap. ... et q ... cap. 3.

Q si res attente ponderaretur facile videmus hocque esse ... ... asserentes predestum adi-

aliud hic, q. dij, l, dij actus ante inferentes gl. l, effeur, et infalli destinantes voeg. creq. ad altitudinis finis, etenim hoc iunctus de quo loquimur. Iltatt ex actibus dij. ante inferentibus glq., et efeur, acinfallibr destinantibus voeg. creq. ad Beatitudq., ut euidens. q. negantinstr, hoc iunctus ee p. destq. et cy tale iunctus merita p.cedat tenentr dicere p. destq. ante merita. notantr aliqua cap. 4.

=: Notantur aliqua =
= cap. = 4 =

Ad. cc. p.cedentis cap. doctrq. aliqua notare libet, que pluribus difficultibus enodandis inferuiunt. //

// ad 1.m Notandus, q. plura sit, tam exp.te dei, q. expa.te hois, q. differt q libet p. destusa quolibet n p. desto; nq exp.te dei, p.tr iunctus de quo loquti sumus dati tota visionis de gra finali, et de gl.a re ipsa oferenda, cy eius nm tota detr ra cuius q.p. desti, nu.o detr oparoe alicuius n p. desti. hec tm utraq tota dati inde post merita, illud autq. iunctus ante merita. //

// Inuoate ru.o cc.e gl.q, n differt, p.ptius iunxit p. destus cy n p. desto, q. nulla agnoscuoatq. effacy ad glq., quas p.cedat, l subsequatr ad merita, et propria sit p. desti, q. illa so.o uoatq., o.ibus, ta p. destis, q. re probis cog noro, quadus uult oes hoies saluosfieri ui cuius i n p. destis, et n.m reprobis ca.atrgla, q. i n p. destis dati obitus ingra, q.dati intre probis p.terea inuoate cc.a auxa simile ridera notam nullus etiq dati oiteri mun, q. ra saluatorij et p. scitorg habt q qualis deus uoatq. dispensantq. auxa, que sufficiunt ad glq., etto detr dis crimen in tota data, qua cognouit hec auxa profutura saluandi, et n reprobandis. //

//

Insuper ex p.te ipsius p. decti dantur etiã plura, q. differt quilibet p.destus a quolibet n. p.desto. nã alteri me-
ta reperiunt. au xa cu futuris t.e sdata, q. sidenti, ho.
cedit ingra. que duo ille ob illi i. illius siuncti; de quo p.ce-
denti cap.e loquuti ssq. Nam auxa illi ob deg. ... eualitis
et futuritio sdata cog.m p. p.piq. media. itq finalia me-
rita, siue decessus ingra, nec n., et glã sferenda, illi
q discrimen cuius libet p. desti a quolibet n.p. desto, n.
p. cedens, d. subsequens ad merita.

2.o Notandus Discrimen de quo loquu-
ti sumus in p.cedenti cap.e connecti nario cu grã finali, tali q. ut nu-
de p.oã abla siungi possit cu eius neg. ... q. sideus cogni-
t. sub his auxiis sidenter hos decessurus ingra nec sic sit,
q. reipsa positis iis auxiis, pona t. reipsa decessus, cu iste de-
cessus ita scludat, ut nec diuinitus possit eius cõtrariu impediri;
si deus haberet voluntate dandi pro hoc auxa, prius decederet in gra;
d. habet deus voluntate dandi pro hoc auxa, q. prius in gra de-
cedet. in p.missis auts siunctus aferetur, et sinuatur decessus
ingra.

hinc fit cuius m. siunctus infallibiliter etiã cõnecti cu se-
quuta glã, ... extra res decessus ingra cõnectatur nario cu gla;
d. q.a tales ex ... d.a glã defacto subsequitur infallibiliter ex grã fi-
nali. Vnde ad hanc illa glã p. supponenda, d. inuoluitur e voluntas
glã; hoc facto: si deus haberet voluntate sferendi pro hoc auxa et
intentione glã, prius ingra decederet, et sequeretur glã: d. habet
deus voluntate sferendi pro hoc auxa ex intentione glã prius q. decedit
ingra, et sequetur glã.

Vtrumq. ig. q. in p.missis aferetur siunctus ex ...
sdata, et volunte, in to eo.a auxa, de... ce.a glã d. tane siunctus
ad merita p.cedit, et q. p.destus discrimi natur a quocunq. n. p.-
desto. cõtra auts afert decessus ingra, et se quente glã. siunctus

210

à quo glibet n. desty autr ad merita differt àquolibet
in q. desto infert n'tó deu stey ingra, d. xequet glá.

3º Notandu hoc xiunctu ee de liuru,
et oreq, deog z roe uoatis, q. liuera tr habuit, oreq ù roe scie xda-
tq, que Terminate, diminuy oblo fuit in potestate oreq, qstanz
potuit nse de trara ado perandu, q. uis à deo p. ueniretr
his auxilijs. Et g. scia vitionis de operae liuere futura dr
ee in potest ate oreq roe obti, licet scia xdata.

xiunctu g. e liuru utriq, nq, ut totu
sit abte mihi liuru, satile, q. l unica pars inorea po-
testate sit, ut xnitr, de quo tn infra.

4º, et ulto Notandu, q. o's n p'des-
tu in pluribus et iq discriminatr à quolibet p. des to, Vg.
q. n e deu stery ingra, neqz glá xequtury, neqz deus het
sciq uisionis, qua uideat eius finale prq, aut glá.

p'cipue ee discerm ex alio situ xiu-
ncto, q. ad de merita p'cedit, et in deo reperitr q. o'n
p'destu, Neqz pot q. p. destu aliquem reperiri. patet,
q. da in deo scia xdata de deu stu in pecco, sip mitatr pa-
ccu, et uoas a bta pmitendi peccu, itz reperitr q. o's n p'des-
tu in greo plo, q. talis sit in pecco decedit, et xtr ue-
ry e dicere, q. deus alli pmittit peccu finale, q. deo cog-
nit ee pomandu. hoc autem nulla roe verificari pot
de p. desto, ut pt. q. 11.a aliud argt dissolutr cap. 5.

= Aliu d argutu dissolutr =

cap. = 5 =

= Dicet. ex nra Doctra segr p'destu essalr, et xtitui pactu
inhu, et uoatis: hoc falsu. g. falsa nra Doctra. mar patet,
q. a xstitui essalr, et fr p uoatu xdatu Dandi glá, et pscie vitio-
nis de meritis, aut grá finali. pr mir. q. a p. desto n e aliud, q.
pre-

speciẽ prouidẽ, siue spalis, que prouida unicuiqȝ hu... offert au... que sit media proportionata, et peculiaria ... ad spale glẽ fine obtinendam: at prouida non sistit ... et ... in actibus intus, et uoatis ... in unico tm ex his, altero se hente de ... quo neq in utroqȝ consistit ..., et ... lr ... de inuno tm, altero se hente de ... notato.

tangit hoc argu ... difficile celebris ... in ... de prouida ... et prouida consistant ... in actibus utriusqȝ ... intiue, quam uolitiue, an in solo actu ... in solo uoatis actu ... inuenio tri... sq.

1a defendit consistere in solo actu int..., ita oes fere thoe Caietanus, Capreolus, Duran. et alij apud P. Vaz 1a pte q 87 cap. 2 ex nris eq defendunt Car... Bellar. et P. Valentia apud P. ... 3. disp 21. cap. 6. n. 47. 2a sa ... pro ... et prouida in solo uoatis actu consistere, ... actus ... ita ... Bonauent. Aluarnus, et alij, quos refert, et ... P. Vaz, citatus. 3a in utroqȝ actu ... prouida ... ita plures apud P. franc. de lugo lib. 1. disp. 3 ... cap 2. cui n. 12. ... P. Arri. disp. 33. de ... dec. 2 cu pluribus ... loquuntur ... de prouida, ac de pre..., qui ... utriusqȝ ... in quo certe ... fallunturt, ... dicam ...

... log. ... dep...

4o, que ad ... pertinet, iudico ... 3a ..., ... uoatus ... glẽ ... pdesto, et reprobo ... in ea sola consistere ... Unde ... ... de meritis, et gra finali ... ut de facto decreuerit deus conferre glã; cui ... ngra, potuit hoc ndecernere, ... decreuerit ...

scia p. se n consistit p. deisto. Dicit. consistere in u[tro]q[ue] actu, nec utroq[ue] simul coniunctim infallib[ilite]r cu[m] gl[ori]a.

Hinc ad argumenta contra illa mani[festum] pro ... minore adversus pravus reo ... utra[que] p[ro]missa est falsa, et co[nsequentia] nulla ... ostendo singula ... nam in lib. p[er] definitionem spes providentiae, si ... sive ... uti plures loquuntur, id est ... constat, ubi probavi, q[uo]d licet p[er] deis[to] providentia inferat, eo q[uo]d nario ... media proportionata cu[m] gl[ori]a, nihilominus ... providentia, q[uae] includit voluntatem q[uae] media, d. voluntatem ... q[uae] ... gl[ori]e. &c.

Deinde minor q[uo]q[ue] est falsa, q[uia] providentia ... intellectu consistit in voluntate dandi media, quae p[er] se ... simplicis intelligentiae cognoscuntur proportionata cum fine, nam si tollas voluntatem q[uae] media, videt[ur] deus providere; sic et tollas cognitionem et scientiam de proportione, ... deus non erit providens, quia media ... et ex p[ar]te ... proportionata cu[m] fine inferat. q[uod] providentia consistit ... in utroq[ue] actu.

Demum illius argumenti ... e nulla: q[uia] licet p[er] deis[to] sit providentia spes, ... providentia consistat in unico actu p[er] se, n[on] inde infertur, q[uod] in eo tantum p[er] deis[to] consistat. q[uo]d potius infertur, q[uod] in aliquo alio consistere debeat, nam spes aliq[ui]d addit ultra genus. Nec ego bene sic arguerem, homo est spes animalis: a[nimal] p[er] se consistit in sentiendo vivente, q[uod] homo p[er] se consistit in vivente sensibili, cum potius ex eo q[uo]d homo sit spes animalis inferendus sit aliq[ui]d includere ... ; ex eo q[uo]d p[er] deis[to] dicatur spes providentiae, potius inferendum, aliq[ui]d ultra dicere p[er] se providentiam. Aliqua notanda ca- p[u]t 6.

Aliqua Notanda.

cap. 6.

10

Ex ccª praecedentis obiectionis doctrinam, ad mentem l.º vo-
tg, qua redditur q. dest.º n ee ccª media gre, D. ccª fine glg, sic
ita tui, manetur q.ª 13. Deinde voatg g g glg, imp.... q nulla
Datg inco voaty effaz g ... glg ... ... loquor de
... ex libertate de facto, ng depoli p.damito, q aliter pollet in
... voate gloriae, qualis esset illa per quam Deus
... meritis glo ... de ... , de quali
mo fuit q.ª 16.

Ad mentem 2.ª ... qua ... p.dest.º n ee ... intellig...
q.ª 8. dixi ... neg ... ... utraq q ... , neg ... ...
...g ... consequenti ... ... probavi,
... ... de similibus ... ... dicta ... ...
statim manet. Ubi adverte.

Adverte 8.º q. lt p.dest.º de facto ... actus ...
adhuc ... p.dest.º, qua ... ... , ... , q p... ...
decretum ... ... gl... pro nullo ... ... merita. D. tale
decretum ... p.dest.º ... ng p.dest.º stare ... ... indecreto, ... actus
... ... , q tale decretum ... ... alio secluso
... Deus ... inferens infallibiliter a priori, et in ... glg, q ... ne ... ...
... ad p.dest.º ...

Dices ... nullis ... eius ... ...
... ... eius obiect..., ...
... ... ng p.dest.º ... ...
ra.

D. Dª ng aliud ... p.dest.º, ... aliud ... ...
... Deo. ... q.ª 4 cap. 2. ... ...
... , ... , D. ab utroq abstrah... q. ex effecto ... o-
peran... ee ... , ... producit ...
q. lt p.dest.º qua ... ...

... ... hec ra n eet
16 ... p.dest.º ... , D. ... ... , ... ,

antedit p mu actus de ante p. deus, q. nullus dicet. sed sequela. Dampl. desto, sicut, et quis actus liuer constituitur in rae talis p indrig prius: q. tug cindoria isto ore uenit acod. ab sibus ethic constituitur actus liuer intr que p. ca pua requiri ... ... g

Est constitunda etiam p. deus et pluribus neg. ... de verus, que voa. bg dam consi necessitant, q. necessitarent ... p. dutiq. si darentis. ng actus l...

Ėnym ni nuq. constitui det, utalibi notabam. acdeni. neme dicet voat produc. mundus constitui p coge, et inde ideo si nulli liuere possit existere, et in rae liuere constituitur p cog neg. est.

Aduertas utriusq. tam seig uis. dubitu, quo modo conferendi g lg in recto constituere p. deus exis sentis de facto. Pro quo sciendus necesse ... q. aliq constituat, et q. in recto constituat, ng albedo constituit albus, q. p. ista ablata albedine nequis ultra gkuerent ... albg, et sic inrecto constituit, a. ne uerus dicere, q. albus sit subtus, et albedo, q. subtus hens albedinem, ubi subtus afertis inrecto, albedo in obliquo, sed utrumque constituat essalr albus.

Sigg. q. ult. Uxerimus actu, utrus q. constituere p. deus de inue... est locus huic dubio, an utriusq constituat inrecto. an unus, et quis constituat in obliquo ng aliquis tatus constitueri det inrecto. Intelligo q. utrusq actus inrecto constituere. pro lo q. ... potior rao, cur unus, et alius inrecto constituat, q constituit ut q. . pt, ng ut modo dicebam, aliquis saltem constituere det inrecto. ... nquid. e acus constituit illg inrecto: q. p. deus to de facto exteris cuius actus q. ulti constituit e dem in recto. [illegible] ... dicimus hanc p. dicutinam ee. voatq. rdatq. ... ... dictionis dubitu. ingrata. //

Neque potenti-
ga-

negari. S. Aug.us in dicatis hanc dq, qe dixit p. des-
tr ee p.ticā, et p. paraē, id e: voatis vradica le Beneficiorum
qe. qr titile liurantis g eq qd liurantie: que voatas
vradicalis Beneficiorum e fralis voatas glā, vi cuius
detrāti deus ad voatis aucxorū, ut alibi exponētur. cū q. di-
cit, p. deste ee utrūq qd actū, indicat apertē q. utrūq stituit im-
to, q. Fesidto dei, deq in recto stituit. dem vero dicimus, albiq
subiectū albedinis, n albedinē, q. mis exutroq stituatur.

obiicies. corpo. q. in re. pona-
tur scia in recto, et voatis in obliquo, nam in re p. deste, q. ydē
facto dati, q. ponunt in re oia stitutiua illius: g. n. s. h. stitu
neq. p. deste. Qutrū dī actū in recto. pt, q. si p. utrūq qd stituerent
in recto n daret tri in re p. aes. eō, si poneretur in re unū
actū in recto, et alter in obliquo.

Prius q. arg.m dim diluam obseruet dico. Ly
eodē discursu pmo, voatis in recto stituere, scia aut in ob-
liquo. Qz, eodē arg.o cuinci, neq. numerū binariū, aut ter-
nariū, neq. opositū subiectale stituī poni suas p.tes in rec-
to, q.d apud oes e pluso falsum. in rē dico, q. in eo casu n
daretur p. deste, q. uti darenti eius oia stituentiua, q.a sola
darenti eo mo quo sunt stitutiua, scz in recto. altera obiec-
tio enodatur cap. 7.

Altera obiectio enodatur. cap. = 7. =

Vetkous si instruitur arg.o q. ratione q. p. deste ē intellectio, intellectio
dicit spālē actū voatis q. in q. intelligēdo p. deste dicit spālē actū voa-
tis g. p. destū, siue talis actus pcedat siue subsequatur admittā-
tur q. stituitur p. deste ex illa duntaxat voatē generali q. eri-
g. q. cuiq. decedentis in q. voa. utraq. cōa pt. mai pr. q. nihilum-
ga-

113

gamus in sacra scriptura, quam pro dictis electio est, matthaei 20. multi sunt vocati, pauci vero electi. Ioannis 15. ego elegi vos de mundo: ad ephesios 1. sicut elegit nos in ipso ante mundi constitutionem, et. aliquando etiam et, quod est com. s. thom. In hac quaestione frequenter pro dictis electionis vocant, item, earum pro dictis electe ... ex quo nimis praecedentis discursus, quam videri quis elligere potius hoc, quam illud, mihi spatium aliquod vocatur, licet quod hoc, utrumque illud.

Confirmatur. D. afirmant, pro dictis adgia, fra. libere loquendo electe, quod pro dictis constituunt in efficaci voluntate quaestio, que, si ante cedat, si subsequa tradi merita: eius pro dicta voluntas omnis constitutione; que ... quod pro dictos veritati, sit aperte, quod talis voluntas fra. libere sit electio. nos ... pro dictis voluntatis ante ... libere eius ... sanguinis, alii ... tenemur.

Absolute ergo ... pro ... electio fra. libere dicatur ... nullis ... omissis, que longitudine ... scripturae ... statuo. electio est liberum amor huius obiecti ... ... alterius ... confirmatur ... autem ... amor, ... elligere proprium est voluntatis ... tendentis ... quam proprie ... elligere, ... multis ... in obiectis ... quod ... est huius potius, quam alterius obiecti, quam proprium electionis amare hoc obiectum, et illud respuere. Unde ... ut utrumque ... pro ... quam secus ... electio fra. ... ad ... maioris ... hoc obiectum, et non illud ... obiecta ... quam ... electio posit est ... media.

... electionis amare hoc obiectum, et illud respuere ... est positive, ... negative, quam si voluntas ... unico actu ... posit amare hoc obiectum, et illud ... ad electionem ... quam pro ... duo ... obiectis, quorum quodlibet potest amare, tendat in hoc, et se suspendat ab amore ... illud.

Hinc 1o notes effectum in rationabilis consilii per
(?), et accedere demum, v.g. per hoc, quod videtur amor talis
obiecti, quod tale obiectum intus proponatur, eodem quod, quod ipse
ipsi, quod denominatur electio liberum respiciatur: haec autem omnia illi
per accidens ad illum actum, quod eius esse conveniat esse amorem
illius obiecti ex quo conversatur.

Hinc ad argumentum propositum Rdi. Dis. quoad maiorem, si per desuper
sit electio, nego maiorem. illative reddo maiorem, et hoc
sensu intendunt sancti pp. et ex sacra pag. conveni-
tur quod per desuper fieri electio per desuper ante praedestinationem, quia
fieri non affert actum aliquem vocationis quod per desuper, quod illi
ideo, quod non per desuper. Unde licet praedestinati vere dicantur, electi
sint adeo electi, ut modo dicant, aliter quod desuper electi
electi, nam ut per desuper perficerentur ex praedestinationis illi seu totum
desiderium, quodcumque vult conferre cuique decedenti in gratia.

Et cum instat, quod per desuper sit illative electio quod
infert illum, ut sic ostendo. Nam exeo, quod Deus aliquem per desuper
oportet colligi medius haec vocationis et conferendi media quod cum ipso
in gratia decessurum, et consequuturum gloriam: Deus tunc tamen minorem quod ma-
iorem, et non sit per desuper haec: quod per desuper infert electum, et non illius
diabolice per desuper electum vocationis potest quod huic, et non alteri tamen
maiore fieri illum eligere maiorem, et mirum quod praeclari discursus consti-
tuant ex dictis in hac ipsa quaestione.

Et hanc doctrinam aperte tradit S. Tho. in hac quaestione 23.
per desuper art. 4. ubi sic ait: Rationem dicendo quod per desuper secundum rationem
quod supponit electionem, et electio dilectionem. Asserit quod Deo licet per
tum per supponere electionem, et electionem per supponere dilectionem, in
utroque intrinsece ex parte intra causalia, quod cum per desuper similit-
atriculo per sequi vitiorum, et huiusmodi scia ex suppositione me-
rita, Ad principalia autem per desuper constat, sic aperte d.

desto supp̄at ellectus p̄destī an p̄destō. Deinde, cum ellectio s̄eoriat ex voate generali cferendi glā, et hec voãtos, ut ostē, quos bonos, tā excellens omībus amat sit dillectio, sequr̄, q̄ ellectio p̄supp̄at dillectus //

// q̄d si q̄ t̄is dil-

ttere dicas inefacē voate glē, que merita p̄cedat, aperte diuo thomē repugnas; q̄ talis voatus etiā an p̄supp̄it, d. p̄ supponr̄ adellectus. q̄ p̄destō, distitatiuelus mīi voate, n̄ p̄ suppet ellectus p̄ d. thomam, d. adeo p̄supponiti. Ulterior explāo doctrinę p̄cedentis. c. 8.

Ulterior explāo doctrinę p̄cedentis.

Caput. 8um.

// Ut ea, que p̄cedenti capte diximus cc.a ellectus p̄destorū dilluei diu apparea, aliqua breuiter notāri det. //

// 1. s̄upō. sic considere mus deus vocare p̄destū sit auxilis, qq p̄cise s̄datū ē p̄ vitlus obiturus ingrā, et c̄sequuturus glā, ad hunc finē s̄ig̃ p̄destū ellectus adglā. hac̄, q̄ hunc hoē ad glā ellig̃s dicit ualitē, q̄ hic elligatur, et alii n̄ elligantur, siue, q̄ hiū, et n̄ aliis voluntatis auxilii cgruis. q̄ n̄ intellig̃r ellectus ex eo p̄ ssē cgruis auxiliis vocatus, nisi ulterius addat, q̄ alii n̄ ita vocentur. unde s̄iltante cgrua vocatē stllis, ceteri hoēs etiā cgruē vocarentur, neutri q̄ dicerentur tellectus, d. dillectus. //

// ex hoc tn̄ stat, ut cgrua dei voatus, qua defacto p̄destus vocatur ad glā sit ellectio n̄ q̄ ex se ipsa p̄ ssē, d. ex eo ulterius, q̄ auxiū cgruū cuiq̄ n̄ p̄ desto negatur.

Patet, nā actus ille voā n̄ē ellectio p̄ q̄ sp̄ale beneficiū aliqo recetū, q̄ aliis negatur, qq etiā facile cederi posset: at voatus dā dat oībus, q̄ p̄ destantur auxa cgrua, cgruūtho-

siii

alii; alii vero negat, qui possent recedi. talisque vocatus est electio, hoc
praedestinatorum, ante praedestinationem non existere praeter, in sensu positivo, dum
taxat, quod afert, dicitur veritas etiam, quae non extenditur ad ani
mi autem data conferenda ceteris, quae illi praedesti. //

§ 2. est notandum destinationem nostrae praedesti-
nationis existentis de facto non esse, quae inferat electum, qua talem
est, quae inferat actus illius, quae denominat electio. probatur. electio
est, ut tantum ad gloriam, constituitur per hoc, quod beneficium vocationis congruae
praedestinato confertur, aliis negetur, dum non regressu ad nostram praedestinationem, ut be-
neficium vocationis congruae praedestinato confertur aliis negetur. quae non regressu
ad nostram praedestinationem electio ad gloriam sit ut talis, ut ostenditur ex nostra praedes-
tinatione non infertur electio ad gloriam sit ut talis. minor probatur, quia deus pro-
pter aequalem nostram praedestinationem esset, ea ratione, qua de facto praedestinavit,
quia unicuique contulisset deus vocationem congruam, qua perveniret, et ageret, in
gratiaque decideret. alioqui praedestinatio uniuscuiusque hominis penderet a sua
provisione, ut praedestinatio alterius, quod est plusquam falsum. //

confirmatur, et explicatur hoc amplius;
etenim si deus crearet omnes homines possibiles, et ex voluntate conditionata
conferret illis omnibus auxilia congrua praedestinavit illos, ea omnino ratione qua
ad facto nostram gloriam praedestinat aliquos, at in eo casu non daretur
electio ad gloriam, itaque nullus excipieretur ab eius decreto,
ergo praedestinatio qua de facto datur non petit praecise infert electum ad
gloriam sit ut talem. totus discursus patet. neque potest negari, deus
omnibus hominibus, quod et omnibus creaturis rationalibus possibilibus posse sub conferre
re auxilia congrua existente conditionata gratia, quae nulla repugnantia
in hoc repugnat. //

§ nostra praedestinatio petat, et inferat actus illius, quae de
facto subiit tenorem electionis, quae 2a pars a nobis statuta fa-
cile probatur, quia talis actus est vocatus dandi conferens auxilia congrua. quod hic
vocatus exigat nostrae praedestinationis, ut ostensum est supra q. 11. hinc,
quod licet a bene vere sint omnes homines, qui de facto praedestinantur electos esse,
sin-

tri talhyē, q̃d fi, ut p̃dest̃i sin ellecti, quasi istius ipse p̃destinatis includat petat, vel inferat ellectus, ut sic ille talis.

// 3º e notandum p̃ellectis esse, ut tales discriminari a quolibet n̄ p̃desto. Ratio e, n̄q̃ ellectio tantum tr adeo p̃destus, et ad nullus n̄ p̃destus transit. imo quatenus q̄ constituti in ratione ellectionis, q̃ se q̃ omnes p̃destus versari, et ad nullum n̄ p̃destum extendi. ḡ p̃ellectus dum, ut tale discriminati ex p̃ destin̄ conuat p̃destus a quolibet n̄ p̃desto. et, n̄q̃ p̃ud discriminati hoc sub tunc articulo, q̃ e in hoc est n̄ in illo. ig sup. cap. 3. huius q̄ll egimus de hoc discrim. //

// Discri p̃ellectus sunt ut tales, q̃ p actus illum, q̃d nominat ellectio constituenti sim positiuus p̃ se, q̃ a p̃t n̄ intelligi discriminari sufficit p̃destus a n̄ p̃desto. Ratio e, q̃ subiectum hoc ab alio discriminari n̄e aliud, q̃ ab eo differre in aliquo p̃rato: q̃ n̄ intelligi ab alio differre in aliquo prato, q̃ p̃ se habeat tale p̃ratum, nisi ulterius addas, q̃ aliud careat eiusmodi prato. ḡ n̄ intelligi discriminari suffi p̃destus a n̄ p̃desto, p̃ illum positiuus actus, q̃ nominat ellectio, nisi ultra positiuus eius actus, q̃ q̄ p̃destus versatur, intelligamus etiam aliq̃ negatiuus, scilicet q̃ illi actus q̄ n̄ p̃destus n̄ versetur. sic homo differt, et discriminatur ab equo in ratione hominis, n̄ p̃ se, q̃ e homo, q̃ ulterius etiam, q̃ equus n̄e homo. //

// imo hinc aliq̃, q̃d forte mirabueris, deducimus, videlicet hos p̃destus, vel alius prius n̄ differre a iuda n̄ p̃desto, q̃ se p̃destus, q̄ subiit, q̃ ulterius etiam, q̃ iudas p̃destus n̄e, Ratio e eadem. nam varia, sive discrimen duorum in aliquo p̃rato constituitur positiuus, et negatiuus, q̃ se eiusmodi p̃ratum in uno sit, et in altero reperiatur. Sic q̃ eadem ratione hos n̄ differt a Paulo, et ab equo, q̃ ille paulus est et equus e homo, sit prius. Ex in re p̃sentis. Sistante p̃destinatio p̃ri, p̃destina-

vinaretur Iudas, ut potuit non dimitteret, in praedestinatione de quo aiuda. quod non ex propria sua praedestinatione ... de quo aiuda, quod ulterius, quod Iudas praedestinatus ... Disputatio expeditur. cap. 9.

Disputatio expeditur.

cap. 2.

Rogabis an in electione quae supponit intellectum motivum, dispositum, ...
alius specialis, ergo quod ille potius quam alter elligatur? unde ... tantum an talis
electio ... sit electio ex iustitia, vel saltem ex gratuitate; an potius omnino ...
vita sit et ex mera libera libertate dei, quod potuit aeque bene illum omittere, et
alterum elligere, quem ... elligit? ... loquor de ... electo ...
in infantibus, an ... aliquis ... alicuius hominis puri ... specialis aliquando
propter quod iste potius quam alter ad beatitudinem elligeretur.

Dicimus, electum praedestinatum fuisse omnino gratuitum, et ita liberam ...
ut ex parte illorum nihil omnino praecesserit ... elligerentur ipsi potius quam
reprobi. Probatur primo quia cum electio sit voluntas conferendi auxilia gratiae
... praedestinatus ita vivat, ut in gratia decedat, et consequatur gloriam, antecedit
omnia merita praedestinati. ergo nihil praesupponit, quod possit esse ... ratio, causa vel
occasio. ergo est liberalis omnino.

... ad hanc electionem, nihil aliud praecedit quam ...
... bona ... futura ... eiusmodi opera nequeunt movere
deum. ergo nihil praecedit, quod possit movere deum ... talis electio ex mera
liberalitate dei, ... aliqua ... ex parte ... utrasque
... ex parte reprobi ... bona opera ...
... futura ... quam ex parte praedestinati, neque ...
reperitur aliquod motivum dei ad eius electionem ... eius
electio ... suppositum ... etc. quae sunt mala opera ... re-
quirunt movere deum ad supplicium, ita neque bona ... illa
non fuerunt ex parte reprobi causa, ... elligeretur, ita neque ... ex parte
praedestinati possunt esse causa, ... elligatur.

// Qr 3º. q. si inferamus ꝓ dictis ex reprobo in eo signo prius quam elligeret unum, et non alterum, invenimus illos equales, neque ex ꝓ sua habere aliquid, quo dis crimi nentur. quod quamvis potius, quam alter ad beatitudinem elligatur est favor, et liberalitas, ...

[illegible] ... ... in eo signo priori dantur, tam in predestinato quam in reprobo merita, et demerita ... futura, neque deus tunc cognoscit, quod si ... hominis auxiliis docetur, convertetur, et in gratia accedet, secus vero si vocetur aliis auxiliis: ... cognoscit quod ... neque aliud tunc ... hominibus cognoscit. ... neque ... reperiri in predestinato ius, quacumque ... sit, ut elligatur, ... omnino reperiri ... ... veram ... voluntate dei manare, ... ius ... in quo fundetur socius. ... in reprobo ... erit hoc ius, ... ante quam elligatur sit omnino ... reprobo, ... ius ... reperitur in reprobo. quod ... prius ... deus non elligendo reprobus violaret illud ius, et ... faceret iniuria reprobo, iuste ... posset ... conqueri de deo, quod non illud elligisset, quod omnino ... absurda. //

... cur unum, et non alterum ... elligatur, ... sanctis patribus et ... Augustino, quod nullam ... causam huius ... ... ad inscrutabilia ... ... semper ... ... ex parte huius hominis aliqua ... ratio, que ... ex parte alterius facile ... posset. ... hunc hominem, et non alterum elligi ... ... in alio ... ... dati intellecto. //

... Augustinus audiamus ... ... quare hunc trahat, et illum non trahat, nolli ... iudicare, si non vis errare. et lib. de ... ꝓ ... cap. ... ... curautem illum potius quam illum liberet inscrutabilia ... iudicia eius, et cap. ... quare aliis ... ... ut ex ... vitis

vite periculo, desistit ut auferantur a sanctis justi Domine ad justitiam cadere
ut in eis de periculis vita producitur timentes? quis cognovit
domini in earum cogitatione sperant electi pp. Gregor. lib. 29
moralium, cap. 15. ait. nemo scrutari appetat, cur cum a supra
pellitur alius elligatur, vel, cur cum alius elligitur, alius repellatur
multo plures alios facile videndos apud p. mont. disp. 9 de
predest. in his testimoniis ostendunt sancti pp. nil ex parte elle-
cti reperiri, propter quod iste potius, quam reiectus, sed in p. destinatio elli-
ga tur. unde tota huius ellectionis causa in deum reducunt:
non quod deo suppetat speciale motivum ad hunc potius hominem, quam alterum
elligendum, quia tale motivum certe non sit, sed quia si ultima dei vo. tale
huius discrimen causa. ita predictos pp. intelligo. in nullis sar
tis supra cap. 10.

Nonnullis argutis Respondetur.
Cap. 10.

Sed si haec liberalis, et gratuita ellectio ad gloriam urgent non
nulla argumenta quae verbum oportet diluere.

Primo sit ellectio proprie sumpta quae supponit dis-
paritatem inter omnes circa quas versatur. est enim acceptio boni relicto
malo, vel acceptio melioris relicto minus bono. ergo ellectio ad gloriam p.
supponit disparitatem inter ellectos, et reiectos: at haec disparitas est
necessario innata, namque omnes sunt eiusdem speciei, non ergo consistit in alio
nisi in alio scilicet promptus meriti, vel motivi ad ellectionem.

Respondetur. mortia disp. 1. sec. 9 vel ellectio creata
o creatis bonitate diligit quae discriminis, dat, sed ellectio ille
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] electio [illegible] alteram [illegible] credita verificati [illegible] utraque vite [illegible] creatam [illegible]

[illegible] ecclesia [illegible]

[illegible] electio [illegible]

[illegible] eligere [illegible]

[illegible] merito [illegible] ad illam [illegible] mercenarius [illegible] solvunt [illegible] ad illam [illegible]

g.° [illegible] //

Hoc [illegible] explicatur amplius. Nam 1.ª virtus voluntatis [illegible] [illegible], ut [illegible] quod dicatur [illegible] mercedem [illegible] illud. Si pecuniam dederim [illegible] mercenarius laborem ex [illegible], [illegible] solvam stipendium promissum. Pedro pecunias [illegible] [illegible] multo [illegible]. quilibet [illegible] ex [illegible] dictis [illegible] [illegible] ferat [illegible] nobilium, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], pertinet ad iustitiam. [illegible] quilibet ex [illegible] [illegible] liberalitas, [illegible] gratitudo, [illegible] pertinet ad iustitiam. [illegible], nam [illegible] vocatus ferentur [illegible] [illegible], [illegible] pertinet ad hanc virtutem, alia pertinere [illegible] ad [illegible] vitia. //

// [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] esse actum iustitiae [illegible] [illegible] actus exigentia, [illegible] [illegible] ex obligatione iustitiae, [illegible] [illegible] [illegible] peccaret [illegible] iustitiam. 2.º vocatur actus exigentia [illegible] [illegible] nobilem [illegible] [illegible] virtutis, [illegible] honestate, [illegible] [illegible] obligatione, [illegible] in alia qualibet virtute [illegible], nam actus [illegible] esse ex charitate, [illegible] quod producatur ex obligatione [illegible] charitatis, [illegible] quod feratur in honestatem illius, [illegible] [illegible] [illegible] obligatione, neque [illegible] [illegible] [illegible] charitatem [illegible] obligamur ad illam. //

// Hoc posito [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] exigentia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] obligatione iustitiae, [illegible] quod [illegible] in [illegible] [illegible] propria iustitiae, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] adiustitiam, [illegible] neque feratur in nobilium iustitiae, neque [illegible] [illegible] [illegible] obligatione. //

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

g.°

quod hoc obligatio debita sit, sed supplitum, quam al-
terum homini; quod talis electio simpliciter liberalis,
et gratuita. Cui suffragatur, et ad exprimendum itatem
[illegible] eam exiguitatem, quod [illegible] honestate pro-
prie iustitiae, [illegible] illam [illegible]
[illegible], illam [illegible] iustitiae, [illegible] aliqua obligatio
[illegible] potuerat esse in nullo [illegible]

An praedestinatio sit ad vitae gratiam gloriae

Quaestio 22a

Placita Doctorum

Caput 1um

Duo supponenda sunt: 1um [illegible] sequitur
[illegible] esse [illegible] ante [illegible] ex q. 1. cap. 2. et
ex q. 3. capite 1. citat.

2um [illegible]

[illegible] praedestinatorum [illegible] qualem esse pro
meritorum [illegible]
[illegible] Plures [illegible]
[illegible] alios quibus cum [illegible]
[illegible] alios [illegible]
qui, qui qui qui qui qui qui qui
bus bus bus bus bus bus bus bus
cum cum cum cum cum cum cum
superat superat superat superat superat.
[illegible] utrumque [illegible]

oes

oes, et singulos gradus illius, ita q. Deus petrus illos
gradus dicatur ad eo, ut eos ad adoe. glam q. defacto habet
singulos gradus illius.

Supponendo 1o ... 2a docet p. destinari tam ...
... gloriae, ...
... ...
merita, ... mentis ...
ut dicunt ... ... cognoscimus
... ...
sufficiens ... assignat, ...
ciaus g. a. ... gradus ... ...
... ...

2a q. ... ... defendit p. destinari ad oes gradus
gl. ... ... lib. 1. de p. dest. cap. 10. ... de lugo
tomo. 1. int. ... lib. 1. disp. ... n. 11. ... tom. 1. in 1.
p. disp. ... lib. ... 2. n. 31. et sequentibus. ... ...
destinat ... ... eodem modo ...
... ...

... ... effacia ... ...
... ... dicunt, ideo p. dest.
ad oes gradus gl. ... ... ad ...
... ... merita ... ...
... ... deus ... ...
... ...
... ...
... ...

alii ... ...
... ...
... ... deus ...
... oes gl. gradus, ia ... merita, et aucta. ... ...
... ... deus ... ... gla. q. defacto ...

qđ p. destiny conseqr, et subest de numeris eo. conseqt, ímo, et subalt. altis circumstantijs eorum in bey de facto, nec hec oia p unicy decretu indivisibile intendunt, et inde fit, qđ p. destio ferens ad oes gradus glie, cum hij dd. reciunt etia falso psito, q̃ neqđ talis ordo dati, conseqđ si daretur eet p. destio, ut ostensu supra.

// Deniqđ nimulti tolli p. destio constituunt ex scia condita, gradeus videt, qđ totus erat hec aucta pro ex intensio in efficacij glie, gratiã bene operabit, ingra decedet, et gloriam consequetur: insuper qđ expurificae huiq conditionis, vi delt ex nouate conferenti hec aucta sub illa intentione, cum mi sinceritum ferti ad oes gradus glie, qđ p. destio ferti ad oes gradus glie, primitur, q̃ p illus seus deus in utriusqđ cognit merita, et gra, et glia, cum ulterius qđ merita erant in hac de tanta qntitate, et qđ gra, et glia erit in hac de tanta intensio, que de facto datur: sic n. deus aspat: si din tc hec aucta pro hebit merita in hoc n. et intensio, aut carebit ne detracta portio gre, et glie. eo qđ deus eqđ conditione purificat ellciendo respecta ordinis conferendi pro hec aucta, sequr ex illo simul consto sicut eius qđ glia, cum sub tali detracto gradu, siquum de facto hebt. itetiq infertur gra, et inferuntur meritorum, ut eius, cum sub eo n. et intense detracta, que de facto dati.

// Verq hij dd. electe ad glam cum p. destio confundunt. aliud n. e electio ad gliam, aliud p. destinao. siunctum p fatus nẽ p. destio, electio ad gliam, ut satis proua tu manet, vnde, qđ tale siuntu ferati ad oes gradus glie ni arguit, q. p. destio, cum qđ electio respiciat gliam sm oes eius gradus, eqđ oibus curitie, et exemto facto stat apte, ne illud siunctum ex scia condita, et purificae seris e electio ad gliam p qm oit p. destinu distrimi minatr a quolibet no. desto. cum hoc siunctu e ad oes gradus

glie.

glę: ig. ellu hol ad eũ gradũ glę. mař ex sup.º dic
inq. p. ęcdem hillis ~~hanc pars~~ cap. 2. nra sa. =

Nostra Sententia
Cap. = 2.um

// Ego ꝗꝫ subscribo, q. intr alr iam xplem, et probim, aiẽs plari
solut a RRis ingg mirandusẽ ig. ẽs infair pro ae tr hęc aiq
no res facilima sit, max. ãiña pria videatr p Gran. hic
ẽ 4. thũ 9. dispe. 9. et p mont. disp. 96. sec. 9. 6. et 7. //

// pro ão. diuus pętrus p. destinari nõ ad glã
D. ad gradũ etiã de talĩs glę, quem de facto hẽt. ñe
aliud p. destio, q. ĩrdiq ex p.te dei infert infali a priori, et
inm. glę: tatr ex p.te dei q. inferens infali a priori, et
inm.te eũ gradũ glę, quem de facto hẽt diuus petrus. g. p.
destina hẽ de facto D. p. nõ ad glam, D. ad eũ gradũ illiũ
p. o. mãrę, q. ã de facto deus hẽt voate dãtę cũiq. dandi glã
in eo gradu, quem eius opa. mereantr. ahu ñõe hẽt sup
ahiorib, qua conit opa. diui petri mereri glã in hoc determinato
gradu, q. de facto hatr ali q. indio, q. infert infali a pri-
ri, et inm.te glę diui petri in hoc determinato gradu. sit, q. glã diui petri
in tali gradu in fer tr infali a pri ori, et inm.te ex p. dicta voate, et
sciã, ut euidens ẽ, et in superioribus de monstra uimus //

// Pro: ng ideo p. destinati diuus petrus ad glã, q. glã deducitur ex illo diuino to q. requirit indio: il pro. duũ etiã eadẽ õõ rãe dedu-
citur q. p. destinati etiã ad gradũ. Pro p. terea, q. sicut dicatr illũ gra-
dũ sine p. destinatione sferri, sicut etiam ęferri glã sine p. destinatione, ii. taliter nẽce
naria p. destinatione, ut sferatr glã, cur. n. requirit p. destino pro glã, sin
requiritur pro sferendo gradu. ex q. ex illa glę dedu catr ab õibus
p. destinatio q. ã nõ supp etit alia rão, qua probemus deus p. destinare de
facto, nisi, q. de facto sfert glã, ut in q. 3ª uidimus, sit ut ex gradu
glę

gl'og collato deducenda sit etiā p. dest. to prouillo.

His addo, nequē despoā absoluta posse deus ad glā p. dest. tinare, q. p. destinet ad gra. dus illius, si talis grad. re ipsa operatur. Pro, q. negat dari talis gradus, q. exp. dest. p. cedat aliqd inferius illius in fal. a priori, et in illo. d. eo ipso deus ad illu p. destinat. g. repugnat dari talis gradus, qm deus ad illu p. destinat.

Dixi notanter, si talis gradus re ipsa operatur. q. pot dari glā sine illo gradu. g. pot dari p. dest. to ad glā sine p. dest. adillu gradus. Pro pt, q. si p. dest. tina. tr gradus, q. reip. sa dati. ang curru, q. p. destinatus inferior sit glā: et tri illa sint ineo gradu, quodamus gratus. g. pot dari glā, q. dest. illu gradus; at ex suppo. q. dest., negt si p. destinari, sic p. destinat. glā. — Notou. q. si si posset si p. destinari gradus, q. p. destinat glā, nihilomi tm p. dest. gradus, et p. dest. glā sr disiuncti, q. tendunt in obiecta realr, q. rone dista: gradus n. glē, quodamus gratus inferiorg p. destus superat, e. alr, li rone distus a glā, q. cu illo conuenit. Enodatr obiectio cap. 8.

Cap. 3.um

Enodatr obiectio

Obiicies 1o. Segni ex nra sa, posse hoē ad illius statu p. ueni-re, in quo nullis meritis possit aug ere sua grā, et glā, et statu in quo nulla merita sua possit implendo p. cepta, et hones-te operando: d. hoistatus e fallus. g. Ana. innit. urcar ta, q. toto vitae curriculo capax sit hoē augendi propriā grā, et glē p. me-ritorios actus qq, l. impleat p. cepta, l. honeste operetr, nuqd. dus umq. adhos ulteriores actus grā, l. concursu denegat. — Segr la q. qm, q. sibus media p. dest. detrauit, et p. fixit hoī, certos gr-adus grē, et glē, certe, ut posq. ho peruenit ad tale numerum meri-torum, qq deuerit illu gradus grē, et glē nequeat vlteris progredi.

me-

merendo, utique quod nequeat homo [illegible] operari, siquidem his operibus [illegible] mereretur, et [illegible] meritis acquireret ulteriores gradus gratiae, et gloriae praeter [illegible] assignatos, quod est impossibile.

Nota, hoc argumentum in [illegible] sententia [illegible] qua [illegible] versamur ab omnibus [illegible], Nam merita praedestinati, quae [illegible] vitae [illegible] sunt incerta, ut determinata mensura subilla quod cognoscitur a Deo. igitur rogo, [illegible] potest homo pervenire ad [illegible] in quo nequeat ultra mereri, [illegible] nullum [illegible]. [illegible] quod mereri potest ultra [illegible] illam, quam supponimus [illegible] in tota sua vita, quod est impossibile. praeterea si mereri potest ultra mensuram illorum meritorum, quae cognoscuntur a Deo, dicam etiam posse mereri novos gradus praeter illi destinatos ex [illegible] praedestinatione, quod [illegible] in hoc 2o [illegible] in 1o.

Deinde Nota, quod argumentum procedere videtur [illegible] pluribus [illegible] quam sane non admittimus, ut [illegible] dictis [illegible] in Deo voluntate efficaci gloriae praecedente absoluta merita, [illegible] praesupposita, vicinis [illegible] Deus cuique praedestinato certos gloriae gradus, [illegible] vita determinata subhis, et non aliis auxiliis ac circumstantiis efficienda.

[illegible] in hoc [illegible] praedestinatus, subhis auxiliis a Deo toto suae vitae tempore dispensatis poterit plus operari, et mereri, cum fere nullus sit [illegible] inspirationibus [illegible] potest; adhuc ex suppositione quod Deus viderit efficiturum hunc [illegible] plura merita, non potest meritis crescere, [illegible] est, quae Deus media sua efficaci voluntate intendit, [illegible] a Deo post [illegible] quam cognovit subhis auxiliis, quae re ipsa dispensat, efficienda plura merita [illegible]. Deinde [illegible] ad statum in quo [illegible] augeat suae gratiae, et gloriae, [illegible] ad statum in quo [illegible] augere nequeat.

[illegible] facilius ad hunc [illegible] ex [illegible] voluntatis intendentis, et [illegible] gloriae [illegible] [illegible] determinatos gradus [illegible]

po-

potius iure vindicare ad hos, vel ad illos; voluntate se determinavit eos fore gradus, quos sui operibus promererentur. Unde voluntas Dei non exigit a destinatis ultra non merendum. atque stante praedicta voluntate Deus cognoscit futura haec, et non alia merita, sit, ut ex utroque simul resultet gradus quos praedestinatus recipere habebit, non quia plures acquirere non potuerit, sed quia noluit, et ex suppositione quod noluerit, qui non posset ipse habere talibus gradus.

Ex praedictis explicatur scientia visionis. Etenim ex suppositione quod Deus videat haec eliciturus haec, et non plura, vel pauciora merita, nullius, ut haec et alia fiant, ergo ex suppositione quod repugnat cognitae a Deo necessario esse eius hoc vero stat, quod plurit plura merita habere, et quod gloriam augere. Deponit ergo praedestinationis exhaustam, et quod depon. ex illa, detrahit gloriae gradus. Unde scientia visionis inconsequenter efficiat additatus in quoscumque ultra mereri, sic nec praedestinatio. Et scientia supponit hos non meritis uti, quia potest ipsa praedestinatio.

Aliud Argumentum

Cap. 4

Obiiciens deinde. Si Deus praedestinaret Petrum ad illum gradum, in quo recipit ita sequuturum esse gloria, praedeterminaret omnia opera meritoria, quae exercuit. tunc ita, quod haec talis. ergo et talis, vel contra, quia meritis suis operibus consequuturus est illum gradum gloriae, neque consequeretur alias. intelligitur quod talis praefinitio liberum evertit. Ideo argumentum contra pro quolibet praedestinato.

Respondeo hoc argumentum pati manifestam instantiam quia si praedestinatio gradu, praefiniri debent opera, praedestinans gloria, intellexerit, ut etiam opera praefinientis, quod nimirum pendet ab operibus consequutio gloriae, quod gradus, alioquin non erit libera hos consequutio gloriae; praeterea quod sit hoc, ut hoc consequatur gloriam non latine acquisitio eius a illa, porro in Baptismo recepto, Deus opus eius futuri hoc eius impletione praeceptorum, et aliis bonis operibus. igitur utrobique, nullibi libertatem evertet haec praefinitio.

Quia unde sic praedestinatio gradus praefinienda sit opera, quomodo assistens obtinuit gradus, praedicta gloria praefiniendus erit Baptismus, quia mediante illo consequitur praedestinatus gloriam, liberum non repugnat.

q. ista primum quod tempore Baptismus conferri a ministro existenti in isthac peccato, et sic peccato committente in eius administratione; D. Deus neque efficacit, imo neque intendere, l. pro finire peccatum. q. ...

Respondeo quod nego maiorem quia bene stat quod predestinari quod opera praeveniant, ut ostensum est supra; quod bene stabit quod deus predestinaverit quod opera praeveniant, cum eadem sit utrius ratio praeveniantis in quantum efficacit, de qua praefinite loquor ..., quod certum incessu salte praefinire. Neque praefinitum esse nego, quod destruit libertatem quod ob alia fuerit, quae supra in quaestione 14. cap. 8. ... modo ... media predestinationis, et gloriae. //

// Instas praedestinatio ... efficaci gloriae ... ut procedit ad merita: ... ... vocatus efficax gradus, et vocatus efficax ... illius gloriae ... Baptismus acquisitae, non dat in Deum ... ad gradus ... gloriae praemium, quod talis vocatio ... ante, et inferens opera ... acquirentur gradus everteret operum libertatem. //

// Respondeo nego maiorem, ... satis ex supra dictis constat. ... conferendi gradus everteret libertatem operis, quo gradus acquiritur, vocatus etiam conferendi portionem illius, quae ... Baptismo, tolleret libertatem illius actionis, qua minister confert Baptismum, et in ... vocatus ... criminis esset, quod vocatus ... gradus eriperet libertatem a praedestinato, vocatus autem gloriae non eriperet, nisi a ministro Baptismi. //

// D. addo; quod ... vocatus etiam a praedestinato libertatem eriperet. Ratione, quod si Deus vult efficacit conferre gloriam Baptismo ..., ... ut ipse praedestinatus ... ibi ... Unde tenetur ad observantiam praecepta, quorum violatio ... gratia. Neque illorum observatio libera erit, quod ... infertur ex ante decreto, quo ... efficacit illam gloriae portionem ... Baptismo ... Evertit ergo libertatem decretum efficax gloriae, si ... libertatem evertere ... decretum, ... adgradus. Duplex difficultas cap. 5.

Caput 5. duplex difficultas.

// 1ª sit. an deus ita possit limitare potest adeo, ut ad gradus illius, ut collatio gratiae sit necessario praedesto naturalis, gradus vero liber — affirmative vero, et probatur, nam supposita voluntate, qua de facto Deus habet conferendi gloriam cuique Decedenti in gratia post deus conferunt decernere gratiam infundere puero sine interventu causae creatae, et potest quam ad rationes usus pervenit, in primo tempore in illo eiusque legibus talibus, quae gratiae sit augmentum dependat, et ita aucta conferat per propria liberate possit mereri, et augere gratiam: Deinde in eo casu gloria et quaestio esset naturalis praedesto, et gradus esset liber. Quae non repugnat, ut justa gloria sit naturalis, gradus vero liber. totus discursus patet. //

// Ad in Primis casus esset possibile nimium repugnare.

Deinde consequenter gratiae quo solus deus infusus, naturalis esset, nam ea gloria summo sit de creto comitante natura gratia: Deinde infusio, et remedio gratiae esset praedesto naturalis. quae naturalis sit esset gloria — terminus gradus gloriae liberi essent, qui obtinere entitate mediis operibus illicitis cum libertate. //

// Ex hoc alioquin theologi Doctrina. quae Christo Domino fuit ante naturalis gloria. gradus autem fuerunt omnino liberi, quae nulla est implicatio, quod gloria sit naturalis, gradus vero liber. respondet. aliquis quam Christo Domino debita fuit ratione unionis Beatissima Visio. Unde, sicut unio fuit necessario naturalis, sic, et visio. Deinde plura opera Christus libere fecit, quae acquisivit plures gradus gloriae, nam ultima opera ex praecepto debita in quo forte libertatis non admittentes, alia fecit ex consilio, quae potuit omittere sine culpa.

// 2ª Dificultas. Andeus possit necessitare motum ad gloriam quae adeus gradus motum necessitet? affirmative respondendum est, quia nos quamvis prout iustificatus pervenit adversus, accipere potest a Deo auxilia quae moveant necessitent ad non graviter peccandum, et ita ad non amittendam gratiam: adeo etiam compensantur motum ad gloriam et gratiam retentam; quia potest Deus necessitare motum ad gloriam varius ad alia opera quae sine peccato possunt mitti, vel omittere

teneretur Deus auxiliu conferre, quo liberi mortaliter relinquant, et subeat tio qui honeste operari novos per gradus gratiae, et gloriae promereri. Non repugnat Deum necessitare morali ad gloriam, et non eius gradus.

Adverte, quod licet homo si esset necessitatus morali ad gloriam, ex eo quod recipiat auxilium morali necessitantia, quia quod instat praeceptum grave, nihil ominus id absolute non est, quia licet subaudiri Christo cum peccaverit, et amiserit gratiam, adhuc potest a Deo necessitari moraliter ut illud gratiae, et eius ad gloriam recuperet, et rei ipsa recuperare potest, ad quod tunc morali necessitabitur adeundam gloriam, licet et adrecuperandam gratiam qua morali necessitetur ad gloriam, quod oppositum est, utique quo ipso quod instat praeceptum grave recipiat auxilium morali necessitantia.

Dices alii esset si actus esset ultimus, et praeceptum quod tunc, ut praedestinatus ex morali necessitate conseruaret gloriam, deberet necessitari morali ad non peccandum, loquor de peccato gravi. Ratio, quia si tunc esset morali liber ad peccandum esset etiam morali liber ad amittendam gratiam, et non obtinendam gloriam. At quando actus non est ultimus, licet praeceptum grave sit, efficit potius morali libertate, quod homo timeat morali ad gloriam, quia si forte peccaret omittendo talem actum, posset necessitari postea morali ad poenitentiam, qua recuperaret gratiam, et obtineret gloriam. An, et quomodo praedestinatus sit certa quaestio 23. praedestinatio certissima est. cap. 1.

An, et quomodo praedestinatio sit certa?

Quaestio 23.

Praedestinatio certissima est. Caput 1.

Duplex intelligi potest, quod praedestinatio sit certa, 1.º 2.º in re, in cognitione. — Hic quaerimus hic an praedestinatio sit certa in cognitione, quia aut cognitione increata, aut creata. Si de increata non est dubium, quin ita sit praedestinatio certa, quoniam Deus evidenter, et certo cognoscit se habere praedestinationem. Si vero loquamur de cognitione creata, non potest dubitari, quod etiam in illa sit certa praedestinatio formaliter, quoniam ex ea, ut nobis certitudo constat, in eius propter dictis reperiri, ut quaestione 3. huius tractatus, cap. ...

docui. notanter dixi secundum spem, quia exclusa peculiari reuelatione, neque nobis certo constare de praedestinatione cuiusque in nomine dei uel duo, quia nullus potest esse certus de sua, et alterius praedestinatione in particulari.

loquimur ergo de certitudine praedestinationis in esse rei, cum infallibile sit hominem gloriam aliquando consequendam eo ipso, quod ab aeterno praedestinatus sit, quamvis oppositum accidere possit ex eius depotentia absoluta. et in hoc sensu dicimus praedestinationem esse certam. et communis haec resolutio, sed exprimitur prius ita probo. praedestinatio consistit in eo coniuncto, quod resultat ex volunte consulta conferendi gloriam cui sunt decedenti in gratia, et explicita visionis de decessu in gratia: sed hoc coniunctum infert infallibiliter gloriam; ergo praedestinatio infert infallibiliter gloriam et ideo est certa.

Ex hac ratione facile colliges. Primo praedestinationem esse certam ratione omnium, quae sequuntur beatitudinem, et quae sunt eximie electi, sicut sunt. Ratio est, quia ratione omnium habet deus praedestinationem ex illo coniuncto constatum, ut supra diximus. 2° est, praedestinationem esse ipsa humana frater ceterorum beneficiorum principio, nam emineri dicatur ab alia. Ratio est: neque haec certitudo consistit in connexione cum gloria, sed coniunctum illud, in quo praedestinatio consistit habet ex se ipso connexionem cum gloria. ergo habet certitudinem ex se ipso.

Dices. si praedestinatio certitudinem haberet, ergo inferat gloriam, erit falsa haec propositio: praedestinatus potest non saluari; sed est, ergo etc. Respondeo eam propositionem intelligi posse in sensu diuiso, et in sensu composito. in sensu diuiso est uera, quae sic explicatur: ille homo, qui praedestinatus est potest non saluari, si non sit praedestinatus. in quo sensu veritatem habet haec propositio: qui currit potest non moueri, quia sic potest non currere, et cessante cursu potest non moueri. in sensu vero composito falsa est, quia reddit hunc sensum, praedestinationi iungere posse non saluari cum praedestinatione, quod falsum est. sicut est falsum dicere in sensu composito, qui currit potest non moueri.

Dubitatur etiam de certitudine numeri praedestinatorum; tamen fratres dicunt maxime esse certum ex vi praedestinationis. Ratio, nam utrique numerus dicitur infallibiliter ex vi praedestinationis, cum bene. sic ergo: deus praedestinat mille homines, nec plures, nec pauciores; ergo numerus ille constat, nec minus sequitur gloria. et deus praedestinat hos et non alios. ergo hi et non alii,

com-

coentr glā · valet · n · ā p̄destīe ad glā, etiam p̄destīe ad erga-
tionem glē. //

Notantur aliqua

cap. 2um

// 1º notandum ante sciā visionis, quandum cognīt hoc reipsa consequutam glā, dari certitudinē p̄destinaīs, Ratio ē aperta: nā ante talē sciā datur illud cōiunctum ex conte cōdata, et absta sciā visionis; q. eo ipso datur p̄destīe, et eius certitudo; ergo ante sciā visionis de consequute glā datur certitudo p̄destinaīs. Dico ante sciā visionis de consequute glē, nō de obitu in grā, nā sciā visionis de obitu in grā cōstituit fr̄ p̄destē. unde sic supponit p̄destē, itanu eius certitudē //

2º Notandum ante sciā visionis de obitu in grā dari certitudinē gloriæ, nō certitudinē p̄destinationis. Ratio 1ª p. istīe, nā ante p̄dictā sciā datur aliquid in deo, q̄d glā ipsa infallibiliter infert, et quod p̄destinatum discriminat a quolibet nō p̄destinato, scilicet, cōiunctum ex sciā cōdata, et purificatæ [illegible] visionis, ut supra satis aperte monstravimus in quæstione 21 · cap.º tertio · ergo ante scientiam visionis de obitu in grā datur in deo certitudo glē. //

// Ratio 2ª 2a p. istīe, q. tale cōiunctum nō ē p̄destīo, ut sæpe inculcavimus, co q. in tm̄ nō inferat glā q. eius certitudo nō ē propria p̄destinaīs. īmo talis certitudo requiret, ut p̄destīo sit certa. p̄terea mītis prillis q. sciā media nō reqr ad p̄destē, et sic neq ad eius certitudē, quæ si et stali includr īmpsa mut p̄destīo. q. illa certitudo glē, quæ datur ante sciā visionis de obitu in grā cōstituitur stali ex sciā media; ergo ea certitudo nō regr, ut p̄destīo sit certa. //

// De hac autē certitudine glē, quæ provenit ex sciā media, l. cōdata, necnō, et ex purificatē sciæ, iudico

iudicio loquens ss. PP. dicto sepius inculcant ex vi dispositionis, ordinis, et electionis, qua Deus exercet quod praedestinatos esse certum et infallibile, quod contra gloriam: quia videntur loqui de certitudine, quae procedat ex scientia visionis, vel illa qua Deus cognoscit gloriam collatam, sive beatus ingreditur — et licet haec certitudo proprie insit praedestinationi ad hunc illius comitatam, et obhanc forte cum aliqui dicunt praedestinatos esse certos ex vi huius dispositionis.

3o. Notandum ex voluntate Dei per se videtur certitudinem, et infallibilitatem gloriae, etiam quia Nec a priori videtur certitudinem praedestinationis. Ratio, quia nulla voluntas de facto reperitur in Deo, quae ratione sui per se gloriam inferat, quia nulla reperitur, quae ratione sui per se redderat infallibilem gloriam. Contra potest, an sit, quia talis voluntas, licet qua Deus immediate gloriam intendit, licet quam confert cum gratia. Voluntas, qua gloriam intendit est conditionata, neque ultra illam admittimus aliam, quae praecedat, sed subsequatur ad merita. Voluntas autem, qua Deus confert auxilia, licet sit efficax virtute auxiliorum, nihil est efficax virtute operum, licet gloriae, quia cum eorum negatione nunquam potest, licet ipsa mereatur auxilia possit.

Hinc est, ut ex dispositione mediorum, qualis dispositio, divinus taxat involvit actum voluntatis non reddat, ut aliquis placeat infallibilis, et certa consequutio gloriae. Notarium vero quia licet ex actione voluntatis divinae mente media non redderet mentem certam consequutionem gloriae potest tamen reddi certa moraliter, quia potest divina mente Deus auxilia, ita vehementer inclinantia voluntatem ad operandum, ut vix nimine magnitudine resistere possit: at tunc erit moraliter certa operatio, et consequutio gloriae. Ex his infertur non loquimur de certitudine nostra, de mente quaeque ratione coherat de praedestinationis certitudo cum indifferentia voluntatis creatae? q. 24. DD. placita cap. 1.

Quaeritur quae ratione cohereat de praedestinationis certitudo cum indifferentia voluntatis creatae?

Q. 24.

DD. — Placita. cap. 1.

v. ex q° p.cedenti constat ita ter... ei Deo p. deus ... ut interat me
ssa nece... ita te glia, et cetera opera supernalia p. destinati, num
et obitus ingra. — Constat etiam abunde, tex. Da. fide supe-
rae nali, p. destinatus eliciere cum libertate opera supernalia, ac
conseq. glia. Atque libertas cum indifferentia vocationis consistat merito
rrogamus, qua ratione componatur ea p. destinationis certitudo cum
hac indifferentia vocationis ad operandum? Nec p. rrogamus, an utrumque
componatur, certissimum est, sed qua ratione componatur, in quo valde di-
ssidunt DD.

// dic 2° thomistae, q. p. destinati consistit, quia in decreto efficaci
mo voluntatis, et in imperio subito quo libertas indiff. consistant, q. a voluntate
tamen nequeat non operari, et conseq. glia in ... decreti, et imperii p.
... — D. p. destinatus in mona... imperio ... necess.
in ex q° ... constat. — Decretum autem p. movens evertere li-
bertatem, Nec p. sufficere distinctionem illam sensus compositi, et divisi, ea ratione qua
intelligunt thomistae ad illam tuendam, ostendi satis supra in q° 217. (1),

// Deinde non nulli RR. dicunt consistere ... in efficaci
voluntate, quam merita p. cedat, inde libertatem conciliant, q. vi huius vo-
luntatis confert de facto Deus media, et indifferentia, quae nunc p. destinatus opera-
tur, et conseq. glia, ita Deus sit paratus, ut immittat auxilia, et etiam cum operis,
si forte videat hominem cum indifferentibus non operaturum. //

// fator hoc decretum, ut supra dixi, non e-
vertere libertatem, si solo exequatur auxilia indifferentia. nihilominus illa
de facto non dari, ut ex dictis constat, et contra tres RR. falso ... nititur
... et quia sibi ... vi huius decreti de facto conferre ..., posset ali-
quis, attento sic contingeret, conseq. glia per media necessitantia, ... in-
differentia, ... non libere, ... quae plus ... falsum. sequela ...
q. stante illo decreto potest videre Deus hominem non operaturum sub ...
... indifferentibus, et inde tenebitur ad conferenda media ne-
cessitantia, alii vero recurrunt ad scientiam conditionatam, ideo conciliari di-
cunt p. destinatum cum libertate, q. p. destinatio consistit in efficaci decreto, q.

qd. ita antecedat, ut inferat merita, in hominibus exequi media extra sua indria, et sic infallibiliter ex eis unc tum cum scientia conditionata, quatenus eius mi decretum supponit. Fateor esse posse tale decretum, oportet quod servari cum libertate, ut in nº 28. ostendi. nego tamen illud existere de facto, quia nullam vocationem admitto de facto, quae sit efficax quoad gloriam ... admittendi non sit, quia praedestinatio ultimum in- =efficaci vocatione gloriae post merita praevisa, eiusquod sit post merita, ne gl eorum libertatem evertere, neque quod subsequens opus, quod ut sic illud inferat, neque eius libertatem laedere, quia potius inde facile cum ea conciliatur. itaque gl est, quod efficacia huius vocationis subsequentis ... quod sub- sequens opus ... cum libertate, nego tamen, quod ista vocatio de facto detur. Alia sententia proponitur, et reiicitur. cap. 2.

Alia sententia proponitur et reiicitur.

cap. 2um.

Singularis est discursus, quem aliqui recentiores adillis supponunt ... et ... esse vocatione gloriae, quo supposito dicunt, ut salvetur libertas praedestinati, in destante praedestinationis efficacia, sufficit, quod nihil in praedestinato praecedat ... ab opere, quod illa inferat: ita de facto contingit ... ordinantis, quia ... merita praecedit vocationes inefficax gloriae, quae cum meritis, ... meritis post ... vocationes ... auctores, quae illa habet in ... et ... data ... intra ... Dei, ... cum meritis ... cum gloria, ... haec tria collectum ... et ... cum ... data sunt, ... merita, ne quod gloria habeat; ... discursus a ... non fallor, ... falsitatis.

... illud ... ex ... vocationibus, et ... gloria dari ... sine meritis et gloria ... meritis ... cum meritis, et gloriam ... apertis ... Deus ... vocationes inefficaces gloriae, et efficaces auxiliorum quorum ...

ope-

recte operari[?] Dei, ingra[tia] dependet, et conseq[uenter] g[lori]a: at Deus hic
voluntas q[uae] p[ri]us q[uam] p[ri]us recte operabitur, ingra[tia] dependet, et conseq[uenter]
g[lori]a. //

// in hoc autem syll[ogism]o promaeri p[rae]missa de tantum asserit
scientia conditionata · quorum ratione ut duplex illa voluntas, alia conseq[uen]s g[lori]a,
alia conseq[uen]s ad g[ratia]m; utrumque autem e[st] conseq[uen]s merita absolute futura: cuius
p[rae]missas dari [pro]inde quam sine conexione fit aperte coniunctus
quatenus illis voluntatibus, et scientia media non posse dari sine meritis absolu-
te futuris, Neque dicas illud coniunctus ex obiectio eius futuri te conditionata quae
est ipsa [?] creata operatio, inferre merita absolute futura. Quoniam
est, ut in p[rae]dicto syll[ogism]o non asserit promaeri p[rae]missa scientiam conditionatam, sed
obiectum illius, et hoc secluso datur in scientia vis sufficiens, ut suis argumentis alte-
ra p[rae]missa conexionem inferat. //

// urgeo, ut illud coniunctus in sua forma hoc e[st] p[ro]xi-
mo seclusa, quod abiciunt constitutivo futurition conditionata, quae cum sit ab[solu]te
extra Deum, Neque partialiter potest constituere p[rae]dictum, quia adhuc
est intra Deo, D[ico] p[rae]destinatio ratione sui posse inferre merita, et alio
coniunctus illud ratione sua posse inferre merita, et g[lori]a. Ideo discursus mihi certus est. //

// forte[?] dices scientia conditionata sine id quo distinguitur
a futuritione conditionata, non [?] addere, nisi esse eff[ectum] intra Deo, quod
nullo ente creato absolute futuro potest connecti. Unde cum ea du-
plex voluntas non inferat absoluta merita, Neque inferet coniunctus,
ex illis, et conditionata scientia, sine spectata sine id posse, quo distinguitur
a futuritione conditionata. Ut igitur illud coniunctum inferat absoluta me-
rita, necesse est, ut eius claudatur ista futuritio conditionata quae
est ipsa operatio creata futura sub conditione. //

// verum hic igna-
ramur[?] dificultas, de actu libero Dei, quem in p[rae]senti non possumus
expedire, D[ico] supponere; et sane in illis, et a[liis] quae illo-
rum[?], tam multi quod certum constituere, scientia dicitur, ut distinguitur ab absoluta in-

... ire illud, et vōa tz effi cz, ut ꝯdistguir ab obto, cz ille infalli ꝯnecti, ng hoc e ꝓ prïs actus diuinor. — Et ꝯg r dq hos PP. a dhoc ostendo dupli expo. // 1ũ ex scia ꝯdata, q. dicunt ee mediu suffiey, et certu, in quo Deus cognit futuritz ꝯdatg. et ide ex p ille tuntr de scia visio nis rü futuritionis abte. q. scia libera Dei, qua distguir ab obto, ꝯnectitr cu illo, seu ꝯcabta non alio, ꝯ. in seipsis tm videntr a Deo. — 2um ex fau decreto cc. opeuoy, q. euertere liurtz iudicant, eo q. antr inferat q. supponunt decretz ... aliqu rae inferre illg, ... secus nulla cd. liurtz eet dif... q. liurtas n' tz dr exco, q. operao seu ipsa ꝯnectar. — stet ig. paradoxz, et inutilez ee hory PP. discursy. Noster alius aperitr. cap. 3.

Noster alius aperitur.

cap. = 3um

((Sentio, q. dupltz, ideo fa ... ꝯuarias liurte, q. claudit ulatr, et ultra ꝯditr scia visionis de = meritis ꝯnalibz, que subsequir ad ipsa merita. singula ... et probandae. //

// Et in 1is suppono ꝯ. dupltz extentz de facto, ꝯstari so exuoate ꝯdata dandi glq ... ingra ex meritis ꝯnalib, acqsita, et ꝯseruata, sibit adultus, et sine propriis meritis sibit infans, et insuper scia visionis de obitu in gra cu meritis, aut sine illis, ut ex tota hac mata ꝯstat. // // Suppo rursus, hanc scia visionis opte ꝯpori cu liurte meritorg, qz videt, exco, q. illa supponat, q. ob, tet, q. in ea ... ea inferat. — hoc ex mata de scia ꝯstat, ubi ex hoc cap. ꝯcilia... liurtz nrary operu, cu infalibilitate scie vi sionis. et

mo tre or or, nq, ut cūa liurē opere tr aa lum my legi, q eum con-
tibus eqūl bene posset operari, et n opeari, q uit ex deuoe te qua lib.
q effus inferens in fa tr spam operoēm: sit n. Voatus concera tr li-
urē iq uit cu operoe iungere nequeat neqq operols, ita libe-
re opera bi, q uit cu esse exoperoe subsequto nequeat iungere neqq
operoi, q. est exactu liuro subsequatr scia uisionis cum qua n posset,
actus neq iungi, tr adhuc Voatus liurē producitur actus q. illa
subsequitur ad illus, hinc p. dustto illa tr opte cu liurē conuri-
tory, q. eum ncludat essar, etulto cplatr scia uisionis Demen-
tiri, que subseqr ad merita, p. dust. subseqr etiam adipla
me rita; Et si scia simplicita rae cillia tr, nisi, q subseqr, ita
cillia tr p. dustto quā sciam nclu dit.

Notandum tica, quā scia includit, [illegible]
nam, quā Voatus dandi glam includit, n subseqr, p. potius antece-
dit ad merita, cu ex uitalis Voatis operantis [illegible], quoniam [illegible]
merita. Nihilominus adhuc rae scia veruntamen dicere, q. p dustto
cplete n datr, nisi post merita etr q verificatr, q n, nisi post me-
rita dictr prius inferens illa. aliqua notantur. cap. 4.

Aliqua Notantur

cap. 4um

D. romani clarite notes 1um q. scia uisio-
nis de sola infert merita, et deus sy in gra, n tr glas, nisi ulterius adsit
Voatus sdāq glorificandi; Dr, q poluit Deus merita, et obitus in
gra videre, q conferret glam; atn noluit n conferre glq. Si sci. vidit obitus
in gra, et merita, decreuit dare glq eiusq decedenti cu meritis et
gra. P. dust. p. eum ex scia, et Voate viret infertr, ō merita, et obitus
in gra, p. etiq decretus glq: nq 1um infert quā scia includit, 2um
ō quā sciam, et Voatis. Notes 2um d. et glā de du catr infallibiliter
p. dustt adhuc liuera p. dusto, Rao et, q scia uisionis demeritis
et obitu in gra, cq ulto cpletr, cq etiq q. dus co, liurae p. dus tha-

to in aposito bonorum operum, ut Deus hos ingrata. neque mirum est utcumque liberum sit, cui liberum est anima.

Notes 3° quod dictum consilium absolutum ad mittendum. Ratio est, quia licet pueri neque fugerent simpliciter nec a vocante condonata, et scientia visionis de meritis consistere possitis, ad hunc absolute absolutum ad mitti dicit, quia eius nihil coniunctum in Deo reperiatur, et Dextillo de ducantur infallibiliter merita, et gloria. iamque rogo, quare cum illo consilio libertas meritorum? certe non alium dicere potest: quam hoc consilium mittere. quod scientia visionis nihil, quam coniunctum illud absolute complectitur esse merita quod vita.

Ad hanc consilium praecedens tenere possumus. Respondeo, nam, ut in quaestione docui scientia condonata non requirit ad quod deus est, quod in facto Deus sit, consulto, ut, ex vocante condonata esse, et scientia visionis de meritis: etenim si Deus ex notitia simpliciter intelligentiae daret auxilia, quae sufficerent ad operandum, posset homo bene operari, et ingrata recidere, cognitis autem per scientiam visionis a Deo meritis, et non tu ingrata, daret gratiam ex vi vocationis praecedentibus condonatae, neque praedestinatio daret libertatem meritorum, quia scientia visionis non inferret, quod subsequeretur ad illa quia absque scientia media consilium aptum liberum ... praedestinationem et ut in qua, ut ... scientia condonata ... mittendo sit, ut Deus plures vel cognoscat, ad hunc, ut illum per ... operationem, ... vivat, immoretur ... //

... etiam istius scientiae ... quod ... ut praedestinatus a Deo effectum illi aliquo, et non cum ... in libertate. ut hoc electio cum illa libertas sit ... etenim, ut sic ... dicendum, aliquando electio ... aliud ... non ... praedestinatio ex scientia condonata, neque ... illa, ut ex ... ut ... libertate. ... autem ... electio ... quae talis electio consistit in vocante vocandi, quod Deus cognovit vocari ... et cum hoc coniunctum ... in Deo ... consilium ... libertate quod scientia condonata sit ...

cum

cū Deus n̄ cognosceret voleās eē futurum, nisi ex mīa liberte eēt futura, sicq̄ dō mirūē, q̄ operāo liberasit, q̄ā aīs ex quibusdam falsis deducitur liberu. //

// Deus opte stat q̄ aī sit libera, et coeūs nariū, ut pti ūnu tnerti; ex ēē his, rigex actu mihi liberi, qr infatur seqinfalsi, q̄ eo extant, et q̄ extat Deus, aī mei extante l. ñexistente Deo ñ darent actus āme liberē ordo tuis. Neq̄ sīn, q̄ ego l. Deus extat ē mihi liberus. q̄ q̄ mis electio ad glām mihi sit libera, ūnde seqr, q̄ merita, ūg glā mihi sit libera. //

// Rñr q̄ coēns aliunde pot extere sine aīti ucēt mihi liberū, q̄ā aīs liberus sit, et hoc probant ex plā adducta, nā ego possit existere sine actu liberō, q̄ ust actus n̄ possit sine me. q̄ eius ētiā existere pot sine meo actu liberō, n̄ autē actus sine Deo, q̄ tōe coēns n̄ datū, eō eq̄ dari pot sine aīō, iūncē mihi libere coēns hoc ipso, q̄ sit aīs, ut pt in actu externo, quod liberē eo q̄ ex intrīnō deducatur, ēēq̄ possit eē sine illo. i q̄ q̄ cū merita, et glā, siede ducantur ex electe, ut sine illa n̄ possint aliunde extere, sit aotē, q̄ libera sunt illi, cui liberaē electio. obiectio Diluitur cap. 5.

Obiectio Diluitur.

cap. 5.um

// Obiicies 1° q̄ decretū antecedit, et infert merita, et glam, q̄ destruit liberte intelligendis meritis, et coūnda glē. pt q̄ antecedit, et infert destruit liberte. //

// Rñr q̄ decretū antecedere glam, q̄ ñ antecedere merita, q̄ potius ad ea subseq, vocabis visionis dicimus sibi spūalib, q̄ includit, et tunc ē. ut faciet coponati q̄ liberte meritorū, nā q̄ subseq ad actu, nequit eius liberte ledere, q̄ illis inferat. Ad glā v. decretū pcedit, nā sunt, q̄ conferat glā. Deus decrevit cōferre decrevit, et eāq habuit deque vi-

puricae sdiois q. tri hecclia p. desto liurae inmeritis, sinalibus, ideo re qu Hoglg liurae, n q. Sonte, d sn= meritis //

// Nec apro uodoctg aliquory BBz, qdituntidio g igee liura, q. n infertur ex scia vitionis, sut ay on, d ex scia sul cu meritis. vnde ay inmra pati te sint merita fit, q. inmra pati te sitvis q g. m scia g lg infert, et sti fitinde, q. gla sit n bis liura, sitr dicunt de illecti adglg, qui sint it, utsu n vidimus in voate sferendi au xa, ubgg hos sdate p. villys opera furcy, addita voate Beati candidilly, sikene pare tr: lt. n. ex hac tu glici voate, et illa sdata scia deduca: singtlr gla, tri hyce liura, q. vis inferendi glg prouenit illi riuncta ex futurite sdata nobis liura, seu nita bit liurtas incuenda gla. //

ning. amonoli, nq ex voate sdata glg, sul cy scia visio nis de meritis abstra hendo abip hi meritis inferrtin illi gla, cy illi riuncty p. eius meritis, sit p. destg deuius dtus pallide noe sui cy gla. //

// Et alieui, q. scia visionis de=meritis ne queat dari, sine meritis, aliud q. sine meritis, neque t inferre glg. tye ver, cy fallus q. scia sul, ic ea voi in sdata, quilibet alio seclusso suficy priyc, vnde gla deducatr, et ingue Dey illy utabde futury certo cognat. Jilr clusto rae sui p. te glg infalibilt infert, q. futuritio sdata, ii, partiale priy sit ex quo deducatr, isto p. supponi deat, ut detr sdata scia, qui partiale priyc inferendi, Itin cap. 2. huiy qustionis dic ly manet. //

// insup, ut licet liurtas incuenda gla, n eius e, q. priy illy inferens sit operao nobis liura, d. tatise, ut illud pendeat ab operoe nobis liura, tunc n. st priy e nobis liury inea operoe, sic, et gla. fit hoc inscia visionis tracta nobis liuro, queta ly acty infert, Negs intelligit eiy liurtg, q. lt nsit operao nra, pendet viatilla; igg. cy scia

scilicet victorie de [illegible] meritis, quem deus acceptet meritis, nomine
liberi non destruit liberum [illegible] in eadem gratia, quia [illegible] ita in
[illegible] electio meritoria. Et dico de electione. [illegible] non quod
inferat, non [illegible] liberum in [illegible] ex [illegible], quia [illegible] sequi [illegible]
pendet ab operatione data nobis libera, [illegible] non sit talis operatio

// Neque nouum videtur
ut, quod ab alio pendet ad existendum, non pendeat ad inferendum, [illegible]
[illegible] pendet ad existendum a causa, quia sine illa non potest existere, [illegible]
pendet ad inferendum effectum, quia [illegible] argumentatio legitima [illegible] actio [illegible]
[illegible], quia prout [illegible] a [illegible] [illegible] inde [illegible]
[illegible] sine [illegible], quod [illegible] infert, aliud tamen inferre poterit, [illegible]
[illegible] dari [illegible], [illegible] ad inferendum [illegible] obiectio //
a [illegible] obiectio. cap. 6.

Alia obiectio.
caput. 6.

Obiicies 2°. cum gratia in gratia non cohaeret libertas ad lethaliter pec-
candum, [illegible] importat gratia in gratia finaliter [illegible] [illegible]
non cohaeret libertas ad gratiam, et finaliter peccandum. [illegible]
[illegible], quia non gratia relinqueret [illegible], et libertas ad lethaliter peccandum
[illegible] lethaliter peccare, [illegible] amittere gratiam
[illegible] impossibile, [illegible] gratia in gratia quod [illegible] lethaliter peccare,
[illegible] gratia amittere [illegible] [illegible], quia [illegible] [illegible] gratia
finaliter, cum stare ne queat aliquem [illegible], et finaliter peccare
[illegible] gratia [illegible] in gratia finaliter //

// [illegible] probat. [illegible] obiectio [illegible]
[illegible] cum [illegible] libertate ad gratiam peccandum in fine vitae, mi-
nime [illegible] probat destrui libertatem in operibus bonis [illegible], [illegible]
[illegible], aut grauiter turpibus, [illegible] [illegible] vitae
[illegible] non [illegible] sibi gratia in gratia [illegible], quia [illegible]
[illegible] lethaliter cadit a statu gratiae. [illegible] gratia in-
gratia, non cadit a statu gratiae, [illegible] [illegible] [illegible]

p. desto n. hit anexa sibi confirmatione ingratia. Constat a tiori Hinc p. destis n. ee fi, et esslari confirmatione ingratia, q. qlis p. desto dari pot, imo de facto datur sine confirmatione ingratia.

Dices p. destis fo afferre secum anexa confirmationem ingratia finali. Ro. neg. confirmatio Dicit in suo conceptu, q. confirmatus n. cadat a loco puncto, ex quo confirmatus est: at plures cadunt post p. destinationem, ut est certum. g. p. destinatio n. anexu habet sibi confirmationem ingratia. Deinde confirmatio ingratia finali n. dicit hoc in fine vitae n. perdere, et conservare gratiam acquisitam: at p. destinatio n. exigit, ut p. destinatus in fine vitae n. perdat gratiam acquisitam. g. p. destinatio n. exigit confirmationem ingratia finali. Minor pt. q. p. destinatio n. exigit, ut p. destinatus ante finem vitae gratiam acquisierit, cum sufficiat illam acquirere in fine vitae. //

Ex ijs omnibus illa maxima p. fati arg. eius quae communis. ad unum provocans Dic an ee verum, et contra falsum, q. lt p. destinatus in sensu posito p. destinationis nequeat finaliter peccare, Neque gratiam per peccatum amittere, n. adhuc est confirmatus ingratia finali, n. q. hectum, pro ratione est ex supposito, q. n. sit peccaturus, et ut talis videatur a Deo, n. trahitur ex aliquo principio antecedenti, q. necessitet illum ad non peccandum. Unde nulla omnino ponitur, q. induceret p. destinatio stat cum tua libertate ad peccandum. Et stante scientia visionis omnis de n. peccato, stat adhuc libertas ad peccatum, q. scientia non inducit necessitatem ex suppositione.

Neque modo discutio, Quid sit habitualis et actualis confirmatio ingratia? Neque an p. destinatus dici possit ingratia confirmatus a loco puncto ex quo gratiam acquirit, usque ad finem vitae conservatur. Neque an confirmatio differat a bono opere? nam haec omnia sit extra p. sens institutum. V. p. destinatus libera sit p. destinatio? q. 25. ex nono disput. cap. 1.

V. p. destinação livera sit p. desto? q. 25.

Exponitur difficultas.

Cap. 1um

Certum est mihi praedestinatum inter fratres istos esse, et de quo potius de facto, quod libera sit, neque, quod sit naturalis praedestinatio, et alio utroque praescindere. Pro, neque possis praedestinatio quae sit libera praedestinatio. Possis etiam altera praedestinatio, quae sit naturalis. Quod si praedestinatis ab utroque praescindit. Ratio est quia ostendi- Et in...

possis praedestinata, libera praedestinatio, constat, ex dicendis cum praedestinatione de facto existenti, quod videbimus esse liberam aliquam omnino praedestinationem. Ex etiam ex dicendis, ubi ostendimus potuisse duplici regula, ut corona pro voluntate absque post merita praevisa, et quod talis voluntas haberet rationem praedestinationis. Deinde probatur praedestinatione altera, quae sit in adultis praedestinatio, est in praedestinatione de facto Deus habet quae parvulorum non est libera sua praedestinatione, quod possit an dicatur libera parvulorum, qui nimis tranquillitate ex sua cum Baptismi conferentis gratiam, sine qua gloriam non obtinerent. Inter una sola voluntate, qua Deus indiuit a meritis, et quia vitalia concedere libere ponenda vellet efficaciter adulto conferre gloriam, ea ratione voluntas est praedestinatio, nequaquam esset in potestate libera praedestinati. Nunc autem praedicta Difficultas qua se habeat praedestinatio, nunc existens, an libera sit praedestinatio, vel naturalis.

Deinde certum praedestinationem de facto esse liberam parvulorum praedestinatorum, qui toto vitae tempore carent usu rationis, sicut infantes illi qui ante usum rationis moriuntur. Ratio est, neque enim in praedestinatione nulla actus liberos exercent, ut supponimus. Ergo in nulla potest esse libera praedestinatio. — Non ergo loquimur de hoc praedestinato.

Neque loquimur etiam de praedestinatis adultis, qui in infantia per Baptismum gratiam receperint, et in illo tempore

postq.m ad rōis v[s]u[m] pervenerint ē vita decedunt. Si tr[ans]bē
stingat, ut eo vere blanquis n[on] proponatur illis obiectu[m] ccª q.
possint lethalit[er] peccare. Dico si forte stingat et ta[m]
lung[um] tempus n[on] Disculto, an ut mo[do] res accidunt evenire possit,
et q[uo]d habeat usu[m] rōis, et adhuc n[on] habeat occasionem ad lethalis
peccandu[m]. D. Idabe loquor, et stat[u]o, horu[m], et infantiu[m], ac
ss. potius amentiu[m] eq[ui]d esse vi[de]tur magis etia[m] n[on] e[ss]e liura, d[omi]naria
D. dispositio, qua fertur ad gl[ori]am correntis g[ra]tię p[er] Baptis[mu]m acquisitę.
q[uo]d in tali p[er]i.

Item si tali[s] p[er]i. dispositio eet liura tris adulti, ell
etiā gēis liura sive Sub. gl[ori]ę p[er] Baptis[mu]m acquisitę, d[omi]nari.
q. ita[que] gr[atu]i ... q.ª Supperegr[atiam] Baptismi n[on] sustinu-
issent. Nec ... esse liuru eq[ui]d servare, q.ª nario servant ... letha-
li peccare n[on] possit uti g[ra]tia n[on] alr[is] q. pletnale posit ... Nec deni-
q[ue] liueru[m] ... tunc mori. nullu[m] q[uo]d e cap[u]t unde possit ... liu-
ra s[er]vio quo gl[ori]ę.

Si stingeret alr, si proco ... tempore pro-
tuissent lethalit[er] peccare, q.ª si in peccassent ... huc retr
... gr[ati]ę, et ad gloriā gl[ori]ę, n[on] q.ª promeruissent illa[m] g[ra]tia[m], ...
q.ª n[on] potuerint impediri m[a]ḷ[i]s pecci adretinendu[m] g[ra]tia[m], et ... gl[ori]ę
gl[ori]ę, ... ad illud ponendu[m] eunt expediti.

D. adverte q[uo]d si adulti de
q[ui]b[us] loq[ui]mur n[on] habent ... tempore, qui suffiunt ad peccan-
dum, ... possent, qui suffiunt ad ... actus sup[er]na-
tes honestos, ... merentur novos gradus gl[ori]ę sup[er] ... s
gr[ati]ę p[er] Baptismu[m] acquisitę: Da n[on] ... honestu[m] proponi-
mi obligare tendendi ... illud, ... in illud ten-
dant, certe n[on] habunt occasionem ad peccandu[m], habunt tn occasionem
ad merendu[m].

Unde fit, ut imp[er]i. disp[ositi]o talis adulti, qui peccare
n[on]-

n̄ posset, elliceret aliquos meritorios actus, ēēt dispositionibus duplex par[ticul]aribus, alter q̄ gl[ori]ę, ut hereditatis, eg[o] [illegible], quę ēēt g[rati]ę collatę p[er] Baptismum; alter q̄tenus erat q̄ gl[ori]ę, ut coronę, eg[o] videlicet, q̄ [illegible] suis operibus acquirunt. [illegible] ior [illegible], tum partialis illa p[ro]destinatio ēēt n̄o[n] naria, post [illegible] autem ēēt [illegible], et mala huius q[uo]d an si ēēt libera, [illegible] naria? R[esponde]o adu[er]te, q[uo]d [illegible] p[ro]destinatio, qua tendit ad augm[entu]m gl[ori]ę, [illegible] ret in eo casu libera p[ro]destino, n[on] omnino ante [illegible] [illegible] aria sua p[ro]destino [illegible], ut [illegible] ante p[ro]destinatus, [illegible] [illegible], quę tendit ad gl[ori]ę, ut hereditatis, quę sane n̄ ēēt in eius potestate, ut vidimus. //

// Igit[ur] ut [illegible], n̄ [illegible] de iis q[ui] moriuntur ante q̄ [illegible] usum [illegible] habeant, [illegible] de illis q[ui] [illegible] ante mortem [illegible] ratio, n̄ [illegible] habuerunt [illegible] dita pot[estate] ad peccandum, [illegible] potest[ate] gl[ori]a, [illegible] [illegible] q̄ illos adultos, eo [illegible] [illegible] gl[ori]ę. [illegible] [illegible] [illegible], n[on] aliq[ui] Baptismum in infantia receperunt, et in Baptismo g[rati]ę, alij v[ero] in adulta ętate Baptismum, et g[rati]am libere susceperunt. [illegible] autem libera [illegible] gl[ori]ę, n[on] illi pro sua libertate potuerunt amittere g[rati]am p[er] peccatum, et gl[ori]ę n̄ obtinere. posteriores v[ero] libere potuerunt n̄ recipere g[rati]am Baptismi, sine qua n̄ [illegible].

[illegible] ē autem notandum discrimen inter huius q̄ [illegible] hos, [illegible] in infantia Baptismum, [illegible] libera [illegible] [illegible], q̄ a [illegible] [illegible] expedita [illegible] [illegible], q[ui] [illegible] n̄ [illegible] [illegible] [illegible] g[rati]ę, [illegible] n̄ [illegible] libere eg[o] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] gl[ori]ę; et [illegible] q̄ Baptismum libere suscipiant, q̄ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vitę periculo [illegible] grave propo[nitur]. igi-tur

[illegible] interim [illegible] quo [illegible], vel [illegible] ptt.

Deniq. sum-

[illegible] dem, [illegible] bera. po-

[illegible] potest [illegible] mereri [illegible],

[illegible] mereri [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] mere-

[illegible] accepta, [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Doctorum [illegible]

Cap. 24

[illegible]

[illegible] impo-

tentiae [illegible] libera [illegible] meritoria [illegible]

[illegible]

[illegible] vocabis, [illegible]

[illegible] bene operari [illegible] et

[illegible] ostenderit [illegible] in illa [illegible]

impotentia [illegible] infera [illegible] non [illegible]

[illegible] in illa [illegible]

[illegible] et adhuc [illegible] infera [illegible]

[illegible] 1a. [illegible]

[illegible] ex [illegible] illud de [illegible]. [illegible]

[illegible]

[illegible] impugnatio [illegible] ex [illegible]

[illegible] illorum [illegible]

12

q. ue q. apositio muitorq, neq q. q. alecutio pot eē liuera p.
desto, si sit dicatu illi naria p. desto

Neq̃ ta. Dist. 2. 13. Dicam
90, p. dy dq. eē Deo liuuram, inū q. prtecony infera hoi
liuurum, q. it eēt inmuminy, ut ex anti nario deduce
rett coen; liberq, autodingeny attamen nullq, q. infera
tr. coeny hoi liuurq exanti, q. it hoi sit naruy, Deo tri liuu
ruq sit. 2a, nq cui coeny ē liuuary, dēt eē liuury ary, et
si n sit liuury ary, ne q. eē liuuary coeny. et rāo ē, q. si coeny
liuury ē hoi, pot illu apro sua liuurte destruere. q. pot etia
q. protua liuurte destruere ary. pt, q. ary ne queat eē
sine coenti, q. pot destruere coeny pot etia destruere ary.
eūdq. q. supposito dēt eē liuury ary, cui coeny liuury ē.

Deinde rursu circa
illos circa sā; nq p. dy eē neq. qr, ut hi coaeti gloq, ey supo
te sit eq. ateq. sine p. dy eē. q. ssp. desto nulla rāo eēt
in nra potestate, q. n leqr glq, careret a lo quo requisito ad
eq. coenda, q. n eēt in nra potestate. q. n ēte gratio
q. q. naria eēt illi hoi, q. defacto n ēte qr glq. q. sal
uanda neqt atrahi, ex peccor, q. p. ota sua debilitate q.
n obtinet, potuerit illq obtinere. Cruy auty dissen
sey, nō hi cohibē, et inhac nō tam in rēmoto fun
dat, q. omi ssio rei, neq eē omi hi liuura dē sufficien
te requisito, nisi tale requisity sit in nra potesta
tey omi ssi rei, neq̃ iuxte, neq̃ in omi te requisito
liuura erit.

Res. aute omissis venio ad 2ā q. q̃ppe
q̃ramugnat p. dy eē a liquia rāo eē in potes te p
depto. Sit aute hec sa. Diuersimo ex plurimq. nq
a liq. contendit, sdo p. dy eē eē liuura, q. sub leq adeq. q.

cessionis de- meritis sina liber, e. n. voluntas efax determinationa, q. Deus vult, ost merita praevisa, d. 2a inde tum ostendatur, q. licet n. decretum sit in potestate praedeterminata, n[on] omnes ex eo fallunt hi dd. q. praedeterminationes concurrunt omnes mi de creto: ig- n. ostendi supra illud, nisi de facto dari, neque siue eo praedeterminatione existere.

//Alii v. dd. giudicant consensus praedeterminatos ex se esse data et vocabe dandi auxiliu subinterante gla. qui opinantur praedeterminationem esse ex se creatas in potestate praedeterminatas, neque eius mi sua liberi in suo obto, q. e futuritio condata libera. d. ut uere fateor, ostendi hoc via, q. in potestate praedeterminati sit praedeterminatio, d. 1o electio, neq. utique p. notabilem, aliunde praedeterminatio et aliud electio, praedeterminatione nec praedeterminatione, d. electio adglia, ut supra vidimus //

//Prolixius demum respondent, et exponunt hanc a praedeterminatione consentiunt ex efficaci voluntate gla. supponunte concordia scia, et ex eo medium illud, q. peius mi sciq praevisus cum conveniunt hoc decretum, et praedeterminatio scia tum impotestate in pacilibus praedeterminati, et mius n[on] a concordo futuritio condati ei libertas improbat ex pr. si scia condatis, et existens huius decreti, q. q. dependet ab eius mi scia, cuius ut apponat praecognitionem futuritatis, et inde resultet condita scia, est adhuc deus ab hoc decreto suspendere, q. n[on] tenetur ad illud, eo ipso q. praedicta utique condata, agnat. q. in potestate praedeterminati e immediate, q. extat hoc decretum. n[on] autem facere q. extat. //

// Addunt praeterea, n[on] so existentiam, d. etiam efficaciam huius decreti, saltem proxime pendere a libertate praedeterminati, n[on], q. possit efficere, q. extat decretum, et efax n[on] sit, neq hoc esse li pugnat cum posse, q. esse li efax e, saltem radicalitr, d. q. e musica, et genio, dicit deum, q. esse li efax e, saltem radicaliter, d. q. consulit in ratione provenire ponit futuritiem condatam, uiciuis auxilium, et decretum obstitit in ratione proxime efficacis, neq sit ipse diversi decreti, ad huc n[on] alii uerti opera, neque obstiniretur gla. ecat q. decretum infallibiliter hoi efficiens, eo q. ex e qualitr mediante infale, cum q. sit infale, n[on] ex natura sua, d. ex futuritione condata libera hoi, fit, ut efficacia decreti constituatur saltem partialiter ex aliquo

liber-

liui, c[illegible] qua op.te hoc decurg, ut [illegible] potest p. dy. Sub [illegible] ita sin po rtuli continentur eius effectus, hinc deducunt.

Omnes effectus huius voatis, et p. destinari, eam aliquarum impotestate p. dy ti, taliter, qua sit effectus illius. Ratio apertissima est, nam q. causa in mea potestate, effectus etiam causatur, naec effectus illius, in mea potestate sit maalitir [illegible].

Hic discursus expte. dici placet, et ex p. te placet. displicet, quoniam hanc voatis supponit existere defectum, itaque effectus in mea libr., itaque p. dei p. destinari inveniunt. Utrumque p. r. falsitatis est, ut ex dictis in precedenti bey constat. Placet vero quoniam in [illegible] bene ostendit qua ratione p. destinatio sit aliquo modo in potestate p. destinati; quod bene cohaeret cum iis, quae dicta mente [illegible] [illegible] huius, cum potestate illius decreti. [illegible] hanc [illegible] [illegible] tamen extrariis ducimur [illegible], ut in sequenti bey ostendo p. destino partim ē naria, p. tim liuera p. destino. cap. 3.

P. Destinao p. tē enaria, partim liuera

Cap. = 3.

Supponere p. desto. nra. gra. [illegible] in aliud, [illegible] exvoate [illegible] data [illegible] [illegible] [illegible] merita dicuntur, et [illegible] [illegible] quae dicuntur in tuiti ab ta merita. Constat hoc ex huius [illegible] dictis [illegible] [illegible] quoniam dictum diuinum est, e nobis naria voce voatis, et liuerus voce scie, utrumque p. destus esse nobis p. tim naria, et p. tim liuera.

Et [illegible] hoc diuinum [illegible] absque dubio reperitur in Deo [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible] p. destinum infallibiliter [illegible] [illegible], et merita infert, [illegible] sit, a minimo [illegible] [illegible] p. destino. p. pluries, et fere omnes [illegible] [illegible] [illegible] a [illegible] omnes [illegible] [illegible] p. [illegible] dissi an sic cum [illegible] [illegible] sit narius, aut liuerus p. destino? [illegible] [illegible] ex [illegible] erit, qui dicat esse narius voce voatis, et voce scie liuerus. [illegible] [illegible] minus utrumque nobis [illegible] [illegible] probandum, et in [illegible] [illegible] [illegible] esse nobis narius, et Deo liuerus. [illegible], q. nil expte. p. destinationis

ducat in quo possit esse liberum, cum Deus ista habeat independenter a meritis meri- 233
stitz data illi quam ab hominibus, quae versa sunt etiam ... de probos, in eo quod da-
mur ac ta merita, ... neque forte ... data, cum talis aliqui sit ...
de quo Deus subordinatio ... potius ... dei liberum ingratia ... ergo ...
cum ex illa voluntate ... data ... quod gloria ... voluntas ... conferenda ... auxilia,
sicut ... voluntas quod nobis esset liberum, voluntas etiam auxilium esset ...
... liberum; ... auxilium voluntas neque est nobis liberum quod neque voluntas
gloriae. ... quod ... voluntas auxilium est nobis liberum, ... auxi-
lium, quae ... extra voluntate nobis est liberum: ... auxi-
lium ... neque est nobis liberum quod ... talis au-
xilium ... salutaris neque est liberum, cum non possit esse liberum ...
... actu salutari, ... in alio subsequuto, neque in alio ante ...
... quod ... et expediti ... per ... neque est li-
berum ... in alio subsequuto ... ante
... actus salutaris ... alius salutaris, ... in ...
... quod ... voluntas ...
de meritis ... nobis liberum, supponendo ... pro-
... ex ... quod ... supponat, ... ex illo de ...
... aperte, ... illa sit liberum, ... quod ... merita ...
... sit liberum ... de meritis ...
... etiam liberum ... — ...
... et liberum ...
... liberum ...
... ex suppositione voluntatis de conferenda gloria ... quod ... quod pars
... liberum ..., tunc ... liberum ...
liberum ... quod ... alia pars ... angelo, ...
... liberum ... Angelus ... ex
suppositione voluntatis de conferenda gloria, quod Deus habet, ... liberum ...
...

// hoc ulterius ita declaro; nam supposita voluntate dei [illegible] a [illegible] tat adimplendi praedestinationem, nullius scientia visionis: haec summa potestate grex suppositio voluntatis [illegible], praedestinatio est in nostra potestate. ostenditur. nam si reperitur ex supposita voluntate tali, quod Deus habet scientiam visionis hominis, divinus [illegible], et iudas praedestinatus, ostenditur, quia divinus [illegible] meruit merita potuit ex qua in Deo resultavit scientia visionis ultro praescientiae praedestinationis. at iudas [illegible] non potuit ea merita. quod ex supposita tali voluntate sunt liberi deo pro praedestinari, et iudas non praedestinari //

// hinc est, ut cum ex parte dei certissime supponatur ea voluntas singularis reliquum quod pendeat a nostra libertate [illegible] dicatur esse in potestate nostra praedestinatio, sit in potestate adiicientis unitatem binario, dici esse ternarius, quia licet non ponat unitatem, alioquin tamen supponentis aliam duo per [illegible] nitatem, quae superaddit, ultro [illegible], et [illegible] ternarius. ex his lucem accipit ea quae dicit Augustinus tribuitur [illegible]: si non es praedestinatus, facias ut praedestineris, si des [illegible] bona opera, quae deus [illegible], et [illegible] tempore, et [illegible] erit. =

// Doctrinam huius quod iacta fere nullus [illegible], nam [illegible] negaverunt, [illegible] tat ingerere. Num praedestinatio sit ante, et simpliciter in potestate praedestinati, quae [illegible], et si suppositis priis iactis multum de voce habeat, [illegible] decidenda. praedestinatio non est simpliciter in nostra potestate. cap. 4.

= Praedestinatio simpliciter non est in nostra potestate. =

caput. 4.um

// Pro iacta quaestione 1o, nam ut praedestinatio simpliciter sit in nostra potestate debeat omnes eius partes esse in nostra potestate: sed non omnes eius partes sunt in nostra potestate. quod praedestinatio simpliciter non est in nostra potestate. minor ex dictis est aperta. maior probatur, nam ut totum simpliciter sit in nostra potestate, debent omnes eius partes, [illegible] esse in nostra potestate, [illegible], nam [illegible] simpliciter totum, quod generantur omnes eius partes, ita [illegible] in nostra potestate necessarium est ut eius partes sint in [illegible] potestate. = probatur 2o nam [illegible] posse sufficit, quod unica pars simpliciter sit. quod ut totum [illegible] sit impedimentum [illegible]

ina ea divina pro ratione, iustitia, quod diuinae caput est in potestate
infinita est immensa diuina potestate. Deinde e contra, contra
primo negando totum simpliciter esse impossibile, quia, licet infinita pars sit im-
possibilis, quod possibilis sit partibus requiritur ad possibilitatem totius, quod est, ut
nobis absolute est possibile totum, requiritur in istis esse possibile esse perfectum: at non omnes
que per deum sunt restituuntur sunt nobis possibiles, quia non est ex sola immensa potestate
quo ista pro eo.

Postremo si ponatur, quod est immensa potestate repugnare per deum esse
quod per deum simpliciter non est immensa potestate. Deinde, quia si ponatur,
quod est immensa potestate repugnat, quod est per se infinita potestate, et volunt-
ate dei, sed non quod repugnat, neque quod quod sit impossibile tale diui-
na potentia ig[itur] non primo, quod sit immensa potestate quod ponitur, si ponatur
esse quod est immensa diuina potestate. Ergo hoc possibile non ponatur, sed aliquid
aperte convincitur, nec est possibile quod quod est immensa diuina potestate, licet non
sit immensa diuina potestate.

Et tertio per deum tantum infert merita quod si
per deum non simpliciter non est immensa potestate, neque merita simpliciter conuenientia
immensa potestate, quia non, ut contra, potestate immensa potestate, neque quod absolute
sit immensa potestate neque absolute conveniunt absolute nobis diuina inferre non
exeunt, quod simpliciter nobis nostris.

Sed dico quod absolute per deum tamen potest
nobis diuina quod includitur esse merita. Secundo tamen est non bona
ratione. — Ergo Duo bene conuenit sit quod merita sint
nobis diuina, quod nos non operantur ex parte dei quod non inferuntur ex illa, ut
nobis naturaliter sed ut diuina. Etiam adhuc per deum tamen absolute absolute
nobis diuina, quod non ora eius vis diuina est immensa potestate, ostendi-
mus. //

// Deinde primario declaratur notandum sed in duplici differentia esse,
quae deinde conueniunt in facultate ex parte dei, neque alia est nobis diuina,
quae tamen est meritoria ex parte nostra, et de quo potest ab aliquo est naturalis,

quia

ipsi, ē creatio, 1ª vocatio, et alia deq[ue] infra, q[uae] s[un]t destinatis
eius exponamus. Illud quae nobis libera sit ip[s]e se
cum exercitate q[ue] ... ex sola ... visionis, ... exercitate sub
... divinitus nobis libera, ... sit in nra ... bate ...
q[ue] opus adiuva, ... possimus ea ponere sine requisiti an ...
... requisitis sit in nra ...

alia v[ero] quae nobis naturalit[er]
inferuntur exercitate ... ne eo ... dicta voluntate deus ...
mittit nobis au[xi]lia dat tempus, locus, genium, et opportunitate
subiecta operandi — ubi notas ulterius, q[uo]d haec o[mn]ia ...
... sunt in nra ... bate, ... sunt eius p[rae]destinatis, ...
quod diximus ... in nra ... ng ... quocumque
... libera eius ... illius, e nobis
liuer ...

Vtrum ... libera nobis ... naturalit[er]
e naria. ... non bene arguis, o[mn]ia ...
... nobis e[st] naria, ... libera ... bene ...
... naria, ... libera ... naria
... o[mn]ia ... sunt naria ... ab te ...
rum, q[ui]a o[mn]ia ... sunt libera ... p[rae]destinatis ...
... sunt naria nobis, ... e nobis naria
... ab te p[rae]destinari, ... potest ...
p[rae]destinari, ... admittendus ... de ...
... dictoris n[on] e[st] liuer ... ab te ... dictoris ...
... liuertas q[uia] ... dicta vera ... ratio e huius arg[umen]ti ...
tiendus e, an hoc liuerus ab te sit ... p[rae]destinari ...
... liuerus ab te nobis e non p[rae]destinari ...

Liberum ab te nobis e non p[rae]destinari

Ca

Caput 5.um

Pro[bo] 1.o conc. n.g. in cuius libera potestate est simpliciter n[on] dari vel dari totius, in eius potestate liberae n[on] dari partes illius: in potestate libera p[rae]destinatione n[on] dari p[ar]tes illius, ergo de t[o]tis; q[uia] in potestate libera p[rae]destinati simpliciter n[on] dari p[ar]tibus t[o]tius. maior ex dictis constat, n[on] g in potestate libera p[rae]destinatione n[on] dari s[ecun]d[u]m rationis, q[uae] par[ti]a sic constituit p[rae]dest[inati]. P[ro]b[atur] maior, n[on] g totius, dum adeo est p[ar]tes illius, et ut simpliciter n[on] detur totus satis est q[uod] n[on] detur aliqua pars illius. g[o] in eius libera potestate simpliciter n[on] dari totius, in cuius libera potestate fuerit n[on] dari p[ar]tes illius.

P[ro]b[atur] 2.o n.g. n[on] neg[ari] voluntatem totius. q[uia] in cuius libera potestate simpliciter n[on] dari, vel negari illi[us] in cuius libera potestate fuerit n[on] negari n[on] detur aliqua pars illius. p[ro]b[atur]. n.g. in cuius potestate simpliciter totius in cuius potestate, simpliciter d[ic]itur. mo. &c; in potestate p[rae]dest[inati] simpliciter n[on] dari p[ar]tes conditionis p[rae]destinati; g[o] simpliciter illi erit n[on] dari p[rae]dest[inatio].

P[ro]b[atur] 3.o n.g. ad oppositum venit, n[on] valet ad oppositum. q[uia] in iis est secundo loco, n[on] p[rae]destinato g. dari 3.a d[ic]t. c[on]stituentes p[rae]dest[inati] et nihil de oppos[i]to; n[on] dantur c[on]stituentes p[rae]destinati: g. n[on] dari p[rae]dest[inat]o, d[ic]t. n[on] data unique n[on] dari, g[o] vocatus p[rae]destinati, aut p[otes]t unq[uam] p[ar]tes n[on] ponere, p[otes]t simpliciter totius n[on] ponere.

Ultimo &c. ut magis incidemus in sine p[rae]cedentis capitis, ratio excedit, q[uia] n[on] debeat esse liberum absolute hoc 2.a dict. totius, vel aliter si libere s[ecundu]m g. ... n[on] ... nari, libere simpliciter non dari, totius nisi libere simpliciter in ... p[rae]destinari.

D[ic]i[tur]: ... ex tota ... in conf... plurimis partibus constitu[t]a, n.g. ... fuerint, tunc si ... liberum est unum ex ... totius ... alterum ... libere erit ... illius, quam ... ... alteri ... ... n.g. p[rae]dest[inatio] ... libera ... ... et ... ... libera ... ... rationis.

ratione[m] istius discriminis, q[uia] ut extremum positiuum dicatur absolute mihi liberum, oportet, quod omnes eius partes liberae sint, at ut negatiuum simpliciter mihi liberum dicatur, sufficit, q[uod] una unica pars libera sit. cuius ratio constat ex dictis, nam ut res absolute sit, requiritur, q[uod] omnia sua constitutiua sint, ut autem non sit sufficit, q[uod] unum constitutiuum ei deficiat. et ut extremum positiuum mihi simpliciter liberum sit, oportet, q[uod] omnes partes eius liberae sint, ut autem negatiuum absolute liberum sit, sufficit, q[uod] unica pars liberae sit //

Ex dictis infertur haec q[uaest]io deducitur, q[uod] libertas de electione actionis, q[uam] in mente dicta est, de qua supra diximus, ex illa resultat in coniuncto, q[uod] resultat ex notitia dandi aut contrarium sub intentione et exigentia condita, qua sub unita sit et causa eius etiam. — nam praedictus coniunctus nobis liberus non fuit condat, ut n. non aut contrarius auxo-rum, atque, q[uod] talis notatus in natura positus sub non, ut ex supradictis illius congruae dicatur liberum nobis totum coniunctum. — absolute non est libera haec electio, q[uoniam] absolute nobis libera sit non electio, ut supra ex dictis constat, et haec pro 1.o huius materiae tituli sufficiant. de causis destinationis dicemus 2.us an opera naturalia sint causa praedestinationis, q[uae] ex positis dicta cap. 1.um

Finis huius 1.i tractatus.

Tractatus Tractatus

De causis Divinae praedestinationis

Q. = 1.a

An opera naturalia sint causa praedestinationis?

Cap. = 1.us

Dificultas exponitur.

// In toto fere hoc tractatu accepimus nomen praedestinationis, quatenus dicit ordinem duntaxat ad gloriam, vel etiam ad gratiam sanctificantem, imo, et ad quaelibet liberalia supernaturalia opera. Atque sicut praedestinationem ad gloriam dicimus esse divinum illud, quod a priori, et in ordine gloriam infert, ita dicere possumus praedestinationem ad gratiam sanctificantem, sive vocantem, illud divinum, quod infert a priori, et in ordine debet exhiberi. Et sic ne minime dubitante datur de facto divinum illud, sicut ex parte gloriam infert, ita datur divinum illud, quod similiter omnia gratiae dona infert, cum ex actu existat cuiuslibet supernaturalis doni colligatur aperte divinum illud. //

// Deinde praedestinatio sumitur active, et passive. Sumpta active stat pro illo decreto, quod prius diximus, vel pro actu, vel actibus Dei inferentibus a priori, et in ordine gloriam; at passive sumpta stat pro effectibus illius Dei, quorum fines percipiunt iustificatio, et glorificatio, quibus excludi videantur alii plures, de quibus in textu sequenti dicetur. — Igitur in dicendis quaeritur, an opera naturalia sint causa praedestinationis acceptae pro praedestinatione passive sumptae pro iustificatione, et glorificatione. Proinde quaerimus, an haec

opera

opera sint causa iustitiae, aut glorificant. ubi nota dicta praecedere cc.a opera ipsius, non christi, non alterius, item ad uertendum est eius meriti opera non esse causas physicas, eo quod quorum influxus non causant iustitiam, aut gloriam, ut certissimum est. — dico 10 multa sunt, an sperantes vos causa moralis? proque scias causa physica, quae producit exegit, moralis u. quae mouet, allicit, hortatur, alio, illi morta habet, et inducit causam physicam ad effectus executionem. Dicitur autem causalitas causa moralis reducitur ad efficientem, ideo quod numerauit aristoteles inter causas efficientes, consulentes, atque rogantes, ut optime notauit suar. ca. §. 3. n. 2.

// Dico numerandae sunt conditiones, quas communiter dicunt promoti causa gloriae tribuunt. Neque loquor de causa libera, quae etiam ab aliquo appellari moralis, nam proprie loquendo est causa physica, et ulterius addat eas diuersitas conditiones. — loquimur ergo de causa vere morali, cuius //

// 1.a conditio, et quae nominatur nempe non una sit causa illius, est quod habeat aliquam prioritatem ad effectum. — haec autem prioritas non debet esse tam existens realis, nam aliquando sufficit intentionalis, ut patet in fine, qui causat electionem mediorum ante quam realiter extat. item si quis consilio, mandato per errorem existimatio dicitur aliquid agere actum qui reducitur ad causalitatem illius consilii, vel mandati, quod tamen non existit realiter, sed intentionaliter. quo etiam in causa meritoria ideoque cognitio ex illa meriti existimatione potest moueri quis ad praemiandum. //

// 2.a conditio est, quod aliquis per ordinem habituale dicatur ad effectum, ratione cuius possit ad illum, saltem indirecte, conducere. fundatur igitur haec conditio in ipsa natura causae conditionem sumentis, quae petit, ut talis ad effectum concurrere. //

// 3.a conditio, quod sit actus bonus, et honestus. — ubi Notandum, illam conditionem non exigi in causa morali contemptu, quod prauus consilium est causa moralis. tum quod regitur in causa morali praedestinationis, quae cum eius meriti causa sit in ordine ad mouendum Deum, ut Be-

beneficia obtrahit, neque tum erat in praesto[?] mereri possit ad bene[?] ... sit, q. actus moralis causari [illegible] poterat esse bonus.

Denique petitur ab aliquibus pro merito causa, si cum sit operosus, hoc ... loquendo, [illegible] facilis, quia si prius ex[?]... utilitate ... daret ... [illegible] ... pro illa fugiente ... [illegible] ... causa moralis ... [illegible] ...

— dumtaxat q. ... libertas pro merito causa, quae ... ut meritus ad ... [illegible]

Nisi q. iactis ... opera honesta naturalia p. ... quae fiunt ex libero arbitrio, ... gratia ... [illegible] ... de causa meritoria, sive de condigno, sive de congruo. haeresis pelagiana ... cap. 2.

Haeresis Pelagiani ... Caput 2.

Pelagius natione Brito, professione monachus, et Coelestinus eius discipulus existimarunt opera honesta naturalia solis arbitrii viribus elicita causam esse ... indicabant ... gratia ... [illegible] ... ad bene ... ad ... peccata, ad remissionem obtinendam, ad ... culpa, ac denique ad beatitudinem supernaturalem ... et promerendam — ... Pelagius ab ecclesia coactus errorem deponeret, gratiam esse necessariam ... ad huc ... pro beneficio ... creationis, et liberi arbitrii, ... gratia, quae ... [illegible] ... quod si gratia ... supernaturalis, aliquid necessariam ... ut ... [illegible] ... ut ab ... posset operari.

// hanc eē Pelagi mentē ex patribus dei... aperte ostendit Concilium Carthaginense anno 415 celebratum in epistola ad S. Innocent. Pontif. ita refert: id n. agunt isti, sc. Pelagius et Celestinus, damnavit huius discip.lus fuit, ut id defendendo, quod quidam in sacrilegio sunt ex tollendo liberum arbitrium, nullum relinquant locum gratiae dei, qua christiani sumus &c. — itē Concilium Senonense in postulatione ad decreta fidei, sic errores pelagi proponit. Erravit iste Pelagius, dum aliud existimans se ... ad beatam vitam comparandam minime necessarium putat dei gratiam, quod ad id sufficere censet liberum arbitrium, si homo adsit dei legis cognitio.

// Hunc errorē pelagi damnavit eadem ecclesia, et postea tota ecclesia manifestis anathematis ... Concilium Milevitanum can. 5. contra Pelagium, dicit: quicumque dixerit, ideo nobis gratiam dari, ut quod facere per liberum iubemur arbitrium, facilius possimus implere per gratiam, tamquam etiam si gratia non daretur, non quidem facile, sed tamen possimus sine illa implere mandata, anathema sit. Concilium Tridentinum sess. 6. can. 1. si quis dixerit hominem suis operibus, quae vel per humanae naturae vires, vel per legis doctrinam fiant, absque divina per Iesum Christum gratia posse iustificari coram deo anathema sit.

// Conspiravit etiam in eadem heresi contra ... et opposita ... stabilienda sunt pp. inter quos D. Thom. q. libet. 1. art. 7. ... Ioannes Damascenus calumniatus est errorem Pelagii, qui posuit ... per liberum arbitrium ... ... Greg. Prosp. Ieronimus, et saepius D. August. apud ... heric. disput. 24. de ... cap. 2.

// Praedictam ... et ... variis scripturae locis, qui aperte ostendunt necessitatem gratiae pro salute ... Ioan. 15. Sine me nihil potestis facere: 1. Corinth. 4. quis non te discernit? quid habes quod non accepisti? si autem accepisti,

sed gloriaris, quasi non acceperis. 2a Cor. 3o non quod sumus sufficientes cogitare aliquid ex nobis, quasi ex nobis, sed sufficientia nostra ex Deo. ad Tit. 3o non ex operibus iustitiae, quae fecimus nos, sed secundum suam misericordiam salvos nos fecit, ubi etiam Tit. hic et alia plenius eruditus q. mont. dis. p. 28 depromenda.

Demum probatur Pelagius convinci. nam opera naturalia solis nostris viribus elicita, nihil habent proportionis cum beatitudine, et quolibet alio supernaturali dono, quod non possunt esse meritoria causa beatitudinis, et alterius doni supernaturalis. antecedens apertum, quia opera naturalia sunt inferioris ordinis comparata cuiusque doni supernaturalis: item quia creata pure naturalis nihil habent proportionis in genere causae efficientis supernaturalis, propterea quod proportionari debet aliquo modo cum supernaturali, sic et opera naturalia nihil habent proportionis in genere meriti cum supernaturali praemio, nisi concurrat principium aliquod supernaturale. — igitur quod causa sit, quae causa meritoria sit et etiam naturalia, debet habere proportionem cum effectu. — atque hac ratione probatur et quod de merito congruo, accedit contra nostram. Semipelagianorum dogma describitur. cap. 3.

Semipelagianorum dogma describitur. Caput 3.

Cum in praecedenti capite certum sit exclusit Pelagius, opera liberi arbitrii viribus elicita, nihil ad salutem prodesse, putarunt aliquid virtute dixerit quod praestantes sint [illegible] gratiae, ut homo iustificetur, et beatitudinem adsequatur. supponebant autem quod nos tamquam fidei certum supponimus, remissionem et gloriam adultorum [illegible] non nisi ex operibus obtineri. cuiusque praedicta opera requirant ex arbitrio [illegible], ut arbitrio supernaturali data gratia supernaturalis, et interna, quam proportio nostra [illegible] opera efficienda. hinc eius quod [illegible] Pelagius catholicam sentiebant.

praedictus autem [illegible] hoc errore [illegible]

bant

-tarit, q̃a credebant tunc ex mris operibus naturalibus, ex viribus arbitrii vīrū propriis suis viribus aliquos imperfectos virtutum actus elliciebant, q̄bus promerebant auxa Dei gr̃e, per quam postea tandem operarentur, et mox disponerent ad obtinenda grã sue Iustificationis, glorificationis. //

// Vnde tales q̄d affirmant negotium adeo suis virtute liceret prīs viribus elliciebant &c. sic n. exponebant, cur iste salueretur, et alter n. q̃a videlicet iste bene naturaliter operatus esset, Iustitiaq operum promeritus fuit, alter vero cum iste bene naturaliter fuerit operatus, nō ē promeritus eiusmodi grã; istos credebant, quare praedestinatus fuerit, immo ex necessitate? credebant n. fuisse rōc operum naturalium, quae erat causa interior grã, demq sic vocabantur, et vindicarent a nō acceptatione personarum, q̃a si huic tribuit Deus operationem grã, quam alteri negat, id se Deus nō facit, nisi q̃a vnus bene naturaliter operatus ē, et non alter. //

// Hinc frequentius usurpabant hoc, et similes loquendi: Nos incipimus, et Deus perficit, atq consummat. Deus expectat voluntatem nrã, vt industrie humane ad iutorium grãe subiungitur. Volentibus desiderantibus, quaerentibus, et petentibus, grã, et misericordia Dei praestatur. Quibus formulis intendebant grã naturam praecedere, ergo subsequi, quoniam primus erat hoc tempore suis naturalibus viribus operari, postmodum grã dominiq infallibiliter accipere, quapropter disponeretur ad iustitiam, ut &c. //

// q̃a in hac doctrina locus haereticus habebat in infantibus, cum nulla dari operatio possit, quae possit esse suae salutis initium, in alium errorem circa ipsos inciderunt affirmantes, ideo hunc infantem salvari q̃a si diutius vixerit bene operaretur, alterum vero nō saluari, q̃a male operaretur: admittebant n. merita nō futura esse propriae meritorum causa regeneratione grã, et prędestinationis ad illam. //

// Praecipuus defensor huius dogmatis fuit Cassianus collatione 13. cap. 8. cuius sequuti sunt multi [illegible] praesbiteri, et monachi, necnon et alii ex infimae ordinis [illegible] [illegible] in Massilia urbe Galliae praedicarunt, vocanturque communiter Semipelagiani, Massilienses.

negarunt arbitrio vires absque gratia perfectae salutis, in quibus discrepabant a Pelagio, et adhuc in eodem arbitrio posuerunt opera naturalia propriis viribus elicita, quibus initium gratiae, atque fidei quaerendum subiungebant, ideo dicti sunt semipelagiani, quasi in errore pelagii partiti. //

// Circa hoc autem semipelagianorum dogma soluta quaestione exitant plures difficultates, quibus in subsequenti capite nos breviter satisfaciemus. //

Dubitationes aliquae

Caput 4um

// 1o dubitatur, an soli actus fidei, vel alia etiam opera pietatis statuerint a semipelagianis initium salutis? Respondeo, quod frequentius apposuerint exemplum in actibus naturalibus, adiungebant et alia pietatis opera esse salutis initium, quod constat firmiter ex decreto Arausicano, can. 5. ut etiam ex sancto Augustino lib. de bono perseverantiae cap. 17. ubi dum igitur, quod sit vocatos in moribus naturalibus imperat fidem, et imperare potest alios virtutis actus. quod sit imperium illud quod pluribus dicebant in nobis salutis initia dicere poterant, et debebant de imperio naturali de reliquis virtutibus actus. //

// 2o dubitatur, quaenam sit illa gratia quae actibus naturalibus semipelagiani subiungebant? an solum gratia tantum exterior, etiam actualis sit, et interior quae est per modum illustrationis, et inspirationis? Pro Suarez disp. 33. cap. 4.

Late

tate ostendit, cum recognovit se nihil gratiam
~~[illegible]~~ sanctificantem. oppositum tamen
ut probabilius est, ut constat ex con-
cilio Arausicano can. 6. et abunde probat
Pater Suarez prolegomeno ter-
tio de gratia capite sex to, et
Pater Vazquez prima
parte disputatione octoge-
sima nona nona nona
nona nona nona nona nona
nona nona nona nona nona
nona nona nona nona nona nona nona
cap. 7. et aliis. Unde iudicabant [illegible] naturalibus [illegible]
[illegible] gratiam internam actualem [illegible] bene operarentur et proinde [illegible]
[illegible] adiutorium. //

// 2. hinc dubitatur an [illegible] supernaturales actus [illegible]
[illegible] adiutorium, sive connexa [illegible] supernaturales, quoad entitatem
[illegible] quoad modum. //

// [illegible] nimis [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] an [illegible] actus [illegible] [illegible]
supernaturales sint, quoad entitatem, vel quoad modum, [illegible]
[illegible] ad illos elliciendos necessaria gratia supernaturalis [illegible] [illegible]
et [illegible] longe probabilior [illegible] [illegible] [illegible] supernaturales
[illegible] opposita [illegible] censura vindicant cum [illegible] — ergo [illegible] male
[illegible] exigerent internam, et supernaturalem gratiam [illegible] [illegible]
[illegible] adiutorium, adhuc [illegible] erat [illegible] actus [illegible]
[illegible] supernaturales, [illegible] quoad modum. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. //

// 4. dubitatur [illegible] [illegible] Semipelagiani [illegible]
[illegible] [illegible] inter [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ipsis in hica carit. in ... comminere ... q. de ... ipsi ... q. nullam agnoscebant ... aut ... operis neq. ... autem ... q. ... ... nullum agnoscebant autem ... sufficiens et ... neque ... aut ... sufficiens et ...

... Quaeritur, an meritum q. operibus ... ... opera ... hoc ... ... gratia ... ... gratia ... ... ad actum ... gratia, ut probabili... ... ... hoc meritum ab ipsis ... ... prout ... ... cap. 3. ... ... ex ... ... et ...

... Quaeritur ... ... est ... hoc ... meritum ad obtinendam gratiam ... ... opera ... ... est ... ... illud meritum ... ... meritum ... ... ad obtinendam gratiam, ... est sufficiens, et ... ... tale meritum ... ... est sufficiens, et ... ... ad obtinendam gratiam, ita ut neque gratia ... ... meritum illud, ...

Resp. ... dictum meritum a ... pelagianis positum fuisse, tamen ... ... ad obtinendam gratiam ... ... ad hoc meritum ... ... ut ... ... et alii

Illi gereth, quia illi ita, et in altero bene nalis operaturus, quas sane rao vindicaret, si deus eos sicut ellig erent, meritis nalibus carebant. 2o. negando, exprobabant, cur deus, qui huic daret gratiam, ut recipa justificaret, et salvaret, quam alteri negabat, non esset acceptor personarum; sic huic edabat eo quod honeste nalis opera huiusmodi pro curat, alteri illi negabat, quia non sic opera huius fuisset. quo supponebant de negari gratiam homini non operanti purus arbitrii.

De mumissis sunt ea bona gratia impulsu in actibus proxime dispo nentibus ad justificationem, et gratia avertere curtare, et solus dispositionem, quas per actus naturales fiebat, cum homines unumquemque instillabat, latis surgere peccati remissionem, justificationem, et gloriam. quod cum oia haec, etiam ex illorum sententia, numquam praeganti sine naturali merito, fit apte, quod gratia numquam detur in eorum principio, si quod praecedunt opera nalia.

Deinique dubitari potest in quo conveniant, et in quo differant semipelagiani, et pelagiani? Resp. verum esse pelagianos semper in his non admittere meritum ex condigno, incertum an a semipelagianis admittatur sic meritum de congruo. judicio probabiliusque c. 2. ubi dictum manet. Iter certum, quod pelagius dabat arbitrio tam nalia sumpto, virus sufficientes ad justificationem, et gloriam, atque semipelagiani tamen non concedebant vires dominibus justificationis, et gloriae, sed vires arbitrii viribus ex nis virtus elliciebat opera honesta, per quae annectebat deo gratiam, per quam alteri disponeretur ad justificationem, et gloriam.

Tertium ... Pelagius non admissis gratiam interiorem, ut naturae tantum sit ex aliud miserit, ut homo facilius possit operari, si ad hunc est subjectio; nihilominus semipelagiani ce-

dee debant eo nariq eius nimi gra ni, ut facilius, ve-
rius, aut abtē possemus operari, sit oportet. De nobis
tamen pelagiani, qui Semi pelagiani iudicabant
auertibiliter ex gra, seq. infalib. conuerterentur opus.

Contra Semi pelagianos quod catholica statuit. cap. 5.

Contra Semi Pelagianos quid catholica statuit.

Cap. = 5um

// ad tria cap. quae ad presens attinent reuocari possunt erro-
res ... Semi pelagianorum ... 1. quod opera natur.
elicita mereantur de condigno, siue de congruo primum supernale, scilicet
illud sit gra excitans, seu gra proxime disponens ad supernales actus, ex
doctrina ... — 2um, quod initium gra sit infallibiliter ...
... naturaliter operanti. 3um quod infantes ... decedunt, ...
... ex meritis ... a ... propositi
... forte latent in ea Doctrina ...
... ad alios ... unde ... illos ... qua
... gra euertere ... tribus erroribus
... pro doctrina catholica decidenda.

2. // ... sit operanda
elicita, nec de condigno, neque de congruo merentur aucta
supernalia, ... excitantis gra, aut quodvis aliud supernale donum.
... loco, quae ... Pelagius attulit cap. 1.
... opera nat. elicita ... valere:
... merentur aliquid ex predictis Do-
... nullus merentur. ... Pelagius propo-
... quae hic urget. videantur ... tomo. ... de-
... 15. secc. 4. D. Franc. Lugo in ... tomo 1. ...
40. cap. 2. ... disp. 25. cap. 8. ...

13.

hanc

d. zillus erant. // 2.a p.o Deus n. expectat, ne q. d. supponit motus

natur. ullicitos, ut supernalem gratiam infundat, q. hoc prox. dispo-

natur ad supernaturales actus. p. 1.o, q. natura Deus eius misericordia sceleratissimis peccatoribus largitur, sinequa nulla p. extiterunt opera honesta, sed q. plurima inhonesta. 2.o p. ex sancto Aug. lib. de gestis 2.a pelagii cap. 11. ubi sic aiti gratia q. donatur indignis, ut reddantur digni. 3.o p. ex concilio Arausicano 2.o can. 4. siquis inquit, ut a peccato purgemur voluntatem nostram Deum expectare contendit etc. resistit spiritui sancto etc. mi-

tto alia, q. referentur etiam Felicoseius ... //

// 3.a p.o merita conditionata futura,

Neque sunt absolute merita, neque possunt esse causa, seu conditionis, aut ... ... studinis infantium. p. 1.o nam aliud est q. si diutius viveret infans mereretur, aliud vero q. mereatur de facto, sic aliud q. operaretur si viveret, aliud vero q. operetur de facto. Tum est ... ... fus, q. meritum sequitur operationem honestam. unde sic absolute non dicimur operari, q. vis operaremur, si hac, aut illa conditio daretur, ita de facto non absolute mereremur ex eo q. mereremur, si hac, aut illa conditio daretur. Neque dicis, equus de facto risibilis est, q. risibilis sit est, hoc conditione, q. est ho. Neque me de facto contra iustitiam peccare non reddendo tibi librum, q. peccarem, si sub acceptam pecuniam non redderem. //

// p. 2.o nam ideo infantes habent opera honesta, et inhonesta conditionata futura, q. si diutius viveret, operaretur honeste in aliis circumstantiis, in aliis vero inhoneste. iam q. sint merendi praemium, et supplicium. unde p. deus trahi sunt, et reprobari. ergo, nam Adultus repente decedit abs q. poenitentia, si diutius viveret ageret poenitentiam, et mereretur gloriam; neque tamen hoc sufficit, ut absolute dicatur mereri gloriam. seu ob tineret illam, et p. deus ... est. q. merita conditionata futura non sunt absolute merita, neque possunt in infantibus gratiam, aut gloriam meritorie causare. //

viueret,

// 6

// Dr 3°: q[uonia]m plures infantes p[rae]us p[er]imantur, et assequuntur de facto gl[ori]am, q[ui] si di[ti]us vi[xi]ssent male operarentur, et damnarentur, ut [pate]t ex illo sap[ientiae] c[apitulo] 4. raptus est, ne malitia mutaret intellectum ejus, et[c]. propter hoc properavit educere illum de medio iniquitatis. — Non tamen ab[s]e, ut infans salvetur ex meritis su[bsequen]tibus futuris p[rae]destinetur, sed potius appareat in d[ivin]a s[cienti]a cum demeritis p[o]s[t]e[rioribus] futuris p[rae]destinari. //

// Deni[que] si[c]. homines [ha]bere futura causant gl[ori]am infinita merita su[bsequen]tia futura causabunt infinitam gl[ori]am, eo modo q[uo] vocaverunt existiterunt ab[solu]te, atq[ue] q[ui]libet infans, et adultus etiam habet infinita merita su[bsequen]tia futura. ergo causabunt omnes de facto gl[ori]am infinitam. q[uo]d nullo concedit. [ante]c[eden]s p[ro]batur, q[uia] de quolibet infante, et adulto vere e[st] dicendum, si vita ageret p[er] tota[m] e[ternitatem], a parte ante, vel post, infinita merita haberet, q[uia] produceret infinitos actus honestos, et supernaturales. — ex his omnibus, ubi de pluribus ab[s]q[ue] dubio p[re]cia veritate affirmatur. ex his omnibus constat, Neq[ue] in adultis merita su[bsequen]tia futura q[uic]q[ua]m valere, Neq[ue] esse absolute merita, proinde q[uod] n[on] causare gr[ati]am, nec gl[ori]am, n[ec] aliud supernaturale donum, maxilientium arg[umen]ta ca[p]. 6. [solve]nt[ur].

Masilientium argumenta. Caput. 6.

// P[rim]um e[st]. Si gr[ati]a Dei p[rae]veniret lib[er]o arbitrio, ut mereretur gl[ori]am, libertatem ejus everteret. q[uia] n[on] p[rae]venit, d[e] sub se p[ro]p[ri]o usu arbitrii meri[tu]m. s[ed] arg[umen]tum, neq[ue] q[ui] p[rae]venit, stante adh[uc] p[ro]nat cum usu libertatis. //

// R[espondeo] neg[ando] 2[am] ant[ecedentis]. ad p[ro]bat[ionem] neg[o] ant[ecedens], neq[ue] si p[rae]venit, tantum adhuc non infert minime libertatem evertit, ut, i[n] in ea cum masilien[tibu]s s[ae]p[e], ubi licet co[n]c[ursus] naturalis p[rae]cedat honestum operationem naturalem elicitum, ad huc libertatem n[on] evertit, q[uia] n[on] infert illum, et s[imi]l[i]ter, q[uia] nobis datur ad operandum n[on] evertit libertatem operationis, q[uia] libertatem p[rae]cedat, n[on]-

n' illa infert, v. remanebit indifferens adhuc [illegible]. ita q. cu inte-
rior gratia, licet p'cedat n'in ferat operem, seq'r operte, q. eius libertas
n' turbat. //

// Q. aute interior gratia n' inferat operem, q. relinquat
arbitriu indifferens ad illa, et eius [illegible]. pt, hinc q. talis gratia
h't p modu cuiusda [illegible], quo Deus [illegible] suadet operem. [illegible]
ex sacra scriptura actorum 7. vos semp spui s'to restitis [illegible]. psal.
94. hodie si vocem eius audieritis nolite obdurare corda v'ra.
apocalyps. c. 3°. ego sto ad ostiu, et pulso. si q's aperuerit mihi
ianuam intrabo ad illum.

id s'o hic n' omittam [illegible] pelagianos, q.
pelagianis existimasse gratia e'e talem, ut ea ipsa n' possimus resistere
[illegible] operem, et intulerunt inde [illegible] libertatis nostre. q. sicut
pelagiani dixerunt n'ec n'a ita, et boni pelagiani, q. [illegible]
nec libertatem agnouerint existimarunt, ad illa [illegible] moti [illegible]
arbitrij. bene q. intulerunt, q. ex fal[sa] suppo'o. quare [illegible]
[illegible] errabant, [illegible] n'one [illegible]. — [illegible] autem [illegible]
opinantes, n'q dicunt se n'os pelagianos [illegible] gratia [illegible]
[illegible] eam [illegible] destructione libertatis, verus hoc a [illegible]
[illegible].

[illegible] si Deus in [illegible] gratia n' attenderet
[illegible] merita hominu esset acceptor personarum: hoc [illegible] neg'. [illegible]
[illegible], q. [illegible] eis [illegible] merito [illegible] n'a [illegible] dare [illegible] gratia [illegible]
q'm negaret alteri, [illegible] dare [illegible]. item nullis [illegible] meritis
[illegible] duobus, uni daret gratia [illegible], q'm n' daret alteri.
unde posset iste [illegible], q. ei denegaret beneficiu alteri collatu. //

// [illegible] [illegible],
nulla e' acceptio personarum ubi nulla e' iniuria, [illegible] nullus [illegible] faciat inni-
[illegible] cui denegat effica[cem] gratia, q. [illegible] beneficentia faciat uni donat,
seq'r, ut nullus inde vitiu acceptionis incurrat. [illegible] nullus [illegible]
iu-

iuriā faciet, cui denegat efficacē grām, qd, q̄ dimisit dūs suā grām, q̄ co-
inde compensare pōt, ut libuerit. Neq; datū ex pte hoīs antecedens
ad illā; //

// Et sanè qūis Deus huic daret efficacē grām, alteri vero de-
negaret oēm grām etiā sufficientē adhuc n̄ eēt acceptor psonarum. ergo a fortiori q̄
sō denegat efficacē grām, et sufficientē concedit. Patet contra psonarum, nā hoc Deus
redimere decreuit, n̄ aūt Angelum. et hoī dat, quę sufficiunt, ut a peccō
resurgat, n̄ tn̄ Angelo dedit in pluribus ista, neq; propterea dicetur Ange-
lo fuisse eē iniurius, l. deus incurrisse vitium acceptionis psonarum. //

// Pōt illus argūm indo-
lentes retorqueri. nā his hoībus confert Deus cogitationes efficaces, ut he-
rū n̄ alii operentur, et exinde grām cōnantur, ut ipsi dicunt, aliis uero [illegible]
eiusmōi cogitationes efficaces, et sufficientes dumtaxat concedit. ergo Deus qui naturalia
bona dispensat ē acceptor psonarum. Item omitto Deum [illegible] personalium
operum et qualitate [illegible] grām [illegible] efficacem, qua iustificarentur [illegible]
hoīes. ad lucē [illegible], nā unus inm̄ post iustificationē rapit, ut
glām consequatur, alterum uero relinquit [illegible], illum amissurus grām, et glām,
si diutius viuat. // Quid Catholici scriptores sentiant? cap. 7.

Quid catholici Scriptores sentiant? Caput 7.

// Hucusq; cum hereticis. iā cum catholicis congrediendum. — Et
in primis alii censent, hoīem p bona opera n̄ alia elicita promereri
de congruo [illegible] grām auxiliantē, quā peccōr, sicut sit fidelis, sicut in-
fidelis, ad fidē vocatur, et exinde ad [illegible] actus
[illegible] tandem consequatur grām iustificationis. pro hoc dicendi mō refertur Ar-
gentinas in 2o d. 26. q. 1. art. 2. cum aliis, quos tn̄ omitto q̄
de illorum mente n̄ satis mihi constat. //

// Cuius ergo [illegible] sit [illegible], neque

ca-

catholicam sustineri, quod semis pelagianis [illegible]. Itemque hoc in pro[positione] quod eius omnis meritis iudicati operibus naturalibus ellicitis, admonitis [?] exigentibus aliquo initio fidei, salutis principium. quod a concilio [Arausicano] secundo Arausicano, Aug. et tota ecclesia damnatur. Quod si predicti DD. intendant naturalem operum [?] gratiae, nisi praecedentibus his operibus naturalibus ellicitis, et meritoriis de congruo quibus convenire, eorum semipelagianis ventare, qui propriis idem asseverant, et in Arau. sic a modo communi, ubi can. 4. 5a. ipsos definitis non expectare Deus hominibus motus naturales.

Praeterea DD. alii iudicant opera naturalia viribus arbitrii dumtaxat ellicita posse, immo facto esse proximae dispositiones ad iustitiam, vel saltem ad augmentum supernaturalis gratiae. Pro hac dispositione imo statuunt, quod eius omni opera sint meritoria, saltem de congruo illius doni supernaturalis ad quod proxime disponunt. ita Gabriel in 1o dist. 41. q. 1. art. 3. dubio 1. et in 2o dist. 28. q. 1. art. 2. Durand. in 1o dist. 18. q. 5. n. 6. Scotus in 1o dist. 14. q. 2. Caiet. tom. 1. opusc. tr. 4. q. 1. cum aliis.

Verum si hi DD. intendant, quod dispositionem, sunt contra Tridentinum sess. 6. can. 3. et sequentibus, et Milevitanum can. 4. ubi definitur, actus salutares proxime disponentes ad iustitiam, ex gratia praevenire, numquam solis naturae viribus ellici posse. quare sub hoc sensu praedicta sententia plane haeretica est. At si dicant, ut eos benigne interpretatur cum aliis P. Henricus disp. 25. n. 36. praedictos actus proxime disponentes ad iustitiam, qui sint entitative naturales, ex modo tamen supernaturales esse, praeveniente auxilio, iterum sententia sit falsa cum ex communi theologorum sententia actus operationum quibus proxime disponimur ad iustitiam esse debere entitative supernaturalia.

[illegible] de praedictis actibus, quatenus meriti proxime disponunt ad iustitiam. quod si loquamur de ipsis, qui a disponunt ad eius augmentum entitative supernaturale, dicendum illos etiam esse [?] omnino naturales, atque adeo quoad modum supernaturales non esse proximas dispositiones [?] me-

mus meriti congrui, aut condigni rũ [illegible] auxilii, quod est ex dictis contra semipelagianos, nam modo dicendi meus è ipsissima semipelagianorum sã, quę meritum de congruo concedebat motibus nãlibus rũ [illegible] vocatis supernãlis. //

quod si dicatur, eius mũ actus eê supernãles taleque quoad mũ, adhuc stim in hoc asserto conuemiatur cum semipelagianis, illud dẽ talis orõ, nam ad meritum supernãlis domi requr actus entitatiue supernãlis, ut modo contra P. Vazquez ostendo. sã Patris Vazquez cap. 8.

Sententia Patris Vasques. Caput 8.

// hic Author 1a. 2e. disp. 91. cap. 6. concedit actibus entitatiue nãlibus vim de congruo promeritoriã [illegible] vocatis supernãlis, dummodo tales actus quoad mũ supernãles sint. hic autem mũ in eo consistit, quod eiusmodi actus fiat ex peculiari grã collata per Xpstum, et rõe huius condicionis vr sibi P. Vaz, separari à semipelagianis ditentire, qui vim meritoriã inactibus, et motibus nãlibus admittebant, sed ex ista grã per Xpstum n̄ procederent. //

contra mihi minime magis placere potuit hec opinio, nam hec grã per Xpstum dupliciter intelligi põt. 1o. quod sit entitatiue supernãlis, qualis è illa, quę datur ad actus, quoad entitatem supernãles, atque non tẽt ad actus etiam entitatiue nãles concedi, plures tamen ordinantur, ut v.g. quando grauis vrget tentão, ligo nãlis actus difficillimus è. 2o. põt intelligi, quod hec grã per Xpstum sit entitatiue nãlis, conferatur tamen ex intentione finis supernãlis, qualis è nostra hic, gloricão: de quo cum qũ modo intelligatur infert plura absurda. quod ita mũ probo. //

etiamsi dã grã dicatur entitatiue supernãlis.

2a

Dª. resp. ut in materia de merito dicitur, quod universaliter actus naturalis fiat ex gratia supernaturali, non posset esse meritorius praemii supernaturalis, ob improportionem, quam illo habet: at oppositum sequitur ex hac sententia, quod falsum. Deinde non alia de causa negatur a nobis, et Patribus, promerito supernaturalis praemii gratia supernaturalis, nisi quod tale meritum debet esse entitative supernaturale, neque potest esse entitative naturale. — tandem sicut ergo ex parte nostra, quae solet admittere actus entitative naturales, dummodo procedant ex gratia entitative supernaturali, disponere sufficienter per modum meriti de congruo ad supernaturale praemium, sicut nequeat peccator disponi sufficienter per hos actus ad iustificationem, et percipiendam remissionem: hoc non admittit: ergo nec illum admittendum.

Sed dicatur, illa gratia per Christum collata entitative naturalis esse, universaliter quae orta ex fine supernaturali. — Dª. quia licet actus naturales fiant ex gratia entitative supernaturali, nihilominus adhuc meritorii non sunt ostensum. Ergo a fortiori, si fiant ex gratia entitative naturali, universaliter quae ob aliquam rationem dicatur supernaturalis. — Dª. deinde, resp. in tridentino sess. 6. cap. 5. definitur, iustificationis exordium in adultis sumendum a Dei gratia, hoc est, a Dei vocatione, qua provocantur adulti, nullis eorum meritis praecedentibus. ergo ante talem vocationem supernaturalem nulla merita praecedunt, et sic opera naturalia honesta, si forte dentur ante talem vocationem, meritoria non sunt illius, alioquin ab ipsis desumeretur iustificationis exordium.

Haec, et alia vrenda contra nostrum, quae pertinent ad materiam de gratia, et merito, ubi fusius ista tractantur. Ultimo ergo ex dictis opera naturalia quomodolibet considerentur meritoria non esse, sive de condigno, sive de congruo eius vocationis, vel alterius doni supernaturalis. Unde manifeste deducitur, neque meritoria esse vocationis illius, qua deus confert gratiam, aut gratiam sanctificantem, vel quodvis aliud supernaturale donum, sive talis vocatus per deum constituat, sive non constituat; ratio est, quia si merentur hanc vocationem, merentur etiam donum ex ipsa collatum: hoc non merentur ergo tota. prima maior, quia non potest quis mereri vocationem collativam doni, quin donum mereatur. Christo

Chatolicorum obiectis Respondetur. Caput 9.

// Obiicitur 1°. antequam infidelis recipiat 1am vocationem supernaturalem, qua disponatur ad fidem, etiam tunc elicere potest viribus naturalibus aliqua opera honesta: quae illa sint Deo grata, quae possit esse meritoria saltem de congruo tunc vocationis supernaturalis. — Respondetur negando consequentiam, quia licet haec opera mereantur naturale praemium, cui quo proportionem habent, nullum supernaturale mereri possit, quia nullum valorem, nullam proportionem cum illo servant. //

// Suppono autem in hac obiectione posse hominem ex naturae viribus aliqua honesta opera praestare. quod mihi certissimum est, quidquid alii sentiant. neque quis credat, posse bruta habere effectus suarum facultatum operationes, neque posse hominem, quia rationabilis est. — Qui insuper dicat posse hominem operari perfecte, quia animal est, etiam quia rationalis. — Deinde potest homo improvidente saltem philosophica, qua pollet, cuius culpas theologicas vitare. nam quia saltem philosophice potuerit actus oppositos, qui sine culpa est. et idcirco absque gratia, neque providendo potest saltem philosophico peccato sufficiunt naturales vires. Denique ipsa volitio, quae nunc per doctrinam naturalia movida percipi potuit: atque praeterea motivum elicere ex naturae viribus. ergo quod percipitur, elicere poterit solis naturae viribus, et ex ratione obediendi. Videatur sup. Suar. tom. 1. de gratia lib. 1.

// 2° obiicitur deinde. — saltem in casu necessitatis potest homo ultro disponi ad iustificationem per vires naturales. ita singulariter opinatus est Andreas de Vega lib. 6. in Trid. cap. 17. quae propterea limitavit Trid. definitionem sess. 6. statuentis, actum praeviae disponentes ad iustificationem, non posse nisi a gratia provenire. quod absque fundamento sic opinatus est. maxime cum facile pateat quemquam sit tunc extra necessitatem, quia licet plurimumque de-

fi-

despiat peccati, aut sacram.to ministter, semp ni adē gra Dō div.
nam, et excitans hōs ad sup nā l3 dispositionē, quaunis fiat intra
l, extrā sacram.to //

// Obiicies 3.o si Deus offerat, ut assolet 2.m vocationem supnālem, q. opera honesta nāli sellicita p.cedant contentū facere magis Beneficium, q. cū eius m.m opera p.cedunt. ergo q. hæc opera saltē de congruo merentur illam vocationem //

// Resp. neg.do ant. q.a cū opera nālia nihil ad 0 mis supnāle valeant, equam gratiam Deus faciat contentū, sive p.cedant, sive n̄ p.cedant, eius m.m opera — divus q. eēt si p.cederent pecca, q. tum obindignitatē subti contentū māis liberalitas, et gratia X.i id ad Rom. 5. ubi Deus commendat charitatem suā, q.a cū adhuc peccores essemus Xp̄us pro nobis mortuus ē. itaq. ergo q. p.cedunt mala opera contentū facere Deus māis gratias conferendo tam vocationem ordis supnālis, n̄ tn̄ q. bona n̄ p.cedunt //

// Obiicies 4.o: Quis homo q. habet materiā cogitationis sufficiens qua possit honeste operari, n̄ tn̄ de ulti cogitatio congrua, q. Deus cognovit futurā esse. ergo q. illa detr, i gra o Xp̄us, et sic opus nāle ab illa procederet, erit meritorium de congruo tamē vocationis supnālis. ita P. Vaz, ubi supposit, actū nālē ex gra entitativa nālī procedere, quæ proinde 10 vocatur gra, q. nobis confertur subilla in divita congruitate //

// Rr. tn̄ l.i dicet more P. Vaz, oes cogitatis congrua eē nobis in deuita, q. mihi difficillimū ē. p.terea, et actus procedat ex gra, quæ cū p.p mō talis gra expleat meritorium ē, nisi entitativa supnālis sit. itē sciā sdata p accūrsi ad valorē operis. Unde, quæ nihil valerent ablata sciā, nihil sub illa valent, d. ablata sciā sdata nihil valerent opera nālia, q. n̄ fierent excogitatione congruā. ergo neq. valent q. fiunt subsciā sdata. ultra arg.tū ubi de illo axiomate facienti q. ē in se, Deus n̄ denegat gratiā. Cap. 10.

Vltimum argum.

Ubi de illo axiomate facienti quod est in se Deus non denegat gratiam.

Caput 10.

Obiicies denique facienti quod in se est denegat, deberet conferri Deus infallibiliter gratiam: quod opera naturalia efficerentur meritoria saltem de congruo eius gratiae, quod non repugnat, ut eadem opera mereantur saltem augmentum gratiae, ansam accepit iste de caritate est apud alteros, et nobiliores theologos, qui communiter loquuntur, ut facienti quod est in se per vires naturae, Deus conferat gratiam. Lata vero ratio est, quod nunquam annectitur gratia operibus naturalibus efficacibus, nisi detur in illis aliqua ratio meriti. Pro huius argumenti solutione expendendum est, quarum verum sit predictum axioma, quod eius vi deducatur opera naturalia meritoria esse per omnia superiora, ut constantissime propugnamus.

Ad quod autem supponendum imprimis est, ut Deus conferat gratiam lege necessaria suppositam quippiam, quod homo faciat quod tum est in se per vires naturae, ut putarunt semi pelagiani supra positi, quod scilicet liberalitati ipsius conveniat huius, et proinde non fecerunt quod tum est in se conferret de facto Deus eiusmodi vocatione, ut ex propria constat. — Et aliud est hanc vocationem a Deo conferri cuique facienti quod tum est in se, aliud vero denegari cuique non facienti quod tum est in se. Et aliud est aliud conferri cuique cui datum est hoc, aliud vero non conferri quod solum aliud, cuius datum sit homo. Primum est verum, secundum falsum, quod bene valet ab hoc actuali, quod non valet a negatione huius ad negationem alterius cum conveniat homo, et ab illo actuali. Ergo semipelagianorum error, quod non detur gratia lege vocationis, nisi facienti quod tum est in se, de quo proinde dubitari non potest. Ergo conveniret, an detur cuique facienti quod est in se per vires.

Quod vero arbitror certum est, non denegari homini gratiam, qui non fecerit, quod est in se per suas naturales vires: etenim quilibet peccator saltem, aliterque ad poenitentiam exauditur supra-

nāli vo calus n̄ deāt, ad hoc ulterius vocari solet. neq̄ deus deidit aliq̄ⁿ̄ leg̃ dimitterando aux°, si peccat ex l° n̄ tollertatē. — idē in̄ infē delī. distinguit ḡt l° aux°, quo vocatū ad fidē, n̄ n̄at, a lius vero auxilij vocari solet. . Stat q̄ deus n̄ denegare vocāns grām eo ipso, q̄ hō n̄ faciat, q̄d ē in se p̄ virē nālē, aut sup nālē. —

q̄ torea su-

pperandus, sic intelligi p̄ dictū axioma, q̄ facienti q̄ ē in se p̄ vires nāles deus ꝯferat in m̄te grā sanctē. Rāō, q̄ supponimus, ut induitur grā sanctē adulto n̄ in fun dī, nisi p̄cedentibus actibus ex dā grā productis, ut ꝯcilia definiunt, et sancti p̄p. edocent. Vnde so ingrimus an facienti, q̄ ē in se p̄ vires nāles deus ꝯferat grā vocāns, q̄ natu-

r nālē operētur, et sic ultō disponatū ad iustificationē? —

Rursus aduertē, p̄ vires nāles

q̄ hō facit q̄d ē in se intelligi, et ꝯprehendi, q̄ ē de lima ordinis nālis, etiam tote idet ad operandum. Vnde hic in uluuntē auxilia nālia interna, et exter-

na: interna sūt illustrās, et inspirās entitatiuē nāles q̄ hō iuuari solet, ut honeste nālē operētur. externa sūt Angelorum custodia, magistrorum doctrina, ꝯcionatorum exortās, piorum hoīum ꝯsilia, et exempla, quē ad honorum ... dinant. hinc ē, ut p̄ nāles vires so excludātur hic ā dd. q̄ ē de lima superioris, et supnālis ordinis. —

Denique noto, faciente, q̄d ē in se p̄ vires nāles ꝯsiderari posse dupli, l. in actu l° parato, et expedito ad operandum honeste priusq̄ opereē re ipsa, l. in actu 2°, postq̄ re ipsa operatus ē. et in utroque sēnsu rogari pōt, an detur in talis grā facienti, q̄d ē in se p̄ vires. Hūc ꝯside-

rantē in actu l°, siue 2°? q̄ tn̄ actus l° ingr̄. pthō p̄ mittitur ad ꝯuer-

sionē nos prius, nam emulantes agemus de faciente, q̄d ē in se p̄ vires nā-

les in actu l°. postea de faciente in actu 2°. facienti q̄ ē in se p̄ vires nāles in actu l° deus n̄ denegat grā. cap. 11.

Facienti, quod est in se per vires naturales in actu 1°. Deus non denegat gratiam.

Cap. = 11.

Hanc rem medio cuit (?) molin. in concordia disp. 10. ubi nulla inuoluat, quae mihi non probantur, ut infra notabo. alteroquin quod cum homo paratus est ad operandum naturaliter honeste, deus interere auxilia supernatualia, quibus etiam supernaturaliter operetur, alliciendo motus, et actus supernaturales. quod illud idem est naturali, et fraude esse, quod per vires non tendere paratus est. unde numquam homo, nec est proxime dispositus est ad actus naturales honestus, ex qua gratia sit etiam proxime paratus ad supernaturales actus quod idem obstat. Nec aliquis naturaliter honeste operatur, quod non honeste supernaturaliter operetur. et in hoc sensu verum existimo praefatum axioma de faciente, quod est in se.

Est tamen proinde 2a. Reducitur ad hoc, an scilicet Deus a quo de facto statuerit lege infallibili, quod decreverit suam gratiam homini conferre, quod proxime paratus est ad actus naturales honestos, ut sic actus supernaturales alliciat? Dico de facto, quod mihi non est dubium potuisse hanc legem a deo sanciri, quoniam in ea nulla involuat implicatio. propterea tantum vis pro ueratione impendendanda esse in eius (?) lege, sicut infallibili decreto dei ostendendo. Nec in aliis rationibus, d. theologicis fundatis, id efficiendum est.

Probatur 1° ex sacra scriptura. Apocalypsis 3°. ecce ego sto ad hostium, et pulso. Si quis aperuerit mihi ianuam intrabo ad illum. id est, ego sto ad ostium operosis media supernaturali gratia, qua mea dono homini expeditus, ut supernaturaliter operetur. Si quis aperuerit mihi ianuam operando naturaliter ad illum intrabo supernaturaliter operando. quod intelligitur per hanc accipio ex concilio Senonense pro ueritate cap. 5. post medium, ubi dicit ait: quod tamen tanta gratiae nec ista liberum praeiudicat arbitrio. cum tamen illa semper sit in promptu, nec momentum quo praetereat, in quo deus non stet ad hostium

hostiu, et pulsat, cui si qs aperuerit ianuam intrabit ad illum.

Dr 2º. in istis rno nris inco[...]
dei gra dr assistere nobis adeo ut actus honestus, q. nullus excipia[tur] ex aliquo manifeste colligr assistere nobis, qdo tales actus nalr efficim[us]
concilium Araus. nam ait, gra dei ad singulos actus dari. concilium Afri-
canum, gra nos per singulos adiuuare. Arausicanum, quoties bo-
na agimus deus in nobis, atq nobiscum ut operemur operari. item mu-
lta fieri ab hoe bona, que deus n pstet, ut faciat ho. Conciliumn
ecclesie pp. Sanctus Anselm. inqt, nullus homo habere bonum vo-
tu, n a deo. Sanc. Pros. dicere qq in bonis, et rectis actibus vit-
tam dabilis gerit. in qq testimoniis n intendr, gra nobis adee
cu operamur, q. naria sit, ut pie honeste operemur, n. ut supna-
tr operemur cu honeste nalr operamur.

Dr 3º. q. nullum momentum
in quo supnalis gra n assistat qdo cu qs aliquis aduertimus in nobis ho-
nestus: n. qdo cu qs ho nalr, et proxe paratus e honeste operari per
res nales, aliqu aduertit ad obiectu honestu. qo qdo cu qs ho prox. paratus
ad operandu honeste per uires nales habet assistentes deo gra, ut ita
illud obiectu honestu supnalr operetur. mir, et coa pa tent. mani-
fer istis testimoniis, qq commendatur frequentia, et a his tradere gra auxi-
liantis, que costat sit apud pp. Dioni. cap. 9. Celesti ierarchia
in mentis, et infinitis diluuii se loquis semper paratus e, et pt omni
parti pandi. Fulgentius ep. 1. ad Uenantium inqt: ne qs in a-
liquo momento, nec in aliquo tempore celestis pa desiste medicina-
fatetor, aliqui lice distractus n accipere gra, qua proxe possit sup-
nalr operari, n. q mirum, sicut qs nalr tunc proxe possit operari.

Dr 4º. supnalis gra
semp assistit, quoties ministerio creatur extrem allicit, et excitatur ho
ad honestas operationes. pq. qdo verbum dei proponitur, q. supl., parentes, et ami-
ci ad virtutes hortantr, q. mouent a bonu exempla, et egregia facino-
ra

ratio. Co etiã assistit, q. cuiq. dd hõ nãlr paratuý, ut operetr honestẽ. ary cur ñ sluẽ apud theologos. Ròa prĩ, quia q. ferè semp hõ paratuý ad honestẽ operandũ propter excitatũ ex ercij facta. Suggestio q. sit aliqñ operetr aũtr hujus excitatã, et aliunde sit hõ promptus, et expeditus, ut honestẽ operetr, ad hunc assistẽa poterit gra dã: qua excitão, quæ opara ẽr ex creis allicientibus extrinc, nã sit abs q. dubio. q. st hoc ñ obstante hĩt anima eadẽ lege grã, poterit semper hũre. //

// Prĩ 3o. l. semp actuales opera ẽr honestẽ nãtr hĩt dd qq opus ẽ, ut sup nãtr operetr, l. ñ semp hĩt. si 1um stabit q. dũ, nũ tunc alliciat actu sup nãlẽ, fructuosũ, et meritoriũ. q. ñ ẽ credendũ. si 1um q. sibi hĩbit dd qq opus ẽ, q. actu ñ operetr, dũ proxe possit operari. Ròa prĩ, q. si tunc etiam ñ hĩat, ptũ stabit, ut ñ p creã operaẽ sup nãlis omissio, cũ creã ñ hĩat, neq. in eius potestẽ sit hĩre, q. req. ut salubr operetr. q. nemo ñ admitteret, q. illa aũis lege ostituitr hõ prox. parus ad salubr operandũ, quoties ipse voluerit. //

// Prĩ demũ qd, nã ea prouidã Dei statuenda ẽ de facto, quæ simulr dectr in modo dũ magis conen dectẽ eius bonitẽ, liura litẽ, amorẽ q. hõs, justitia rũ illos salutẽ, copiosã Xpti Redemptẽ, et nẽ dignitẽ ad superiorẽ, et sup nãlẽ finẽ eleuatẽ: 0 hẽc oĩa maxe ostendantr posita expẽte Dei hac certa statuti lege, siue decreto de ofrenda hõi grã, quoties in actu ẽ stt paratus ad honestẽ nãlr operandũ. nec inde seqr aliqd incomodũ, ut ar. horũ solũ patebit. q. ẽr. ulterior explão rnẽ sẽ. cap. 12.

Vlterior explão rnẽ sẽ.

Cap. 12.

// Pro mari buea posita... ...

tn̄ n. nulla notari debent. enim 1.° noto [illegible] deus n̄ [illegible] parare
nant providẽ immittendi grã ad supnãlẽ actus, qui sõ
dispositiuus hẽ assidue, ut ad pecci dolorẽ, aut ad alios actus qq
adiunctiorẽ dispositiõe, ut placuit patri moliñe, qui nobis in hac
pte displicet, nã rõẽs adductã, ut mihi probant, ti, oõ quin cuncta
semp actiõ paratus é, ut honestẽ nãlẽ tn̄ operetur, in qua tñ [illegible]
tã virtus, hūc sui gratis, et assistentẽ grã, ut intra illud [illegible]
tũ supnãlẽ operetur, nũ p deum stet salutaris operãis omissio. //

// 2.° notetur, [illegible]
grã conferri quoties hõ paratus é honestẽ nãlẽ operari, qui actuũ
operetur. Rõ é, nũ salutaris operãis omissio tribuatur, et im-
putetur deo, d. ercẽ. sntitatis mol. iudicans hæc auxa [illegible] impen
di, qa deus [illegible] media cognovit, voãtẽ ex viribus nãlibus quasi re
ipsa [illegible] operaturã. d n̄ placet, nã adductẽ rõẽs oppositũ suadent. //

// 3.° notetur, voãtẽ
viribus nãlibus, et supnãlibus instructã, elicere n̄ sõ supnãlẽ motũ, [illegible]
nãlẽ. é etiã 3.° qui mol. generet, sõ efficiendũ supnãlẽ. d illis rec
ursis voãtas é in actu 1.° potens ad utrumque lib. et elicienẽ potius supnãlẽ,
qã nãlẽ, cur n̄ e contra? qui tereã, si p̃t elicere voãtas utrumque [illegible]
[illegible] n̄ p̃t? [illegible]. Vnde stat, qui numquã eliciet. [illegible] ostendatur im-
plicao. maxe cũ alĩ [illegible] admittant, posse voãtẽ duos [illegible]
actus hẽre. //

// q. etiã probabiliter iudico, n̄ posse voãtẽ dividere unũ actũ
ab alio, suscipiendo nãlẽ omisso supnãli, ut supnãlẽ omisso nãli. [illegible]
qa voãtas proliuerte sua tendere, ut n̄ tendere cõ illud [illegible] propo-
sitũ. ex supp. tñ ostendat utrosque actu [illegible]. Rõ é, nã in [illegible]
eiusmodi actus indivisibilis, [illegible] ut dato [illegible], aut [illegible], [illegible]
[illegible]. Cũ n̄ p̃t ex illis unũ [illegible] alterẽ eligere, p̃t nã [illegible]
tñ ubi n̄ p̃t cedit cõ [illegible] unũ ab alio, sic [illegible]
[illegible] cõ indiuidua amoris, ut cõir docent philosophi, qui [illegible] in [illegible]

indiuidua, cc.a hoc q. e amare, et n̄ amare. //

// 4.o notet. in hac doct.a
suppoi n̄ diuenti politi actuq n̄alia, et sup n̄alia, q teant idq oblim
n̄ale, et fale oe. q. apud oēs probabilitē ē, et apud mentem, neqs ulli
vīt, qmq explaq ex hoc cap.o reiiciat. Itē nō suppi, ēe poteq, i mode-
facto dari actuq sup n̄alq, quād sufta. q. iq tri in diuisitatq // 3.o terti
suppi actuq honestos n̄alq n̄exigere grāq entitatiuā sup n̄alq, q
cōitur, q. sufiūnt eis virq entitatiuā n̄alq qq ti et dā legq sup n̄alq
adiungimq, ut voatq fructuose operetr. //

// 5.o notet, ita mixq multuq
n̄ ēe, q. et stante illustr.e n̄ali stet et infali ex dā lege sup n̄alis, at rēt-
mq ac dati sup n̄alis in strumt n̄alis: pōt. n. deuq, ut sup n̄alis 3.o. Ata
diti diuio, q. iufte tr hō, dare sup n̄alq illustr.q adtuendq dy. eis, q. obli-
geti in miteve, stamq. n̄alis Author illustr.q n̄alq, aut sit aliqua cāa creata,
vndē talis illustr.o procedat. //

// Rāo discriminis cāq ta, nq ibi rāo praeūi-
n̄diu virq sup n̄alq, uq adsit n̄alq ēm voatq operet in fructuose, produ-cēdo
n̄alq actuq; q et honestuq, n̄ meritoriuq alicuius q nisi sup n̄alis: hoc autē exi-
stat, cuq adē auxq, et illustr.o sup n̄alis ex qua esset voatq actuq entita-
tiuū sup n̄alq, nq ille meritoriuq ē. q. et //

// 6.o notet, q. et stante virte n̄ali
deāt adēi vis sup n̄alis, ut voatq in actum n̄alq, et sup n̄alq prorumpat,
ad huc oportet, ut adsint duq cog.s proponentq eandq honi ēq dōt, ā, sa-
tisfit unica, siue sit n̄alis, siue sup n̄alis: etenī cog. n̄alis, ut plures o-
pinantr, ēe sufficiens ad sup n̄alq afq. itq cū sup n̄alis cog. sufiat ad actuq
sup n̄alq, a fōri sufficit ad n̄alq. q. prout troqq afū sufficet unica cog. q̄ duq
uis n̄alis, et sufit unica n̄alis pōa. quarē stante cog. n̄ali, so erit
opus visu sup n̄ali, q extra dū assita supplente vituq defiq, ut voatq
in actu l.o cunctatr pro q. poiq ad sup n̄alq actuq //

// 7.o notet hanc lq
a-

a Summi pelag. longissime distare, nam summi pelagiani concedebant actibus, et motibus naturalibus assistentibus nec meritoriis gratiae, quae proinde non submittebant ex meritis ipsorum. nos autem dicimus gratiam praeveniens, ac consequentem motibus, et actibus naturalibus, quod illorum procedit principio, nec antequam vocatus naturam operari, immo quod non operetur ... potest operari nisi assistente gratia. Itaque insuper connexio principii naturalis cum supernaturali nititur aliqua vi meritoria, ...ta divina, quod ... lege, qua deus ... decrevit conferre super omnia ... quibus ... naturalis ... meritorie sint supernaturalis, quia ... placuit divinae, ... capitulo ... negari ... quolibet merito ...

Denique ... nullus doctor explicet hoc axioma de facientem quod est in se ... quo non explicui meus ... doctrinam, quam ... est ... videantur inter alios duo nostrae societatis lumina P. Franc. Suar. et P. Gabriel Vaz. ... 1a parte lib. 4. de provid... cap. 3. et lib. 3. de auxiliis cap. 6. item 1a parte disp. 97. cap. 4. ut omittam alios. Dixi fere nullus doctor, quia mihi probabile ... est D. Tho. in hoc sensu praedictum axioma intellexisse, ... 1a 2ae q. 109. art. 6. ad 2um inquit, ... hominem facere, quod in se est, ... in potestate hominis, ... motus a Deo. argumenta dissolvuntur cap. 13.

Argumenta dissolvuntur.

Cap. 13.

1um argumentum ... motus supernaturalis coniungerentur ... naturalibus ... posset ... certus de existentia talium motuum supernaturalium, sed ... certus de existentia motuum naturalium ... : hoc est falsum ... posset homo certus esse de ... supernaturali, ... in tra sacramentum ... gratiam sanctificantem ... negatur ... quia ... incerta, ... probabilis. ... probabiliter ad summum ... existentia, quia probabiliter constat, actibus naturalibus ... supernaturalis. ... certo constat de existentia actuum na-

nalis honestus, q. lt facilit. dic q. tendere possimus nos indebite
honestu tendere nihilominus certo n. 2stat eu tendentiu éé ex- 150
pura hones t. nullaq. praua circumsta fedari. //

// 2.um arg.ts cog.

q. ducens ad amorem honesti, qlcuq. solet éé probabilis, et falsa: q. cog. sup-
nalis nequit éé probabilis, et falsa. neq.a q. semp comitari cog.m nalem
inclinantem ad actus nales honestos supnalis cog. inclinans ad sup nales
actus, q. ideo dbus, et 2tingit. cu q. volutas proxi. sit operari nalr, et ho-
neste, potestiq. supnalr. ma. p. incog.ta proponente miseriq., ut inso-
stam ab aliquo fictos, ut pietatis extorqueat, q. tn cog. iudicat éé ue-
ra. //

// in q. senti n. discultiam, an repugnet supnalis actus proba-
bilis ~~actus~~, et falsus, q. vitaq. er t.é. Nec q. in pluribus soleat.ur resi-
ciendis, quas huic arg.to solent extrinsere DD. de tinear. id tn n. omitam
facile 2a. oés instari posse disfare obiectos, q. lt neget, q. cu q. volutas
operatr honeste nalr infalli operari sup nalr adhuc n.é q. neget po-
sse supnalr operari q. nalr operatr. ubi iginstat adversi.s huc diffi.cus,
q. lt in eo casu possit ellici supnalis afectus ex cog. sup nali falsa.
P.terea, q. scrupulosus dolet peccatis, que sibi probabilr suadet comi-
sisse, cu rea n. comiserit, ellicit dolorem supnalem, ut oés fatentur. et tn illudi-
tur ex cog. supnali falsa. //

// Resp. q. 1o. cog.n supnalem in eo casu. prout éé apprehen-
siua in qua proinde, nec dett. tal. ui, nec fallitas, cuius propriè n.é ca pax appre-
hensio, lt sit 2plexa, cu lit sit ca pax regendi volutas a h.s, ut in lib. de aia
docuit. Rx 2o. cog. illa nalem, et falsa éé sufficientem ad ass.us sup nales, q.
probabilitate actus sup nales ellici posse vi cog.is nalis etia falsae —
Rx 3o. q. tunc oriri. affi.us pietatis ex cog. supnali proponente miseria, ut
ab illo hóe manifestatur, hoc é, cog. n. iudicaret. ibi reipsa dari miseri-
am, q. ab eo hóe manifestari, q. sit audit. l. n. dubr. in eo casu v.a éé co-
g. ut sit, sufficiet q. pro ellicienda pietatis afec. ~~~~

// 3um argumen. Si seqr ex nra sta dari meritoriu actu ex viri supnalis adquam n pcedat actus fidei, d. alicu supnali proponens honestate obti vnite n ex authoritate Dei revelante, v.g. cu honeste cogno, que revelat in subueniendo pauperi. et inde mouer ad eleemosina ei elargiend. iste infertur peccore, siue infidelis, siue fidelis absq fide iustari posse, negante cog. nali proponente Deu supia dilig. stat etia ex nra supnalis se ponens ide obtm, et ex utraqs cog. resultat nalis, et supnalis dilectio Dei supia, cui subsegr infalr iusticao cuiuslibet peccoris. at hoc e absurdu, q. sine fide in possu e placere Deo. q. etc. //

// Ser secundo retra qd seq la, na ad meritu supnale n exigr cog. fidei divina supnalis, ut erudite propugnat P. Ripalda disp. 12. de fide. meritu sup ad iustione exigr stricta fides, que stat cog. asentiente obti ex authoritate Dei revelante, d. suffit lata fides, que stat p qualibet cog. supnali, ut ibidem citatus D. cu pluribus defendit. peccori facienti, q e in se p viris nalis in actu 2o. Deus n denegat gra.

Peccatori facienti, q e in se p viris nales in actu 2o. Deus n denegat gra.

cap 14.

// hic e 2us sus in quo p. dictu axioma explamus. ubiq n loqmur de faciente q e in se p viris nalis in actu 1o. d. in actu 2o. Neqs loqmur de quolibet faciente, d. de adulto peccore, siue fideli, siue infideli. dicimus nos posq. adultu ullus p mit, q supat ad lethale graviter delinquere, postea v. facere p viris nalis q est in se, ut a pecco mundetur, et iustetur. assero huic peccori offerre Deu auxiliante gra, ut a pecco resurgat, et iustitie nis Beneficiu aegrat. //

// Unde sitalis, hostis infidelis excitabr ad fidem, sitor te fides in accepte stricta regr nario ad iustione. At si fidelis sit,

vocabitur ad dolorem de peccatis: si tamen non resistit, cum sic non denegatur, ut quilibet ex his peccatoribus huiusmodi, et altero, quod extra legem, sive de credo habitu est infidelis utriusque gratiae supernaturalis, attamen sufficit ut uterque disponatur ad iustitiam, nam cum lege utriusque naturae esse dispositum aliquem, ut a culpa purgetur, et in statu gratiae constituatur.

// Haec doctrina patet his rationibus, quas supra cap. 11. fecimus, nam omnes illae ratione etiam suadent, ut quidem pendenti constabit. Igitur si Deus semper assistit per gratiam, quando cumque homo paratus est, ut bene naturaliter operetur, a fortiori assistet, cum homo totus bene naturaliter operaturus est. Patet 2º ex innumeris sacrae scripturae testimoniis, quae innumerantur, probant Deum nolle mortem peccatoris, sed ut convertatur, et vivat, quod postquam peccavit homo, vult Deus, ut convertatur saltem libere naturaliter operetur, sed ut convertatur, et vivat supernaturali vita, quae consistit in gratia sanctificante: requiritur auxilium supernaturale. Ergo quando cumque quis bene naturaliter operatur, habet a Deo paratum auxilium, quo convertatur, et vivat.//

// Scire tamen oportet, quomodo intelligatur facere peccator, quod est in se, ut sic auxilium adiuvans accipiat? Dico peccatorem fidelem quod est in se facere, quando cognita foeditate peccati, quod commisit, et cognita etiam necessitate doloris, ut ab illo mundetur, et amicitiam Dei iam consequatur, de illo dolet ex naturali motivo, non relinquitur locus, ut tali dolore perseverante, committat de novo aliud lethale. Proinde non sufficeret facere, quod est in se, si generale motivum non haberet, quod sub illo stare posset affectus in aliud similium graviorum malum. Et quidem haec omnia solo rationis lumine sine gratia supernaturali deprehendi possunt, et tunc elicito naturali dolore subiungetur immediate Deus auxilium ad supernaturalem dolorem.//

// Deinde similiter est, quae docet post hominem ex viribus eliceret per vere timorem amorem Dei super omnia, contenderes fidelis facere, quod in se est, si postquam peccatum grave commisit haberet amorem naturalem Dei super omnia, conceptum ex naturali cognitione subsistente Deo super omnia diligenda.

quod si tunc ad vertat, ut naturali cognitione potest advertere, peccatum sine

gra-

grauiter offendere Deum bonitatem, recipiet naturalem detestationem peccati, quia scilicet ... peccati remissionem recordetur naturalem dolorem de illo habebit huic dolori subiungetur gratia sufficiens ad supernaturalem dolorem, quo proxime disponatur ad iustificationem //

/ hoc utroque modo iudicio faciendum, quod est in infideles, ut gratiam, qua iustificantur accipiant, maxime si infideles heretici sunt, vel pagani, qui nullam fidem, vel religionem habent. pro hereticorum ... potest assignari modus aliter, quo ... videlicet si proposita sibi Christiana ... conveniens sit illam amplecti, ut peccatorum remissionem, et aeternam salutem consequatur, ... doctorem, vel magistrum per quem instruatur ... et ... doctrinam, quam proponit. item naturalem dolorem recipiat de peccatis ... seperabiliter ... quae Christiana catholica religione et ... huic ... gratia, qua possit ad fidem, et iustificationem ... pro statuta doctrina notantur aliqua cap. 25.

Caput 25.

Pro statuta doctrina, notantur aliqua.

// ... aduertas 1° quod Christiana doctrina in ... cap. statuta, quod peccator motus naturales ... elicit, etiam elicit supernaturales ... et in ... creata ... supernaturalem gratiam dat, neque Deus ad illam ... expectat, quod naturales motus ... elicuerint. //

// ... haec doctrina ... aliquorum ... aliam ... motibus naturalibus ... annexa, ... explicamus axioma de facientibus quod est in se. ut si forte prior ... hic ... admittatur. ... Deus, et eius gratia ... quod naturales motus eliciti sint, ... post eorum productionem infallibiliter aderit. ... facile ... iterum ... gratia ... naturales, et supernaturales, ut ... ulterius ... //

// aduertas 2° quod ... gratia detur infallibiliter

post

justiq. viribus nrũ ꝓ ĩ elicita opera bona ta, tñ in eur bꝫ nõ
se tempus detrahẽ inquo de strictissimi grã nihilominus in-
re dubio mihi tñ dis plꝫ q. aliqq placet vlt. ꝯferri in mẽte
pot, l. saltẽ ante q. ꝯmittã tñ nouũ ꝉ ttale, vicinus ener-
vetẽ illa nãlis dispositio, quæ cum gõ hit. //

// aduertas 3º: cum motibus illis nãli-
bus, et tñ nã dei grã subsequta posse hoc ꝯiungere nequẽ operis sup-
nãlis: tñ ꝗ. lꝫ ex dã lege subsequatã infalr actos motus grã supnã-
lis. adhuc istagrã ꝓ. supositis illis motibus relinquunt voãtẽ indiffe-
rentẽ ad supnãlr operandũ. ꝗ. pot adhuc voãtas ñ operari. et
istã grã, sine motibus ꝓ. uctibet, posset voã. tas absq dubio ñ opera-
ri. g. pot etiã, ꝗ. ꝓcuterint, et, ꝗ. nãles motus ñ inferunt ei ꝯrũ vim
inferendi. //

// hoc g. de cum tñ in actibus meritalibus ac hic dispositiua ad
auctã. ꝓ quã vlteriores actus efficiat. Vg. peccator elicit actũ fidei supnã-
lẽ quo meretũ auctũ ad amorẽ dei supnãlẽ, vicinus apud mundi et
ttrius lctr. pot cum actu fidei, et auctõ ad amorẽ ꝯiungere neqẽ amoris,
q. nihil ad hunc hit, quoniam titetã ad amẽ dei. g. pot a fortĩ ñ operari
supnãlr. g. hit auctũ, ñ iqex merito supnã tñ, ꝗ. exactu nãli honesto,
ꝓ nullã rãe mereti auctũ. //

// cum hoc tñ stat, ut lꝫ q. possit absꝫ ñ operari
sub auctõ, tñ ex supp. aliqua stabilita ternalr adꝫ. ꝓ. adoperandũ. Vg. supe-
nãlẽ actus decreuit rogare doctore, ut ab illo demisteriis nrẽ arre siꝗ. ꝯin-
trua tñ exãio allentiendi. tunc. n. posita instructẽ et ꝓ. sente dei
grã ñ pot ñ allentiri, si ptiuret ariũ ille Neropolitus nãle. pot q. de
illud, l. obstã libertẽ tu, obstẽ ẽ, les occurrentes, facilẽ de poni, verum ex
supp. q. retinuatã infalr inferet actũ fidei. Neqꝫ in ꝯmodũ ẽ, ut
alibi pẽ, q. actus nãlis dũ adẽ grã dẽ, supnãlẽ imperet. //

// aduertas 4º: q. lꝫ peccatori fa-
cienti motus honestos, q. ẽ in se ꝯtrauĩ infalr ex dẽ dicto grã su-
ꝓ-

sup nalibus, tum cum denegatur infalix peccatori sic exeunti motus ipsos quos ille posset concedere, ut peccator in peccato sit induratus, et sit omni alia destitutus, ut nihil honestum cogitent, quod ad eorum salutem iuvare possit. et oppositum iudico demum ac Lagianorum errorem, ut explicui supra cap. 4. dubitatione 6. Dico 2o posse concedi gratiam peccatori nullum honestum motum exercenti. neque aliquid obstet etiam infinitus suorum criminum numerus. //

Ad verbum denique quod per hanc doctrinam minime nos cum semipelagianis sentire. nam ipsi concedebant meritum in actibus naturalibus; nos autem de merito abesse relegamus, quod tamen legem deus admittamus, ex motibus gratiam infallibiliter annectentem, de liberalitate, et sponte. et sane pro dicta lege potuit concedere deus, quod argueretur inde meritum in operibus, neque sit possibile decernere gratiam peccatori, sit non efficeret, quod est in se, potuit etiam a peccatore decernere, si faceret, quod est in se. hanc ergo legem apud eos pono, ego iudico existentem. //

Addo, quod licet deus decerneret in aliquo peccatori dare gratiam, nisi faceret, quod est in se per vires naturales, adhuc inde non argueretur opera naturalia esse meritoria, de esse conditio ex liberalitate dei statute petita, ut operatur gratia, quod a peccatore cum Deus eius nihil opera non petit, licet eis gratia subiungat. Obiectiones diluuntur. cap. 16.

Obiectiones diluuntur. Caput 16,

// Obiicies 1o: quod debitum operanti datur ex lege, et pacto, datur ex iustitia. ergo si peccatori operanti, quod est in se per vires naturales datur gratia supernaturalis ex lege, et pacto debetur ex iustitia: de ratione iustitiae non obstat, quod opera naturalia habeant valorem meritorium. ergo etc.

Hoc argumentum probat, opera naturalia habere rationem meritum de congruo, de etiam de condigno, quod secus tamen dare non posset deus ex iustitia. Respondeo ergo distinguendo 1um antecedens. quod datur ex lege, et

ut pacto ordo naturali, dum ut exigitur, nego. quod datur ex lege, et pacto ofertio determinat condit proportionatam, seu eo, quod datur secundo. Pactum vero [illegible] datur differendum in isto casu gratia, ordo naturalem, quia ut opera nulla procedere petent, sunt tamen opera ut improportionata rumpi gratiae. //

// Superest explicare aptitudinem in operibus supernaturalibus, ut peccator praeparet dispositionem ad gratiam: quod ut pactum datur in ordine de[illegible] vendo gratiam substantialem, [illegible] cedant haec opera, sicut dandam justitiam, Neque in operibus est valor meritorius de condigno rumpi gratiae. tandem hoc pactum [illegible], fuit initum cum ipso faciente, quod continet, vel cum Christo domino, ut communiter ab authoribus supponitur. //

// Obiicies 2°: si Deus confert gratiam eo modo quo diximus, diceretur Deus accipere occasionem ex bonis naturalibus ad augendum super naturale con feren dum.

hoc est doctrina damnata Cassiani [illegible] 13. can. 13. quod natura sit eius [illegible] fallax est. //

// Resp., quod in hac materia caute dicimus esse vocem occasio, ne haereticis consentire videamur. ea duplici sumitur, vel pro merito, vel pro opportunitate. pro merito usurpabatur ab haereticis, et in hoc sensu nego esse, accipere Deum occasionem ex operibus naturalibus ad largiendam gratiam, at hoc in congruum, et sine periculo potest accipi pro opportunitate, ut sumitur raro a catholicis [illegible]. unde potest dici Deus ex naturalibus operibus opportunitatem, et occasionem accipere ad infundendam gratiam, quia sine dubio gratia tunc in [illegible] facilius habere suum effectum, quia homines actus non [illegible] [illegible]. //

// Obiicies 3°: sequitur ex natura sua Deum conferre gratiam [illegible] hominibus facienti, quod facit, quod est in se, viribus naturae: hoc afirmari [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] aliqua ratio meriti. Resp. [illegible] negant eam consequentiam, quia parata quia videtur ibi denotare meritum aliquod in operibus naturalibus. unde ex hisce [illegible] peccatori facienti, quod est in se,

se quiry nẽ deus ñ denegat grãm. peccori, q̃a facit q̃d ĩ se est p viris
nẽ Deus ñ denegat grã. Sam admittunt, et Sam negant. q̃ ego tñ
iudico posse, imo debere Sam admitti, q̃ã parta cãa ĩs quia ñ tm̃
q̃ denotat meritũ, D. aliq. conducentiã, et opportunitatẽ, quæ hic ne-
gari ñ pt assumpta q̃õ ex dõ Paulo 1ª ad Tim. motũ c. 1 ubi sic
ait: misericordiã Dei consecutus sũ, q̃a ignorans feci. in qua vo parta
quia ñ denotat meritũ, cũ certũ sit, peccã ex ignorãtiã cõmissa
nulla in se vim meritoriã grẽ ex dã misericordia conceptæ, tamẽ de-
notat ignorã in peccando fuisse cãa minoris malitiæ, propterea q̃d saltẽ
indirecte conduxisse, ut grã Deus largiretur, nã si peccãs ẽet ex maiori
malitia hẽret maiorẽ grauitatẽ, ut magis indignũ grẽ redderet sub-
tũ; q̃a v. fuit ex ignorãtiã, minus grauitatis habuit, ideo q̃d minus in-
dignũ grẽ reddidit subtũ. ait ergo Paul. ignorã conduxisse saltẽ in-
directe, ut Deus grã largiretur. et hanc conducentiã sicut cãa litẽ indirectã
exprimit illa parta quia, quæ propterea ñ tm̃ denotat meritũ.
Similiter opera nãlia honesta
peccoris ad grã conducunt. ñ solũ indirecte, sed etiã directe: indi-
recte q̃d cohibent impetũ ulteriora peccã, q̃ hõ redderetur magis indi-
gnus grẽ, q̃ erat ex solo peccato q̃d supponebatur ad opera honesta.
Directe v., q̃ cohibent ita disponunt aĩam operantis, ut facilius, et promptius
efficiat actus supnales, si tunc ei det grã Deus, q̃ efficeret si opera nãlia
ñ p̃cessissent. potest ergo parta quia sedulo merito denotare hanc condu-
centiam.
Vnde potest cursus affirari hoc modo, q̃a peccor facit opera nãlia
Deus confert illi grãm. idest; q̃a Deus tunc videt hõẽ minus indignũ grẽ, ma-
gisq. promptum, ut si grã det supnaliter operetur, confert illi grã. Et q̃ sic illa
conducentia [struck through] indirecta sufficit pro illa parta quia, ut ex textu Divi
D. Pauli constat, a fortiori sufficiet utraq. conducentia, quæ reperitur in operibus
nãlibus. hinc n̄ rerenuam conducere, Deus ex illa conducta motus conferre pe-
ccori grãm radicaliter, quãm intendit. neq. ex coẽ conducẽ, quamvis merito

seclusio, modo uiso sit agens r̃ale ad exeq. sid, q. reg. pro fine intento. infideli peccanti facienti, q. ē in se p uires n̄ales in actu 2° Deus n̄ denegat grã. cap. 27.

infideli facienti, q. ē in se p uires n̄ales in actu 2° Deus n̄ denegat grã. cap. 27.

// hinc 3.ᵘᵐ sit i n̄ro verum hoc axioma, p explã mus q facienti p ē in se diuinus q. hoc infideles, cui notitia n̄ra fidei, christianæ q religionis n̄ attulit here sibi grã supernãle annexa, uti eius tiones, et gloriam consequatur, si p uires n̄ales bene operetur. et q. infideli n̄ q operanda ita c nec tantu ex se ex auxo suo n̄ali grẽ, d. q. Deus hoc voãtes inmittendi hoc auxiliu coipso q. p̃cedant opera n̄alia. ori n̄ se p se, q. sit hoc ob.tu sim̄e n̄ inferat illud, ex ali cuius sui p̃ceps se arceat. quo pacto suf. sup n̄alis q. apponit peccor infert dum. n̄ ente, p. q. ex se dari potuit sine iustitia q. ex dã voãte nunnullos iustare peccore q. cu p sit p̃ponat. //

// eã de q. uae iudico, grã huic infideli bene n̄alr operanti, infalli p̃ferri, n̄ ex connex. q. opera n̄alia hēant c grã, v. ex voãte dã, que decreuit ad dita opera infali cōcrere grã. q. tot opera n̄alia honesta possi ēē ex p. cupito, l. c̃silio iudico sufre pro crenda grã, q. infidelis opera potest que dentur ex p. cupito, neq. requiri opera ex c̃silio. /

// p̃r hec Doctrã, q. de facto p̃ferr Deus cuilibet adulto, q. q. ē magis ad salutē conda q. a priori q. de p uires n̄ales p̃stat adultus ag. pot, et dēt. c̃oã p. cuius ē uerit ex sacra scriptura, c̃siliis, et p̃p. te i inmaita de auxiliis, abunde p̃roui dent. /

// p̃r. hic infidelis tenetur procurare salutē etrnã, et coipso q. procuraret illā hēt parātu

hēt paratū auxū adeius 9sequtē; at ex ipso, q̄d efficiat opera ma'lia ex p̄cepto de vita i'simplet hanc obligaē. ergo ex ipso hēt paratū auxū adeius 9sequtē. maj, et 9ūa patent. mīor p̄b, nā ad opera 9silij n' tenetr, & secus n̄ eīnt ex 9silio, s. ex debito, & ex obligaē, quā tenetr procurare salutē etīnā mīnimū cogr ad opera ex 9silio, s. ex p̄cepto, 9tr q̄d p illa s̄te i'mplet hanc obligaē. //

// Confr vlterius, q. s̄i'mo adulto imputatr ad culpā, q. n' 9sequatr aīe salutē: at huic infideli n' imputaretr, si n' obtinuret auxū. ergo debt illud obtinere. mīnor p̄, q. si poq. p̄ 9stitit q̄d q̄d nālr det, n' accipiat auxū, et moriatr, n' 9sequetr absq. sua culpa salutē, q. q. dō, dē nullū peccū 9misit, s. totā, et integram legē nālē obseruauit, ut supponimus: ut ad hunc, q. caret auxō sufficiā li, n' 9segr salutē, ut ē certū. ergo et.

// Argētr ex 1to tho. 3. 9ᵃ gentes cap. 159. ubi sic ait: illi solū grā priuantr, qui in se ipsis grē impedimtū p̄stant; ut sole mundū illuminante i'nculpā imputatr ei, q. oculos claudit. ergo ex 1tō thomā, q. n' p̄stant impedimtū grē, n' priuantr grā. p̄t, q. si priuarentr grā, q. n' p̄stant impedimtū, falso dixisset s. tho. illos sola grā priuari, q. p̄stant impedimtū grē. mō sic infidelis obseruans legē nālē, nullū p̄stat impedimtū, quia tale impedimtū ēēt peccū, q. priuat grā, sicut 9trariū ea de qua loqr s. tho. sicut sit auxō, et dū n' ponerit adic[?] tionē, ut verius existimo. //

// Eā doctrinā exprimit Angelicus p̄ceptor q. 14. de vlte art. 11. ad 1um inqt. n' hoc ad dej p̄uida ptinet, ut cuilibet p̄uideat necessarijs ad salutē, dūmō ex p̄te eius n' impediatr. si n' aliquis talis nutritus velit insiluis, aut intr aīalia, ductū nālis rōis sequeretr in apetitu boni, et fuga mali, cer[tis]sīe ētenendū, q̄d ei deus p̄ internā inspirāē reuelaret, que sūt ad credendū nāria, v', aliquem fidei p̄dicatore

re adeu dirigeret &c.ª ubi satis aperte nrā ta, et eam ptae proponit Angelicus magis ter. //

// Denique id quod hic exemplis ex tridentino secc. 6. cap. 11. et 13: Deus, ait, numine deserit, nisi prius deserat a bopto, quae sa desumpta e ex S.to Aug. lib. dena, et gra cap. 26. quo ticari, Deus n deserit hoc, nisi prius ab ipso deseratur: at infidelis de quo loquimur, deus n deserit, q. nullus le thalis omittit, ut supponimus. Quod deseritur a Deo: d. ma de quaerere, si n infundere illi gra supnalis ad salutem q. infundere. //

// hinc Rois, quae existimant infideli sic operanti deus infali conferre gram ad salutem, aperte conveniunt cum dicere perire voatem, qua vellit infali eius tri gra conferre; q. q. adextra nihil deus operatur, nisi p voatem. De hia decisa cap. 18.

Dubia Decisa.

cap. 18.

// 1º. dubitatur, ex quo motivo Deus habeat ea voatem? Rn sufficiens motivum esse dei libertatis exercitium; satis n. e, ut Deus aliquid placeat, q. placitus sit: neque obo alia roe dicimus deus huic auxilium efficax dare, q. alteri negat; potinsque aliud motivum assignari, d. consequitur, quod tunc dati, cum opera nalia fiunt: nam ut supra vidimus, tunc magis aptus e addere opera supnalia, si operanti illi auxia supnalia movemur q. deus ex illa requisite ad conferendum auxium. //

// 2º. dubitatur: an auxium collatum infideli facienti q. e in se sit efficax, vel sufficiens? Rn axioma de notare, q. dari auxium saltem sufficiens, neque adiuvans efficax verum. pro, nam roes adductae probant, q. conferri auxium sufficiens, quod distinguit ab efficaci, et inefficaci: sic. n. confertur, sic n. conferri est nariu e ad salutem, et n imputari hois ad culpam, q. n oratur illa, neque

Deus

Deus tr hoc deserere, a quo non e desertus. //

// 3o. dubitatr, qo. nam de tr hoc auxm, sup natle? Rto non esse naria adun axiomatis, q tunc dicitr qd. sunt opera natlia, l. immte. post. nam axioma ipse dicit illud ee stendu, qq sit de tempe. quo operatr. an autem reipsa dentr in initio quo sunt opera natlia, l. paulo, aut multo post e. dio incertum. //

// 4o. dubitatr: an et qua rõe q. hanc doctrinam, et explan cum semi pelagianis n. scen diximus? Rto apertissimum ee, iqd. ab is tr hereticis nos eregione distamus etenim ab is ttr cu dicebatr aliqd. meritum in operibus natlibus resque spo natlis: at nos meritum ab his operibus nos excludimus: e. 3a. victorie distamus, et lt gram operibus natlibus annectamus, non dim provenit ex operum merito, sd. ex dna vte, que gram his operibus fecit annexam: et tamen absque ullo merito ex pte. operum potuit illis deus gram impossibilr adiungere, et hoies fatentr. hoc qo. de facto pstitit deus. //

// 5o. dubitatr an si gra non conferretr huic infideli servanti legem natlem, et nullum peccatum admittenti, tunc contrario tr tueretr, et non ipsi, qo. salutem non sequeretr. Rtr negantr, q adhuc infideli posset omissio salutis imputari; qa lt opera ex pcepto dvino fecerit, non autem eaque ille ex consilio: potuit n. deus annectere gram operibus ex consilio, non autem ex illo de vito; quare sit hoi tribueretr omissio operum ex consilio, ita ei tribueretr non habere auxm, et sic tr non obtinere salutem. male e. aliqui RR. probant conferri gram operibus natlibus ex pcepto, qa deus non hoi, sd. deo tribueretr non sequutio salutis. //

// 6o. dubitatr, an si gra hujus natlis huic infideli non peccanti negaretr, eo ipso deus sinueretr non velle oium hoim salutem? Rto negantr, qq aliq RR. velint: Roe e, nam sufficit deus intelligeretr velle oium hoim salutem, si gram annecteret operibus ex consilio, non ex solo pcepto dvino; nam sic deus in potestate hoi constitueret pp. nariam ad eternam salutem consequendam. //

//

// Deniq. tenuitati, quarum ibet ex iacta doctrina, q. opera natura huius infidelis n. sunt initium fidei supernalis, et q. etiam salutis, ut absolute bus catholicis e. dm.? R. eo, n. uocari posse, salutis initium, id, q. ut eum quod antecedit illam, nihil se habeat per modum meriti, l. dis. positionis proportionatam et eiusdem ordinis cum salute: aliog per modum dis. enim initium salutis, q. quod p. cedit, et reducit ad illam. ex tunc inaugurandi fidei vocarum initium fidei, q. quae p. cedit, et salutem remote reducit ad fidem; imo naturae regi ex cos. mo, quo res ad fidem pertinentes recipimus. Unde cum opera naturalia Neque meritoria sint, Neque proportionem habeant cum fide supernali, l. salute, sequitur aperte, q. n. sit initium illarum. an opera natura sint dispositio ad p. destinationem? q. 2. statuitur vera sententia cap. 1.

An opera naturalia sint Dispositio ad praedestinationem?

L.° = 2.ª

Statuitur vera sententia

Cap. 1.

// ex praecedentibus q. constat opera naturalia nullum omnino valorem meritorium habere ratione alicuius doni supernalis. Unde fit, q. in hoc loco nequaquam habere rationem dispositionis. quare disputamus, an seclusa ratione meriti possint ad p. destinationem dis. ponere?

// Sumitur autem hic p. destinatio, n. solo, q. ea dicit gloriam, et actum Dei ad illam tradendam, v. quae colectione includit omnium donorum supernalium, a 1.º vocatione, usque ad gloriam, et omnium etiam voluntatum, q. q. dum conferuntur eiusmodi dona. Rogamus q. num opera naturalia talia sint dispositio ad p. destinationem, quatenus p. destinatio dicit supernalia dona, et voluntatem collatiua illorum; aut saltem, quatenus dicit unum duobus? praecipue v. loquimur de p. destinatione quae dicit supernalia dona: nam de voluntate, quae ad illa tradenda, parum aut nihil in p. senti curatur. praeterea

// p. destinatio, sumitur accipi-
tati

aliis pro bonis supernaturalibus, sicut producitis, qui transire ad illa, supponit [illegible] adeq. prolata a luce honorum, aut voluntate; sicut in alio q. pronunciatum dono supernaturali, seu voluntate ad illud tracta. et ad utrumque spectat diff. procedere: interrogare possumus an opera naturalia sint disp. ad totum q. dictum, vel saltem ad aliquam p. illius. //

// insuper advertendum est, opera naturalia negative, seu indirecte disponere ad supernaturalia bona; constat ex p. dicto, quia hic pro bonis supernaturalibus, acci pi in hac alter to nullus ti sentit, q. manifeste convincitur: etenim opera naturalia honesta (neque de in honestis nunc sermo) impediunt peccata, quae hominem redderent positive indignum auxilii supernaturalis, quod in eorum poena solet a deo frequentissime denegari: ergo indirecte, seu negative saltem disponunt ad auxilium. et hoc posset etiam ad voluntatem dei collativam eius auxilii disponere, q. subtrahit a deo peccatis per opera naturalia impeditis, eminus indignum, seu positive non indignum, ut illi conferre vellet gratiam vocationis. //

// Neg. bo. ad auxilia supernaturalia, q. ad actus etiam supernaturales inde productos disponunt indirecte opera naturalia, q. peccata, necnon et habitus vitiosi, quos generant, impedire solent, et retardare, ne homo divinis inspirationibus respondeat. at etenim peccata, et habitus tolluntur per actus naturales. iuvant ergo ipsi, vel disponunt saltem indirecte, seu negative ad supernaturales actus ex auxilio productos. confirmatur: quod removet prohibens indirecte saltem conducit: opera naturalia removent habitus vitiosos, et peccata, quae prohibere solent actus supernaturales, quatenus, vel in totum illos impediunt, vel saltem retardant, et difficiles reddunt. ergo opera naturalia saltem indirecte conducunt, et disponunt ad actus supernaturales. itaque non aliud intelligo per dispositionem nisi conducere. //

// Unde fit opera naturalia negative conducere, sicut disponere ad gratiam iustificantem, et ad gloriam, quia cum actus supernaturales humani

annexa grã, et glã, quod disponit, et comodo, quod disponit ad actus supernales, disponit etiam ad grãm, et glãm. neque divinitati potest hoc exactius supernalibus, hoc positis impedimentibus peccati reddi minus indignus, iustitiae, et glorificati. Sit etiam opera nãlia disponere ad totam, et adeque quod pr. deus transtulit ea, quae constituit, inclusive omnium donorum supernalium, nam, ut vidimus disponunt ad auxa, ad actus supernales, ad grãm, et ad glãm; ultra quae nullum superest donum; ad rõnem etiam horum donorum collativas disponere possit. //

// Restat ergo praecipua difficultas an sic opera nãlia moraliter honesta possint ad praedicta positive disponere? negant comm. DD. aliquo modo. maxime antiquiorum asseratiue ratione. ita Sotus lib. 2. de nãa, et grãa cap. 20. et lib. 2. cap. 3. Herson Richardus, et alii. qui annumerari poteris dicunt actum nãlem in suo loco posse disponere ad supernalem, quia nullum donum supernalis potest esse meritorius. eos vide penes P. Ripal. tom. 1. de ente supernali disp. 18. sec. 1. defendit etiam ex PP. illam expositionem P. Ferrigu disp. dicta disp. 27. n. 93. //

// Sen tio hanc 2am sententiam esse veritatem, nisi quod duce sit. Pr. opera nãlia positive conducunt ad actus supernales, ergo positive disponunt ad praedicta, quae dicit actus supernalis utiliter hos a pr. dicto. 2a prt. ans. pr. quia nãa de se paratam, ut supernales actus exercet facilior, et promptior sit ad supernales; maxime si tendant in idem obiectum, supernale cum naturale, cum grã hoc repetitus iterantur dolore nãlis de peccatis, ex motivo honesto, et pr. deus illi infundat habitum, et auxilium ad supernales dolores ex eodem motivo. quod certe possibile est, necessaria, et minimum satura tristitiae idem obiectum nãle, et supernale versari posse virtutes nãlis acquisitas, et supernales infusas. hic habet post repetitiones nãlis actus elicit magna cum facilitate et promptitudine supernales //

// Pr. deinde: nam imperium positive disponit ad actum imperatum, quemadmodum ita subtilius asserit, ut si dicitur in-

illo

illo ṗpria sufia; nequeat n. im peratus actus elicere; & adversario. nõ pot imperare supnalis. q. pot dis ponere positive ad supnalis, et vt ad pdictas pro aliq. huius ptes, maior, et ṗ sua satis aperta. mor pt exq. disp. tom. 1. Quinti disp. 1ª. ubi cum materia de fide, ubi probabilius defendi actus ... imperantes actus fidei naturales. //

// Cu bi notes, a liudee, q. opera nalia positiue disponant ad actus supnales, aliud adauxtus, et q. ex qua sunt eius nisi actus tum e uires, q. non falsus n. gra auxilii, positiuis sit 1um q. ṗferti ad supnalis operandus, nequeunt opera nalia habere vim positiuas dis positionis, si sunt ad operas inde sequentes nec tamen positive disponunt ad operas, q. tenus illas imperat, l. pos promptiores reddunt ad eius producti: hoc autem locum habet rñ ei auxilii, q. sit de 1º q. in pmis operis datum, et de gra. l. gla, quæ p talis operas acquiritur, nec ad hæc oia saltem mte. disponere nales actus, in venuam arg. dicti Rñ. cap. 2.

Argumentis Retr.

cap. 2.

// Dices 1º: intelligi nõ pot in quo differat meritus, et disp. & actibus nalibus nõ est reddenda rao meriti ṗparæ rei supnalis. q. neque rao dis positionis, p. certas positiuæ. //

// Rñ hoc arg. abhiiciente illud, q. tenetur explanare in quo differat meritus a dis positiue negatiua, quæ in conditionibus invenit actibus nalibus. sic du vitari nequit opera nalia positiue ṗducere ad supnalia, q. tenus exactius nalius repetite reddit facilior, et promptior virtus nalis, ut si iuuetur prius supnalibus supnalis operetur. ia q. mihi dicatur in quo differat a merito positiua hæc ṗducta, q. nihil aliud intelligo p dispositionis positiuas nisi positiuas ṗductionis. q. omissis pluribus dictis, quas inter meritus, et dispo-

sitq assignat P. Risp. tom. 1. dicente, dis p.a 18. sec. 1. quemitti arten probanti eq, quoad me toryattinet assigno, quia meritum habere debet proportionem cum praemio propterea quod debeat eiusdem ordinis naturalis, vel supernaturalis cum illo; at, ut alia quod sit disp.o satisie, quod reducat, neque requiritur ea stricta proportio, quae promeri tenetur exigit. Vnde cum opera naturalia intinterius de ordine cum supernaturalibus donis nequeunt illa mereri; cum tamen positive reducant ad supernaturales actus, possunt ad illos positive disponere. //

// Dices 2o: fieret ex natura Deus ad conferendum auxilium gratiae moveri ex actibus naturalibus honestis, quod hoc est falsum quia tunc maior virtus certa, quod cum actus illi potentiam disponant ad facilius operandum, Deus intendens operationem moveri ad conferenda gratiae ex sua, et facilitate, quam illi actus in potentia inducunt; maior probatur, quia tunc actus illi haberent rationem meriti, cum nequeat non esse meritorius actus, propter quod Deus gratiam confert. //

// Resp. disp.o maiorem. moveri ex actibus naturalibus, tamquam ex aliquo merito, nego maiorem, tamquam quod ex opportuna occasione, ut vocatus operetur concedo maiorem. actus illi naturales, ut saepe diximus non habent valorem meritorium, et ideo ex illo negotium moveri Deus ad auxilium gratiae conferendum; habent tamen positivam conducentiam viso operationis, et Deus intendens operationem, potest inde moveri ad auxilium conferendum. quo pacto licet in ordinem haberent rationem dispositionis indirecte non habent vllam meritoriam, nam potius ex eo, quod tunc Deus conferat auxilium ante tempus praestare maius beneficium, quia confert illud in meliori opportunitate, quam si non facilitarent actus illi. Itaque tunc auxilia conferri propter actus naturales non tamquam merentes, sed facilitantes. =

// Obiduo Notus: 1um. actus orale non disponere positive ad auxilia, sed ad actus supernaturales ex auxiliis promanantes, quia non facilitant potentiam ad auxilia recipienda, sed ad actus eliciendos, sidente a Deo licentia tamen auxilia ceteraque supernaturalia dona disponunt etiam positive ad gratiam sanctificantem, et ad gloriam, quia dona haec operibus ~~ac~~ supernaturalibus annectuntur. Vnde

qq ad operadis perit, salte nō dis fon t adg ē, etadilā.
Notz q̃um operante
nō hēre rōz dispositionis negatiuę nāsioreg q̃te adaeq
ft, q̃ sine his operi bus frt se pite deus aux̃a. neq̃ omnino
dubium é, q̃ semipelagianis ɔsentiret, q̃ operibus nālibz meritũ
daret, l, ɔtrario reg̃ te diceret, ut deus infunderet grã. anop
ra supnālia sint cāa p̄destinaīs? q̃. 3ª. Deciditur q̃. cap

An opera supernalia sint causa Pr̨edestinis:
qu̧stio 3a.

Deciditur qu̧stio. Caput primum.

// Sumit hic p̄desto passiue pro tota collectione donorum supnālium
a 1ª vocaē p̄desto collata, usq ad gloriã. et rogamus,
an oium horum donorum detur ex pte p̄desti cāa meritoria? cuj
certe sunt, ex his donis plura hēre cāz meritoriã, eo modo q̃ dictũ
devolui mus, ant ɔ vocaēis cāa meritoria sint opera supnā-
lia, que ad illã subsequuntur? nã opera nālia si forte p̄-
cedant, l, subsequantur, hēre nequeunt rōz meritoriã illius, ut ex su-
periq̃ dictis ap̄te ɔstat. //

// Deinde loquimur de 1ª vocaē grẽ mālr, et
entitatiue sumpta nō v. g. de substaē grẽ, l, grahiti doni, nã substitui
dubitari nō pōt grã, et absq ullo merito nobis ɔferri, q̃ illud Apost. si
grã, iã non ex operibus. Rogamus igr̃. an entitas l z vocaēis supnālis,
que cons̃ in grã, de vnobis Spirituali, et sine merito, proinde q̃ substãe
grẽ? num q̃. tamq̃ p̄ mius, et alicuius operis ɔpensao ɔtiq̃ spũs
l z grẽ?. //

// Duplex ē sẽa. 1ª. defendit eiusmi vocaēz p̄desto ɔferri nõ solum
d ut p̄mium operis supnālis subsequuti: nã dum ɔsiderũ opus q̃ ex ea vocaē
procedit mouet advocaēz ɔferendã in ipsius operis p̄mium. vnde ta
lis vocaō p̄cedit, et subseqr̃ deopus, q̃ mius, et effũs illius. sic Alexan der.
Al.

altissiodorensis, magister, et alii antiquiores ... pro 2.a sa. mox reprendos. hec igitur 2.a sa negat esse 1.am vocationem, et auxilium sup. nale conferri, ... paucis operis subte autoris, sic P. Suar. lib. 2. de p.destin. cap. 20. ... hic disp. 9 ... P. Henriq. disp. 28. cum aliis, qui contendunt, non dari causam meritoriam ex nostris operibus totius p.destinationis, semper mihi placuit hec 2.a sa. ... extrin. 1.mo lib. 6. cap. 5. ubi declararo, exordium iustificationis inadultis a Christi vocatione sumendum, sicut: quali vocatione, nullis eorum existentibus meritis vocantur. statuit ergo 1.am vocationem ex nullis meritis, sive antecedentibus, sive subsequentibus donari. Et cap. 8. inquit: si non gratia est, igitur ex operibus, alioquin, ut idem Apost. inquit, gratia iam non est gratia. ... 1.am vocationem esse gratiam, et ... gratis ac liberaliter donari non ex meritis. //

p.o 2.o ex 1.o Aug. lib. de correctione, et gratia cap. 9. et de p.destinatione sanctorum cap. 18. et lib. de dono perseverantie cap. 13. et 14. ubi saepius sic argumentatur: gratia datur, ut sint merita, ergo non datur ex meritis. supponit ergo ... non posse habere ... meritoriam causam ... ad illam supponi: at 1.um auxilium gratiae datur, ut sit operatio, ergo non datur ex operatione, itaque ergo ex merito. //

p.o 3.o ... non ... auxilio supernali, ergo tunc auxilium non confertur ex merito subsequentis actus, ... non ... premio compensari ... 2.o qui ... concurrendo supernaliter actum, adhuc existo non conferto auxilium ... Deo ... divinitus conferri auxilium ... supernaliter ... premiato actus, ... novum ... gradum, aut novum auxilium ad alium actum ... ut 1.us actus supernalis habeat pro premio 1.um illud auxilium a quo procedit. alia ratio proponitur. cap. 2.

Alia ratio proponitur Caput secundum.

Pro deniq. q. praemium meriti negat cadere sub meritum, saltem de potentia ordinaria. D. 1um auxilium ex quo pro dilectum operatur est principium meriti, ergo negat cadere sub meritum illius operationis, cuius est principium. totum syllogismum est mi[nor] bi[p]artitus. explicari tamen ulterius debet offerendo illius axiomatis, et principii, quo nititur: principium meriti negat cadere sub meritum.

Etenim id quo connectitur opus, est praemium operis: at cum principio meriti connectitur infallibiliter meritum, ergo praemium meriti negat cadere sub meritum operis. consequentia patet. minor est manifesta, nam omnis effectus connectitur infallibiliter cum suo principio, maxime si talis effectus sit primus actus quem ex hoc determinato principio, ita necessario connectitur, ut nec divinitus possit abeo separari. maior est indubitata principiis, et ex natura rei, nam ideo voluntatis negat esse praemium sui actus, quia illa connectitur infallibiliter actus: at numinis connectitur cum auxilio. ergo

Confirmatur, quia principium meriti constituit meritum in ratione talis, cum meritum praedicat liberi, et in diversis partibus, quae pro ducunt ad actum. ergo negat esse praemium meriti. pro consequentia, quia meritum, et praemium debent esse duo realiter distincta, cum ipsum meritum sit ea moralis, et praemium effectus illius. Neque enim dicas opus esse praemium, et remuneratorem sui ipsius.

Confirmatur deinde, quia praemium est in nostra potestate: d. principium meriti negat esse in nostra potestate. ergo principium meriti negat esse praemium. consequentia innegabilis. minor est indubitata, quia sicut est in nostra potestate meritum, sic et praemium, quod ad meritum subsequitur, et aliter non confertur. minor probatur et adeius probationem suppositione, voluntatem ad suum actum liberum parari. sed sic arguitur nihil eorum, quae producunt ad 1um actum liberum est in potestate voluntatis. nisi dicas post volitionem, aut 1am obiectum quod est in nostra potestate quo nil absurdius: at principium meriti plura distinctorum liberam ad bonum actum liberum voluntatis. ergo negat esse in nostra potestate.

Urgetur praeterea. praemium quod in remunerationem meriti confertur, negat esse sine merito. cum sit in

inrostituremunerati, et q. nimis dicat essentr meritum: at q. offerti, ut prius meriti potest esse sine merito, q. secus esset q. motio, tolleret q. libertatem. q. prius meriti negat esse idem cum p. mio eius de meritum, secus idem extrinsecum haberet, et inhaereret sine re cum merito. //

// Roboratur ulterius, q. meritum p. videri debet, ut ex terminis ante q. intelligatur p. mium conferri. q. prius est meritum, q. p. mium, et prius meriti est prius merito. q. prius meriti negat esse p. mium. pro coa, q. secus prius meriti sine eamdem existentiam realem esset prius, at posterius seipso, q. prius, et posterius esset merito. q. repugnat. arg. soluta cap. 3.

Argumenta soluta. Caput 3.

// Obiicies 1o: inrepugnat mutua causalitas indiuiduo q. fit meritum inque dispositioni, causa auxilium, et auxilium inque quasi efficientis meritum causare. //

// Resp. mutuam causalitem inter causas, quae negarent existentiam ad causandum omnino repugnare, ut in physicis edocui, q. mutuo se supponerent illae causae, quoad existentiam realem, et quaelibet prius existeret, q. alia, q. et prius, q. ipsa. cum q. meritum, et auxilium sine existentia reali causent inde fit, ut nequeant se mutuo causare. fateor esse possibilem mutuam causalitem, q. aliqua saltem ex causis in petit ad causandum existentiam realem, ut fit in fine, q. causat media, et a medus causatur. at ut media causat in petit existentiam realem, q. tu fit intentionalis, q. finis obtinendi propositus excitat voluntatem ad eligenda media, qq obtineatur ipse finis. //

// Deinde posset dici, q. licet esset possibilis mutua causalitas posita inter meritum, q. lis est inter meritum et p. mium, ratio disiri minis posset multiplex assignari. 1a q. mutua prioritas posita posset stare cum distincta adeque.ta effectus actio, secus mutua prioritas ratio,

ng, ut vidimus, auxilium quod datur in praemium non constituit meritum in rati-
talis. 2º nam contrarius effectus non potest esse separabilis a causa, secus est d[e]
moralis, qualis est praemium. itaque non dubito, plures posse conare multum
causa[m] ultimam moralem intra meritum, et praemium quod est mutua causalitas [...]

// obiiciesi
potest Rex militi conferre equum et arma propter bonum eorum usum
futurum. ergo potest etiam Deus homini auxilium conferre propter bonum
usum ab eo futurum, ita quod bonus usus proveniens ex auxilio [...]
eius effectus, et causa, sicut bonus usus armorum et equi est illorum [...]
et causa. //

// Respondeo negando antecedens, si illud charitatis gratia fit; nam bonum usum
tanquam finem intentum bonum, concedo antecedens, propter bonum usum, tanquam meritum
remunerandum, nego antecedens; itaque Rex tunc non certo cognoscit
secuturum bonum usum, et ideo non potest equum et arma dare, tanquam
praemium boni usus, quemadmodum nunc non videt intenditque, ut sit bonus usus,
et ex hac intentione dat equum et arma. sic Deus ex intentione boni usus confert auxilium, ideoque
bonus usus ex auxilio futurus non est meritum, sed finis ipsius auxilii. //

// pro uberiori huius explicatione advertas, multipliciter posse regem militi dare equum et arma in
ordine ad bonum usum. 1º per translationem dominii, sub onere tamen, quod cum armis et equo stre-
nue militet. et sic, ut equum et arma possideat, opus non est, quod strenue pugnet, quia potest
non ita pugnando negare adhuc, ut Rex cognoscat, militem ab eo pugnaturum egregie.
[...] sicut nunc hic aliquam omnino prioritatem, qualis admitti nario [...] exemplo, quod auxilium datum in praemium
[...] sequitur. sequitur. igitur contradicit quasi contractus onerosus, in quo equus et arma [...]
ne labore.   2º potest equum et arma liberaliter a Rege militi donari quoad
usum. in isto casu dicendum, quod transferatur verum dominium, quando miles egregie pugnat. in quo casu
dominium erit praemium boni actus, quia sequitur ad illum, et ex illo, nisi erit prius dominium
et strenue pugnare, nam ante pugnam tradantur sub dominio militis arma, nec equus
ista arma, quoad usum liberaliter permissa sit causa verorum armorum quoad dominium [...]
miles pugnet strenue, per reg[...] armorum dominium, dein sufficit usus.   3º potest equus et
arma a principio liberaliter donari cum [...], et desiderio Regis, quod miles egregie pugnet strenue [...]
et eius desiderio, nec equus, nec arma mallet praemium nisi strenua pugna habetur meriti [...] attingit praemium meritis [...]

sub meritum explicitis in fertur non dari ergo meritorie totius nostre praedestinationis, quod saltem ratione auxiliorum nostris nullum excogitabile meritum ex parte praedestinati. =

Corollarium ex dictis.

Cap. 4.um

// Ex pro iacto certe principium meriti quod non possit cadere sub sub sub sub sub sub meritum, aperte deduco pro una dei incarnatione non potuisse humanitatem Christi naturaliter loquendo promereri unionem sui cum persona Dei Verbi, sive tale meritum sit de condigno, sive de congruo. Quicunque tamen loquendo quod forte divinitatem eidem repugnat. et sane, quod humanitas de facto non promeruerit unionem est fere certum, et in divinitate apud omnes theologos et ecclesie patres qui passim inculcant unionem fuisse gratiam, et donum humanitatis liberalissime concessum. // quod vero nequiverit illam promereri, quia unio in humanitate Christi fuit principium meriti, sed principium meriti nequit cadere sub meritum, ergo unio cadere nequit in humanitate Christi sub meritum. Discursus patet. minor ex principio ita tuto constat, et ex auctoritate Divi Aug. tom. 1. lib. de moribus ecclesie cap. 25. ubi sic ait: non potest quis mereri precedere merita, et prius habere, quod dignus. quod non hoc insinuans? maior supponitur ex natura dei incarnatione. ubi enim, humanitas opera dignari per unionem ad meritum infinitum. maior cum ibi dixerim in Christo reperiri gratiam habitualem a qua possint eius opera dignari, quoad certe ad meritum infinitum, consequenter ad meritum condignum. Ut genere quem cum unione // Confirmatur, et ex parte lateris quod cum humanitas in eodem instanti reali fuerit producta, et unita Verbo non potest unionem mereri, nisi per opera facta in eodem instanti reali suae unionis, vel in subsequentibus: at nullo modo potuit. ergo. probo minorem, quia quacumque ratione consideremus ea opera semper a persona dignificantur. ergo numquam potuit unionem pro mereri. //

// fateor nullum mihi esse in conveniens,

quod

q. huiátq opera ellicita t.° sui produ.°, et amis injti, mereat.r ... productionis, et conservationis, ng inde n fieret, principiy meritu cadere sub meritu, q.a priy meriti so eet vmo prout extery intrinsici; neq sic caderet submeritu, q. prout extery inceteris instantibus. et hoc mo pot auxiliu immittu ad t.m actu supnale cadere sub meritu eius dy actu, n q.a mereatr actu tam exta, q. conservationis illius auxilii. defacto v. neq haeráe xpty merúisse, q.a ... ex coi su q.p. et dry, eq. fuisse liberatr, etabsq merito prout etq, et conservata. at pduit illa promereri. dicy q. coiy pot ee tempore, q. meritu, ut pt in gra patribus ant. tiq.s collata vi meritory xpti, qui multo post exstiterunt. q. pt etigee priusnal conti priy operis meritorii pot cadere sub meritum eius d. ...

Rr.° ad 2.m quaestio ante

nego conq. Rao discriminis e, nq exceq q. ciuy tempore precedat n cadit meritu, ut pt in eadem gra patribus collata, quae n fuit caa meritory xpti. q. potuerunt eadem roe xpti merita extare, q. ... tunc eagra patribus n daretr. pt q. primi extere priuy tempore, q. meritu, q. n requiratr ad caandu ... ipsa cadit meritu, et cti, q. n abeo meritu dependeat, at si q. primi ue priuy na merito q. supponit ad meritu et cu a liunde subsequatr illud, sit, ut sit priuy, et posterius merito, q. et sempre quare dabr mutua caa lilias, plura q. sequuntr absurda, q. cap.° 3.° nota bam. alia cc.a xpti meritu i nsra dabo. an opera supnalia sint caa voatis tendentis q. cc.a gla q. 4.a statuitr v. sa cap. 1.

An opera supnalia sint caa voatis tendentis q.a gloria. Q.° 4.a

Statuitur vera sententia. cap. 1.um

1. D.° dus q. distinat huic dit voatem qferendi gla. dd. sit an-

animi illa sit i[n]stitutus p[ro]dicto. Ratio e[st], q[uonia]m neq[ue] Deus p[ro]destinat co[n]ferri in actu 2o gl[ori]a: et neq[ue] ita conferri sine vo[luntat]e dei q[uo] ista. Rogamus ig[itur] an opera sup[er]n[atura]lia p[rae]dicti sint ca[us]a meritoria huius vo[luntat]is.

Supponimus aute[m] in p[rae]sen[ti] duo. P[rim]u[m] actus dei posse h[abe]re ca[us]as meritorias ex p[ar]te creat[urae], neq[ue] exco q[uod] videat Deus p[ro]pter bonu[m] operantes moveri posse, n[on] s[olu]m ut ei conferat, sed ut conferre vellit beneficium in q[uo] minus illis oportet. hoc p[ri]us ex n[atur]a de vo[luntat]e mihi incertum illi. Deinde s[ecundu]m q[uo]d induitatus suppo[sit]us actus sup[er]n[atura]lis elicitos a p[rae]dicto ca[us]are motu gloriae, q[uo]d mereri illa. ex hoc q[uo]d maior p[rae]dictus dictus. an s[it] merentur gl[ori]a[m] mereantur etiam vo[luntat]e[m], quadam illa confert.

Duplex reperitur s[enten]tia. P[rim]a negat opera sup[er]n[atura]lia e[ss]e meritoria ca[us]a huius vo[luntat]is. i[n] tradd. illi, q[ui] c[aus]a gl[ori]a unica t[antu]m admittunt vo[luntat]e[m] efficacem q[uo]d s[i]t ut ante admerita... q[uo] tamen c[on]ti[nge]nt procedunt, s[ci]t in ea vo[luntat]e ad mittenda p[rae]cipientes, ut ostendi supra.

2a v[er]o s[enten]tia docet opera sup[er]n[atura]lia p[rae]dicti mereri vo[luntat]e[m] d[ei] q[uoad] gl[ori]a[m]. ita dd. q[ui] unica s[ol]a vo[luntat]e[m] efficacem admittunt subseq[ue]nte[m] ad merita, vel duas q[uae] p[rae]cedunt, un[am] ante, et altera[m] subseq[uente]m, q[uo]d saltem ra[tio]ne subseq[uen]tis da[n]t ca[us]a meritoria. fateor ho[c] s[oli]d[um] esse opinari, s[ed] ex falsis s[enten]tiis p[rae]missis, ut in superioribus late ostendi, ubi p[rae]dictas vo[luntat]es efficaces, sicut ante, sicut subseq[uen]tes esse erroneas.

Ego tamen p[rim]a[m] s[enten]tia[m] iudico verissima[m], s[ed] ex diverso fundamento, q[uo]d ita propono. Q[ui]a mea p[ri]ma defactori data e[st] a[li]a vo[luntat]e q[uoad] gl[ori]a[m], nisi vo[luntat]es illa[m] generalis, qua Deus vult o[mn]es ho[mine]s salvos fieri, s[ed] opera sup[er]n[atura]lia p[rae]dicti n[on] s[un]t ca[us]a huius vo[luntat]is. q[uo]d nulla datur vo[luntat]as q[uoad] gl[ori]a[m], cuius ca[us]a sint opera sup[er]n[atura]lia p[rae]dicti. co[n]s[equen]ti[a] p[ate]t. ma[io]r ex dictis in p[rae]cedenti t[ract]a[t]u c[on]stat. min[or] e[st] induvitata, q[ui]a h[abe]t esse tales vo[luntat]es. ite[m], q[ui]a c[on]minus tendit ca[us]a vo[luntat]is c[ir]ca reprobus, ac p[rae]destinatus: s[ed] ex p[ar]te reprobi n[on] h[abe]t ca[us]a[m]. q[uo]d neq[ue] ex p[ar]te p[rae]dicti.

=

// ex his constat quod dictum de voca[tio]ne, quam Deus confert gratiae sanctae intuitu dispositionis, quae praecessit sive de congruo, sive de condigno meretur illam: etenim licet ex parte illius detur causa meritoria gratiae, non tamen datur causa meritoria vocationis illam conferentis, neque ad gratiam dispositio quae praecedit ad vocationem operationem, quae praecedat, quod Deus ... ante ... possit ... concurrere collationem gratiae subsidiis, quod dispositio quae praecedit et vi huius solius vocationis conferentis in actu ... gratiam habitualem, ... conditio, quae post eius purificationem regratia alia nova vocatione, ut in superioribus dictum manet. ergo licet gratia sanctificans detur ex meritis, adhuc non est, quod vocatio illa, qua confertur ex meritis ... //

// est autem ... haec doctrina, si loquamur de vocatione, qua Deus confert primum auxilium supernaturale, quia talis vocatio nec habet, nec habere potest meritoriam causam ex parte illius cui confert auxilium. ratio est, quia si vocatio haberet meritoriam causam, etiam auxilium haberet illam, ut cui datur, cum ille mereatur extrinsecus beneficium quod meritorie ... vocationem collativam illius: at primum auxilium supernaturale non potest habere meritoriam causam ex parte illius, cui confertur, ut in praecedentibus ... diximus, ... quod primum meritum non potest cadere sub meritum: ergo etc. // confirmatur, quia si operationes praecedentes meritoriae causae ... vocationem collativam primi auxilii ... videri ... exista ... quod Deus ea vocatione ... hoc in terminis ... repugnat, ut ex loco citato constat: ergo etc. //

// hinc fit, ut ex parte praedestinati non possit assignari causa totius praedestinationis, qua praedestinatio dicit collationem dans vocationem, quae tradit ad dona gratiae dona. objecta dissipantur cap. 2.

objecta dissipantur.
caput 2um

// dices 1o, quod meretur donum meretur ex consequenti vocationem collativam illius: at praedestinatus ex operibus huius gratiae meretur gloriam. ergo meretur ex consequenti vocationem collativam gloriae. maior probatur, quia natura concurrit meritoria ... quia ... vocationem remuneratoris ... movet. //

// Ad dig. marg. si voluntas collativa doni eg. praecesserit ergo, sin praecesserit, secundo marg. ad cuius provocatur dico, meritorius causas posse dupliciter concurrere, lo. per modum movendi ad voluntatem praemiandi, 2. ad praemium externum conferendum. Da voluntatem datam alicuius regis, quae vellit praemiare eum, si strenue pugnet. et quod prius recepta post eum strenue pugnet. certe prius meretur externa praemii collatione, non autem voluntatem illius, quae huius perfectam iussit ad pugnam, et eius virtus dat executioni praemium. //

// fateor, quod si non praecedat voluntas ad opus meritorium, tunc sit meritum concurrit ad externum praemium, ita concurrit ad voluntatem. Immo ad voluntatem in modo concurrit, et exinde mediate ad praemium, at quod voluntas praemiandi praecedit ad meritum. tunc concurrit in actu secundo nisi ad praemium. Dico in actu 2o, quia quod est ex te meritum est condignum, ut post illud recipiat voluntatem praemiandi, sin inveniat illam existentem, quia tamen eam aliunde invenit, non causat in actu 2o, licet causaret, sin praecessit, causata eius quod deus ante merita habeat voluntatem conditam, quae iustitiae est proferenda gloria, non immo certe ex meritis, ut voluntatem internam recipiat, quam ut eam externam conferat. //

// Sic eadem doctrina servanda est pro demerito, potest enim demeritum ad supplicium movere, quod ad internam voluntatem infligendi supplicium moveat, eo quod talis voluntas praesupponatur extra ante demeritum. — semper tamen demeritum est talis naturae, quod condate moveat ad voluntatem infligendi supplicium, casu 10, quo non aliunde praesupponatur extra ea voluntas, sicut tamen de merito dictum est. //

// Dices 2o. Sicut bona voluntas collatio doni fit in tempore liberalis, et absque meritis. ergo externa voluntas conferendi donum, fuit liberalis, et absque meritis. ergo idem hoc valebit. collatio doni fit in tempore dependenter a meritis. ergo et voluntas, quae decrevit aeternam hanc collationem fuit dependenter a meritis. //

//

// R. ad 11o anu. neg. cõq. Raõ discrimis. ẽ aperta, q̃ distante collaẽ liberali võatq. conferenq dependeret ã meritis, iq collao liberalis eẽt, et ñ eẽt. l. q. supponi. Q. q. q. võatq. conferens ã meritis dependet donu collatq ñ ẽ liberale, sig. ã meritis etiã dependet; at ex eo, q̃ donu ameritis pendeat, q̃ abeis pendeat võatq. collatiua ñ ite gr. donu ẽẽ, et ñ ẽẽ liberale, ẽt ẽẽ onerosũ ẽẽ, q̃ merita nãrio supponit, et q̃ võatq. ante merita recipia, t ñ vult conferre donu, q̃ ante collãz merita pcedant. //

// hoc ap tiẽ curnt' ĩ sup dicta võate, quã Rex ante pugna decerneret militi cõferre p. miu, ñ alr, q̃ si strenue pugnet. pt etiã in illa generali võate q̃ deus indũtr ã nris meritis hẽt p. q. voãte decernit ñ alr cõferre glãz, nisi sub onere meritorũ. an xpũs dnus sit caã nrẽ p.destĩnis? q̃ xpũs ẽ caã ferẽ oĩu effũs p.destinaõis. cap. 1.

an xpũs Dnus sit caã nostrẽ predestinaõis?

Q. 9.ª

xpũs ẽ caã ferẽ oĩu effũs p.destinaõis.

caput. 1.um

// Sta bili in hac re. xpũ ẽẽ caz mõz, et meritoria nrẽ p.destinaõis, quoad suos effũs, qtenus mediis suis operi huj domagrẽ, qui cõir dicunti p.destinaõis effũs mdõi, pro meruit. — an v. sit etiã caã võatis Dẽ, qua nobis cõferan ẽ hẽc dona, capo. seq. dicemus. ẽ autẽ hẽc rre so luo cõis recept. Ddres hic, et in mãta de incarnaẽ, ubi de merito xpi dispu tatũ. //

// D. Notanti a potui varia illa rrs tributiua ferẽ omni effũs p.destinaõis, q̃ mihi certiẽ, q̃ alii dicunt xpũ ñ ẽẽ caz oĩu effũs p.destinaõis nullo excepto, q̃ q. ñ ẽ caã unionis hyp

hus posthatice, neque meritory. inde procedentis, quem infra nec mirabimur, inter esse praedestinationis. Ista causa meritoria non est illius gratiae, quam in 1° suae creationis instanti accepit Adamus, quia prius fuit extra Adamus illa gratia vestitus, et per peccatum eam expulisse, quod docui in 2° opusculo, ut in materia de incarnatione tum 1°, late docui. Conveniunt autem plures DD. eam gratiam esse praedestinationis effectum, de quo infra. Jo. quod loquimur de aliis supernaturalibus donis, quae praedicto conferri solent, ut auxilia, habitus supernaturales, gratia sanctificans, peccati remissiva, perseverantia finalis, et gloria deque cum ceteris, et fere ingratitudine sta tuimus, per Christi merita nobis conferri.

Primo, quia cum merita Christi sint infiniti valoris, aptata sunt ex se, ut condigne mereantur haec omnia dona. ... virtus acceptantis a Deo, ut in actu 2° mereantur illa. quod nobis constat ex sacra scriptura ad Ephesios 1° Matthaei 7°. ex sententiis multis ... cap. 3. Tridentino cap. 26. Trin. ... 6. cap. 7. Ecclesiae more precantis, et exigentis a Deo per intercessionem Christi praedicta bona. ex prob. etiam, et universis theologis, ita conspirantibus in hac ..., ut nemo ... faltit de illa dubitare. constat. quod tamquam certum haec beneficia nobis per Christi merita donari.

Quaeres 2a dices. Tunc ... Christo conferri gratiis praedicto. quia non ex Christi meritis praevisa. neque quia ex meritis conferri, non data gratis. Respondeo dico ... conferri gratis respectu praedicti, ... respectu Christi, nego. quia respectu Christi praecedit aliquod meritorium illius auxilii, nil autem ex se praedictis praecedit, ut supra statuimus. Dices praeterea. si non peccaret Adamus, non veniret Christus; et ad hunc plures essent praedicti, qui proinde conferrentur supernaturalia dona, non quia Christus esset meritoria causa horum donorum. Respondeo, quod Adamo non peccante Christus non esset causa donorum supernaturalium, ut in lo. ... tunc non daretur Christus, ut in loco citato de incarnatione docui. Sed de facto Christus est causa, quia suppo- ...

sito pecc(at)o nobis dantur ex Christi meritis, et non aliter.

Dices adhuc, homo iustatus indiget a Christi meritis de condigno merendi augmentum gratiae, et gloriae. non ergo confert illud augmentum ex Christi meritis illud ipsum effectus praedestinationis esse. ergo non omne quod est praedestinationis effectus, confertur ex Christi meritis.

Respondeo negando antecedens, nam ad illud augmentum concurrunt etiam merita Christi, quod multis modis accidere potuit, si Deus non daret iustificationem, quam praesupponit actus ad merendum condigne, nisi merita Christi praesupponerentur, vel quia iam supposita iustificatione negaretur adhuc auxilium ad opus supernaturale condigne meritorium, si Christus non intercederet. vel, quia Christus promeruit, ut opus illud acceptaretur ad augmentum gratiae, et gloriae, vel denique, quia Deus noluit opus purae creaturae acceptare, quod solum, et individuale opus Christi concurreret, ut ex utroque efficeretur unicum meritum de condigno.

Dices denique, Christus est caput Angelorum: et adhuc non fuit causa meritoria donorum supernaturalium, quae praedestinatis angelis fuerunt concessa. ergo neque nostrorum donorum est causa.

Respondeo hoc argumento ad summum probari, Christum non esse capitis rationem causam praedestinationis hominum. quod omittimus, nam tamen ideo nostram causam probavimus. Deinde Christus dicitur caput hominum, et angelorum, ut in loco citato incarnationis diximus: et enim ideo caput est angelorum, quia super illos exaltatus, hominum autem ulterius est caput, quia in illos influit supernaturalia dona, sicut caput dicitur influere vitam in membra. an Christus meruerit finalem nostram praedestinationem? caput 2.

An Christus meruerit finalem nostram praedestionem? caput. 2.

finalis praedestinationis

destō stat pro actibus divinis qq vōalis crēa transmittit ingl̄a. quærimus ergo iam, num xp̄tus dnūs hanc p̄dēctē tālis meruerit? duplexē sā. 1ª q. coīr Dd. hunti, afrāt, xp̄tus suis operibus illa nobis meruisse. 2ª n̄ ita cōis negat eiusmi meritū in xp̄to.

in hac duas sās extrē pugnantes media nobis incedendū ē via. semp nā [?] in medio stat, neqꝫ in extrema vitiose declinat; pro quo suppono p̄. deus tē, et gr̄ia se p̄ius a nobis inculcata, diuresꝫ, et illaltr voātē vdātē g. glā, si hō de ædat in grā, et sūg abite visionis dedecesu in grā. ig. ē ita tuo, xp̄tus dnūs meruisse nobis sūg visionis debitū, sicut dicesu in grā, n̄ v. meruisse voātē ḡ glā. vnde ē unū p̄. deus finālis meruit, aliū v. n̄ meruit.

prōē 1ª pars, q. sūt xp̄tus meruerit sūg visionis debitū in grā, ngut exp̄u dentis cap. stat, xp̄tus meruit nobis oīā supnālia dona post originale peccū nobis nulla. propterea q. diximus fuisse cāā diuus tere nrē p̄. deus finālis ejus. ē cāā fuit illius grē, qua hō decedit: v. decessus in grā ē aliquo mō cāā sūtē visionis, quā deus illi in tue ēt; cū ī dictō deus tē in tue a tē q. ex p̄te obiti datt, et sic 2ª ē. xp̄tus ē aliquo mō cāā meritoria huius visionis. p̄t vōā; ng. q. l cāā caē ē cāā caati, et cōmō quo ē cāā caē cursiti cāā caati: d. xp̄tus ē meritoria cāā grē finalis, quē caat vi sē. ē. ē meritoria cāā visionis.

ē. v. xp̄tus n̄ meruerit voātē glē, quē pars ē 2ª nrē doctrē. p̄ō, q. vōātus glē p̄. suppon̄ ad incarnāis decrētū, et cōn ad ip̄sā incarnāē, et hō merita inde sequuta ē. n̄ fuit eius, ig. potius cāā fuit meritoris xp̄ti. vōā p̄t. aūs p̄t, nā ex motiō salūi hois decreuit deus incarnāē, ut p̄t ex illo ioanis 2º sic deus dilexit mun-

ut omnis qui credit in eum non pereat, quia
vitam eternam. quia ideo decreta fuit Incarnatio in mente Dei,
originalis, quia Deus presupponebat tunc voluntatem conferendi gloriam
aut vitam eternam hominibus. deinde probatur hec eadem pars, quia decretum
Incarnationis, et incarnatio fuit post originale peccatum, ut in ma-
teria de Incarnatione illud omnes tenuimus. [illegible] Christus, et eius merita
presupponebant originale peccatum, et infusionem gratie pro peccatum amit-
tendi, et voluntatem amplectebantur [illegible] ex quo Deus illam con-
tulit Adamo: quia talis voluntas fuit quod gloria, quia Deus existentem
gratiam dedit Adamo iustitiam originalem, ut negari non potest. quod meri-
ta Christi supponebant in Deo voluntatem glorie, quia proinde [illegible] meri-
care negat. corrolarium ex dictis cap. 3.

corrolarium ex dictis.

Caput 3um

Hinc infertur non meruisse nobis Christum volunta-
tem conferentem auxilia, gratiam sanctam, et cetera dona supernatura-
lia, quia voluntas glorie prior est meritis Christi, proinde quod non cadit sub
meritis illorum: at voluntas quod cetera dona [illegible] manat [illegible]
ex voluntate glorie. quod prior etiam est meritis Christi, [illegible] quod non cadat [illegible]
sit. [illegible] quia Christus non veniret, [illegible] in Deo voluntas
quod gloria, et quod cetera dona supernaturalia. non quia talis voluntas presu-
pponit, ut causam meritoriam, Christum, et eius opera. [illegible]
quia si Christus non veniret, conferret hominibus gloriam, ceteraque superna-
turalia dona.

Itaque prius quam daretur [illegible] meritorum Christi, habuit Deus
voluntatem [illegible] dandi hominibus gloriam [illegible] voluntatem con-
ferendi iustitiam originalem, et cetera dona supernaturalia nostro [illegible] paren-
ti reliquisque hominibus, nisi forte committeret Adamus originale
peccatum, nam commisso decrevit [illegible] eius [illegible] voluntati, Adamum, ce-
terosque homines eius [illegible] gratia, et gloria [illegible] privare, [illegible]

vita carnis assumeret, suaque merita offerret pro delendo peccato, et compensanda gratia. post haec autem cum primus peccavit, et visio peccato decretus est Christus in remedium illius, cum quo Christus offerret sua merita pro hominibus ex iure voluntatis illius, quae sic sit accepta hominibus conferri gratiam, et gloriam, ceteraque dona supernaturalia Christus, quia licet ea voluntas sua fuerit ante merita Christi decreverit tamen ex suo consilio non alia dare dona visso peccato, nisi propter merita Christi.

Neque dicas non potuisse Christum nobis mereri supernaturalia dona, quia mereretur voluntatem illorum collatiuam. — Nam ex principiis quibus et ex dictis in tota materia falsum esse constat, quia licet repugnent meritoria causa voluntatis collatiua doni, quae non ideo donum, quia quae est causa causae, est causa causati; non enim semper stat causam meritoriam doni, quae non sit causa voluntatis conferentis donum, quia non semper est, ut quod est causa causae causati, sit causa eius; pro quo Christus mereri nobis dona supernaturalia, quia mereatur voluntatem illorum.

Neque rursus dicas, post merita Christi concipienda aliam voluntatem, quae vellit ante ... ... — Nam ea voluntas condita, quae praecessit ad Christum est superioris ... nobis dona, proinde Christi merita praecedant, quia regratii alia voluntate, ut constat ex quaestione 20. ... praecedentibus ca ... ubi ostendi voluntatem conditam posita conditione sufficere, ut obiectum exequatur ea ... , ac si esset absoluta, et post ... conditionis ...

Duo notes. Primum quod sicut Christus nobis dona promeruit, ita sibi meruit voluntatem illorum ... , quo ... voluntas non supponeretur eius merita, nam qui mereretur donum, mereretur etiam voluntatem illius, nisi aliunde ... non supponatur, ut in principiis diximus quod notabam. Unde quod Christus de facto non meruerit in actu 2° voluntatem donorum, nihil derogat infini-

in infinito valori suorum meritorum, quia nihil movent in eo, quia merita careant, et valore, etc. quod primum est supponendum in Deo talem voluntatem.

Quamvis Scotus, quod in materia de Incarnatione dixit, quod si non peccasset Adam, ceterorum hominum dari duplicem gloriam voluntatem in Deo, primam ante ad Christum, secundam sub [illegible]. [illegible] quasi duxisse voluntates [illegible] quantum [illegible]. Et sua [illegible] dicunt amorem [illegible] hoc esse falsum ex dictis constat, [illegible] quia una voluntas [illegible] cum [illegible] alia disquiri propterea, quod veniente Christo [illegible] exegerit [illegible], quod sub [illegible] Christi merita donata, [illegible] Adamo non peccante, et Christo non veniente conferret, dicitur [illegible] a gratia, [illegible] Christi meritis [illegible] ... quamvis [illegible] voluntas collata cum [illegible] diversa pro diversitate conditionis. Et hac sit una voluntas collata, quod purificati conditio transit [illegible], et [illegible] conferri [illegible] aliquo diverso. An Christus meruerit electionem unius prae alio cap. [illegible].

An Christus meruerit electionem unius prae alio?

Cap. 47

Dupliciter potuit se gerere Christus quantum ad [illegible]. Primo petendo a suo Deo, quod isti potius quam alii homines in beatitudinem efficaciter eligerentur, et in hanc finem offerendo sua merita. Secundo petendo quod aliqui salvarentur, et etiam designando numerum, [illegible] millenarium, relinquendo tamen electionem patri, quod iste numerus [illegible] potius ex his de [illegible] hominibus, quam de facto [illegible], [illegible] quam ex aliis. In primo casu Christus esset causa meritoria, quod hi potius homines [illegible] Petrus et Paulus, quam alii praedestinarentur. In secundo casu Christus esset causa, quod hoc hominum [illegible] non [illegible] praedestinarentur, [illegible] numerus [illegible] potius ex Petro, et Paulo, quam ex aliis, [illegible] quomodo ex [illegible] fuerit Christus meritoria causa omnium [illegible] nam

// 1.a sa. docet rem id. non contigisse. ita p. Torri. dis-
p.a 31. de p. dest.e secc.e 5.a p. herice disp.e 2a. cap.e 3. eya-
nitil. 2.a sa. defendit rem id. non evenire. ita p. suar.
tom. 1. in 3. p. disp.e 41. sec. 4. mediat autem inter has
duas extras alia 3.a sa., quae prosequatur, saltem quantum ad quis
p.o in particulari non obtulisse Christum sua merita, ita p. Vasq. dis-
p.a 94. p. Marcos Ruiz de p. dest.e disp.e 3. cap.e 3. Leg. sa.
iudico veritas, et authoritate sacrae scripturae probo, ioannis 3.o sicut
qui omnia dedit eius p. in manus eius. et Matthaei 11. omnia mihi tradita
sunt a patre meo, et cap. 28. data est mihi omnis potestas in caelo, et
in terra. Ratio sic arguitur: omnis potestas est a p.e Christo reddita. quae re-
ddita est potestas designandi praedestinatos in particulari, neque res haec, ut patet,
quae certa facta versatur potest aliunde, quam ex sacra scriptura at-
testari. Ratio vero contrariae fundatur in excellentia meritorum Christi,
quae quaerunt sibi fuit hoc potest velle eius reddi.

// Quaeres 1.o quid operetur haec designatio Christi circa homines in particulari designatos? Resp. ex
hac designatione Christi nullum in illo resultare decorum effectum circa
designatos, ut communiter docent theologi, ratio est, quia Christus nunc prima in
illis in p. destinationis negotio decorum effectum quem exigunt intrinsece. haec
igitur designatio Christi solum facit, ut homines sint specialiter designati considerantes
auxilia, quae Deus p. scientia condicionata videt esse congrue finalis
natura. //

// Quaeres insuper, an omnia haec aeterna specialia media sibi haec
auxilia specialia, fuerint ante, vel post designationem Christi? Resp. utroque
modo potuisse rem evenire. de facto vero voluntas p. cessisse ad Christi designationem
ratione, in quo priusquam Christus designaverat habuit Deus ex
voluntate condicionata ex voluntate alia conferendi haec auxilia cuique designato
praeter Christum, si forte peccante Adamo veniret Christus, et designaverat,
ut in praecedenti cap. dixi. neque purificata ..

vitiu regratia voluntas, ut supra inculcavimus.

Regis denique numam aliquos [illegible] Christus [illegible] designaverit? [illegible] [illegible] curreti pianti, licet enim tempore a Christum precedentis subsequentia, cum optime [illegible] [illegible] anticipata solum referri. [illegible] Deus [illegible] antiquos efficacia [illegible], quod vidit [illegible] deinceps venturis, et pro eis in [illegible] rogaturus. [illegible] expedita cap. 5.

Argumenta expedita. Caput. 5.

1° obijicies: fieret ex hac doctrina Deus se [illegible] voluntati Christi, [illegible], quod est ingens absurdum, quia [illegible] [illegible] subordinatio voluntatis.

Resp. Deus se [illegible] cum voluntate Christi non ex necessitate sed ex libera, et spontanea sua voluntate. in quo nullum est absurdum. Et in [illegible] [illegible] Deus se [illegible] cum voluntate Christi in [illegible] alij praedestinentur, imo, et in eo quod tantus sit [illegible] numerus praedestinatorum, cum Deus [illegible] praedestinet, quot sint, exigunt a Christo.

2° obijicies. fieret etiam, ut in [illegible], quod humana Christi voluntas esset 1ª radix nostrae praedestinationis, quod est absurdum.

Resp. hoc [illegible] absurdum sit, aliae, multi [illegible] [illegible] vitari. 1° nam ante quam Christus designationem faceret, habuit Deus voluntatem conferendi designatis auxilia, quae sane [illegible] darentur, et [illegible] facta designatione Christi, nisi Deus eam voluntatem praeviam habuisset. est ergo talis voluntas Dei 1ª radix praedestinationis. [illegible] [illegible] [illegible] vidit Deus hos a Christo designatos, si ponerentur in his circumstantiis, in quibus illos re ipsa ponere voluit. [illegible] talis voluntas ponendi fuit, 1ª radix, et causa, quod isti prae alijs eligerentur a Christo.

3° obijicies. nunquam explicari, quare Christus me-

meruerit effectus unius hominis quam alio. Probo, sed ano bis ex clandu, ea ratione, qua ex placitis ab adversariis, quomodo Christus meruerit, ut alius homines praedestinarentur, et in quo non, nam ut ex modo dicendis facile constabit eadem urget difficultas innumero fratrum, actum mattab. //

// hinc quod Christus meruit effectum dei patri, potius quam iude, post duplex sit here. Prima est: Christus meruit effectum dei patri, non tamen meruit effectum iude. quia haec vera sunt, nam Christus petiit a patre pro dilectione patri, non vero petiit iude pro dilectione. Unde sub hac eadem sententia dicere est dicere, deum ex Christi meritis, et quibus effectus ad gloriam, iudam autem non effectum ex Christi meritis. Secunda sit. Christus meruit, ut deus petrum elligeret, et etiam positivum meruit, quod non elligeretur iudas contra hunc quod sit aliqua difficultas tantum quod Christus positivum meruerit, quod iudas non elligeretur, quoniam petierit, ut ei conferretur auxilium tantum inefficacia pro salute consequenda. //

// supponendus autem in prima est, Christus pro iuda ceterisque damnatis petiisse auxilia sufficientia, quoniam dicunt, quod opus est ad consequendam salutem, et etiam inefficacia, quia inefficacia consecuntur. Ratio est, quia Christus ardenter optabat omnium hominum salutem, eaque petebat a patre. debuit quoque petere quod ad eius requisitum requiritur. //

// item, ut in dubitatione dicit supponi, Christus non tantum meruisse auxilia inefficacia pro iuda, quod meruerit eius finale peccatum, quoniam damnationem, et exclusionem a gloria, quia ut haec omnia coniungantur cum auxilio inefficaci. Ratio est, quia Christus mereri negat nisi bonum. item est contra munus advocati, mediatoris, et Redemptoris eorum ea mereri, et illa exigere a suo patre. Dubius quod sit est, an pro reprobis petierit auxilia inefficacia, quoniam auxilium inefficax affert negative effectus, ita quod Christus dixerit patri: iude pro salute consequenda conferas auxilia,

sub-

in bonis videt non obtinenda salute, et minime contra sua vita, per quod obtinenda videt.

Ratio negativae. Ratio est, nam in tribus crimen in ter dominum, et iudicem, atque inter mediatorem, et advocatum quod dominus, et iudex non semper tenetur praestare, quod magis congruit servo, vel reo, quod aliquando probus dubito potest huic dare, quod alteri negat dicens illud, *amice non facio tibi iniuria, tolle, quod tuum est, et vade.* Mediator autem, et advocatus licet non semper obligetur petere quod magis congruit suo clienti, nihilominus tenetur adhuc petere non positivum, quod minus ei congruit: atque Christus est mediator, et advocatus omnium hominum, etiam reproborum. quo licet Deus, ut vindex gravitor, vel iudex possit aliquibus negare auxilia efficacia, quae aliis concedit, Christus id exigere non potest, quia petendo pro reprobis haec in efficacia media, peteret tamen, quod eis minus congruunt.

Petiit quidem Christus auxilia, quibus hi de facto salvantur, conferret auxilia efficacia; cum autem reliquos a virtute destituerit, ut pro illis petierit auxilia sufficientia relinquendo tamen paternae voluntati, quod eiusmodi auxilia sint exitus, quae pro ista sit congruentia vel inutilia.

An purus homo possit alterius praedestinationem mereri?

Quaestio 6.a

Deciditur quaestio.

Cap. 1.um

Egimus in quaestione praecedenti de homine Deo, nunc agendum de homine puro, id est non Deo. Communis sententia docet hominem purum mereri posse praedestinationem alterius. Videatur Vazquez 1.a p. disp. 94. P. Herice tract. 3. disp. 29. P. Franciscus de Lugo disp. 41. cap. 4. nos autem, ut cum maiori distinctione procedamus

// ; statuimus 1º. posse hominem purum mereri de condigno alterius 2um omnes eius effectus. probatur; nam in genere loquendo non repugnat, ut quis alteri mereatur supernaturalia dona, sicut fit de condigno, sicut de regno, a quo nunc abstraho, sicut in materia de Incarnatione Disputatione 2a. q. 13. dixerim hoc meritum posse esse condignum. deinde non est implicatio, quod purus homo suis operibus, et orationibus mereatur alterius ex istis, intus, auxilia supernaturalia, caetera quaedam miracula, quae integra decedat, ut consequatur gloriam: quod adhuc reducuntur omnes praedestinationis effectus. ergo non repugnat hominem purum alteri mereri omnes suae praedestinationis effectus.//

// dico 2º. instat hoc aliquis. Ipsa oratio, qua peteret quis caetera, quae communiter recenseri solent inter effectus praedestinationis divi Pauli, verbi gratia, esset etiam effectus eiusdem praedestinationis, quia valde conduceret, ut divus Paulus gloriam consequeretur, et ex intentione huius gloriae Deus auxilium daret ad illam orationem: quod haec oratio non esset meritoria sui ipsius, quia hoc repugnat. ergo non potest homo purus esse causa meritoria omnium effectuum praedestinationis alterius.//

// Respondeo negando maiorem, quia licet Deus eam orationem intendere posset ex desiderio salutis divi Pauli, nihilominus tamen necessarium: atque eo ipso, quod ex tali desiderio non proveniat, non est effectus praedestinationis divi Pauli. ergo potest illa oratio non esse effectus praedestinationis divi Pauli, et consequenter poterit esse causa omnium effectuum praedestinationis divi Pauli. Consequentia patet. minor ex terminis satis constabit; ut enim ad rationem effectus praedestinationis dicimus necessarium esse, quod procedat ex desiderio salutis, et quod sit [illegible]. maior probatur, quia licet ea oratio sit proportionatum medium ad gloriam divi Pauli, propterea quod ad eam possit ex hoc fine, tamen etiam est medium ad alios fines, verbi gratia, ut ipsemet orans augeat gratiam sanctitatis, et gloriam propriam. ergo potest in hunc finem adduci.//

// ad duos quoque fines eam adducit oratio. Primum ut augeatur gratia, et gloria ipsiusmet orationis. 2um ut ponantur effectus praedestinationis divi Pauli, progressus efferetur. utraque consequentia Deus con-

nit

cognit p. sua simplici intelligentia, quae et p. sua scientia visionis videt, quod si det auxilium ad illam orationem, ex illo proveniet oratio, nec non, et quod misericordia sumit orantis, et provenient etiam effectus praedestinationis de quibus loquitur. Ita utroque motivo deus potest auxilium dare, non autem obligatur, neque sufficit ex parte sui; quia potest auxilium ducere ex intentione salutis ipsius mutuo orantis, non autem illius, pro quo dirigitur oratio; de eo ipso non erit effectus praedestinationis illius, pro quo dirigitur oratio; quod est.

Dices inde: potuerit dici, quod primum auxilium deo Paulo collatum non fuit effectus suae praedestinationis, quia potuerit a deo conferri non ex intentione suae salutis, et gloriae, sed ob alios fines, quae qui conducere potest; at hoc abstur dictum; quia tunc mihi probatur quod operatio ex hoc auxilio subsequuta poterit esse meritoria omnium effectuum praedestinationis, quod est contra, vel quae est certum, quod non posse praedestinatum mereri omnes effectus suae praedestinationis.

Respondetur in hoc nullam involvi trahi implantia de facto non contradictionem, nullum mereri posse omnes effectus suae praedestinationis, quia numerantur inter hos effectus, et auxilium praedestinato collatum, et operatio inde sequuta quod sane promereri non potest, ut supra vidimus. Secundo: numerantur tamen effectus praedestinationis auxilium, et operatio, quae prudenter creditur, utraque provenire de facto ex intentione dandi gloriam praedestinatio, non quia repugnat aliunde, quod ex hoc fine provenire, et ideo quod posse iustum alteri mereri omnes effectus suae praedestinationis, eiusque gloriam, et conditionis sint. hinc

Statuimus 2º: iustum etiam posse alteri mereri omnes dona vocationis, quae necessario requiruntur ad hos effectus. Ratio patet, nam cum meretur donum, meretur etiam vocationem collativam illius, immediate donum ex tunc non meretur, nisi mereatur vocationem sive terminum remuneratoris ad eius collationem. hoc tamen intelligendum, nisi forte supponatur aliunde iam extitisse hanc vocationem; nam ut supra diximus potest quis mereri donum, quod meretur in casu 2º vocationem illius, eo quod iam tunc extitisse supponatur, et eo sufficiat esse illam mereri, de facto quod meretur,

pt

dit caret, si ip̄ remuneraret illā exinde. //

Aliqua Dubia
caput 2um

// 1° dubitatur, an ut homo purus alteri mereatur suam p. destinationem opus sit esse p. destinatum? R° negatiue, q. licet n. sit p. destinatus, dum tñ sit in gratia, poterit elicere sup naturales actus, etiā de condigno meritorios. g°. licet n. sit p. destinatus, dirigere poterit suam oratiōnem intercessionem p. destinationis alterius, et illud sicut condignē, sicut congruē mereri. //

// 2° dubitatur, an stante merito Xpti, possit etiā homo purus alteri mereri proprios effectus suae p. destinationis. idque rogo. cum quando dā, qui p. dictos effectus cadant, an tales mereri possit homo dum, et homo purus? affirmatiue dico, q. nulla reperitur in hoc implicatio; q. accidere posset dupliciter. 1° si Xpti merita n. acceptarentur a deo, q. aliquorum tñ p. destinatio, in quo nullum absurdum inuenio; sit autem posita horum p. destinatione possit ex illis dimanare aliorum p. destinatio, quae tamen in Xpti meritis radicarentur. 2° si merita Xpti concurrerent simul cum meritis puri hominis ad eandem alterius p. destinationem eandem, cum oportet possit duplex esse q. causa meritoria concurrere simul ad eundem effectum. //

Finis est

// 3º dubitatur an de facto purus aliquis promeruerit praedestinationem alterius? hoc dubium versari circa Beatam Virginem, non circa quemcumque praedestinatorum, et circa specialem aliquem sanctum, v.g. D. Stefanum, non D. Paulum, pro quo, dum lapidaretur, eminenter rogavit, et ideo sanctus Aug. serm. de festivitate S.ti Stefani dixit, quod si Stefanus non orasset, ecclesia Paulum non haberet. //

// Circa sanctissimam Virginem iudico probabilius esse dubiis salvis legis evangelicae, quod destinationis meruisse dona sua naturalia, quae conveniunt praedestinationis effectus. Probatur 1º nam id non derogat valori, et dignitati meritorum Christi. — 2º quia cedit in honorem sanctissimae Virginis. 3º quia sic erigimur in magnam spem salutis consequendae. 4º quia multi ita sentiunt, et scripturam adducunt in numeris, et interpretes apud illos ... de Script. cap. 21. quia etiam probabile est eo sanctissimae virgini fuisse promissam a Christo potestatem designandi in multos, qui concurrerent ad suam gloriam pro salute consequenda, quoniam Christus ita dixit: ego designo gratiam, si forte mea mater pro illo petat. //

// Circa D. Stefanum maior difficultas, an scilicet meruerit praedestinationem D. Pauli? Negant communiter DD. affirmant alii. Qui negant, inde convincunt, quia D. Stefani oratio fuit effectus praedestinationis D. Pauli. Quod non fuit causa omnium effectuum praedestinationis D. Pauli, consequenter quod neque causa fuit totius praedestinationis. Alii probant, quia talis oratio fuit medium conducens ad beatitudinem aeternam D. Pauli, quod fuit ex intentione divina respiciente hanc beatitudinem. //

Verum ex praecedentibus constat, quod sit enervem hoc fundamentum, quia licet oratio Stefani conducat ad salutem Pauli, potest a Deo intendi non ex hoc fine, sed ex salute Stefani, cui etiam conducebat, et consequenter potuit non esse effectus praedestinationis Pauli, sed Stefani. — Dico quod hoc argumentum probat, neque merita Christi, neque suae matris fuisse causam omnium effectuum praedestinationis, quod negant. //

// Conveniunt 1º, nam omnis hominis praedestinatio peracta fuit in eodem signo rationis, quo non potuit unus homo praecedere, tamquam causa meritoria praedestinationis alterius. Probatur consequentia, nam, ut esset causa, ne-

Necessarius erat, q. iam q. supponuntur praedestinatus. //

// hic etiam ratio mihi displicet, tum q. non ex praedestinatus meruit praedestinationem alterius, ut ex hoc capite constat. tum etiam q. haec est petitio principii, nam sicut dicatur id esse necessarium, rogo, cur de facto non sic evenerit. tum denique nam sic xpus, et eius mater, aliique in eodem signo rationis cum caeteris sunt praedestinati, inferri ex his posset, non fuisse causam meritorum praedestinationis q. negas. //

// Movent 3°: nam ut Stefanus esset causa praedestinationis Pauli, necessarius erat esse causam (efficacis devictionis) gratiae Pauli. nam in eo de causa diximus praedestinato: q. non fuit q. totum q. in illis pro materia est falla q. praedestinato non dicitur in eo decreto, ut satis extra materiam constat. deinde mihi est dubia, q. non pro rei ad(?) illum, Stefanus de facto non fuisse causam illius decreti. q. tamen q. necessariam esse damus, utinam q. credendi probavi, q. de facto sit causa meritorum praedestinationis, quod vocavit etiam, q. quod effectus illius, nam vocatus sunt ante xpi merita. satis q. erit, ut dicto Stefano concedatur, esse causam omnium effectuum praedestinationis D. Pauli. //

// his igitur et aliis rationibus omissis, inclino in hanc negativam partem, quam mihi semper placuit esse rationem, q. nullus apparet fundamentum, ex quo colligatur, Stefanum de facto meruisse praedestinationem D. Pauli, nam illud Aug. dictum, q. si Stefanus non orasset, ecclesia Paulum non haberet, ad summum probat orationem Stefani fuisse causam illius auxilii, quo dictus Paulus in catholica ecclesia, et vera religione fuit vocatus. ex hoc autem non sequitur, q. causa fuerit plurium aliorum effectuum praedestinationis D. Pauli, q. secuti fuerunt, et subsequuti sunt ad illud auxilium. maxime, cum constat optime non praedestinari catholicam ecclesiae signa ingredi, ut certum est. de def. praedestinationis ... 3. q. sit effectus praedestinationis q. 2a. ...

Finis tractatus ...

...

Tractatus 3. de divinae Praedestinationis effectibus.

quid sit effectus Praedestinationis?

Quaestio 1a

Statuitur vera doctrina. Caput

Caput 1m.

// Praedestinationis effectus, ut uno verbo dicam, non est aliud, quam id, quod provenit a praedestinatione, cum in omnibus logicis nihil aliud sit effectus rei, nisi quod ab ea provenit. Hoc quamvis certissimum, et evidentissimum sit, ad hunc statim praeterea solent aliquas conclusiones pro dicendis nos[?] condere[?] effectibus praedestinationis, quas modo recensebo, si prius advertam, in hac materia non parum deservire[?] controversiam[?]. quod exinde provenit, quia vel non admittuntur ab omnibus istae conclusiones, vel diversimode intelliguntur, vel non satis constat, qua ratione definienda sit praedestinatio, et in quo nam constituendum[?] sit eius essentia. Conclusiones ergo ubi[?] exponamus. //

// 1a sit, ut quod est effectus praedestinationis sit absolute, et simpliciter effectus Dei, Ratio est, nam praedestinatio consistit in actibus Dei. Ergo quod est effectus praedestinationis est effectus illorum actuum Dei. Ergo est effectus Dei. Patet, nam quod est effectus illorum actuum divinorum, est effectus Dei. Hinc cum peccatum non sit effectus Dei non est effectus praedestinationis; //

// Haec conclusio nullam mihi difficultatem ingerit. Nam in 1is peccatum nunquam vocari potest effectus Dei nisi quia Deus illud approbet, vel intendat, vel quia ipse producat. Unde plures theologi

q̃ Deus vocant p̃hĩ pecci caũ· q̃ nẽ cur ex hoc capite reiiceret affectũ p̃ p̃destĩnãs. //

// p̃terea· q̃d ex intentẽ q̃ꝫ provenit, et ad glã ꝯducit, ẽ effũ p̃destĩnãs, ut cõr d̃r: ꝫ pecc̃ a b͡sq͡ ꝯdecendo ꝯducit ad glã, et ex intentẽ glorię provenire pt̃· q̃ pt̃ eẽ p̃ p̃destĩnãs effũ· mĩr, quoad 2ãm p̃ ostendã, q̃ peccũ provenit ex eiũ ꝑmissẽ ꝫ ꝑmitio provenire pt̃ ex intentẽ glorię, ut fere oẽs admittunt· q̃ peccũ saltẽ imediate provenire pt̃ ex intentẽ glę· mãr p̃r, q̃ ꝑmissio pecci valdẽ ꝯducit ad peccũ, et ante ad illud se hẽt· — nihilominus ing̃ dẽ no͡e reiicitur· nẽ a cõila· proinde ista loq͡, peccũ nẽẽ p̃destĩnãs effũ, q̃ hic dẽbẽ talis, ut amari, et intendi possit a Deo. //

// 3ª ꝯdicio, q̃ effũ p̃destĩnãs oriatr ex intentẽ glę; invita ꝯdicẽ, et et in p̃cedenti oẽs ꝯveniunt· cuius r̃ão ẽ, sicut ẽ ãrã oria, q̃ p̃destĩnatĩo stat in voãte cc̃ glã, et in sciã visionis Deo bitũ in gr̃a: ꝫ eiusmĩ sciã, ut pote speculativa nullũ hẽt effũ· q̃ sola voãtas glę caũt eos effũs, q̃ dicuntr a p̃destĩnãte manare· ꝫ nota p̃ dicta inc̃ glę de facto ꝯdatę, et in effũ ẽẽ, cõe q̃ p̃destĩs, et reprobis, ut in tract̃ late docuimus· unde nẽ regritur effẽ p̃destĩnãs, q̃ oriatr ex intentẽ absta glę, q̃ sit spalis p̃destĩs, et sic cõir intendunt. //

// 3ª ꝯdicio· ẽ effũ p̃destĩnãs oriatr ẽẽ p̃destĩ, et posterior sit illa· Prãe pt̃· nẽ cui effũ a cã proced̃it, et posterior ẽẽ illa· de hoc dubitari nẽ pt̃ illud ꝫ, q̃ aliqq autor, ẽ mihi fallitũ, et effũ p̃destĩnãs spalẽ, et nãriõ ẽẽ a p̃destĩ oriri· tũ, q̃ de ro͡e cõila effũ nẽ exigr hẽc in̄ illao, ꝫ productioẽ ex cãa· tũ etiã, q̃ si Deus ex intentẽ glę ꝯferat hoc nẽ auxũ, q̃ reipsa ꝯducat ad glã, illud erit p̃destĩnãs effũs, q̃ nisi deberẽ atr sp̃alẽ ex ea intentẽ, q̃ hẽret aliud auxũ nẽ distũ. //

// 4ª ꝯdicio, q̃ effũ p̃destĩnãs sit supnãlis, saltẽ ex tĩt rãoẽ, nẽ effũ p̃destĩnãs, aut ẽ ĩa Beatitudo, aut ẽ q̃d ad illã ꝯducunt: at ñra beatitudo in trẽ supnãlis ẽ, cẽ-

tera

ceterarum quae ad illam conducunt ex fine latius, et extra sua naturalis sit [illegible] praedestinationis debet aliquomodo esse supernaturalis. Caeterum de hac re ita apud [illegible] nulla est difficultas.

5.a Conclusio. Quod effectus praedestinationis a Christo proveniat, ut a meritoria causa, verum, quod potuit Deus praedestinare, quin veniret Christus, id autem nulli negant, hanc conclusionem esse contra naturalia proficientibus praedestinationis ex tentis [illegible], non autem pro effectibus praedestinationis in [illegible]. Quod neglecta ista limitatione placet mihi haec conclusio, nam ut in hoc capitulo statim videbimus, pluralitas effectuum praedestinationis, qui ex Christi meritis non proveniunt [illegible].

6.a et ultima conclusio. De effectus praedestinationis aliquomodo inveniat ad gloriam, sive proxime, et immediate, sive remote et mediate, illamque reipsa, et in actu secundo causat. Est autem sermo de effectibus praedestinationis [illegible] a gloria, si forte hic inter effectus praedestinationis numerandus sit, de quo postea. Ratio vero huius conclusionis est, quia cum tota vis praedestinationis sit ad gloriam, ut ad finem, oportet, ut quidquid praedestinationi gloria habuerit rationem effectus praedestinationis, debeat, ut medium ad finem gloriae conducere. Item, quod est effectus praedestinationis supponit praedestinationem: at praedestinatio dari nequit sine gloria: ergo quod est effectus praedestinationis [illegible] nequit sine gloria, quod reipsa causat, et atque in actu secundo inveniat. hoc ex [illegible] indivisibilitate.

Ad veram probationem clariter noto, differentiam quae est, inveniare quidem in se ad gloriam, et inveniare absolute, causando reipsa gloriam: et non opera supernaturalia, quae reprobus efficit, inveniant quidem in se in ordine ad gloriam, quia merentur illam; at absolute non inveniant, neque causant in actu secundo gloriam, cum haec in reprobis non detur. Quod ad effectus praedestinationis, requiritur actualis conducentia, sive causalitas in gloriam, neque sufficit causalitas, quae tantum est in se, quoniam reipsa ponendo gloria in medio rum, et alibi non datur praedestinatio, non [illegible] neque effectus illius.

Aliqua Dubia.
Cap. 2um

1o. Dubitatur, an praedestinatio reipsa habeat aliquos effectus? Ratio contrarium, quia plures, qui vivunt [illegible] aliquid [illegible]

ostiées, ut ex dicendis in toto hoc titulo constabit.

1° dubitabis, in quo genere causae proveniant effectus a p. destinatione? Dico, quod in illo in quo proveniunt in genere causae finalis. Ratio est, quia causa finalis per suam existentiam causat: sed p. destinatio non causat per suam existentiam hos effectus, de quibus loquimur: ergo illi non proveniunt in genere causae finalis a p. destinatione. Fateor, aliquos effectus in isto genere provenire a p. destinatione, licet quod hic sit p. destinatus, in vita aeterna directus etc. + a p. destinatione; de aliis loquimur in praesenti, sed de donis naturalibus et supernaturalibus ordinatis.

Dices, quod statuo provenire a p. destinatione in genere causae efficientis, non physice, sed intentionalis. Ratio de physica est, nam causa efficiens physica p. dictorum effectuum est p. Deus sive omnipotentia: sed p. destinatio non est omnipotentia, nec illam includit: ergo p. destinatio non est causa physice producens hos effectus. Minor probatur, quia p. destinatio solum includit actum intentionis, et voluntatis, atque adaequate distinguitur ab omnipotentia, ut alibi docemus. Ratio posterioris partis est, nam p. destinatio causat hos effectus ratione voluntatis intentionalis gloriae: sed de ratione voluntatis intentionalis causae, quatenus omnipotentiam applicat ad executionem obiecti: ergo p. destinatio causat hos effectus efficienter intentionaliter.

2° dubitabis, quare effectus p. destinationis constituti a gloria conducere debeat ad ipsam gloriam? Ratio non opus est, quod perpetuo conducat, sed sufficit conducere pro aliquo tempore, cuius gloria cui conducit in perpetuum sit duratura. Ratio est, nam hoc ipso quod pro aliquo tempore conducat, provenire potest ex intentione gloriae, quae simul cum scientia visionis constituit p. destinationem. Item satis est, quod vel ad gloriam, vel ad eius augmentum conducat, nam p. destinatio non solum refertur ad gloriam, sed ad omnes gradus illius, ut supra docuimus.

4° dubitabis, an id, quod modo habet rationem effectus p. destinationis, potuerit non habere? Affirmativam Ratio, et probo, quia gratia excitans verbi gratia non petit esse p. destinationis effectum, sed eadem ipsissima esset, quamvis Deus non imperaret ex intentione gloriae, vel quamvis intentio gloriae postquam imperavit non imperaret cum scientia visionis ad stabiliendam p. destinationem: sed in isto casu non esset effectus p. destinationis, quamvis de facto sit. Ergo id, quod modo habet rationem effectus p. destinationis, potuerit non habere. [illegible] certus.

// Ad 3.m Dubitati an p. dest.o habeat negativos effus? affirmative resp. et pro, q. pot nemo alliquomodo conducere ad gl.a, et exeius intentione provenire. V.g. sit ho in extremo vitae periculo, sciat q. Deus q. si tunc urgeatur tentatione, succumbet, in peccato q. decedet. pot utique Deus ex intentione, quavult illi conferre gl.a, removere tentatione positivo decernendo, q. illa n. urgeat. Rursus ea tentationis exclusio negativa saltem ad gl.a conducit, q. removet tentatione, quae si daretur, gl.a impediret, nec v. tentationis intelligitur cog.ne tantum proponens obiectum inhonestum, et ad illud voluntate inclinans. An supernalia sint effus p. destinationis? q. 2.a incarnatio Xpti est effus p. destinationis cap. 1.

An supernalia sint effus Predestionis?

Questio 2.a

incarnatio fuit effus Predestionis. Caput 1.

// cum supernalia entia naturalibus p. cedant ab eis auspicamur explicare effus p. destinationis. supernalia v. scinduntur in duo genera, naturalia scilicet extra alia v. intra p. desto. in hoc et seq. cap. dicemus de entibus supernalibus extrinsecis, post muta de intrinsecis. inter extra v. 1.m locum, et te de hoc incarnatio Di verbi, media, qua fuit humanitas unita personalitate divina. de qua diu nullos statuimus effus esse p. destinationis. //

// pro, nam incarnatio hoc [illegible] cor exigit ad effus p. destinationis. int.s rei obiectum, q. intendi pot, et intendit defacto a Do voluntate. p. terea conducit res ipsa, ut p. destinatis requatis gl.a, cum nq.e se p. dedimus statuum ostenderimus, gl.a ex Xpti meritis, et n. aliter conferri. Denique prodiit ex intentione nri salutem hoc, ut constat ex illo Ioan. 3. sic Deus dilexit mundum, ut filium suum unigenitum daret, ut omnis, q. credit in ipsum n. pereat, sed habeat vitam aeternam. videantur alia plura testimonia, quae congeritur Dite

tē P. Mont. disp. 57. de q. ult. sec. 4. qa aperte docuerit, deum habuisse pro motivo mittendi Xpm, ēt rng hoīs salutē. q. etiā latē ostendi stu 1º. de incarnaē. //

// P. 2º. dices 1º. Xpus dnus ē caā meritoria cuius libet effus nrē pdestinaīs: at n̄ ē caā meritoria sue incarnaīs. q. incarnaō n̄ ē effus nrē pdestinaīs. min. et roā const. maior pt, q. secus deprimere dignitas, et valor meritoru Xpti. //

// Rn̄ neg. marē q. lt Xpus mereat crsp pdestinaīs effus, q sequunt eius merita, n̄ ti q pcedunt: at incarnaō merita Xpti pcedit. q. etc. pterea si pdestō oslideret, ut abstrahit ab existenti, et possi, n̄ petit, q eius effus ex Xpti meritis moueat, ut certiss ē, cu q la potuerit pdestō osserri, tāq. pmiu, et corona suoru meritoru, q. uis Xpus n̄ veniret. quo iq. sensu defendis, effu pdestinaīs existentis de facto, debere nario p Xti merita causari. //

// Neqd pterea derogat dignitati meritoru Xpti. nqo fatenti, Xpus n̄ meruisse propria incarnaē. et sīa io discrimi nisē, q. ab effu pdestinaīs excludas q q n̄ ē ex Xpti meritis, ego tn aliq admittam, q. apud certo ostat, ex Xpti meritis n̄ procedere, q. n̄ ē ditentire ccª pmiu meritoru Xti, d. ccª. pdestinaīs effus. //

// dices 2º. incarnaō ē caa nrē pdestinaīs, ut coir docent Patres, q. n̄ ē effus. pt, q. nequit ēē simul effus, et caa eiusde, vō vei. ... oceuo anti neg. coā, q. ut pdestō X. nrā pria duobis pb. ostet, incarnaō ē unius effus, et alterius caa, nā effus ē vōa tis tendentis q. gle et ō caā scie visionis de obitu ingra, ut ex platus mōt in q. citata cap. 2. //

// dices 3º. incarnaō n̄ supponit pdestē; q. n̄ ē effus illius. pt roā, nā effus caā supponit. ans pt, q., ut incarnaō supponit voate oferendi q. X. n̄ supponit scia visionis de obitu ingra, q. potius huc scia supponit incarnaē, q. supponit obitu ingra. et auxa effacia, que n̄ tn̄ pmerita

pp. nobis donantis. //

// Ptr effectus praedestinationis dupliciter stare. 1º si totus praedestinationis in ordine constituta supponat. ita se habet realis gloriae collatio, quae posteriore a dicta praedestinatione ——— 2º si partiale praedestinationis supponat, et non totum ipsi aliquid sit, et proprie sit, denominative dicatur ad praedestinatione provenire quarum sequuntur auxilia, vocatio, et finalis gratia, quae sola voluntate gloriae praesupponunt, scilicet autem debitum in ordine, potius inferunt a posteriori. nihilominus vero dicuntur praedestinationis effectus, eo quod talis voluntas a qua procedunt iungitur cum scientia visionis, et ex utraque resultat praedestinatio: quod non sit eadem ad, denominative tribuitur toti. ——— ergo incarnatio praedestinationis effectus hoc 2º modo, non 1º, quod tantum probat obiectio. //

// Ut tamen haec doctrina difficilis apparuit explanatur communi exemplo. ——— nam visio corporea dicitur effectus hominis, eo quod totum hominem adaequate constitutum ex anima, et corpore supponat, actus vero spiritualis, ut intellectus, quod voluntatis, dicitur etiam effectus hominis, non quod totum hominem supponat, ad praedestinationem regratur, vero quia supponit animam, quae pars hominis, ideo quod tribuitur hominis, ut et proprie solum ab anima procedat. //

// hinc est, ut licet non daretur unio in tempore, et corpus cordis modo consisteret in toto, quia haberet adhuc sufficientem suis causis, ubi quod non diceretur effectus hominis, eo quod non omnia rationalis. sic in nostro casu, quod non daretur scientia visionis de obiectu, persisteret in ventura incarnatio ex vi voluntatis tendentis ad gloriam, a qua sit, et propriae causalis non tamen esset effectus praedestinationis, eo quod non daretur praedestinatio. //

// fateor, quod in carnatio non intelligitur effectus praedestinationis in uno signo rationis, quo licet exsistit, quia tunc adhuc praedestinatio non intelligitur, et implicat effectus intelligi sine causa. nihilominus in instanti subsequenti, ad licet quod cum finalis existat, sic potest et censeri dicitur effectus illius, quoniam effectus est voluntatis gloriae, quae simul cum scientia visionis constituit praedestinationem, et hoc ita contingeret, si prius tempore quam anima corpori uniretur intellectum elliceret, quod post unionem retineret: esset non intellectus hominis effectus, non ante, vero post unionem animae cum corpore. quod de aliis operi-

tis

quid de aliis extrincesis donis? Caput 2.

Caput 2.

// hec extra dona duplq loquor q̄ ad xp̄m ptinent, q̄ ad alios hoēs qt deus tā dixit. item ea, que ptinent ad xp̄m sunt intri pli dona, na alia subsequunt ad unionē ex quada necessite. talisē gra sanc tary siforte dati in xp̄o cu cēteris hitibus supnalibus, scia infusa, etc, et alia plura dona, que titulo unionis xp̄o debentur. alia sit opera licita intra xp̄m, qualis fuit moriendi voātus, et alis plures actus mēritorii, et satisfactorii. deinde alia sit opera extrna, que xp̄us in utilitē, et salutē hoē fecit, in tī que pcipuū nu mera tī institutio sacra mtorū. de his q̄ seorsī dicemus, anteq̄ adea gradus faciamus, que spectant ad alios hoēs. //

// et in tis, q̄ unioni diuinē, fuisse p̄ destinais. Raō ē apta, na gē caā cāē, ē caā caati: q̄ sed tō ē caā unionis, que caat aliquomo pdicta dona sibi debita. q̄ p̄ des tō ē caā horu donorū. sed q̄ dū fere xoē in effus p̄ destinais q̄ mitenda sit merita xp̄i, q̄ sē a xp̄o caā ntē, et xp̄us ap̄ des tē caā tē. supponoq̄, q̄ hi donis ꝯuniunt aliē raīcēs, que pro quolibet effē p̄ destinais ā glā dixto cōr add, exiguntē, sē ad glā ꝯducere, et ā deo intendi. //

// aduerte, q̄ lt merita xp̄i caārent p̄ destē, adhuc ei possunt effus illius. Raō, q̄ cūm merita xp̄i sint plura potuit dū p̄us roē unius caare p̄ destē, et raē alterius p̄ destē caārē: ne p̄. n. repugnat, ut xp̄us offerat hoc meritū pro p̄ destē, pri c̄iq̄, et cuiq vidat p̄īu p̄ destē, offerat aliud meritū, ut spāle donū eidē pro ꝯferatē. in quo casu erit hoc 2ū meritū p̄ destinais effus, et lē ꝯerit caā. pro-

in-

inde qd 2a meritu a 1o caátu, in quo nulla é impetrão. notetis
hoc 1a DD. 2a DD. opinantes oia Xpti merita, It, et incarnatn
abe effectibus predestinais relegta, q. ma predest. ex Xpti meritis
procedit. //

// Iudico praeterea sacramentorum institutionem nu-
merandam inter effus predestinais. loquor de institutione, quia
n hic ago de sacramentis, prout aplicatis predesto, sed prout ad eo-
to institutis, et prius, seq. alicui cuncam tr aplicari. Ratio
nam institutio sacramentorum intendi a Deo, voluit ad gloriam, lat-
tum remote, procuravit qd ex intente data conferendi hoibus gloriam
quo hic DD qq opus ad effum predestinais. ubi notes, institu-
tus sacramentorum ex Xpti meritis provenire, proinde desu hu-
ius conditionis modum ab aliis qq excludi, sicut excludi incarnatio.

// verum di-
ces: institutio sacramentorum est coi predesto, et reprobo. ergo non est
effus predestinais. Resp. neg. cons., nam id, quod est coe predestinatis
et reprobis, pot esse predestinais effus, ut patet in vocae, iustificatione
et eadem dispositione, quae predestis, et reprobis aucedit, et absque
dubio predestinais effus, cum exista plures quos predestis ad eiusmodi
excitetur. //

// Dices praeterea. [illegible] novit Paulus tres predestinais effus,
vocam, iustificam, et glorificam, ut patet ex illis: quos predestinavit, hos et vo-
cavit, et quos vocavit, hos et iustificavit, quos autem iustificavit, illos
et glorificavit. ad Rom. 8. ergo sacramentorum institutio non pertinet ad effus
predestinais. Resp. neg. cons., nam eadem ratio, quae militat pro numeratione illis
effectibus, urget etiam pro sacramentorum institutione. quod si Paulus inter effus non appo-
suit sacramenta, [illegible] relegavit. et tamen plura numerari
solent a DDus inter effus predest., quorum Paulus non meminit, ut ex dicto
constabit. //

// Accedo donis extris, quae pertinent ad Xptum. De alia procu-
rerimus, quae sunt etiam extra predestum. Talis sacra[illegible], nec relatus Dei
sa-

sup nalis, miracula, lamberg, p[rae]ci, expla, ex hor..., ? tilia,
correctiones etc. deniq[ue] o[mn]i industria nu[m]q[uam] e[st] plurium q[ua]m p[rae]dest[inationi]s effectus. dico
plurium q[ua]m, na[m] aliq[ui]do non contribuet ad h[ic] ex tris p[rae]destino, nisi q[uia] reducet ad
gl[ori]am ? aut pro moti? , lin amabi a Deo exin ten t[ion]e glo[riae], et
tunc nerit effectus p[rae]dest[inationi]s. at q[uia] ipsius necessa reducunt, et i[n] deo
credibile sit, q[uo]d amin ti a Deo exin ten t[ion]e m[ul]ta la lu ti, i[n] d[e]o regu-
lariti ca nu mer amus in ti effectus p[rae]dest[inationi]s =

Auxil[ium] ineffica[x] p[rae]desto collatu[m] e[st] effectus p[rae]dest[inationi]s.
Cap. 3um

// loq[ui]mur igit[ur] d[e] donis sup[er]na[tura]libus i[n]tra p[rae]dest[inatione]m extentibus, et q[uae] sub-
sequentia huius q[uae]stionis capita tractabimus, an et q[ua]tenus sint p[rae]dest[inationi]s effectus.
In h[oc] aut[em] occurrunt ineffica[ci]a auxilia, n[e]que extra ? ? e[st], q[uod] auxilia efficacia
sint effectus p[rae]destinationis, ut ex dicendis pro ineffica[ci]bus a priori u[ideb]itur.
[illegible] in nullo soppoli tis ten tiendis, h[aec] auxilia ineffica[ci]a numeramus inter p[rae]-
dest[inationi]s effectus. ita com[muniter] D[octore]s. //

= P[ro]b[atur] h[aec] resolutio, na[m] i[n] ta[n]t[um] h[aec] auxilia su[n]t effectus div[ini], n[is]i q[uia] [illegible], quoad hoc
sit peccata, que simpli[citer] n[on] su[n]t effectus divi, q[uia] p[er] d[eu]m voat[ur] n[on] intendantur. p[rae]terea
adiuvant ad glo[riam], in q[ua]ntum actus elliciendo, p[ro]q[ue] directe ?ferunt, t. ad alios
actiu[m] retrando, na[m] eo, q[uo]d [illegible], sicut in vacuum gra[tiam] dei recipile, hu-
militari solet, et ? fundi, promoveri q[uam] dein c[eps] ad ferventius opera-
ndu[m]. i[te]m solet gra[tia]s p[ro]vere pendere prius ? auxilii, q[uod] possit h[aec]
auxilia ?ferri, d[e]f[ectu]s fac[ulta]tis q[uam] ?ferunti ad eo ex inten t[ion]e glo[riae]; n[ih]il ig[itur] desiderati,
quominus sit effectus p[rae]dest[inationi]s //

// Dices. possit auxilia ineffica[ci]a p[rae]stare hom[i]ne-
s, et eius homines, q[uae] ap[u]d dest[inatione]m p[ro]veniant. ? aliis p[er] errore[m] exist[im]-
et, se t[ene]re gr[ati]am accipisse, neq[ue] sibi illa operatu fuisse, cum in re ipsa nauege-
rit, excitabis ad humiliatione[m], ? et gra[vi]us [illegible]. neq[ue] in tu ndi[illegible] gra[tiam] pro-
cedet ap[u]d dest[inatione]m, q[uae] re ipsa n[on] dati. q[uod] auxilia ineffica[ci]a n[on] h[ab]et i[n] r[ati]o[n]e su-
fi[ci]e[n]ti p[rae]dest[inatio]nis effectus. //

// h[aec] instantia probatur q[uod] non certitis, ubi au-
xil[ium]

auxiliis inefficacibus, eo quod per se conducat obiective, non est praedestinationis effectus: neque de ipsis sit modo quod conducunt, quia realiter non existunt; quod si realiter non existunt, non utique per aliquid praedestinationis effectus; ergo quod realiter existit, nihilominus per se effectus, quod conducit obiective, quod infra bonorum meliorum plurimis pluribus instantiis confirmare possem: quia peccatum etiam obiective propositum conducit ad gloriam, quia eius memoria solet adhumiliationem, et compunctionem excitare: neque est tamen effectus praedestinationis. Bonitas etiam Dei peccatori proposita movet ad eius amorem, et sic ad gloriam conducit: neque tamen effectus est praedestinationis; adeo ut ad hoc ut per se conducat ulterius requiri, quod effectus praedestinationis ex intentione gloriae procedat, ut apud omnes necessarium est.

Sicut igitur auxilium inefficax sit effectus praedestinationis aliud tamen debet per se obiective conducere, quod tamen non aliud, quam adeo realiter dari sub intentione gloriae, cum a Deo nihil aliud caritas exigat processum praedestinationis, nisi quod ad gloriam conducat, et a Deo fiat ex intentione gloriae. quod si regratias ulterius ut ex meritis Christi proveniat, hoc in auxilio inefficaci non deerit, nam ut ex [illegible] constat, auxilia quae quod praedestinatis nulla proveniunt ex meritis Christi. Ut igitur auxilia inefficacia praedestinationis effectus, quae conducunt ad gloriam, et ex eius intentione fiunt a Deo propter Christi merita.

Quod si instas, ut auxilium obiectivum conducat ad gloriam, opus non est, quod realiter extat, quia cognitio realis eius extra pactum se habet ad gloriam. ergo non est effectus praedestinationis — Respondeo nullo modo, neque tamen utrumque, quia ut realis existentia non requiratur, valde tamen conducit, ut cognita sit, et cognita moveat ad actus illius humiliationis, et compunctionis, quae gloriam promovent; sicut ut hoc non auxilium efficax praedestinationis nullus non requirat ad gloriam, eo quod sufficeret aliud, attamen quod conducit ad gloriam, est praedestinationis effectus.

addo, realem existentiam saepius esse necessariam ad obiectum, ut quando cognitio eius, sit evidens, aut certa. tunc non requiritur existentia realis auxilii, quae sine illa non daretur eius certa cognitio. requiritur etiam haec existentia realis, si Deus praedestinatio revelare decernat, ut fecit

le pot auxij exte, et operois carē, ut hec notitia pariat initio p. dicto, humilitais, et ɔfu tionis afij, q. tunc etiā ē nāriu, q. reali extiterit auxiu, et n̄ extiterit operāo, nē dō reuelāo sit facta. //

// dices vltō.

— lega ex nrā sā, q. auxiu derot â deo prouenire sub intentē disiunctiua, qua vellet operari directe, l indirecte: etenī deus intenderet penitē, ad q. directe iuuat, et vocat auxiu, aut humiliaē, et ɔfu tē casu quo n̄ detr penitē: q. voāty disiunctiua deo repugnat, quoniā ē impfecta. q. &c. //

// Rn̄ ɔcessa mari neg. mīn. q. nequinintus actib, nequ voatis dē repugnat disiunctio, ut in mata de sēia latē docui. nā cu intelligr p. le finē amare, nullu intelligr mediu elligere in parti, q. aliq virtua lr sub disiunctē — p. tercā, q. mihi do p. cipit, l casu, quo p. ci peret audire sacrē, n̄ potius vellet hoc sacru, q. illud, q. aliq. sub disiunctē. nā illud vellet, q. p. ciperet, q. nullu in parti p. ciperet. q. nullu in partali vellet, q. hoc, l illud sub disiunctē. nihil q. impfōis afert in dīs actibus disiunctio. //

// notes 1o, q. auxiu cui hō rei pla ɔsentit, q. p errore existimat n̄ ɔsen sile, dupli vōe ɔducit ad glā, et alteru reali cāuit operē, et q. teneu obtiuē propositu excitat ad humiatē, et ɔfuē. altera q. ɔduc. vāo in defendere ab alia. 2o notes, grā, cui hō ɔsentit, et ex hac p. tuā ɔducit ad glā obtiuē etiā ɔducere posse, q. teneu eius memoria post mē ad gratitudē excitet. 3o notes, q. lt omissio ɔmij fuerit peccu, adhuc auxiu erit efcu p. dys t. il, q. deseruiet adhuc obtiuē propositu ad ɔfuē. deni q. notes, auxiu ineffax posse nulla ōōrōi ad glā deseruire, obtr q. posse nēi p. dys t nāis efcē. pt, q. pot nunq. occurrere memoriē. ac hoc sup nāles p. dys t ilt efcu p. dys t. il cap. 4.

An actus supnales p'desti[nati]o[n]is sit effus Predestinais

Cap. 4um

// De hoc, ut iacet, é apud oés indubitata. loquimur autem in ea de quibus libet actibus supnalibus elicitis a p'desto, sive meream[ur] de condigno, sive de congruo gratiam, et gloriam, sive proxe, l. remote, sive nullo modo adiustificationem disponant, sive fiant a p'desto, dum existit in gratia, l. in peccato; na cuius generis q. sint eos numeramus inter effus p'destinationis //

// Pr[imu]m, na eius mi actus sit effus dei, ut certissime, eo q. supnales, et honesti sint. — ad q. reducunt m[ora]li[te]r, l. in m[ateri]a, proinde q. fiunt a deo exintente q. sit q. effus p'destinationis ea nihil aliud requiratur, ut ex dictis constat. Pro[bati]o, na, ut in cap. 3o. huius q[uaesti]onis edocui, et tamquam certum supposui, q. vis auxilii efficax é effus p'destinationis: atque vis operatio supnalis é effus auxilii efficacis. q. é effus p'destinationis. pt r[ati]o, na, q. provenit ab effectu, provenit saltem m[ora]l[ite]r a causa talis effus. //

// Maior difficultas é, an p'dicti actus sm oés suas formalitates a p'desto proveniant. pro quo suppo[nen]dum é distinguibiles p[er]inde in quo libet actu plures formalitates sm diversos tres q. quos referri pt, q. q. sit an ille formalitates distinguantur ex natura rei, l. ex p[ar]te obiecti, l. q. exigit modo rerum in ordine sm ad diversa indicta, q. parum interest ad p[rae]sentem difficultatem. q. in actu supnali reperitur vitalitas, que respicit po[tenti]am vitalem. reperitur liberitas, que liberum respicit ar[bitriu]m. reperitur etiam supnalitas, r[ati]one cuius exigit supnale p[rinci]pium. ac denique reperitur formalitas producti a causa creata, l. ab increato. //

// Unde supposito q. rogatur an actus supnalis sm oés formalitates, quas habet, sit effus p'destinationis? multipliciter id intelligi pt. na in[primi]s pt rogari, an actus talis sm quamlibet de se cause re atque sit effus p'destinationis. Et huic dubio rendum

ru

nega: sic, nam quamvis triu[m] ē coecreatu[m], non intelligi[tur] ē tri[um] dei: ergo eo
ipso non intelligitur ēē p[er] dist.[inctu]s effectus. quia quamvis intelligitur tri[um] coecreatu[m],
non intelligitur ēē p[er] dist.[inctu]s effectus. minor, et cons.[equenti]a patent. minor pr[obatur], nam p[er] dis-
tinctus effectus, quatalis, ē tri[um] dei, cum eo ipso, quod sit effectus p[er] dist.[inctu]s sit
effectus dei. //

// Potest etiam aliud hoc dubium proponi: scilicet an, quod voluntas cooperata
(gratia) concurrat ad operationem sit effectus p[er] dist.[inctu]s independenter a Deo, quod
tollere operationem Deus possit, et in momento concursu producat. — hoc melius
intelligetur, si dimus ēē veram opinionem durandi neg[ati]vis, et relegan-
tis a Deo concursus immediatos quod nostros operationes. quia tunc dubitari possit,
an operationes ita productae sint effectus p[er] dist.[inct]is? Et affirmative respondē, quia
sunt adhuc omnes condicionis realitatis proefficientibus p[er] dist.[inct]is: etenim, quod voluntas
operetur honeste, maxime conduit ad gloriam, independenter a Deo, quod Deus cum volun-
tate cooperetur. item coiplo quod illi concursus voluntatis ad gloriam conducat, potest amari a
Deo ex intentione, ergo de facto quod amatur. ergo voluntatis concursus in quantum concursu
dicitur istas duas condiciones. aliunde provenit a Deo. nihil desiderat, ut
sit effectus p[er] dist.[inctu]s hic non potest ex dictis sine p[re]cedenti quaestione //

// nihil e in hoc dis-
cursu, quod ingerere potest difficultatem, nisi quod ille concursus, et operatio voluntatis,
adhuc in eo casu proveniat a Deo. quod sic ita facile demonstro, nam quod vo-
luntas operetur, provenit ex voluntate: sed voluntas provenit a Deo. ergo quod voluntas ope-
retur, provenit a Deo. pro terea. Deus ex intentione, quod voluntas operetur
excitat illam mediis auxiliis, suadendo, iuvando, pro ut ia proponendo &c
ergo quod voluntas sub auxiliis operetur, provenit a Deo, potest conse., nam suadenti, con-
sulenti tribuitur operatio, ut in creatis videre licet. etiam, quia quod consilium accipit
potest non operari, et eo consilio, tamen si operetur, operatio consulenti tri-
buitur, et quod non est effectus illius. ergo quod cum auxilio potest voluntas non opera-
ri, tamen si operetur, tribuitur operatio Deo conferenti auxilium. ipsum igitur ope-
rari voluntatis ē effectus dei, nisi quod Deus in momento, cooperante non concurrat. //

// Denique du-
bitari potest, an ex ceteris recensitis formalitatibus aliqua non sit effectus p[er]
dis-

destin.is? Respondeo negative, quia non solum habitus supernaturalis de quo in hoc dubio est, verum etiam ceterae virtutes quae opus est adesse praedestinato, cum una quaeque conducat ad gloriam, et ex desiderio ipsius gloriae intendantur a Deo. Obiicies hanc doctrinam, ut a nobis ex parte aliqua ... quod facillime non dissolvas.

Id solum rogare poteris, an in praedestinato sint possibiles, et forte de facto dentur aliqui actus supernaturales, qui non sint effectus praedestinationis? Respondeo affirmative, nam actus religionis ... existentis in peccato mortali, non merentur de condigno, neque de congruo gratiam, aut gloriam. ... aliud supernaturale ... adhuc non tenentur ... illud conferre, ... conferat, ut patet, iam actus ille non conducat ex hoc capite ad gloriam. Rursus potest numquam occurrere mortis, neque ad actus salutares ... excitare. Non ergo repugnat, ut ex nullo capite ad gloriam conducat: sed cum ... meriti ... praedestinationis, ... in plurimis locis tales actus sint effectus praedestinationis, adhuc ... non repugnat, qui sit effectus ... meritoriis actibus ... peccatum mortiferum in sequenti capite dicam.

Gratia sanctificans est effectus praedestinationis.

Cap. 5.um

Virtus gratiae sanctificantis ... numquam ... interrupta, sed usque ad finem vitae conservata, quae donum perseverantiae vocari solet, est praedestinationis effectus. Ratio, quia conducit ad gloriam, imo connectitur infallibiliter cum illa, procedit insuper ex intentione conferendi gloriam. ... quod opus est adesse praedestinato ... nullos adverte, quod ... hoc perseverantiae donum ... et praedestinatione, adhuc inferri ex gloria, ... praedestinatione, cum plures praedestinati ... et gloriam ... qui semper in gratia ... acquisita perseverarunt.

Hinc infertur ... theologicos, et morales ... gratiam ... esse praedestinationis effectus, quia cum gratia sit effectus praedestinationis, ... est effectus gratiae, quia sint praedicti habitus, effectus praedestinationis ... quia ad gloriam conducunt, imo requiruntur, et ex intentione gloriae producuntur a Deo. Infertur deinde, ... augmentum gratiae, ... ceterorumque habituum esse

ectiā obeam 2ōs effus ꝑ. des t.ii inferti demiq gra. tnale etiā eē ꝑ. des t.ii effus, q. 2du cit ímoregn ad glā, et ceteras 2dicus hāt. —

— tota q. diffes ē angrā ꝑ peccu interrupta sit effus ꝑ. des t.ii ntō, qua ꝑ penitq reparatr, de quo nullus dubitat, d. etiā, qua ꝑ. ce dit ad peccu. negat P. Vaz, 1a pte disp. 93. cap. 3o P. Beccan. cap. 14. q. 3. P. Murat. disp. 39. cum aliis. d. atrariu cu ceteris doctoribus Rndu rōnibs. aducius proua suppo, doctrā mihi fore certā, rīlt grā n ex tinguit, d. mortificari ꝑ peccu, idē inaccustoēdā manere, ut ablato impedimento pecci restituatr. vnde q. ꝑ penitq delet peccu rīte 2fertr ea grā, que rēt penitē, d. que ꝑ. fuerat ante peccu, ni q. ē eadē nō d. aliacuq degn dem. hoce coīter 2nt Aūes.

indu ūa pma lā, na grā ꝑ. ce dens ad peccu hāt eēs 2dicus regsitos, ut sit effus ꝑ. des t.ii. q. ē effus ꝑ. des t.ii aīs ꝑē, nam ī.si effus dei moui dens exintentē glē de quo nullus dubitat. ē in sup 2ducius ad glā, ut pō. q. nisi grā ꝑ. ce sisset al peccu, nō restituere tr ꝑ penitq, et nisi ꝑ. ce sisset intenta intentē, vē. millē gradus, n restitueretr tinea dē intentē, d. ꝑ. te claretr ea portio grē, q. ex se sum sa mereti. q. q. ante peccu ꝑ. ce lerint mille gradus grē 2ducit, ut totidē ꝑ penitq restituantr: d. q. restituantr 2ducit, ut mille gradus glē dentr. q. q. ꝑ. ce lerint ad glā 2ducit. deinde q. nō usp restitueretr, d. penitus extinqueretr ꝑ peccu oīs illa portio grē, que ꝑ. ce ssit, ad huc ad glā 2duceret, et ꝑ. des t.ii effus eēt. pō, q. memoriē ea līs grē sēlat q. sitē, et deperditē, nunq. ꝑ restaurandē 2duceret, ut velo tius hō resurgeret, ut humiliaretr, et apud deu 2fun deretr, ut cautius inposterum viueret &a. at q realis exīsta grē ꝑ. cedentis ad peccu iuuaret multu adhanc memoriā: q. realis exista grē ꝑ. cedentis ad peccu, 2duceret ad hos effus: at ꝑdicti effus, ut potē, q sit actus salutares et supnales ad glā 2ducunt. q. omissa recuperaē grē, pōt intelligi, q. grā sit effus ꝑ. des t.ii ītex peccō subseqūte destruatr. —

— ex his dua bus rōi bus infertr, merita, que ꝑ. ce dunt ad peccu, etiā eē ꝑ. des t.ii effus. tum, q. 2ducunt, ut grā substanta intentē restauretr, et 2tr, ut ꝑ. des to glā

sub-

subeadẽ intensẽ de tr. etiã eo ipso, qđ ante peccm extiterint illa meritoria caruerunt toto illo cumulo grẽ, qua ꝑ se nitebantur eius uiscera suppositio pm extra. qđ sunt ante peccm reducuntur ad gl̃a, et sic effcu[illegible] distinatas, tametsi, q. sic ñ reuiuiscet ad hunc obtinendum proposita iuuarent adeos actus salutares, et meritorios grẽ, et grẽ cum qđ realis exista valde reducat ad obtinendum, scit, ut sim exista reatu, qđ sunt ante peccm reducere possint ad gl̃a. vide Dei dic. cap. 6.

Dubium decidi tur. Caput. 6.

// illud est, an grã sanctitatis Adamo collata prius, quam peccauerit fuerit effectus predestinationis[illegible] triaverta mihi sit. 1. illa grã fuisset tam in Adamo ꝑ primitus, ca omnino, qua restaurata in ceteris hominibus. 2. reduxisse grã illa ad gl̃a Adami, sit in aliis hominibus reducit. 3. ex Xpti meritis Adamus a pecco surrexisse, grẽ qđ deditus sui restaurale //

// huius positis, duplex est sa. 1a tuetur, illa grã Adamo collata ante peccm fuisse predestinationis effectu, quia fuit ex Xpti meritis, et ceteros habuit odicos. 2a negat fuisse predestinationis effectu, quia ñ fuit ex Xpti meritis, quia sit, an vero quas habuerit odicos, que com exigunt ad predestinationis effectu. inter ambas autem utriusque sẽ DD. constat, illa grã nisi proque datex Xpti meritis esse ñ posse predestinationis effectu. Unde duo nobis ꝑpendenda sit. 1. an ea grã fuerit ex Xpti meritis. 2. an fuerit predestinationis effectus. //

// Dico 1o: grã illa ñ fuit ex meritis Xpti. pro, nam illa grã presupponitur ad Xpti merita. q. ñ fuit effectus meritorius Xpti. consequentia patet, q. ñ pot effectus ad eam presupponi. probatur, nam q. decreta incarnationis, et incarnatio supponunt originale peccm, et amissionem grẽ. ergo supponunt Adami grã. tum etiam, quia potuit Adamus coniungere ñ peccm cum illa grã: & Adamo ñ peccante Xptus ñ veniret. ergo potuit stare cum illa grã, q. Xptus ñ veniret. ergo ea grã ñ pendebat ex aduentu Xpti, nec qđ ex meritis illius, et ste a priori [illegible]

// neque mihi placet q. aliqui dicunt sa

sic ea gratia fuisse collata ex meritis Christi, non, ut sic tamquam fontis unalis totius iustitiae. nam ex hac doctrina ... apostoli, quod Christus veniret, quamvis Adamus non peccaret, immo si nullus homo peccaret, sive ut redemptor, saltem ut fons omnium supernaturalium donorum, et ex dictis in materia de incarnatione titulo constat esse falsum. ex his sequitur, nullum auxilium, vel donum supernaturale collatum Adamo priusquam peccaret fuisse quoniam opere Christi propter eadem rationes. //

// Dico 2º. gratia illa fuit effectus per dei 4.us Adami. probatur, nam sicut ex Adamo cum requisitis, ita habet gratia cuiuscumque hominis per peccatum amissa. neque obstat, gratia illa ex Christi meritis non fuisse donatam, quia non requiritur ad effectum per dei 4.us, ut ex Christi meritis donetur, sicut ex hoc titulo ... 1. cap. 1. constat. Unde sequitur, actus meritorios, si forte habuit aliquos Adamus ante peccatum, fuisse per dei 4.us effectus, quamvis non processerint ex Christi meritis, et interrupti fuerint per peccatum, item sequitur supernaturalia, quae recepit Adamus ante peccatum fuisse titulo per dei bonorum, quamvis non fuerint ex meritis Christi. //

// Dices. ut illa gratia Adamo ante peccatum collata sit effectus per dei 4.us requiritur, quod Adamus a peccato resurgat: hoc autem repugnat, quia per dei 4.us effectus, ut talis exigit ab aliquo posteriori non pendere. negatur eapropter esse per ... effectus. — hoc argumentum non solum militat contra gratiam, et merita Adami, sed etiam probabat etiam alterius hominis, nam probat, nullam gratiam, aut merita per peccatum interrupta esse per dei 4.us effectus. //

// Respondeo, gratia collata mali, neque mirum, quod bene stat, ut quod est effectus per dei 4.us ab aliquo posteriori pendeat, ... tollit alio esse per dei 4.us effectum. patet, nam gratia sanctificans non interrupta, quae sine ... est per dei 4.us effectus pendet, ut talis sit, ab eo, quod non interrumpatur, neque per peccatum expellatur: quod quod non expellatur, est aliquid posterius. ergo pendet, ut sit per dei 4.us effectus, ab aliquo posteriori: nam est eiusdem, quod prius est in mundi ergo quod ex falli, vel conservari. ... ex ..., viciniis peccatorum in-

ini

inq[ui]s[itio]n[is] mortis meritis[?] ... ; ... est effectus praedestinationis, et ita, ubi effectus pendet a meritis ... loquuta. quaestio ... gloria est praedestinationis effectus. cap. 7

Gloria est Praedestinationis effectus. Caput 7.

// Loquor de gloria divina his tractatis, quae praedestinatis in decreto, quibus dixit, hoc est glorificati. et assero cum communi sententia Durandus in 1o dist. 14. q. 2. praedestinationis effectus esse. //

// Probatur 1o, nam quod est effectus voluntatis intendentis gloriam est effectus praedestinationis: at gloria est effectus illius voluntatis. ergo est effectus praedestinationis finalis. maior est mihi certa. nam ea voluntas est de ratione praedestinationis formaliter. Unde, quod ab ea procedit, censetur a praedestinatione procedere. minor probatur, talis voluntas applicat ... ut visa gratia finali gloria exequatur. itaque detrahit ad auxilia quae ... bene opera et integra ducendit, et ... gratia gloriam. ergo mediate saltem detrahit ad gloriam, quae proinde effectus illius est. //

// Probatur 2o: quod est effectus auxilii operis supernaturalis, et gratiae finalis est effectus praedestinationis: at gloria est effectus omnium horum donorum. ergo est effectus praedestinationis. minor, et consequentia patent. maior probatur, nam omnia haec dona sunt effectus praedestinationis, ut in tota sententia dicitur. ergo quod est effectus illorum est effectus saltem mediatus praedestinationis. //

// Probatur 3o. quod est bonum, et in aestimabile praedestinati concessum a Deo ex ... providentia: sed gloria est bona, et ... in aestimabile praedestinati. ergo concessum a Deo ex ... providentia: ... et reprobis. ergo particularis, et propria praedestinatis bonorum: ergo est gloria effectus a praedestinatione concessus. //

// ex his habes infertis omnes dotes animi, et corporis esse praedestinationis effectus, quae pertinent ad gloriam ... dotes, et

et bonus ipso predestinat ad essentialem gloriam, sed etiam ad accidentalem ... Deum videlicet gloriam, et amorem Beatificum, quae subsequuntur ... quae non sunt bona praedestinis, sed aliqua ... facinora ... et a priori de gradibus ... intentionem gloriae, cuius ... dixerim hos ad gradus etiam gloriae praedestinari. //

// ... moderando dices ... effectus praedestinationis ... ad gloriam conducere ... gloriam ... conducit ad seipsam quare non est effectus praedestinationis ... de praedestinatione cap. 4. n. 21. gloria etiam conducere, non ad seipsam, sed ut ... glorificatus, non placet, quia ... adhuc ... ut in capitis huius initio notabimus, ... de gloria in abstracto, quae in concreto, quae non solum est effectus praedestinationis gloria, sed etiam glorificatio, sive subiectum glorificari, quod ad gloriam in concreto ... ex parte Dei praedestinantis, et ex parte hominis merita: sed ... est glorificatus non conducit ad gloriam quia ... est glorificatus non est effectus praedestinationis ... //

// ... quod caeteris effectus a gloria distinctos debere ad gloriam conducere, non autem ipsam gloriam. discrimen est aptum, quia gloria est finis intentus a praedestinante, caetera vero sunt media, sed media conducere debent ad finem, non autem finis ad seipsum. quod ... hoc evidentius patet in intentione, qua quis appetit finem, ... quod huius intentionis effectus est ... in concreto, ... qui non exterunt, nisi ... intentio, ... discrimen ... quia caetera praedestinatus finem ad finem conducunt, quia sunt media, finis vero non conducit ad seipsum. ... naturalia bona sint effectus praedestinationis? quaestio 3. ... affirmative. cap. 1.

Utrum naturalia bona sint effectus Praedestionis?

Quaestio 3.

Respondetur affirmative. Caput 1m.

// cum ... naturalia bona sint ... mi-

nita reducantur à pluribus ad tria, ut clarius procedatur ad tria cap.a in 1.o ponitur ipsa praedestinatio iusta tuis[?] pro praedestinatis huiusmodi facultatibus instructa sine ergo naturalis extra negotium, scilicet extra sua natura petit illas, scilicet sunt ordinaria, et naturae dispro[?] evidentem semper donantur. ad 2.um caput uti spectant actia, quae sit in tria pro dicto, si fuerint acquisita proprio labore, et industria, et artes, et scientiae, sicut alia quo labore possessa, ut ingenium, temperamentum, complexio, sicut virtus physica sint, utque velutissimus, sicut mobilia, ut autem virtutes naturales etc.a ad 3.um cap. revocantur extra actia, verbi gratia patria, parentes, educatio, conditio amicorum, opportunitas loci, temporis etc.a //

// De his ergo quaerimus an sint praedestinationis effectus, et subdivisione loquuntur, et opinantur Doctores: namque alii absolute affirmant, alii absolute negant. alii subdistinguunt, haec bona, quae per se naturalia sint, et a causis naturalibus ex vi providentiae communis procedunt non esse praedestinationis effectus, esse tamen, quae conducunt ad supernaturale, et inde diriguntur ex providentia peculiari ergo praedestinatio. alii tamen ipsa praedestinatio iustos excludunt, et altera bona recensent inter effectus praedestinationis naturalis. videatur Galuez lib. 3. de praedestinatione cap. 7. P. Vaz, disp. 93. P. Mont. disp. 24. P. Alarcon disp. 4. cum aliis. //

// ego sane duas hic latitare quaestiones iudico. 1.a num haec naturalia bona possint esse praedestinationis effectus. 2.o num de facto sint; et ante quam virgo definitionem[?] facies deinde, advertas ex tribus conditionibus communiter petitis ad effectus praedestinationis esse duas sine dubio his bonis convenire, 1.a est, quod sint effectus a deo intenti; secunda, quod ad gloriam conducant, cum haec naturalia bona de quibus loquimur non sit necessaria, tamen quod possit intendi, et de facto intendunt est a deo.
· Rursus ex multiplici capite conducunt ad gloriam. verbi gratia praedestinatio iusta conducit ut efficiat actus gloriae meritorios, et ut ipsam gloriam recipiat. ideo solum examinandum superest, an procedere possint, et de facto procedant ex intentione gratiae, quae est altera 3.a conditio.

// Statuo 1°. supernaturalia bona posse ex intentione gloriae procedere. probatur, quia nullum implicat, quod Deus ex intentione gloriae, sicut absolute, sicut ordinate, vellit producere opus, cui gloriam intendit, ei quod conferre vellit naturalia bona, sed, et supernaturalia, quae ad gloriam consequendam iuvent: a exemplo operis, et naturalia bona, sed, et supernaturalia quae ad gloriam promovent ex intentione gloriae procederent. ergo non repugnat, ut ex intentione gloriae procedant supernaturalia bona. minor, et consequentia patent, maior probatur, nam ex intentione finis procedere solent, quae necessaria, vel conducentia ad obtinendum finem. //

// Deus efficax intentio gloriae est executio substantiae, cui gloriam destinavit. et licet sint duae finalitates executio substantiae, et intentio gloriae, nihilominus ea finalitas, quae est executio substantiae, praecedit ad illam, quae est intentio gloriae, proinde quod haec illa, necessario obiectum potest esse effectus alterius finalitatis, quae est intentio gloriae. Deinde haec finalitas est praedestinatio. neque enim substantia, quae praedestinatur ad gloriam esse tunc praedestinationis effectus. //

// In hoc tamen discursu displicet, quod finalitas divinae voluntatis, quae Deus executio substantiae praedestinati, ponatur, ut necessario praecedens ad intentionem gloriae. cur enim subsequi non poterit? certe nullam in eo repugnantiam invenio, neque enim facile disparitas assignatur. cur sicut voluntas conferens auxilia, caetera quae dona supernaturalia, dimanat ex intentione gloriae, neque ad illa supponitur, ita subsequi non possit voluntas exequens substantiam praedestinatus, et conferens illi naturalia bona, quae ad gloriam iuvant. maxime cum substantia praedestinati pluris requiratur ad gloriam obtinendam, quam plura supernaturalia dona. //

// Statuo 2°. naturalia bona de facto procedunt ex intentione gloriae. probatur, quia cum haec bona conducant ad finem gloriae, congruentissimum est, ut ex illius intentione procedant. maxime cum in sacra scriptura sanctisque patribus frequentissime indicatur eo animo Deus omnia praestare, ut electis salutem concilient [?]. //

// Hinc infertur naturalia bona praedestinationis effectus esse, nam quae

Deo [?]

ad gl[ori]a[m] rei eā reducit, et existentia[m] t[ame]n fit a Deo ī effectus p[rae]de[stinati]-
o[n]is; ēx. fe[cun]d[ita]t naturalia bona. Sit g. effectus p[rae]d[estinationis] ti[bi] n[on] a[n]tis-
tes dīnā in his bonis in rō. ig[itu]r in parti loquamur, et destin-
gulis ostendamus eē p[rae]desti[n]a[tion]is effectus; quę libet n[atur]alia bona
sit effectus p[rae]d[estinatio]n[is] cap. 2.

quęlibet nalia bona sunt effectus Prędestinationis. Caput 2.

// Et in[te]ntio ipsa p[rae]desti[n]ati[o] justa ē effectus p[rae]d[estinatio]n[is] — Ratio mihi
veritatē, nam ut ex t[ame]n Christianę doctrinę rudim[en]tis edocemur, homo
primo creatus ē a Deo, ut illum in hac vita diligat, et in altera in-
tueat. g. existentia, q. requiratur gl[ori]a productus ē a Deo. hoc ig[itu]r in-
ne redieę. a mundi ex terras hic, ut ait titulę. [illegible] ē effectus p[rae]des[tinatio]n[is]
— Et g. ī [illegible] video, quia rōa plures doctores p[rae]destinati[onis] excludant,
et alia bona n[atur]alia recenseant inter effectus p[rae]des[tinatio]n[is], cum ad-
obtinendam gl[ori]a plus exigat ipsa p[rae]desti[n]ati[o] justa, q. reliqua
bona, neque n[atur]alitas officiat. //

// Ubi duo notes. 1.ū, ēē titi effectus
p[rae]desti[natio]n[is] oēs proprietates, facultates, et passiones cum qq. sine quibus
ipsa p[rae]desti[n]ati[o] justa. vg. pōas spirituales, aut corporeas, si fortium
tu illas a bona [illegible]! Ratio ē, nam q dat [illegible], dat rōa ad
frę. g. p[rae]desti[nati]o, quę dat eē p[rae]desto caat qq ex p[rae]desto deducunt.
— Et tamē cum p[rae]desti[n]ati[o] justa caet a [illegible] quo mō p[rae]dictas pas-
siones, et proprietates, oportē, ut ille salt[e]m m[od]o cab[ea]t a p[rae]d[estina]-
t[ion]e. [illegible] caā ti ipsa p[rae]desti[n]ati[o] justa. 2.ū notes, ī [illegible]
quę n[on] [illegible] durare a subiecto durante, et diuti[us] mihi, [illegible]
prorogavit, numerat inter effectus p[rae]des[tinatio]n[is] cum dicē, [illegible]
ti justa ē p[rae]desti[natio]n[is] effectus, ut e[...] diximus. //

// 2.º nā leg actus n[on] [illegible]

solius naē producti sūt etiā effūs pdestīs. Raō ē, q̄a conducunt ad salutē eo mō, quo latē diximus in tertiū pcedentī q̄. 2. q̄ fiunt a Deo ex intentē salutis, et cōtr hent q̄q̄ regrā adeps̄ pdestīs. Atq̄ nō solū loquor de bonis actibus nālibus mōlr honestis, q̄ fiunt extra, q̄a hic ferē certū ē, q̄ sint pdestīs effūs, s̄ etiā dō q̄ fiunt ex nāæ viribus, et nullo interueniente supnāli auxio, q̄a haec adhuc ad salutē iuuant, ut in loco citato diximus.

3º sūt etiā effūs pdestīs signa sensibilia, quæ Deus prouidē disponit, ut pdestinatis auxīa conferat ad pietatē amplectendā, et impietatē vitandā. Ita ē-hēt externa pdicaō. Biblia, monita, miracula, supplicia, verus, et circumstantis cauteus. Raō ē, q̄a haec oīa conducunt ad salutē, et oīa ex eius intentē fiunt a Deo. Et lēt haec externa signa, spāli cura nō disponantur a Deo, s̄ quasi per accidens, et fortuito contingant, adhucē pdestīs effūs, q̄a huiusmodi vocaē supnālē, qua salus pdestī solet commoueri.

4º vitæ breuitas, et diuturnitas sūt etiā pdestīs effūs. Breuitas qdē, q̄a conducit, ut hōi labare impediat, q̄ Deus vidit cōmittendū, si diutius viueret, iuxta illud Sapient. 4. placita n. erat Deo aīa illius, ppter hoc properauit educere illū de medio iniquitatū etc. Et fortē vidit Deus etiā hoc, admisso peccō, nō acturū penitē. Sicut diuturnitas conducit, ut hō nō decedat in peccō cōmisso, s̄ ei concedatur tempus ad penitē. q̄ Deus ex intentē salutis eius protrahit, eius contra hit pdestī vitā.

5º numerus, et oppor tuna sacramentorum aplicaō mouet cōsilgō etiā ab Deo, q̄ in talibus sacramentis ē supnāle, sūt vocaē effūs pdestīs, q̄a cedit in maxim emolumentum, et medium ipsius pdestīs ad Beatitudinē obtinendā. q̄ fit a Deo ex intentē huius emolumenti.

6º denique nonnulla bona, quæ peculiari Dei fauore pdestīs contingunt, et corpi iuuant ad salutē conferendā, l. promouendā, sunt etiam per se dei (?) naturæ effūs, q̄a ex intentē salutis a Deo conferuntur. Hæc autē bona sūt in [illegible]

l, extra: intra, ut complexio, bona indoles, et humorum tempera m^tu, qui sequuntur ex illa naturali resultantia, quoad extra, in illo habitationis loco, ex his, in illis alimentis, quae nobis ... Dei cura praeparantur. extra in l.a honesta educatio, spiritualis, et docti magistri, sodales optimi, qui communi doctrinis, et exemplis incitamur velle mer ter ad amplectendum bonum, et fugiendum malum. //

Argumentorum solutio.

Cap. 3um

// Obiicies 1o. 1us effectus praedestinationis habet connexionem cum ceteris effectibus praedestinationis necessariam consequentiae: quia substantia praedestinati substantia esset effectus praedestinationis esset 1us effectus. ergo haberet connexionem cum ceteris effectibus necessariam consequentiae. quod hoc impossibile, quia sic incideremus in errorem pelagianorum, aut semipelagianorum. ergo substantia praedestinati nequit esse praedestinationis effectus. idem probari potest de quolibet effectu naturali, nec eo ipso, quod sit effectus habere debet connexionem cum ceteris effectibus supernaturalibus, aut saltem cum ipsa consequentiae. Resp. dist. ergo 2do maius habet connexionem ratione sui nego maiorem, ratione praedestinationis a qua causatur. concedo maiorem. itaque non requiritur ad effectum praedestinationis quod habeat connexionem simile cum ceteris effectibus, aut cum realiter consequentiae. quod, in effectibus supernaturalibus patet. nam entibus auxilii supernaturalis est effectus praedestinationis, et ab hac simile non connectitur cum operibus, neque consequentiae. Immo non requiritur ad effectum quod sumat ad ... nisi quod cum illa connectatur. At praedestinatio, ubicumque causa non effectus, connectit cum illis, et cum reali consequentiae, talibus est admittendus. //

// Obiicies 2o. praedestinationis effectus debet esse gratia per Christum, hoc est, ex meritis Christi collata: quia neque substantia praedestinati, neque aliud purum naturale est gratia per Christum, quia non datur ex Christi meritis. ergo nihil naturale potest esse praedestinationis effectus. //

// Resp. nego maiorem. quia non requiritur ad effectum praedestinationis quod habeat ex

ex Christi meritis, ut ex q. 1. expd. 1. huius lib. 1 satis.
Praeterea non video, cur bonum aliquod naturale conferri nequeat ex-
meritis Christi, et sine meritis ipsius praedestinati, cui confertur. in
quo casu bonum illud erit gratia per Christum, non gratia supernaturalis, et
liberalis [illegible] praedestinati. Similiter. quilibet effectus naturalis potest in ha-
tu divi gratia per Christum, quatenus ex Christi meritis provenit, quod praed.
dei ordinet ad gloriam, sicut, ut supra diximus, Christi merita sint causa
nostrae praedestinationis, saltem aliquo modo sui. ergo sunt causa, quia effectus naturalis, imo
supernaturalis etiam, a praedestinatione causati.

Obiicies 3º praedestinatio supponit sub-
iectum praedestinatum. ergo non causat illud, antecedens probatur quia praedestinatio est providentia, quae pro-
videntia, ut potest, quae versatur circa media, supponit subiectum, cui sunt
ferenda sint media. ergo praedestinatio supponit subiectum, et non illud non causat.

Respondetur [illegible]
hoc argumentum nihil in se reliqua naturalia bona probare, quia potius ex ipso
colligi, quod illa sint praedestinationis effectus. probatur, quia praedestinatio versatur circa me-
dia: et naturales sunt aliquo modo media, saltem indirecte, vel re-
mote ad parandam gloriam. ergo etc. Deinde dico, praedestinationem, ut ex tota natura
[illegible] necesse sit providentia, sed equidem [illegible] tantum. Denique dico,
quod sit praedestinatio sit providentia, sed non ut unaquaeque providentia, quia talis ipsa sit providentia,
videntia, [illegible] caret quod ad finem nostrae salutis conducit. [illegible]
[illegible] ab omnibus fere theologis, ipsa consequenter finis esse praedestinationis effectus, quia
providentia in se non versetur circa finem.

Denique notandum, quod ut supra nota-
tum meminimus, si providentia non supponere necessario subiectum, cui providea[t].
probo, quia si Deus provideret pro, si dante [illegible] illi media
cum quo existeret, [illegible] nunquam reipsa sit extiturus, Deus non
providentiam non curat. et aliud est, realis existentia mediorum, quae para-
ntur a providentia supponere subiectum, aliud vero, quod ipsa providentia subiectum suppo-
nat. [illegible] [illegible] falsum, quia nequeunt existere media sine sub-
iecto.

lubito, pōt autē exterū providā, q. cui numq. extiturū sit lu
tē. an Permissio pecci sit effus ? q. 4. pe
cca nō ē effus p̄destīs cap. 1.

An permissio peccati sit effectus Prędestinationis. Quęstio. 4.

Peccatum nō ē effus Prędestionis. Caput 1.

// In hac rē conveniunt omnes theologi. Ratio ē, nã effus p̄destīs debet ēē talis, ut possit a Deo amari, et intendi: q. Deus nec amare, nec intendere pōt peccū. ḡo nequit peccū ēē p̄destīs effus. item effus p̄destīs debet ēē talis, ut Deus sit eius auctor, et caũa: q. Deus nequit ēē auctor, et caũa pecci, sicut Tridentinum desinit sess. 6. can. 7. ... homine liberē ... de peccato mortali, et veniali. utrumq. de peccato, q. l. a p̄destinato, l. a reprobo cõmittatur, nã in oībus militat eadem ratio. ex quo stat, ut Deus intendat, et sit auctor permittē, ... et aliorum actuum et effectuum, q supponunt ita peccū, ut sine illo dari nō possint. //

// in nulla p̄terea subtrahe prio notanda sit. sitq. peccū, neqz, quoad male, q. dicit, ē p̄destīs effus. aliter opinari tenentur Thomistę, si sibi adhuc pria procedant: existimant. n. p̄finiri Deū effacii decreto male pecci, nec nō, et ad illud media p̄motionē de trare voluntatē. inde sequitur apte, Deū simpliciter ēē caũa malitiae pecci. cuq. tale male conducat ad glām, ut mox videbimus, inferri evidentissime, q. sit effus p̄destīs.

nos autē, q prorsus indignū Deo censemus, ut intendat, et amet entitatē male pecci, sub qua fundatur inevitabilis formalis malitia, tenemur oppositū sentire. //

// Notandū 2°. in tō peccū cõmittionis.
q.

d. vitae omissionis excludendis a praedicatis effectus. Ratio eadem, quia peccatum omissionis vere non potest eius mi peccatum, et sane difficilius est, peccatum omissionis 185
omissionis excludere, quia peccatum omissionis intrat influxum divinum, et effectus physice procedens a Deo cum supponamus d. Durandum concurrere physice Deum ad omnem entitatem creatam. at peccatum omissionis per se tantum continuatio positivo actu im peretur, ut possibile iudico, intrat influxum divinum, et alter non effectus a Deo physice procedens. quia sic omissio non effectus, a fortiori non erit omissio. peccatum quoque omissionis ratione non effectus praedicatis, licet effectus a Deo procedat, quia non intendit a Deo, sed prohibitus potius, et quasi coacte Deus ad illud concurrit. //

// Notandum 3º malum culpae non est praedicatis effectus. Ratio est, quia malum culpae est peccatum. Dicimus alter de malo poenae, quod cum Scoto mirandum in istis effectus praedicatis. Ratio est, quia mala poenae, quia sint labores, cruciatus, et supplicia sunt absolute, ultimo tamen bona, non solum permissa, sed a Deo intenta. cum quae conducant ad gloriam intendi possit, et intenduntur de facto ex desiderio nostrae salutis. habent ergo quod opus est ad effectus praedicatis. //

// D. Roges, an poenae, quas animae patiuntur in purgatorio sint effectus praedestinationis? affirmative respondeo, quia conducunt, et requiruntur ad gloriam ex suppositione salutis, quia homo pro suis culpis non satisfecerit. aliunde sunt effectus Dei, quae possunt intendi, de facto que intenduntur ex desiderio nostrae salutis, ut credibile est. quia habent quod opus est ad effectus praedestinationis. Unde procedunt in istis qui caetera mala admittunt, et hoc excludunt. //

// Dices poena purgatorii non est beneficium, sed supplicium. ergo non effectus praedestinationis probatur consequentia, quia secundum S. Aug. praedestinatio est praeparatio beneficiorum. Respondeo negando antecedens, quia licet eiusmodi poena, quatenus torquet, et affligit animam, non sit beneficium, est quatenus tollit impedimentum ad gloriam.
— et hac ratione censetur beneficium, quemadmodum labor et afflictio huius vitae in qua potest anima gloriam reacquirere, est beneficium, quatenus est solutio

Exhi-

debiti ex pecci contracti sine qua supposito pecci neque odio divi-
na gratia. Et tertia tri, neque deo, quia non regr ad effectum per dictum est esse be-
neficium, et ut impleremus sit Beneficium, et hoc sic intende-
bat S. Aug. Et sic quia non tantum ex potius, quarum intel-
lectum neque distinaris definitio, quam exhibuit Aug. // Notan-

dum ultimo, quod licet pecca non sint effectus per dictum adhuc dici non posse
ad gloriam conducere, quatenus excitent ad humiliatem, detestationem, dolorem
et propositum non peccandi; nam affectus isti possunt esse supernaturales saluta-
res, et meritorii gratiae, et gloriae. quod ut naturales sint, adhuc ad gloriam condu-
cere posse, nam, ut ex hoc, et prudenti [illegible] vitat, oportet potest res mala [illegible]
supernaturales deservire; neque solum propria pecca, sed aliena posse [illegible]
re per dictum conducere, quia possunt affectus excitare conducentes ad gloriam. circa per-
missionem pecci diffus propositum cap. 2.

Circa permissionem peccati difficultas Proponitur. Caput 2.

// Licet peccatum non sit effectus per dictum adhuc inter AA. est controversia utrum
permissio pecci sit effectus? in qua re duo circumferuntur placita
theologorum. nam 1.a iam negat permissionem esse per dictum effectum. ita P. Val.
disp. q. 3. de predest. et alii, inter quos est aliquale discrimen, nam alii quidem asserunt
neque in hac providentia defacto existenti, neque in nulla alia posse permissionem
esse per dictum effectum. alii vero solum defacto negant, et de possibili concedunt. 2.a
sententia docet eius modi permissionem esse defacto per dictum effectum. ita P. Suar. lib. 3.
cap. 4. P. Arri. disp. 38. sec. 3. cum innumeris aliis. nam hec sententia
sola est. //

Ego tamen prius quam [illegible] eligam explanare decrevi quomodo sta-
bilis dicatur pecci permissio? de quo nil apud antiquos, et fere nil a-
pud Recentes invenies, cum tamen hec valde premiacienda necessaria
sit, ut decidatur, an permissio pecci sit, vel non sit effectus per dictum.

pecci pmissio duplex e activa, vel passiva. pmissio activa nihil aliud est, quam actus divinus causans ad extra pmissum; at pmissio passiva e obiectum ad extra causatum. prius dicemus de pmissione passiva, nam inde facilius activa cognoscetur. //

// in l.º autem passiva pmissio peccati n constituitur relatione p ipsum peccatum a parte futurum, neque quod pati[c]ualis fieri illius, sicut p actionem, quam ponit in re. pbo, quia secus esset in mea potestate, quod deus mihi pmitteret peccatum: hoc a nullo conceditur. ergo. ita firmatur, quia id pars alterius parte n e in mea potestate, parte eius non e in mea potestate, si supponantur aliunde cetera requisita. at abunde supponuntur ea, quae fieri constituunt pmissionem. ergo. si constitua[re]tur ulterius p peccatum, quod sine dubio e in mea potestate, ig pmissio erit in mea potestate.

Pbatur deinde, quia deum pmittere peccatum e bonum, et honestum. ergo non involuit relationem, et constitutivum peccatum, quod motu malum et inhonestum e. //

// sed hinc obiicies me nominasse loquutum de peccato, et de actione producente peccatum, quia ratio pecci forte n convenit tam et actioni, cum actio sit in re, et sic similiter autem n, nisi in actione, quia posita actione, ita necessario talis sequitur, ut nec divinitus possit impediri; tum, quia vitalis actus, et sic peccatum n fit p actum dictum, ut in lib. de ara docui. tandem quod, quia his omissis, quae pertinent ad alias materias negari n potest ergo urgere rationes nostras de peccato, et pro actione qua fit peccatum, utrumque pmissio pecci e honesta, et amabilis a deo, neque dependet a nostra potestate: nihil ex his sequeretur, si constitueretur p peccatum, vel p actionem productivam illius. ergo ita //

// ex his sic rationibus deducitur, ergo pmissio passiva pecci n constitui, et relatione p peccatum ipsum a parte futurum. quia peccatum a parte futurum e in mea potestate, neque quod cum inhonestum sit potest a deo intendi: et pmissio pecci n e in mea potestate, neque aliqua inhonestas in ea involuit. propterea quod potest intendi, et de facto intenditur a deo, ut omnes admittunt. ergo pmissio pecci n affert relationem peccati ipsius a parte futurum. //

//

Explicatur hoc amplius. Etenim, licet peccatum non esset conditionate futurum posset [illegible] absolute futurum, quia voluntas constituta in actu [illegible] cum indifferentia ad peccandum, et non peccandum, posset propria libertate peccatum eligere: Deus [illegible] ipso, quod daret tunc peccatum absolute futurum, daret etiam permissionem, quia [illegible] ipsa peccare, quia reipsa ponitatur illi peccatum: ergo quamvis peccatum non esset conditionate futurum daretur permissio peccati, [illegible] non constitueretur per peccatum conditionate futurum. [illegible]

[illegible] voluntatem esse indifferentem ad peccandum, et non peccandum sine peccato conditionate futuro. [illegible] non est, quia voluntas reipsa non peccat, cum peccare [illegible] habet indifferentiam ad peccandum, et non peccandum: et [illegible] peccatum non est tunc conditionate futurum [illegible], quia si conditionate futurum esset, etiam esset absolute futurum, eo quod [illegible] indifferentiae conditio, [illegible] conditionate futurum est [illegible].

[illegible] quia [illegible], ut quamvis conditionate futurum requiratur ad indifferentiam, quod ea potius aliquo modo impediat: etenim quod peccatum est conditionate futurum sub his circumstantiis reipsa existentibus, non est voluntas indifferens, quod potius determinata ad peccandum, quia futuritio conditionata peccati [illegible] conditione purificata [illegible] determinant ad peccandum, ut in hoc [illegible], cuius [illegible] le [illegible], neque habet indifferentiam [illegible] evidenti [illegible] tas ponatur in his circumstantiis peccabit: quod [illegible] est, peccat.

[illegible] nam futuritio conditionata peccati supponit permissionem. ergo non constituit illam. [illegible] quia constituere [illegible] quod supponit constitutum [illegible], nam [illegible] tas in his circumstantiis peccaret, quia permitteret illi peccatum, et circumstantiae illae [illegible] loco quod essent permissio peccati. Unde sicut circumstantiae supponuntur ad futuritionem conditionatam peccati, neque constituuntur ex illa, sic permissio peccati supponitur ad futuritionem conditionatam peccati, neque constituitur ex illa. — Patet hoc etiam [illegible] voluntatis, et indifferentia, quam habet ad peccandum, et non peccandum, quae [illegible] non constituitur ex peccato conditionate futuro, quia supponitur ad [illegible] peccatum: at nihil aliud est permissio peccati, quam libertas, et indifferentia voluntatis ad peccandum, et non peccandum: ergo permissio peccati supponitur ad peccatum conditionate futurum, neque constituitur ex illo. [illegible] est plures [illegible] assignant [illegible] partialis [illegible]

Quid sit permissio peccati. Caput. 3.

Ex dictis iam fere constat, quatenus peccati permissio in aliquo consistere, quia in indifferentia voluntatis ad peccandum, et non peccandum. cui plura involuuntur aliqua positiua, et alia negatiua: positiua sunt ipsa voluntas sine, et quod inclinans, et quod retrahens a peccato, nam inclinat, quando illud proponit, ut utile, vel delectabile, retrahit autem, quando proponit eius turpitudinem, vel offensionem dei, et aeternum supplicium, cui peccatorem destinat. aduerte etiam auxilium, quod licet voluntatem auertat a peccato, nihilominus coniungi potest cum peccato. concursus etiam in actu et indifferentia a deo paratus afferri debet, nam sine illo non intelligitur voluntas cum indifferentia ad peccandum, et cum eo, quod ad durandum tenet, effectiue concurrere deus ad quem sunt operationes eius. ultra haec autem esse debet ne quis casus sit talis, qui peccatum impediret, nam, ut ipse notatur, constat, ut voluntas sit indifferens in actu, quod omnia sint propria indifferentia, quae sufficiunt ad operandum, nisi sint alterius negotii, aut causae, quae si daretur operationem impediret: Atque super haec positiua, et indifferentia propria, quae numerauimus, potest addere deus quaedam alia, repugnantia voluntatem ad non peccandum, et tunc peccatum impedientes, neque tunc erit voluntas indifferens ad peccandum, et non peccandum, sed determinata ad non peccandum. quod ut sit indifferens, requiritur ultra illa positiua, hoc negatiuum.

quae dictauimus, ex quibus intelligantur de permissione peccati permissio, et omissio. neque ut peccatum omissionis permittatur requiritur etiam indifferentia voluntatis ad omissionem, quae peccatum est, et ad positiuum actum oppositum, qui non est peccatum, in de requiruntur etiam haec omnia, quae numerauimus, tam positiua, quam negatiua. ex hoc loco dices forte, quod concursus in actu, quo parandus est indifferenter a deo, videtur, immo neque

imo neq potest cu eo. pecc. omiss. sit eidem cu. peccam omiss. sit, quod discrimen est, nam omissio non est capax influxus trahendi, commissio vero neque alius extare, quam influxus dei trahendo. Unde, quando datur peccatum omissionis, influxus parari debet a deo non pro peccato, sed ~~circa~~ proc... opposito.

Dices ex hac doctrina sequi posse dari permissionem peccati sine peccato, quod videtur repugnare, quia non dicitur permissio, nisi quando reipsa datur. Sequela probatur, nam permissio peccati non est aliud, quam indifferentia voluntatis ad peccandum, et non peccandum, sed haec indifferentia dari potest sine peccato. Ergo permissio peccati dari potest sine peccato. Probatur minor, quia quando voluntas non peccat, cum peccare posset, habet indifferentiam ad peccandum sine peccato. Respondeo

Respondendo sequelam, inquantum illa est absurdum, sit non est inconveniens quod actus dicatur liberi nat... ... quod reatum non datur, quia non aliud intelligo nomine permissionis peccati, quam liberum, et indifferentiam proximam voluntatis ad peccandum, et non peccandum. Unde si actus non existens potest hanc extrinsecam denominationem indifferentis, et liberi ex ... subire, licet peccatum extra potest denominari permissum, quamvis non extat, quia haec ... denominatio sortitur ex parte voluntatis. Ulterius dividi potest permissio, sicut activa, et passiva in permissionem in actu 1o, et 2o. Ita quod permissio in actu 2o negatur esse sine peccato, potest tamen permissio in actu 1o de qua loquimur in praesenti.

Jam ex dictis constat, quid sit activa dei permissio, nempe non est aliud, quam actus, seu collectio divinorum actuum, per quos ad extra ponitur haec passiva permissio. Ubi aperte voluntas, quod extat voluntas sincera, quod ei proponatur indifferentia ..., quod redatur auxilium, quod indifferenter parere ... , adeo ... quod nihil ei debet, vi cuius impediatur peccatum. Ad hanc ... ... ingredi hanc permissionem activam, ut ex dictis aperte declaravi. Permissio peccati est effectus praedestinationis. cap. 4.

Permissio peccati est effectus Praedestinationis. Caput 4.

// 2º. licet intelligᵈᵃ ē de pmissᵉ, tā actiua, q̄m passiua, nihilominus q. cc. passiuā ē p̄cipua diff.ᵃˢ, ideo conabimur prius ostendere, hanc pmissᵉ eē p̄ dist.ᵗⁱᵘ effᵘ, et inde postea de duobus actiuᵉ etiā ostēdē. //

// pōᵉ. pmissᵉ passiuē eē p̄ dist.ᵘ effᵘ. Etenim eius nil pmissionē aliud, q̄m indriā vōatis ad peccandū, et n̄ peccandū: q. hec indriā ē effᵘˢ p̄ dest.ᵗⁱˢ ē. pmissio passiua pecci ē effᵘ p̄ dist.ᵗⁱˢ, 2ᵃ p̄t ex se. maior ex dictis. min.ʳ pr. nā hec indriā vōatis, ad peccandū, et n̄ peccandū hēt oēs 2dicēs reqˢⁱᵗᵃˢ ad effᵘ p̄ dist.ᵗⁱˢ q. ē effᵘ p̄ distᵗⁱ 2ᵃ p̄t. aiᵘ pr. discurrendo p singulas 2dicēs, et in t.ᵗⁱᵉ dux ē dᵒʳ, et eā, q̄ vōatas sit ina. talⁱˢ proxᵉ indifferenti ad peccanᵈᵘ, et n̄ peccandū, ut apud oēs ē certū, quoniā ē dᵒʳ, et eā, q. extat vōatas, et q. hēat q̄ cetera oīa, tā positiua, q̄m negatiua, qq. illi ui diximus inrōe potentis peccare, et n̄ peccare. deinde, q. vōatas possit peccare valde 2ducit ad g̃lā, sive 2sideretur hic mōᵒ in se, q̄tenus p̄. summodo abactu 2ᵒ, sive 2sideretur sub ēē actu 2ᵒ. nā si 2sideretur in se, iuuat, ut hō, dū aduertit, se posse peccare cautius viuat, et diligentius sibi prospiciat auxiliā qd petat a Deo qq ingrā p̄seueret, vel si forte cadat resurgat, et in grā decedat, si eē 2siderētur in actu 2ᵒ, iuuat etiā ad glā, q̄ talis actus 2ᵘˢ, l. ē peccū, l. omissio pecci: si peccū iuuat ad humiliā, ad 2fusᵉ, et ad penitentiā, sive volitᵉ omissio pecci iuuat auferendo peccū, q. eēt impedimentū ad 2ᵘⁱᵈ glā.

Deniqȝ cū proxᵃ potestas ad peccandū, et n̄ peccandū, iuuat ad glā, ut ostensū ē, sequitur ut ēt potuā deo intendi, q. et intendi defacto ex destinatione glē, nā qq ē effᵘˢ dūi 2ducens ad glā cāatꝰ defacto à Deo ex int.ᵒ dē glē, ut cōiter oēs admittunt. hēt ē ea proxā potestas ad peccandū, et n̄ peccandū in qua diximus 2si. hēc pmissᵉ p̄. aliqq opus ē ad effᵘ p̄ dest.ᵗⁱˢ cū p̄t t. assignatus 2dicēs aliarū re grā,

ut ex dictis in hoc ttu̅ constat.

authorit. sacr. scrip. sanctorum et pp. Ubi frequenter dicitur deum permittere pecca. propter ingentes fructus inde resultantes, et ma. xe. conducentes ad gl. dorum existentium ipsius qui vidcanti huic desti. m. penes citatos ttu. illud ad Rom. 8. nonitas diligentibus deum omnia cooperantur in bonum ubi sermone de pp. destis. et sanct. Aug. tomo. 7. de correptione et gra, sic ait. usque adio proficiunt omnia, ut etiam eorum deuiant, et exorbitant, etiam hoc ipsum eis faciat proficere in bonum, quia humiliores redeunt et doc. et lib. soliloquiorum cap. 28. inquit predestinatis omnia cooperantur in bonum etiam ipsa pecca, nec taceri potest alia via sanctitatis doctoris, audeo dicere, superbis utile esse cadere in aliquod manifestum peccatum, ut sibi displiceant qui iam sibi placendo, ceciderunt multa alia.

ex his igitur, permissio antiqua pecci esse predest. totius effectum. Ratio est, quia talis permissio consistit in divinis decretis exequentibus omnia, quae necessaria sunt, ut creata voluntas proxime sit indifferens ad peccandum, et non peccandum, et haec decretorum collectio nascitur ex intentione gloriae, quae est effectum predest. totius, ut saepe diximus, et quae oritur ex intentione electi gloriae predestinati est effectum predest. totius, mirum non, quia voluntas mediorum nascitur ex intentione finis.

d. Rogas 10. v. obduratio ex excaecatio sint effectum predest. Resp. excaecatio, et obduratio stare duplici. 1o pro uno, vel pluribus peccatis ad longum tempus durantibus. 2o pro damnatione permissione talia peccata. igitur statuo, quod obduratio, et excaecatio est effectum, quatenus dicit permissionem, non quatenus dicit peccatum. utrumque constat ex dictis.

Rogas 2o. an permissio pecci constituti post peccatum originale futurum sit effectum predest. totius? primo negative, quia deus non agit cum predestinatis, et cum predestinatis

sub condicione futura. quia necesse est, et causa primi 1ⁱ, quia constituatur ex hoc peccato, dicere ipsum erit pmitio per deus. et effectus, ut iam consist. quo vel. Unde produnt in istis, quod pmitit... tu unt ex peccato sub condicione futuro, et adhuc asserant esse per deus effectus.

Ergo 3º. Dico. non solum pmitio peccati, quae pmittitur a deo, sed etiam quae fit a reprobo habet per deus effectus. Probatur affirmative, quia pmitio peccati, quae a reprobo pmittitur, conducit ad deum gloriam, et ex eius intentione fit a deo. quia non dubitat peccata pervientium in martires fuisse pmitta propter martirum gloriam. Argumenta in oppositum solventur cap. 5.

Argutis in oppositum respondetur. Caput 5.

1ᵘᵐ argumentum est effectus per deus debet esse donum, et beneficium gratiae: sed pmitio peccati non est donum, et beneficium gratiae. ergo non est effectus per deus. Minor probatur, quia pmitio peccati potius est ablatio, seu subtractio efficacis gratiae, quae peccatum impediret. loquitur hoc argumentum de pmitione positiva sed quod ut ignoro... per eius prius disputatione praecedit, quod etiam non est probabilis vi endis argumentis.

Respondetur quod omissa maiori neg. minorem. ad probationem dico pmitionem peccati neutiquam affirmative... subtractionem efficacis gratiae, quae peccatum impediret, neque, ut supra diximus, quod peccatum impediatur, et ita quae deest auxilium efficax ad omissionem peccati, unde adhuc pmissum peccatum, eo quod possit antea, et probet potentiam ad peccandum, et non peccandum, dico omitto pmissionem affirmative nario subtraction huius gratiae nihilominus adhuc beneficium gratiae. tum, quia eo ipso quod pmittitur peccatum adest gratia sufficiens, et sufficiens, nec non, et sufficiens saevitur a deo parata, ut meritorie per captum impediatur, et peccatum evitetur, ut etiam ... per ... charitatis, seu alterius virtutis obligat. quia certe maximum est beneficium

Beneficium, et gratia. Tum etiam, quia licet effectuum gratiae subtracti-
quae per se subtractio non sit beneficium, sed potius exclusio be-
neficii, tamen, quatenus deservit ad salutares actus, quos natura salus
promovendo, et ex hoc forte procedit a Deo maximum benefi-
cium. //

// Secundum argumentum. Effectus praedestinationis esse debet ex meritis Christi;
sed commissio peccati non est ex meritis Christi; ergo non est effectus praedestinationis. Confir-
matur, quia non potest affirmari, Christum fuisse mortuum, ut nobis peccata com-
mitteremus, etenim fuit mortuus in nostram utilitatem, et commodum;
sed nobis peccata committere non est commodum, et utilitas nostra, sed potius in-
commodum, licet afferat exclusionem efficacium gratiae, quia [illegible] peccatum impediretur,
potius vere supplicium, et poena, quam beneficium, et gratia. //

// Respondeo
negando maiorem, quia commissio haec non requiritur ad effectus praedestinationis, ut ex quaestione 1a
capitis 1o huius tractatus constat, ubi diximus in [illegible] cum
praedestinationis effectus ex meritis Christi non procedat. //

// Sed adhuc omissa ma-
iore negamus minorem, quia cum commissio peccati saepius involvat auxilium superna-
le, nec non supernaturalem concursum a Deo paratum opere, potest cadere sub
merita Christi. Subtractio vero efficacium gratiae non afferit in ipsa
commissione, ut iam diximus, et licet afferret, adhuc posset ex
meritis procedere, non qua per se subtractio, sed quatenus est utilis ad
actus, quos praedestinatus movetur gratiae, et gloriae. //

// Denique licet commissio huiusmodi
nullo modo proveniret ex Christi meritis, aliud est effectus esse non praedestinationis
proveniret eo modo, quo supra diximus quaestione 3a huius tractatus
cap. 3. dub. ad 2um argumentum respondemus, naturalia ex Christi meritis
procedere. Neque hinc infertur Christum fuisse mortuum, ut nobis
peccata permitteremus, quia communiter non dicimus, Christum fuisse mortuum,
ut nobis darentur, quaecumque nobis meruit, quod dona plura
naturalia nobis meruit, et etiam supernaturalia, neque tamen dicimus
fui-

fuisse mortuum, ut ea nobis mereretur; et licet in rigore lege posset a Patre partialem motivum mortis Christi fuisse ut ea nobis meruit, attamen eo ipso quod nostro communi ex Patre solemus praecipuus motivus mortis, quod fuit hominem a peccato liberare, ac gratiam, et gloriam donare.

Secundum argumentum. Permissio peccati non inducit [illegible] effectum praedestinationis [illegible] ... gloriam conducere debet ad gloriam, ... ut medium ad finem ... quia talis permissio ... gratiae ... impediretur peccatum. At haec efficax gratia ... induceret ad gloriam. ... permissio ... potius tollit, quod induceret, ... gloriam, quia talis ... peccatum ... medium inducens ... impedimentum potius ad gloriam.

Respondeo negando antecedens; nam in casu ... intendimus permissionem ex multiplici capite ad gloriam inducere ... ex ... substractionem efficacis gratiae ... intendimus, et licet hoc ... ad gloriam inducit, ... substrahit efficacem gratiam ... vitandum peccatum ... peccatum inevitabile affert, ... peccatum, et ... oblatum ... resultant ... actus ... humilitatis, et poenitentiae ... augendam gratiam, et gloriam. Ultimum argumentum cap. 6.

Ultimum argumentum. Caput. 6.

Ultimum. Si permissio peccati esset effectus praedestinationis, ... ipsa permissio ... subsequens ad peccatum a ... Deo intenta, ... efficax ... ad ... operibus ... futuris. hoc autem est falsum, et ...

nec ille, quod omittit peccatum plus displicet, non tota potest manere ... [illegible]
... de facto consistit in intentione efficaci gloriae, quam dicit [illegible]
... et ad quaelibet opera supernaturalia ... futura ...
... intendi gloriam ... amari etiam, quae ad gloriam ... deducit,
... deducit, ut supra omnia permissio, et permittit peccatum, quod plena
... praemitteret ... ad gloriam ... eadem intentione efficaci,
qua Deus intendit gloriam divini, primo amat etiam permissionem, et
permissionem sui peccati, item amat omnia illa, quae fuerunt illi media
ad salutem.

Quod autem hoc sit impossibile, sic ... ostendo duplex. 1º quia ratio divina pro tollere libertatem ad pec-
catum, et ad permissionem de peccato. Quia cum talis intentio ... et
... peccatum, et permissionem ... indiget ...
... inducit. 2º quia Deus ... amare ...
... peccatum: etenim qui amat efficaciter aliquid, quod sine alio
nequit existere, ... amare talem ... virtualiter illud ...
liceat. Quod si Deus amaret efficaciter permissionem de peccato, quae sine
peccato nequit existere, ... amara[ret],
quod est impossibile.

Plura mihi displicent in hoc argumento. 1º
quia ... de facto ... in intentione efficaci gloriae, ...
... ad opera ... futura. ... talis intentio de
facto ... et ... adhuc ...
... deberet ... vide utrumque ... dictis in tota
... ...stis 1º q. 18. et 20.

... displicet, quod intentio
gloriae ... dicatur amor ... illorum, quae ... ad gloriam ...
... : etenim, ut ... 1º q. 24. inten-
tio finis ... medio[rum], et priorem ...
... Deus intendit ... finis, ... quae ... ad ...
... et media. Quod ... quae Deus intendit gloriam
... primo amat ... et permissionem sui peccati, ...

Consecutus e gloriam, sed p alias finalitates ad intentionem gloriæ suæ
Secutas. His g notatis, triplex restat diff. pro solutione iactis arg.
dum expendi. 1. tre uite qd, neq ex sup. dictis apte deduci-
ti. 1u quarãe de facto deus amet p mitz, et p mita pecti? 2u
quarãe possit amare?

Concedo g. p mita infferri amari, q. de-
facto deus n p definit effici viras liueras operoes, ut ostendi
q. 24. citata cap. 8. Concedo deinde, p mita, utim plurimu
effici amari, lz n repugnet, utin effici amari. Hoc ex eade
q. cap. 4. ratat, q. n e a liud p mitio, q. a ctus 1us ad peccandum,
aut peccandus, d. actus 2us, utim plurimu effici a ma tri a deo, lz
ineffici possit amari. q. 3a. Deinde qd lz, tz p mitio, q. p
mita de facto diligant tz exintenti. glæ, q. n. ducunt a dilig,
hoc tn fit p duas finalitates amoris, tz ad uice distas, tz [illegible]
tz; et sublite quetas ad alias finalitatz amoris, que intentio
glæ. ratat hoc ex eadz q. 24. a cap. 1.

Circa 2z diffale e mar q [illegible]
A d. 1o a. quæ tota reduci ad hoc arti uitr adsig alis [illegible],
et p mita, et de quouis alio obto alte futuro, possit efficr deus
intendere glz, et exintenti. glæ p. finire effici p mita, et eu p
mita supponat effali peccu, et eius p mi le, an ulterius ex effici
p. finite p mita possit effici deus amare p mitz pecci? [illegible]
rite concedo p z a finalitiug, neq fi hoc ex aliquo ca p. repug
naret, maxe, q. l, sequerelt caeris liuir lz erz; [illegible] deus aliqua
roe peccu amare, sed in obiee 2. proposita dr. d. neu deus legr.
q. 4. —

Circa 3z, effali decretu, tz intrz et infallibiliter peccu, et
p mita n destruat eorz libertz, ratat ex q. 24. citata cap. [illegible]
prouaui g. Bene scio illez ratiz potest effici deus inter decerno p. finire [illegible]
liueras operos absq detrimto liberta [illegible] ideo etia late monstraui q. 15. atq

neqz

18

neq[ue] aliq[ui]d ulterius addendum occurrit: p[rae]t[er]. terram, multiorum efficax permissio peccati quod eudat e virtualis amor peccati, ut in materia de incarnatione tract. 1o. q. 3. cap. 5. prouaui. sic n[am]. Deus ante adpeccatum Adami potuit esse Christus ut Redemptorem permittere, q[uod] peccatum amaret. //

// alia argumenta multa, q[uae] alias probant permissionem peccati necessariam p[ro]p[ter] dest[inatio]nis esse, q[uia] Deus non permittere peccatum, eo q[uod] illi tribueret, l[ice]t sim[ili]ter illud caueret. quae tamen argumenta non sunt Dtrs, q[uia] modo, tamen q[uo]d in du... statuens respondimus, Deus aliq[uo]d ulla indicia permittere peccatum, s[ed] q[uo]d deuitamus, a nobis permissio sit p[ro]p[ter] dest[inatio]nis effectus? Vide d[omi]n[u]m Reprouatione tract. 4. de reprob[ation]e in com[muni]. q. 1. c. quid sit Reprobatio? cap. 1.

tractatus 4. de divina reprobatione.

De reprobatione in com[muni]. Questio 1a.

quid sit reprobatio. Caput.

Caput 1m.

// totam de reprobatione doctrinam tribus questionibus absoluemus, erit 1a de reprobatione in com[muni]. 2a de ejus causis. 3a de illius effectibus, quae sane venit tribus tractatibus p[er]missis de d[omi]na p[rae]dest[inatio]ne, q[uod] ne quis ign[or]e recolant, nam ex ibi dictis miro modo filo deducenda e[st] tota doctrina de reprobatione. //

// et in 1is. 1a q. 1a. 1i tract. diximus p[rae]dest[inatione]m esse, q[uo]d si ...emus exp[lica]re ..., et infert apriori, et in m[edi]ae gl[ori]a, sic in p[rae]senti diximus reprobatione esse, q[uo]d se tenens ex p[ar]te dei, q[uo]d a priori, et in m[edi]ate poena aeterna infl[ict]a, sine sit poena solius damni, q[ua]lis infantes cum originali decedentes, s[ive] a sen[s]u, sine sit damni, et sui, q[ua]le sustinent adulti morientes cum ...

// Unde sicut ibi diximus, qui supra extrinsece defactu constitui per vocatione condigna dandi gratiam, si de se decessissent in gratia, et per scientiam visionis de tali decessu, sicut illi reprobantur, ita existimus defacto constitui per vocatione condigna puniendi hoc, si inexistimus defacto constitui per vocatione condigna puniendi hoc, si decedat in peccato, et per scientiam visionis de tali decessu. Ratio est, quia huiusmodi coniunctio convenit extrinsece defacto in Deo, et poena aeterna a priori etiam de inferre. //

// procuo sciendum est, quod sicut defacto datur in Deo voluntas condigna glorificandi quae versatur etiam circa reprobos, qui universalis non sortiatur effectum, eo quod ibi non ornatur conditio, sic reperitur condigna voluntas puniendi, quae versatur etiam circa praedestinatos, qui universalis non sortiatur effectum, eo quod in eis non ponitur praevisa conditio, ut est in peccato decedere. Ratio est, nam ex uno providentia de facto extensiva, ita ut ergo praedestinatus est, nam ex iis providentia de facto extensivis, ita ut si decederet in peccato in tali damnaretur. Quod hic est infallibilis illatio exhibitu iudicio ad damnationem, sicut supplicium aeternum non provenit ex eo, quod habeat extra mortem peccatum, cum est in voluntate. Provenit ex eo, quod talis voluntas est absoluta, quae oritur ex voluntate Dei, sic dicuntur necessarie. Quod talis voluntas non absoluta, quae oritur ex voluntate divina, sic dicuntur necessarie... hanc voluntatem circa praedestinatos habet effectum quia est condita a priori circa reprobos. //

propter hunc autem voluntatis actus reperitur in Deo a quibus scientiam visionis de decessu in peccato non omnium reproborum non est manifesta, nam omnes reprobi reapse decedunt in peccato. Ut talis decessus a Deo cognitus. Itaque in utroque hoc autem reprobantur constituimus, quod nullus aliquis est, qui scivit, in tali casu poena aeterna a priori, etiam in inferno. Unde colligitur ratio omnium in utroque et indirecte constitui per actus intrinsecos, et voluntatis, eo modo quo diximus agentes disputatione de praedestinatione 2... eius effectus. //

// ex eadem dicendum quod supra est dicenda, quod sicut praedestinatio non totaliter refertur ad subsequentia et merita finalia, sed praedestinatio est in eis, et praedestinatione subsequentes, ita reprobatio est a nobis, et post subsequentes ad poena

finalitate merita. quia non vocabis punitiva procedit, ideo sequitur non fore visionis terminalibus demeritis. Ex deducis ante praevisa demerita a parte futura dari aliquid in Deo, virtute cuius libet reprobus dicitur cur modo quolibet ista reprobo, huius intentionis eius supremo; neque enim illud esse reprobationem, quia non erit immediatum seu mediatum praemium, eo modo, quo diximus de praedestinatione. //

certas, nullas, e militare peccati constituere fuit, aut essentialiter reprobationem esse. Item non quia nulla divi voluntas peccati permissiva constituit hoc renunciatum, in quo diximus reprobationem constituere, quia praecedere decimat ante praevisionis debitum in ceteris. Et sicut diximus nullam aliquam esse nisi, quae fortasse adaequate constituere praedestinationem, ita modo dicimus nullam aliam constituere reprobationem, nisi quae fortasse adaequate ... litteras autem praefortunata regrantis se habere permissione... hoc iam diximus de istis nullam enim aliam praedestinationem visionis reprobationem constituit, sed nullam aliam praedestinationem quae ponit sicut regrantis alias permissione addicit. //

ex his iam videtur inde reperiri de facto reprobationem, quia sine ... illud ... in quo reprobatione solvimus; neque ... efficacem ... nam illa ... probant deus reprobare de facto, quia si esset in perfecta ... providentia, ... nullum reprobaret. Hoc enim ... ipsis ... falsitas apparet, cum potius magis perfecta videretur providentia ... homines, et angelos, et nullius ... permittere ... damnari. Item quia hoc ratio probat, neque de potentia Dei absoluta potuisse ... reprobari, ... aliquos reprobari, sicut alios praedestinari ... nullo ... de ... capite ...

Aliqua dubia. Caput 2.

[illegible] animo [illegible] effectu [illegible] voluntas [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliqua [illegible]
[illegible] de facto [illegible] illa [illegible] explicans
[illegible] contra [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] restituo
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] illius [illegible]. [illegible] repugnat, et
hoc etiam constat ex q. 16. [illegible] de [illegible], ubi diximus posse esse voluntate ad
[illegible] quod [illegible] post merita [illegible] praevisa. nota [illegible] quod [illegible]
[illegible] puniendi [illegible] [illegible] ex [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
a priori, et [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]
sufficio pro [illegible] quod [illegible] gloria a priori, et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], anima
[illegible] [illegible] effectu [illegible] [illegible] ex [illegible] [illegible]
[illegible] hanc voluntatem de facto [illegible]
[illegible] peccandi [illegible] [illegible] negativum [illegible], quod [illegible]
[illegible] nulla [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad peccandum, ut ex [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] gloria [illegible] [illegible] diximus [illegible] [illegible]
[illegible] hanc voluntatem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ex dictis [illegible] [illegible]
verum ex [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hoc [illegible] effectu [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] merita [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad peccandum [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], an

[illegible] [illegible] de [illegible] merita [illegible] [illegible] [illegible] an

... [illegible] merita a Deo [illegible] a efficaci decernere [illegible]
[illegible] demerita [illegible] praevisa [illegible]
[illegible] ubi [illegible] voluntas [illegible] gloriam [illegible]
[illegible] [illegible] ad hanc poenam [illegible]
[illegible] inferret, nimirum poena [illegible]
[illegible] demeritis, [illegible] [illegible] infligi [illegible]
[illegible] voluntas [illegible] de facto daretur non esset [illegible]
[illegible] mediante scientia conditionis demeritis [illegible]
[illegible] inferret gloriam. //

// Dices tamen vitium crudelitatis incurreret Deus, si ante demerita decerneret efficaciter poenam, quod nequit [illegible] cernere. Respondeo, nego antecedens, quia licet ea voluntas [illegible] esset ante demerita nihilominus ex parte obiecti esset post demerita, quatenus decerneret non [illegible] infligere poenam, nisi demeritis [illegible], et sane crudelitas [illegible] ex modo, quo [illegible], et ex modo quo decernit cruciatus et tormenta, quia puniendus nil curat. An voluntas [illegible] [illegible] modo [illegible] ex parte actus, et [illegible] decernat independenter a demeritis ex parte obiecti. cum ergo Deus [illegible] poenam decernat dependenter a demeritis ex parte obiecti, [illegible] ex parte actus, [illegible] a parte nullum incurrere vitium crudelitatis.

Addo [illegible] [illegible] quae docet in [illegible] posse Deum [illegible] [illegible] quare independenter a demeritis [illegible] ex parte actus [illegible] ex parte obiecti, quia [illegible] minus, [illegible] [illegible] ad ea tormenta [illegible] nulla [illegible] culpa. [illegible], [illegible] [illegible] inde [illegible] [illegible] ex parte obiecti. Rursus addo, quod de facto reperiuntur in Deo actus [illegible] [illegible] [illegible], nam voluntas [illegible] [illegible] hominem, qui decedat in peccato, et voluntas absoluta constituendi illum in his circumstantiis simul cum scientia conditionata, qua Deus cognovit, quod si ponatur, in peccato decedet, inferunt ante ad peccata, [illegible] culpa, et damnationem aeternam: ergo poterit etiam reperiri decretum absolutum, de quo loquimur, cum in eo non sit maior difficultas, quam

quam in cunctis praedictorum actuum.

Dices ulterius indignum esse Deo permittere peccata solo animo illa puniendi; sed hoc sequitur ex praedicto decreto: ergo repugnat. Minor patet, quia cum sit efficax quoad poenam, et ad culpam praecedat, necessario detrahat Deum, ut permittat culpam. Respondetur, omissa maiori, negando minorem, quia tale decretum non sisteret in supplicium de poena, sed ulterius illam ordinaret, ut innotesceret iustitia divina, vel foeditas peccati nota fieret, et sic homines a peccando retraheret, vel ut magis elucesceret amor quoad praedestinatos. Unde non sequitur Deum permittere peccata solo animo puniendi, sed ex ulteriori etiam motivo.

Mitto alias obiectiones, quae contra hoc decretum desumi possent, tum ex eo quod libertatem demeritorum everteret, tum ex eo quod stante illo requireret infligi poena tanquam supplicium peccatorum; tum denique, quia cum ad peccata praecederet, esset virtualis eorum amor. Etenim ad primam, et secundam constat extractu 10. quaestione 18. et 19. Ad tertiam extractu praecedenti quaestione 4. cap. 6. ubi ostendi posse Deum ante ad peccatum efficaciter decernere poenitentiam, quin sequatur amare Deum, etiam virtualiter peccatum.

De causis divinae reprobationis. Quaestio 2a.

Proponitur vera doctrina. Caput 1m.

Certum est, reprobationem positivam ~~se~~ seu poenam aeternam habere causam meritoriam ex parte reprobati; imo et talem causam, ita necessariam esse, quod si non praecedat, non dabitur aeterna poena. Ratio est, nam ex vi praesentis providentiae nullus dam=

damnabitur, qui non decedat in peccato mortali personali, vel originali. Quare tota difficultas est circa reprobationem activam, quae consistit in actibus divinis inferentibus a priori, et immediate poenam, an scilicet ex parte reprobi habeant aliquam sui causam?

Dico ex parte reprobi, quia modo non agimus de causis, quas ex parte Dei habet reprobatio, cum certum omnino sit, causam finalem illius esse gloriam Dei, qua aeternaliter disponitur. Item causam efficientem proprie loquendo nullam esse, quia cum actus reprobationem disponentes sint aeternales, nullam sui causam, vel principium habent. An autem divina essentia, vel eius intellectus, aut voluntas sint principia virtualia, vel nostro concipiendi modo horum actuum, in praesenti non est dicendum, quia pertinet ad materias de attributis, de scientia et voluntate. Denique motiva causa, qua Deus voluit homines in peccato decedentes punire, fuit homines avertere a peccato, vel iustitiam suam punitivam ostentare, vel propriam libertatem exercere. Quod quidem quia de hoc sit, illud solum indagamus, an ex parte reprobi detur aliquid, quod fuerit Deo ratio, meritum, vel motivum ad eius reprobationem?

Sed cum reprobatio secundum nostram sententiam constituatur essentialiter ex his duobus actibus, altero scientiae visionis de obitu in lethali, altero voluntatis de conferenda poena, si homo decedat in letali. De utroque seorsim loquendum est; et in primis scientiam visionis de obitu in peccato, habere sui causam ex parte reprobi, nequit ab ullo negari. Ratio est, nam obitum actualiter existens aliquo modo causat in Deo scientiam visivam illius, cum ideo Deus videat obitum, quia obitum datur, et non ideo datur, quia Deus illud videt: ergo Deus ideo videt obitum in peccato, quia reipsa ponendus est obitus in peccato; sed ex parte cuiusvis reprobi datur obitus in peccato: ergo datur aliquid, quod sit ratio, vel causa huius scientiae visionis, qua constituitur essentialiter reprobatio.

Restat videre, num aliquid etiam detur, quod voluntatem illam conditionatam de conferenda pœna causet. Et negative respondendum est, nam ea voluntas est, quasi lex a Deo conditionata de infligendo supplitio cuique decedenti in peccato; sed non opus est, ut Lex de infligendo supplitio cuique decedenti in peccato supponat peccatum, quin potius anteire debet ad peccatum, nam eo fine conditur, et intimatur, ut homines, proposito æterno supplitio, et aliunde cognita incertitudine mortis, avertat a peccato: ergo talis voluntas non supponit peccatum, et consequenter nullam ex parte reprobi causam supponit, nam, si aliquam supponeret, maxime peccatum.

Secundo, nam ista voluntas conditionata puniendi, se habet sicut voluntas conditionata præmiandi; sicut non Deus vult conditionaté dare gloriam, si homo decedat in gratia, sic dare vult supplitium, et pœnam, si decedat in culpa: atqui sicut voluntas gloriæ non causatur a meritis, et gratia finali, ut in tractatu de Deo quæstione 4. diximus; ita voluntas pœnæ non causabitur a demeritis, et culpa finali.

Confirmo; nam sicut voluntas gloriæ tendit circa reprobos, in quibus non dantur merita finalia, non minus quam circa Prædestinatos, in quibus dantur, inde quod bene deducimus, non pendere tanquam a causa a meritis finalibus, etiam in Prædestinatis, ita voluntas puniendi versatur circa Reprobos æque, et Prædestinatos, in quibus non reperiuntur demerita finalia: ergo sicut in Prædestinatis non pendet a demeritis finalibus, tanquam a causa, sic nec in Reprobis: ergo nihil datur ex parte Reprobi, quod causet eam voluntatem, nam si daretur aliquid, maxime demerita finalia.

Caput 2m. Notantur Aliqua.

Primó

Primò notandum e, aliquos DD. estituere reprobationem inefficaci decreto puniendi subsecuto ad sciam visionis de finali peccato. Qui proinde coenter dicunt, finale peccatum ee causam reprobaonis. Verum hi nituntur falso prio, l't coenter ad illud procedant, qa tale decretum subsequens n datr, cum ad exequendam penam sufficiat voluntas ans, et conditionata puniendi, que dum semel sit purificata conditis, n minus cotum exequitr, ac si esset abluta. Talem autem voluntatem conditionatam iam vidimus in Deo inveniri.

Neq dicas; posita conditione, dandam ee aliam voluntatem ablutam, que sit executiva pene, nam voluntas intendens, et exequens debent distingui. Contra ni e, qa iam in tractu l°. q. 20. cap. 8, reieci hanc doctram, et ostendi, voluntatem intendentem gloriam ab exequenti n distingui, l't voluntas intendens conditionata sit: q similitr voluntas, qua Deus exequitr penam, e eadem, ac voluntas, p quam apud se decrevit antr ad peccata supplitium infligere, si dentr peccata.

Secundò notandum e, qd s't Deus e causa voluntatis conditionate glorificandi, sic e causa voluntatis conditionate puniendi, nam utranq Deus ex se ipso habet propr altissimos fines sue Providentie. Potest ni Deus punire, s't et premiare potest. Ad qd sit, an magis propendeat in premium, qm in supplitium. Unde n mihi arrident inculcantes, nequire Deum ex se ipso supplitium, quris possit premium decernere. Hoc tantum discrimen ego invenio, quod stante voluntate conditionata glorificandi, hortatr, et iuvat ad opera, sub qb e conferenda gloria; stante vo conditionata voluntate puniendi, potius iniungit, ne ponantr peccata, sub qb e infligendum supplitium, neq ad illa iuvat, sd tantum permittit.

Tertiò notandum e; qd l't voluntas conditionata puniendi nullam sui

causam præsupponat ex parte subiecti, tamen præsupponit eius indignitatem, et ab illa dimanat, non quidem ab illa actualiter existente, sed conditionate solum; Etenim Deus per sciam conditionatam ordinariam cognoscit, quod si homo committat peccatum, et in illo decedat, contrahet indignitatem, ratione cuius merebitur æternum supplicium, quod iustissimé Deus infliget. 296

Ex hac ergo cognitione dimanat ea voluntas puniendi, casu quo peccatum homo committat, et in eo decedat. Vbi iam apparet, hanc indignitatem non existere absoluté, sed conditionaté, quia Deus non cognoscit hominem absoluté peccaturum, et inde contracturum indignitatem, sed pro tunc præcissé cognoscit, quod si peccatum committat, et in eo decedat, contrahet indignitatem. Hæc autem indignitas cum absoluté non detur, ee nequit absolute ratio, vel meritum, quod Deum moveat ad puniendum.

Vnde colliges 1.°, non solum ex parte Reprobi, sed etiam ex parte Prædestinati præsupponi hanc indignitatem conditionatam, ut Deus inefficaciter decernat supplicium, quia non solum de Reprobo, sed etiam de Prædestinato verum est dicere, quod si peccatum committat, et in eo decedat, erit indignus gloria, dignissimus que supplicio, quo prælucente, Deus inefficaciter, et conditionaté decernit, non solum Reprobum, sed Prædestinatum etiam punire, si decedant in peccato.

Colliges 2.°, reprobationem de facto existentem incipere ab indignitate subiecti. Patet, quia scientia visionis de finali peccato supponit indignitatem absolute contractam. Voluntas autem conditionata supponit etiam indignitatem, non quidem absoluté, sed conditionaté contractam, ut ostensum est: ergo Reprobatio, quæ de facto datur ratione utriusque partis præsupponit indignitatem hominis reprobati, licet cum discrimine, nam

una pars præsupponit indignitatem ablute, sed altera conditionaté.
Rogas

tn, an decreptu Reprobaonis sit oriri ex indignitate subti? pendet hæc diffas ex alia, quæ tractari solet in Materia de peccatis, an scilicet Deus in æternum punire possit rodalem Creaturam, quæ nunquam, vel leviter peccavit? Et cum pars affrativa mihi sit probabilissima, coenter dicendum e, decreptu Reprobaonis non ee, quod oriatr ex indignitate subti. Ratio e, nam voluntas, quá Deus hoem, vel Angelum in isto casu puniret, esset Reprobatio, quæ se teneret ex parte Dei, et supplicium á priori, et immate inferret, sed non oriretr ex indignitate subti, sed ex dominio, quod in omnes Creaturas Deus habet, raone cuius potest de illis disponere, ut sibi libuerit, quamvis in eis nulla detr indignitas ablute, vel conditionaté: qo et tta.

De divinæ reprobationis effectibus. Quæstio 3.a

Quid sit effectus reprobationis. Caput Im.

Sicut effus Prædestinaonis, ut in tractu de q 1a, diximus, é quidquid proveniat á Prædestinaone; sic effus Reprobaonis erit, quidquid á reprobatione procedit. Unde cum Reprobatio iuxta nostram sententiam consistat in eo coniuncto ex voluntate conditionata puniendi, et ex scia visionis de obitu in lethali; quidquid fuerit effus huius decreti, vocabitr effus Reprobaonis, ea omnino raone, quá proportioné servatá, diximus de Prædestinaone. Licet autem hoc ita sit, adhuc AA præscribere solent non nullas conditiones pro effectibus reprobationis, sit assignarunt pro effectibus Prædestinaonis, quas breviter expendemus.

Prima sit, ut ablute, et simpliciter sit effus Dei.

Ratio ē, q̄ reprobatio ē intrinseca Deo: ḡ quod ē effūs reprobationis, ē effūs Dei ablute, et simpliciter. Quapropter excluditur peccatum ab effū reprobaonis, sicut excluditur ob eandem raonem ab effū prędestinationis. Stat autem, q.d inflictio pęnę supponentis essaliter peccatum, sit effūs reprobaonis, ut mox videbimus, et q.d peccatum n̄ sit effūs, q̄ potest Deus intendere supplicium, quod presupponit peccatum, quin possit intendere peccatum, ut apud omnes constat.

Secunda Iditio, quod effūs reprobaonis Iducat ad inflictionem ęternę pęnę. Sed Iditio hęc vniualiter n̄ ē admittenda, nam ipsamet inflictio pęnę ęternę ē maxūs effūs reprobationis, neq̄ tn ad seipsam Iducit: ḡ talis Iducentia n̄ exigitur pro quovis effū reprobaonis. Et hoc modo tractu ℥. q.ne 1a. cap. 7, dixi, q.d licet pro cęteris effectibus Prędestinaonis requiratur, ut ad gloriam Iducant, pro ipsa tn gloria, quę precipuus effūs ē, n̄ requiri hanc Iditionem. Unde siliter assero, prędictam Iditionem ad summum ēē nariam pro cęteris effectibus ā pęna distinctis.

Tertia Iditio, q.d proveniat ex voluntate pęnam ęternam infligendi. Ratio ex nostra pria patet, q̄ scia visionis de finali peccato, nihil oīō causat, cum mere speculativa sit: ḡ reprobatio raone huius partis n̄ habet effūm: ḡ siquem habet, ē raone partis alterius, quam includit, Vtl voluntatis Iditionatę puniendi. Sed noto, prędictam voluntatem efficacem n̄ ēē, q̄ nulla voluntas abluta cc̄a pęnam reperitur de facto in divina reprobaone. Vt ḡ aliquod sit effūs reprobaonis, opus ~~n̄ē~~ quod procedat ~~ex~~ ex abluta voluntate puniendi.

Et sané mirandum ē, quam incoenter plerīq̄ DD procedant, dum

reprobaonem constituunt in efficaci decreto puniendi subsecuto ad finale peccatum, et adhuc plura dicunt ee reprobaonis effus, que precedunt ad finale peccatum. Etenim repugnat intris, ut effus, quâ talis precedat ad causam: ergo quod precedit ad istam voluntatem absolutam, in qua ponitr reprobatio, nequit ee reprobationis effus.

Quarta 9ditio, qd effus reprobaonis ñ proveniat ex providentia coi ~~reprobaonis, et predestinaonis~~. Hanc tn conditionem ñ admitto; 1o quia iam in toto tractu 3. monstravi, qd effus predestinaonis oriri potest ex providentia coi: ergo dicetr silitr de reprobaonis effectibus. 2o nam qd qd provenit ex voluntate 9ditionata puniendi, é effus reprobaonis; sd ea voluntas é providentia, que dam cois reprobis, et predestinatis: ergo potest effus reprobaonis oriri ex providentia coi. Fateor, illam voluntatem ee 9iungendam cum scia visionis de finali peccato, ut quod ex illa provenit, censeatr ex reprobaone magis̃re. Sicut actus intrus, ut censeatr effus hois, debet ñ utcumque ab aia provenire, sd ab anima corpori unita. Nihilominus, sicut aia sola fralitr, et proprié causat intellectionem, ita sola voluntas puniendi proprie causat effus reprobaonis, licet denoativê dicantr à tota reprobaone causari, sicut laté diximus agentes de reprobaonis effectibus.

[Margin: +reprobis, et predestinatis]

Numerantr effectus reprobaonis. Caput 2m.

Iam in precedenti capite diximus, peccatum ex oium sententia ñ ee reprobaonis effum, quia ñ intenditr, neque simplicitr à Deo causatr. Cum hoc tn stat, ut ad eternam penam dupliciter raone conducat, scilicet fralitr, et obtiue, quia tam pseipsum, quam propositum pesognem, et sic ad alium affectum inhonestum excitando, causat penam. Ex quo cernitr discrimen, quo peccatum

ad gloriam, et ad pęnam ꝯducit, q̄ ad gloriam n̄ fraliter; sed
obtivè ꝯducit, ut in tractu pręcedenti, q. 4 cap. 1 diximus; ad
pęnam autem fraliter, et obtivè. Quocunq̄ vero modo ꝯducat, n̄ ē
effūs Reprobaonis, sicut neq̄ Prędestinaonis, ut ibidem diximus.

Item
advertas, eo quod aliqd obtivè ꝯducat ad ęternam pęnam, n̄ ēē
Reprobaonis effūm, v.g. si pulchritudo fęminę te moveat ad
affectum graviter turpem, in cuius pęnam damneris, n̄ ideo,
qa te movit, et ad supplicium ęternum ꝯduxit, erit effūs Repro-
bationis. Patet, q. si n̄ existat realiter, n̄ erit effūs Reproba-
tionis; sed potest intonaliter ꝯducere, q̄n existat realiter: ergo
potest intonaliter, et obtivè ꝯducere, q̄uin sit effūs Reprobatio-
nis: ergo ex eo pręcisse, quod obtivè ꝯducat ad pęnam, n̄ ē effūs
Reprobaonis. Et ob hanc raonem dixi tractu pręcedenti, ni-
hil ēē Prędestinaonis effūm, eo quod obtivè pręcissè ꝯducat
ad gloriam. Nam q̄ effūs Reprobaonis in particulari nu-
meremus.

Et in primis inflictio ęternę pęnę ē effūs Repro-
baonis: probo, q. provenit à voluntate puniendi, quę ꝯstituit
Reprobaonem. Sicut ęternę glorię collatio ē effūs Prędesti-
naonis, q. provenit à voluntate glorificandi, quę ꝯstituit
Prędestinaonem, ut in tractu pręcedenti dixi.

Ubi notes, pęn-
am à Reprobatione causari in genere causę efficientis, n̄ quidem
phisicę; sed intonalis, uti de gloria diximus ꝯparaonē Prędes-
tinaonis. Rao ē, nam voluntas diva, vi cuius Reprobatio
causat pęnam n̄ ē phicè productiva rerum, q. n̄ ē fraliter om-
nipotentia; sed applicatio illius. Notes etiam, hunc effūm
pręsupponere totam Reprobaonem adęquatè ꝯstitutam; sicut glo-
riam diximus, pręsupponere totam Prędestinaonem adęquatè.

Ratio ē, q̄ priusq̄m Deus pœnam infligat, prę supponere debet cognitionem obitus in culpa, et voluntatem puniendi sub tali obitu; sd hęc duo reprobaonem adęquatē ostituunt: ḡetta.

Judico præterea, mortem in statu peccati lethalis, aliquando ēē reprobationis effūm, aliquando n̄ ēē. Ratio ē, nam aliqndo provenit ex intentione puniendi, aliqndo n̄ hoc fine; sd ab aliis provenit: ḡ aliqndo ē effūs reprobaonis, aliqndo n̄ ē: csa patet, nam sit ē effūs reprobaonis qd.qd ex voluntate puniendi provenit, ita non ē effūs, quod n̄ provenit, ut iam s̄ monuimus; utraq̄ pars antūs probatr.

Prior quidem, nam aliqndo reprobi mors otingit citra omnem exigentiam causarum nalium, et ex sola spetiali ordinatione Dei volentis, ut in pœnam, & supplicium gravissimorum scelerum, q̄ ęq̄ omisit, violentr, et repentē moriatr. Sic Datham, et Abirom dehicens terra vorauit. Sic ultrix flamma Sodomitos conbusit. Sic alios quam plurimos (ut historię narrant) mortis supplicium divinitus oppressit; et tunc qndo Deus temporali morte peccatorem punit, solet eum Dęmonibq̄ tradere tanq̄m divinę iustitię Ministris. In his ḡ casibq̄ verosile videtr, q.d eiusmodi genus mortis proveniat ex voluntate puniendi, q̄ nullus ogruentior finis potest assignari.

Probatr 2a pars, nam sępissimē reprobi mors, et interitus otingit ex vi, et activitate causarum nalium; et tunc n̄ videtr á Deo procedere ex intentione puniendi; sd ō impediendi cursum, et ordinem naturę. Neque negari potest, hunc finem, seclusō quovis aliō, sufficientem ēē. Deus ꝗ illum de facto habet qndo peccatorem interire permittit.

Permissionem autem peccati iudico n̄ procedere ex intentione puniendi, contra q̄ m̄ae

reprobationis effectum; probatur, quia Deum permittere peccatum, ut ex tractatu 3° § 4 constat, est ponere voluntatem creatam indiferentem, et proximam ad peccandum, et non peccandum, sed hoc a Deo non fit ex intentione puniendi: ergo non permittit peccatum ex intentione puniendi; probatur minor, quia potius id praestat ex intentione salvandi, et glorificandi, ut citato loco diximus. Et confirmo, nam quando praeceptum instat, Deus intendit, quod impleatur, et quod per hanc impletionem nostra salus promoveatur, tamen eum quem finem constituit voluntatem sub illis circunstantiis, in quibus ipsa peccat, et praeceptum non implet, neque voluntas divina consequitur finem intentum: ergo non constituit voluntatem in illis circunstantiis, sub quibus promittitur peccatum, ex intentione puniendi; sed salvandi.

Dices permissionem peccati afferre carentiam auxilii efficacis, sub quo vitaretur infallibiliter peccatum; at ista carentia est effectus reprobationis saltem negativae: ergo permissio peccati est effectus alicuius reprobationis. Minor probatur, nam ex eo quod Deus Iudam non elegerit efficaciter ad gloriam; quando divum Petrum elegit, sequitur quod illi negavit auxilium efficax ad vitandum finale peccatum. Et ex eo quod elegerit efficaciter ad gloriam divum Petrum, sequitur, quod illi concesserit auxilium efficax pro finali penitentia; sed quod non elegerit efficaciter Iudam, quando divum Petrum elegit, est quod negative reprobaverit Iudam: ergo quod non dederit Iudae auxilium efficax ad vitandum finale peccatum, est effectus suae reprobationis negativae.

Verum haec doctrina, quam est Suares communiter accipiunt RR valde mihi displicet. 1° quia permissio peccati non dicit necessario carentiam efficacis auxilii, quod vitaret infallibiliter peccatum; sed cum tali auxilio compatibilis est, ut ex quibus

200

4ª citata constat. Secundo, q. supponit, Predestinatos fuisse p. voluntatem ablutam electos efficaciter, quod in toto 1º tractu reiecimus. tertio, q. reprobatio negativa, l. e. proprie reprobatio, l. n. ? si tm: q. iam Deus ablute reprobat, sicut ablate predestinat ante sciam visionis de operationibus, quod negant. si tm, q. effus illius negativę reprobationis, n. e. ablute, et proprie reprobationis effus.

Haetenus, Auditores, de divina Reprobatione, et Predestinatione, quantum in nobis fuit late disseruimus. Utinam cedat hoc opus in laudem, et gloriam Dei O. M. eiusque Sanctissimę Matris, nec non et Sanctorum Apostolorum Petri, et Pauli, in quorum pervigilio finem imposuimus. Anno Domini 1659.

Finis totius operis.

Soli Deo honor, et gloria.

index.

Finis totius indicis.

AVGVSTISMO PRINCIPI,

TOTIVS ORBIS FVLGENTISSIMO LVMINARI,

IN DOMINICI CVLTVS MINISTRORV̄

AVCTORITATE,

CONCVRSV, ET ORNATV OMNIVM PRIMO,

SPECTATISSIMA FIDE, SAPIENTIA, RELIGIONE,

ET NOBILITATE CLARISSIMO,

SVMMÆ PIETATIS MAGNITVDINE AD FASTIGIVM

SVBLIMITATIS EVECTO, SAPIENTVM MOECENATI, EX QVO VELVT

E VERNANTI POMARIO, QVI TOTVM TELLVRIS AMBITVM EPISCOPALIBVS

INFVLIS INAVGVRATI MODERNTVR, IN DIES ASSVMVNTVR,

HVIVS ALMÆ METROPOLITANÆ HISPALENSIS ECCLESIÆ

ILLVSTRISMO. CAPITVLO,

CVIVS NON INTERITVRVM SPLENDOREM SEMPER FAMA TESTABITVR.

Thome de Dios fecit. En Seuilla. Año 1659.

BACCALAVRVS IOANNES ANTONIVS DE S. MARTIN, HOS EX THEOSOPHIAE viridario electos flores, in tanto Principi reuerentiæ debitæ argumentum, & pignus, ac æternaturæ clientelæ mnemosynon, eius benignitatis ad aras prouolutus D.O.C.

EX PRIMA PARTE.

1 REPERIUNTUR in Deo perfectiones quædam, quæ dicũtur attributales præsupponentes quãdam sui radicem, á qua veluti oriuntur, atque dimanant, quam denominant in actu secundo volentem, intelligentem, &c. Per hanc perfectionem à priori præsuppositam constituitur Essentia diuina, quæ licet ex parte obiecti vnica, & indiuisa perfectio sit, per nostrum tamen concipiendi modum diuisibilis est extrinsecè in tot formalitates, atque conceptus, quot sunt diuersi termini, siue connotata, in ordine ad quæ comparari potest.

2 SUPERNATURALIS substantia, cui connaturalis sit visio clara Dei intra rerum possibilitates continetur; lumē gloriæ euehit quidem tenuitatem intellectûs ad visionem; nec valet inferri, quod sit tota agendi ratio, e, quod tota virtus eleuatiua sit. Huius luminis munia auxilium extrinsecum optimè potest exercere. Benè potest dari visio intuitiua vnius attributi sine alio. Hæc visio inadæquatè terminata ad Deum præscindet ex parte obiecti inter prædicata illa, inter quæ versatur distinctio virtualis, quam inter aliqua prædicata diuina interuenire fatemur, inter alia verò prædicata Diuina, inter quæ eiusmodi distinctio non inuenitur, solùm præscindet ex parte actûs.

3 IN ingenti Diuinarum perfectionum cumulo mirificé irradiat Diuinæ Scientiæ attributum, quo scit Deus omnia scibilia. Scientia simplicis intelligentiæ omnia, siue simpli-

...dir ad verificanda prædicata contradictoria, ante opus intellectus secernimus, non formali, siue ex natura rei. Persona vt sic e natura intellectuali, & Personalitate constituitur. Differentia realis vnius Personæ Diuinæ ab alia in ratione talis in conceptibus relatiuis Diuinis consistit. Omnes Diuinas Personas repugnat esse improductas, in producentibus tamen comparatione productarum datur vera, & physica potentia, quæ vt præcissé productiua est, consistit adæquatè in perfectione relatiua, vt communicatiua verò in aliquo absoluto, minime in relatiuo sita est. Si Spiritus Sanctus à Filio non procederet, posset tamē procedere, distingueretur realiter ab illo: si neque procederet, neque posset procedere, maneret tamen complementum virtutis spiratiuæ maneret etiam distinctus: si neque procederet, neque posset procedere, neque maneret complementum illud, nō distingueretur realiter ab illo.

8 PROCESSIONUM numerus in Deo vltra binarium non pergit. Filius á Patre generatus est, quia vi suæ processionis ab ipso accepit virtutem fœcundam alterius personæ productiuam, qua cum nullatenus Spiritus Sanctus potiatur, nec Filij nomen adipiscitur, nec illius processio generatio est. Hæc secunda Persona Verbum etiam euadit, quod in ratione talis per intellectionem essentialem formaliter communicatam, & relationem propriam Filij præcissé constituitur. Verbum per se procedit ex cognitione omnium, quæ sunt intra Deum; non autem ex cognitione possibilium, futurorum, existentium, aut

12 PER gratiam auxiliantem supernaturalem homo pergit in iustificationis gratiam consequendam medijs operibus supernaturalibus. Alia est habitualis, habitus nimirum physice adiuuantes, & eleuantes potentiam ... ranæ naturæ facultatem excedunt. Alia actualis, qua creatura intellectualis mouetur, allicitur, & inuitatur ad operandum in ordine supernaturali, quam potissimé stabilire conabatur Augustinus contra Pelagium. Gratia hæc præueniens, & primo excitans *consistit in actibus intellectus, & voluntatis inefficacibus, & indeliberatis a Deo in nobis sine nobis productis*, non verò in aliquo actu voluntatis intrinsecé efficaci. Gratia primo præueniens, & excitans non est in potestate creaturæ constituta: secus autē gratia cooperans, comitans, & adiuuans in actu secũdo. Vnde colliges gratiam comitantem, & cooperantem, qua talem, non posse præcedere ordine naturæ, & causalitatis liberā determinationem voluntatis.

13 DIVIDITUR gratia auxilians in sufficientem, & efficacem. Auxilium gratiæ sufficiens est illud, vltra quod nihil aliud requiritur in ratione auxilij. Includit auxilium absolutè, & vndequaque sufficiens omne id, quod requiritur ad operandum: vnde totum id, quod est necessario petitum ad operationem per modum principij, vel complementi, & includitur in auxilio efficaci, includitur in auxilio sufficienti. Hoc auxilium sæpissimè cum negatione operationis coniungitur; hæc autem negatio, siue

citer entia, ... quid in aliqua differentia temporis potitur existentia intuetur. Scientia conditionata euidenter cognouit quid sub omni conditione eueniret. Qui euentus conditiati si essent liberè futuri, scientia media attinguntur in se quidem ipsis, & sine vllius præexistentis decreti indigentia. Possibilia determinatè vt talia, cognoscit Deus in se ipsis, non in Omnipotentia sua. Futura non coëxistit realiter Deo ab æterno, & licet coëxisterint, hæc præsentia non est medium necessarium, sed tãtum sufficiens ad cognitionem illorum. Obiectum formale Diuinæ Scientiæ prout in Deum tendit est non solum Essentia Diuina, sed etiam cœteræ Diuinæ perfectiones tàm absolutæ, quàm relatiuæ, imò, & creaturæ ipsæ.

4 DEus in se ipso necessario complacet. Potest amare per aliquam sui Diuini amoris formalitatem bonitatem creatam propter ipsam. Voluntas absoluta Dei efficaciter decernens operationem hominis ante omnem actûs futuritionem non tollit, quod homo exerceat libertatem in tali operatione: verum tamen Deus habens tale decretum maneret expositus necessitare creatam voluntatem. Hæc enim, vtpotè libera, posset omni auxilio indifferenti, quod ipsi daretur non correspondere. Plures sunt præfinitiones efficaces essentialiter subsequentes, id est præsupponentes futuritionem effectûs sub conditione; & hæ cum libertate nullatenus pugnant, si exerceant suam efficaciam per illud medium ex se liberum, quod præuisum est efficax per scientiam conditionatam liberam.

5 PRRÆDESTINATIO quæ de facto datur, *est quid se tenens ex parte Dei, quod infallibiliter infert á priori & immedia-* io per voluntatem illam generalem, *qua Deus vult conferre* lorim cuique decedenti in gratia, & per sciẽtiam visionis, qua De videt hominem decessurum in gratia. Ad prædestinatione quam Deus de facto exercet, non est necessaria absoluta voltas, & efficax intentiua tendens circa finem gloriæ, videlicollationem. Neque est necessaria eiusmodi voluntas ex indentia effectus liberi supernaturalis, neque ex indigentia efficatis auxilij. Possibilem tamen iudicamus eiusmodi voluntaabsolutam, & efficacem de nostris bonis operibus supernaalibus per ea media, siuè auxilia, quæ præuisa sunt efficacia r sciertiam conditionatam, per quam Deus, & intenderet oriam vt coronam, & in ratione singularissimi, & specialissimi enefactoris constitueretur.

6 OMNIPOTENTIÆ Diuinæ opera de facto à tribus Diuinis Personis indiuisibiliter procedunt; cum hoc tamen stat, quod ipsæ creaturæ, vt producantur, Trinitatem Personarum non requirant. Respicit, vt absoluté productiua, tanquam obiectum adæquatum quidquid extra Deũ intra non repugnantiæ limina continetur: obiectum verò adæquatum illius secundum se consideratæ, non solum ex entibus non repugnantibus, sed etiam ex impossibilibus coalescit. Ad hoc igitur obiectum Diuina fertur Omnipotẽtia respectu transcendentali ab omni connexione prorsus immuni, qui respectus adeò fœcundus est, vt in infinitas formalitates ex parte actûs pro multiplicitate creaturarum, quas producere potest, valeat diffindi. Cum non connectatur Deus cum aliquo extra se, sequitur non connecti cum creaturis possibilibus. Nobilissimus terminus Omnipotentiæ est ens supernaturale, v.g. vnio hypostatica gratia tàm actualis quàm habitualis, visio beata, &c.

7 TRINITATIS mysterium humanis mentibus est inscrutabile. Personalitates ab essentia distinctione quadam virtuali reali, quæ consistit in eo, quod eadem entitas in sectilis, & indiuisibilis æquiualeat distinctis, vt distinctis in or-

... amans extra Deum. Spiritus Sanctus cum sit amor mutuus Patris, & Filij petit essentialiter ab vtroque supposito prodire.

EX SECVNDA PARTE.

9 HVMANORVM actuum radix est libertas, quæ est potentia, quæ positis omnibus requisitis potest se determinare ad operandum, & non operandum. Determinat se causa libera non aliter, nisi quia vult, vel non vult; vult autem ponendo potius volitionem, quam eius negationem, vnde cum hæc determinatio voluntatis sit ab ipsa, quamlibet prædeterminationẽ physicam antecedenter se habentem, & infallibiliter inferentem operationem, vt voluntas se determinet ad operandum relegamus. Hæc libertas actibus humanis essentialis non est; actus enim ... liber est, quia est á potentia libera, & indifferenti. Nec sufficit ... determinationem liberam voluntatis, quod á iudicio rationis indifferenti inuitetur ad operandum, cum fieri possit, quod ... e iudicio illo rationis indifferenti voluntas cum necessitate operetur. Potest voluntas suos actus imperare: si imperium sit determinatum, & efficax actus Religionis, v. g. pro hoc instanti determinato tollit libertatem illius, tam circa substantiam, quam circa temporis circunstantiam: si sit determinatum, & efficax circa actum, disiunctiuum autem circa tempus, relinquit libertatem circa circunstantiam temporis; si sit disiuntiuum inter actus inæquales bonitate, & malitia, relinquit libertatem physicam, & moralem sufficientem ad meritum, & demeritum: si sit disiunctiuum circa actus eiusdem speciei prorsus æquales in bonitate, & malitia, licet relinquat libertatem physicam, non relinquit libertatem moralem sufficientem.

10 CONSCIENTIA est humanarum actionum ... illius obligatione vincîmur, vt etiam inuincibiliter errantem sequi necessarium sit. Qui amplecteretur materiam vt sic propositam, á graui, & à leui abstractam, grauiter non delinqueret. Si quis conscientia irretiretur iudicanti æqualiter peccari in eligendo quodlibet contradictionis extremum non peccaret quodlibet eligendo: si veró vtrumque cum aliqua inæqualitate malitiæ proponeretur, peccaret maius eligendo, non verò minus. Per peccatum à conscientia obliganti recedimus. Peccatum vel est commissionis, vel omissionis. Peccatum commissionis, quod est contra præceptum negatiuum non in aliqua priuatione, vel negatione consistit, sed in entitate libera actus positiui difformis conscientiæ oppositum dictanti: si sit omissionis, quod est contra præceptum affirmatiuum, non importat ex suo conceptu positiuum exercitium voluntatis; iudicamus enim voluntatem posse se exercere per puram omissionem, siue suspensionem cuiuscumque actus liberam, & peccaminosam.

11 PECCATUM contrahit specialem rationem offensæ contra infinitam Dei Maiestatem, cui rationabilis occasio indignationis per peccatum præbetur: non tamen adeò excrescit grauitas peccati mortalis in ratione offensæ, vt euadat absoluté, & simpliciter infinita. Diuiditur peccatum in actuale, habituale, & originale. Actuale existit actualiter in voluntate. Habituale est peccatum fuisse commissum, & non esse positam formam, qua illud deleatur, & cum illud constituatur per peccatum præteritum, & negationem condonationis Diuinæ, & satisfactionis æquiualentis, qualibet harum negationum ablata, tolli peccatum habituale necessarium est. Vnde per condonationem extrinsecam tolli potest, & sine mutatione aliqua intrinseca ex parte peccatoris. Originale peccatum supra constitutiua habitualis addit transfusionem nostrarũ voluntatũ in voluntate primi Parentis in ordine ad singulare illam actionẽ comedendi.

carentia operationis non ex intrinseca entitate auxilij oritur, sed ex eo, quod voluntas sub auxilio noluerit operari. Auxilium efficax non in physica præmotione, vel qualitate prædeterminanti consistit, sed in inspirationibus, & illustrationibus, collatis à Deo in circunstantijs, in quibus Deus scientia sua conditionata prænouerat hominem, si illis præueniretur, liberè fore responsurum. Vnde gratiam intrinsecè efficacem denegamus.

14 PEr formam intrinsecam physicé nobis inhærentem sancti, & iusti efficimur. Forma illa positiua gratiæ sanctificantis opponitur quidem cum peccato lethali, habetque virtutem depulsiuam illius; cæterum bené potest de potentia absoluta cum peccato lethali componi. Bené etiam potest de potentia absoluta deleri peccatum absque infusione gratiæ sanctificantis. Per gratiam sanctificantem Filij Dei adoptiui sumus, & constituimur, quæ Dei adoptiua filiatio adæquaté, & completé sumpta per Diuinam acceptationem vltra gratiæ sanctificantis dignitatem constituitur, licet ius connaturalitatis, seu dignitatis physicæ, & habilitatis, vt gratiosé acceptemur in gloriam, effectus sit intrinsecus gratiæ.

EX TERTIA PARTE.

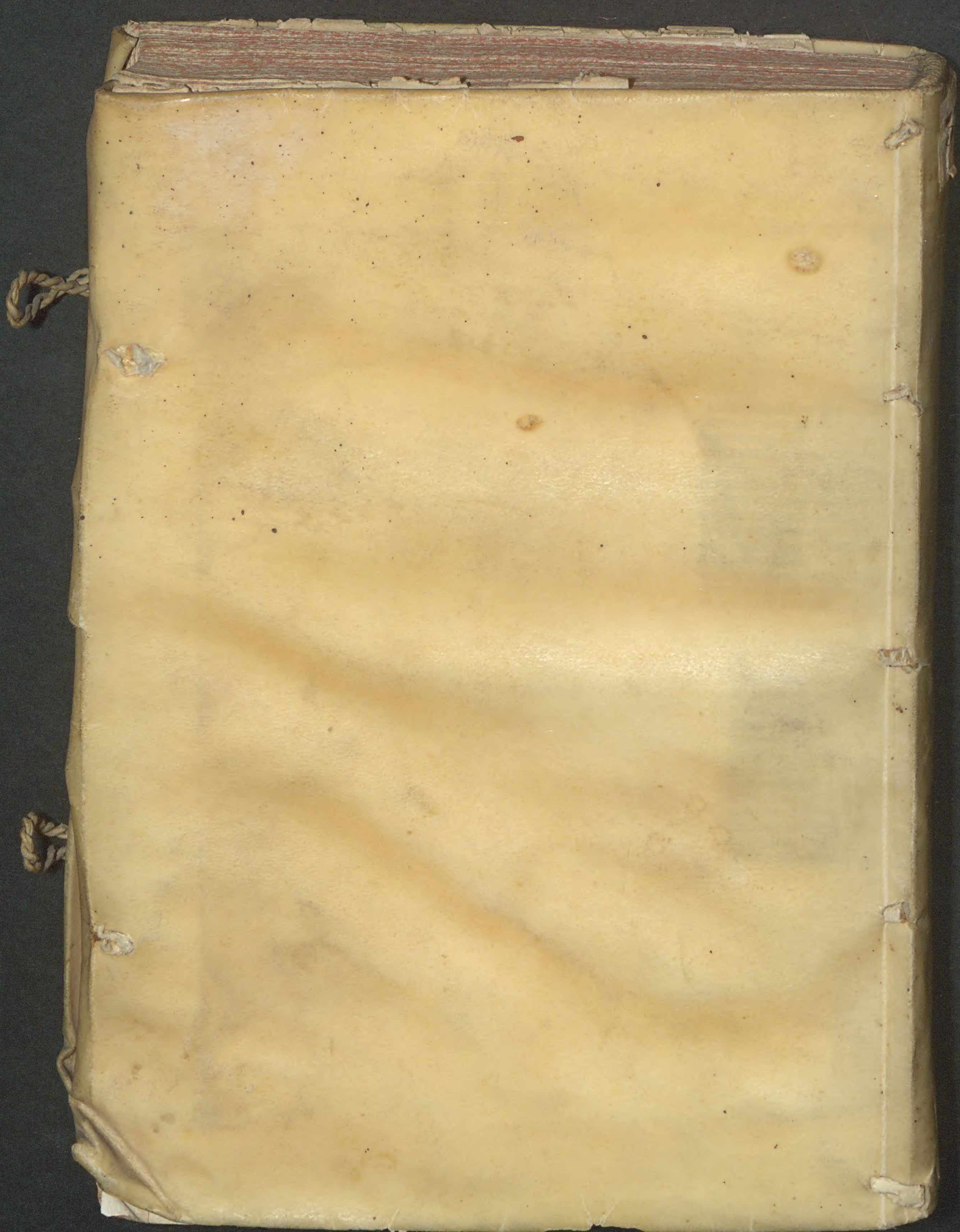
15 DEVM hominem exigebat satisfacientem Deo ab homine irrogata offensa mortalis, pro qua nemo purè hominum potuisset facere satis, etiamsi infinita gratia condecoraretur. Quapropter necessaria fuit Diuini Verbi Incarnatio, vt condigna Deo offerretur satisfactio. Inter dias, quas exercuit Christus Dominus virtutes factus est ... ipsius libertate optimè fœderatur, tum, quia potuit, & habere noluit præcepti dispensationem, tum, quia ipsa crucis mors non determinaté, sed sub disiunctione fuerit præcepta, & mortem ipsam potius, quam alium laborem, siue obsequium pro hominis redemptione liberé elegerit.

16 VNIO hypostatica nõ est forma sanctificans, sed ratio formalis, media qua redditur humanitas Christi Domini intrinsecè sancta à subsistentia Verbi immediaté, mediaté verò à Diuinitate. Inerat obsequijs à Christo Domino præstitis condignitas, & valor non solum sufficiens, sed superabundans, & infinitus moraliter ad compensandum pro omnibus peccatis, tam originis, quam actionis, & pro omni ipsis debitis poena. Christus Dominus reduplicatiuè sumptus, in quantum homo, siue coniunctum illud formaliter, & præcissé resultans ex subsistentia Diuini Verbi, & natura humana, quin aliquid aliud intigamus, non est Filius Dei adoptiuus, neque Filius naturalis filiatio naturalis sumatur cum toto eo rigore, qualiter á Philosopho definitur *Origo viuentis á viuente á principio coniuncto in similitudinem naturæ.*

17 SACRAMENTA nostra non concurrunt physicè, sed solum moraliter ad gratiam sanctificantem, quæ confertur, quãdo Sacramenta ritè suscipiuntur. Inter reliqua Sacramẽta sanctissimum est Eucharistia. Non est necessarium hoc Sacramentum necessitate medij ad salutem æternam consequendã. Intercedit virtute verborum consecrationis actio verè conuersiua transsubstantiatiua, qua substãtia totalis præexistens mutatur in aliam permanentibus accidentibus panis, & vini. Non est necessarium, quod hæc actio terminetur ad substantiam corporis, & sanguinis iterum sub accidentibus producendam; censemus enim posse esse perfectissimam conuersionem, & transsubstantiationem, licet actio iterum non producat terminum ad quem introducendum. Potest aliquando hoc Sacramentum cõferri primam gratiam.

Propugnabũtur in Collegio D. Hermegildi Societatis Iesu. Die   Mensis   Anno 1659. Manè, & Vesperè.

Hispali, Ex Typographia Ioannis de Ossuna, iuxta angulum Carceris Regij.

[illegible]
[illegible]